Kadede Kap Psam Akan

The New Testament and Psalms in the Pohnpeian language of the Federated States of Micronesia (old translation, but with new alphabet)

Kadede Kap Psam Akan

The New Testament and Psalms in the Pohnpeian language of the Federated States of Micronesia (old translation, but with new alphabet)

Public Domain

Language: Pohnpeian

2024-07-28

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 18 Apr 2025
37a21c36-e1b6-5f19-a4ad-18a956f43e1a

Contents

Matäus 1
Markus 41
Lukas 66
Ioanes 108
Wiawia 140
Men Rom 179
Men Korint I 196
Men Korint II 212
Men Kalesia 223
Men Episus 229
Men Pilipi 235
Men Kolose 239
Men Tesalonik I . . . 243
Men Tesalonik II . . . 247
Timoteus I 249
Timoteus II 254
Titus 257
Pilemon 259
Men Ipru 260
Iakopus 272
Petrus I 277
Petrus II 282
Ioanes I 285
Ioanes II 290
Ioanes III 291
Iudas 292
Kaudial 294
Psalm 312

MANG EN PA EN WANPORON MATÄUS.

1 PUK en di kan, me Iesus Kristus,
me sapwilim en Dawid, me sap-
wilim en Apraam, tapi sang ia.
2 Apraam me wiadar Isaak, a
Isaak me wiadar Iakop, a Iakop me
wiadar Iuda o ri a ol akan;
3 A Iuda me wiadar Pares i Sara
ren Tamar; a Pares me wiadar Es-
rom, a Esrom me wiadar Aram;
4 A Aram me wiadar Aminadap,
a Aminadap me wiadar Naason, a
Naason me wiadar Salmon;
5 A Salmon me wiadar Poas ren
Raap, a Poas me wiadar Oped ren
Rud, a Oped me wiadar Iese:
6 A Iese me wiadar nanmarki
Dawid, a Dawid me wiadar Salomo
ren li odi en Urias;
7 A Salomo me wiadar Reapeam,
a Reapeam me wiadar Apia, a Apia
me wiadar Asa;
8 A Asa me wiadar Iosapat, a Ios-
apat me wiadar Ioram, a Ioram me
wiadar Usia;
9 A Usia me wiadar Iotam, a
lotam me wiadar Aas, a Aas me
wiadar Iskia;
10 A Iskia me wiadar Manase, a
Manase me wiadar Amon, a Amon
me wiadar Iosia;
11 A losia me wiadar Iekonia o ri
a ol akan ni ansaun arail salilang
Papilon.
12 Murin arail salidi nan Papi-
lon Iekonia me wiadar Sealtiel, a
Sealtiel me wiadar Serupapel;
13 A Serupapel me wiadar Apiud,
a Apiud me wiadar Eliakim, a Eli-
akim me wiadar Asor;
14 A Asor me wiadar Sadok, a
Sadok me wiadar Akim, a Akim me
wiadar Eliud;
15 A Eliud me wiadar Eliaser, a
Eliaser me wiadar Matan, a Matan
me wiadar Iakop;
16 A Iakop me wiadar Iosep, me
likondeki Maria, me kaipwiedi
Iesus, me maraneki Kristus.
17 Di karos sang ren Apraam
lei Dawid me eisokpaieu; a sang
Dawid lei arail salidi nan Papilon
di eisokpaieu; a sang arail salidi
nan Papilon lei Kristus di eisok-
paieu.
18 Nan iet duen Kristus a kotin
ipwidier: Ni ansau me in a Maria
kisin nin ong Iosep, a diarokadar,
me a liseanekier Ngen saraui mon
ara tu pena.
19 A a warok Iosep ol pung amen,
ap sota men kanamenokala i, ap
kupukupura, en rir muei sang i.
20 A ni a kotin madamadaue
duen mepukat, kilang, tounlang en
Kaun o pwara dong i ni a aliman
masani: Iosep nain Dawid koe, der
masak, en ale om warok Maria,
pwe Ngen saraui me a lisean kidar.
21 A pan kaipwiedi seri ol amen,
me koe pan ki ong mar a Iesus, pwe
a pan dorela sapwilim a aramas
akan sang nin dip arail.
22 Mepukat karos wiauier, pwen
pwaida me lokido sang Kaun ren
saukop o, me masani:
23 Kilang seripein makelekel o
pan liseanda, ap kaipwiedi seri ol
amen, irail ari pan ki ong mar a
Imanuel; iet wewe: Kot me kotin
ieiang kitail.
24 Iosep lao pirida sang a saimok,
ap kapwaiadar, me tounlang en
Kaun o kotin kakalik ong i o apap-
wali a likond.
25 A ap sota pweidi re a, lao a
kaipwiedier sapwilim a meseni ol,
ap kotiki ong mar a Iesus.

2

1 A IESUS lao ipwidier Petleem
nan Iudäa ni muein nanmarki
Erodes, kilang ol lolekong kai ap
pwarado sang ni mas en Iang ko
dong Ierusalem, kalelapok:
2 Ia Nanmarki en Sus akan, me
apton ipwidier, kotikot ia? Pwe se

kilanger a usu ni sap en mas en
lang ap pwarado, pwen pongi i.
3 A nanmarki Erodes lao ron-
gadar mepukat, ap landar o toun
Ierusalem karos,
4 Ap kupokon pena samero la-
palap karos o sounkawewe en ara-
mas akan kainoma re ’rail, wasa
Kristus pan ipwidi ia.
5 Irail ari potoan ong i: Nan
Petleem en Iudäa; pwe iduen a
intingidi ren saukop o:
6 A koe Petleem, sap en Iuda,
kaidin me tikitik nan pung en
saupeidi en Iuda kan; pwe Kaun
amen pan tapi sang uk, me pan
kaunda nai aramas en Israel akan.
7 Erodes ap kawai pena ol
lolekong kan, kalelapok mau re
’rail ansau o, me usu o pwarado.
8 I ari porone ir alang Petleem
masani: Komail kowei raparapaki
mau seri o; a komail lao diaradar,
en kaireki dong ia, pwe i en pil kola
pongi i.
9 Irail lao ronger nanmarki o ap
koieila. A kilang usu o, me irail
kilanger nan sap en mas en lang, ti
ong mo ’rail, a lao udi ong wasa o,
me seri pwelel kotikot ia.
10 Irail lao kilanger usu o, re ap
peren kida kaualapia.
11 Irail lao pedelong ong nan im
o, re ap masanier seri pwelel o in
a Maria, re ap kaipokedi o pongi
i, o kapwaredar arail kapwa kan,
ap mairongki ong i kold, o men
pomau, o mire.
12 Kot ap kotin pangoki ong irail
ni arail auramen, en der purelang
Erodes, re ap weidwei ni apot al
purelang sap arail.
13 Irail lao samalar, kilang toun-
lang en Kaun amen ap pwara dong
ren Iosep ni a aliman masani: Pau-
rida, ale seri pwelel en o in a tang-
wei lang Äkipten o kaukauson wasa
o, I lao kaire kin uk, pwe Erodes
pan rapaki seri pwelel o pwen ka-
matala.
14 I ari kipada, aleer seri pwelel o
in a ni pong, kotilang Äkipten;
15 O kaukauson ia, lao en Erodes
a matala, pwen pwaida, me lokido
sang Kaun o, ren saukop o me
masani: Sang nan Äkipten me I ek-
eredo nai ol o.
16 Erodes lao mangier, me a
sarokidier ol lolekong kan, ap on-
giong kidar kaualap o poronelan,
kamela seri ol karos, me mi
Petleem o nan sap salong karos, me
saunpar riau o tikitik sang, duen
ansau me a kalelapok mau ren me
lolekong kan.
17 I dokan a pwaidar me lokido
ren saukop Ieremia me masani:
18 Ngil eu wiauier nan Rama,
sangesang o maiei laud; Rael
sangesangki na seri kan, a kang
insenemaula, pwe irail soer mia.
19 A Erodes lao matalar, kilang
tounlang en Kaun amen ap pwara
dong ren Iosep nan Äkipten ni a
aliman,
20 Masani: Paurida ale seri
pwelel en o in a, ko wong nan
sap en Israel, pwe irail melar, me
rapaki, pwen kamela seri pwelel o.
21 I ari kipadar, ale seri pwelel o
in a, pure dong sap en Israel.
22 A lao mangi, me Arkelaus
kaunda Iudäa wiliandi sam a
Erodes, ap lan kotilang wasa o. Kot
ap kotin pangoki ong i ni a aliman,
ap kotilang sap en Kaliläa kai.
23 O kotido kotikot nan kanim
eu me adaneki Nasaret, pwen
pwaida, me lokido ren saukop
akan: A pan maraneki men
Nasaret.

3

1 A NI ran pukat Ioanes saunpap-
tais pwarado, padapadak nan sap
en Iudäa,
2 Masani: Komail kalula, pwe
wein nanlang korendor.
3 Pwe iei i, me saukop Iesaia
katitiki, masani: Ngil en saunkair
amen nan sap tan: Komail

kaonopada al en Kaun o, kainenela
al a!
4 A i Ioanes me a likau wun en
kamel o a pirapireki kil in man, a
sak a mansiek o oni en nan wel.
5 Toun Ierusalem, o toun Iudäa,
o toun sap akan liman Iordan ap
koieila re a;
6 O irail paptaisela re a nan Ior-
dan, ni ar weokada dip arail akan.
7 A lao masanier Parisär o
Sadusar me toto ko dong a paptais,
ap masani ong irail: Dakot wan
oter komail! Is me padaki ong
komailer, en piti sang ni kamekam
me kokodo?
8 Ari, komail kapwareda wan
kalula mau!
9 A komail depa lamelame, me
komail pan indang pein komail:
Nan Apraam sam atail. Pwe i indai
ong komail, me Kot kotin kak ong
wiaki ong Apraam na seri kai takai
pukat.
10 Sile o mier ni tapin tuka kan;
a tuka karos me so wa mau, pan
paledi o lokidokila nani iai.
11 Melel, i paptais kin komail pil
ong kalula, a me kotido muri, nan
me laude sang ia, ngai sowar ong,
en wa sapwilim a sut; i me pan
paptais kin komail Ngen saraui o
kisiniai.
12 Sapwilim a tanir mi ni lim a;
a pan kotin koko melel sapwilim
a pera, ap nekid pena sapwilim
a wan korn nan im en nak, a
dip akan a pan kotin karong kila
kisiniai soutuk.
13 Iesus ap kotido sang Kaliläa,
koti dong Iordan ren Ioanes, pwen
paptaisela re a.
14 A Ioanes kotin kang, ap potoan
ong: Mak eta i en paptaisela re ir, a
iaduen ir me kotido re i?
15 A Iesus kotin sapeng masani
ong i: Wiada mas, pwe me kon
ong kita, en kapwuiada pung kan
karos; a ap duki ong i.
16 Iesus lao paptaiselar, ap kotin
madangada sang nan pil o. A ki-
lang, nanlang ap ritidang i, i ari
kotin masani Ngen en Kot kotidido
ni mom en muroi men a kaipokedi
po a.
17 O kilang, ngil eu sang nanlang
masani: Iet nai ol kompok, me I kin
polaule kida!

4

1 IESUS ap kotin kakaluadala ren
Ngen nan sap tan, pwen songesong
ren tewil.
2 A lao kotin kaisesolar ran pan-
gaul o pon pangaul ap men sak.
3 Men kasongesong ap pwara
dong i indada: Ma komui Sapwilim
en Kot, en masani, takai pukat en
wiala prot.
4 A kotin sapeng masani: A
intingidier: Kaidin prot eta, me
aramas kin memaureki, pwe
masan akan karos, me kin pwili
sang nin silang in Kot.
5 Tewil ap kalualang i nan kanim
saraui o kauada i pon kongkong en
kaudok,
6 Indang i: Ma komui Sapwilim
en Kot, kasedi pein komui, pwe
a intingidier: A pan kasilaki sap-
wilim a tounlang kan komui, o irail
pan wa komui ni lim ar akan, pwe
aluwilu omui ede dipikelekel ni
takai eu.
7 Iesus kotin masani ong i: A pil
intingidier: Koe der kasongesong
Kot om Kaun.
8 Tewil ap pil kaluadalang i pon
nana ileile kaualapia eu o kasale
ong i wein sappa karos o a lingan,
9 Indang i: Mepukat karos i
pan ki ong komui, ma komui men
poridi o pongi ong ia.
10 Iesus ap kotin masani ong i:
Ko sang ia Satan, pwe a intingidier:
Koe en pongi ong Kot om Kaun, i
eta koe en papa.
11 Tewil ap muei sang i, a kilang,
tounlang kan ap pwarado papa
ong i.
12 A lao mangier, me Ioanes sali-
dier, ap kotilang Kaliläa,

13 O a kotin muei sang Nasaret,
kotido kaukausonla Kapernaum,
me mi ni kailan sed impan sap
Sepulon o Naptalim;
14 Pwen pwaida, me lokido ren
saukop Iesaia me masani:
15 Sap Sepulon o sap Naptalim,
me sal ong sed, palilan Iordan, o
Kalilä̈a en men liki kan,
16 Aramas akan, me momod nan
rotorot, kilanger marain lapalap
eu, o irail me momod nan sap en
mot en mela, marain eu dakar irail
adar.
17 I dokan Iesus kotin tapiadar
padapadak o mamasani: Kalula,
pwe wein nanlang korendor.
18 A lao kotikot sili pon oror en
lein Kalilä̈a, ap masanier pirien eu,
Simon, me adaneki Petrus, o ri a
Andreas, me kadukaduedi ara uk
nan sed, pwe ira me saused.
19 A ap kotin masani ong ira:
Idauen ia do, I pan wia kin koma
saused en aramas!
20 Ira madang muei sang uk akan
o idauenla i.
21 A ni a kotila sang wasa o,
ap pil masani eu pirien, Iakopus,
nain Sepedä̈us o ri a Ioanes, me
mi nin sop ren sam ara Sepedä̈us,
wonewone ara uk akan. I ari kotin
molipe ira do.
22 Ira madang muei sang sop o
sam ara ap idauenla i.
23 Iesus ari kotin kakan sili
nan Kalilä̈a kaukawewe nan
arail sinakoke kan o padapadak
rongamau en wei, o kotin kakelada
song en somau o luet akan karos
nan pung en aramas akan.
24 I ari indant sili nan Sirien pon.
O irail wa dong i me somau kan
karos, me aneki song en somau o
wairok kai, o me tewil ti poa kan, o
me pwepwe kan, o me rerer akan,
i ari kotin kakela ir ada.
25 Pokon kalaimun me idauenla
i sang Kalilä̈a o Dekapolis, o
Ierusalem, o Iudä̈a, o sang palilan
Iordan.

5

1 A LAO masani pokon o, ap
kotida pong dol eu; a lao kaipokedi,
sapwilim a tounpadak kan ap kai
dong i.
2 I ari kotin dauasa pasang silang
i kawewe ong irail masani:
3 Meid pai, me samama ni ngen
ir, pwe nairail wein nanlang.
4 Meid pai, me mauk, pwe re pan
kamaitala.
5 Meid pai, me opampap, pwe re
pan sosoki sappa.
6 Meid pai, me kin men manga
o men nim me pung, pwe re pan
medila.
7 Meid pai, me kadek, pwe re pan
diar kadek.
8 Meid pai, me nan mongiong
arail makelekel, pwe re pan ariri
Kot.
9 Meid pai, me kin tom pena, pwe
re pan adaneki seri en Kot.
10 Meid pai, me kamekameki
pung, pwe nairail wein nanlang.
11 Komail meid pai, ma irail
lalaue o paki komail o palian ko-
mail ni arail lokaia sued o likam
pweki ngai.
12 Komail insenemau o perenda
kaualap; pweki katinge pamail me
lapalap nanlang. Pwe iduen irail
paki saukop oko, me mo ’mail.
13 Sol pan sappa komail. A ma sol
sara sang, da me a pan soleki? Nan
a pan me mal kot, men lokidokila,
o aramas en tiak pasang.
14 Marain pan sappa komail,
Kanim eu, me mi pon dol eu, sota
kak rirla.
15 Aramas pil sota kin isikeda
lamp eu, ap ki ong pan kasak, pwe
pon deu a, o a kin kamaraini toun
im karos.
16 Iduen omail marain en
sansal mon aramas, pwe irail
en udial omail wiawia man kan,
ap kapikapinga Sam omail, me
kotiluit nanlang.
17 Eder kikiong me I kodon,
tiakedi kapung de saukop akan.

I sota kodon tiakedi, a pwen
kapwaiada.
18 Pwe melel, I indai ong komail,
lao lang o sappa pan poula, sota
iota eu de kisin muai en kapung
eu pan lokidokila, lao karos pan
pwaida.
19 Ari, meamen me tiakedi eu
kisin kusoned tikitik pukat, ap pil
padaki ong aramas, ren tiakedi,
nan a pan tikitik nan wein nan-
lang. A meamen, me oke o padaki
ong aramas, ren oke, i me pan la-
palap nan wein nanlang.
20 Pwe I indai ong komail, ma
omail pung so man sang pung en
saunkawewe o Parisär, akan, ko-
mail sota pan kak pedelon ong nan
wein nanlang.
21 Komail rongadar, me a loki,
ong men kaua: Koe der kamela
aramas! A me pan kamela aramas,
pan pangalang kadeik o.
22 A I indai ong komail, meamen
makarada mal pan ri a ol, pan pan-
galang kadeik. A me pan indang ri
a ol: Raka, pan pangalang kapung.
A me pan inda: Koe me pweipwei,
pan lokidokila nan le en pweleko.
23 Ari, ma koe wa dong pei saraui
om mairong, ap tamanda wasa o,
me ri om ol insensued pa om.
24 Pwilikidi mas om mairong im-
pan pei saraui, ap kola kadeke
ri om ol, ap kodo kapwaiada om
mairong.
25 Madang materoki ong me
palian ong uk ni om iang i pon al
o, pwe me palian ong uk ender
pangalang uk ren saunkapung,
a saunkapung pangalang uk ren
papa o, o koe pan lokidokila nan
imateng.
26 Melel I indai ong uk, koe sota
pan ko sang wasa o, koe lao kapun-
gala lua karos.
27 Komail rongadar, me a lokido:
Koe der kamal!
28 A I indai ong komail, meamen
ngingar li amen, pwen norok, nan
a kamal ong i nan mongiong i.
29 O ma pali maun en mas om
kamakar uk, waikada sang o kase
sang uk, pwe a mau ong uk, kisan
war om en ola, sang war om pon en
lokidokila nan pweleko.
30 O ma pali maun en pa om ka-
makar uk, waika sang o kase sang
uk, pwe a mau ong uk, kisan war
om en ola, sang war om pon en
lokidokila nan pweleko.
31 A pil lokido: Meamen me pan
kasela a paud, i en ki ong i kisin
likau en kamueit.
32 A I indai ong komail, meamen
me pan kasela a paud, me so nenek
nan a kin kamal eki i; a meamen,
me paudeki me lokido kilar, nan i
me kamal.
33 Komail pil rongadar, me a
loki ong men kaua: Koe der kaula
likam; a koe kapwaiada om kaula
ong Kaun o!
34 I indai ong komail, der man
kaula! Der kaukila nanlang, pwe
mol en Kot;
35 Pil der sappa, pwe utipa; pil
der Ierusalem, pweki kanim en
Nanmarki lapalap.
36 Koe pil der kaukila mong om,
pwe koe sota kak ong wiada pit en
monga eu, en puetepuet de tontol.
37 Omail kasokasoi pena en: Ei ei;
so, so; pwe me dauli mepukat, kin
tapi sang ni me sued.
38 Komail rongadar, me a lokido:
Por en mas en depukki por en mas;
o ngi pot en depukki ngi pot.
39 A I indai ong komail, komail
der palian me sued. A meamen
pikir uk ni pali maun en likin sap
om, pil ki ong i pali teio.
40 O meamen, me men wa uk
ala ni kapung, pwen adia sang om
sakit, en pil ki ong i om likau pup.
41 O ma meamen ngidingid kin
uk, en iang i mail eu, koe en iang
mail riau.
42 Kisakisai ong me kin ngidingid
re om, o koe der saupei sang me
poekipoeki re om!

43 Komail rongadar, me a loki-
dor: Koe en pok ong men imp om
ap kailongki om imwintiti!
44 A I indai ong komail, pok ong
omail imwintiti kan. o kapakap
kin irail, me paki komail;
45 Pwe komail en sapwilim en
Sam omail, me kotikot nanlang.
Pwe a kin kapwareda sapwilim a
katipin pon me sued o me mau kan,
o kotin kamoredi katau pon me
pung o me sapung kan.
46 Pwe ma komail pok ong, me
kin pok ong komail, da me pan
kating pa 'mail? Saunopwei sota
kin wia due met?
47 O ma komail ranamau ong ri
omail akan, da me komail sikiki
sang me tei kan? Men liki kan sota
kin wia due met?
48 Komail ari en unsokela dueta
Sam omail, me kotikot nanlang, a
unsok.

6

1 KOMAIL kalaka, pwe komail
der kisakis sansal mon aramas,
pwe ren udial; pwe ede sota pwain
omail ren Sam omail, me kotikot
nanlang.
2 Ari, koe lao kisakis, ede peuk
saui mo om, duen me malaun akan
kin wia nan sinakoke kan o nani al
akan, pwe ren indand ren aramas.
Melel I indai ong komail, re aleer
arail pwain.
3 A koe lao kisakis, der kasale ong
pali maing om, me pali maun om
kin wiada.
4 Pwe om kisakis en rir; a Sam
om, me kin masani wasa rir, pan
kotin katingi uk.
5 Koe lao wia kapakap, koe der
ras ong me malaun akan, pwe re
men kapakap nan sinakoke kan, o
nani al akan, pwe ren sansal mon
aramas. Melel I indai ong komail,
re aleer arail pwain.
6 A koe lao wia kapakap, ko ong
nan om pera, a koe lao ritingidier
wanim o, ap kapakap ong Sam om,
me kotikot wasa rir, a Sam om,
me kin masani wasa rir, pan kotin
katingi uk.
7 Komail lao kapakap, komail
depa purepur ong lokaia mal, duen
men liki kan, pwe re kiki ong, me re
pan pwaikida ar lokaia toto.
8 Komail ari ender dueta irail,
pwe Sam omail kotin mangi
meakan, me mau ong komail, mon
omail poeki re a.
9 A iet duen omail pan wia ka-
pakap: Sam at, me kotikot nanlang.
Mar omui en saraui.
10 Wei omui en pwaida. Kupur
omui en wiaui sappa dueta nan-
lang.
11 Kotikido ran wet at tungol
kaukaule.
12 Lapwa sang kit dip at, dueta kit
me kin lapwada koros, me wia dipi
ong kit.
13 Eder kaluang kit ren me
katikatiamau kan, a nekid kit sang
ni me sued akan,
14 Pwe ma komail pan makeki
ong aramas dip ar akan, Sam omail
nanlang pan pil makeki ong ko-
mail.
15 A ma komail sota pan makeki
ong aramas dip ar akan, nan Sam
omail sota pil pan makeki ong ko-
mail dip omail akan.
16 Komail lao kaisesol, eder
mas en sang duen me malaun
akan, pwe re kin kawukila mas
arail, pwe aramas en kilang arail
kaisesol. Melel I indai ong komail,
re aleer arial pwain.
17 A koe lao kaisesol, usor mong
om o opinok.
18 Pwe koe dor kasale ong ara-
mas om kaisesol, a ong Sam om,
mi kotikot wasa rir, a Sam om, me
kin masani nan wasa rir, pan kotin
katingi uk.
19 Komail der ki pena omail pai
kan nin sappa, wasa man en mot o
mir pan kawela ia, o men pirap kin
weirada o pirapala.
20 A komail ki pena omail pai kan
nanlang, wasa man en mot de mir

sota pan kawela, o men pirap sota
kin weirada de pirapala.
21 Pwe wasa om pai mia ia, iei
wasa mongiong om kin pil mia ia.
22 Por en mas iei marain en pali
war. Ari, ma mas om makelekel,
war om karos pan dir eng marain;
23 A ma mas om me sued, war
om karos pan dir en rotorot. A ma
marain, me mi lol om, pan rotorot,
daduen wan rotorot!
24 Sota amen me pan kak papa
saumas riamen, pwe a pan kai-
longki amen, ap pok ong me teio,
de a pan kasampwaleki amen, ap
mamaleki me teio. Komail sota
pan kak papa Kot o mamon.
25 I me I indaiki ong komail: Eder
ngongongki ong maur omail, me
komail pan kang o me komail pan
nim, pil sota ong war omail, me
komail pan likau kida. Pwe maur
so kasampwal sang kisin manga, o
pali war sang likau?
26 Kalelapok ong manpir pan
lang; re sote, kin kamoredi, re soin
kin dolung, re sota kin nak pena;
ari so, Sam omail nanlang kotin
kamakamanga irail; a ia duen, ko-
mail so kasampwal sang irail?
27 A is nan pung omail, ni a
ngongki, me pan kak use pasang
pein i ki tipong en pa eu?
28 O menda komail ngongki
likau? Kalelapok ong kiop akan,
me mi nan sap, duen ar kakairida.
Re sota kin dodok o sota monkol
pena.
29 A I indai ong komail: Nan Sa-
lomo ni a lingan karos sota a likau
dueta apot irail.
30 Ari, ma iduen Kot kotin kap-
wataki dip, me mi nan sap, me kin
mi ran wet, a lakap pan lokidok-
ila nan kisiniai, dadue a sota pan
kotin kalikauwi komail da, me po-
son tikitik?
31 I me komail der ngongongki
moinda: Da me se pan kang? De da
me se pan nim? De da me se pan
likau kida?
32 Pwe mepukat men liki kan
kin raparapaki; pwe Sam omail
nanlang kotin mangi, me mepukat
karos mau ong komail.
33 Rapaki mas wein Kot o a pung,
a mepukat karos pan pouselang
komail.
34 Eder ngongki ong lakap; pwe
lakap pan ngongki ong pein i; a itar
ong ran eu pein a sued.

7

1 DER kadeikada, pwe komail der
pakadeikada.
2 Pwe duen kadeik, me komail
kadeikekida aramas, iduen komail
pan pakadeikada, o duen men
song, me komail kin songki, iduen
a pil pan song ong komail,
3 A menda koe kilikilang diper ni
mas en ri om ol, a sota kan ataut o
ni mas om?
4 De iaduen koe pan indang ri om
ol: Aui mas, i pan ki sang diper ni
mas om. A kilang, ataut apot mi ni
pein mas om?
5 Malaun amen koe, ki sang mas
ataut ni mas om, koe ap pan kak
kilang, duen om pan kak ki sang
diper ni mas en ri om ol,
6 Komail der ki ong kidi me sa-
raui kot! O omail pai kan der
kasedi ong mon pwik kan, pwe ren
de tiak pasang, ap saupeido ngalis
komail pasang.
7 Poeki, a komail pan tungole; ra-
paki, a komail pan diarada; letelet,
a a pan ritida mo omail.
8 Pwe karos, me poekipoeki, kin
tungole; o me kin raparapaki, kin
diarada; o me kin letelet, nan a pan
ritida mo a.
9 De is aramas nan pung omail,
ma na putak pan poeki kisin prot,
pan ki ong i takai eu?
10 De ma a poeki mam amen, pan
ki ong i serpent amen?
11 Ari, ma komail me song sued,
ap asa, ki ong noumail seri kan
kisakis mau, melel kaualap Sam
omail, me kotikot nanlang, pan

kotiki ong, me poeki re a me mau kan.
12 Ari meakaros, me komail men, aramas en wiai ong komail, i me komail en wiai ong irail, pwe iei kapung o saukop akan,
13 Pedelong ong nan wanim tätik! Pwe wanim me walek o al me tälap, me kodilang mela, o irail me toto, me kin pedelong ong wasa o.
14 A wanim me watikitik, o al me tätik, me ko ong maur o irail me malaulau, me kin diarada.
15 Komail kalaka saukop likam akan, me kin pwara dong komail ni likau en sip, a lole irail song en kidi komad.
16 Komail pan asa kin irail ni arail wa. Pwe da, aramas pan kak dolung sang wain ni karer, de pik sang ni tuka kamadak?
17 Nan iduen tuka mau karos kin wa mau, a tuka sued kin wa sued.
18 Tuka mau sota kak wa sued, o tuka sued sota kak wa mau.
19 Ari tuka karos, me so wa mau pan paledi o lokidokila nuni iai.
20 Ari, komail pan asa kin irail ni arail wa.
21 Kaidin karos, me kin kasokasoi ong ia: Maing, Maing, pan pedelong ong nan wein nanlang, a me kin wiawia kupur en Sam ai, me kotikot nanlang.
22 Me toto pan kasoi ong ia ni ran o: Maing, Maing, kit so kokopadar ni mar omiu, o ni mar omui kausaki tewil akan, o ni mar omui wia kidar manaman toto?
23 I ap pan indai ong irail: I sota mail asa komail, kowei sang ia, komail me kin wiada me sued.
24 A meumen rongada ai padak pukut ap peiki ong, I pan karasai ong i ol lolokong amen, me kauada im a pon paip,
25 Katau lao moredi, o lakape pwilipwiledo, o ang me iripoki dong im o, a sota rongki pasang, pweki a kakauda pon paip.
26 O meamen rongada ai padak pukat, ap sota kapwaiada, nan a pan rasong ol pweipwei men, me kauada im a pon pik en oror.
27 Katau lao moredi o lapake pwilipwilido, o ang ma irepoki dong im o, a rongki pasang; o a rongk laud melel,
28 Kadekadeo Iesus lao kaimwisokela masan pukat, pokon o ap puriamuiki kaualap sapwilim a padak o.
29 Pwe a kotin kawewe ong irail ni manaman, a sota dueta arail saunkawewe kan.

8

1 A LAO kotido sang nin dol o, pokon kalaimun idauendo i.
2 A kilang, ol tuketuk amen ap kodo pongi i indada: Maing, ma re kotin kupura, re pan kak ong kamakele ia da.
3 I ari kotin kapawei lim a, sair i, masani: I men, koe en makelekel; ari, a tuketuk ap madang modi sang.
4 Iesus ap kotin masani ong i: Kalaka, koe de kaireki amen; a kola kasale ong samero pein uk, o kida mairong eu, me Moses masani, pwen kadede ong irail.
5 A lao kotilong ong nan Kapernaum, senturion amen apedong i poeki re a.
6 Indada: Maing, ai ladu wonon nan deu a somau kokon madak ap wairok kaualap.
7 Iesus ap kotin masani ong i: I pan kola kakelailada i.
8 Senturion sapeng potoan ong: Maing, i sowar ren kotilong ong nan im ai; a ren masani eta, ai ladu up pan kelailada,
9 Pwe aramas amen ngai, me mi pan mana en kaun akan, ap kaunda saunpei kai. A ma i pan indang amen: Kowei, a pan kola, o ong amen: Kodo, a pan kodo, o ong ai ladu: Wiada met, a pan wiada.
10 Iesus lao mangi mepukat, ap kotin puriamuiki, masani ong irail me idauendo: Melel I indai ong

komail, song en poson wet I so di-
aradar, sota nan Israel.
11 A I indai ong komail, me toto
pan kodo sang mas en lang, o kapin
lang, iang Apraam, o Isaak, o Iakop
ni tepel nan wein nanlang.
12 A me pweledan wei pan loki-
dokila nan rotorot liki, iei wasan
maiei o teterok.
13 Iesus ap kotin masani ong Sen-
turion o: U kowei, a pan wiaui ong
uk duen om poson. A ladu o ap
kelailadar ni auer ota.
14 Iesus lao kotilong ong nan im
en Petrus, ap masani, me saulap a
wonon somau karakar.
15 I ari kotin sair pa a, a karakar
ap ko sang. I ari pauridar papa i.
16 A lao sautik penaer re wa dong
i me toto, me tewil oko ti poa. I
ari kotin kauseki sang ngen akan a
masan o kakelada me somau kang
karos.
17 Pwen pwaida, me lokido ren
saukop Iesaia, me masani: A kotin
ale ong pein i atail luet akan, o wa
atail somau kan.
18 Iesus lao kotin masani aramas
toto pokon dong i, ap kotin masani,
ren kotela palio palilan sed o.
19 Saunkawewe men ap pwara
do potoan ong i: Saunpadak i pan
idedauen ir wasa karos re pan
kotila ia.
20 Iesus kotin masani ong i: Poks
akan por arail mia, o manpir en
pan lang pas arail mia, a Nain ara-
mas sota wasan kaulawei mong a.
21 O amen sang nan pung en sap-
wilim a tounpadak kan potoan ong
i: Maing re kotin mueid ong ia en
kola mas sarepedi ai papa.
22 A Iesus kotin masani ong i:
Idauen ia do! Me melar akan en
sarepedi pein ar melar akan.
23 A lao kotida pon sop o, sap-
wilim a tounpadak kan idauenla i.
24 A kilang, ap ongiongidar nan
sed, iluk kan ari kadupaledi sop o,
a i kotin saimokelar.
25 Sapwilim a tounpadak kan ap
kai dong i, kaupada i, potoan ong:
Maing, re kotin dore kit ala, kit pan
mela!
26 A ap kotin masani ong irail:
Komail me poson tikitik, da me ko-
mail masak ki? I ari kotin kipadar
masani ong ang o sed, ap molelar
kaualap.
27 Aramas akan puriamuiki in-
dada: Daduen men et, me ang o sed
kin peiki ong?
28 A lao kotin lei ong palio nan
sap en men Kerkasin, ol riamen,
me tewil oko ti poa, ap tu ong i; ira
kodado sang nan sousou kai, me
makar kaualap, o sota me kak weid
wasa o.
29 A kilang, ira weriwer indada:
Iesus Sapwilim en Kot, da me kit en
wia re omui? Kom kotido kame kit
mon ansau o leler?
30 A pwin pwik kalaimun mi
kaila wei mangamanga sili.
31 Tewil oko ap poeki re a in-
dada: Ma kom pan kause kit ala, ap
mueid ong kit, en tilong nan pwin
pwik o.
32 I ari kotin masani ong irail: U
ko ong! Irail keredi sang, rap tilong
nan pwin pwik o. A kilang, pwin
pwik o tangdaui, tangedi ong wasa
ukedi nan sed, irail ari mopelar
nan pil o.
33 Silepa kan ap tangdaui tan-
glong ong kanim o kakaireki
meakaros, duen me wiaui ong me
tewil ti poa ko.
34 A kilang, toun kanim koiei
sang pokon dong Iesus. Irail lao
kilanger i, rap poeki, a en kotila
sang sap arail.

9

1 I ARI kotida pon sop o, kotela
pur ong sapwilim a kanim.
2 A kilang, re wa dong i me
somau kokon madak, me wonon
pon pet. Iesus lao kotin masani
ar poson, ap masani ong me so-
mau kokon madak: Nai, kaporo-
por mau, dip om akan me lap-
wadar.

3 A kilang, saunkawewe kai mon-
gemongeloleki: Lap o kin lalaue.
4 A Iesus lao mangi arail lame-
lam, ap kotin, masani: Menda ko-
mail lamelam sued nan mongiong
omail?
5 Pwe ia me mongai ren inda: Dip
om akan lapwadar! De inda: Uda
aluwei?
6 A pwe komail en asa, me
Nain aramas me manaman ong
lapwada dip nin sappa iei me a
kotin masanieki ong me somau
kokon madak: Uda, ale ki om ko
ong deu om!
7 I ari udar, koieilar deu a.
8 Pokon lao kilanger mepukat,
rap malamalauak kila kapinga Kot,
me kotiki ong aramas manaman
due met.
9 Iesus lao kotiwei sang wasa o,
ap masani aramas amen, me ad a
Matäus, me momod nan deun nop-
wei, ap kotin masani ong i: Idauen
ia do! I ari uda idauenla i.
10 Kadekadeo a lao kaipokedi
konot nan im o, kilang saunopwei
o me dipan me toto iang Iesus
o sapwilim a tounpadak kan
konokonot.
11 Parisär akan lao kilanger met,
ap indang sapwilim a tounpadak
kan: Da me omail Saunpadak
iangki saunopwei o me dipan akan
konokonot?
12 Iesus lao mangi mepukat, ap
kotin masani: Me kelail akan sota
mau ong saunwini, pwe me somau
eta.
13 A komail kola, padakki wewen
kasoi pot et: I kin polauleki kadek
a kaidin mairong isis. I kodon
eker dong kalula me dipan akan, a
kaidin me pung kan.
14 En Ioanes a tounpadak kan ap
pwara dong re a potoan ong: Da
me kit o Parisär akan kin kaisesol
pan pak toto, a sapwilim omui
tounpadak kang sota kin kaisesol?
15 Iesus ap kotin masani ong
irail: Da, toun kamadip en kapa-
paud pan kak kamauk ni ansau ol
kamot mi re 'rail? A kadekadeo eu
ran ol kamod pan peukawei sang
irail, re ap pan kaisesol.
16 Sota amen me kin deipinaki
likau kap likau maring, pwe me
depin a pan teirok sang likau o, a
por o pan laudela.
17 Pil sota amen me kin kodie ong
wain kap nan ed maring, a ma ei
ed akan pan ola, a wain pan wu-
dokela, o ed akan pan ola. A re kin
kodie ong wain kap nan ed kap, ira
karos ap nekinek mau.
18 Ni a kotin masani ong irail
mepukat, kilang saupeidi amen ap
pedelong, poridi ong i potoan ong:
Nai seripein apton melar, a ren
kotido, pwil po a lim ar, a ap pan
maureda.
19 Iesus ari kotida idauenla i, o
sapwilim a tounpadak kan pil iang.
20 A kilang, li amen, me nta
pwilipwil par ngaulriau, a kai ong
pon palikia o sair imwin sapwilim
a likau.
21 Pwe a lamelame: Ma i doke
sapwilim a likau, i pan kelailada.
22 A Iesus kotin saupeila; a
lao masani i, ap kotin masani:
Seripein kaporopor mau, om
poson me kakelail uk ada. A li o
kelailadar ni auer ota.
23 A Iesus lao kotilong ong nan
im en saupeidi o, ap masani
saunkasang o moromorong en
aramas akan,
24 Ap kotin masani: Kowei sang,
pwe seripein en sota melar, pwe a
mamair. Irail ap kaururekі i.
25 Aramas akan lao kokok sang, i
ap kotilong ong, ale pa a, seripein
ap paurida.
26 Mepukat ap lolok sili nan sap
karos.
27 Iesus lao kotila sang wasa o, ol
maskun riamen idauenla i, weri-
wer indada: Kupura kit, Komui
sapwilim en Dawid!
28 A lao kotilong ong nan im o, me
maskun ko ap ko dong i. Iesus ari
masani ong ira: Koma kamelele,

me I kak ong wiada met? Ira potoan ong: Ei Maing.
29 I ap kotin sair mas ara masani:
Duen oma poson a pan wiaui ong
koma.
30 Mas ara ari pad pasang. Iesus
ap kotin kalik ira di masani:
Kalaka, pwe meamen de asa!
31 A ira koieilar katiti sili ni sap
karos.
32 Ira lao koieilar, kilang, irail ap
wa dong i aramas amen, me lotong
o tewil ti poa.
33 Tewil lao pakausa sang, me lotong o ap lokaia; pokon o ap malamalauak kila indada: Nan dueta
met a saikenta wiauier nan Israel.
34 A Parisär indada: Nan saumas
en tewil akan me a kausaki sang
tewil akan.
35 Iesus ap kotin kakan sili
nan kanim laud o me tikitik kan
kawewe nan ar sinakoke kan o
padapadaki rongamau en wei, o
kotin kakelada song en somau o
luet akan karos.
36 A lao masani pokon o, ap kotin
kupuro kin irail, pwe irail soangiangalar o dupokalar dueta sip
akan, me sota sile parail.
37 I ap kotin masani ong sapwilim a tounpadak kan: Nan melel
rak me kalaimun, a men dodok me
malaulau.
38 Komail ari poeki ren Kaun en
rak, en kadarala toun dodok kan
nan a rak.

10

1 A LAO kotin molipe penaer sapwilim a tounpadak ekriamen ap
kotiki ong irail manaman, en poedi
ngen saut akan, pwen kaus ir wei
o kamauiala song en somau o luet
karos.
2 A iet mar en wanporon
ekriamen: Men mas Simon, me
maraneki Petrus, o ri a Andreas,
o Iakopus nain Sepedäus, o ri a
Ioanes;
3 Pilipus o Partolomäus, Tomas
o Matäus saunopwei men, Iakopus nain Alpäus, Lepäus, me pil
adaneki Tadäus;
4 Simon men Kana o Iudas Iskariot men pangala i.
5 Ekriamen pukat, me Iesus kotin
poronela, kotiki ong irail kusoned
eu masani: Komail der weweid
nani al en men liki kan o der pedelong ong nan kanim en Samaria.
6 A kola ren sip akan en saun
Israel, me salongalar.
7 A ni omail kokola komail padapadak indada: Wein nan lang korendor.
8 Kakeada me somau kan, o
kamaureda, me melar akan,
kamakelekeleda, me tuketuk kan,
o kause wei tewil akan; a duen
komail aleer ni tiak en kisakis,
iduen komail pan kisakis weita.
9 Komail der wewa kold, de
silper, de mata nan omail ed akan.
10 Pil der ed en sailok, de
sakit riau, de sut, de sokon, pwe
toundodok me war ong kan a kisin
manga.
11 A ma komail pan pedelong ong
nan kanim laud de tikitik eu, raparapaki, ma meamen mi lole, me
war ong; ari, komail pan mondi re
a, lao komail pan ko wei sang.
12 A ma komail pan pedelong ong
nan im o, komail pan ranamau ong
tou a kan.
13 O ma re war ong, omail popol
pan ko ong irail; a ma re sowar,
omail popol pan pure dong komail.
14 A wasa kis meamen sota pan
kasamo komail, de sota men rong
omail padak, komail ari pedoi sang
nan im o de kanim, ap sepede sang
pwel ni nä omail.
15 Melel I indai ong komail, nan
a pan mongai ong sap en Sodom
o Komora ni ran en kadeik o sang
kanim o.
16 Kilang I kadar komail la duete
sip akan nan pung en kidi en wel;
komail ari lolekong dueta serpent,
a tiak mau dueta muroi.
17 Perki aramas, pwe re pan pangalang komail kapung kan, o re

pan kame komail nan ar sinakoke
kan.
18 O Komail pan wisike wong
kaun o nanmarki kai pweki ngai,
pwen kadede ong irail, o ong men
liki kan.
19 Irail lao pangala komail, ede
madamadaua duen tiak en omail
pan lokaia; pwe a pan ko ong ko-
mail, ni auer o me komail pan inda.
20 Pwe kaidin komail, me lokaia,
a Ngen en Sam omail, me pan
kalokaia komail.
21 A pirien eu, amen pan pangala
amen, pwen kamela, a sam na seri,
a seri ko pan u ong ar papa o nono,
o sauasa, pwe ira en kamela.
22 O komail pan tantat ren ara-
mas karos pweki ad ai; a me
pan dadaurata, lei imwi i me pan
dorola.
23 A ma re pan kame komail nan
eu kanim, komail ari tangala nan
eu. Pwe melel I indai ong komail,
komail sota pan kanikiala kanim
en Israel karos, Nain aramas lao
pwarador.
24 Tounpadak sota kin laude sang
a saunpadak, de ladu laude sang a
monsap.
25 A itar ong tounpadak, en
paroki ong a saunpadak o ladu
dueta a monsap. Ma re kaadaneki
kaun en im o Peelsepup, nan melel
kaualap, re pil pan wiai ong toun
im akan dueta.
26 Komail ari der masak irail,
pwe sota me rir kot, me so pan
sansaleda, o me okiok, me so pan
kadiarokad.
27 Me I indai ong komail nan
rotorot, i me komail katiti nan
marain; o me pan ko ong nan sa-
long omail, i me komail pan kalok
sili pon im akan.
28 Komail der masak irail, me kin
kemela pali war, ap sota kak ong
kamela pali ngen. A komail masak
melel i, me kak ong kasopokela pali
war o ngen nan pweleko.
29 Siok riamen sota kin netila
ni denar eu? Ari so, sota amen
ira pan pupedi nan pwel, ma sota
pwilisang ren Sam omail.
30 Ari pit en mong' omail karos
me wadawad penaer.
31 Komail ari der masak, pwe ko-
mail me mau sang siok toto.
32 Meamen pan ponasa ia mon
aramas, nan i me I pan ponasa ren
Sam ai, me kotikot, nanlang.
33 A meamen ponsasa ia mon
aramas, nan i me I pil pan ponsasa
ren Sam ai, me kotikot nanlang.
34 Eder kiki ong, me I kodon ka-
muei maula sappa; kaidin muei
mau, me I kokido, a kodlas pot.
35 Pwe I kodon kaliak toror
pasang aramas ong sam a, o
seripein ong in a, a li o ong en a
paud a nono.
36 O pein toun im en aramas
amen pan a imwintiti.
37 Me pok ong sam de in a lapa
sang a pok ong ia, nan a sowar ia.
O me pok ong na putak de seripein
lapa sang a pok ong ia, nan a sowar
ia.
38 A me so ale a lopu o idauen ia
do, nan a sowar ia.
39 Me pan diar maur, i me pan ka-
tia sang, a me kasela maur a pweki
ngai, i me pan diarada.
40 Meamen kasamo komail, kin
kasamo ia, a me kin kasamo ia, nan
a kin kasamo i, me kadar ia do.
41 Meamen kasamo saukop
amen ni mar en saukop, pan
ale pwain en saukop amen. Me
kasamo pung amen ni mar en me
pung amen pan ale pwain en me
pung amen.
42 O meamen pan ki ong dal en
pil lamelamur eu, pwe amen tiki-
tik pukat en nim, ni mar en toun-
padak amen, melel I indai ong ko-
mail, a sota pan katia sang pwain
a.

11

1 KADEKADEO Iesus lao
kaimwisokela a masan ong sap-
wilim a tounpadak ekriamen,
ap kotila sang wasa o, pwen

kaukawewe o padapadak nan ar
kanim akan.
2 A Ioaneis lao ronger nan
imateng wiawian Kristus, ap
poronela a tounpadak kai.
3 Kalelapok re a: Ir me pan
kotido, de sen auiaui amen?
4 Iesus kotin sapeng masani ong
irail: Komail kowei kaireki Ioanes,
me komail rong o kilang:
5 Me maskun akan kin kilang
wasa, o me dangidang kan kin
alu, o me tuketuk kan kin make-
ladar, o me salongepon kan kin
rong wasa, o me melar akan kin
maureda, o rongamau kin loloki
ong me samama kan.
6 O meid pai, me sota pan makar
kin ia.
7 Mepukat lao kokola, Iesus
ap kotin tapiadar mamasani ong
pokon o duen Ioanes: Da me
komail koieila en kilang nan sap
tan? Alek pot, me kin dueduälokki
ang?
8 De da me komail koieila en
kilang? Aramas amen nan likau
muterok? Kilang, me kin likau
kida likau muterok, kin mi nan im
en nanmarki kan.
9 De da me komail koieila en ki-
lang? Saukop amen? Ei I indai ong
komail a laude sang saukop amen.
10 Pwe iei i, me intingidier: Ki-
lang I kadarala mo 'mui ai men
kadar, me pan koko al mo 'mui.
11 Melel I indai ong komail, sota
me ipwidi sang ren li akan, me
laude sang Ioanes saunpaptais. Ari
so, me tikitik nan wein nanlang, iei
me laude sang i.
12 A sang ni muein Ioanes
saunpaptais kokodo lel met wein
nanlang kokido eta manaman, ari
me manaman akan kin koledi ong
irail.
13 Pwe saukop karos o kapung
kokopadar lao lel Ioanes.
14 O ma komail men duki ong,
nan iei Elias, me pan kodo.
15 Me salong a mia, men rong, i
en rong!
16 A da me I en karasai ong di
wet? A ras ong seri kan, me kin
momod nan wasan net akan o like-
likwir ong kis arail,
17 Indada: Kit kasang ong ko-
mail, a komail, sota kakalek; kit
kauleki ong komail kaul en ma-
mauk, a komail sota sangesang.
18 Pwe Ioanes pwarado, ap sota
kang o nim, a re kin inda: Nan
tewil kin ti poa.
19 Nain aramas pwarado,
mangamanga o nim, a re kin
inda: Kilang, me kaped en manga
o kamom sakau, kompoke pan
saunopwei o me dipan akan, a
lolekong o kin diarok kida na seri
ko.
20 A kotin tapiada kidaueda
kanim akan, me a wiai onger
manaman to to, aki re sota kalula:
21 Suedi ong uk Korasin! Suedi
ong uk Petsaida! Pwe ma man-
aman akan, me wiaui ong uk er,
wiauier ong Tirus o Sidon, nan
melel re pan pitipit kalula nan tuk
en likau o nan pas.
22 A I indai ong komail, a pan
mongai ong Tirus o Sidon ni ran en
kadeik sang komail.
23 A koe Kapernaum, me paidar
lel nanlang, pan pisikindi nan
pweleko; pwe ma manaman akan,
me wiaui ong uk er, wiauier ong
Sodom, nan a pan mimieta lao lel
ran wet.
24 A I indai ong komail, a pan
mongai ong sap en Sodom ni ran
mi kadeik sang koe.
25 Ni ansau ota Iesus kotin
tapiadar masani: I kapinga komui
Sam, Kaun pan lang o sappa, me
komui okila mepukat sang me
lolekong o koiok kan, ap kasale ong
seri pwelel akan.
26 Ei Sam ai, pwe iduen me ko-
mui kupukupura.
27 Meakaros muei ong ia er sang
ren Sam ai, o sota amen, me asa
sapwilim a Ol, pwe Sam eta, o sota
amen, me asa Sam, pwe sapwilim

a Ol eta, o me sapwilim a Ol pan
kasale ong.
28 Komail karos, me pangadar o
toutoular kodo re i I pan kamoleilei
komail la.
29 Ale ong komail ai iok, o
padakki sang ia; pwe Ngai me
opampap o karakarak melel,
komail ari pan diarada kamol pan
ngen omail.
30 Pwe ai iok me mangai, o
katoutou pai me marara.

12

1 I ANSAU o Iesus kotila nan mat
en korn ni ran en sapat, a sapwe-
lim a tounpadak kan men man-
gadar, rap dolunga sang wan korn
o kangkang.
2 Parisär lau kilanger mepwukat,
rap patoan ong i: Masani, sap-
wilim omui tounpadak kan kin
wiada, me sota pung, en wiaui ni
ran en sapat.
3 A kotin masani ong irail:
Komail sota doropwe, me Dawid
wiadar ni a o iang akan men
mangadar?
4 Duen a pedelong ong nan im en
Kot o kangkang prot en kasansal,
me sota pung, i o iang akan en
kang, pwe samero akan eta.
5 De komail sota wadoker nan
kapung o, duen samero akan ar
kin kaupali ran en sapat nan im en
kaudok ni ran en sapat, ap sota dip
arail?
6 A I indai ong komail, i, me laude
sang im en kaudok, mi wasa kis et.
7 A ma komail pan asa wewen
kasoi pot et: I kin polauleki kadek
a kaidin mairong isis, komail
sota pan kadeikada me makelekel
akan.
8 Pwe nain aramas pil udan Kaun
en sapat.
9 A kotila sang wasa o, ap koti-
long ong nan ar sinakoke.
10 A kilang, aramas amen mia,
me pa a motorlar. Irail idok re a
indada: Me pung, en kakelailada
ni ran en sapat? Pwe ren kadipa i.
11 I ari kotin masani ong irail: Is
aramas nan pung omail, me na sip
amen mia, ma a pupedi ong nan
por ni ran en sapat, a so pan poridi
ong, kida sang?
12 A iaduen aramas amen sota
kasampwal kaualap sang sip
amen? I me aramas amen kak wia
kida me mau ni ran en sapat.
13 I ap kotin masani ong aramas
o: Kapa wei pa om! I ari kapa wei,
ap maular dueta pali teio.
14 Parisär ap pedoi sang o ka-
pukapung pena, duen ar pan ka-
matala i.
15 Iesus lao mangi met, ap kotila
sang wasa o, a pokon kalaimun
idauenla i; i ari kakelailadar irail
karos.
16 O masani ong irail, ren der
kalok sili i.
17 Pwen pwaida, me lokido ren
saukop Iesaia, me masani:
18 Kilang, i ai ladu, me I piladar,
o kompokepa i, me I kin polaule
kida. I pan aude kin i Ngen i, o a
pan kasale ong men liki kan duen
kadeik o.
19 Nan a sota pan akamai de
weriwer, o sota amen me pan rong
ngil a pon al akan,
20 A sota pan katip pasang alek
luet o, o a sota pan kakundi
wik inkingkong o, lao a pan
kaimwisokala kadeik o.
21 O men liki kan pan kaporo-
poreki mar a.
22 Me tewil ti poa men, me
maskun o lotong ap wisike dong
i; i ari kakelailada i, a me maskun
o lotong ap lokaia o kilang wasa.
23 Aramas karos ap mala-
malauak kila indada: Kaidin i
sapwilim en Dawid?
24 A Parisär akan lao rongadar,
rap indada: Nan sota, me lap en
kauseki wei tewil akan, Peelse pup
eta, saumas en tewil akan.
25 I ari angi ar lamelam masani
ong irail: Wei karos, ma tou a kan
pan u pena nan pung ar, a pan ola,
o ma toun kanim de toun im eu

pan u pena nan pung ar, a sota pan
pwaida.
26 O ma Satan pan kause wei Sa-
tan, a pan u ong pein i, a iaduen a
wei pan kak pwaida?
27 Ma I kin kauseki wei
Peelsepup tewil akan, a is me
noumail seri kang kin kause
kin irail? Irail ari pan omail
saunkapung.
28 A ma I kausaki wei Ngen en Kot
tewil akan, nan wein Kot lel ong
komail er.
29 De iaduen, is me pan kak ko-
long ong nan im en me kelail amen,
kulia sang a kapwa, ma a so saliedi
mas me kelail o? A ap pan kak kulia
sang a kapwa.
30 Meamen me sota iang ia, iei
me palian ia; o me sota kin dol-
ung penang ia, iei me kin kasapoka
pasang.
31 I me Ngai indai ong komail, dip
karos o lalaue pan kak lapwa sang
aramas, a lalaue ong Ngen sota pan
lapwa sang aramas.
32 O me pan lalaue Nain aramas,
a pan lapwa sang i; a me pan lalaue
Ngen saraui, a sota pan lapwa sang
i, sota nan muei met pil sota nan
muei kokodo.
33 Padukedi tuka mau pot, a wa
pan mau; de padukedi tuka sued
apot, a wa pan sued. Pwe tuka kin
diarok kida wa.
34 Wan serpent komail, iaduen
komail kak lokaia mau, pwe ko-
mail me sued? Pwe aua kin lokaia
sang nan audepan mongiong o.
35 Aramas mau kin kida me mau
sang nan pai mau en mongiong i, a
aramas sued kin kida me sued sang
nan pai sued en mongiong i.
36 A I indai ong komail, lokaia
mal karos, me aramas inda, pan
puk ong ir ni ran en kadeik o.
37 Pwe sang ni om kasokasoi koe
pan kapung kila, o sang ni om ka-
sokasoi koe pan pakadeikada.
38 Saunkawewe o Parisär kai ap
sapeng i indada: Saunpadak, se
men kilang kilel eu sang re omui
39 A i me kotin sapeng masani
ong irail: Di sued o kamal o kin
rapaki kilel eu, a sota kilel eu, me
pan sansal ong irail, pwe kilel en
saukop Iona eta.
40 Pwe duen Iona a mimi nan
kaped en mam kalaimun amen ran
silu o pong sili pong, iduen Nain
aramas pan mimi nan mongiong
en sappa ran silu o pong sili pong.
41 Ol en Niniwe kan pan u ong
di wet ni kadeik lapalap o pan
kadeikada, pwe re kalula ni ar ron-
gadar padak en Iona, a kilang, me
laude sang Iona mi met.
42 Li nanmarki en pali air amen
pan u ong di wet ni kadeik lapalap
o pan kadeikada; pwe a pwurado
sang ni imwin sappa, pwen rong
lolekong en Salomo. A kilang me
laude sang Salomo mi met.
43 Ngen saut lao kowei sang ren
aramas o, a kin tangatang sili nan
sap tan akan, rapaki wasan kamol,
a sota, me a diarada.
44 I ap kin inda: I pan purelong
nan im ai, me i pedoi sanger. A lao
puredo, a diar me a tan, kokok, o
kapwater.
45 I ari mi koieila, ale ong i ngen
isimen, me sued sang pein i; irail
lao pedelong ong lole, rap kaukau-
son ia, a aramas pan sued sang
mas. Iduen a pan wiaui ong di sued
wet.
46 A ni a kotin masani ong pokon
o mepukat, kilang, in a o ri a ol
akan u liki, re men lokaia ong i.
47 Amen ap potoan ong i: Re
kotin mangi, in ar o ri ar ol akan
mimi liki o men lokaia ong ir.
48 A a kotin sapeng masani ong,
me kaireki ong i: Is in ai o is ri ai ol
akan?
49 Ap kotin kapawei lim a pon
sapwilim a tounpadak kan masani:
Kilang, in ai o ri ai ol pukat!
50 Pwe meamen, me kin wia
kupur en Sam ai, me kotikot nan-
lang, nan i me ri ai ol, o ri ai li, o in

ai.

13

1 NI ran ota Iesus kotila sang nan
im o, ap kaipokedi pon oror.
2 A pokon kalaimun pokon dong
i, i ari kotidang pon sop pot,
kaipokedi, a pokon o udar pon oror
o.
3 I ari karaseraseki ong me toto
masani: Kilang, saunkamor o
kolan kamorok.
4 Ni a kamokamorok, akai ap
moredier ong pon kailan al, man-
pir ap pirido nam ir ala.
5 A akai moredier wasa takain,
wasa pwel pedeped; ir ari pitipit
wosadar pweki sota pwel lole.
6 A katipin lao dakaradar, re mo-
toredier o mongelar, pweki sota
kalau ar.
7 A akai moredier nan tuka
teketek; a tuka teketek wosadar
kasoka ir ala.
8 A akai moredier nan pwel mau
o wadar: Akai pan me epuki, akai
me woneisok, akai me sileisok.
9 Me salong a mia, men rong, i en
rong!
10 Tounpadak kan ap pwarado
potoan ong i: Da me re kotin
kaukawewe ong irail ni karaseras
akan?
11 A kotin sapeng masani ong
irail: A muei ong komail er, en asa,
me rir en wein nanlang, a ap sota
muei ong mepukat.
12 Pwe me a mia, ekis pan ko ong,
pwen aneki me laud; a me sota a
mia, nan a pan katia sang, me mi
re a.
13 I me I padaki ong irail ni
karaseras. Pwe re kilang wasa,
ap sota kin kilang, o rong wasa,
ap sota kin rong, pwe re sota kin
dedeki.
14 Nan irail kapung pan kokop
en Iesaia, me masanier: Komail
pan rongki salong omail, ap sota
dedeki, o kilangki mas omail, ap
sota weweki.
15 Pwe mongiong en aramas
pukat kapitakailar, o salong arail
ponlar, o re kamair pena mas arail.
Pwe kadekadeo re de kilangki
mas arail, o rongki salong arail,
o lolokongki mongiong arail, o
wukila, a I de kakel irail ada.
16 A mas omail meid pai, pwe re
kilang wasa, o salong omail, pwe re
rong wasa.
17 Pwe melel I indai ong komail,
saukop o me pung akan me toto,
me anane en kilang, me komail kin
kilekilang, ap sota kilanger, o en
rong, me komail kin rongerong, a
re sota rongadar.
18 Komail ari rong karasepa wet
duen saunkamorok:
19 Meamen rong masan duen
wei o ap sota dedeki, me sued ap
pwarado, katia sang, me kamore-
moredier nan mongiong i, a iei i,
me ale war akan pon kailan al o.
20 A me kamoremoredier wasa
takain, iei i, me kin rongada masan
o, ap pitipit peren kida ale;
21 A sota kalau a re a, pwe
a lol masarang, pwe ansau ap-
wal o kamekam lao pwaida pweki
masan o, a ap madang makar kida.
22 A me kamoremoredi ong nan
tuka teketek, iei i, me kin rongada
masan o, a anan en pai en sappa
o widing en dipisou kang kin ka-
sokela masan o, ap so wa.
23 A me kamoremoredi nan pwel
mau, iei i, me kin rongada masan o,
ap dedeki o wada; akai kin pan me
epuki, a akai me woneisok, a akai
sileisok.
24 A kotiki ong irail er pil
apot karaseras masani: Wein
nanlang rasong aramas amen, me
kamoredi war mau nan sap we.
25 A aramas lao mairelar, a
imwintiti ap pwarado kamoredier
dip nan pung en korn ap koieila.
26 A tuka lao wosadar o wadar,
dip ap pil pwaradar.
27 Ladu en kaun pan im o kan
ap pwara dong i potoan ong i:
Maing, kaidin war mau, me kom
kotin kamoredier nan sap omui? A

iaduen dip, a ko sang ia?
28 A masani ong irail: Aramas
mor sued amen me wiadar. Ladu
kan ap potoan ong i: Kom kotin
mauki, sen kola matiada sang?
29 A masani: Iermen, pwe komail
der matia sang dip iangaki korn.
30 A karos pan mimieta lao
ansaun rak; ni ansaun rak i pan
indang men dolung kan: Ki pena
mas dip akan, pira pena ni kap
akan, pwe aramas en karongala,
a korn ki pena nan ai im en nak.
31 A kotiki ong irail pil apot
karaseras masani: Wein nanlang
rasong wan tuka eu, me aramas
amen ale, padukedi ong nan sap
we,
32 Me tikitik sang war karos, a a
lao wosada, a kalaimun sang dip
akan, o wiala tuka laud apot, man-
pir en pan lang akan ap pokon
pena o mimi nan ra a kan.
33 A pilapot karaseras me a kotin
masani ong irail: Wein nanlang ra-
song kalep kis, me li amen ale okila
nan kasak en plaua silu, karos lao
mutala.
34 Mepukat karos Iesus kotin
padapadaki ni karaseras ong
pokon o, o sota, me a kotin padaki
ong irail, ma sota ni karaseras.
35 Pwen pwaida me lokido ren
saukop o, me masani: I pan ki
pasang au ai, pwen karaseras o
pan kasansaleda me rir akan sang
ni tapin kaua.
36 A ap kotin kadar pasang pokon
o, kotilong ong nan tanpas o. Sap-
wilim a tounpadak kan ap kai dong
i potoan ong: Re kotin kawewe ong
kit karasepan dip nan matual o.
37 A kotin sapeng masani: Me
kamoredi war mau, iei Nain ara-
mas.
38 Matuel iei sappa. War mau iei
toun wei. Dip iei nain mesued.
39 Imwintiti, me kin kamor ir edi,
iei tewil. Rak me kaimwisoke pan
sappa. Saundolung pene iei toun-
lang kan.
40 A duen dip akan a kin usa
sang rong kila kisiniai, iduen a pan
wiaui ni imwin kaua.
41 Nain aramas pan kadarala na
tounlang kan, o re pan ki sang nan
wei men kamakar karos, o me kin
wiawia me sued.
42 O re pan kasapok ir alang
len kisiniai iei wasan mamaiei o
teterok.
43 Me pung kan ap pan lingaling
dueta katipin nan wein Sam arail.
Me salong a mia, men rong, i en
rong!
44 Wein nanlang rasong pai eu,
me rir nan matuel, me aramas
amen diaradar ap okila, o peren
kida, koieila, netikilar karos, me a
naineki, ap netiadar matuel o.
45 Wein nanlang pil rasong
saunet amen, me raparapaki takai
kasampwal kai.
46 A lao diaradar eu, me kasamp-
walia, ap koieila netikilar a dipisou
karos, netiada i.
47 Wein nanlang pil rasong uk
apot, me kin kadudi nan sed, pwen
oro pena song karos.
48 A lao direla, re kin apiadado
pon oror, ap mondi pena, deuk ong
me mau akan nan dal akan, a me
sued akan re kin kasela.
49 Nan iduen a pan wiaui ni
imwin kaua: Tounlang kan pan
koieila, katoror sang me sued akan
me pung kan.
50 O kasapok ir alang len kisiniai,
iei wasan maiei o teterok.
51 Iesus kotin masani ong irail:
Komail weweki mepukat karos?
Re potoan ong: Ei Maing.
52 A ap kotin masani ong irail:
I me saunkawewe karos, me
sukusukuleki wein nanlang me
rasong kaun pan im eu, me kin
kapwareda sang a pai me kap o me
maring.
53 Kadekadeo Iesus lao
kaimwisokela karaseras pukat, ap
kotin koieila sang wasa o.
54 A koti dong udan sap we
kawewe ong irail nan ar sinakoke.

Irail ari puriamui kila indada:
Lolekong en Ol men et o a mana-
man akan ko sang ia?
55 Kaidin i nain kapenta? In a
sota adaneki Maria? O ri a ol akan
Iakop, o Iosep, o Simon, o Iudas?
56 O ri a li akan, kaidin irail karos
mi re atail? Ari, ia wasa mepukat
ko sang ia?
57 O irail makar kin i. A Iesus
kotin masani ong irail: Sota wasa
me saukop so waui ia, nan sap we
ota o ren sau i ko.
58 I ari sota wiadar manaman
toto wasa o pweki ar soposon.

14

1 I DOKAN nanmarki Erodes
ronger duen wiawia en Iesus.
2 Ap masani ong sapwilim a ladu
kan: Nan i Ioanes saunpaptais,
a mauredar sang ren me melar
akan, i me a wia kida manaman
pukat.
3 Pwe Erodes koledier Ioanes o
saliedier ong nan imateng pweki
Erodias en ri a Pilip a paud.
4 Pwe Ioanes me masani ong i: A
sota muei ong komui en ale i.
5 O a men kamela i, a a masak
aramas akan, pwe re wiakin i
saukop amen.
6 A en Erodes a ran en ipwidi
wiauier, nain Erodias seripein ap
kakalek mo ’rail, i me Erodes peren
kidar.
7 I ari inauki ong i, me a pan ki
ong i, meakaros, me a pan poeki,
ap kotin kaula,
8 A lao pwili sang in a, ap potoan
ong: Kotiki dong ia mongan Ioanes
saunpaptais pon dal wet.
9 Nanmarki ap kupur suedelar;
a pweki a kaula o pweki irail, me
iang i kot ni tepel o, a masani ren
ki ong i.
10 I ari poronelar en lepuk sang
mangan Ioanes nan imateng.
11 Monga ap wisikedor pon dal
eu, ap pangalang seripein o, i ap
wala ren in a.
12 A tounpadak kan ap
pwarador, ale kalep a, sarepedier,
rap kola kaireki Iesus.
13 Iesus lao mangi mepukat, ap
kotin iangalar sop pot, kotilang
sap tan eu. Pokon lao rongadar,
rap idauenla i sapasapal sang nan
kanim akan.
14 A lao kotila sang wasa o, ap
kotin masani pokon kalaimun, ap
kupuro kin ir ala, o kotin kakelada,
me somau re ’rail.
15 A lao sautik penaer sapwilim
a tounpadak kan kaidong i po-
toan ong: Sap tan eu met o ansau
daulier; re kotin kadar pasang
pokon o, pwe ren kola nan kanim
akan, netiada kang ar manga.
16 A Iesus kotin masani ong irail:
Sota kare pan ar kola, komail pan
katungole irail.
17 A irail potoan ong i: Sota at
tungol met, lopon en prot eta limau
o mam eta riamen.
18 A a kotin masani: Wa dong ia!
19 A ap kotin masani, pokon en
mondi nan ra, ap kotikida lopon en
prot limau o mam riamen, ap kotin
masanda nanlang, laolaoki pilitiki
pasang o kotiki ong tounpadak kan
lopon en prot oko a tounpadak kan
ap nek ong pokon o.
20 Irail karos ari manga o medier;
rap deuk pena kopou en maremor
eisok riau luan kamadip o.
21 A irail, me mangaer, me ol
limekid a li o seri kan sota iang
wadawader.
22 A ap kotin pain tounpadak
kan, ren keredi pon sop pot, pwe
ren madangwei mo a lel palio, lao
a pan kotin kadar pasang pokon o.
23 A lao kotin kadar pasang
ponkon o, ap kotin kelepelar pon
nana eu, pwen laolao. A lao, sautik
penaer i eta, me kotikot wasa o.
24 A sop o mi ni ailepan sed o
lusiluseki iluk kan pwe ang udo
sang moa.
25 A kadekadeo nan lukepan
pong Iesus ap kotikot ko dong irail

pon sed o.
26 A tounpadak kan lao kilanger
i kotikot sili pon sed o, ap masap-
wekadar indada: Ani amen! Irail
ap weriwer pweki ar masak.
27 A Iesus kotin madang kasoi
ong irail masani: Kaporopor mau,
pwe Ngai met, der masak!
28 A Petrus sapeng i patoan ong:
Maing, ma ir, re kotin masan dong
ia, i en kowei re ir pon pil o.
29 A ap kotin masani: Ukedo!
Petrus ap keredier sang nan sop o,
weweid pon pil o, pwen kola ren
Iesus.
30 A lau kilanger ang ma, ap mas-
apwekadar, a ni a pan kirila, a
weriwer indada: Maing kupwura
ia!
31 Iesus kotin madang kapawei
lim a koledi i, masani ong i: O koe
meid poson tikitik, da me koe so
posonki?
32 Ira lao kotidar pon sop o ang ap
moledier.
33 A toun sop o ap kaiong i, pori-
dier potoan ong: Melel ir me Sap-
wilim en Kot!
34 Irail lao kotin kotela, rap koti-
lang sap Kenesaret.
35 Toun sap o lao asa i, rap kadar
sili wasa karos, o re wa dong i me
somau kan karos,
36 O poeki re a, ren potoan sair ta
imwin sapwilim a likau. A karos,
me sair i kelailadar melel.

15

1 PARISÄR o saunkawewe kan ap
ko dong i sang Ierusalem, kale-
lapok re a:
2 Menda sapwilim omui toun-
padak kan tiakedi padok en kaua
ko? Pwe re sota kin omiom ni ar
pan kang prot.
3 A i kotin sapeng masani ong
irail: Menda komail pil tiakedi ku-
soned en Kot pweki omailpadok
kan?
4 Pwe Kot kotin kusonedadar
masanier: Kakaki sam om o in om,
o meamen lalaue sam a de in a, i en
kamela.
5 A komail kin inda: Meamen
indang sam a o in a: Korpan, iet
wewe: Mairong eu, me koe men
aneki sang ia; komail inda, dene
sota dip a; i ari sota pan kakaki sam
a o in a.
6 Iduen omail tiakedi kusoned en
Kot pweki omail padok kan.
7 Malaun akan komail, nan
melel, me Iesaia kokopadar iran
komail, ni a masani:
8 Aramas pukat kin kaka kin ia
au arail, a mongiong arail me doo
sang ia;
9 Ari, me mal ar kaudok ia, pwe
kusoned en aramas eta, me re kin
kaukawewe.
10 I ari molipe pena aramas akan
masani ong irail: Rong o weweki!
11 Kaidin me kin ko ong nan
aua kin kasaminela aramas, a me
kin ko sang nan aua, i me kin
kasaminela aramas.
12 Tounpadak kan ap kodo, po-
toan ong i: Re kotin mangi, me
Parisär akan makar kida ni ar ron-
gadar masan o?
13 A kotin sapeng masani: Tuka
karos, me kaidin Sam ai nanlang,
padukedier, pan weiweida.
14 Puei sang irail; irail me
maskun, ap kalua me maskun
akan. A ma me maskun amen pan
kalua me maskun, nan ira karos
pan pupedi ong nan por o.
15 Petrus ap sapeng potoan ong i:
Re kotin kawewe ong kit karaseras
pot et.
16 I ari kotin masani: Komail pil
sota lolekong?
17 Komail saikenta weweki,
meakaros, me kin ko ong nan aua
kin kodilong ong nan kaped o ap
kin kasapokela?
18 A me kin ko sang nan aua, kin
tapida sang nan mongiong, o i me
kin kasaminela aramas.
19 Pwe sang nan mongiong o
lamelam sued kin tapi sang ia:
Kamela aramas, o kamal, o nenek,

o pirap, o kadede likam, o lalaue.
20 Song pukat, me kin
kasaminela aramas. A so omiom
ap manga sota kin kasaminela
aramas.
21 Iesus ap kotila sang wasa o,
kotilang wein Tirus o Sidon.
22 A kilang, li en Kanaan amen,
me kodo sang wasa o, likelikwir
ong i, potoan ong: Kupura ia!
Maing, ir me sapwilim en Dawid!
Nai sereipein waiwairokki tewil.
23 A a sota kotin sapeng i meakot.
Sapwilim a tounpadak kan ap kai
dong i poeki re a potoan ong: Re
kotin kadarala i, pwe a kin likelik-
wir dong kitail.
24 A kotin sapeng masani: Sota
me I pakadara dong, pwin sip en
saun Israel eta, me salongalar.
25 A a kodo, poridi ong i potoan
ong: Maing, re kotin kupura ia!
26 A kotin sapeng masani: A sota
mau, en ale en seri ar tungol prot
ap kasedi ong ren kisin kidi kan.
27 A potoan ong: Melel Maing,
ari so, kisin kidi kan kin name-
nam maremor akan, me kin pu-
pedi sang ni tepel en ar saumas.
28 Iesus ap kotin sapeng masani
ong i: O li, om poson mo laud! A
pan wiaui ong uk duen me koe in-
ong iong. Na seripein ap kelailadar
ni auer ota.
29 Iesus ari kotila sang wasa o,
koti dong liman sed en Kaliläa, a
lao kotida pon dol eu ap kaipokedi
wasa o.
30 O pokon kalaimun pokon dong
i, me wado me dangidang kai, o
me maskun, o me lotong, o me
sikilikil, o song toto, ap pwilikidi
ni aluwilua. A ap kotin kakelail ir
ada.
31 Pokon o ap puriamuiki ni ar
kilang, me lotong akan lokolokaia,
o me sikilikil akan kelailadar, o
me dangidang kan alialu, o me
maskun akan kilang wasa; rap
kapinga Kot en Israel.
32 Iesus lao molipe pena sap-
wilim a tounpadak kan a kotin
masani: I ap pokela pokon en, pwe
re mi re i ran silu ap sota kan ar
manga, a I sota pan kadar ir ala
ni ar sota mangaer, pwe ren der
dupokala pon al o.
33 Sapwilim a tounpadak kan ap
potoan ong i: Se pan kisang ia prot
toto, men kamedela pokon et nan
sap tan wet?
34 Iesus kotin masani ong irail:
Lopon en prot me depa mi re
omail? Irail potoan ong: Me isu o
kisin mam kis.
35 I ari kotin masani ong pokon o,
en mondi ong nan pwel o,
36 Ap kotikidar lopon en prot isu
o kisin mam akai, laolaoki, pwili-
tiki pasang o kotiki ong sapwilim
a tounpadak kan, a tounpadak kan
ap nek ong pokon o.
37 Irail karos ari mangaer, o me-
dier; irail ap deuk pena kopou isu
luan kamadip o.
38 A irail, me mangaer, me ol
pakid, a li o seri kan sota iang
wadawader.
39 A lao kotin kadar pasang
pokon o, a kotilang pon sop pot,
koti dong impan Maktala.

16

1 PARISÄR o Sadusär akan ap ko
do, kasongesong i o poeki i kilel eu
sang nanlang.
2 A ap kotin sapeng masani ong
irail: A lao sautiker komail kin
inda: Lakap a pan ran kaselel eu,
pwe lang me waitata.
3 A ni mansang: A pan katau,
pwe lang me waitata o rotorot. Ko-
mail kak ong kasauiada mom en
lang, a komail sota kak kasauiada
kilel en ansau.
4 Di sued o kamal o kin ngongki
kilel eu, a sota kilel eu, me pan
sansal ong irail, pwe kilel en Iona
eta. I ari kotin muei sang irail o koti
wei.
5 Sapwilim a tounpadak kan lao
kotela lel palio, ap sota arail prot,
pwe re monokelar.

6 A Iesus kotin masani ong irail:
Kalaka o pereki kalep en Parisär o
Sadusär akan!
7 Irail ari kasokasoi nan pung
arail indada: Nan pweki sota atail
prot, me se wado.
8 Iesus lao mangi mepukat, ap
kotin masani: Komail meid sopo-
son, menda komail kasokasoi nan
pung omail, iran omail sota wado
prot oko?
9 Komail saikenta dedekila o ko-
mail sota tamanda lopon en prot
limau ren aramas limekid o kopou
depa, me komail deuk penaer?
10 Pil so lopon prot isu ren ara-
mas pakid, o kopou depa, me ko-
mail deuk penaer?
11 Daduen, komail so lolekongki,
me kaidin kisin manga, me i ka-
sokasoi; pwe komail en pereki
kalep en Parisär o Sadusär akan,
12 Irail ap weweki, me a kaidin
masanier, me ren kalaka kalep en
prot, pwe ren kalaka padak en
Parisär o Sadusär.
13 Iesus lao koti dong wein
Säsarea Pilipi, ap kotin kainoma ren
sapwilim a tounpadak kan masani:
Da me aramas kin inda, is me ngai,
Nain aramas?
14 Irail potoan ong: Akai: Ioanes
saunpaptais, a akai: Elias, o pil
akai: Ieremias de amen ren saukop
oko.
15 Ap kotin masani ong irail: A
komail, is me komail kin inda me
nai?
16 Simon Petrus ap sapeng po-
toan ong: Ir me Kristus, Sapwilim
en Kot ieias!
17 Iesus ap kotin sapeng masani
ong i: Koe meid pai Simon nain
Iona, pwe kaidin uduk o nta, me
kasale ong uk met, pwe Sam ai, me
kotikot nanlang,
18 A I pil indai ong uk, koe Petrus,
a I pan kauada pon paip wet ai
momodisou a wanim en pweleko
kan sota pan kak kawela i.
19 I pan ki ong uk kapiri pan wein
nanlang kan. A meakot koe pan
saliedi nin sappa, pan salidi nan-
lang; o meakot, koe pan lapwada
nin sappa, pan lapwada nanlang.
20 A ap kotin masani ong sap-
wilim a tounpadak kan, me ren der
indang meamen, me i me Kristus.
21 I ansau me Iesus kotin tapi-
adar kasale ong sapwilim a toun-
padak kan, me a pan kotilang
Ierusalem o kalokolok laud ren
saumas akan, o ren samero la-
palap akan, o ren saunkawewe
kan, o me a pan kalokolok toto o
kamela o ni ran kasilu a pan mau-
reda,
22 Petrus ap ukadar i, kapuka-
pung i indada: Maing re kotin
kupura pein ir, mepukat sota pan
pwai ong ir!
23 A ap kotin saupeido masani
ong Petrus: Kola muri Satan! Koe
men kamakar ong ia, pwe om
lamelam kaidin en Kot, a en ara-
mas,
24 Iesus ap kotin masani ong sap-
wilim a tounpadak kan: Meamen
pan idauen ia en tounmeteki pein
i, ap wada a lopu, idauen ia.
25 Pwe meamen dorela maur a,
pan pupe sang, a meamen kasela
maur a pwreki ngai, i me pan di-
arada.
26 Pwe da kadepa ong aramas o,
ma a aneki sappa pon, ap kasela
maur a? De da me aramas pan kak
kida, pwen kasapaledo maur a?
27 Pwe Nain aramas pan kokido
lingan en Sam a, o sapwilim a toun-
lang kan pan iang i; i ari pan pwain
ong aramas akan duen ar wiawia
kan.
28 Melel I indai ong komail, akai
me iang mimi met, me sota pan
mela, irail lao kilang Nain aramas
a kodo nan a wei.

17

1 MURIN pong wonu pong Iesus
ap kotin ukadar Petrus, o Iakopus,
o ri a Ioanes kalua ir dalang pon
nana ileila eu kalapuk.

2 I ari kotin linganla mo ’rail
silang i lingaling dueta katipin, o
sapwilim a likau o puetpuet eta
marain eu.
3 A kilang, Moses o Elias pwara
dong ir, kasokasoi ong i.
4 Petrus ap sapeng potoan ong
Iesus: Maing, meid mau atail
kotikot met. Ma re kotin mauki
se pan kauada kisin im sili kis:
Tanpas ar, o eu sapwilim en Moses,
o eu sapwilim en Elias.
5 Ni a kasokasoidar, kilang, pali
en dapok pali ap kadupal irail edi;
o kilang, ngil eu peidido sang nan
dapok o, me masani: Iet nai Ol
kompok, me I kin polaule kida! Ko-
mail ron i!
6 Tounpadak kan lao rongadar
met, rap pupedier pon mas arail,
masapwekadar kaualap.
7 Iesus ap kotido, sair ir, masani:
Uda, der masak!
8 Irail lao saradar, sota amen, me
re kilanger, pwe Iesus eta.
9 Ari, ni arail kotikot kodido sang
ni nana o, Iesus ap kotin masani
ong irail masani: Komail depa
indai ong meamen duen kasansal
o, Nain aramas lao mauredar sang
ren me melar akan.
10 Sapwilim a tounpadak kan
kalelapok re a indada: Da me
saunkawewe kan kin indinda,
dene Elias pan kotido mas?
11 A kotin sapeng masani
ong irail: Nan melel, Elias pan
pwarado mas kapungala karos.
12 A ngai indai ong komail, Elias
me pwaradoer, a re sasa i, pwe
irail wiai ong i meakan, me re men
wiada. Iduen Nain aramas pil pan
kamekam re ’rail.
13 Tounpadak kan ap asadar,
me a kotin masani ong irail duen
Ioanes saunpaptais o.
14 Irail lao lel dong pokon o, ara-
mas amen poto dong i kelepuki mo
a sakaradar:
15 Maing kupura nai ol o, pwe a
pweipwei o madak kaualap, pwe
pan pak toto a kin pupedi nan iai o
nan pil,
16 Ngai ari wa dong i ren sap-
wilim ar tounpadak kan, a irail
sota kak kakelada i.
17 Iesus ap kotin sapeng masani:
Di wet meid soposon o katiwo. Ia
arain ai pan mi re omail? Ia arain
ai pan kokoa komail? Wa dong ia!
18 Iesus ap kotin kidaua i, tewil
ari kodi sang lole; putak o ap ke-
lailadar ni auer ota.
19 A tounpadak kan ap kelep poto
dong Iesus potoan ong: Da me kit
so kak kauseki wei sang i?
20 A ap kotin masani ong irail:
Aki omail soposon. Pwe melel I
indai ong komail, ma omail po-
son pan laude ong wan katiring,
komail pan kak indang nana wet:
Koda sang wasa en, kola monen! I
ap pan kola, sota me sota pan kak
pa omail.
21 Song wet sota kin koki sang
meakot, kapakap o kaisesol eta.
22 A ni ar kotikot sili nan wein
Kaliläa, Iesus kotin masani ong
irail: Nain aramas pan pangalang
nan pa en aramas.
23 Irail pan kamela i, a ni ran
kasilu a pan maureda. Irail ari
mamauk kaualap.
24 Irail lao kotilon ong nan
Kapernaum, saunopwei kai ap
ko dong Petrus indang i: Omail
Saunpadak sota kin iang nopwei?
25 A masanier: Ei. A lao pede-
long ong nan im o, Iesus ap kotin
madang masani: Simon, da me koe
lamelame, nanmarki en sappa kin
ale taksis de nopwei sang ren is?
Sang ren nairail seri de sang men
liki kan?
26 Petrus potoan ong i: Sang ren
men liki kan. Iesus kotin masani
ong i: Ari, seri kan me saladok.
27 Ari so, pwe kitail der kamakar
irail ada, kola ni oror kasedi kas, a
mam men mas, me pan lodi, api-
ada, kasara pasang au a, koe pan
diar lepen moni lep; i me koe pan

ale o kida ai o noum.

18

1 NI auer ota tounpadak kan poto
dong Iesus potoan ong: Iaduen is
me pan lapalap nan wein nanlang?
2 Iesus lao kotin molipeido kisin
seri amen, ap kotin kotiki ong nan
pung arail,
3 Masani: Melel I indai ong ko-
mail, ma komail sota pan wukila,
wiala song en kisin seri, komail
sota pan kak ko ong nan wein nan-
lang.
4 Ari, meamen pan kasapwiledi
pein i, dueta kisin seri men et, i me
pan lapalap nan wein nanlang.
5 O ma amen apwali kisin seri
men due met ni ad ai, i me kin
apwali ia.
6 A meamen me pan kamakar
amen ir, me tikitik, me poson ia, a
mau ong, takai en plaua eu en sali
ong tapin wor a, ap kamopela nan
madau wasa me lol.
7 Suedi ong sappa pweki a men
kamakar akan, Ari so, men ka-
makar akan udan mia; suedi ong
aramas o, me men kamakar pan
tapi sang ia.
8 A ma apali en pa om de apali
en nä om pan kamakar uk, lepuke
sang, o kase sang uk, pwe a mau
ong uk ko ong maur ni om dan-
gidang de sikilikil, sang om pa de
nä pokon mia, ap ko ong kisiniai
soutuk.
9 O ma apali en mas om pan
kamakar uk, waikada sang o kase
sang uk, pwe a mau ong uk, ko ong
maur ni om mas pali, sang mas om
pokon mia ap lokidokila nan iai en
pweleko.
10 Kalaka, pwe komail der ma-
maleki amen tikitik pukat; pwe I
indai ong komail, me arail toun-
lang kan, me mi nanlang, kin ariri
Sam ai, me kotikot nanlang.
11 Pwe Nain aramas kodon
dorela, me salongalar akan.
12 Da me komail lamelame, ma
aramas amen, naineki sip epuki, a
amen irail pan salongala, a so pan
pwilikidi duekduamen pon nana,
ap kola raparapaki me salongala?
13 A ma a pan diar, melel I indai
ong komail, a pan peren kida, me
men en sang duekduamen, me sota
salongalar.
14 Iduen Sam omail, me kotikot
nanlang, sota kotin men, amen
kisin seri pukat en salongala.
15 A ma ri om ol wia dip ong
uk, en kelep kila i, kapung ong i
dip a; ma a pan rong uk, nan koe
kasapaledo ri om.
16 A ma a sota pan rong uk,
ap ukada amen de riamen, pwe
meakaros en mi ren saunkadede
riamen de silimen.
17 A ma a kang rong irail, ap
kaireki momodisou, a ma a pil
kang rong momodisou, ap wia kin
i men liki o saunopwei men.
18 Melel I indai ong komail, me
komail pan saliedi nin sappa, pan
salidi nanlang, o me komail pan
lapwada nin sappa, pan lapwada
nanlang.
19 I pil indai ong komail, ma ria-
men nin sappa pan minimin pene
ni meakot, me re men poeki, a
pan pwai ong ira sang Sam ai, me
kotikot nanlang.
20 Pwe wasa kis, me riamen de
silimen pokon pena ni ad ai, i wasa
I kin mi nan pung arail.
21 Petrus ap kai dong i potoan
ong: Maing, pan pak depa i en
makeki ong ri ai ol o, me wia dip
ong ia? A itar ma a pan me isepak?
22 Iesus kotin masani ong i: I
indai ong uk, kaidin isepak eta, a
pan pak isu wad iseisok.
23 I me wein nanlang rasong nan-
marki amen, me pan kapukapung
na ladu kan.
24 A ni a tapiada kapukapung,
amen ap wisike dong i, me pwaip-
wandeki talent nen.
25 A ni sota a men pwain, a mon-
sap ap masanier, me a pan netila, o
a paud, o na seri kan, o karos, me a

aneki, pwen pwainda.
26 A ladu o ap poridi mo a pongi,
potoan ong: Maing kom kotin
kanongama ong ia, i pan pwain
ong komui karos.
27 A monsap en ladu o ap pokela,
ap lapwada o makeki ong i a
pwaipwand.
28 A ladu ota ap koieila, diaradar
kis a ladu amen, me pwaipwand
ong i denar epuki; i ari koledi i,
padik pena tapin wor a indada: Ka-
pungala, ma om pwaipwand mia.
29 Ladu ap poridi mo a, poeki in-
dada: Kom kotin kanongama ong
ia, i pan pwain ong komui.
30 A a kang, ap koieila, kasedi
ong nan imateng lao a kapungala a
pwaipwand.
31 A kis a ladu kan lao kilanger
me wiauier, rap mauk kaualap,
koieila kaireki arail monsap karos,
me wiauier.
32 A monsap ap ekere dong i,
masani ong i: Koe meid ladu sued
amen! I make ki ong uk er om
pwaipwand karos pweki om poeki
re i.
33 Menda koe sota kadek ong ri
om ladu, duen i kin kadek ong uk
er?
34 A monsap ap makar kidar o
pangalang i ren saun kalokolok lao
a kapungalar a pwaipwand karu-
sia.
35 Iduen Sam ai nanlang, pan pil
wia ong komail, ma komail sota
pan makeki sang nan mongiong
omail ong ri omail.

19

1 KADEKADEO Iesus lao
kaimwisokela padak pukat, ap
kotila sang Kaliläa, koti dong wein
Iudäa palilan Iordan.
2 O pokon kalaimun idauendo i. I
ari kotin kakelail ir adar wasa o.
3 Parisär akai ap kodo ka-
songesong i indada: Me pung, ol
en kasela a paud pweki okotme?
4 A ap kotin sapeng masani: Ko-
mail sota doropwe, me i, me wia ir
adar ni tapio, a kotin wiadar ol o li?
5 A ap kotin masani: I me aramas
amen pan pweidedi sam a in a pat
ong eta a paud; ira ari pan udukala
eu;
6 Ira ari solar riamen pwe uduk
eu. Ari, me Kot kotin kapad
penaer, aramas depa kamueit
pasang.
7 Irail ap indai ong i: A da me
Moses masaniki, kisin likau en ka-
mueit en koda, ol ap pan muei sang
a paud?
8 A kotin masani ong irail: Moses
mueid ong komail er, en kasela
omail paud akan pweki mongiong
omail kapitakailar. A sang ni tapi o
a sota kin due.
9 A ngai indai ong komail: mea-
men kasela a paud, ma sota pweki
nenek, ap paudekida amen; nan
a kamal, o me pan paudeki, me
lokidokilar o, a kin kamal.
10 Sapwilim a tounpadak kan ap
potoan ong i: Ma iduen kusoned,
me ol o en kapwaiadang a paud, a
sota mau ong papaud.
11 A ap kotin masani ong ir:
Kaidin karos, me pan kak weweki
padak pot et, irail eta, me a muei
ong er.
12 Pwe akai mia, me udan sota
unsok, a akai, me aramas ki
sanger, a pil akai, me wia kapwat
pweki wein nanlang. Meamen kak
ong weweki, i en weweki.
13 Kisin seri kai ap wisike dong
i, pwen pwil po ’rail lim a kan o
laolaoki, a tounpadak kan kapoui
irail.
14 A Iesus kotin masani: Mueid
ong kisin seri kan, en ko dong ia.
Der kalik irail edi! Pwe iei song en
me udan wein nanlang.
15 I ari kotikida po ’rail lim a kan,
ap kotila sang wasa o.
16 O kilang, amen poto dong i po-
toan ong: Saunpadak da me mau
kot, i en wiada, pwe i en aneki
maur soutuk?

17 A ap kotin masani ong i:
Menda koe idok re i duen me
mau? Pwe amen ta me mau. A ma
koe men ko ong maur, dadaurata
kusoned akan!
18 A ap potoan ong: Kusoned da?
A Iesus kotin masani, iet akan: Koe
der kamela aramas; Koe der ka-
mal; Koe der pirap; Koe der kadede
likam;
19 Kakaki sam om o in om; o pok
ong men imp om dueta ong pein
uk.
20 Manakap ap potoan ong i:
Mepukat karos i kapwaiadar; a da
me i en pil wia?
21 Iesus kotin masani ong i: Ma
koe men unsokela, u kowei, netik-
ila om dipisou, ap kisakisaki ong
me samama kan, koe ap pan aneki
om pai nanlang, o kodo idauen ia
do.
22 Manakap lao ronger masan
pot et, ap mamauk koieila, pwe a
dipisou me toto.
23 Iesus ap kotin masani ong sap-
wilim a tounpadak kan: Melel I
indai ong komail, meid apwal ong
me kapwapwa kan, en pedelong
ong nan wein nanlang.
24 I pil katitiki ong komail, me
mangai, kamel en tilong nan au en
dikok eu, sang me kapwapwa en ko
ong nan wein Kot.
25 Sapwilim a tounpadak kan
lao rongadar met, ap puriamuiki
kaualap indada: Ari, is me pan kak
kamaurela?
26 Iesus ap kotin saupei wong
irail, ap kotin masani ong irail:
A so kak pan aramas, a ren Kot
meakaros me kak.
27 Petrus ap sapeng poto dong i:
Masani, kit likidmaliela meakaros,
ap idedauen komui, a da me pan
katingi kit?
28 Iesus ap kotin masani ong
irail: Melel I indai ong komail,
komail me idedauen ia do ni ipwi
sapal, Nain aramas lao mondi
pon mole lingan, komail pil pan
mondi pon deun kadeik, kakaunda
kainok en Israel eisokriau.
29 O meamen kasela im a kan, de
ri a ol o li akan, de sam a, de in a,
de a paud, de seri, de sap pweki ad
ai, nan a pan ale pan pak epuki o
sosoki maur soutuk.
30 A me toto men moa, pan muri;
a men muri pan moa.

20

1 PWE wein nanlang rasong
kaun pan im amen, me sangkonai
ong raparapaki toundodok kai nan
a mat en wain.
2 Irail lao inauki pena, me denar
eu ni ran eu, ap kadar ir ala nan a
mat en wain.
3 A pil kotila ni auer kasilu, ap
masani akai, me momod mal nan
deun saunet akan,
4 Ap masani ong irail: Komail pil
kola nan mat en wain o, o meakot
me pung, i pan pwain ong komail;
irail ari kola.
5 A pil kola ni auer kawonu o
kaduau o wiadar dueta.
6 A pil kotila ni auer eisokeu, ap
diaradar akai, me momod mal, ap
masani ong irail: Da me komail
momodeki mal ran pon?
7 Irail potoan ong: Aki sota amen,
me kadokeki kit. Ap masani ong
irail: Komail pil kola nan mat en
wain o, komail pan ale me pung.
8 A lao sautik penaer mon-
sap en mat en wain masani
ong a saunkoa: Kapokon pena
toundodok kan o pwain ong irail.
Tapiada sang ren men pwand oko
lao kokodo lel men madang kan,
9 Me kadodokier ni klok eisokeu
kan ap kodo, amen amen ap ale
denar eu.
10 A men mas akan lao kodo, rap
kiki ong, me re pan ale siki sang, a
re pil aleer denar ta ieu.
11 Irail lao ale, rap lipaned ong
monsap o.
12 Indada: Mepukat dodok auer
ta ieu, a komui karasai kit pena;
kit me dodokki apwal en ran o
karakar en katipin.

13 A ap kotin sapeng masani ong
amen re 'rail: Kompoke pai, kaidin
me sapung, me i wiai ong uk. Kita
sota inauki pena denar eu?
14 Ale me om, kowei, i men pwain
ong me pwand pukat rasong uk.
15 De iaduen, a sota pung, i en
wiaki me udan ai, me i mauki? De
por en mas om me sued pweki ai
kadek?
16 Ari, me pwand akan pan moa,
a me moa kan pan pwand, pwe
me toto paeker, a me malaulau me
piladar.
17 Iesus lao kotin kodala
Ierusalem, a kotin kelepe kila
tounpadak ekriamen pon al a,
masani ong irail:
18 Kilang, kitail kin kodalang
Ierusalem o Nain aramas pan
ko ong ren samero lapalap o
saunkawewe kan, o irail pan
kadeikada, en kamela i.
19 O re pan pangala i ren men liki
kan, pwen kapikapiti i, o kaloke,
o kalopuela, a ni ran kasilu a pan
maureda.
20 In en nain Sepedäus ap poto
dong i, a na putak riamen iang i,
pongi i o poeki okotme re a.
21 A ap kotin masani ong i: Da
me koe mauki? A potoan ong i: Re
kotin mueid ong ai tungol putak ri-
amen, en mondi re ir, amen ni pali
maun omui, amen ni pali maing
omui nan omui wei.
22 A Iesus kotin sapeng masani:
Koma sota asa, me koma poeki.
Koma kak nim dal me I pan nim?
Ira potoan ong: Se kak.
23 A kotin masani ong ira: Melel,
komail pan tungole ai dal, a mo-
mod ni pali maun o maing i, I sota
kak mueid ong, pwe pwais en irail
me a onop onger sang ren Sam ai.
24 Ni en ek oko ar rongadar, ap
suede kidar pirien o.
25 A Iesus kotin molipe ir do
masani: Komail asa, duen saupeidi
en wei pokon ar kin poe irail edi,
o me lapalap akan kin manaman
ong irail.
26 A duen met a sota pan wiaui
nan pung omail. A me men laud
nan pung omail, en papa komail.
27 O meamen re omail, me men
saumas, i en lidui komail.
28 Dueta Nain aramas, me kaidin
kodo, pwe aramas en papa, a pwe i
en papa o kida maur a wiliandi me
toto.
29 Ni arail kotila sang Ieriko,
pokon kalaimun idauen la i.
30 A kilang, ol maskun riamen
momod ni kailan al o. Ni ara ron-
gadar, me Iesus kotin daulul, ira ap
likelikwir indada: Maing kupura
kit, ir me sapwilim en Dawid!
31 A pokon o kidau ira da, pwen
nenenla. A ira kalaudela ara like-
likwir indada: Maing, kupura kit,
ir me sapwilim en Dawid!
32 Iesus ari kotin udi, molipe ira
do masani: Da me koma mauki, I
en wiai ong koma?
33 Ira potoan ong: Maing, mas at
en kapad pasang!
34 Iesus ari kupuro kin ira dar
o kotin sair mas ara. Mas ara
ari madang pad pasanger; ira ap
idauenla i.

21

1 NI arail koren iong Ierusalem
o lel ong Petpake impan dol Oliwe,
Iesus ap kotin poronela tounpadak
riamen.
2 Masani ong ira: Koma ko ong
nan kanim monen, a madang
koma pan diar esel amen, me
salidi, o na pul mi imp a, lapwa ira
da, ap kare dong ia!
3 A ma meamen pan indang
koma meakot, koma pan indada:
Kaun o men dake, i ari pan madang
kadar ira do.
4 A mepukat karos wiauier,
pwen pwaida, me lokido ren
saukop o me masani:
5 Kaireki nain Sion seripein: Ki-
lang, om Nanmarki kotido re om.
A kotin opampap o kaipokedi pon
esel li amen.

6 A tounpadak ko lao kolar, o
wiadar duen Iesus kotin masani
ong ira,
7 Ira ap wado esel o na, ap irepadi
po ’ra arail likau kan a ap kotin
kaipokedi poa.
8 O pokon kalaimunia irepadi
arail likau kan nani al o, a akai
paledier ran tuka kan irepadi nani
al o.
9 A pokon o, me tiong moa, o
me idauen, ngisingis indada: Os-
iana ong sapwilim en Dawid! Meid
iasanai me kotido ni mar en Kaun,
osiana nanlang.
10 A lao kotilong ong nan
Ierusalem, toun kanim ap
mokimokid indada: Is i?
11 Pokon o katitiki: Nan i Iesus,
saukop en Nasaret en Kaliläa.
12 Iesus ap kotilong ong nan im
en kaudok en Kot, ap kotin kase
sang karos, me kin netinet nan im
en kaudok, o kotin wukededi tepel
en saunkawilian moni ko, o deun
men netin muroi.
13 O kotin masani ong irail: A
intingidi: Im ai pan adaneki im en
kapakap, a komail wia kilar deu en
lipirap.
14 A me maskun o me sikil akan
poto dong i nan im en kaudok o; i
ari kotin kakel irail adar.
15 A samero lapalap o
saunkawewe kan lao kilanger
manaman akan, me a kotin
wiadar, o seri kan nan im en
kaudok, me ngisingis indada:
Osiana ong sapwilim en Dawid!
Irail ap makara kidar,
16 Indai ong i: Kom sota mangi,
me mepukat katitiki? A Iesus
kotin masani ong irail: Ei, komail
saikenta doropwe: Sang nan au en
seri o me kin kang didi, ir me kotin
kapwaiadar kaping eu?
17 I ari kotin muei sang irail,
kotila sang nan kanim o, koti dong
Petanien o pweiokidi wasa o.
18 A ni mansang ni a kotin
purlang kanim o, ap men
konotedar:
19 A kotin masani tuka pik pot ni
kailan al o, ap kotilang i. A sota,
me a kotin diaradar, pwe ta eta, ap
kotin masani ong i: Koe solar pan
wa kokolata! A tuka pik ap madang
mongedier.
20 Tounpadak kan lao kilanger,
irail ap puriamui kidar indada:
Daduen tuka pik o madang monge-
lar.
21 A Iesus kotin sapeng masani
ong irail: Melel I indai ong ko-
mail, ma komail poson, ap sota
peikasal, kaidin met eta, me wiaui
ong tuka pik en, me komail pan kak
wiada, pwe ma komail pan indang
nana wet: Mokid wei lokidokila
nan madau, nan a pan pwaida.
22 O meakaros komail pan poeki
ni omail kapakap, ap poson komail
pan ale.
23 A lao kotilong ong nan im en
kaudok o, samero lapalap akan o
saumas en toun sap o ap ko dong
i ni a kotin kaukawewe indada:
Manaman en is, me komui wiaki
mepukat? O is me ki ong komui
manaman wet?
24 A Iesus kotin sapeng masani
ong irail: I pan pil kalelapok
meakot re omail, ma komail
pan sapeng ia, I pil pan indang
komail manaman en is, me I wiaki
mepukat.
25 En Ioanes a paptais a tapi sang
ia? Men nanlang de me ren ara-
mas? Irail ap lamelame nan pung
arail katiti, ma kitail pan inda men
nanlang, a pan masani ong kitail:
Da me komail so posonki i?
26 A ma kitail inda, me ren ara-
mas, kitail masak pokon o, pwe
karos kin wia saukopki Ioanes,
27 Irail ari sapeng Iesus potoan
ong: Kit sota potoan. I ari pil
masani ong irail: I sota pil pan
indai ong komail, manaman en is,
me I wiaki mepukat.
28 A iaduen omail lamelam? Ara-
mas amen naineki ol riamen. A
kola ren amen indang i: Lao, kola
ran wet dodok nan ai mat en wain.

29 A sapeng indada: I sota mauki;
a mur ekis a kalukila, ap koieila.
30 O a kola ren me teio indai ong
pil dueta. I me sapeng indada: Ei
maing; ap sota kola.
31 Ari, is re ’ra, me wiadar insen
en sam a? Irail potoan ong i: Men
mas o. Iesus kotin masani ong irail:
Melel I indai ong komail, saunop-
wei o me nenek kan pan mo ’mail
pedelong ong nan wein Kot.
32 Pwe Ioanes pwara dong ko-
mail, padapadak ong komail duen
al pung, a komail sota kamelele
i; a saunopwei o me nenek kan
kamelele i. A komail lao kilanger,
komail sota kalukila, pwen kamele
i.
33 Komail rong pil apot
karaseras! Kaun pan im amen
padukedier mat en wain eu o
kele pene, ap weiradar deun men
wungid wan wain, o kauada im
en daulik eu, ap kasile kin i ong
saumat akai, o momaitelar nan
wai.
34 A lao ansau en rak, a kadar-
alang saumat akan a ladu kai,
pwen ale a wan wain.
35 Saumat akan ap saikedi a ladu
kan; re woki amen, kamela amen,
a amen me re kate.
36 A pil kadarala ladu kai, toto
sang men mas, Irail ari wiai ong
irail pil dueta.
37 A ikmuri a kadara wong irail
na ol masani: Nan re pan masak
nai ol.
38 A saumat akan lao kilanger
ol o, irail ap kasokasoi nan pung
arail: I me pan ale soso, ukodo
kitail en kamela i, a kitail pan id ale
a soso.
39 Irail ari saikedi i o kasapoke
sang i nan mat en wain o, o kamela
i.
40 Ari, monsap en mat en wain
lao pwarado, da me a pan wiai ong
saumat pukat?
41 Irail potoan ong i: A pan
kamela aramas sued pukat, ap pan
neki ong akai saumat a mat en
wain o, me pan ki ong i wan wain
ni ansau me kon ong.
42 Iesus ap kotin masani ong
irail: Komail saikenta doropwer
nan kisin likau kan: Takai o,
me sause kan kasapokelar, ap
id wialar takai en pukakaim.
Mepukat wiauier ren Kaun o, men
kapuriamui patail?
43 I me I indai ong komail, wein
Kot pan sapadoke sang komail, ap
ko ong eu kainok, me pan kida wa.
44 O meamen pupedi ong pon
takai wet, pan ola, a meamen me
a pan pupedi ong poa, a pan pitaki
pasang i.
45 A samero lapalap o Parisär
akan lao rongadar a karaseras
akan, re mulikiadar, me a kotin
karaserase kin irail.
46 Irail ari masamasan sili en
saikidi i, a re masak aramas akan,
pwe re wia kin i saukop amen.

22

1 A IESUS kotin sapeng o pil
karaseras ong irail masani:
2 Wein nanlang rasong nan-
marki amen, me kamadipe na ol
ni ran en a kapapaud.
3 O a kadarala na ladu kan, pwen
luke dong kamadip o, me kileledier
akan; a re kang kodo.
4 A pil kadarala akai ladu
masani: Kaireki me kileledier
akan: Kilang, i kaonopadar ai
kamadip o: nai kau ol o man wi
kan me kamelar, o karos nikier, ko
dong kamadip en kapapaud!
5 A irail sota insenoki, ap kowei,
amen nan sap we, o amen ko ong
dodok.
6 A me tei kan saikidi a ladu kan
kaloke o kame ir ala.
7 Nanmarki ap makara kidar,
kadarala a saunpei kan, kamela
me lolap oko o isikedar ar kanim o.
8 A ap indang a ladu kan: Ari,
kamadip onoper, a me kileledier
akan sota war ong.

9 Komail ari kowei nan al akan,
a karos me komail diar, en kalua
dong kamadip o.
10 Ladu kan ap kola nani al akan,
kapokon pena karos, me irail di-
aradar, me sued o me mau kan;
kamadip ari tounlar.
11 A nanmarki lao pwarado, en
kilang toun kamadip, ap diaradar
aramas amen, me sota a kapwat,
12 A ap masani ong i: Kompoke
pai, iaduen om kak pedelong, pwe
sota om kapwat? I ari sapaimokid.
13 Nanmarki ap masani ong papa
kan: Saliedi i pa o nä akan, ale
o kasapokela nan rotorot liki iei
wasan maiei o teterok.
14 Pwe me toto paekeredo, a me
malaulau piladar.
15 Parisär ap pokon pena, ka-
parok pena duen ar pan kasa-
punga i sang a masan;
16 Irail ap kadaralang i nairail
tounpadak kan iangaki ladun
Erodes kan, potoan ong: Saun-
padak, se asa, ir me kotin melel, o
kotin kawewe melel duen al en Kot
o re sota kotin kupuroki meamen,
pwe re sota kotin kasampwaleki
sansal en aramas.
17 Ari, re kotin masani ong kit
kupur ar. Me pung, en nopwei ong
nanmarki de so?
18 A Iesus lao kotin mangi ar me
suet, ap masani: Malaun komail,
da me komail kasongesong kin ia?
19 Kasale dong ia moni en nop-
wei! Irail ap potoan ong i denar eu.
20 A kotin masani ong irail: Mom
en is o inting wet?
21 Irail potoan ong i: En nan-
marki, a i kotin masani ong irail:
Ari, komail ki ong nanmarki, me
nain nanmarki, o ong Kot, me sap-
wilim en Kot.
22 Irail lao rongadar met, rap
puriamuiki o muei sang i, o
koieilar.
23 Ran ota Sadusär akai ko dong
i, me kin inda, me dene me melar
akan solar pan maureda, ap kale-
lapok re a.
24 Indada: Saunpadak, Moses
masani, ma meamen melar o sota
na seri, ri a ol en id paudeki a paud,
pwen kaipwi ong ri a kadaudok a.
25 Ari, pwin pirien eu mi re at, ol
isimen. Meseni paudeki li amen,
ap melar, a sota kadaudok a, ap
kakaliki ong ri a ol a paud;
26 Pil dueta kariamen o kasili-
men kokola lao kaisimen.
27 A ikmuri li o pil melar.
28 Ari; ni en me melar akan ar
pan iasada, a pan en is a paud
ren me isimen, pwe irail karos me
paudekidar i?
29 A Iesus kotin sapeng masani
ong irail: Komail meid sapung pwe
komail so weweki kisin likau kan
de mana en Kot.
30 Pwe me mauredar akan so-
lar pan papaud de kapapaud, pwe
irail dueta tounlang en Kot akan,
me mimi nanlang.
31 Komail saik doropwe duen en
melar akan ar pan maureda, me
lolok ong komail sang ren Kot, me
kotin masani:
32 Ngai Kot en Apraam o en Isaak
o en Iakop? A kaidin Kot en me
melar akan, pwe en me maur akan.
33 A pokon o lao rongadar met,
irail ap puriamuiki a padak.
34 A Parisär akan lao rongadar,
me a kotin kadukiedier Sadusär
akan, ap pokon pena.
35 Amen irail, saunkawewe men,
kasongesong i potoan ong:
36 Saunpadak, kusoned da me la-
palap nan kapung o?
37 A Iesus kotin masani ong i: Koe
en pokeki ong Kot om Kaun mon-
giong om unsok, o ngen om unsok,
o om lamelam unsok.
38 Iei met me moa en kusoned
akan.
39 O me kariau me dueta: Koe
en pok ong men imp om dueta ong
pein koe.
40 Kusoned riau met me audepan
kapung o saukop akan.
41 Ni en Parisär akan ar momod
pena, Iesus ap kotin kainoma re
’rail.

42 Masani: Da me komail lamelame duen Kristus, nain is i? Re
potoan ong: Sapwilim en Dawid.
43 A kotin masani ong irail: A
iaduen da me Dawid kaadaneki i
Kaun reng Ngen ni a masani:
44 Kaun o kotin masani ong ai
Kaun, mondi ong ni pali maun i,
lao I pan wia kida om imwintiti
utipan nä om?
45 A iaduen, ma Dawid
kaadaneki i Kaun, a pil pan kak na
ol?
46 A sota amen, me kak sapengki i
meakot, o solar me idok meakot re
a kokolata.

23

1 IESUS ap kotin kaparok ong
pokon o sapwilim a tounpadak
kan,
2 Masani; Saunkawewe o Parisär
akan kin mondi nan deun Moses.
3 Ari, karos me re indang komail,
i me komail en wia o kapwaiada,
a der ale sang ar wiawia kan; pwe
irail kin indada, ap sota kapwa-
iada.
4 Re kin pira pena kapwa en
wisik me toutou melel, ap kidang
pon apar en aramas, a irail sota
men sairki sondin pa arail.
5 O re kin kapwaiada ar wiawia
kan karos, pwe aramas en ududial.
Pwe irail kin kadälape ar kisin likau
en kataman o kalaudela ni kailan
ar likau.
6 Irail kin ngongki mondi ni tapin
tepel ni kamadip o, o leppandam
nan sinakoke kan.
7 O re kin mauki, aramas en
ranamau ong irail nan deun net, o
aramas en wia kin ir Rapi, Rapi,
8 A komail der ngongki, aramas
en wia kin komail Rapi, pwe me
ta men omail Saunpadak, a komail
pirien pena.
9 O komail der kaadaneki mea-
men sam nan sappa, pwe amen
Sam omail, me kotikot nanlang.
10 O komail der ngongki, aramas
en wia kin komail saumas, pwe me
ta men omail Saumas: Kristus.
11 A me lapalap re omail, en
omail papa.
12 Pwe me pan kasapwilada pein
i, pan sapwilidi, a me pan kasapwi-
lidi pein i, pan kasapwilada.
13 Suedi ong komail saunkawewe
o Parisär akan, malaun komail!
Komail kin ritingidi wein nanlang
mon aramas akan, pwe komail
sota pan pedelong, a me men
pedelong, komail sota kin mueid
ong.
14 Suedi ong komail saunkawewe
o Parisär akan, malaun komail!
Komail me ngopur sang im en li
odi kan ap liliasos kapakap reirei.
Omail kalokolok pan laud melel.
15 Suedi ong komail saunkawewe
o Parisär akan, malaun komail!
Komail kin pidipidaki sed o sap,
pwen wiada proselit amen, a lao
wialar, komail ap pan wia kin i
toun pweleko amen, me sued sang
komail.
16 Suedi ong komail saunkalua
maskun, komail me kin inda: Mea-
men kin kaukila im en kaudok,
dene sota katepa, a me kin kaukila
kold en im en kaudok, i me pung.
17 Komail pweipwei o maskun,
pwe da me kasampwal ren kold
de im en kaudok o, me kin kasa-
rauiala kold?
18 O meamen kin kaukila pei sa-
raui, dene sota katepa, a me kauk-
ila mairong, me mi poa dene i me
pung,
19 Komail pweipwei o maskun,
pwe da me kasampwal ren
mairong de pei saraui, me kin
kasarauiala mairong?
20 Ari, meamen kaukila pei sa-
raui, kin kaukila i o meakan, me mi
poa.
21 O meamen kaukila im en kau-
dok, king kaukila i iangaki i me
kotikot lole.
22 O me kaukila nanlang, kin
kaukila mol en Kot o me kin
kaipokedi ong poa.
23 Suedi ong komail saunkawewe
o Parisär akan, malaun komail!

Komail kin mairongki eisokkis
eu en minse, o til, o kimel, ap
sota insenoki kusoned en kapung
kasampwal akan: Pung, o kadek, o
poson. Komail wiada mepukat, ap
pil kapwaiada me tei kan!
24 Saunkalua maskun komail,
me kin isenoki kisin am en wel, ap
katalala kamel!
25 Suedi ong komail saunkawewe
o Parisär akan, malaun komail!
Pwe komail kin kamakelekel kasak
o dal liki, a lol me dir en me re
kuliada o me sued.
26 Parisär maskun koe, ka-
makelekele mas lol en kasak o
dal akan, pwe pali liki en pil
makelekeleda!
27 Suedi ong komail saunkawewe
o Parisär akan, malaun komail!
Komail rasong sousou kan, me
sementen, me kin sansal kaselel, a
lole me dir en ti en me melar akan
o song en saut karos.
28 I duen komail, me sansal pung
mon aramas, a lole komail me dir
en malaun o sapung.
29 Suedi ong komail saunkawewe
o Parisär akan, malaun komail!
Pwe komail kin apapwali sousou
en saukop akan o kapwataki
sousou en me pung kan.
30 Ap inda: Ma kit mia ni muein
sam atail akan, kit sota pan iang
irail kamela saukop akan.
31 Ari, pein komail kin kadede,
me komail nain me kamelar
saukop akan.
32 A komail kaunsokala wiawia
en sam omail akan!
33 Komail serpent o wan oter
akan! Pala komail pan piti sang
kadeik en nan pweleko?
34 Kilang, i me I kadara dong ko-
mail saukop akai, o me lolekong
kai, o saunkawewe kai; a akai irail,
me komail pan kamela, o kalop-
uela, o akai komail pan kaloke nan
omail sinakoke kan, o komail pan
paki irail sang nan eu kanim ong
nan eu.
35 Pwen kapokon ong komail nta
makelekel karos, me kapwilipwi-
lidier nan sappa sang ntan Apel
pung kokodo lel ntan Sakarias,
nain Parakias, me komail kamelar
nan pung en im en kaudok o pei
saraui.
36 Melel I indai ong komail,
mepukat pan pwai ong di wet.
37 O Ierusalem, Ierusalem, me
kin kamela saukop akan o kate
me pakadara dong uk kan; pan
pak toto, me I pan kapokon pena
noumail akan, duen litok kin kom-
pwal pena na purok kan pan pa a,
a komail kang.
38 Kilang, im omail pan tanla.
39 Pwe I indai ong komail, komail
solar pan kilang ia sang ni ansau
wet, lao komail pan inda: Meid
iasanai, me kotido ni mar en Kaun
o!

24

1 IESUS ap kotila kotiwei sang
nan im en kaudok o, sapwilim a
tounpadak kan ari poto dong i,
pwen kasansale ong i im en kau-
dok o.
2 Iesus ari kotin sapeng masani
ong irail: Komail so ududial
mepukat karos? Melel I indai ong
komail, sota eu takai pan mimi pon
eu, me sota pan karongk pasang.
3 Ni a kotin kaipokedi pon dol
Oliwe, tounpadak kan kelep poto
dong i potoan ong: Re kotin masan
dong kit ansau da, me mepukat
pan pwaida o da kilel pan ar pan
kotin puredo, o imwin kaua?
4 Iesus ari kotin sapeng masani
ong irail: Kalaka, pwe sota amen
en kotaue komail.
5 Pwe me toto pan kodo ni ad ai
katiti: Ngai me Kristus o kotaue me
toto.
6 Komail pan rongada duen
mauin o kasokasoi pan mauin;
Komail kalake, der masak; pwe
mepukat pan wiaui mas, a imwi
saikenta mia.
7 Pwe eu sap pan u ong eu, o eu
wei ong eu; o ansaun lek, o kilitop,
o rerer en sap akai pan wiaui.

8 Mepukat karos tapin kalokolok.
9 Irail ap pan pang komail lang
kamakam o kame komail la; o ko-
mail pan tantat pan kainok karos
pweki ad ai.
10 Me toto ap pan makarada, o
amen pan pangala amen, o re pan
tataki nan pung arail.
11 O saukop likam toto pan
pwarada o kotaue me toto.
12 A limpok en me toto pan
laula, aki sapung, me pan pwaida
kaualap.
13 A me pan dadaurata lel imwi, i
pan dorela.
14 A rongamau en wei o pan
kalok sili nan sappa karos, pwen
kadede ong wei karos, iei ansau,
me imwi korendo.
15 A komail lao kilang saut akan,
o ola laud mi nan wasa saraui,
duen me saukop Daniel kopadar,
meamen doropwe, i en weweki.
16 Me kin mi nan sap en Iudäa, ap
tangala pon nana;
17 O me mi pon im, ender ko ong
lole, pwen ale a kapwa sang;
18 O me mimi nan sap, ender
purong ale a likau.
19 O me suedi ong irail me lisean
o me kin kadidi ni ran oko!
20 Komail ari kapakap, pwe ko-
mail depa pitila ni ansaun kapau,
o pil der ni ran en sapat.
21 Pwe i ansaun kamakam
kaualap, sota me dueta sang ni
tapin kaua kokodo lel met, pil sota
pan wiaui kokolata.
22 O ma ran oko so kamalaulau
la, sota uduk eu me pan dorela;
a pweki me piladar akan ran oko
pan kamalaulaula.
23 O ma meamen pan indang ko-
mail: Kilang iet Kristus de monen,
komail der kamelele.
24 Pwe Kristus likam kai o
saukop likam kai pan pwarada, o
kapwareda kilel o manaman akan,
pwen pil kotaueda me piladar
akan, ma re kak ong.
25 Kilang, ngai me kop ong ko-
mail er.
26 Ari, ma re pan katiti ong ko-
mail: Kilang, a kotikot nan sap
tan o, der koieila; kilang, a kotikot
wasa rir o, der kamelele.
27 Pwe duen liol a tapida sang
ni mas en lang linganla lel kapin
lang, iduen en Nain aramas a pan
pwarado.
28 Pwe wasa man melar mia ia, i
wasa ikel pan pokon pena ia.
29 A murin kamakam o katipin
pan madang rotorotala o maram
pan solar lingan, o usu kan pan
moredi sang nanlang, o kateng pan
nanlang pan mokidada.
30 Kadapakilene pan Nain ara-
mas ap pan pwarada nanlang, o
kainok karos en sappa ap pan ma-
maiei, o irail pan kilang Nain ara-
mas a kokido dapok en lang akan,
me manaman o lingan kaualap.
31 O a pan kadarala na tounlang
kan peuk posaune lapalap, re pan
kapokon pena na me piladar akan
sang pali paieu, sang ni mas en
lang lel ong kapi.
32 Sang ni tuka pik o komail
padakki karaseras en: Ra kan lao
pilen o ta pwarada, komail asaki,
me rak korendor.
33 Pil dueta komail, komail lao
diar mepukat, en asa, me a koren-
dor, a leler liman wanim.
34 Melel I indai ong komail, di
wet sota pan mela, lao mepukat
karos pan pwaida.
35 Lang o sappa pan poula, a ai
padak sota pan poula.
36 A duen ran o auer sota amen,
me asa, pil tounlang kan sasa. Sam
ai ta me mangi.
37 A duen ni muein Noa iduen en
Nain aramas a pan pwarado.
38 Pwe duen ni ran akan mon
nolik lapalap re manga o nim, re
papaud o kapapaud, lao lel ran en
Noa a pedelong ong nan warim o.
39 O re sota dedeki lao lel nolik
pwaida o kamop ir ala karos, iduen

en Nain aramas a pan pwarado.
40 I ran o riamen pan mi nan
sap; amen pan peuka sang o amen
luadi.
41 Riamen pan iris nan im en
plaua, amen pan peuka sang a
amen luadi.
42 Komail ari masamasan, pwe
komail sasa auer, me omail Kaun
pan pwarado.
43 A met komail en asa, ma
saumas en im o asaer auer en
men lipirap pan kodo, a pan
masamasan, a sota pan mueid ong
kawela im a.
44 Komail ari pil masamasan,
pwe Nain aramas pan kodo ni
auer, me komail sota lamelame.
45 Ari, is ladu lelapok o lolekong
o, me a monsap kasapwilada pon
im a, pwen nene ong irail ni ansau
me kon ong.
46 Ladu o meid pai, me a monsap
pwara diarada i a wiawia due met!
47 Melel I indai ong komail, a pan
kasapwilada i pon a dipisou karos.
48 A ma ladu sued o pan lame-
lame nan mongiong i: Ai monsap
pwapwand kodo;
49 Ap kame a warok kan o nam
o nim nan pung en me kamom
sakau;
50 Monsap en ladu o ap pan
pwarado ni ran eu, me a sota lame-
lame o ni klok, me a sasa.
51 O a pan palang pasang i o ka-
tororalang i ren me malaun akan,
iei wasan maiei o teterok.

25

1 I ANSAU o wein nanlang me
rasong li ek, me ale ar lamp akan,
ap koieilang ol kamod.
2 Me limen me lolekong a me li-
men me lolepon.
3 Me lolepon oko wa ar lamp
akan ap sota iangaki kadirepa.
4 A me lolekong ko wa ar lamp
akan iangaki kadirepa.
5 A ni en ol kamod a pwapwand
ir karos men mair ap mairelar.
6 A lao nan lukepan pong a lok
sili: Kilang, ol kamod kotido, ko-
mail koieilang i!
7 Li karos ap pauridar
kaonopadar ar lamp akan.
8 Me lolopon ap indang me
lolekong kan: Komail ki dong kit
kisan omail le, pwe nait lamp akan
pan kunla.
9 A me lolekong kang sapeng in-
dada: O iermen, pwe ede sola itar
ong kit o komail, komail kola ren
saunet netiada pein omail.
10 Ni arail kokolan net, ol kamod
ap samador. Irail me onoper iang
i pedelong ong nan kamadip o,
wanim ap ritidier.
11 Murin ansau kis li tei ko ap
pwarado indada: Maing, maing, re
kotin ritingadang kit!
12 A ap sapeng indada: Melel i
indang komail, i sasa komail.
13 Komail ari masamasan, pwe
komail sasa ran de auer.
14 Pwe a rasong aramas amen,
me pan momaitela nan wai. Ap
kapokon pena na ladu kan o nek
ong irail a dipisou kan.
15 A ki ong amen talent limau,
a ong amen riau, a ong amen eu,
duen me re itar ong, a ap madang
samalar.
16 Me aleer talent limau, ap
koieila dodokki o diaradar pil
talent limau.
17 A me aleer riau, pil dueta, a
diaradar pil riau.
18 A me aleer eu, ap koieilar sare-
pedier nani pwel, okilar moni en
monsap o.
19 A kadekadeo a warailar mon-
sap en ladu pukat ap puredo o
kainene irail adar.
20 Me aleer talent limau ap
potodo wado pil talent limau
indada: Maing komui kotiki ong ia
er talent limau, kom kotin masani,
iet pil talent limau, me i netia
kidar.
21 A monsap ap indang i: Meid
mau, me koe wiadar, ladu lelapok
o melel amen koe. Koe apapwali

mau me tikitik o, i ap pan kasap-
wiladang uk pon dipisou toto, ko
ong nan peren en om monsap!
22 A me aleer talent riau ap
pil potodo indada: Maing komui
kotiki dong ia er talent riau, kom
kotin masani, iet pil talent riau, me
i netia kidar.
23 A monsap ap indant i: Meid
mau, me koe wiadar, ladu lelapok
o melel amen koe. Koe apapwali
mau me tikitik o, i ap pan kasap-
wiladang uk pon dipisou toto ko
ong nan peren en om monsap!
24 A me aleer talent eu ap pil
potodo indada: Maing, i asaer ko-
mui, me komui ol padik amen, me
kin dolung sang wasa, me kaidin
komui padukedier ia, o nak pena,
wasa me kaidin komui kamorok ia;
25 Ngai ari masak, o koieila o
okilar sapwilim omui talent nani
pwel, masani, iet sapwilim omui.
26 A monsap ap sapeng indang
i: Ladu sued o ponkake men koe,
ma koe asaer, me i kin dolung
wasa, me kaidin ngai padukedier,
o nak pena wasa, me kaidin ngai
kamorokier.
27 Menda koe sota ki ong saun
kawilian moni nai moni, a ngai lao
puredo, i ap pan ale me udan ai
iangaki moni me a naitikadar.
28 Komail ari ki sang re a a talent,
ap ki ong, me a talent eisok.
29 Pwe me a mia, ekis pan ko ong,
pwen aneki me laud; a me sota a
mia, nan a pan katia sang me mi re
a.
30 A ladu me sota katepa, komail
kasela nan rotorot liki, iei wasan
maiei o teterok.
31 A Nain aramas lao kodo ni a
lingan, o tounlang saraui kan iang
i, a pan mondi pon mol en a lingan;
32 O toun sappa karos pan
kapokon pena mo a. A ap pan
katoror irail pasang dueta silepa
o kin katorore sip ol ren li akan.
33 A pan kila na sip li akan ni
pali maun, o na sip ol akan ni pali
maing.
34 Nanmarki ap pan masani ong
toun pali maun: Ukodo, komail
kompoke pan Sam ai, sosoki wei
o, me onop ong komail er sang ni
tapin kaua!
35 Pwe ngai men mangadar, a
komail ap kamanga ia; ngai men
nim piladar, a komail ap kanim pil
ia; ngai men kairu men, a komail
ap kasamo ia.
36 Kiliso, a komail ap kalikauwi
ia dar, ngai somaudar, a komail
ap pwara dong ia; ngai salidier, a
komail ap pwara dong ia.
37 Me pung kan ap pan sapeng i
potoan ong: Maing, iad me se po-
toan ir men konot, ap potoan dong
ir konot, de men konot pil, ap id
konote dong ir?
38 Iad kit potoan ir men kairu, ap
kasamo ir? De kiliso, ap kalikauwi
ir adar?
39 Iad kit potoan ir lomum, de
salidi, ap poto dong ir?
40 Nanmarki ap pan sapeng
masani ong irail: Melel i indai ong
komail, meakot komail wiai ong
amen, ri ai ol tikitik pukat, i me
komail wiai ong ia er.
41 A ap pil pan indang irail toun
pali maing: Komail me riala, kowei
sang ia, ko ong nan kisiniai soutuk,
me onoper ong tewil o nal kan.
42 Pwe ngai men mangadar, a ko-
mail sota kamanga ia, o men nim
piladar, a komail sota kanim pil ia,
43 Ngai men kairu men, a komail
sota kasamo ia, kiliso, a komail
sota kalikauwi ia dar, o somau, o
salidi, a komail sota pwara dong ia.
44 Irail ap pil pan potoan ong:
Maing, iad me se potoan ir men
konot, de men konot pil, de men
kairu men, de kiliso, de lomum, de
salidi, ap sota papa ong ir?
45 A ap pan sapeng irail masani:
Melel i indai ong komail, meakot
komail sota wiai ong amen tikitik
pukat, i me komail sota wiai ong ia.
46 Mepukat ap pan kolang
kalokolok soutuk, a me pung kan

pan maur soutuk.

26

1 KADEKADEO Iesus lao
kaimwisokela padak pukat karos,
ap kotin masani ong sapwilim a
tounpadak kan:
2 Komail asa, pong ria pong pasa
pan wiaui o Nain aramas pan pan-
gala, en kalopula.
3 Samero lapalap akan o saumas
akan en toun sap o ap pokon pena
nan im eng samero lapalap, me
maraneki Kaipas.
4 O kapukapung pena duen ar
pan widingadi Iesus en kamatala.
5 A irail inda: Iermen ni ran en
kamadip, pwe aramas ede moro-
morongada.
6 Iesus lao kotikot Petaniem nan
im en Simon tuketuk,
7 Li amen ap poto dong i, wa kisin
potel alapasta audaud en men kei
kasampwalia ap kieledier ong pon
kadokenmai, ni a kotin konot.
8 A tounpadak kan lao kilanger,
ap suede kidar indada: Menda kei
wet olar mal?
9 Pwe a pan netila, kareda pwai
laud ap nek ong samama kan.
10 Iesus lao mangi met, ap kotin
masani ong irail: Da me komail
kainsensuedeki li o? Pwe me mau,
me a wiai ong ia er.
11 Pwe me samama kan kin mi
re omail ansau karos, a ngai sota
ansau karos.
12 Pwe ni a wudok kidi pil wet
pon war ai, a kaonopadar ai saredi.
13 Melel I indai ong komail, wasa
karos, me rongamau wet pan
kalok ia, pangada sappa pon, me
a wiaer et, pil pan kaloki, pwen
katamanpa.
14 Amen ekriamen, me adaneki
Iudas Iskariot, ap koieila ren
samero lapalap akan,
15 Indada: Da me komail pan ki
dong ia, i pan panga dong komail
i? Irail ari inauki ong i sip en moni
sileisok.
16 A sang ni ansau o a sosong
duen a pan mangai ong en pangala
i.
17 Ni ran kaieu en prot somut
tounpadak kan poto dong Iesus pa-
toan ong: Ia wasa re kotin kupura,
sen kaonopadang ir kamadip en
pasa?
18 A kotin masani: Kola nan
kanim ren ol amen indai ong i:
Saunpadak o masani: Ai ansau ko-
rendor, I pan wiada kamadip en
pasa re om, o ai tounpadak kan pan
iang ia.
19 Tounpadak kan ap wiadar
duen masan en Iesus, kaonopadar
pasa.
20 A lao sautik penaer, a
kaipokedi ni tepel, a ekriamen
akan iang i.
21 Ni arail konokonot, a kotin
masani: Melel I indai ong komail,
amen komail pan pang ia la.
22 Irail ap insensued o amen
amen potoan ong i indada: Maing
ngai i?
23 A kotin sapeng masani: Me ian
ia kaduedi nan dal o, i me pan pang
ia la.
24 Pwe Nain aramas pan kokola
duen a intingidier. A suedi ong
aramas o, me Nain aramas pangala
re a, me mau ong aramas o, ma a
sota ipwidier.
25 A Iudas, me pangala i ap
sapeng potoan ong indada: Rapi,
ngai i? A kotin masani ong i: Koe
me indada.
26 Ni arail wiadar konot. Iesus
kotin limadar prot laolaoki, o pil-
itiki pasang, kotiki ong toupadak
kan masani: Ale tungole, war ai
metet.
27 A pil kotikida dal o laolaoki
kotiki ong irail masani: Komail
karos nim sang;
28 Pwe nt' ai metet, udan inau
kap, me pan kapwilipwilidi ong me
toto, men lapwada dip.
29 A I indai ong komail, me I so-
lar pan nim sang wan wain sang
ansau wet lao lei ni ran o, me I pan

pil nim nan wein Sam ai iangaki
komail!
30 Irail lao melkakaki melkaka
en kaping, rap kotila pon dol
Oliwe.
31 Iesus ap kotin masani ong
irail: Komail karos pan makar kin
ia pongpong wet, pwe a intingi-
dier: I pan kame silepa o, a pwin
sip o pan more pasang.
32 A murin ai maureda, I pan ti
ong mo 'mail kola Kaliläa.
33 A Petrus sapeng potoan ong i:
Ma karos pan makar kin ir a ngai
sota pan makar.
34 Iesus kotin masani ong i: Melel
I indai ong uk, pongpong wet mon
malek a kakorot, koe pan kamam
kin ia pan silepak.
35 Petrus potoan ong i: Ma i iang
ir matala, i sota pan man kamam
kin ir; iduen en tounpadak kan
karos ar indinda.
36 Iesus ap kotilang wasa o me
adaneki Ketsemane, a irail iang i,
ap kotin masani ong tounpadak
kan: Komail mondi met, lao I pan
kola kapakap monen.
37 O a kotin ukadar Petrus o nain
Sepedäus ol riamen, ap kotin tapi-
adar kupur olar o patau kaualap.
38 Iesus ap kotin masani ong
irail: Ngen i ap insensuedelar
kaualap ong mela. Komail pan
mimieta met, iang ia masamasan.
39 O a kotila ekis wasa, ap kotin
pupekidi silang i laolaoki masani:
Sam ai, ma a kak, kom kotiki sang
ia dal wet; ari so, kaidin ngai, ko-
mui ta en wiawia.
40 I ari kotin pure dong toun-
padak kan, diar ir adar mamair, ap
kotin masani ong Petrus: Komail
so kak iang ia masamasan auer ta
ieu?
41 Masamasan o kapakap, pwe
komail de ko ong nan songesong.
Nen me peik, a uduk me luet.
42 A pil kotila kariapak laolaoki
masani: Sam ai, omui kupur eta,
me dal wet sota kak kowei sang ia,
ari I pan tungole.
43 A lao kotin puredo diar ir
adar pil mamair, pwe mas arail me
toutou.
44 A a kotin muei sang irail, pil
kotilar laolaoki kasilepak ni masan
ota.
45 Ap kotin pure dong tounpadak
kan masani ong irail: Komail ari
mamair o kamol. Kilang, auer
leler, me Nain aramas pan pan-
galang pa en me dipan akan.
46 Paurida, kitail en kola, kilang,
a samador, me pan pang ia la.
47 Ni a kotin mamasandar, ki-
lang, Iudas, amen ir ekriamen oko,
pwarador, pokon lapalap iang i,
me wa kodlas o sokon sang ren
samero lapalap akan o saumas
akan en toun sap o.
48 Men pangala i ki ong ir kilel eu
indada: Me I pan metik, iei I komail
pan koledi.
49 I ap madang dong Iesui in-
dada: Pong mau Rapi ap metik i.
50 A Iesus kotin masani ong
i: Kompoke pai, menda koe
pwarador? Irail ap por ong Iesus,
saikidi i.
51 A kilang, amen irail, me iang
Iesus, kapawei pa a, usadar na kod-
las, pale sang salong en ladu en
samero lapalap o.
52 Iesus ap kotin masani ong i:
Kapure iong om kodlas nan deu
a! Pwe karos, me ale kodlas, pan
kamekila kodlas.
53 De koe lamelame, me I sota
kak poeki ren Sam ai en kadara
dong ia tounlang toto sang lekion
eisokriau sama;
54 A iaduen kisin likau kak
pwaida? A udan a pan wiaui duen
met.
55 Ni auer ota Iesus kotin masani
ong pokon o: Da, ngai lolap amen,
me komail kodon aleki kodlas o
sokon akan? Ni ran akan karos I
mier re omail, kauwewe nan im en
kaudok, a komail sota kol ia dier.
56 A mepukat karos wiauier, pwe
kisin likau en saukop akan en
pwaida. Tounpadak kan karos ap
muei sang i tangdaui.

57 A me saikidier Iesus, ap kaluang i ren samero lapalap Kaipas, wasa saunkawewe o saumas akan pokon pena ia.
58 A Petrus idauendo i doowei sang lel tanpas en samero lapalap o pedelong ong mondi ren papa kan, pwen kilang imwin mepukat.
59 A samero lapalap akan, o saumas akan, o pwin en kapung o roporop kadede likam ong Iesus, pwen kamatala;
60 Ari, sota me irail diar. Saunkadede likam me toto, me pwarado, ari so, sota me irail diar. Ikmuri saunkadede riamen pwarado,
61 Indada: Lap en me inda: I kak ong kawela im en kaudok en Kot ap id kauada ni pong sili pong.
62 Samero lapalap ap kasinenda masani ong i: Kom sota sapengki meakot, me mepukat kin kadede ong komui?
63 A Iesus kotin nenenlata. Samero lapalap ap masani ong i: I kakau kin komui la ren Kot ieias, komui en indang kit, ma komui Kristus Sapwilim en Kot.
64 Iesus ap kotin masani ong i: Komui me inda. A I pil men kaire kin komail, sang ni ansau wet, komail pan kilang Nain aramas a pan kaipokedi ni pali maun en manaman o kokido dapok en lang akan.
65 Samero lapalap ap ter pasang, a likau kan indada: A lalaue. Menda pil akai saunkadede? Kilang, komail apton rongadar a lalaue,
66 Da me komail lamelame? Irail sapeng potoan ong: A mau ong kamela.
67 Irail ap kondipi ong silang i o pakir i, o akai pikir i ni silang i,
68 Indada: Kristus, kokop ong kit, is me pikir uk?
69 Petrus momod liki panakepir; lidu men ap ko dong i indada: Koe me pil iang Iesus en Kaliläa.
70 A i me kamamaki mo ’rail karos indada: I poneponeki me koe inda.
71 A ni a pedoi wei sang nan wanim, amen lidu ap kilang i indang irail, me mi wasa o: Lap men et me pil iang Iesus en Nasaret.
72 A pil kamamki ap kaula: I sasa aramas en.
73 Mur ekis irail me u impa pil kaido indang Petrus: Melel koe amen irail, pwe ngil om kadiarok kin uk ada.
74 I ap lalaue o kaula indada: I sasa aramas en. Malek ap kakorot.
75 Petrus ap tamanda masan en Iesus, me kotin masani ong i: Mon malek a kakorot, koe pan kamam kin ia pan silepak. A ap koieila sangesang laud.

27

1 A LAO ran pasanger, samero lapalap akan o saumas akan en toun sap o kapukapungada duen Iesus pwen kamatala.
2 Irail lao saliedi i, ap wawei, ki ong ren kopina Pontius Pilatus.
3 A Iudas, me pangala i lao kilanger me a pakadeikadar, en kamatala, ap kalukila o purekido moni sileisok ren samero lapalap akan o saumas akan.
4 Indada: Ngai me wiadar dip, ni ai pangalar nta makelekel. A irail inda: Menda re at? Koe en pein wia.
5 I ari kasedi moni ko nan im en kaudok, ap koieilar lusiamalar.
6 A samero lapalap akan ale moni ko indada; A sota pung kitail en ki ong nan deun mairong, pwe pwain pan nta.
7 Irail ari kapukapung, ap netiadar sap en saun wia dal, wasa me men liki pan seredi ia,
8 I me wasa o adaneki sap en nta kokodo lel ran wet.
9 I dokan a pwaidar, me lokidor ren saukop Ieremia, me masani: Irail ari aleer moni sileisok i pwaine pan i, me re netiada ren men Israel.

10 O pwaine kida sap en saun wia
dal, duen me Kaun o kotin masani
ong ia.
11 Iesus ari kotikot mon kopina;
kopina ap kainoma re a masani:
Nanmarki en Sus akan komui? A
Iesus kotin masani ong i: Komui
me masani.
12 Samero lapalap akan o saumas
akan lao karaune kin i, a sota kotin
sapeng.
13 Pilatus ap masani ong i: Komui
sota rong duen ar karakarauni ko-
mui kaualap?
14 I ari sota kotin masani ong i
meakot. Kopina ap poneponeki
kaualap.
15 Ari, ni kamadip o kopina kin
lapwa ong irail amen me salidi,
meamen, me re mauki,
16 A i ansau o ol amen, ad a Para-
pas, me salidi re ’rail.
17 Irail lao pokon penaer, Pilatus
ap masani ong irail: Is me komail
mauki, i en lapwa dang komail,
Parapas de Iesus, me maraneki
Kristus?
18 Pwe a asaer, ar peirin, me re
pang kilar i.
19 A lao kaipokedi pon deun
kadeik, a paud ilokilang i indada:
Komui der wia meakot ong ol pung
men et, pwe i auramandar duen i,
me i lokelokeki laud ran wet.
20 A samero lapalap akan o
saumas akan sairen kila pokon o,
ar poekipoeki Parapas o kamatala
Iesus.
21 A kopina sapeng masani ong
irail: Is re ’ra, me komail mauki,
i en lapwadang komail? Irail po-
toan ong: Parapas.
22 Pilatus ap masani ong irail: Da
me i en wiaki Iesus, me maraneki
Kristus? Irail karos potoan ong: A
en kalopuela!
23 A kopina masani: Pwe sued da,
me a wiadar? A re kalaudela ar
weriwer: A pan kalopuela!
24 Pilatus lao kilang, me a
sota kak wiada meakot, pwe
moromorong pan wiaui, ap ale
pil, omiom mo ’rail masani: Ngai
makelekel sang ntan ol pung men
et, komail pan wia.
25 Aramas karos ap wiaki eu
sapeng indada: Nta en kapokon
ong kit o nait seri kan!
26 A ap lapwa dong irail Parapas,
a Iesus me a woki ap mueid ong
irail, en kalopuela i.
27 Nain kopina saunpei kan ap
ale Iesus kalualong ong nan im en
kadeik o, ap kapokon pena saunpei
karos;
28 Irail ap ki sang i sapwilim a
likau kan, ap id kalikauwie kida i
likau waitata;
29 Ap pada al en tek eu, ap kida
pon kadokenmai, o ki ong sokon
apot ni lim a maun, o kelepukidi
mo a o kapikapidi i indada: Iong
Nanmarki en Sus akan!
30 Irail kondipe ong i, o re ale
sokon o, o pokieki kadokenmai.
31 Irail lao kapiti i, ap kisang
likau waitata, ap kapure ong i udan
sapwilim a likau o kaluawei, pwen
kalopuela.
32 Ni arail kotikot kokola, rap di-
arada aramas en Kirene men, me
ad a Simon, i me re iton ong, en
wadala sapwelim a lopu.
33 Irail lao lel ong wasa o, me ad a
Kolkata, iet wewe: Wasa en pondal
en monga.
34 Irail ki ong i pinika, me doleki
edi. A lao kotin song kis, a sota
urak.
35 Irail lao kalopuelar i, ap
nek pasang sapwilim a likau
kadoropwe kidar.
36 Irail ari mondi ong wasa o
masamasan i.
37 O ponangin kadokenmai re pa-
suredier inting o, me a pukoki: Iet
Nanmarki en Sus akan.
38 Lolap riamen iang i lopuelar,
amen mi ni pali maun, a amen ni
pali maing.
39 Me dadaulul akan lalaue i,
dueduälok.
40 Katiti: Koe me kin kawela im
en kaudok ap id kauada pong sili

pong, en pein dore uk ala; ma Sap-
wilim en Kot koe, en keredi sang
nin lopu en!
41 A samero lapalap, o
saunkawewe, o saumas akan pil
dueta kapikapiti i indada:
42 A dorelar akai, ap sota kak
dorela pein i; ma i Nanmarki en
Israel, i en keredi sang ni lopu en,
a kitail pan kamelele i.
43 A liki Kot, i en kotin dorela,
ma a kotin kupura i, pwe a indada:
Ngai Sapwilim en Kot.
44 Lolap oko, me iang i lopuelar,
pil lalaue i.
45 Sang ni auer kawonu lel auer
kaduau rotorot kipadi sap o.
46 Ni auer kaduau Iesus ap kotin
ngil laud masani: Eli, eli lama as-
aptani! Iet wewe: Ai Kot, ai Kot, da
me komui likitmalia kin ia la?
47 Akai me u wasa o, rongadar
me, ap indada: A eker Elias.
48 A amen irail pitipit tang ale lim
eu, kaduedi ong nan pinika kauong
ni alek apot, kidang i en urak,
49 A akai me inda: Iermen, ki-
tail en kilang mas, ma Elias pan
pwarado dorela i.
50 Iesus pil kotin ngil laud, ap
kadarala ngen e.
51 A kilang, perepa likau en im en
kaudok o ap dei pasang, sang pali
poa lel pa, o sap rereda, o paip akai
rongkilar,
52 O sousou kai sara pasang, o
war en me saraui kan toto, me ma-
mair, ap iasadar.
53 O murin ar iasadar, irail
koda sang nan sousou kan, kolang
kanim saraui, pwara dong me toto.
54 Senturion o me iang i sinsila
Iesus, kilanger sap a rereda,
o meakan, me wiauier, rap
masakadar kaualap, katiti: Melel
i, me Sapwilim en Kot!
55 O li toto mi kailewei, kilekilang
me wiaui, iei irail, me idauendo
Iesus sang Kaliläa papa i.
56 Maria men Makdala, o Maria
in en Iakopus i Ioses, o in en nain
Sepedäus akan mi nan pung arail.
57 A lao sautik penaer, ol kap-
wapwa men pwarado, men Arima-
tia, me ad a Iosep, me pil toun-
padak en Iesus amen.
58 I ari poto dong Pilatus poeki
kalep en Iesus. Pilatus ap masani,
a en pangalang i.
59 Iosep ari ale kalep o, kidimiki
pena likau makelekel o kaselel;
60 Ap nekidedi nan pein a sousou
kap, me a weiradar nan paip; i ap
kadapure ong takai kalaimun eu
nan au en sousou o, ap kotila sang,
61 A Maria men Makdala, o Maria
teio momod sal ong sousou o.
62 A mandan ran o, ran en
kaonop, samero lapalap o Parisär
akan pokon pena ren Pilatus.
63 Indada: Maing, kit tamandar,
me ol sued men et katitiki ni a
memaur: I pan maureda murin
ran silu.
64 Komui ari masani, me ren sin-
sila sousou o lel ran kasilu, pwe a
tounpadak kan de kodo pirapela,
ap indang aramas: A kotin iasadar
sang ren me melar akan, pwe
pakotau wet pan sued sang men
mas,
65 Pilatus masani ong irail: let
silepa ko, komail kowei sinsila
sousou o duen komail kak ong.
66 Irail ari koieila, kileledier
takai o, o kasilaki sousou o saunpei
kai.

28

1 RAN en sapat lao daulier, ni
mansang en at en wik, Maria men
Makdala, o Maria teio ap kodon
ududial sousou o.
2 A kilang, sap rereda kaualap,
pwe tounlang en Kaun amen,
pwaradido sang nanlang o katapur
sang takai o, ap kaipokedi ong poa,
3 Mom a dueta liol o a likau
puetepueteta sno.
4 Silepa ko ap masapwekadar, o
re likamata mela.
5 A tounlang o kotin sapeng
masani ong li oko: Komail der

masak pwe i asa, me koma rapaki
Iesus, me lopuelar.
6 A soer met, pwe a iasadar, duen
a kotin masanier. Kodo udial wasa,
me Kaun nekinekidi mas o,
7 O tangwei kaireki sapwilim a
tounpadak kan, me a kotin iasadar
sang ren me melar akan. A kilang
a pan kotin tiong mo 'mail kotilang
Kaliläa. I wasa komail pan diarada
i. Kilang, i kop ong komail er.
8 Ira ari madang sang ni sousou o
masak o peren kaualap, o tangwei
kaireki ong sapwilim a tounpadak
kan.
9 A ni ara kola, kaireki sapwilim
a tounpadak kan, kilang, Iesus ap
tu ong ira masani: Ran mau! Ira ap
kai ong poridi ni aluwilu a o pongi
i.
10 Iesus ap kotin masani ong ira:
Der masak, kowei kaireki ri ai ol
akan, pwe re en koieilang Kaliläa.
I wasa re pan diar ia.
11 Ni ara kokola, kilang silepa kai
ko dong kanim o kaireki samero
lapalap akan karos me wiauier.
12 Irail ari pokon pena iangaki
saumas akan o kapukapung, ap ki
ong saunpei moni toto.
13 Indai ong irail: Komail pan
inda: A tounpadak kan pwarador
pong pirapela i ni at mamair.
14 A ma kopina pan rongada
duen mepukat, kit ap pan sauasa
komail re a.
15 Irail ari aleer moni kan o
wiadar duen me re katiti ong irail.
A kasoi pot et lolok sili ren Sus akan
kokodo lel ran wet.
16 A tounpadak ekamen kowei
ong Kaliläa, pon nana eu, me Iesus
kotin kakalik ong irail er.
17 Irail lao diaradar i, re pongi
ong i, a akai me peikasal.
18 Iesus ap kotido masani ong
irail: Manaman en nanlang o
sappa karos muei ong ia er.
19 Komail ari kola o padaki ong
toun sappa karos o paptais ir ala ni
mar en Sam o Na o Ngen saraui.
20 Padaki ong irail, me ren
dadaurata meakan, me I kakalik
ong komail er. O kilang, I pan
daudaulole komail sili kokolata,
lao lel sappa imwisokela.

MANG EN PA EN WANPORON MARKUS.

1 TAPIN rongamau en Iesus Kristus, Sapwilim en Kot.

2 Duen a intingidi ren saukop Iesaia: Kilang, i kadarala mo ’mui ai men kadar me pan kaonopada al omui!

3 Ngil eu likelikwir sili nan sap tan: Komail kaonopada al en Kaun o kaineneda al a!

4 Ioanes kotido wia paptais nin sap tan o padapadak duen paptais en kalula ong lapwa dip akan.

5 Toun sap en Sus akan o toun Ierusalem karos pokon dong re a; irail paptaisela re a nan pilap Iordan, weokada dip arail akan.

6 Ioanes kin likauwi wun en kamel, o perapirki kil en man, o kin kangkang mansiek o oni en nan wel.

7 O padapadak masani: Meamen laud sang ia kotido mur i. Sal en a sut i sota war ong idiokidi lapwada.

8 I paptais kilar komail pil. A a pan paptais kin komail Ngen saraui!

9 Kadekadeo ni ran oko Iesus ap kotido sang Nasaret en Kaliläa ap paptaisela ren Ioanes nan Iordan.

10 A madang kotida sang nan pil o, ap kotin masani nanlang kan ar ritida, o Ngen mom en muroi piridi dong po a.

11 Ngil eu ap peidido sang nanlang kan: Nai kompok komui, me I perenki!

12 A madang Ngen kalua wong i sap tan.

13 A ap kotikoteki sap tan ran pangaul wia songesong pan Satan, ieiang man laualo; a tounlang kan me papa ong i.

14 Murin en Ioanes a pangalar, Iesus ap koti dong Kaliläa, padapadak rongamau en wein Kot.

15 Masani: Ansau o leler wein Kot mier! Komail kalula! Kamelele rongamau!

16 Ni a kotikot sili liman sed en Kaliläa, a ap masani Simon o ri a ol Andreas ara lalaid sili, pwe ira saused.

17 Iesus ap kotin masani ong ira: Koma idauen ia do! Pwe I pan wia kin koma la saused en aramas!

18 Ira ari madang kasedi ara uk eko, ap idauenla i.

19 Ari, ni a kotila sang wasa o, a ap kotin masani Iakopus, nain Sepedäus o ri a ol Ioanes mimi pon sop pot wonewone ara uk oko.

20 I ari kotin molipe ira madang, ira ari pededi sam ara Sepedäus nin sop o ren toun dodok ko o idauen la i.

21 Irail ap koti dong Kapernaum. A madang kotilong ong nan sinakoke ni ran en sapat o kawewe.

22 Re ap puriamuiki a padak, pwe a kotin kawewe ong irail ni manaman sota dueta saunkawewe kan.

23 Aramas amen iang mi nan sinakoke o, me ngen saut mi lole, ap weriwer,

24 Indada: Ko sang kit! Menda re omui kit, Iesus en Nasaret? Komui kotido en kawe kit ala? I asa komui, Saraui en Kot.

25 Iesus ari ongiongida, masani: Nenenla o kowei sang i!

26 Ngen saut lao kapururada ap weriwer laudeda, a ap koiei sang i.

27 Irail karos puriamui, pepeidok nan pung arail indada: Dakot met? Padak kap, dakot met? Pwe ni manaman a masani ong ngen saut akan, irail ari peiki ong i.

28 I ari madang indand sili nin sap karos impan Kaliläa.

29 Irail ari madang koti sang nan sinakoke, ap iang Iakopus o Ioanes kotilong ong nan im en Simon o Andreas,

30 Saulap en Simon wononeki somau karakar. Irail ap kaireki i madang duen i.

31 I ari koti wong ale pa a,
kauada. Somau karakar ap
madang ko sang; i ari papa irail.
32 A lao sautik penaer, ni katipin
kirila, re ap wa pena ong i karos me
somau o me tewil ti po arail.
33 O toun kanim o pokon dong ni
im o.
34 A ap kotin kakelailada me toto
me somauki song en somau toto,
kausa sang tewil toto, ap kulikedi
tewil akan, ren der lokaia, pwe re
asa i.
35 A kotin kipada nin soran, koti-
lang sap tan, pwen laolao wasa o.
36 Simon o me iang ko ap
idauenla i.
37 Ni arail diar i, re ap potoan ong
i: Irail karos raparapa kin komui.
38 A ap kotin masani ong irail:
Kitail daulul wong sap tei ko, pwe
I en pil padak wasa o, pwe i me I
kokido.
39 A ap kotin padapadak sili nan
arail sinakoke kan nan sap en
Kaliläa karos o kakaus tewil akan.
40 Ol tuketuk amen ap poto dong i
kelepuki poeki potoan ong i: Ma re
kotin kupura, re kotin kamakeke ia
da!
41 Iesus ari kupuro kila, kapawei
lim a, sair i masani ong i: I pan,
makelekelada!
42 A ni a masani eta, ari a tuketuk
ko sang madang, a ap makelekel
lar.
43 I ari kalikedi i, ap madang
kadarala.
44 Masani ong i: Kalaka! Koe
depa indai ong meamen; a kowei
kasale ong koe samero o, o kida,
pweki om makelekelada, me
Moses masani, pwen kadede ong
irail.
45 Ari, a kolata kalokisili, suaiki
sili o ari, kareda en Iesus a sola
sansal koti dong kanim o, kotikot
eta liki nan sap tan, irail ap pokon
dong re a sang pali karos.

2

1 MURIN ran akai a ap pil koti-
long ong Kapernaum, ap loki sili
me a kotikot nan im o.
2 Me toto ap madanga pena, im
o lao koidala o pil likin im o. A ap
kotin kawewe ong ir masan o.
3 Irail ari poto dong re a, wa kodo
me somau rerer men, roan pa men.
4 Irail sota kak kai dong impa
pweki pokon o. Re ap palang
pasang pon im o, wasa a kotikot ia;
irail lao palang pasang ap kakiredi
ro o, me somau o mi poa.
5 Iesus lao mangi ar poson, ap
masani ong me somau rerer o: Nai,
dip om akan lapwa sang uk er!
6 Ari, saunkawewe kai momod
wasa o, mongemongloleki:
7 Da me men et lokelokaia? A
lalaue. Is me kak lapwada dip
akan, pwe amen ta, Kot?
8 Iesus ari madang angiada nan
kupur a duen ar mongemonglole,
ap kotin masani ong irail: Da me
komail mongemongloleki?
9 Ia me mangai ren indai ong me
somau rerer: Dip om akan lapwa
sang uk er, de inda: Uda, ale ki om,
kowei?
10 A pwe komail en asa, me
Nain aramas me manaman ong
lapwada dip akan nin sappa, iei me
a kotin masanieki ong me somau
rerer:
11 I indai ong uk: Uda! Al eki om!
U ko ong ni im om!
12 I ari madang uda, ale ki,
aluwei mo ’rail karos. Irail karos
ari malamalaua kila, kapinga Kot
inda: Se saikenta man kilang
meakot et!
13 I ari pil kotila liman sed o. Irail
karos ap pokon dong i, i ari kotin
kawewe ong irail.
14 A lao kotin daulul wasa o, ap
masani Lewi, nain Alpäus, a mo-
mod ni wasan nopwei, ap masani
ong i: Idauen ia do! I ari uda
idauenla i.
15 Kadekadeo a lao kaipokedi
konot nan im a, saunopwei o me di-
pan akan me toto iang Iesus o sap-
wilim a tounpadak kan konokonot;
pwe irail me toto, me idauen i.

16 Ari, ni en saunkawewe o
Parisär akan ar kilang a kotin
iang me dipan o saunopwei kan
konokonot, irail ap indai ong
sapwilim a tounpadak kan: Da me
a iangki saunopwei o me dipan
akan konot o kaker eki?
17 Ni en Iesus angiada, ap kotin
masangi ong irail: Me kelail akan
sota mau ong saunwini pwe me
somau ta. I sota kodon ekeredo me
pung kan, a me dipan akan.
18 En Ioanes a tounpadak kan
o Parisär akan kin kaisesol. Irail
ari kodo potoan ong i: Da me
en Ioanes a tounpadak kan kin
kaisesol, o en Parisär ar tounpadak
kan, a sapwilim omui tounpadak
kan sota kin kaisesol?
19 Iesus ap kotin masani ong
irail: Da, toun kamadip en ka-
papaud pan kak kaisesol ni en
ol kamod a iang irail? Ni en ol
kamod a iang irail, re sota pan kak
kaisesol.
20 A ansau kokodo, me ol kamod
pan wisike sang irail, iei ran o, me
re pan kaisesol.
21 Sota amen me pan deik ong
likau kap ni likau maring, pwe
likau kap pan dei sang likau mar-
ing, por o ap pan laudela.
22 Pil sota amen me kin deuke
kida ed maring wain kap, pwe
wain o de ter pasang ed o, wain o
ari wudokila, ed o ola. A wain kap
mau ong nan ed kap.
23 Kadekadeo a kotin weid nan
mat en korn ni ran en sapat. Sap-
wilim a tounpadak kan ap dondol-
ung kowei wan korn.
24 Parisär oko ap indai ong i: Ki-
lang, da me irail wia ni sapat me
sota pung, en wiaui?
25 A kotin masani ong irail:
Komail sota wadoker, me Dawid
wiadar, ni a men kaualap, o a men
manga, i o me iang i?
26 Duen a pedelong ong nan
tanpas en Kot ni muein Apiatar
samero lapalap, o kangala prot
mairong o nek ong irail, me iang
i, me sota pung aramas en tungole,
samero kan eta?
27 A ap kotin masani ong irail:
Sapat me wiaui ong aramas a
kaidik aramas ong sapat.
28 I me Nain aramas pil udan
kaun en sapat.

3

1 KADEKADEO a pil kotin pur
ong nan sinakoke. Ari, aramas
amen mia, me pa a motor.
2 Irail ari masamasaneki, ma a
pan kakelada i ni ran en sapat, pwe
irail en karaun i.
3 I ari kotin masani ong aramas o,
me pa a motor: Uda kodo met!
4 A ap kotin masani ong irail: Me
pung, wia mau ni ran en sapat de
wia sued? Kamaur de kamela? Ir
ari nenenla.
5 I ari angiang aupwili sili po
’rail, kupurokila ar kapitakai, ap
kotin masani ong aramas o: Ka-
pawei pa om! I ari kapawei. Pa a
ap kelailada.
6 Parisär oko ap madangalang
ren iang en Erodes. Re ap kapaka-
parok duen ar pan kamatala i.
7 A Iesus kotin kapitawei sang
pein i o sapwilim a tounpadak
kan, koti wong liman sed. Pokon
kalaimun ap idauen i sang Kaliläa,
o Iudäa.
8 O sang Ierusalem, o sang
Idumäa, o sang palilan Iordan, o
toun liman Tirus o Sidon, pokon
kalaimun, re rongada duen a kotin
wiada manaman kaualap, re ap
pokon dong re a.
9 A kotin masani ong sapwilim
a tounpadak kan, kisin sop kis en
kaonop ong i, pweki pokon o, pwe
re de koi dong i.
10 Pwe a kotin kakelada me toto,
irail ari pakoideda, pwe me somau
ko me sair i.
11 O ni en ngen saut akan ngar i,
re pupedi mo i, weriwer, indada:
Sapwilim en Kot komui!
12 I ari kotin kalik irail edi, ren
der kaireki i.

13 I ari kotidala nan nana o, ap
molipei dong i, me a kotin kupura,
re ap poto dong re a.
14 I ari kotin kileledi ekriamen,
pwe re en ieiang i, pwen poro-
porone ir sili padapadak.
15 O manamanla kakelada me so-
mau kan o kakaus tewil akan;
16 Simon a kotiki ong ad a Petrus.
17 O Iakopus nain Iepedäus, o
Ioanes ri en Iakopus, a kotiki ong
ad ara Poanerkes. Iet wewe: Nain
nansapwe.
18 O Andreas, o Pilipus, o Par-
tolomäus, o Matäus, o Tomas, o
Iakopus, nain Alpäus, o Tadäus, o
Simon men Kana,
19 O Iudas Iskariot, me pangala i.
20 Irail ari ko dong nan im eu. Pil
pokon eu pokon pena. Irail ari sola
kak manga.
21 Ni kompokepa ko rongada, re
kodo, pwen wala sang i; pwe re
inda, me a iakala.
22 A saunkawewe ko, me ko-
dido sang Ierusalem inda: A katia
Peelsepup o saumas en tewil akan;
iei me a kakauseki tewil akan.
23 I ari molipe ir do, masani ong
irail ni karaseras akan: Ia pan
duen Satan a kausawei Satan?
24 O ma toun wei eu u pena
nan pung ar, wei o sota pan kak
pwaida.
25 O ma penainai eu u pena nan
pung ar, penainai o sota pan kak
pwaida.
26 O ma Satan u ong pein i, a sota
pan kak pwaida, a pan imwisokela.
27 Sota amen me pan kak ko
ong nan im en kelail amen kulia
a kapwa, ma a so saliedi mas me
kelail o. A ap pan kak kawela im a.
28 Melel I indai ong komail:
Dip akan karos pan lapwa sang
nain aramas akan, o laue, me re
lalaueki.
29 A meamen lalaue Ngen saraui
sota pan lapwada, a a pan puk ong
kamekam soutuk.
30 Pweki ar inda: A katia ngen
saut.
31 Ari in a, o ri a ol akan ap kodo,
mi liki o iloke dong.
32 A pokon me momod impa o ap
potoan ong i: Re mangi, in ar o ri ar
ol akan mimi liki kainoma komui.
33 A ap kotin sapeng irail masani:
Is in ai de ri ai kan?
34 A ap kotin aupwil sili po ’rail,
me mod impa ko, masani: Kilang,
in ai o ri ai ol akan!
35 Pwe meamen wiawia kupur
en Kot, iei me ri ai ol o ri ai li o in
ai.

4

1 KADEKADEO a pil kotin tapi-
ada kawewe liman sed o. Pokon
kalaimun eu ap ko pena re a. A ap
kotidang pon sop pot kotikot pon
sed o. A pokon o mi nan sap pon
oror.
2 A kotin kawewe ong irail me
toto ni i karaseras akan, masani
ong irail ni a padak:
3 Rong! Kilang, saunkamor o
kolan kamorok.
4 Ni a kamokamorok akai ap
moridi ong pon kailan al, manpir
ap pirido nam ir ala.
5 A akai moredi ong wasa
takain, wasa pwel petepet; irail ari
madang wosada, pweki sota pwel
lole.
6 Ni en katipin dakarada, re ap
mongela o mela pweki sota kalau
ar.
7 A akai moredi nan tuka teketek;
o tuka teketek wosada, kasokiala,
re ap sota wa.
8 A akai moredi nan pwel mau o
pwaida wa; akai pan me sileisok; a
akai me woneisok, a akai me epuki.
9 A kotin masani: Me salong a
mia men rong, i en rong!
10 A lao kotin kalapukela, men
imp a iangaki ekriamen ap kale-
lapok re a duen karaseras pukat.
11 A ap kotin masani ong irail: A
muei ong komail, en asa duen me
rir en wein Kot. A men liki re pan
asa meakaros sang ni karaseras
akan.

12 Pwe re kilang, ari sota kilang, o
rongerong, ap sota dedeki; pwe re
de pan wukila o dip ar lapwa sang
irail.
13 A ap kotin masani ong irail:
Komail sota dedeki karaseras pot
et? A iaduen, omail pan asa
karaseras tei ko?
14 Saunkamor me kamorok sili
masan.
15 A mepukat me mi pon kailan
al, wasa masan moredi ong, a re
lao rongadar, Satan ap madan-
gado, ki sang masan, me kamore-
moredi ong nan mongiong arail.
16 O mepukat me moredi ong
wasan takain, re lao rongadar
masan o ap madang peren kida ale.
17 A sota kalaua re 'rail ap
dadaur eta ekis, lao songesong o
kamekam wiaui pweki masan o,
re ap madang makar kida.
18 A mepukat me moredi ong nan
tuka teketek, me rongada masan.
19 A anan en pai en sappa o inong
kapwa, o norok en okotme pwaida,
kasokela masan, ap sota wa.
20 A mepukat irail, me moredi
ong nan pwel mau, me rongada
masan o, ale o wa, akai pan me
sileisok, a akai me woneisok, a akai
me epuki.
21 A kotin masani ong irail: Kan-
del pan wisikedo, pwen ko ong pan
kasak de pan men wendi? A sote
koda wong nin deun kandel?
22 Pwe sota me rir kot, me so pan
sansalada, pil sota me okiok kot,
me so pan lok sili.
23 Meamen me salong a mia men
rong, i en rong!
24 A ap kotin masani ong irail:
Komail kalaka, me komail rong!
Pwe men song, me komail songki
iduen a pil pan song, ong komail. O
omail tungol pan laud.
25 Pwe me a mia, ekis pan ko ong;
a me sota a mia, me ekis mi re a,
pan katia sang.
26 A kotin masani: Iet duen wein
Kot, ras ong aramas amen, me
kamoredi ong nan pwel war en
tuka.
27 Ap mairela, pirida, pong ran;
a war o wosada ap kakairida a ap
sota asa due.
28 Pwe pwel kin pein kawosada
tuka. Mas katoka, mur mpok,
mur war en korn nan mpok ap
pwarada.
29 A ni wa ma, a ap madang ki
ong men lepukedi, pwe rak mier.
30 A pil kotin masani: Da me ki-
tail en karasai ong wein Kot? De da
me kitail en kasosong ong?
31 A rasong wan tuka, me pan
kamoremoredi ong nan pwel, me
tikitik sang war karos, me mi nan
sap.
32 A lao kamoredi, ap wosada
laude sang dip karos, ap kasang
pasang laud; manpir en pan lang
ap kin wendi pan mot a.
33 I song en karaseras akan toto
a kotiki ong irail ni a kawewe ong
irail masan o duen ar weweki.
34 Sota a masan, ma so karaseras.
Ni arail kelepala, a ap kotin kad-
ede ong sapwilim a tounpadak kan
meakan.
35 Ni ran ota, lao sautik penaer,
a kotin masani ong irail: Kitail
daulul wong palio!
36 Ari, ni ar kadar pasang pokon
o, re kamasalada nin sop o. Pil akai
kisin sop mi re a.
37 Melimel ap koda, iluk ap
pungedi ong nan sop o kadirela.
38 A a kotikot nan murin sop o,
saisaimok pon ulunga. Irail ap
kaopada potoan ong i: Saunpadak,
kom sota kupurai kit, pweki at pan
mela?
39 I ari kotin kipada, angiangida
melimel, o kotin masani ong sed o:
Moledi! Ang ap dukedi o molela
kaualap.
40 A ap kotin masani ong irail: Da
me komail masapwekeki? Iadue,
sota omail poson?
41 Irail masapwekada kaualap,
ap indada nan pung arail: Iaduen

ol men et, me ang o sed peiki ong?

5

1 IRAIL ari kotela sed o koti dong
nan wein Katara;
2 A lao kotidi sang nin sop, ara-
mas me ngen saut ti poa, madang
ap tang dong i sang nin sousou kan.
3 Pwe a kin kaukauson nin
sousou kan, sota amen, me kak
saliedi i, sal mata sota pil kak.
4 Pwe pan toto a salikidi sal en
nä o sal mata, ari a kin kamueit
pasang sal mata o sal en nä; sota
amen me kak kamandala i.
5 Ansau karos, pong o ran, a kin
mimi nan sousou kan o nana, weri-
wer o pein lokeki i takai.
6 A ni a kilang Iesus wasa doo, a
ap tangalang dairukedi.
7 Weriwer laudeda indada:
Menda re omui ngai Iesus, Sap-
wilim en Kot lapalap? I kaukilang
komui Kot, komui ender kawairok
ia!
8 Pwe a kotin masani ong i: Koti
sang aramas en, ngen saut koe!
9 I ari kotin kainoma re a: Is ad
om? A ap sapeng potoan ong i: Iet
ad ai lekion, pwe kit me toto.
10 A ap poeki, ender kotin kaus ir
ala nin sap o.
11 Ari, pwin pwik kalaimun eu
mimi impan nana o, mangamanga
sili.
12 Irail ap poekipoeki potoan
ong: Re kotin kadar kit ala, pwe
sen til ong nan pwik oko.
13 Iesus ari kotin mueid ong.
Ngen saut akan ap koiei sang, ko
ong nan pwik oko. Pwik oko ap
tangedi wei ni aul ong nan sed ap
mopila nan sed. Irail impan riakid.
14 Silepa kan ap tangdaui,
kaireki sili nan kanim o nan sap;
re ap koieila pwen kilang duen me
wiaui;
15 Irail ari poto dong ren Iesus,
kilang, me tanwar en tewil o a mo-
mod, o likauer, o lolekonglar; iei i
me lekion mier re a. Re ap masap-
wekada,
16 Irail me kilanger ap indai ong
irail duen me wiaui ong me tanwar
en tewil o, o duen pwik akan.
17 Re ap poekipoeki, a en kotiwei
sang sap arail.
18 Ni a koti dong nin sop o, me
tanwar en tewil o poeki re a en iang
i.
19 A i sota mueid ong i, ap masani
ong i: Ko ong ni im om ren sau
om, kaire kin ir duen manaman
lapalap, me Kaun o wiai ong uk er
o poke uk alar.
20 I ari kola, kaloki sili nan
Dekapolis duen manaman lapalap,
me Iesus kotin wiai ong i; irail
karos ap puriamui kila.
21 Iesus lao pil kotela sed o ong
palio, pokon kalaimun eu ap ko
pena re a. A kotikot pon oror.
22 Ari, saumas en sinakoke amen,
me ad a Iairus kotido. Ni a tu ong i,
ap dairukedi sang.
23 Poekipoeki kaualap, potoan
ong: Nai kisin seripein kis koren
iong mela; i poeki, komui en kotido
en pwil lim omui poa, pwen ke-
lailada, ap pan maurela.
24 I ap kotin iangala, aramas toto
ap idauenla, koi dong pena.
25 Li amen, me nta pwilipwil par
ngaulriau.
26 O lokolokki me toto ren saun-
wini toto o kida a kapwa karos, ap
sota katepe, pwe a totorela eta.
27 Ni a rongada duen Iesus, a ap
dilongedo muri nan pokon o, o sair
sapwilim a likau.
28 Pwe a inda: Ma i sair sapwilim
a likau eta, i pan kelailada.
29 Ari, pwilipwil en nta madang
matata. I ari pamada nan war a,
me a kelada sanger somau o.
30 Iesus ap madang kotin
kaanda, me roson kis ko sanger.
A ap saupei dong pokon o masani:
Is me sair ai likau?
31 A sapwilim a tounpadak kan
potoan ong: Komui masani, pokon
et koi dong komui penaer; a komui
masani: Is me sair ia?

32 I ari kotin aupwil sili, pwe a
men masani, me wia me o.
33 Li o ari masapwekada, rerer,
asaer me wiaui ong i ap potodo,
dairukedi mo a, potoan ong duen
melel en me wiaui o.
34 A ap kotin masani ong i: Nai
om poson me kakelail uk adar.
Ukowei popol, o kelada sang om
somau!
35 Ni a kotin mamasan, irail
kodo sang ren saumas en sinakoke
indada: Noum serepein o melar.
Menda kom kangiri saunpadak
en?
36 Ni en Iesus a angi kair o, ap
masani ong saumas en sinokoke o:
Kom der masak poson eta!
37 A ap sota kotin mueid ong
meamen en idauenla i, Petrus eta,
o Iakopus o Ioanes ri en Iakopus.
38 Irail koti dong ni im en saumas
en sinakoke o, ap masani arail mo-
romorong o mamaiei kaualap.
39 A ni a kotilong, a masani ong
irail: Da me komail moromorongki
o mamaukeki? Seri en sota melar,
a mamair eta.
40 Re ap kakaurureki i. I ari
kotikiiei sang irail karos, ap kotin
ukada sam o in en seri o me iang
i ko; a ap pedelong ong wasa, me
seri o wonon ia;
41 I ari kotin ale pa en seri o
masani ong i: Talita kumi! Iet
wewe: Seripein i indai ong uk, pau-
rida!
42 Seripein ap madang paurida,
alu; pwe a saunpar eisokriau; irail
ap malamalaua kila kaualap.
43 I ari kotin kalik irail edi, pwe
meamen de asada, ap masani,
kisin manga en ko ong.

6

1 A AP kotila sang wasa o, ap koti
dong ni udan sap we, o sapwilim a
tounpadak kan idauenla i.
2 Lao lel ran en sapat a kotin
tapiada kawewe nan sinakoke; me
toto, me rong puriamui kila, inda:
Ia me lap en ale mepukat? O
lolekong da eu, me mi re a, me a
kak wiaki manaman pukat?
3 Kaidin i kapenta o, nain Maria,
o ri en Iakopus, o Ioses, o Iudas, o
Simon? A kaidin ri a li akan kin mi
re atail? Re ap makar kida i.
4 Iesus ap kotin masani ong irail:
Sota wasa, me saukop sota wau ia;
nan sap we ta o ren sau i ko o toun
im a.
5 A ap sota kak wia manaman
eu wasa o, me somau kai ta, me a
kotin pwil po ar lim a ko o kakelail
ir ada.
6 I ari pone kida ar soposon,
ap kotin paang sili kanim akan,
kaukawewe.
7 A ap kotin molipe dong re a
ekriamen oko, o kotin kadar ir
pasang riamen me eu o kotiki ong
irail manaman, en poedi ngen saut
akan.
8 Ap masani ong irail, re depa wa
meakot ni ar koko sili, sokon eta
pot; iermen ed, de prot, pil sota
moni nan ed.
9 A re ko ong eta nan sut, o der mi
nan sakit riau.
10 A ap kotin masani ong irail:
Wasa kis, me komail pedelong
onger ni im eu, komail mimieta,
komail lao kowei sang wasa o.
11 A wasa eu, me kang kasamo
o rong komail, komail sipede sang
pwel ni nä omail, ni omail ko sang,
pwen kadede ong irail.
12 Irail ap kola o padapadaki me
ren kalula.
13 Re pil kause sang tewil toto o
keie me somau toto, kakela ir ada.
14 Erodes nanmarki mangiada
pwe mar a indandsili, a ap masani:
Iei Ioanes saunpaptais o, me mau-
redar sang ren me melar akan; iei
i me a wia manaman pukat.
15 Akai inda, me i Elias; a akai,
me i saukop amen de amen me due
saukop akan.
16 Ni en Erodes mangiada, a ap
masani: Ioanes, me i lepuke sang
mong a; ari, a mauredar.
17 Pwe pein Erodes me poron

wong, saikidi Ioanes, o saliedi ong
nan imateng pweki Erodias, en ri a
ol Pilip a paud, pwe a id paude kida
i.
18 Pwe Ioanes me kapung ong
Erodes: Me sota pung omui atia
sang en ri omui ol a paud!
19 Iei, me Erodias kailong kila i,
ap men kamela i; ari, a sota kak.
20 Pwe Erodes laan Ioanes, pwe
a asa, me i ol pung o saraui amen,
i ari tataakata i, ap peiki ong o
mamangi pereneki.
21 Ari ran mau eu, ran en Erodes
a ipwidi, a ap kotin kamadipa a
saupedi ko, o a saumas oko, o na
me lapalap en wein Kalilä̈a kan.
22 Ari, nain Erodias seripein ap
kodo kakalek, kamakamait Erodes
o me momod re a ko ni tepel. Nan-
marki ap masani ong seripein o:
Poeki re i meakot, me koe mauki; i
pan ki ong uk.
23 I ari kotin kaula: Meakot koe
poeki re i, i pan ki ong uk, lao lel
apali en ai wei.
24 A ap pedoi wei indang in a: Da
me i pan poeki? I ari inda: Monga
en Ioanes saunpaptais o.
25 I ari puredo, madang dong ren
nanmarki o, poeki, inda: I men,
komui en madang kotikido monga
en Ioanes saunpaptais nan eu dal
en!
26 Nanmarki ap topwaila
kaualap, a pweki a kotin kaula o
pweki ir, me iang i ni tepel ko a
sota men kapapalawei.
27 Nanmarki o ap madang
poronela saunpei amen, masani,
monga en wisikedo.
28 A ap kola, lepuke sang monga
nan imateng, ap wa kodo monga
o nan dal eu ap ki ong seripein o;
seripein o ap kiong in a.
29 A tounpadak kan lao ron-
gadar, re ap kodo ale kalep a, neki-
dala nan sousou o.
30 Wanporon oko kapokon irail
pena ren Iesus, potoan ong i
meakaros, me re wia o me re
kawewedar.
31 A ap kotin masani ong irail:
Komail kelepe dong sap tan; kamol
mas. Pwe me toto purepure ir; irail
ari sota pisokki ong manga.
32 Re ap takeda sop kelep kolang
sap tan.
33 A me toto kilang ar masalwei;
me toto asa irail. Ir ari sapal sang
kanim karos audi mo a ap pokon
pena re a.
34 A Iesus lao keredi sang nan
sop o, ap masani aramas toto, ap
kupura ir ala; pwe likamata irail
sip, me sota sile parail. A ap kotin
tapiada kawewe ong irail me toto.
35 Wasa lao sautik penaer, sap-
wilim a tounpadak kan ap poto
dong re a, potoan ong: Sap tan eu
met, ap wasa sautiker;
36 Re kotin kadar ir pasang; pwe
re en paangewei sap koren kan o
kisin kanim akan o pein netiada
kan ar prot, pwe sota man ar tun-
gole meakot.
37 A ap kotin sapeng masani ong
irail: Komail katungole ir! Re ap
potoan ong i: Se en kola en netiada
prot me denar riepuki, ap ki ong
irail ren tungole?
38 A ap kotin masani ong irail:
Lopon en prot depa mi re omail?
Kowei kalelapok! Re lao kalelepok,
rap potoan: Me limau o mam ria-
men.
39 A masani ong irail, re en wia
pwini ir pasang, kamodang ir di
ong nan rä.
40 Re ap mondi ni pwin akai; wad
epuki o limek ni pwin ko.
41 A ap kotikidar lopon en prot
limau o mam riamen masandang
nanlang laolaoki pwilitiki pasang
o ari, kotiki ong sapwilim a toun-
padak kan, pwe re en nek ong irail.
O mam riamen oko pil nene ong
irail karos.
42 Irail karos ari mangaer o me-
dier.
43 Rap deuk pena kopou
eisokriau maremor en kamadip o
luan mam oko.

44 Irail me tungoler prot oko me
ol limekid.
45 I ari kotin madang pain sap-
wilim a tounpadak kan, irail en
ko ong nin sop o, tiong wong Pet-
saida palio, pwe a pan kotin kadar
pasang pokon o.
46 A lao kotin kadar ir pasang, a
ap kotidalang nan nana eu, pwen
laolao.
47 A lao sautik penaer, sop o
mi nan ailep en sed. A a kotin
kalakalapuk nan sap.
48 I ari masani arail wiawia roro,
pwe me ang matong irail. A nin
soran a koti dong irail, weid pon
sed, a pan dauli ir wei.
49 Ari, ni arail kilang a kotin
weweid pon sed, re kiki ong, me
ani amen. Re ap weriwer.
50 Pwe irail karos kilang i,
ap masapwekada i ari madang
masani ong irail, masani: Komail
perenda! Ngai met! Der masak!
51 I ari keredang pon sop o,
ap moledi. Re ap puriamui kila
kaualap o ponepone kida.
52 Pwe re sota lamelame prot
oko; pwe mongiong arail kakalu-
akalar.
53 Irail lao kotido, re ap inen
dong wein Kenesaret, ap kai ong
liman sap o.
54 Irail lao keredi sang nan sop o,
re ap madang asada i.
55 Re ap tang pasang wasa karos
tapiada wa dong i me somau pon
ro ’rail wasa re rong, me a kot ia.
56 O wasa, me a kot ia, kisin
kanim laud akan de sap, re kin
pwilikidi nani al akan me somau
kan, ap poekipoeki, pwe re en sair
kailan sapwilim a likau ta. Ari, me
doke ko karos ap kelailada.

7

1 PARISÄR akan o saunkawewe
kai ap pokon dong re a, me kodo
sang Ierusalem.
2 Ni ar kilang sapwilim a toun-
padak kai kang proteki pa samin,
so omiom,
3 Pwe Parisär o Sus akan sota kin
manga, ma re so omiom mas; pwe
re wiawia padok en men kaua ko.
4 O ni ar kin puredo sang wasan
net, re sota kin manga, ma re so
omiom mas o tiak toto, me re aledi,
re kin wiawia: Widen dal tikitik,
dal laud, dal pras, o men momod.
5 Parisär o saunkawewe ko ap
kalelapok re a: Da me sapwilim
omui tounpadak kan sota wiaki
padok en men kaua kan? A re
mangata prot so omiom?
6 A kotin sapeng masani ong
irail: Melel eta en Iesaias a
kopadar, me komail malaun akan,
iduen a intingidi: Aramas pukat
kin kaka kin ia au arail a mongiong
arail me doo sang ia.
7 Ari, me mal ar kaudok ia, pwe
kusoned en aramas eta, me re kin
kaukawewe.
8 Pwe komail kin kasela kusoned
en Kot, ap id wiawia padok en
aramas; iet widen dal laud o tiki-
tik ape; o pil akai, me komail kin
wiawia.
9 A ap kotin masani ong ir, melel
me komail kasela kusoned en Kot,
pwe komail en apwaliela pein
omail padok.
10 Pwe Moses masani: Kakaki
sam om o in om; o meamen me
lalaue sam a de in a en kamela!
11 A komail kin inda, ma ara-
mas amen indai ong sam de in a:
Korpan (iet wewe: Mairong eu),
me koe men aneki sang ia, komail
inda, me sota dip a.
12 Komail ari sola mueid ong i, en
wiai ong sam a de in a meakot.
13 Ap kawe kila masan en Kot
omail padok, me komail pein
wiada. O pil me toto me due met,
me komail kin wiawia.
14 Ni a kotin molipe pena pokon
o re a, a kotin masani ong irail:
Komail karos rong ia o weweki!
15 Sota meakot men likin aramas,

me pan ko ong lole, kasaminela i. A
meakan, me koda sang lole, iei eta,
me kin kasaminela aramas.
16 Meamen me salong a mia men
rong, i en rong!
17 Ni a kotilong ong nan im eu
sang ren aramas oko, sapwilim a
tounpadak kan ap kalelapok re a
duen karaseras o.
18 A ap kotin masani ong irail:
Da, komail me pil so lolekong? Ko-
mail sota dedeki, me meakot men
likin aramas kin ko ong lole, sota
kak kasaminela?
19 Pwe a sota ko ong nan mon-
giong; pwe nan kaped eta, ap pidok
wei sang, koko sang meakaros?
20 A ap kotin masani: Meakan me
koda sang lol en aramas, iei me kin
kasaminela aramas.
21 Pwe sang lol en aramas, sang
nan mongiong, lamelam sued kin
tapida sang ia: Kamal, nenek,
kamela aramas.
22 Pirap, norok, sarsued, wid-
ing, sengo, poosued, lalaue, lemai,
soukoti.
23 Mesued pukat karos tapida
sang lole, ap kasaminela aramas.
24 I ari kotila sang wasa o, koti-
lang wein Tirus o Sidon, a lao koti-
long ong nan im eu, ap sota men,
aramas en asa i. Ari, a sota kak
rirala.
25 Pwe li amen, me na seripein
ngen saut ti poa, madang rongada
i, ap kodo dairukedi ong ni aluwilu
a.
26 Li en Krik amen, kisan
sap en Siro-Penisia, potoan ong,
poekipoeki re a, en kausa sang na
seripein tewil o.
27 Iesus ap kotin masani ong i:
Seri ko pan med mas. Pwe a sota
mau, ale en seri ar tungol prot, ap
kasedi ong ren kiti.
28 A ap sapeng potoan ong i:
Melel Maing! Ari, kiti kin tungole
maremor en seri ar tungol prot
pan tepel.
29 A ap kotin masani ong i: Pweki
om lokaia en, kowei! Tewil o ko
sanger ren noum serepein o!
30 Ari, a kolang im a, a ap di-
arada, me tewil o ko sanger, o na
seripein wonon nan deu a.
31 A lao pil kotin purela sang
wein Tirus o Sidon ap koti dong
ni le en Kaliläa, weidedo nan wein
Dekapolis.
32 Re ap wa dong i salongepon
amen, me lotong; irail ari poeki re
a, en kotin pwil poa lim a.
33 I ari kotin ukala sang i ni
pokon o, ap kilong ong sondin lim
a nan salong a o likidi sair lo a.
34 A ap masandang nanlang, as-
mamarada, masani ong i: Epata!
(iet wewe: Wasok pasang).
35 Salong a ap madang wasok
pasang o sal en lo a lapwada. A ap
lokaia mau.
36 I ari kalik irail edi re depa
indai ong meamen. A kainapwi
irail; ari, re ap kalaudela ar kaloki
sili.
37 Re puriamui kila kaualap,
inda: Me mau, me a wia dar
kan! Pwe a kakarongada me
salongepon, ap kalokaiada, me
lotong.

8

1 NI ran oko pil pokon kalaimu-
nia mia, ap sota me re tungole; a ap
kotin molipedo sapwilim a toun-
padak kan, masani ong irail:
2 I pokela pokon et, pwe re ieiang
ia ran silu, ap sota ar tungol.
3 O ma I kadar ir wong ni im ar
dupok, re pan lipongmas nani al,
pwe akai ir kodo sang wasa doo.
4 A sapwilim a tounpadak kan ap
sapeng potoan ong i: Ia wasa, me
amen pan kak ki sang ia prot, men
kamedela pokon et nan sap tan et?
5 A ap kotin kainoma re irail:
Prot depa mi re omail? Re ap
sapeng potoan ong: Me isu.
6 I ari kotin masani ong pokon
o, en mondi ong nan pwel, ap
kotikida lopon en prot isu, lao-
laoki, pilitiki pasang o ari, ap kotiki

ong sapwilim a tounpadak kan,
pwe ren nek. Irail ari nek ong
pokon o.
7 Kisin mam kai pil mia, i ari
laolaoki o masani, ren pil neki ong
irail.
8 Irail ari manga o medier. Irail
ap deuk pena kopou en maremor
isu luan kamadip,
9 Me mangaer me koren iong
pakid. A ap kotin kadar ir pasang.
10 Io sapwilim a tounpadak kan
ap madang kotidang pon sop pot,
kotelang nan wein Dalmanuta.
11 Parisär akai ap kodo, tapiada
akamai ong i, men kilang re a kilel
sang nanlang, pwe re kasongesong
i.
12 A ap kotin kaangangala nan
ngen i, masani: Menda di wet
ngongki kilel eu? Melel I indai ong
komail: Sota kilel eu pan ko ong di
wet.
13 I ari kotila sang irail, pil pur
ong nin sop o, kotilang palio.
14 Irail ap monokela prot oko,
men kapinwar arail, lopon prot ta
ieu mimi re rail nin sop o.
15 I ari kapung ong irail masani:
Kalaka en Parisär ko ar kalap o en
Erodes a kalap.
16 Irail ap lamelame nan pung
arail: Sota atail prot oko.
17 Ni en Iesus a kotin mangiada,
a masani ong irail: Da me komail
toutouki a sota kan omail prot? Ko-
mail saikenta dedekila o weweki?
Mongiong omail kapikapitakaita?
18 Mas omail mia, ap sota kilang;
salong omail mia, ap sota rong. O
komail sota tamataman,
19 Ni ai pilingong me limekid
lopon en prot limau o, kopou
en maremor depa, me komail
deukada? Re ap potoan ong i: Me
eisokriau.
20 O isu nan pung en me pakid,
kopou en maremor depa, me ko-
mail deukada? Re ap potoan: Me
isu.
21 A ap kotin kainoma re ’rail: A
da me komail sota dedeki?
22 A ap koti dong Petsaida. Re
ap wa dong i maskun amen,
poekipoeki en sair i.
23 A ap kotin ale pa en me
maskun o kaluala sang ni kisin
kanim o; A ap likidi ong ni mas a
o pwil poa lim a ko ap kainoma re
a, ma a kilangada wasa de so?
24 I ari sarada potoan: I kilang
aramas akan likamada tuka kai,
me alialu sili.
25 A pil pwil pon mas a lim a ko,
ap kasaradakeda. I ari kelailada ap
kilangada mau.
26 A ap kotin kadaralang nin im
a masani: Koe depa pur wong ni
kisin kanim o, o pil depa indai ong
meamen nin kanim o!
27 Iesus i sapwilim a tounpadak
kan ap kotieila nan kanim en
Säsarea Pilipi ko. Ari, ni a kotikot
kowei, ap kotin kainoma ren
sapwilim a tounpadak kan masani
ong irail: Is me aramas inda me
ngai?
28 Irail sapeng i potoan ong:
Ioanes saunpaptais; a akai inda,
me Elias; a akai, me amen sang ren
saukop akan.
29 A ap kotin kainoma re irail: A
komail, is me komail kin inda me
ngai? Petrus ap sapeng potoan ong
i: Komui Kristus!
30 I ari kotin kalik irail edi, re
depa indai ong meamen i.
31 A ap kotin tapiada kawewe kin
irail, me Nain aramas en kalokolok
toto o sokonekonla pan saumas
akan, o samero lapalap akan, o
saunkawewe kan, o pan kamela,
ap pan maureda murin ran silu.
32 Masan wet a kotin masani
sansal. Petrus ap ukada i tapiada
kapung ong i.
33 Iesus ap kotin saupeido aupwil
sili pon sapwilim a tounpadak kan,
kapung ong Petrus masani: Kola
muri, Satan! Pwe om lamelam
kaidin en Kot, a en aramas.
34 A kotin molipedo pokon o sap-
wilim a tounpadak kan, a masani

ong irail: Meamen pan idauen ia,
en tounmeteki pein i, ap wada a
lopu, idauen ia.
35 Pwe meamen kanakanai maur
i, pan pupe sang. A meamen kasela
maur i pweki ngai o rongamau,
pan dorela i.
36 Pwe da me katepan aramas a
aneki sappa u, ap kasela maur?
37 O da me aramas pan wil-
iankida maur i?
38 Pwe meamen namenok kin ia
o ai padak kan nan pung en di en
kamal o sued wed, i me Nain ara-
mas pil pan ailaki, ni a pan kodo
ni lingan en Sam a iang tounlang
saraui kan.

9

1 A AP kotin masani ong irail:
Melel I indai ong komail: Akai me
iang mi met, sota pan mela, lao ki-
lang wein Kot a kokido manaman.
2 Murin pong wonu pong Iesus
ap kotin ukada Petrus o Iakopus o
Ioanes kalua ir dalang pon nana
ileile eu, ir kalapuk. I ari kotin
wukila mo ’rail.
3 Sapwilim a likau ko lingalin-
gala, puetepueteta sno. Sota
saunlopolop nan sappa kak ka-
puetepuetetala dueta.
4 Elias i Moses ap pwara dong ir,
ari, ira o Iesus ap mamasan pena.
5 Petrus ap sapeng potoan ong
Iesus: Rapi, me mau ong kitail en
kotikot met. Kitail en kauada kisin
im silikis: Tanpas ar, o en Moses o
en Elias.
6 Pwe a sasa, da me a pan inda,
pwe re masapwekada.
7 Pali en dapok pali ap kadupwal
irail edi; o ngil eu peidido sang nan
dapok o: I met nai. Ol kompok!
Komail rong i!
8 Ari, re saliokeda, solar amen
me re kilang, Iesus ta, me kotikot re
’rail.
9 Ari, ni arail kotikot kotido sang
nin nana o, a kotin kalik irail edi,
re depa indai ong meamen, me re
kilang ko, lao Nain aramas mau-
redar sang ren me melar akan.
10 Re ap edie pena masan pot et
nan pung ar, ap peipeidokki pena,
da wewe en maureda sang ren me
melar akan?
11 Irail ap peidok re a potoan ong:
Da me saunkawewe kan indaki,
Elias pan pwarado mas?
12 I ari kotin sapeng, masani
ong irail: Melel Elias kodo mas,
kamauiada meakan. O iaduen
intingidi duen Nain aramas? Me
pan kolokolok toto o sokonekon.
13 A I indai ong komail, Elias
pwarer, o re wiai ong i, me re
mauki duen a intingidi due.
14 A lao koti dong tounpadak
kan, a masani pokon kalaimunia
eu kapil ir pena o saunkawewe kan
peipeidok re irail.
15 Ni ar kilangadar i, pokon o ap
puriamuiki la tangado ranamau
ong i.
16 A ap kotin kainoma re irail:
Peidok da kai, me komail idedok re
’rail?
17 Amen toun pokon o sapeng i
potoan ong: Saunpadak, i potoan
dong komui nai putak o, me ngen
lotong mi poa.
18 Ari, wasa karos me a kin tiada
poa, a kin kapururada; a ap kin pu-
dopud o katekatete ngi o tongeton-
gela. I potoan ong sapwilim omui
tounpadak kan, pwe re en kausa
sang i, ari, re sota kak.
19 A ap kotin sapeng irail masani:
Di wet meid soposon. Ia arain ai
pan mimi re omail, ia arain ai pan
kokoa komail? Wa dong ia i!
20 Irail ap poto dong i. Ni a kotin
masani i, ngen o ap madang kupu-
rurada i; a ap pupedi ong nan pwel,
wia pudopud taputapur sili.
21 A ap kainoma ren sam a: Ia
arain me kot et a lel? A ap potoan
ong: Sang ni a seri.
22 Pan me toto a kin kasedi ong
i nan iai o nan pil, pwen kamela i.
Ari, ma re kotin kak ong, re kotin

kupura kit ala sauasa kit!
23 Iesus ap kotin masani ong i:
Ma koe me poson; meakaros me
kak ren me poson.
24 Madang sam en kisin seri
ap weriwer, sangesang, potoan:
Maing, i poson. Kom kotin katina-
iada sang ai soposon.
25 Ni en Iesus a kotin masani ar
tangetang pena, a ap angiangiada
ngen saut o kotin masani ong ngen
lotong o salongepon: I indai ong
uk, koieido sang lole! Koe depa
pure wong i!
26 A ap weriwer, kapururada
kaualap, ap koiei sang. I ari lika-
mata a melar. Akai ap inda, a
melar.
27 Iesus ap kotin ale pa a kauada,
i ari uda.
28 Ni a koti dong ni im o, sap-
wilim a tounpadak kan ap okiok
peidok re a potoan ong: Da me se
sota kak kauseki sang?
29 A ap kotin masani ong irail:
Song wet sota kin koki sang meakot
kapakap o kaisesol eta.
30 Re ap kotila sang wasa o, wei-
dala nan Kaliläa. A sota men, mea-
men en asa.
31 Pwe a men kotin kawewe
ong sapwilim a tounpadak kan ap
masani ong irail: Nain aramas pan
pangalang ni pa en aramas. Irail
pan kamela i a murin a kamela a
pan maureda murin ran kasilu.
32 A irail sota dedeki masan o; a
re masak kalelapok re a.
33 A ap koti dong Kapernaum;
ni a kotikot nan im o a ap kotin
kainoma re ’rail: Da me komail
akakamaiki nani al o?
34 Irail ari nenenla, pwe re aka-
maiki nani al o, is me pan laud re
’rail.
35 I ari kotidi, molipedo ekria-
men oko, ap masani ong irail: Mea-
men men moa, a en mi muri o papa
ong karos.
36 I ari kotin ale kisin seri amen,
kotikidi ong nan pung arail: A lau
palodi i ap masani ong irail.
37 Meamen me apwali amen
sang ren kisin seri pukat ni ad ai,
a pil apwali ia. A me apwali ia,
kaidik ngai, me a apwali, a me
kadar ia do.
38 Ioanes ap sapeng i, potoang
ong: Saunpadak, se kilang amen,
me kakaus tewil akan ni mar omui,
a ap sota kin iang kit. Kit ari inap-
wiedi, pweki a kaidin kis at.
39 Iesus ap kotin masani: Der
inapwiedi! Pwe meamen me wia
manaman ni ad ai, sota pan kak en
lalaue ia.
40 Pwe meamen sota u ong kitail,
i kisan atail pali.
41 Pwe meamen, me pan ki ong
komail dal en pil eu ni ad ai, pweki
omail kisan Kristus, melel I indai
ong komail, kating i sota pan sa-
longa sang.
42 O meamen, me kamakar amen
ir me tikitik, me poson ia, a mau
ong takai en ir plaua eu en paudoki
ong ni tapin wor a; a ap lokidokila
nan madau.
43 Ma apali en pa om kamakar
uk, lepuke sang! A mau ong uk, ko
ong maur, ni om dangidang sang
om pa pokon mia, ap ko ong nan
pweleko, nan kisiniai sokun.
44 Wasa ar muas sota kin mela o
kisiniei sota kin kunla.
45 O ma apali en nä om kamakar
uk, lepuka sang! A mau ong uk, ko
ong maur ni om sikilikil sang om
pat en nä pokon mia, ap lokidokila
nan pweleko, nan kisiniai sokun.
46 Wasa ar muas sota kin mela o
kisiniai sota kin kunla.
47 Ma apali mas om kamakar uk,
kapida sang! Me mau ong uk,
mas pali pedelong ong nan wein
Kot sang mas unsok lokidokila nan
kisiniai en pweleko.
48 Wasa ar muas sota kin mela, o
kisiniai sota kin kunla.
49 Pwe amen amen pan soleki
kisiniai, dueta mairong karos kin
soleki sol.
50 Me mau sol. A ma sola nam en
sol, nam a pan ko sang ia? Sol en mi

re omail o komail popol pena!

10

1 IESUS ap kotila sang wasa o, koti dong wein Iudäa, palila sang Iordan. Aramas ap pil pokon dong re a. A ap pil pur ong padak kin ir, due me a kin wiawia.

2 Parisär kai ap kodo peipeidok re a: Me pung, ol en muei sang a paud? Irail ari kasongesong i.

3 A ap kotin sapeng masani ong irail: Da me Moses masani ong komail?

4 Re ap sapeng: Moses mueideda kisin likau en kamueit en wiaui, ap muei sang.

5 Iesus ap kotin sapeng masani ong irail: Pweki omail kapitakai, me a intingie kida kusoned wet.

6 A nin tapin sappa a wiauiata: Kot a kotin wia ira da ol o li.

7 I me aramas amen pan pededi sam a in a, pat ong eta a paud.

8 Ira ari pan uduk eta eu, ira soer riamen, a uduk eta eu.

9 Ari, meakot Kot kapad penaer, aramas der kamueit pasang!

10 Nan im o sapwilim a tounpadak kan pur ong kalelapok re a due.

11 I ari kotin masani ong irail: Meamen, me muei sang a paud li, ap ale amen, a kamal i.

12 O ma li amen muei sang a paud, ap ale amen, a kin kamal.

13 Re ap poto dong re a kisin seri kai, pwen kotin sair ir. Tounpadak kan ap kapoui irail me wado ko.

14 Ni en Iesus a kotin masani, a ap kotin suede kida, ap masani ong irail: Mueid ong kisin seri akan, en ko dong re i. Der kalik irail edi! Pwe iei song en, me udan wein Kot.

15 Melel I indai ong komail, meamen, me sota ale wein Kot rasong kisin seri men, a sota pan pedelong ong lole.

16 A kotin palo irail edi, pwil po ’rail lim a ko, kapai irail ada.

17 Ni a kotiieilang nani al o, meamen ap tang dong i, kelepukedi, kalelapok re a: Saunpadak mau, da me i en wia, pwe i en soki maur soutuk?

18 Iesus ap kotin masani ong i: Da me koe indaki, me I mau? Sota meamen me mau, Kot eta.

19 Koe kin asa kusoned akan: Koe der kamal! Koe der kamela! Koe der pirap! Koe der kinakine mal! Koe der morsued! Wauneki sam om o in om!

20 A ap sapeng potoan ong i: Saunpadak, mepukat i kin wiawiada sang ni ai tikitik kokodo.

21 Iesus ap kotin mamasani i o kupura, ap masani ong i: Me takis me lua, kowei, netikila meakaros, me koe aneki, ki ong me samama kan; om pai ap pan mi nanlang; ap kodo, ale om lopu idauen ia!

22 I ari patau kila masan pot et, kokola insensued, pwe a kapwa me toto.

23 Iesus ap kotin aupwili sili, ap masani ong sapwilim a tounpadak kan: Meid apwal ong me kapwapwa, en pedelong ong nan wein Kot.

24 Tounpadak kan ap puriamui kila a masan oko. Iesus ap pil kotin sapeng masani ong irail: Seri ko! Meid apwal ong irail, me keleki kapwa, en pedelong ong nan wein Kot.

25 Me mangai ong kamel en tilong nan por en dikok, sang me kapwapwa en ko ong nan wein Kot.

26 Irail ari waponda kaualap, indinda nan pung arail: A is me kak kamaurela?

27 Iesus ap kotin mamasani wong irail masani: A so kak pan aramas, a kaidin pan Kot; pwe ren Kot meakaros me kak.

28 Petrus ap tapiada potoan ong: Re masani, se likidmaliela meakaros, ap idedauen komui sili.

29 Iesus ap kotin sapeng masani! Melel I indai ong komail: Sota meamen, me likidmaliela im, de ri a

ol, de li akan, de sam, de in, de a
paud, de seri ko, de sap pweki ngai
o rongamau,
30 Me so pan id aneki pan me
epuki ansau wet im, o ri a ol, o
li akan, o nono, o seriko, o sap,
iangaki kamekam, o maur soutuk
nan muei kokodo.
31 A me toto men moa, pan men
murla, o men mur pan moala.
32 Ni arail kotikot kodalang
Ierusalem, Iesus me kotin tiong
mo 'rail; a irail puriamui kila,
idedauen wapon. A ap kotin ale
ekriamen oko, ap kotin tapiada
masani ong irail, me pan wiaui ong
i ko:
33 Kilang, kitail kodalang
Ierusalem. Nain aramas pan
pangalang samero lapalap o
saunkawewe kan; re ap pan
kadeikada, en kamela, ap id kilang
ren me kisan men liki kan.
34 Re ap pan kapikapit i, o woki,
o kondipi, o kamela. A ap pan
maureda murin ran silu.
35 Iakopus i Ioanes nain
Sepedäus akan potodo, potoan ong
i: Saunpadak, se men, komui en
kotin wiai ong kit meakot, me se
mauki.
36 A ap kotin masani ong ira:
Da me koma mauki, I en wiai ong
koma?
37 Ira ap potoan ong i: Re kotin
mueid ong kit, amen kit en mod
pali maun omui, a amen pali
maing nan omui lingan.
38 A Iesus kotin masani ong ira:
Koma sasa, me koma poekipoeki
en. Koma pan kak nim dal, me
I nim, de paptaiseki paptais me I
paptaiseki?
39 Ira ap potoan ong i: Se kak.
Iesus ap kotin masani ong ira: Ei,
koma pan nim dal me I nim, o pap-
taiseki paptais, me I paptaiseki.
40 A mod pali maun i o pali maing
i, I sota kak mueid ong; pwe ong
irail eta, me a onop ong.
41 Ni en ek oko ar rongada, re ap
suedekida Iakopus i Ioanes.
42 Iesus lao molipe ir do, ap kotin
masani ong irail: Komail asa duen
saupeidi en wei pokon ar kin poe
irail edi o ar saumas akan kin man-
aman ong ir.
43 Ari, due met sota pan wiaui
nan pung omail. A me men laud
nan pung omail, a en omail papa.
44 Meamen re omail, me men
saumas, en ladu en karusia.
45 Pwe pil Nain aramas sota
kotido, pwe en papa i, a pwen papa
ong irail, kida maur i wiliandi me
toto.
46 Irail ap ko dong Ieriko. Ari,
ni i o sapwilim a tounpadak kan
o pokon kalaimun kotiiei sang
Ieriko, Partimäus maskun, nain
Timäus, momod liman al o, wia
poekipoek.
47 A ni a rongada, me iei Iesus
en Nasaret, a ap weriwer indada:
Iesus, sapwilim en Dawid, kupura
ia!
48 Me toto ap kidaue, pwen ne-
nenla. Ari, a ap kalaudela a weri-
wer: Sapwilim en Dawid kupura
ia!
49 Iesus ari kotin udi, masani en
peekek kodo. Ir ari ekeredo ol
maskun o indai ong i: Insenemau,
uda! A kotin molipe uk!
50 I ari kasela a likau madang uda
ap poto dong Iesus.
51 Iesus ap kotin sapeng masani
ong i: Da me koe mauki, I en wiai
ong uk? Me maskun o ap potoan
ong: Rapuni, i men potoan kilang
wasa.
52 Iesus ap kotin masani ong i:
Ukewei! Om poson me kakelail uk
ada. I ari madang kilangada wasa,
ap idauen la Iesus.

11

1 NI arail koren iong Ierusalem,
kokolang Petpake o Petanien im-
pan dol Oliwe, a ap kotin poronela
sapwilim a tounpadak riamen.
2 Masani ong ira: Koma ko ong
nan kisin kanim en, me palilan ko-
mail. Ari, ni oma pedelong ong

lole, koma pan madang diar esel
pul amen a sansal, me aramas
amen kaikenta dake. Lapwada i o
kaluado met!
3 A ma meamen indai ong koma:
Da me koma wiaki met? A koma
sapeng: Kaun o men en upa. Ari,
a pan madangada kadarado.
4 Ira ari kola, diar esel pul o, a
sansal likin im o nan au en al riau;
ira ap lapwada.
5 Akai ir u wasa o indai ong ira:
Da me koma lapwakida esel pul
en?
6 Ira ari sapeng kin irail, me Iesus
masani ong ira. Irail ari kadar ong
ira.
7 Ira ari potoan dong esel pul o
ren Iesus, pwilidi ong ar likau ko
poa. I ari kaipokedi ong poa,
8 Me toto perokida sang ar likau
nani al, akai paledi ran tuka,
irepakidi nani al o.
9 Irail me tiong o me idauen ap
ngisingis, inda: Osiana! Meid ia-
sunai me kotikido ni mar en Kaun!
10 Meid pai wei kokodo, en sam
atail Dawid! Osiana nanlang!
11 A ap kotilong ong Ierusalem
o im en kaudok. A lao kotin ma-
masani sili meakan, a ap kotilang
Petanien pwe a wasa pongier, ian-
gaki eikriamen.
12 Pweidi songada, irail ap kotin
puredo sang Petanien. A ap kotin
men konotada.
13 A lao kotin masani tuka pik
apot sang wasa doo, ta mia. A ap
koti dong, ma a so pan diar meakot
ia. Ni a lel dong, a ap kotin diarada
ta eta, pwe saikenta ansau en pik.
14 I ap kotin sapeng masani ong
i: Sota meamen pan kang sang uk
wan tuka kokolata. A sapwilim a
tounpadak kan rong.
15 Irail ap koti dong Ierusalem.
Iesus lao kotilong ong nan im en
kaudok, a ap kotin tapiada kase
sang irail, me netinet nan im en
kaudok, ap wukidedi en saun
kawil moni ko ar tepel o en men
netin muroi ko ar men momod.
16 Ap sola mueid ong meamen,
en wala dal eu nan im en kaudok.
17 I ari kotin kawewe masani
ong irail: A so intingidi, me im ai
adaneki, im en kapakap ong toun
sappa karos? A komail wia kila
deun men pirap!
18 Samero laplap akan o
saunkawewe kan rongada, ap
lamelame duen ar pan kamela i,
pwe re masak i, pwe aramas karos
puriamuiki a padak.
19 Ni a sautik pena, a ap kotiieila
sang kanim o.
20 Ni mansang, ni arail kotikot
kowei, re ap masaniada tuka pik o
a mongedar sang nin tapi.
21 Petrus ap katamaneki potoan
ong i: Rapi, re kotin masani tuka,
me re kotin kariala o a mongelar.
22 Iesus ap kotin sapeng masani
ong irail: Komail poson Kot!
23 Pwe melel, I indai ong ko-
mail, ma meamen pan indai ong
nana wet: Mokidewei lokidokila
nan madau! Ap sota peikasal nan
mongiong i, a poson me meako, me
a inda, pan pwaida, a pan wiaui
ong, me a inda.
24 Iei me I indaki ong komail:
Meakaros, me komail inong iong
ni omail kapakap, kamelele, me
komail pan ale, a ap pan pwai dong
komail.
25 Ari, ni omail kapakap maki
ong, ma kasuede kai mi re omail
ong amen, pwe Sam omail, me
kotikot nanlang, en pil makeki
omail sapung kan.
26 A ma komail sota mak, Sam
omail, me kotikot nanlang, sota pil
pan makeki ong komail omail sa-
pung kan.
27 Re ap pil pure dong Ierusalem.
Ni a kotikot sili nan im en kau-
dok o, samero lapalap akan, o
saunkawewe kan, o saumas akan
ko dong re a.
28 Ap potoan ong: Manaman en
is, me komui wiawiaki mepukat?
O is me kiwei manaman om, en

wiawia mepukat?
29 Iesus ap kotin sapeng masani
ong irail: I pan pil idok peidok eu re
omail. Komail sapeng ia, I ap pan
id indai ong komail, manaman en
is, me I wiaki mepukat.
30 En Ioanes a paptais, men nan-
lang de me ren aramas? Sapeng ia!
31 Irail ap lamelame nan pung
arail inda: Ma kitail inda, men
nanlang, a pan masani: Da me ko-
mail so kameleleki?
32 A ma kitail inda, me ren ara-
mas irail masak pokon o, pwe irail
karos lamelame, me Ioanes saukop
melel amen.
33 Re ap sapeng potoan ong Iesus:
Se sasa. Iesus ap kotin masani
ong irail: I sota pil pan indai
ong komail, man en is me I wiaki
mepukat.

12

1 A AP kotin tapiada padaki irail
ni karaseras akan: Aramas amen
me padukedi mat en krep eu o
kele pena, ap weirada deun wun-
git krep eu, o kauada im en silasil
eu, ap mueidalang saumat akai, ap
momaitelang nan wai.
2 Kadekadeo ansaun rak, a
ap kadaralang saumat oko ladu
amen, pwen ale ren saumat oko
kisan wan matuel o.
3 Re ap saikidi, kame o ari, kadar-
ala kaip.
4 A ap pil kadaralang irail amen
ladu, re ap kate, pwalang ong
monga, ap kadarala i kasaroela.
5 A ap pil kadarala amen; re ap
kamela; pil me toto re woki akai, a
re kamela akai.
6 Ari, na ieros eu, me a pokepoke,
i me a kadarala ikmuri, a masani:
Re pan wauneki nai ol.
7 A saumat pukat inda pena nan
pung arail: Seri en soso met; na,
kitail en kamela! Ari, kitail ap pan
id aneki soso o;
8 Re ap ale, kamela, kasewei sang
nan mat en krep.
9 Ari, da me saumas en mat o pan
wia? A pan kodo, kamela saumat
oko; a ap pan mueid ong akai mat-
uel o.
10 Komail sota wadoker kisin
likau et: Takai, me sause kan
kasapokelar ap id wialar takai en
pukakaim?
11 Mepukat wiauier ren Kaun o,
men kapuriamui patail.
12 Irail ari sosong pwen saikidi i,
a re masak aramas akan, pwe re
asa, me a karaserase kin irail. Irail
ari kokola sang re a.
13 Irail ap kadaralang re a Parisär
o iang en Erodes akai, pwen kasa-
punge i sang ni a masan.
14 Ari, ni ar kodo, re potoan ong
i: Saunpadak, se asa, me komui
me melel o sota insenoki meamen.
Pwe komui sota lipilipil mas en
aramas, a kom kaukawewe al en
Kot ni me pung. Me pung, en nop-
weiki moni ong nanmarki de so?
Se en kida, de se ender kida?
15 A a kotin mangi ar malaun
masani ong irail: Menda komail
songesong ia? Wa dong ia eu denar
en, pwe I en kilang.
16 Irail ap wado. A ap kotin
masani ong irail: Mom o inting en
is met akan? Irail potoan ong i: En
nanmarki.
17 Iesus ap kotin sapeng, masani
ong irail: Ari, komail ki ong nan-
marki me nain nanmarki, o ong
Kot me sapwilim en Kot. Re ap
puriamui kila i.
18 Sadusär akai ap ko dong re a,
me kin inda me dene sota me pan
maureda sang mela. Re ap peidok
re a indada:
19 Saunpadak, Moses intinge
dong kit er, ma ri en ol amen mela,
kidi a paud, sota na seri ko, a ri a ol
ap pan id ale a paud, pwen wiada
kadaudok a ong ri a ol o.
20 Ari pirien, ol isimen mia. Men
mas re ’rail paude kida li amen ap
melar, sota kadaudok a.
21 Men muri ap id ale, ap melar,
pil sota kadaudok a. A kasilimen

pil dueta.
22 A irail isimen oko paude kida i,
sota kadaudok a. Ari, murin karos
li o ari pil melar.
23 Ran en iasada ni ar pan mau-
reda, is me pan paudeki i re 'rail,
pwe irail isimen oko paudekier i?
24 Iesus ap kotin sapeng, masani
ong irail: Omail sota lelapokki
kisin likau kan o roson en Kot,
kaidik iei me kareda omail sas
kida?
25 Pwe irail pan lao maureda
sang ren me melar akan, re sola
pan papaud de kapapaud. A re
pan duela tounlang kan me mimi
nanlang.
26 Ari, duen me melar akan
ar pan maureda, komail sota
wadoker nan puk en Moses, duen
Kot a kotin masani ong i nan wel
en tuka o: Ngai Kot en Apraain, o
Kot en Isaak, o Kot en Iakop!
27 Kaidin i Kot en me melar akan,
pwe Kot en memaureta! Iei, me
komail sas kida kaualap.
28 Ari, amen ren saunkawewe
kan ap potodo, me ronger duen ar
kapakaparok pena, ap kasauiada,
me a pasapeng me inen, ap idok re
a: Ia mo en kusoned karos?
29 Iesus ari masani ong i: Iet
mo en kusoned akan: Rong Israel!
Kaun patail Kot me Kaun me ta
men.
30 Ari, koe en poke ki ong Kaun,
om Kot, mongiong om unsok, o
ngen om unsok, o om lamelam un-
sok, o om kel unsok! Iei met me mo
en kusoned akan.
31 A kariau me dueta. Iet et: Koe
en pok ong men imp om due pein
koe! Sota eu kusoned me lapasang
mepukat.
32 Saunkawewe ap potoan ong
i: Me mau Saunpadak! Melel me
kom masani en! Pwe i me ta men,
a sota pil amen, pwe i eta!
33 O poke ki ong i mongiong un-
sok, o lamelam unsok, o ngen un-
sok, o kel unsok, o pok, ong men
impa due pein i, mau sang mairong
isis o mairong tei kan.
34 Ni en Iesus a kotin masani a
pasapeng a inen, a ap masani ong
i: Kom sota doo sang wein Kot.
Ari, ap solar, me men pil idok re a
meakot.
35 Iesus ap pil kotin sapeng
masani ni a kotin kaukawewe
nan im en kaudok o: Da me
saunkawewe kan indaki, me
Kristus nain Dawid?
36 Pwe pein Dawid masaniki ren
Ngen saraui: Kaun o kotin masani
ong ai Kaun: Kom kotidi ong pali
maun i, I lao wia kida wutipan
aluwilu omui om imwintiti kan!
37 Ari, Dawid pein kaadaneki i
Kaun; a daduen a wia na? Aramas
akan ap mauki a padak.
38 A ap kotin masani ong irail ni
a padak: Kalaka saunkawewe kan,
me mauki mi nan likau reirei o
men, re en ranmaui ir nan wasan
net.
39 O men mod leppantam nan
sinakoke kan o kamadip.
40 O ngoper sang li odi im ar, ap
liliasos kapakap reirei. Irail pan
lodi ong kadeik lapalap.
41 Iesus ap kotikot sal ong deun
moni en mairong, ap mamasani,
en aramas ar kasedi ong moni nan
deu o. A me toto, me kapwapwa,
kasedi ong me toto.
42 Li odi samama ap kodo o
kasedi ong kisin moni riakis, me
wiada kwadrans eu.
43 A ap kotin molipedo sapwilim
a tounpadak kan, masani ong ir:
Melel I indai ong komail, me li
odi samama men et kasedi ong
me laude sang irail karos, me pil
kasedi ong nan deun moni o.
44 Pwe karos kasedi ong sang ni
ar pai. A i me kasedi ong sang ni a
samama, karos me a, i eta a manga.

13

1 NI a kotieila sang ni im en kau-
dok, amen sapwilim a tounpadak
kan potoan ong i: Saunpadak, kom
kotin masani takai o im pukat!

2 A Iesus kotin sapeng, masani
ong i: Koe kilekilang im kalaimun
pukat? Sota takai eu pan mi pon
eu, me so pan lokidoki sang.
3 Ari, ni a kotikot pon dol Oliwe
sal dong im en kaudok, Petrus, o
Iakopus, o Ioanes, o Andreas, re ap
kelep potoan ong i:
4 Re kotin masani ong kit, iad
mepukat pan wiaui o da pan kada-
pakilene en mepukat karos a pan
pwaida?
5 Iesus ap kotin sapeng irail
masani: Kalaka, pwe meamen de
kotaue komail!
6 Pwe me toto pan kodo ni ad ai,
inda: Ngai i. Re ap pan kotaueda
me toto.
7 O ni omail pan rong mauin
o rong en mauin, komail depa
masak! Pwe mepukat udan wiaui;
a saikenta imwi.
8 Pwe wei eu pan u ong eu wei o
pil wei en nanmarki ko, o sap rerer
pan wiaui sili, o lek, o insensued,
mepukat kamoe en patau.
9 A komail kalaka pein komail!
Pwe re pan pang komail la ong
kapung o sinakoke kan; o komail
pan kamekame o wisike dong mon
monsap o nanmarki kan pweki
ngai, pwen kadede ong irail.
10 O rongamau en kaloki ong mas
nan sap karos.
11 A ni arail wa komail la o
pangla komail, der lamelame
mas, me komail pan inda, pil der
madamadaua mas. A iei me o, me
pan ko ong komail ni klok ota, i me
komail en inda! Pwe kaidin komail
me lokaia a Ngen saraui.
12 Pwe ol pan pangala ri a ol,
pwen kamela; o sam na seri, o seri
ko pan u ong sam, in, o pan kare
ong ir, en kamela.
13 Komail ap pan kalingaringarla
pan aramas karos pweki ad ai. A
me dadaurata lao imwi lel, a pan
dorela.
14 Ni omail kilang wiawi sued en
kao lapalap, me a pan wiaui wasa,
me a so kon ong meamen wudok
a en dedeki me mimi Iudäa, re en
sopo wong nan nana ko.
15 O me mi pon im, depa kodido
nan im; a depa pil pedelong ong
lole, pwen ki sang meakot.
16 O me mi nan sap, depa
sapaledo ale a likau.
17 A pan non suede ong me lisean
o ong ir, me kadidi ni ran oko.
18 Komail kapakapeki, pwe
omail sapola de wiaui ni ansau en
pou.
19 Pwe ni ran oko kainsensued
pan wiaui, me sota due sang ni
tapin sappa, ni en Kot a kotin
wiada kokodo kokolata.
20 Ma Kaun o sota kotin kamotola
ran oko, sota uduk, me pan dorela.
A pweki me pilipildar akan, me
a kotin piladar, iei me a kotin
kamoto kila ran oko.
21 Ma meamen indai ong komail
ni ansau o: Kilang, iet et Kristus!
De ionen! Der kamelele.
22 Pwe Kristus likam o saukop
likam akai pan koda o re pan
kasaleda kilel o manaman, pwen
pil kotaue ir, me pilipildar akan ma
re kak ong.
23 Komail ari kalaka! Pwe I kop
ong komail er meakaros!
24 Ari, ni ran oko murin kainsen-
sued katipin pan rotala, o maram
pan solar lingan.
25 O usu en lang pan pupedi o ke-
lail en lang akan pan mokimokid.
26 Ari, re ap pan kilang Nain ara-
mas pan kotikot kodo nan dapok ni
a roson melel o ni a lingan.
27 A ap pan kadar pasang na
tounlang kan, kapokon pena sang
pali en lang paieu sapwilim a pilip-
ildar akan, sang imwin sappa lel
imwin lang.
28 Komail en asa karaseras en
tuka pik. Ni ra kan ar pons o pepe
pwarado, komail kin asa, me rak
korenier.
29 O pil komail; ni omail kilang
wiawia pukat a pan pwaida, ko-
mail en asa, me a korendor, a mier
pan wanim.

30 Melel, I indai ong komail:
Di wet sota pan imwisokela, lao
wiawia pukat pwaida.
31 Lang o sappa pan soredi, a ai
masan sota pan soredi.
32 A duen ran o klok sota amen
me asa. Tounlang kan, me mi lang,
pil sota asa; Na pil so, Sam eta.
33 Komail kalaka! Masamasan o
kapakap! Pwe komail sasa ansau
o!
34 Due aramas amen, me wia
sailok doo, me kidi im a, ap ki ong
manaman ren a ladu kan, pil ki ong
karos ar dodok, ap pil masani ong
silepan wanim o, en masamasan.
35 Iei me komail en masamasaneki,
pwe komail sasa ansau, saumas en
im o a purodo, ma sautik, de ailep
en pong, de ni malek kakorot, de ni
mansang.
36 Pwe a depa madangedo, di-
arada omail mamair.
37 O me I indai ong komail, I pil
indai ong karos, masamasan!

14

1 KADEKADEO pong ria pong
mon pasa o kamadip en prot
somut, Samero lapalap akan o
saunkawewe kan sosong duen
widingadi i kamatala.
2 Pwe irail inda: Iermen ni ran
en kamadip, pwe de kamorongada
aramas akan.
3 Ari, ni a kotikot Petanien nan
im en Simon tuketuk, ni a kotin
kaipokedi ni tepel, li amen ap
potodo, wa kisin kopa alapasta
audaud en men kei, inen en pil
en narde, me kasampwal. A ap
kawela kopa o keiedi ong tapwi.
4 Akai re irail ap suedeki, monge-
mongeloleki: Menda men kei wet
ola mal?
5 Pwe a pan netila kareda laude
sang denar silipuki, ap pan ko ong
me samama. Re ap lipelipanede li
o.
6 Iesus ap kotin masani: Komail
ko sang! Menda komail kainsen-
sued i? Dok mau ong ia, me a wiada
et.
7 Pwe samama kin mi re omail
ansau karos. Ari, ansau me komail
mauki, komail kak kadek ong. A
ngai sota kin ieiang komail ansau
karos.
8 A wiaer me a kak ong. A kaono-
pedier a keie war ai ni saredi.
9 Melel I indai ong komail: Wasa
karos me rongamau wet pan kalok
ia pangada sappa u, re pil pan
lokolokaia duen me a wiadar,
pwen katamanpa.
10 Iudas Iskariot, amen ekria-
men oko, ap kolang ren samero
lapalap akan, pwen pang ong irail
i.
11 Irail lao rong, re ap peren kida,
ap inauki, me re pan ki ong moni. I
ari song duen a pan mongai ong en
pangala i,
12 Ni kaieu en ran en prot somut,
ni ar kin kamela sippul en pasa,
sapwilim a tounpadak kan ap po-
toan ong i: Ia wasa re kotin men,
sen potolang kaonopada, pwe re
en kotin konot pasa?
13 A ap kotin poronela sapwilim
a tounpadak riamen masani ong
ira: Koma ko ong nan kanim o; ara-
mas amen ap pan tu ong komail,
wa men deun pil eu. Idauen i!
14 Wasa a pan pedelong ong,
koma indai ong kaun en im: Saun-
padak o masani, ia pera en men
kairu kan, wasa me I pan tungole
pasa ia iang ai tounpadak kan?
15 A ap pan kasale ong koma pera
laud poa kasongsonger o onoper.
Iei wasa koma onop ong kitail.
16 Sapwilim a tounpadak kan ap
kola, lel dong kanim o, o diaradar
duen me a kotin masani ong ira ko;
ira ari kaonopada pasa.
17 A lao sautik penaer, a ap
kotido iang ekriamen ko.
18 A ni arail kotidi ni tepel
konokonot, Iesus ap kotin masani:
Melel I indai ong komail, amen
komail me iang ia mangamanga
et, pan pang ia la.
19 Re ap tapiada insenola ap po-

toan ong i amen amen: Ngai i? A
pil amen inda: Ngai i?
20 A ap kotin sapeng masani ong
irail: Amen ekriamen oko me iang
ia kadukadu nan dal et.
21 Ari so, Nain aramas kokola
duen a intingidi ong er; o non
suede ong aramas o, me Nain ara-
mas pangpangala re a. Me mau
ong, ma aramas men et sota ipwidi.
22 Ari, ni arail konokonot, Iesus
ap kotikida prot o laolaoki, ap pili-
tiki pasang kotiki ong irail masani:
Ale, tungole! War ai metet,
23 A ap kotikida dal o murin a
kotin laolaoki; a ap kotiki ong irail;
irail karos ap nim.
24 A ap kotin masani ong irail:
Nt' ai metet, ntan inau kap, me
kapwilipwilikidi me toto.
25 Melel I indai ong komail, I so-
lar pan nim sang wan wain, lao ran
en ai pil pan nim nan wein Kot.
26 Murin arail kauleki kaul pot,
re ap kotilang dol Oliwe.
27 Iesus ap kotin masani ong
irail: Komail karos pan makarada;
pwe a intingidi: I pan kame silepa,
ari pwin sip ap pan muei pasang.
28 A murin ai pan maureda, I pan
tiong wei mo 'mail ong Kaliläa.
29 A Petrus potoan ong i: Karusia
pan makar kila, a ngai so.
30 Iesus ap kotin masani ong i:
Melel I indai ong uk, ran wet, pong-
pong wet, mon malek a pan kako-
rot pan riapak, koe pan kamam kin
ia pan silipak.
31 I ari kalaudela a sapeng: Ma i
iang komui matala i sota pan man
kamam kin komui. Irail karos pil
inda dueta.
32 Irail ap kotilang wasa, me ad a
Ketsemane, a ap kotin masani ong
sapwilim a tounpadak kan: Ko-
mail mondi ong met, ni ai pan wia
kapakap.
33 A ap kotin ukada Petrus,
o Iakopus, o Ioanes, ap kotin
laualoda kaualap o pataula.
34 A ap kotin masani ong irail:
Ngen i ap insensuedela kaualap
ong mela. Komail mimi met o
masamasan.
35 A ap kotila ekis, ap pupedi ong
nan pwel, ap laolaoki, ma a kak
auer en dauliela.
36 A ap kotin masani: Apa Sam ai,
meakaros me kak pa omui! Kotiki-
wei sang ia dal wet! Ari so, kaidik
me I men, a me komui men.
37 I ari kotido diar ir ar mamair,
ap kotin masani ong Petrus: Si-
mon koe men mair, koe sota kak
masamasan auer eu?
38 Komail masamasan o ka-
pakap, pwe komail de ko ong nan
songesong. Ngen me okok, a uduk
me luet.
39 A ap pil kotila o laolao pil
masani masan ko ota.
40 A ni a kotin sapaledo, pil
diar ar mamair, pwe mas arail
me toutou; irail sasa, me re en
sapengki.
41 A ap kotido ni kasilepak,
masani ong irail: Komail kanan-
gata omail mair en o kamola?
Arier, auer leler! Kilang, Nain
aramas pangapangalanger ni pa
en me dipan akan!
42 Paurida! Kitail kokola! Kilang,
me pang ia la me korendor.
43 Madang ni a kotin mamasan,
ari, Iudas kodo, amen ekria-
men oko; pokon kalaimunia eu
iang, wado kodlas o sokon, kodo
sang ren samero lapalap akan o
saunkawewe kan o saumas akan.
44 A me pangala i, ki ong irail kilel
eu inda: Meamen i metik, iei i. Ale,
kaluawei, kanai ong!
45 A pwarado eta ap madang
inen dong Iesus inda: Rapi, Rapi,
ap metik i.
46 Irail ari por pena ong ale.
47 Amen ir, me u wasa o, usada
na kodlas, ap pale ladu en samero
lapalap amen, ap lepuka sang sa-
long a.
48 Iesus ap kotin sapeng masani
ong irail: Komail ko dong ia due

lipirap amen, wado kodlas o sokon,
pwen koledi ia.
49 I kin ieiang komail ta ran karos
nan im en kaudok o kaukawewe.
A komail sota ale ia. A pwe kisin
likau kan en pungala.
50 Irail karos ap pededi, tanga
sang.
51 Manakap amen ap idauen i,
pineki pena war a likau linen kase-
lel eu. Manakap akai ap parokidi.
52 I ari kasela a likau linen kase-
lel o, ap sopola kiliso.
53 Re ap kalualang Iesus ren
samero lapalap o. Samero la-
palap akan, o saumas akan, o
saunkawewe kan, karos pokon
dong re a.
54 Petrus idauendo i doowei sang
lao lel nan tanpas en samero la-
palap. A ap mondi ong ren ladu ko,
wia rangerang.
55 Samero lapalap akan o pwin
en kadeik roporop kadede, pwen
kine ong Iesus, pwen kamela. Ari,
sota me re diar.
56 Pwe me toto me kine ong i mal.
Ari, ar kinakin sota dupeneta.
57 Akai uda, kine ong i mal inda:
58 Se rong, a inda: I pan kawela
im en kaudok wet, me pa wiadar,
ap id kauada eu ni ran silu, me sota
pa wiada.
59 Ari, ar kinekin sota pil kon
pena.
60 Samero lapalap ap kasinenda
nan pung ar ap idok ren Iesus,
masani: Kom sota sapengki
meakot, me mepukat kine ong
komui?
61 A a kotin nenenlata, sota
sapeng. Samero lapalap ap pil
idok masani ong i: Komui Kristus
sapwilim en men Kaping kaualap?
62 Iesus ap kotin masani: Ngai
i! Komail pan kilang Nain aramas
a kaipokedi ni pali maun en me
roson o kokido dapok en lang.
63 Samero lapalap ap ter pasang
a likau ap inda: Menda re atail pil
eu kinakin?
64 Komail ronger a lalaue. Da me
komail lamelame? A irail karos ap
kadeikada, me a war ong kamela.
65 Akai tapi ong kondipi ong i o
pwaindi silang i, ap pikir, ap indai
ong i: Kopada! Papa ko pil pikir i.
66 Ni en Petrus a mimi panakepir
en tanpas, lidu en samero lapalap
amen ap kodo.
67 Ni a kilang Petrus a wiawia
rangerang, a ap kangkakil i o ari,
inda: Koe me pil iang Iesus, men
Nasaret!
68 A a kamama kida inda: I sasa. I
pil sota dedeki, me koe indinda en!
I ari koieilang nan katipar; malek
ap kakorot.
69 A lidu lao kilang i, ap pil in-
dang irail, me mimi wasa o: Amen
irail met et.
70 A ap pil kamama kida. Mur
ekis irail me u impa ko; pil indang
Petrus: Melel me amen irail koe,
pwe koe pil men Kaliläa amen.
71 I ari lalaue o kaula: I sasa
aramas men et, me komail indinda
en!
72 Ap kariapak en malek a kako-
rot. Petrus ap tamanda en Iesus a
kotin masani ong i: Mon malek a
pan kakorot pan riapak, koe pan
kamam kin ia pan silipak; ni a
lamelamela a ap sangesang.

15

1 MADANG sangkonai samero la-
palap akan, iangaki saumas akan,
o saunkawewe kan, o pil saunka-
pung karos kapungada ap saliedi
Iesus, ap wawei pangalang Pilatus.
2 Pilatus ap idok re a: Komui
Nanmarki en Sus akan? A kotin
sapeng masani ong i: Komui me
masani.
3 Samero lapalap akan ka-
rauneki i me toto.
4 Pilatus ap pil idok re a masani:
Komui sota sapeng? Kom masani,
me re kinakine ong komui me toto.
5 Iesus pil sota kotin sapeng Pila-
tus ap ponepone kida.

6 Ari, ni kamadip o a kin lapwa
ong ir me sensal amen, me re
mauki.
7 Ol amen, ad a Parapas, me iang
sansal ren me iang i kamela ara-
mas ni ar kauadar moromor eu.
8 Pokon ap morongada, ngidi
ngideki, en wiai ong irail, me a kin
wiai ong irail mas.
9 Pilatus ap sapeng irail masani:
Komail men, i en lapwadang ko-
mail Nanmarki en Sus akan?
10 Pwe a asa, me samero lapalap
akan wakido i ar peirin.
11 A samero lapalap akan kapu-
rurada pokon o, pwe en mauki
lapwa ong irail Parapas.
12 Pilatus ap sapeng pil masani
ong irail: Da me komail mauki i
en wiai ong me komail kaadaneki
Nanmarki en Sus akan?
13 Irail ap wer laudeda: Kalop-
uela i!
14 Pilatus ap masani ong irail:
Pwe sued da, me a wiadar? Re ap
kalaudela ar wer: Kalopuela i!
15 Ari, Pilatus men kainsenemaui
aramas oko, ap lapwa dong irail
Parapas, ap kida Iesus murin a
woki, pwen kalopuela.
16 Saunpei ko ap kalualang i nan
pera eu me ad a pretorium. Re ap
eker pena ar pwin.
17 Re ap kalikauwie kida i purpur
o pidada al en tek, ap langelangie
kida.
18 Ap tapi ong kepwene: Iong
Nanmarki en Sus akan!
19 Re ap wokieki tapwi alek, o
kondipe i, ap kelepuki, poridi sang.
20 A lao nek ar kapailok, re ap ki
sang i purpur, ap kapur ong udan
sapwilim a likau, kaluaieila, pwe
ren kalopuela i.
21 Re ap iton ong Simon, men
Kirene amen, me sam en Alek-
sander o Rupus, me dauli irail ni a
kodo sang nan sap, pwen wada a
lopu.
22 Re ap walang i Kolkata. Iet
wewe: Wasa en pontal en mong.
23 Re ap ki ong i, en kakere wain
dol mir. Ari, a sota kotin urak.
24 Ni arail kalopuedar i, re ap ter
pasang sapwilim a likau ko. Re ap
kadoropwe, da me amen amen pan
aneki.
25 Ari, ni auer kasilu, me re
kalopuela i.
26 O inting en poa me a pukoki
due met: Nanmarki en Sus akan.
27 Lolap en pirap riamen iang
i kalopuela; amen pali maun i,
amen pali maing i.
28 Iei me kisin likau pung kila,
me inda: A wadawad ong ren me
dipan.
29 Ir me kin dauli, kin lalaue, due-
duälok inda: Ei, koe me pan kawela
im en kaudok, ap id kaua kida ran
silu.
30 Pein dore uk ala, o kodido sang
nin lopu en!
31 Samero lapalap akan pil
dueta, kapailoke, inda nan pung ar
iang saunkawewe kan: A dorelar
akai, a pein i a sota kak ong.
32 Kristus Nanmarki en Israel,
kodido sang nin lopu en, pwe se en
kilang o poson. O ira, me iang i
lopu la ko, pil lalaue.
33 Ari, auer kawonu lel, rotorot
ap kipadi sap lao lel auer kaduau.
34 Ni auer kaduau Iesus ap kotin
weriwer laudeda masani: Eloi,
Eloi, lama sapaktani! Iet wewe: Ai
Kot, ai Kot! Da me re kotin kase kin
ia la!
35 Akai me u impa, ni arail rong
inda: Kilang, a ekeker Elias.
36 Amen ap tangala, ale lim en
pinika eu, ki ong ni alek apot, ap
kida ong en kakere, ap inda: Udi
mas! Kitail kilang, ma Elias pan
kodo en kidi sang.
37 Iesus ap kotin weriwer
laudeda kadarala Ngen e.
38 Pera likau nan im en kaudok
ap dei pasang, sangeda pali poa lel
pa.
39 O ni en senturion o, me u sale-
dong, a kilang a wer laudeda due
mo, ap kadarala Ngen e, a ap inda:

Nan melel Sapwilim en Kot aramas
men et.
40 Li akai pil mimi wasa doo,
kilekilangedo; Maria men Mag-
dala, me mi nan pung ar, o pil
Maria, in en Iakopus, me tik, o en
Ioses, o Salome.
41 Me pil kin idauen papa i mas
o, ni a kotikot Kalilä a; o pil me toto,
me iang i kotida dong Ierusalem.
42 Ari, ni a sautik penaer, pweki
kaonop iei ran mon sapat.
43 Iosep, men Arimatia amen, ap
kodo, me saunkapung isou amen,
me kin pil auiaui wein Kot, me
so masak koti dong Pilatus, poeki
kalep en Iesus.
44 Pilatus ap puriamuiki, me a
matalar, ap molipe dong i sentu-
rion o, ap kainoma re a, ma a mata-
lar warai.
45 A lao mangi sang ren sentu-
rion o, a ap ki ong kalep a ren Iosep.
46 A ap netiada likau linen mau,
ap lapwadi i, kidimeki pena likau
o, nekidedi i nan sousou eu, me
weiweida nan paip, ap kadapuri
ong takai eu ni au en sousou o.
47 O Maria men Magdala o Maria
in en Ioses kilang wasa, re nekidedi
i.

16

1 SAPAT lao daulul, Maria men
Magdala o Maria in en Iakopuso
Salome netiada men kei pomau
kai, pwe re en kodon keieki i.
2 Nin soran nin tapin wik, re ap
ko dong nin sousou o, ni katipin a
pwarada,
3 Irail ap indinda nan pung arail:
Is me pan kadapure sang au en
sousou o takai o re atail?
4 Ari, ni ar kilang, re ap kilan-
gada, me takai o tapure sanger,
pwe me kalaimun kaualap.
5 Ni ar pedelong ong sousou o, re
ap kilang manakap amen momod
pali maun, likauki likau puetepuet.
Re ap masakada.
6 A ap indang irail: Komail der
masak! Iesus, men Nasaret me
komail roporop, me kalopular, a
iasadar. A solar kot met. Kilang
wasa, re nekidedi ia.
7 Komail kowei, kaireki a toun-
padak kan o Petrus, me a pan tiong
mo omail koti wong Kalilä a. I wasa,
komail ap pan kilang i, duen a
kotin masani ong komail.
8 Re ap madangiei sang o tang
sang nin sousou o, pwe re masap-
wekada rerer, re pil sota indai ong
meakot meamen, pwe re masap-
wekada.
9 Ari, murin a iasada sangkonai
nin tapin wik a ap kotin pwar ong
mas Maria men Magdala, me a
kotin kause sang tewil isimen.
10 A ap kola indai ong irail me
iang i ko mas, ni ar mamaiei o
sangesang.
11 Ni arail ronger, me a iasadar,
o me a kotin pwar onger i, re sota
kamelele.
12 Muri a kotin pwar ong riamen
irail ni eu mom, ni ara kokolang
nan sap.
13 Re ap kola indai ong me tei
kan. A re sota pil kamelele ira.
14 Mur a pil kotin pwar ong ir
ekamen oko ni ar momod tungo-
tungol, ap kotin kapung ong irail
ar soposon o kapitakai, pweki ar
sota kamelele ir me kilang i murin
a iasadar.
15 A ap kotin masani ong irail:
Komail ko ong sappa u, padaki ong
aramas karos rongamau!
16 Meamen me poson o pap-
taisola, pan dorela. A me so poson
pan kariala.
17 A kilel pukat pan idauen ir, me
poson: Ni ad ai re pan kausaki sang
tewil akan, re pan lokaia toror.
18 Re pan kawela serpent; ma re
nimala men kamela kot, a sota pan
kawe ir ala; irail pan pwil pa ar pon
me somau, re ap pan kelailada.
19 Ari, Kaun o lao kotin masani
ong irail mepukat, a ap peukadala
nanlang o kotido ong pali maun en
Kot.

20 Irail ap kola, padapadak sili
wasa karos. A Kaun o kotin iang
dodok, kameleleki masan mana-
man me iang.

MANG EN PA EN WANPORON LUKAS.

1 MURIN me toto ar intingiedier
kasoi pan meakan, me kitail kin
kamelele,
2 Duen ir, me kasokasoi ong kit,
me saunkakede o papa pan masan
sang ni tapi o,
3 I ap pil lamedar, me mau,
i en inting wong komui, Maing
Tiopilus, pwe i lelepokki karos
sang ni tapi o kokodo.
4 Pwe komui en asa duen
meakan me komui aleer, me pung
melel.
5 Ni muein Erodes nanmarki en
Iudäa, samero amen mia, kisan
pwin ong Apia, me mar a Sakarias,
o a paud amen sang nain Aron
seripein oko, me mar a Elisapet.
6 Ira karos me pung mon Kot, o
ira ineneweita ni en Kaun a ku-
soned o tiak kan karos.
7 A sota naira seri, pwe Elisapet li
dapwan amen, o ira karos likaila-
palar.
8 A kadekadeo ni a kapwaiada a
dodok en samero mon Kot ni ansau
o, me a pwin pwaisaneki,
9 Duen a kin wiaui ren samero
kan, o ansau en isik mairong lao
leler, a kotilong ong nan im en kau-
dok en Kaun o.
10 A pokon kalaimun mi liki,
wiawia kapakap ni klok en isis.
11 A tounlang en Kaun amen
pwara dong i, kotikot ni pali maun
en pei saraui en potik.
12 Sakarias lao masani, ap
lusikida o masapwekada.
13 A tounlang o masani ong i:
Sakarias, der masak, pwe om ka-
pakap pwaidar, om paud Elisapet
pan naitikeda seri ol amen, a koe
pan ki ong mar a Ioanes.
14 O a pan kare ong uk peren
o popol, o me toto pan perenki a
ipwidi.
15 Pwe a pan lapalap ren Kaun o,
a sota pan nim wain, pil so eu song
en soko; a pan dir en Ngen saraui
nan kupur en in a.
16 A me toto ren nain Israel akan,
me a pan kawuki ong Kaun ar Kot.
17 A pan tiong mo a ni ngen o ro-
son en Elias, pwen kawuki ong seri
kan mongiong en sam arail akan
o me sopeik kan ong lamalam en
me pung kan, pwen kaonopadang
Kaun o pwin aramas lelapok eu.
18 A Sakarias masani ong toun-
lang o: Da me i en asaki me wet?
Pwe i ol laudalar amen, o ai paud
pil likailapalar.
19 A tounlang sapeng masani ong
i: Ngai Kapriel, me kin ariri Kot, o
me pakadarado, en lokaia ong uk,
o wa dong uk rongamau pukat.
20 Kilang, koe pan lotong la,
o sasa lokaia lao lel ran o, me
mepukat pan pwaida, pweki om
sota kamelele ai kasoi, me pan
pwaida ni a ansau.
21 A pokon o auiaui Sakarias,
puriamuiki a pwapwand nan im
en kaudok.
22 A lao pedoi sang, a solar kak
masan ong irail. Irail ap dedeki,
me a udial manaman eu nan im
en kaudok o. A olol ong irail o
lotonglar.
23 Kadekadeo ran akan en a
dodok lao nikier, a kotin purelang
sap we koieilang im a.
24 Murin ran pukat a paud Elis-
apet liseanda o mimieta nan deu a
saunipong limau indada:
25 Iduen Kaun o kotin wiai ong ia
ni ran oko, ni a kotin masan dong
ia, pwen kotiki sang ia kanamenok
pai ren aramas.
26 Ni kawonu en saunipong toun-
lang Kapriel pakadarala sang ren
Kot ong nan kanim en Kaliläa eu,
me ad a Nasaret,
27 Ren seripein makelekel amen,
me kisin nin ong ol amen, me mar
a Iosep, kisan kadaudok en Dawid;
seripein makelekel o adaneki

Maria.
28 Tounlang o kotilong ong nan
deu a masani ong i: Kaselelia
Maing, kom meid pai, Kaun o
kotikot re omui! Kom meid pai nan
pung en li akan!
29 A lao kilanger i, o rongadar
a masan, ap masapwekadar
madamadaua: Duen song en
ranamau o.
30 A tounlang masani ong i:
Maria, ender masak, pwe komui
me konekonelar ren Kot.
31 A kilang, komui pan liseanda
o naitikeda seri ol amen, a komui
pan ki ong mar a Iesus.
32 Nan i me pan lapalap, o a
pan maraneki Sapwilim en Kaun
lapalap, o Kaun Kot pan kotiki ong
i mol en sam a Dawid.
33 O a pan kakaunda kadaudok
en Iakop kokolata, o sapwilim a
wei sota pan imwila.
34 Maria ap masani ong tounlang
o: Daduen mepukat pan kak wiaui,
aki i sasa ol amen?
35 Tounlang o kotin sapeng
masani ong i: Ngen saraui pan
kotin ti po omui o roson en Kaun
lapalap pan kipa komui di, i me
saraui o, me pan ipwi sang komui,
pan maraneki: Sapwilim en Kot.
36 O masani, ri om Elisapet pil
liseandar ni a likailapala, a pan
naitikeda seri ol amen, a kawonu
en saunipong ansau wet; iei i me
dapwan,
37 Pwe sota meakot, me Kot sota
kak ong.
38 A Maria potoan ong: Masani,
ngai lidu en Kaun o; en wiaui ong
ia duen omui masan. Tounlang o
ap kotila sang re a.
39 I ran oko Maria madang kotila
pon nana o nan kanim en Iuda eu,
40 Ap pedelong ong nan im en
Sakarias o ranamau ong Elisapet.
41 Kadekadeo Elisapet lao ronger
en Maria a ranamau ong i, seri o ap
mokideda nan kaped a; a Elisapet
ap direkila Ngen saraui,
42 O ngil laudeda masani: Ko-
mui meid pai ren li akan, o meid
iasanai ipwin kupur omui!
43 A iaduen pai wet a ko sang ia,
pwe in en ai Kaun koti dong ia?
44 Masani, ni ai ronger omui
ranamau, seri o ap mokideda nan
kaped i aki a peren.
45 O komui meid pai, pweki ko-
mui poson! Pwe a pan pwaida, me
Kaun o kotin masani ong komui.
46 Maria ap masani: Lol ai
kapinga Kaun o,
47 O ngen i perenki Kot ai
Saunkamaur.
48 Pwe a kotin kupurala sap-
wilim a lidu tikitik o. Kilang, sang
met o kokolata di karos pan kapai
kin ia,
49 Pwe a kotin wiaer song en
manaman ong ia, me lapalap o mar
a me saraui.
50 A kotin kalangan ong di karos
kokolata, ong irail me kin lan i.
51 O a kotin wia kida lim a man-
aman akan. O a kotin karawan
pasang, me kin lemai nan mon-
giong arail.
52 A kotin sikin wei saupeidi kan
sang mol ar, ap id kasapwilada me
tikitik kan.
53 A kotin kamede kida kapwa
me men mangadar akan, ap kotin
kadarala kaip me kapwapwa kan.
54 A kotin upor kin sapwilim a
ladu Israel, o kotin tamataman a
kalangan,
55 Duen a kotin masani ong sam
atail akan, ong Apraam o kadau-
dok a kokolata.
56 A Maria kotikot re a saunipong
silu, ap purelang im a.
57 Ari, ansaun Elisapet leler
pwen naitik, a naitikeda seri ol
amen.
58 O men imp a kan o sau i ron-
gadar, me Kaun o kotin kupura i,
rap iang i peren kida.
59 Kadekadeo auel en ran o re
pwara dong sirkomsais seri o; ir ari
ki ong mar en sam a Sakarias.

60 A in a sapeng indada: O kaidin,
pwe a pan maraneki Ioanes.
61 Irail ap indang i: Nan sota sau
om men me maraneki met.
62 Irail ap olol ong sam a, duen
me a mauki, seri en adaneki.
63 I ari poeki slet eu, ap
intingiedier o masani: A pan
adaneki Ioanes. Irail karos ap
puriamuiki.
64 A madang silang i wasok
pasang o tenap a sapadokada; i ari
masani o kapinga Kot.
65 A masak kipadi karos, me
kaukauson imp ar, o wiawia pukat
lolok sili pon nana en Iudäa karos.
66 A karos me rongadar, kin
nekinekid nan mongiong arail, in-
dada: Da me seri men et pan wiala?
Pwe lim en Kaun o kotin iang i.
67 A sam a Sakarias direkila Ngen
saraui ap kokopada masani:
68 Kapinga ong Kaun Kot en Is-
rael, pwe a kotidier ren sapwilim a
aramas akan dore ir ala.
69 O kotin wiadang kitail kamaur
patail sang nan kadaudok en sap-
wilim a ladu Dawid.
70 Duen a kotin masanier ren
sapwilim a saukop saraui kan,
sang tapin kaua kokodo,
71 Me a pan kotin dore kitail la
sang ren atail imwintiti o sang nan
pa en me kailong kin kitail,
72 O kotin kalangan ong sam atail
akan, o kotin kupureda a inau sa-
raui,
73 O kaula eu, me a kotin kauki
ong sam atail Apraam, en kotiki
ong kitail.
74 Pwe sen dore sang nan pa en
atail imwintiti, ap papa i so masak,
75 Nin tiak lelapok o pung mon
silang i ran karos kokolata.
76 A koe nai seri pan adaneki:
Saukop en me lapalap o, pwe koe
pan tiong mon silang en Kaun o,
pwen kaonopada sapwilim a al
akan.
77 Pwen kawewe ong sapwilim a
aramas kamaur, iei lapwa pan dip
ar akan;
78 Pweki en atail Kot a kalangan
melel, me marain dakaraki dong
kitail sang poa.
79 Pwen kamaraini toun pali ro-
torot o mot en mela, o kainen ong
nä atail nan al en popol.
80 A seri o kakairida, o kelail ni
ngen e, o a kin mimi nan sap tan,
lao a pan sansal ong Israel.

2

1 A KADEKADEO ni ran oko nan-
marki Aukustus masani, toun sap
akan pan wadawad pena.
2 I wadawad kaieu, me wiauier
ni muein Kirenius kopina en
Sirien.
3 Amen amen koieilang udan sap
we, pwen iang wadawad.
4 Iosep ari pil kotila sang Nasaret
nan Kaliläa, kotilang Iudäa nan
kanim Petleem, me udan kanim en
Dawid, pwe i kisan kadaudok en
Dawid,
5 Pwen wadawad iangaki Maria,
me kisin nin ong i o me lisean.
6 Kadekadeo ira lao kot wasa o, a
ansau ap leler pwen naitik.
7 I ari naitikeda na meseni men,
ap kitimki pena likau en seri kai,
o pwilikidi ong nan deun kamanga
man, aki im en kairu a koitalar.
8 Silepan sip kai mi nan sap o
sinsila ar pwin sip ni pong.
9 A kilang, tounlang en Kaun
amen pwara dong ir, o lingan en
Kaun dakar irail ada, ir ari masap-
wekadar kaualap.
10 A tounlang o masani ong irail:
Komail der masak, kilang, i wa
dong komail rongamau, me pan
kaperenda aramas karos.
11 Pwe Saunkamaur ipwidi ong
komail ran wet nan kanim en
Dawid iei Kaun Kristus.
12 A iet kilel ong komail: Komail
pan diar seri o a kidikidiki pena
likau en seri o wonon nan deun
kamanga man.

13 A madang pwin en tounlang
ngederenia mi ren tounlang o, me
kapinga Kot masani:
14 Kapinga ong Kot wasa ileile
o sappa en popol; o aramas
konekonelar!
15 Kadekadeo tounlang kan lao
kotila sang ir, kotidala nanlang,
silepan sip akan ap inda nan pung
arail: Kitail pan kola Petleem pwen
kilang me wiauier wasa o, me
Kaun o kotin kasale ong kitail er.
16 Irail ari madangedo, ap di-
aradar Maria i Iosep o seri o, a
wonon nan deun kamanga man.
17 Irail lao kilanger, rap kalok sili
me re kasokasoi ong ir duen kisin
seri o.
18 A karos, me rongadar, puria-
muiki en silepan sip oko ar kasoka-
soi ong irail.
19 A Maria nekinekid masan
pukat karos o madamadauaki nan
mongiong i.
20 O silepa ko puredo kalin-
ganada o kapinga Kot duen karos,
me irail rongadar o kilanger, duen
a loloke dong irail er.
21 Kadekadeo murin pong walu
pong, ran en a sirkomsais, re ki
ong mar a Iesus, duen me tounlang
kotiki ong mon a kotin ipwidier.
22 Ran akan en a kamakelekel
lao daulier duen kapung en Moses,
ira ap wa dong i Ierusalem, pwen
mueid ong Kaun o.
23 Duen a intingidier nan kapung
en Kaun o: Meseni ol karos me
saraui ong Kaun o.
24 O pwen kida mairong eu,
duen me intingidier nan kapung
en Kaun: Turtel muroi riamen de
muroi pulepul riamen.
25 A kilang, aramas amen mi
Ierusalem, mar a Simeon, iei ara-
mas o me pung o masak Kot, o
auiaui kapol pan Israel, o Ngen sa-
raui kotikot re a.
26 A Ngen saraui kotin kasale ong
i, me a sota pan mela, mon a pan
kilang sapwilim en Kaun Kristus.
27 O Ngen saraui kotiki ong i, en
kolang im en kaudok. A sam o in a
lao walong ong nan im en kaudok
seri o, pwen kapwaiada duen tiak
en kapung o,
28 I ap koledi i kapinga Kot in-
dada:
29 Maing, re kotin kasamo sap-
wilim omui ladu popol duen omui
masan,
30 Pwe mas ai udialer omui ka-
maur,
31 Me re kotin kauada sansal
mon aramas karos.
32 Pwen marain eu, me kama-
raineki men liki kan, o kalin-
ganada sapwilim omui men Israel.
33 A sam a o in a puriamuiki
meakan, me re indinda duen i.
34 Simeon ari kapai ir ada indang
Maria in a: Kom kotin mangi, men
et me sapwile dong kapupedi o ka-
maureda me toto ren men Israel,
kilel eu, me re pan kaundenkoma.
35 Nan kodlas pan dokodi ngen
omui, pwe mongiong en me toto en
mulekiada.
36 O li saukop amen mia, mar a
Ana, nain Panuel kisan kadaudok
en Aser, me likailapalar, me pa-
paud saunpar isu sang ni ansaun a
makelekel.
37 I ari li odi men saunpar
waleisok paieu tauer poa, ap sota
kin pedoi sang nan im en kaudok,
papa Kot kaisesol o kapakap ni ran
o ni pong.
38 I me pil pwarado ni klok ota,
kapinga Kaun o kasokasoi duen
i ong toun Ierusalem karos, me
auiaui saunkamaur.
39 Irail kanikiela karos duen ka-
pung en Kaun o, re ap purelang
Kaliläa nan kanim Nasaret.
40 A seri o kakairida, o ngenin, o
dire kila erpit, o kalangan en Kot
kotin ieiang i.
41 Ni par karos sam a o in a koti-
lang Ierusalem iang kamadip en
pasa.
42 A lao saunpar eisokriau, irail
ap kotilang Ierusalem, duen re kin
wia, pwen iang kamadip en pasa.

43 Ran oko lao daulier, irail pure-
lang sap arail, a seri Iesus kotikot
eta Ierusalem, a sam o in a sota
mangi.
44 A ira kiki ong, me a kotin iang
kapar o tiong mo 'ra. Ira kokola ran
eu, ap rapaki i nan pung en sau 'ra
o ren men imp arail akan.
45 Ni ara sota diaradar i, ira ap
purelang Ierusalem rapaki i.
46 Kadekadeo murin pong sili
pong ira diaradar i nan im en kau-
dok, kaipokedi nan pung en snun-
padak kan, kotin mamangi ir o
kaikainoma irail.
47 A karos me rongadar i puri-
amuiki a kupurokong o a sapas-
apeng.
48 Ira lao diaradar i, ap puria-
muiki. In a ap masani ong i: Nai
seri, da me kom wiaki ong kit met?
Mangi, sam omui o ngai raparapa
kin komui sangesang.
49 A kotin masani ong ira: Menda
koma rapa kin ia? Koma sota asa,
me I en mimieta nan me Sam ai?
50 Ira ari sota weweki a masan
ong ira.
51 A ap kotin iang ira kotidilang
Nasaret papa ira, a in a nekinekid
masan pukat karos nan mongiong
i.
52 Iesus ari kupurokong, kokoda,
lalaudela, o masamas ren Kot o
aramas akan.

3

1 PAR eisoklimau murin nan-
marki Tiperius a sapwileda ni
muein Pontius Pilatus kopina
en Iudäa, o Erodes nanmarki en
Kaliläa, o ri a ol Pilipus nanmarki
en Ituräa o Trakonitis, o Lisanias
nanmarki en Apilene,
2 Ni muein Anas o Kaipas samero
lapalap, masan en Kot ap pwara
dong Ioanes nain Sakarias nan sap
tan.
3 I ari kotikot sili nan sap karos
ni kail en Iordan, padapadak duen
paptais en kalula ong lapwada dip
akan,
4 Duen a intingidier nan puk en
masan akan en saukop Iesaia, me
masani: Ngil eu likelikwir sili nan
sap tan: Komail kaonopada al en
Kaun o, kaineneda al a!
5 Wau karos pan audaud o nana
o dol karos pan patapatedi, o me
pirok, pan inenla, o me ululen, pan
patapatela.
6 Uduk karos pan udial kamaur
en Kot.
7 A ap masani ong aramas akan,
me koieila, pwen paptaisla re a:
Dakot, wan oter komail; is me
padaki ong komail, en piti sang ni
kamekam, me kokodo?
8 Ari komail kapareda wan
kalula mau. A komail depa
lamelame, me komail pan indang
pein komail: Nan Apraam sam
atail. Pwe i indai ong komail,
me Kot kotin kak ong wiaki ong
Apraam na seri kai takai pukat.
9 Sile o mier ni tapin tuka kan.
Ari, tuka karos, me so wa mau, pan
palepaledi o lokidokila nan iai.
10 Pokon o ap idok re a indada: A
da me kit en wia?
11 A kotin sapeng masani ong
irail: Meamen, me a sakit riau, i en
ki ong, me sota a. O me kan a kisin
manga mia, i en wia dueta.
12 A saunopwei kan pil pwara
dong i pwen paptais, irail potoan
ong i: Saunpadak, a da me kit en
wia?
13 A masani ong irail: Komail der
ale laude sang me kileledier.
14 Saunpei kan ap pil kalelapok
re a indada: A da me kit en wia?
A masani ong irail: Komail der
kaloke mal meamen, o der wia sa-
pung ong meamen, a komail ale
pwain omail o insenemau kila.
15 Aramas akan lao kiki ong o
mongemongeloleki, me Ioanes me
Kristus,
16 Ioanes ap sapeng masani ong
irail karos: I paptais kin komail
pil, a me laude sang ia kotido muri,
me i sowar ong, en lapwada sal en

sapwilim a sut, i me pan paptais
kin komail Ngen saraui o kisiniai.
17 Tanir mi nan lim a, a pan
kotin koko melel sapwilim a pera,
ap nekid pena wan korn nan sap-
wilim a im en nak, a dip a pan kotin
karong kila kisiniai sokun.
18 O song toto, me a kotin panaui
aramas akan o padaki ong pokon o
rongamau.
19 A nanmarki Erodes, me Ioanes
kapung pweki Erodias en ri a ol
a paud, o pweki sued karos, me
Erodes wiadar,
20 Kalaudela dip a ni a saliedi
Ioanes nan imateng.
21 A kadekadeo aramas karos lao
paptaiselar, o Iesus pil paptaiselar
o kotin laolaoki, nanlang ap ritida,
22 O Ngen saraui kotidi dong i
ni mom en muroi men, o ngil eu
sang nanlang masani: Koe nai Ol
kompok, me I kin peren kida.
23 Iesus impan saunpar sileisok
ni a kotin tapiada saunpadak, o re
kikiong me i nain Iosep, me nain
Eli,
24 Me nain Matat, me nain Lewi,
me nain Melki, me nain Ianes, me
nain Iosep,
25 Me nain Matatia, me nain
Amos, me nain Naum, me nain
Esli, me nain Nakai,
26 Me nain Maat, me nain Mata-
tia, me nain Simei, me nain Iosep,
me nain Iuda,
27 Me nain Ioanan, me nain
Resa, me nain Serupapel, me nain
Salatiel, me nain Neri,
28 Me nain Melki, me nain
Adi, me nain Kosam, me nain
Elmodam, me nain Er,
29 Me nain Ioses, me nain Elieser,
me nain Iorim, me nain Matat, me
nain Lewi,
30 Me nain Simeon, me nain Iuda,
me nain Sosep, me nain Ionam, me
nain Eliakim,
31 Me nain Melia, me nain Mena,
me nain Matatan, me nain Natan.
Me nain Dawid,
32 Me nain Iese, me nain Oped,
me nain Poas, me nain Sala, me
nain Naasan,
33 Me nain Aminadap, me nain
Aram, me nain Esron, me nain
Peres, me nain Iuda,
34 Me nain Iakop, me nain Isaak,
me nain Apraam, me nain Tara, me
nain Naor,
35 Me nain Seruk, me nain Reku,
me nain Palek, me nain Eper, me
nain Sala,
36 Me nain Kainan, me nain
Arpaksad, me nain Sem, me nain
Noa, me nain Lamek,
37 Me nain Metusala, me nain
Enok, me nain Iared, me nain
Maalaleel, me nain Kainan,
38 Me nain Enos, me nain Set, me
nain Adam, me sapwilim en Kot.

4

1 A IESUS, me dir en Ngen saraui,
puredo sang Iordan, o Ngen kotin
kalualang i nan sap tan.
2 O wia songesong pan tewil ran
pangaul. A sota kotin konot ni ran
oko. Ran akan lao imwisokela ap
men konot.
3 Tewil ap indai ong i: Ma komui
sapwilim en Kot, en masani ong
takai wet, a en wiala prot.
4 A Iesus kotin sapeng i masani:
A intingidier: Kaidin prot eta,
me aramas en memaureki, pwe
masan en Kot akan.
5 Tewil ap kaluadalang i pon
nana ileile eu o kasala ong i wein
sappa karos ni marep taieu.
6 Tewil indang i: I pan ki ong
komui manaman pukat karos o a
lingan, pwe a muei ong ia er, a i pan
ki ong, me i mauki.
7 Ari, ma komui pan pongi ia,
karos ap pan sapwilim omui la.
8 Iesus kotin sapeng i masani: A
intingidier: Koe en pongi ong Kaun
om Kot; i eta, koe en papa.
9 I ap kalualang i Ierusalem o
kauada i pon kongkong en im en
kaudok o indai ong i: Ma komui
sapwilim en Kot, kasedi pein ko-
mui,

10 Pwe a intingidier: A pan kasilaki sapwilim a tounlang kai komui, pwen apapwali komui.
11 O wa komui nan lim ar akan, pwe aluwilu omui der dipikelekel ni takai eu.
12 Iesus kotin sapeng masani ong i: A lolokido, koe ender kasongesong Kaun om Kot!
13 Tewil lao kanikiela songesong karos, ap muei sang i ansau kis.
14 Iesus ap kotin pure dong Kaliläa ni roson en Ngen, ap indand sili nan sap karos me mi imp a.
15 A kotin kaukawewe nan ar sinakoke kan, o karos kapinga i.
16 A kotin lel Nasaret, wasa a kotin kakairida ia, ap kotilong song nan sinakoke duen a kin wiada ni ran en sapat o kotida, pwen wadok.
17 Puk en saukop Iesaia ap wisike dong i a lao lim pasang puk o ap diarada wasa o me intingidier:
18 Ngen en Kaun kotikot re i, i me a keie kin ia da, pwen padaki ong me samama kan rongamau. A kadar ia do, pwen kaloki ong me salidi kan, me ren saladokela, o me maskun akan pan kilang wasa, o me patau kan pan maioda,
19 O kaloki saunpar mau en Kaun o.
20 A kotin lim pena puk o ap kupure ong me papa men o kotidi. Mas en karos nan sinakoke kangkakil i.
21 I ari tapiada masani ong irail: Kisin likau wet pwaidar mo 'mail ran wet.
22 Ir karos ap kadede o puriamuiki masan kompok kan, me pwili sang silang i, ap indada: Kaidin i nain Iosep?
23 A ap kotin masani ong irail: Nan melel, komail pan indang ia karaseras wet: Saunwini, sauasa pein uk! Pwe se rongadar duen song kapuriamui, me wiauier nan Kapernaum; ari kom pil wiada dueta wasa et nan sap omui.
24 A kotin masani: Melel I indai ong komail, sota saukop amen me konekon nan sap we.
25 A melel I indai ong komail, li odi toto mi nan Israel ni muein Elias, ni ansau nanlang matata par silu o saunipong wonu, ni lek lapalap kipadi sap karos;
26 A sota amen, me Elias pakadar wong, pwe ren li odi men nan Sarepta nan sap Sidon.
27 O me tuketuk kan me toto nan Israel ni muein saukop Elias, a sota amen re 'rail, me kelailadar, pwe Naeman eta men Sirien.
28 Karos, me mi nan sinakoke ni ar rongadar mepukat, ap makar kida kaualap,
29 Re udar sikonlar i sang kanim o, o kalualang i pon kailan dol o, wasa ar kanim kakaudar ia, pwen kasedi sang ia,
30 A i kotin weid nan pung ar, kotila sang irail.
31 I ari kotilang Kapernaum kanim en Kaliläa, o kotin kawewe ong irail ni ran en sapat akan.
32 Irail ari puriamuiki a padak, pwe a masan me manaman.
33 A aramas amen mi nan sinakoke, me ngen en tewil saut amen ti po a, me weriwer laud,
34 Inda: Ko sang kit, menda re omui kit Iesus en Nasaret! Kom kotido, en kawe kit ala. I asa, me komui nain Kot saraui.
35 Iesus ap kidaue i masani: Nenenla o ko sang re a. Tewil lao kasedi i nan pung arail, ap koiei sang re a, sota me sued kot a wiai ong i.
36 Irail karos ap puriamui kila, kasokasoi nan pung arail indada: Dakot masan pot et? Pwe a masan manaman o roson ong ngen saut akan, irail ap kin ko wei sang.
37 I ari indand sili nin sap karos wasa o.
38 I ap kotida sang nan sinakoke, ap kotilong ong nan im en Simon. A saulap en Simon me somau karakar. Irail ari poekipoeki i re a.
39 I ari koti dong i masani ong

somau o, ap madang ko sang, i ari
madang paurida papa irail.
40 Katipin lao kirilar, rap wa
dong i ar luet akan karos. I ari
kotikidang amen amen lim a kan,
kakelail ir ada.
41 O tewil akan pil kowei sang
ren me toto, me weriwer indada:
Komui sapwilim en Kot. I ari kotin
kidau ir ada, o sota mueid ong irail,
en lokaia, pwe re asa, me i Kristus.
42 A lao wasa ran a kotilang wasa
rir, a pokon o raparapaki i, re
pokon dong i o kolekol i pwen der
koti wei sang irail.
43 A i kotin masani ong ir: I
pil pan padaki rongamau en wein
Kot nan kanim tei ko, pwe i me I
pakadar kidor.
44 A i kotin padapadak nan
sinakoke en Kalilä̈a kan.

5

1 A KADEKADEO ni en aramas
toto ar tanga dong imp a, pwen
rongerong masan en Kot, a kotikot
pon kailan le en Kalilä̈a,
2 Ap masani kisin sop riapot,
me peipei nan le o, a saused akai
keredi sanger widen ar uk kai.
3 I ari kotida pon apot ren sop
oko, war en Simon, kotin poeki re
a, en kaiieila ekis sang ni sap o. I
ari kaipokedi, kawewe ong aramas
sang nan sop o.
4 I lao kaimwisokela a masan, ap
masani ong Simon: Seisei kowei
wasa lol, ap kaduedi oma uk kan,
pwe koma en saikidi.
5 A Simon sapeng potoan ong i:
Maing, se laiter pong lao lel wasa
ran, ap sota saik at, ari so ar masan,
me i pan kaduekidi uk en.
6 Irail lao wiadar met, rap oro
pena mam toto; ara uk ari ola.
7 Irail ari olole kis arail oko, me
mi nin apot sop, pwe re en kodo
sauasa irail. Irail ari kodo, kadirela
sop riapot, ira ari pan mauidi.
8 Simon Petrus lao kilanger
mepukat, ap poridi sang Iesus,
potoan ong: Maing, re kotiwei sang
ia, pwe aramas sued amen ngai.
9 Pwe a puriamuiki o ir karos, me
iang i, pweki saik ar, me re saikidi.
10 A pil dueta Iakopus o Ioanes
nain Sepedä̈us ol oko, me iang Si-
mon. Iesus ap kotin masani ong
Simon: Koe der masak, pwe sang
ansau wet kokola koe pan saikidi
aramas.
11 Irail kaikilong ong liman sap
ar sop oko, re ap kasela karos,
idauendo i.
12 Kadekadeo ni a kotikot nan eu
kanim, kilang, ol amen mia, me dir
en tuketuk. A lao kilanger Iesus, ap
pupekidi mas a, poeki re a potoan
ong: Maing, ma re kotin kupura, re
pan kak ong kamakel ia da.
13 I ari kotin kapawei lim a sair i
masani: I men, koe en makelekel.
Ari, a tuketuk madang modi sang.
14 I ari kotin inapwiedi i, en der
indang meamen; a kola kasale ong
pein uk samero ko, o kida mairong,
pweki om makelekeladar, me
Moses masanier, pwen kadede ong
irail.
15 A a madang indand sili o
pokon kalaimun pokon pena,
pwen rong i o kelailada sang ar
somau kan.
16 I ari kotin kelepela nan sap
tan, pwen laolao.
17 Kadekadeo eu ran ni a
kotin kaukaweweda, Parisär o
saunkawewe kan, me mod imp
a, irail pwarado sang kanim en
Kalilä̈a o Iudä̈a karos o sang
Ierusalem; a roson en Kaun o pwili
wei sang i, kakelada amen amen.
18 A kilang, ol akai roado aramas
amen me kokon madak, rap ra-
parapaki duen ar pan kak walang
lole, pwilikidi mo a.
19 A ni ar sota kak diar wasa, me
re pan kai dong impa pweki pokon
o, rap dauda pon im o, kakiridi i
nan os iangaki pet, lao nan pung
arail mon Iesus.
20 A lao mangi arail poson, ap
kotin masani: Aramas o, dip om

akan lapwa sang uk er.
21 A saunkawewe o Parisär akan
ap mongemongeloleki indada: Is
men et, me kin lalaue? Is me kak
lapwada dip akan, pwe Kot eta?
22 A Iesus lao mangi ar monge-
mongelol, ap kotin sapeng masani
ong irail: Da me komail kin monge-
mongeloleki lol omail?
23 Da me mongai ren inda, dip
om akan lapwa sang uk er, de inda,
uda, aluwei?
24 A pwe komail en asa, me Nain
aramas manaman ong lapwada
dip akan nin sappa, iei me a kotin
masanieki ong me kokon madak: I
indai ong uk, uda, ale ki om kola
deu om!
25 A madang uda mo 'rail, kida a
pet, me a wonon poa, koieilang im
a kapikapinga Kot.
26 Ir karos ap puriamui kida o
kapikapinga Kot, o dire kila masak
indada: Ran wet kitail kilanger me
kapwuriamui melel.
27 Murin mepukat a kotila sang
wasa o, ap masani saunopwei
amen, ad a Lewi momod nan
wasan nopwei, ap masan ong i:
Idauen ia do!
28 I ari kasela a meakaros, uda,
idauenla i.
29 Lewi ari wiada kamadip la-
palap ong i nan im a; a saunopwei
ape me toto, me iang i ni tepel.
30 A Parisär o arail saunkawewe
kan lipaned ong sapwilim a toun-
padak kan indada: Da me ko-
mail iangaki saunopwei o me di-
pan akan manga o nim.
31 Iesus ap kotin sapeng masani
ong irail: Me kelail sota mau ong
saunwini, pwe me somau kan.
32 I kodon ekeker dong kalula me
dipan akan a kaidin me pung kan.
33 Irail ap potoan ong i: Da me
tounpadak en Ioanes akan kaisesol
pan pak toto o re kapakap toto, o pil
dueta en Parisär akan, a sapwilim
omui kan kin tungole o nim?
34 A Iesus kotin masani ong irail:
O komail sota kak ki ong toun ka-
par en kamadip en kapapaud en
kaisesol arain ol kamod mi re 'rail!
35 A eu ran ol kamod pan peuka
wei sang irail, i ran oko re ap pan
kaisesol.
36 A kotin masani ong irail
karaseras eu: Sota me kin deik ong
likau kap ni likau maring; a ma ei,
a pan ter pasang likau kap; a kisan
likau kap pil sota pan paroki ong
likau maring.
37 A sota me kin kodie ong wain
kap nan ed maring; a ma ei, wain
kap pan ter pasang ed akan, ap
wudokila o ed akan pan ola.
38 A re kin kodie ong wain kap
nan ed kap, ira karos ap nekinek
mau.
39 O sota, me kin nim sang wain
maring, pan mauki wain kap, pwe
a kin inda: Me maring o me mau
sang.

6

1 KADEKADEO ni ran en sapat
kariau a kotin weid nan mat en
korn o sapwilim a tounpadak kan
ap dolung wan korn o irriris nan
pa arail, ap kangkang.
2 A Parisär akai indang irail:
Menda komail kin wiada, me sota
pung, en wiaui ni ran en sapat?
3 Iesus ari kotin sapeng masani
ong irail: Komail sota wadoker, me
Dawid wiadar ni a men mangadar,
i o me iang i?
4 Duen a pedelong ong nan tan-
pas en Kot, o ale prot en kasansal,
o kangkang o pil ki ong me iang i,
me sota pung, aramas en tungole,
samero kan eta?
5 O masani ong irail: Nain ara-
mas pil kaun en sapat.
6 A kadekadeo ni eu sapat a koti-
long ong nan sinakoke kaweweda.
A aramas amen mia, me pa a pali
maun motorla.
7 A saunkawewe o Parisär akan
masamasan i, ma a pan kakelada i
ni ran en sapat, pwe re en kadipa i.

8 A kotin angi ar lamelam ap
masani ong aramas o, me pa a mo-
torla: Uda kodo met! A ap uda ko
ong wasa o.
9 Iesus ap kotin masani ong irail:
I men idok re omail, da me pung en
wiada ni ran en sapat ren me mau
de me sued? En kolekol de kawela
maur en aramas?
10 I ari kotin aupwil sili po 'rail
masani ong i: Kapawei pa om! A ap
wiada, pa a ap kelailada, a maula
dueta me teio.
11 Irail ap makaradar kaualap o
kapukapung pena, da me re pan
wiai ong Iesus.
12 Kadekadeo ni ran oko, a koti-
dala pon nana pwen laolao. I ari
kotin laolao ong Kot lao wasa ran.
13 A lao ran pasang, ap kotin
molipei pena sapwilim a toun-
padak kan. A kotin piladar ekri-
amen, me a kamareki wanporon.
14 Simon me a kotin kaadaneki
Petrus, o ri a Andreas, o Iakopus, o
Ioanes, o Pilipus, o Partolomäus,
15 O Matäus, o Tomas, o Iakopus
nain Alpäus, o Simon, me adaneki
Selotes,
16 O Iudas nain Iakopus, o Iudas
Iskariot, me pangala i.
17 A lao kotin iang ir kotidi dong
wasa kis nan sap patapat o, sap-
wilim a tounpadak kan toto o ara-
mas ngederenia pokon dong i sang
nan Iudäa, o Ierusalem, o Tirus, o
Sidon, re mi pon oror, pwen rong i
o kakelailada sang ar somau kan;
18 O me kalokolok ren ngen saut
akan ap kelailadar.
19 A aramas karos men doke i,
pwe roson kin pwiliwei sang i,
kakel irail karos.
20 A ap kotin aupwil sili pon sap-
wilim a tounpadak kan masani:
Meid pai komail, me samama, pwe
noumail wein nanlang.
21 Meid pai komail, me men man-
gadar ansau wet, pwe komail pan
medila. Meid pai komail, me kin
sangesang ansau wet, pwe komail
pan kaurur.
22 Komail meid pai, ma aramas
akan kailong kin komail, o kase
komail la, o kidaue komail, o
kawela ad omail, pwe dene me
sued, pweki Nain aramas.
23 Komail en peren ni ran o, o
lusilus, pwe kilang, pwain omail
me lapalap nanlang, pwe iduen me
sam arail akan wiai ong saukop
akan.
24 A me suedi ong komail kap-
wapwa kan, pwe komail anekier
omail peren.
25 Suedi ong komail, me me-
dier, pwe komail pan dupokala.
Suedi ong komail, me kin peren
ansau wet, pwe komail pan mauk
o sangesang.
26 Suedi ong komail, ma aramas
akan karos pan lokaia mau kin ko-
mail; pwe iduen me sam arail akan
wiai ong saukop likam akan.
27 A I indai ong komail, me kin
rongerong, pok ong omail imwin-
titi, wiawia mau ong me kin kai-
long kin komail,
28 Kapaiada, me kin karia komail
la, kapakapa kin ir, me kainsen-
suede kin komail;
29 O me pikir uk ni apali en likin
sap om, pil ki ong i pali teio, o
me pan ki sang om likau pup, pil
mueid ong i noum sakit.
30 Ki ong karos, me kin poeki re
om, o me pan atia sang om kapwa,
koe der poeki re a, a kapuredo.
31 A duen me komail men, ara-
mas en wiai ong komail, iduen me
komail en wiai ong irail.
32 Pwe ma komail pok ong, me
kin pokepoke komail, da me pan
kating pamail? Pwe me dipan akan
pil kin pok ong kompoke parail.
33 A ma komail wiawia mau ong,
me wia mau ong komail, da me pan
kating pamail? Pwe me dipan akan
kin wia pil dueta.
34 A ma komail pan ki ong irail,
me komail akpwainongki, da me
pan kating pamail? Pwe me dipan
akan pil kin wiai ong me dipan,

pwen ale me dueta.
35 A pok ong omail imwintiti, o
wiawia mau, o ki ong so akap-
wainok, a pwain omail pan la-
palap, o komail pan seri en me
lapalap o. Pwe a kupura, me so
danke o me sued akan.
36 Komail ari kadek rasong Sam
omail me kalangan.
37 Ender kadeikada a komail sota
pan pakadeikada. Ender kariala, a
komail sota pan kariala. Lapwada,
a komail pan lapwada.
38 Kisakisa wei, a a pan depuk
ong komail dal mau eu, me idang
pena, o itik pena, o dir kaualap, me
pan ko ong komail. Pwe men song
ota, me komail kin songki, iduen a
pil pan song ong komail.
39 A kotin pil masani ong irail
karaseras eu: Da, me maskun pan
kak kare me maskun? Ira karos
sota pan pupedi nan por o?
40 Tounpadak sota kin laude
sang a saunpadak. Ma tounpadak
paroki ong a saunpadak, nan a
unsokala.
41 A menda koe kilekilang pul ni
mas en ri om ol, ap sota kan ataut o
ni pein mas om?
42 De iaduen, koe pan indang ri
om: Ri ai, aui mas, i pan ki sang pul
ni mas om, ap sota kilang ataut o
ni mas om? Malaun amen koe, ki
sang mas ataut o ni mas om, a koe
ap pan kak kilang, duen om pan
kak kisang pul, me mi ni mas en ri
om.
43 Pwe tuka mau sota pan wa
sued. Pil sota tuka sued pan wa
mau.
44 Tuka karos kin diarok kida a
wa. Pwe aramas sota kak dolung
sang pik ni tuka kamadak, aramas
pil sota kin dolung sang wan wain
ni tuka mal.
45 Aramas mau amen kin kap-
wareda me mau sang nan a pai
mau en mongiong i, a me sued
amen kin kapwareda me sued
sang nan a sued, pwe aua kin kida
sang nan audepan mongiong o.
46 A iaduen, komail kin indang
ia: Maing, Maing, ap sota kin
wiada, me I kin inda?
47 Meamen ko dong ia o
rongerong ai masan kan, o kapwa-
iada, nan I pan kasale ong komail,
me a rasong.
48 Nan i me rasong aramas amen,
me kauada im eu o weirada lol, o
pasonedi pon paip. A lapake lao
pwilido, ad ap maimai ong im o, ap
so kak kamokidedala, pwe a kakau
pon paip o.
49 A meamen rongerong, ap sota
kapwaiada, nan a rasong aramas
amen, me kauada im eu nan pwel
so pasonedi. A lapake pwil maiai
ong, a ap madang rongk pasang, o
ola en im o me laud.

7

1 A LAO kotin erela a masan akan
karos ong pokon o, a ap kotilang
Kapernaum.
2 Ladun senturion amen mia, me
kasampwal re a, me somau, a pan
mela.
3 A lao rongada duen Iesus, ap
poronelang i saumas en Sus akan,
poeki re a, en kotido kakelailada a
ladu.
4 Irail lao pwara dong Iesus, ap
ngidingideki i potoan ong: A war
ong, ren kotin wiai ong i mepukat.
5 Pwe a kin pok ong toun sap atail
o kauadang kit sinakoke o.
6 Iesus ap kotin iang ir ala. A
ni solar non doo sang im o, sentu-
rion ap poronelang i kompok kai,
potoan ong: Maing re der kangere
ir kotido, pwe i sowar, ren ketlong
ong nan im ai.
7 Ngai ari sota kin aka, me i war
ong poto dong ir. A re kotin masa-
niata; a ai ladu pan kelailada.
8 Pwe ngai pil aramas amen, me
mi pan manaman akan, ap kaunda
saunpei kai. A ma i pan, indang
amen: Kowei! A pan kola; o ong
amen: Kodo! A pan kodo; o ong ai
ladu: Wiada met! A pan wiada.

9 Iesus lao mangi mepukat, ap
kotin puriamui kila, saupei dong
pokon o, me idauendo i, masani:
I indai ong komail, me I saik diar
poson lapalap duen met, sota ren
men Israel.
10 A me pakadarala kan lao pure-
long ong nan im o, re ap diarada,
me ladu o kelailada.
11 Kadekadeo murin mepukat a
kotilang kanim eu ad a Nain; sap-
wilim a tounpadak kan toto iang i;
o aramas pil me toto.
12 A lao koren iong wanim en
kanim o, kilang, melar amen, me
re wawei, ieros en in a, a iei li odi
amen; a toun kanim me toto iang i.
13 Kaun o lao masani i, ap kotin
kupurela, masani ong i: Eder
sangesang.
14 I ari koti ong, doke kopa o, a me
roa kan ap udi. I ap kotin masani:
Manakap, I indai ong uk, paurida!
15 A me melar o ap modada,
pikekidi lokaia. Iesus ap kotiki ong
i ren in a,
16 Masak ap kipa ir edi, o
kapikapinga Kot indada: Nan
saukop lapalap amen, me pwarado
re atail, o Kot me kotier ren
sapwilim a aramas akan.
17 A kasoi pot et duen i lolok sili
nan Iudäa o sap karos, me mi imp
a.
18 En Ioanes a tounpadak kan
kaire kin i mepukat karos.
19 Ioanes ap molipeido sapwilim
a tounpadak kan riamen, porone
ira lang Iesus, masanlang i: Ir me
pan kotido, de sen auiaui amen?
20 Ol oko lao poto dong i, ap
potoan ong: Ioanes saunpaptais
kadar kit dong ir potoan kalelapok:
Ir me pan kotido, de sen auiaui
amen?
21 A ni auer ota a kotin kake-
lada me toto sang ar somau, o luet,
o ngen sued akan, o kotin kapad
pasang mas en me maskun toto.
22 Iesus ap kotin sapeng masani
ong irail: Koma u kowei, kaireki
Ioanes, meakan komail kilanger
o ronger: Me maskun akan
kilangada wasa, o me luet akan
kin alialu, o me tuketuk kan
makelekeleda, o me salongepon
kin rong wasa, o me melar akan
kin maureda, o rongamau me lolok
ong me samama kan.
23 O meid pai, me sota pan makar
kin ia!
24 A men kadar en Ioanes lao
purela, Iesus ap kotin tapiada
masani ong pokon o duen Ioanes:
Da me komail koieila en kilang nan
sap tan? Komail men kilang alek
pot, me kin dueduälokki ang?
25 De da me komail koieila
en kilang? Komail men kilang
aramas amen, me likau kida likau
muterok? Kilang, me kin likau
kida likau lingan, o kaped en
manga, kin mi nan im en nanmarki
kan.
26 De da me komail koieila en
kilang? Saukop amen? Ei, I indai
ong komail, a laude sang saukop
amen.
27 Pwe iei i me intingidier due:
Kilang, I kadarala mo mui nai men
kadar amen, me pan koki al mo
’mui.
28 Pwe I indai ong komail, sota
saukop amen me ipwi sang ren li
akan, me laude sang Ioanes saun-
paptais, ari so, me tikitik nan wein
Kot, iei me laude sang i.
29 A aramas karos, me rongerong
i, o saunopwei kan kapinga Kot
ni ar iang paptaiseki paptais en
Ioanes.
30 A Parisär o saunkawewe kan
sapai ong pein irail ni ar mamaleki
kupur en Kot, ap sota iang paptais
re a.
31 A da me I en karasai ong ara-
mas en di wet? O da me irail ra-
song?
32 Irail me rasong seri kai, me kin
momod nan wasan net akan o like-
likwir nan pung arail indinda: Kit
kasakasang, a komail sota kakalek;
kit kamamauke kin komail, a ko-
mail sota sangesang.
33 Pwe Ioanes saunpaptais

pwarado, ap sota kang prot, o sota
nim wain, a komail kin inda: Nan
tewil kin di poa.
34 Nain aramas pwarado, manga
o nim, a komail kin inda: Ki-
lang, me kaped en manga o kamom
sakau, kompoke pan saunopwei o
me dipan akan!
35 A lolekong kin diarok kida na
seri kan karos.
36 A Parisär amen poeki i, en
konot re a. I ari kotilong ong nan
im en Parisär o kaipokedi ni tepel.
37 A kilang, li amen mi nan
kanim o, me dipan amen, a lao asa,
me Iesus kotikot konot nan im en
Parisär o, ap wado kokon en ala-
pasta,
38 O poridi mur i ni aluwilu a
sangesang o pikekidi widenki pil
en mas a aluwilu a, o limwieki a
pwilipeipei, o metik aluwilu a kan
o keieki alapasta.
39 A Parisär o, me lukedo i lao
kilanger, ap mongemongeloleki in-
dada: Ma ol men et saukop amen,
a pan asa, is li o, me sair i, pwe me
dipan amen.
40 Iesus ap kotin sapeng masani
ong i: Simon, I men indai ong uk
meakot. I ari indada: Saunpadak,
masania do!
41 Ol amen mia, me aramas ri-
amen pwaipwand ong. Amen ira
pwaipwandeki denar limepuki, a
amen limeisok,
42 A ni ara sota men kapungala, a
kisakisa kin ira la karos. Indang ia,
is re ’ra, me pan pok ong i laud?
43 Simon sapeng potoan ong: I
lamelame i, me a kisakis laud ong.
A kotin masani ong i: Koe meid
pung kasauiada.
44 I ari saupei dong li o masani
ong Simon: Koe kilang li men et, I
pedelong ong nan im om, a koe sota
ki ong ia pil men widen nä i kat, a i
me widenki pil en mas a nä i kat, o
limwieki a pwilipeipei.
45 Koe sota metik ia, a i sota
tukedi sang metik nä i kat, sang ni
a pedelong lao lel met.
46 Koe sota usore kin ia le, a met
keiekier nä i kat alapasta.
47 Nan i me I indaki ong uk: Dip
a kan me toto me lapwadar, pwe
a kin limpok laud; a me dip a sota
non lapwada, nan a kin limpok tik-
itik.
48 I ari masani ong li o: Dip om
akan me lapwadar.
49 A me iang mod ni tepel o ap
tapiada inda nang pung ar: Is men
et, me pil kin lapwada dip akan?
50 I ap kotin masani ong li o: Om
poson me dore uk ala, kowei popol!

8

1 KADEKADEO murin mepukat a
kotin kakan sili nan kanim laud o
me tikitik kan, padapadak o kaloki
rongamau en wein Kot, o ekria-
men iang i.
2 O pil li akai, me a kotin
kakelailada sang ngen sued o
somau kan, iet akan: Maria, me pil
adaneki men Makdala, me tewil
isimen koiei sang.
3 O Ioana iei likond en Kusas en
Erodes a saunkoa men, o Susana, o
me toto, me papaki i ar kapwa kan.
4 A aramas totoia lao pokon dong
i sang nan kanim akan, karos, ap
kotin karaseras masani:
5 Saunkamor kolan kamor a war
akan. Ni a kamokamorok akai ap
moredi ong pon kailan al ap tiatidi
o manpir en pan lang nam ir ala.
6 A akai moredi ong pon paip.
A lao wosada, a mongedi, pweki a
sota lamelamur.
7 Akai moredi nan tuka teketek, a
tuka teketek wosada, kasokä ir ala.
8 A akai moredi nan pwel mau,
ap wosada o wada pan me epuki.
Ni a kotin masanier mepukat, ap
masan laudeda: Me salong a mia,
men rong, i en rong!
9 A sapwilim a tounpadak kan
ap kalelapok re a: Ia wewe en
karaseras wet?
10 I ari kotin masani: A muei ong
komail er, en asa me rir en wein
Kot, a met akan en asa ni karaseras

akan pwe ren kilang, ap sota ki-
lang, o rong, ap sota weweki.
11 A iet wewe en karaseras o:
Masan en Kot iei war akan.
12 A me mi pon kailan al o,
iei ir, me rongadar, a muri tewil
pwarada katia sang masan en Kot
nan mongiong arail, pwe ren der
poson, rap maurela.
13 A me mi pon paip, iei ir, me kin
rong masan o ap pereperen ale, a
sota kalau re 'rail. Ansau kis re kin
poson, a ni ansaun songesong, irail
kin pupe sang.
14 A me moredi nan tuka teketek,
iei irail me kin rong, ap koieila
tiropeki anan o pai, o inong sued
en maur et, rap sokekila, ap sota
wa.
15 A nan sap mau, iei irail, me
kin rong masan o, ap nekinek nan
mongiong ar inen o mau, o wada
nin tiak en kanongama.
16 Sota me kin isikeda lamp, ap
pwainekidi kopa eu, de ki ong
pan men wendi a pon deu a, pwe
me pan pedelong ong en kilang
marain o.
17 Pwe sota me rir kot, me so pan
sansaleta, pil sota me okiok kot, me
so pan kalok sili.
18 Komail ari kalaka duen omail
kin rongerong, pwe me a mia, ekis
pan ko ong; a me sota a mia, i, me a
kiki ong, me a, pan katia sang.
19 In a o ri a kan ap ko dong i, a re
sota kak kaiong impa pweki pokon
o.
20 A ap loki ong i: In ar o ri ar
akan poto liki, re men udial ir.
21 A kotin sapeng masani ong
irail: In ai o ri ai mepukat, me kin
rongerong masan en Kot o apap-
wali.
22 Kadekadeo ni eu ran a kotilang
pon apot sop, a sapwilim a toun-
padak kan iang i. A kotin masani
ong irail: Kitail en kotela le en: Irail
ari tangetang koieila.
23 O ni ar tangetang kokowei, a
kotin saimokela; melimel ap koda
nan sed. A sop o pwilipwil, a pan
mauidi.
24 Irail ap kai dong i, kaopada i,
potoan ong: Maing, Maing, kit pan
mela! I ari kipada masani ong ang
o iluk en sed akan, rap tikitikala o
molelar.
25 I ap kotin masani ong irail:
Ia omail poson? A irail masakada
inda nan pung ar: Daduen, is men
et, pwe a kin masani ong ang o sed,
ir ari duki ong.
26 Irail ap lele dong sap en
Kadara, me sal ong Kaliläa.
27 I lao kotidi sang, ol amen tu
ong i, me kodo sang kanim o, me
tanwar en tewil sang mas kokodo,
o me kiliso, o a sota kin kauson
nan im, pwe a kin mimi nan sousou
kan.
28 I lao kilang Iesus, ap werida,
poridi sang mo a indaki ngil laud:
Menda re omui ngai, Iesus Sap-
wilim en Kot lapalap? I men poeki
re omui, kom der kalok ia la!
29 Pwe a kotin masani ong ngen
saut o, en koiei sang ren aramas o,
pwe pan pak toto a saikidi i; i ari
kin sali kidi sal mata o sal en nä kai.
A i kamueit ir pasang, o tewil paki
i lang sap tan.
30 Iesus kotin kainoma re a
masani: Ia ad om? A potoan ong:
Lekion; pwe tewil toto mi re a.
31 Ir ari poeki re a, ender masani
ong irail, me ren kodilang pweleko.
32 Ari, pwin pwik kalaimun mi
wasa o mangamanga sili nin nana
o. Irail ari poeki i, en kotin mueid
ong irail re en til ong irail. I ari
kotin mueid ong irail.
33 Tewil oko ap kodi sang ren ara-
mas o, ap tilong nan pwin pwik o.
Pwin pwik o ap tangedi wei ni aul
ong nan sed ap mopila.
34 Silepa ko lao kilanger me
wiauier, rap tangdaui, kolang
kanim laud o tikitik kan, kaireki
sili.
35 Irail ap koieila, kilang me
wiauier, re ap kola ren Iesus, di-
arada aramas o, me tewil oko
keredi sang lole, momod ni aluwilu

en Iesus, likauda o lolekonglar;
irail karos masakadar.
36 Me iang udialer, ap kaire kin
irail duen tanwar en tewil a kake-
ladar.
37 Men Kadara karos ap
poekipoeki i, en koti wei sang re
’rail, pwe re masakadar kaualap.
I ari kotida pon sop o, ap kotin
purelar.
38 A ol o, me tewil oko kodi
sanger, poeki re a, en iang i; a Iesus
sota kotin mueid ong i masani:
39 Purelang deu om, kalok sili
duen manaman lapalap, me Kot
wiai ong uk er! I ari kola, kalok
sili nan kanim o duen manaman
lapalap, me Iesus kotin wiai ong i.
40 Kadekadeo Iesus lao kotin
puredo, aramas akan ap kasamo
i, pwe irail karos auiaui i.
41 A kilang, ol amen, ad a Iairus,
saumas en sinakoke, kotido poridi
ni aluwilu en Iesus o poeki i, en
kotilong ong nan im a.
42 Pwe na ieros seripein amen,
me a par ngaulriau, me koren iong
mela. A ni a kotikot kokodo, pokon
o koi dong i.
43 A li amen, me nta pwilipwil
par ngaulriau, me pwaineki ong
saunwini kan a dipisou karos. A
sota me kak kakelailada i.
44 I me apedo mur i, doke ni
kailan sapwilim a likau. A pwilip-
wil en nta madang madada.
45 Iesus ap kotin masani: Is i me
sair ia? A karos lao inda me sota,
Petrus o me iang i ap potoan ong:
Maing, pokon o kin kapil pena o koi
dong ir, a iaduen, re kotin masani:
Is i me sair ia?
46 A Iesus kotin masani: Nan
meamen sair ia, pwe I pam, me kel
eu ko sang ia er.
47 A li o lao asaer, me a so
kak rirala, ap masapwekada, apedi
poridi sang mo a, ap katitiki mon
aramas karos, karepan a sair i, o
duen a kelailada madang.
48 A ap kotin masani ong i:
Seripein popoleta, om poson me
kakel uk ada, kowei popol.
49 A ni a kotin masaniata,
amen potodo sang ren saumas en
sinakoke o katitiki ong i: Sapwilim
omui seripein melar. Menda kom
kangirieki saunpadak o.
50 A Iesus lao mangi mepukat,
ap kotin sapeng i masani: Koe der
masak, koe poson ta, a ap pan mau-
reda.
51 A lao kotilong ong nan im o, a
sota kotin mueid ong amen en iang
pedelong ong nan pera, Petrus, o
Ioanes, o Iakupus eta, o sam en
seripein o in a.
52 A irail karos sangesang o ma-
maukeki i. A i kotin masani: Ko-
mail der sangesang! Pwe a sota
melar, a mamair eta.
53 Rap kaururki, pwe re asa, me a
melar.
54 I ari kotikiiei sang ir nan pera
o, a ap kotin ale pa a warong ong i
masani: Seripein, paurida!
55 Ngen en seripein ap pure dong
i, i ari madang uda. I ap kotin
masani, kisin manga en ko ong.
56 A sam a in a puriamui kila.
I ari kotin inapwiedi irail ren der
indang meamen me wiauier.

9

1 A LAO kotin molipe pena ekri-
amen oko, ap kotiki ong irail kel o
manaman, en kaloedi tewil akan
karos o kakelada me somau kan.
2 I ari kotin porone ir ala, pwen
padapadak duen wein Kot o kake-
lada me somau kan.
3 O a kotin masani ong irail: Ko-
mail der wala meakot pon al o:
Sota sokon, de ed, de prot, de moni,
amen pil so pan wa sakit riau.
4 O wasa kis me komail pan pede-
long ong nan im eu, komail pan
mimieta wasa o, komail lao kowei
sang ia.
5 O meamen kang kasamo
komail, komail sapalewei sang
kanim o, o sipede sang pwel ni nä
omail, pwen kadede ong irail.

6 Irail ari kokola, kakan sili nan
kisin kanim akan, padaki ronga-
mau o kakelada me somau kan
wasa karos.
7 A nanmarki Erodes lao mangi
duen meakan, me wiauiki i, ap
pingidar, pweki akai katitiki, me
dene Ioanes iasadar sang ren me
melar akan.
8 A akai indada, me dene Elias
pwarado, o akai me inda, me dene
saukop en kaua men iasadar,
9 A Erodes masani: Ioanes, i me
i lepuke sang mong a, a is men et,
me i kin rongerong due? A ap men
udial i.
10 A wanporon akan lao pure
doer, ap kaireki i karos, me re
wiadar. I ari kotin uk irail ada,
kotilang wasa rir, nan kanim eu,
me ad a Petsaida.
11 Toun sap o lao asaer, rap
idauenla i, i ari kotin kasamo irail,
o kotin padaki ong irail duen wein
Kot, o kotin kakelada me mau ong.
12 A lao pan wasa pongier, ekria-
men potodo potoan ong i: Re kotin
kadar pasang pokon en, pwen kola
nan kisin kanim akan o nan sap, en
rapaki wasan pweidi o kan ar kisin
manga, pwe kitail kotikot nan sap
tan wet,
13 A a kotin masani ong irail: Ko-
mail pan ki ong irail kan ar manga!
Re potoan ong: Lopon prot eta li-
mau o mam eta riamen mi re at.
De se pan kola netie dong pokon
kalaimun wet manga?
14 Pwe irail me ol impan limekid.
A a kotin masani ong sapwilim a
tounpadak kan: Komail pwini ir
pasang wad limek o limek!
15 Irail ari wiada o kamod irail
edi.
16 A kotin limada lopon prot li-
mau o mam riamen, masanda nan-
lang, laolaoki, pilitiki pena, kotiki
ong sapwilim a tounpadak kan,
pwe ren nene ong pokon o.
17 Irail sak, o karos medier, ap
rikada dodo eisokriau luan ka-
madip o.
18 Kadekadeo ni a kotin laolao
kelep, sapwilim a tounpadak kan
iang i. A kotin kainoma re ’rail
masani: Is me aramas kin inda me
ngai?
19 Irail sapeng potoan ong:
Ioanes saunpaptais, a akai me inda
Elias, o pil akai kin inda, me dene
saukop en kaua men iasadar.
20 A kotin masani ong irail: A da
me komail kin inda is ngai? Petrus
ap sapeng potoan ong: Ir me Kris-
tus sapwilim en Kot.
21 A i me kotin padik inapwiedi
irail, ren der indang meamen
mepukat,
22 Masani: Nain aramas pan
kalokolok laud, o lokidokila ren
saumas, o samero lapalap, o
saunkawewe kan, o a pan kamela,
o ni ran kasilu a pan maureda,
23 Ap kotin masani ong irail
karos: Meamen men idauen ia i
en tonmeteki pein i o ale a lopu ni
ran karos, o idedauen ia do.
24 Pwe meamen kanakanai ong
maur a, pan pupe sang. A meamen
kasela maur a pweki ngai, pan di-
arada.
25 Pwe da me pan mau ong ara-
mas amen, me aneki pena sappa
karos, ap kasela pein i o kas-
apokela pein i?
26 Pwe me kin namenok kin ia
o ai padak kan, i me Nain aramas
pil pan namenokki, a lao kodo ni
a lingan, o lingan en Sam a, o na
tounlang saraui kan.
27 A melel I indai ong komail,
akai irail, me mi met, sota pan
mela, irail lao udial wein Kot.
28 A kadekadeo murin pong walu
pong murin masan pukat i ap
ukada Petrus, o Ioanes, o Iakopus
kotidala pon nana o pwen laolao.
29 A ni a kotin laolao mom en
silang i ap wukila o sapwilim a
likau puetepuetela o lingaling.
30 A kilang, ol riamen iang i
masan pena! Ira me Moses o Elias.
31 Ira pwarado ni ara lingan o
mamasani duen a pan kamatala

nan Ierusalem.
32 A Petrus o me iang i me
toutouki mair. Ira lao pirida, re ap
udial a lingan o ol riamen kotikot
impa.
33 Kadekadeo ira lao kotiwei
sang re a, Petrus ap indang Iesus:
Maing, meid mau atail kotikot
met. Kit en kauada kisin im silikis:
Tanpas ar, o en Moses, o en Elias; a
sasa me a kasokasoi.
34 Ni a kasokasoi mepukat, pali
en dapok kadupal irail edi, irail ari
masakadar ni ar tilong nan dapok
o.
35 O ngil eu peidido sang nan
dapok o masani: Iet nai ol kompok,
komail en rong i!
36 A ngil wet lao wiauier, re ap di-
aradar Iesus ta. Ir ari nenenlata; o
ni ran oko re sota kaireki meamen
duen me re kilanger.
37 A kadekadeo manda en ran
o irail lao kotidido sang nana o,
pokon kalaimun ap poto dong i,
38 A kilang, ol amen nan pokon
o ngil laudeda potoan ong: Saun-
padak, i poeki re ir, re kotin masani
dong ai tungol putak o, pwe iei ai
ieros.
39 Re kotin mangi, ngen o lao
koledi i, a kin madang weriwer,
a kin senseroki sili, a ap kin pu-
dopud o meid apwal ni a kin koiei
sang i.
40 Ngai ari poeki ren sapwilim
ar tounpadak kan, ren kause wei
sang i, a re sota kak.
41 A Iesus kotin sapeng masani:
O di wet meid soposon o sapung,
ia arain ai pan mimi re omail? Ia
arain ai pan kokoa komail? Wa
dong ia noum putak!
42 A ni a kokodo, tewil ap kapu-
rurada o seroki sili i, a Iesus kotin
kidaueda ngen saut o, o kakelada
putak o, ap kapure ong i ren sam a.
43 A irail karos puriamuiki man-
aman en Kot. A ni ar puriamuiki
en Iesus a wiawia kan ap kotin
masani ong sapwilim a tounpadak
kan:
44 Masan pukat en kaloledi nan
salong omail: Nain aramas pan
pangala ni pa en aramas.
45 A irail sota weweki masan wet,
pwe a rir sang irail, i me irail
sasaki. Irail ari masak kalelapok re
a duen masan pot et.
46 Irail ap pil lamelame, is me
pan lapalap re ’rail?
47 A Iesus lao kotin mangi ar
lamelam nan mongiong arail, ap
ale seri men, kida impa a,
48 O masani ong irail: Meamen
pan apwali kisin seri men et ni ad
ai, nan a kin apwali ia, a meamen
pan apwali ia, nan a kin apwali, me
kadar ia do; a me tikitik re omail,
nan i me pan lapalapala.
49 Ioanes ap sapeng potoan ong:
Maing, se kilanger amen, me
kausewei tewil akan ni mar ar. Kit
ari inapwiedi, pwe a sota kin iang
kit idedauen ir.
50 A Iesus kotin masani ong
i: Eder inapiedi, pwe me so kin
palian komail, nan a kin iang
komail.
51 A kadekadeo a lao ansau,
me a pan peukadala, a ap kotin
saupeilang kotilang inen wong
Ierusalem.
52 A kotin poronela men kadar
akan, me pan tiong mo a. Irail
ari kokola lele dong kisin kanim en
Samaria eu, pwen rapaki wasa, me
a pan pweiokidi ia.
53 A re sota kasamo i aki a
kotin saupeila kotilang inen wong
Ierusalem.
54 Sapwilim a tounpadak kan
Iakopus o Ioanes lao kilanger
mepukat, ap potoan ong: Maing,
ma re kotin kupura, se pan poeki,
kisiniai en moredi sang nanlang,
kang irail la, duen Elias wiadar.
55 A i kotin saupeido, kapung ong
ira masani: Koma sota asa is Ngen,
me naina kin koma?
56 Irail ap daulul wei nan eu kisin
kanim.
57 Kadekadeo ni arail kotikot
kokodo amen ap potoan ong i:

Maing i pan idedauen ir wasa
karos me re pan kotila ia.
58 Iesus kotin masani ong i: Poks
akan por ar mia, o manpir en pan
lang pas ar mia, a Nain aramas sota
wasa en kaula wei mong a.
59 A kotin masani ong amen:
Idauen ia do! A i indada: Maing,
komui kotin mueid ong ia mas, i en
purela sarepedi sam ai.
60 A Iesus kotin masani ong i: Me
melar akan en sarepedi ar melar
akan, a koe kowei kalok sili wein
Kot!
61 Pil amen potoan: Maing, i pan
idedauen ir sili, a re kotin mueid
ong ia mas, i en kamurimuri ong
toun im ai.
62 A Iesus kotin masani ong i:
Sota me pan koledi men weirada
pwel, ap kilang muri, a sota koiok
ong wein Kot.

10

1 MURIN mepukat Kaun o pil
kotin piladar isiakan o porone irail
wei mo a ni wad riamen, en kakan
sili nan kanim laud o tikitik kan,
wasa me a pein pan kotilang ia.
2 A kotin masani ong irail: Rak
me kalaimun, a toun dodok me
malaulau; poeki ren Kaun en rak,
en kadarala toun dodok nan a rak.
3 Komail kola; kilang, I kadar ko-
mail la dueta sippul akan nan pung
en kidi en wei akan.
4 Komail der wewa ed en moni,
de ed en sailok, de sut, o der rana-
mau ong meamen nani al o.
5 A ma komail pan pedelong ong
nan im eu, komail pan inda mas:
Popol en mimi nan im wet!
6 A ma popol amen mi wasa o,
omail popol pan mimieta re a, a
ma so, omail popol pan pure dong
komail.
7 A komail pan mimieta nan im
ota, o manga o nim, me mi re 'rail
pwe toun dodok me warong pwain
a. Komail der pedoi sang nan eu im
ap kolong ong nan eu.
8 A ma komail pan pedelong nan
eu kanim, o re pan kasamo komail,
i wasa komail pan tungole, me pan
wisike dong komail.
9 O kakelada me somau kan, me
mi wasa o, o kaire kin irail: Wein
Kot koren dong komail.
10 A ma komail pan pedelong nan
eu kanim, o re sota pan kasamo
komail, i wasa komail pan pedoi
nani al indada:
11 Pil pwel par, me ko dong kit
nan omail kanim, sipede dong ko-
mail; ari so, komail en asa, me
wein Kot koren dong komail.
12 I indai ong komail, nan a pan
mangai ong Sodom ni ran o sang
kanim o.
13 Suedi ong uk Korasim! Suedi
ong Petsaida! Pwe ma manaman
akan, me wiaui ong uk er, wiaui
ong Tirus o Sidon, nan melel, re
pan kalula nan tuk en likau o nan
pas.
14 A a pan mangai ong Tirus o
Sidon ni kadeik o sang komail.
15 A koe Kapernaum, me paidar
nanlang, pan pisikondi ong nan
pweleko.
16 Me rongerong komail, nan a
kin rongerong ia; o me mamaleki
komail, nan a kin mamaleki ia. O
me mamaleki, ia, nan a kin ma-
maleki, me kadar ia do.
17 Me isiakan ap puredo,
pereperen potoan ong: Maing, pil
tewil akan udi ong kit ni mar omui.
18 A kotin masani ong irail: I ki-
langer Satan likamata liol a pupedi
sang nanlang.
19 Kilang, I ki ong komail mana-
man, en tiakedi serpent o skorpion,
o en poedi kel en imwintiti karos.
O sota meakot pan kasuedi ong ko-
mail,
20 Ari so, komail der peren kida,
me ngen akan kin udi ong komail,
a komail peren kida me ad omail
intingidier nanlang.
21 Ni auer ota Iesus kotin
perenda ni ngen e masani: I

kapinga komui, Sam ai, kaun pan
lang o sappa, me komui okila
mepukat sang me lolekong o koiok
kan, ap kasale ong seri pwelel
akan! Ei Sam ai, pwe iduen me
komui kupukupura.
22 Meakaros muei ong ia er sang
ren Sam ai, o sota me asa sapwilim
a Ol, pwe Sam eta. O sota me asa
Sam, pwe sapwilim a Ol eta, o me
sapwilim a Ol pan kasale ong.
23 I ap kotin saupei dong toun-
padak kan, masani ong irail eta:
Meid pai por en mas akan me
udial, me komail udialer.
24 Pwe I indai ong komail, saukop
o nanmarki kan toto anane udial,
me komail kin ududial, a re sota
kilanger; a re men rongada, me
komail kin rongerong, ap sota ron-
gadar.
25 A kilang, saunkawewe men
ap uda, kasongesong i potoan ong:
Saunpadak, da me i en wiada,
pwen sosoki maur soutuk?
26 A kotin masani ong i: Da me
intingidier nan kapung o? Daduen
om dondoropwe?
27 A sapeng indada: Koe en pok
ong Kaun om Kot mongiong om
unsok, o ngen om unsok, o kel om
unsok, o om Iamelam unsok, o men
imp om dueta pein koe.
28 A kotin masani ong i: Koe meid
sapeng inen, wiada mepukat, a koe
pan maurela.
29 A ap men ak kapungki pein i
indang Iesus: A is men imp ai?
30 A Iesus kotin sapeng masani:
Aramas amen momait sang
Ierusalem kodila Ieriko ap lodi ong
lolap akai, me ter sang a likau kan,
o kame i, rap koieila; i ari pan mela.
31 A samero amen momaitela
nani al ota. A ni a kilang i, ap
daulul wei sang.
32 A leap amen pil dueta. Ni a
leler wasa o, kilang i, ap daulul wei
sang.
33 A ol en Samaria amen sailok
sili ap pil weid wasa o. Ni a ki-
langer i ap pokela,
34 Kola re a, o kidim pena a pwal
akan, ap ki ong le o wain lole o
kamondi i pon dake pa man o, wala
nan im en kairu eu, apapwali i.
35 Manda a pan samala, ap ki ong
kaun en im o denar riau indang i:
Apapwali i! A ma mekis pan dauli,
i pan kapungala, ni ai pan puredo.
36 A is ren ir silimen, me koe
wiaki men impan ol o, me lodi ong
lolap oko?
37 A sapeng: Me wiadar dodok
kadek ong i. Iesus ap kotin masani
ong i: Ari, kowei ala sang!
38 A kadekadeo ni ar kotin
sailokela, a kotilong ong nan kisin
kanim eu. Li amen mi wasa o, ad a
Marta, me kasamo i long ong nan
im a.
39 Ri a li amen mia, me ad a
Maria, me momod ni aluwilu en
Iesus, rongerong a masan.
40 A Marta kasopisokki pein i a
papa i. I ari potodo potoan ong:
Maing, re sota kotin kupuroki ri ai
li, me sota kin iang ia dodok? Re
kotin padaki ong i, en sauasa ia.
41 A Iesus kotin sapeng masani
ong i: Marta, Marta, koe meid
nongki o sopisokki okotme.
42 A me ta kot me kasampwal.
Maria piladar pwais mau, me sota
pan katia sang.

11

1 KADEKADEO ni a kotikot wasa
kis pwen laolao, a lao kotin erelar,
amen sapwilim a tounpadak kan
ap potoan ong i: Maing re kotin
padaki ong kit kapakap, dueta
Ioanes kin padaki ong a tounpadak
kan.
2 A ap kotin masani ong irail:
Komail lao wia kapakap, ap inda:
Sam at, mar omui en saraui, wei
'mui en pwaida,
3 Kotikido ran wet at tungol
kaukaule.
4 Lapwa sang kit dip at, dueta kit,
me kin lapwada karos, me wia dipi

ong kit, eder kaluang kit ren me
katikatiamau kan.
5 I ap kotin masani ong irail: Is
re omail, me a kompok amen mia
o me pan kola re a ni ailep en pong
indang i: Kompoke pai, ki ong ia
lopon prot silu,
6 Pwe kompoke pai men
pwarado sang a sailok o, ap sota,
me i pan kak ki ong i.
7 A me mi nan im o pan sapeng
inda: Koe der kadiropa ia, pwe
wanim ritidier, o nai seri ko iang ia
nan wasan mair; i so kak paurida o
ki ong uk meakot.
8 I indai ong komail, ma a sota
pan paurida o ki ong i aki kom-
pokepa a, nan a pan paurida o ki
ong, me itar ong i aki a ngidingid.
9 I indai ong komail, poeki, a ko-
mail pan tungole; rapaki, a komail
pan diarada; letelet, a a pan ritida
mo 'mail.
10 Pwe karos me poekipoeki, kin
tungole; o me kin rapaki, kin di-
arada; o me kin letelet, nan a pan
ritida mo a.
11 De is sam amen nan pung
omail, ma na putak pan poeki na
kisin prot, pan ki ong i takai eu?
De ma a poeki mam, pan ki ong i
serpent amen?
12 De ma a pan poeki kitor eu,
pan ki ong i skorpion amen?
13 Ma komail, me song sued, asa
duen kisakis mau ong noumail seri
kan, nan melel kaualap. Sam omail
nanlang pan ki ong Ngen saraui
ren me poeki re a.
14 A ap kotin kause wei tewil
amen, me lotong. A kadekadeo
tewil lao koiei sanger, me lotong
o ap lokelokaia, a aramas puria-
muiki.
15 A akai ir katitiki: Nan
Peelsepup, saumas en tewil akan,
me a kauseki sang tewil akan.
16 A akai kasongesong i,
poekipoeki kilel eu sang nanlang.
17 A ap kotin angi ar lamelam,
masani ong irail: Wei karos ma a
pan u pena nan pung a, a pan ola;
o ma toun im eu pan u pena nan
pung a, a sota pan pwaida.
18 A iaduen, ma Satan u ong pein
i, a wei pan kak pwaida? Aki ko-
mail indinda me dene ngai kause
wei tewil akan ki Peelsepup.
19 Ma I kin kauseki wei
Peelsepup tewil akan, a is me
noumail ol akan kin kause kin
irail? Irail ari pan omail saunka-
pung.
20 A ma I kauseki wei lim en Kot
tewil akan, nan wein Kot lel ong
komail er.
21 Ma me kelail o, me audeki
kapwa en pei, pan sinsila im a, nan
a kapwa nekinekid mau.
22 A ma amen, me kelail sang i,
pan palian i o kaloedi i, ap pan atia
sang a kapwa en pei, me a kelekier,
o nek pasang kapwa en kul.
23 Meamen, me sota iang ia, iei
me palian ia, o me sota kin dol-
ung penang ia, iei me kin kasapoka
pasang.
24 Ngen saut lao kowei sang ren
aramas, a kin tangatang sili nan
sap tan akan, rapaki wasan kamol,
a sota, me a diarada, i ap kin inda: I
ap pan purelong ong nan im ai, me
i pedoi sanger.
25 A lao puredo, a diar, me a
kokok o kapwater,
26 I ari koieila, ale ong i ngen isi-
men, me sued sang pein i. Irail ap
pedelong ong lole, rap kakauson
ia; a aramas pan sued sang mas.
27 A kadekadeo ni a kotin ma-
masani mepukat, li amen, kisan
pokon o, ap potoan ong i: Meid pai
kupur o, me wia ir adar, o didi kan,
me re kotiki!
28 A i kotin masani: Ei, meid pai,
me kin rong masan en Kot ap kap-
waiada.
29 A pokon o lao tengeteng pena,
a kotin masani: Di wet meid sued!
Re kin rapaki kilel eu, a sota kilel
pan sansal ong ir, pwe kilel en Iona
eta.
30 Pwe duen Iona kilel eu ong
men Niniwe, iduen Nain aramas

ong di wet.

31 Li nanmarki en pali air amen
pan u ong ol akan en di wet ni
kadeik o pan kari ir ala, pwe a
pwrarado sang ni imwin sappa,
pwen rong lolekong en Salomo. A
kilang, me laude sang Salomo mi
met.

32 Ol en Niniwe kan pan u ong di
wet ni kadeik, o pan kariala i, pwe
re kalula ni ar rongadar padak en
Iona. A kilang, me laude sang Iona
mi met.

33 Sota me kin isikeda lamp, ap
kila wasa rir, pil so pan kopa, a pon
deu a, pwe me pan pedelong ong,
en kilang marain o.

34 Por en mas marain en pali war.
Ma mas om makelekel, war om
karos pan dir en marain. A ma mas
om me sued, war om karos me pil
dir en rotorot.

35 En kalaka, pwe marain mi lol
om, der rotorot!

36 Ma war om dir en marain
kaualap, o sota kisan rotorot mia,
karos pan dir en marain dueta lin-
gan en lamp, me kin sensere uk
ada.

37 A ni a kotin kaparok, Parisär
amen luke i, en konot re a. I ari
kotilong kotidi nin tepel.

38 A Parisär lao udial, ap puria-
muiki, me a sota kotin omiom mon
konot.

39 A Kaun o kotin masani ong i:
Nan komail Parisär akan kin widen
likin dal o plet, a lol omail me dir en
me re kuliada o me sued.

40 Nan pweipwei komail, kaidin i
me wiadar pali liki, pil wiadar pali
lole?

41 A kisakis weita duen komail
kak ong! A kilang, karos pan
makelekel ong komail.

42 Suedi ong komail Parisär
akan, pwe komail, kin mairongki
eisokkis eu en minse, o raute o
song en kisin tan tuka kai, ap sota
insenoki kadeik o limpok en Kot!
Wiada mepukat ap pil kapwaiada
me tei kan.

43 Suedi ong komail Parisär akan,
pwe komail men mondi leppantam
nan sinakoke kan o mauki, ren
ranamau ong komail nan wasa en
netinet akan.

44 Suedi ong komail, pwe komail
rasong sousou kan, me so sansal, o
aramas alialu poa, ap sasa ir!

45 Saunkawewe men ap sapeng
potoan ong i: Saunpadak, komui
pil kin suede kin kit masan pukat.

46 A i kotin masani: Pil suedi ong
komail saunkawewe! Pwe komail
kin katoutou kila kapwa en wisik
toutou aramas akan, ap sota sairki
sondin pa omail.

47 Suedi ong komail! Pwe komail
kin apapwali sousou en saukop
akan, a sam omail akan kame ir
ala.

48 Komail ari kin kadede o peren
kida wiawia en sam omail akan.
Pwe re kame ir ala, a komail apa-
pwali ar sousou kan.

49 I me erpit en Kot indada: I pan
kadar wong irail saukop o wan-
poron akan, a akai irail re pan
kamela o pwaki irail sili.

50 Pwe ntan saukop akan, me
kapwilipwili weier sang ni tapin
kaua kokodo, en kapokon ong di
wet.

51 Sang ntan Apel lel ntan
Sakarias, me kamelar nan pung en
pei saraui o im en kaudok, ei I indai
ong komail, a pan kapokon ong di
wet.

52 Suedi ong komail saunkawewe!
Pwe komail atia sang men kapir
pan lolekong. Komail sota pan
pedelong, ap inapwiedi, me men
pedelon ong.

53 A ni a kotin mamasani ong irail
mepukat, saunkawewe o Parisär
akan ap tapiada palian i kaualap,
kalekalelapok re a song toto,

54 O re masamasan i, o rapara-
paki, ma re sota kak diar meakot
sang ni a masan akan, pwe ren
kadipa i.

12

1 ARAMAS toto ap pokon pena
lao kidalar, irail lao it pena, i
ap kotin tapiada masani ong sap-
wilim a tounpadak kan: Komail
kalaka kalep en Parisär akan, me
malaun.
2 Pwe sota me rir kot, me sota pan
sansalada. Pil sota me okiok kot,
me so pan kalok sili.
3 Ari, me komail pan indada
ni wasa rotorot, i me pan sansal
nan marain. O me komail pan
mongininingin nan pera kan, i me
pan kalok sili pon im akan.
4 A I indai ong komail, kompok
pai kan, komail der masak irail, me
kin kamela pali war, ap solar kak
wia meakot.
5 A I pan kaasa kin komail, me
komail en masak: Masak i, me
manaman ong kamela aramas ap
kak kasela nan pweleko. Melel I
indai ong komail, i me komail en
masak.
6 Siok limen sota kin netila ni
denar riau? Ari so, sota amen irail
me Kot kin maliela.
7 Ari, pil pit en mong omail karos
me wadawad penaer. Komail ari
der masak, pwe komail me mau
sang siok toto.
8 A I indai ong komail, meamen
ponasa ia mon aramas, i me Nain
aramas pan ponasa ren tounlang
en Kot akan.
9 A meamen kamam kin ia mon
aramas, i me pan kamamaki mon
tounlang en Kot akan.
10 O meamen me pan lokaia sued
duen Nain aramas, a pan kak lap-
wada. A me lalaue Ngen saraui, a
sota pan lapwada.
11 A ma re pan wa komail la
nan ar sinakoke kan mon kapung
o ren me manaman akan, komail
depa lamelame, da me komail pan
sapengki de me komail en inda.
12 Pwe Ngen saraui pan kapame
kin komail ni klok ota, me komail
en inda.
13 A amen toun pokon potoan
ong i: Saunpadak, kom kotin
masani ong ri ai ol o, en nek pasang
at soso.
14 A kotin masani ong i: Aramas
o, is me kasapwil ia da, en saunka-
pungla o saunnene re oma?
15 O kotin masani ong irail:
Kalaka norok sued, pwe kaidin
kapwa toto, me aramas amen kin
memaur kida!
16 A kotin masani ong irail
karaseras eu: Ol kapwapwa
amen mia, me sap we kaparapar
kaualap.
17 I ari lamelame indada: Da me
i en wiada? Pwe solar wasa en
nekinek ia ai kapwa kan.
18 I ari indada: Nan iet me i pan
wiada: I pan palang pasang ai im
en nak kan, ap kauada me laude
sang kai; i wasa me i pan nekidala
me wosadang ia o ai dipisou karos;
19 A i pan indang ngen i: Ngen
i, dipisou toto ong par toto, me
nekineki ong uk er. En moleilei, o
manga, o nim o perenta!
20 A Kot ap masani ong i: Pweip-
wei men koe, pwe pongpong wet
ngen om pan ilakido. A is me pan
aneki kapwa pukat, me koe nanak
penaer?
21 Nan iduen me kin roporop
pena dipisou ong pein i, ap sota
kapwapwa ren Kot.
22 A a kotin masani ong sapwilim
a tounpadak kan: I me I indai
ong komail, eder lamelame maur
omail, me komail pan tungole, pil
iermen pali war, me komail pan
likauki!
23 Maur me kasampwal sang
manga, o war me mau sang likau.
24 Kalelapok ong rape kan! Re
sota kin kamorok, re pil sota kin
nak pena, pil sota arail pera de im
en nak, a Kot kin kotin katungole
ir. A komail so kasampwal sang
manpir kaualap?
25 A is nan pung omail, ni a
ngongki, me pan kak use pasang

pein i ki tipong en pa eu?
26 Ari, ma komail sota kak ong
wiada me mangai, a da me komail
kin ngongki okotme?
27 Kalelapok ong kiop akan, me
mi nan sap, duen ar kakairida!
Re sota kin dodok, o re sota kin
monkol pena. A I indai ong komail,
pil Salomo ni a lingan karos sota a
likau dueta apot irail.
28 Ari, ma iduen Kot kotin kap-
wataki dip, me mi nan sap ran
wet, a lakap pan lokidokila nan
stop, iaduen a sota pan madang ka-
likauwiada komail, me poson tiki-
tik?
29 A komail, ender ngongki, me
komail pan manga o nim, o komail
der insensued!
30 Pwe mepukat men liki kan
kin ngongongki. Pwe Sam omail,
me kotikot nanlang, mangi, me
mepukat karos mau ong komail.
31 A rapaki sapwilim a wei, a
mepukat pan pousalang komail.
32 Der masak pwin tikitik koe,
pwe iet kupur en Sam omail: En ki
ong komail wei o.
33 Netikila omail kapwa kan, ap
kisakisa wei, wiai ong komail ed
ko, me sota pan maringala, o pai
nanlang, me so pan ola, wasa me
lipirap men so kak ong, o man en
mot so kak kawela ia.
34 Pwe wasa omail pai mi ia, iei
wasa mongiong omail pil kin mia,
35 Nan luke pamail en
katengteng pena o omail ser en isis
36 O komail en dueta aramas
akan, me auiaui ar monsap ni a
pan kodo sang kamadip en pa-
paud, pwe i lao kodo letelet, re en
madang ritingada mo a.
37 Ladu ko meid pai, me mon-
sap o ni a pan pwarado, diar ar
masamasan. Melel I indai ong ko-
mail, a pan kaiada a likau o kamod
irail edi ong manga, ap pan apap-
wali irail.
38 O ma a pwarado ni auer
kariau, de kasilu, ap diar ir
masamasan, nan meid pai ladu
pukat.
39 A komail en asa, ma kaun
pan im o asaer ansaun lolap o pan
pwarado, a pan masamasan o so
pan mueid ong, im a en kulia sang.
40 Komail ari pil ononop, pwe
Nain aramas pan pwarado ni-
ansau me komail sasa.
41 Petrus ap potoan ong i: Maing,
re kotin masani dong kit karaseras
wet, de ong irail karos?
42 A Kaun o kotin masani: Ari is
saunkoa lelapok o lolekong, me a
monsap kasapwilada, en kaunda a
ladu kan, pwen nek ong irail kan ar
manga ni ansau me kon on?
43 Meid pai ladu o, me a monsap
pan diarada wiawia duen met ni a
pan pwarado!
44 Melel I indai ong komail, a
pan kasapwiladang i pon a dipisou
karos.
45 A ma ladu o pan lamelame
nan mongiong i: Ai monsap pwap-
wand, o a pan tapiada kame ladu o
lidu kan, o manga o nim, o kamom
sakau,
46 Monsap en ladu o ap pan
pwara do ni ran o, me a so auiaui i,
o ni auer, me a sasa, o a pan lepuk
pasang i, o kasapokalang nan pung
en me soposon akan.
47 A ladu o, me asa kupur en a
monsap, a sota kaonopada pein i,
pil sota wiada kupur a, nan i me
pan kamekam kaualap.
48 A me sasa, ap wiadar me
mau ong kalokolok, nan i me pan
kalokolok tikitik. Pwe me aleer me
toto, i me pan kida me toto; o me
koaki me toto, pan purokido me
toto.
49 I kodon saundi kisiniai sappa,
a da me I en wiada, ma a saundier?
50 A mas I pan paptaise kila pap-
tais eu; I ap patau kila melel, a lao
daulier.
51 Komail lamelame, me I kodon
ki ong sappa popol? I indai ong ko-
mail: So! A pwen kumuei suedala.

52 Pwe sang met kokola limen
toun im eu pan liak toror pasang;
silimen pan palian riamen, o ria-
men pan palian silimen.
53 Sam pan palian na putak, a
putak o pan palian sam a; in pan
palian na seripein, a seripein pan
palian in a; a li amen pan palian
na ol a paud, o en na ol a paud pan
palian li o.
54 A kotin masani ong pokon o:
Komail lao udial dapok sang kapin
lang, komail kin inda: A pan katau;
o a pan pwaida
55 O ma komail kin kilang ang a
usang ni pali air, komail kin inda:
A pan karakar; o a pan wiaui.
56 Malaun komail! Komail asa
kasaui mas en sappa o lang, a da
me komail sasaki kasauida ansau
wet?
57 A da me pein komail sota
kasauia kida me pung?
58 A ma koe pan iang me palian
uk kolang kapung o, en nantiong
pon al o, en kapungala re a, pwe
a de pang uk alang saunkapung,
a saunkapung pang uk ala ren
silepan imateng, a silepan imateng
pan kase uk ala nan imateng.
59 I indai ong uk: Koe sota pan
koda sang wasa o, koe lao kapun-
gala lua karos.

13

1 NI ansau o akai mia, me potoan
ong i duen men Kaliläa kai, me Pi-
latus doleki nt' arail ar mairong.
2 A kotin sapeng masani ong
irail: Komail kiki ong, me men
Kaliläa pukat me dipan akan mon
men Kaliläa tei kan, pweki ar
kalokolok o?
3 Ngai, me indai ong komail: So!
A ma komail sota pan kalula, ko-
mail karos pan mela dueta.
4 De irail ekwalemen ko, me im
en ruk en Siloa pupedi ong poa,
kame ir ala, komail kiki ong, me
irail me sued sang aramas akan,
me kaukauson Ierusalem?
5 Ngai me indai ong komail: So! A
ma komail sota pan kalula, komail
karos pan mela dueta.
6 A kotin karaseras ong irail
masani: Aramas amen mia, me a
tuka pik apot padedi nan a mat en
wain, ap kodon rapaki wa, a sota
me a diarada.
7 A ap indai ong saumat en wain:
Kilang, par silu i kodon rapaki wan
pik pot et, a sota, me i diarada;
paledi, da me a pinaki mal wasa o!
8 A a sapeng indang i: Maing, pui
sang pil par wet, pwe i en weirada
ni tapi, o ki ong pwel mau.
9 A ma a pan wa, ari me mau, a
ma so, komui ap pan paledi sang.
10 A kotin padapadak nan
sinakoke eu ni ran en sapat.
11 A kilang, li amen mia, me ngen
en somau ti poa par ngaulwalu, a
kos pena o sota man kak uda.
12 Iesus lao kotin masani i, ap
molipei wong i masani ong i: Li,
koe en maioda sang om somau!
13 I ap kotin pwil po a lim a
kan, i ari madang kasinenda,
kapikapinga Kot.
14 A saumas en sinakoke o
makara kida pan Iesus a kakelada
i ni ran en sapat, ap sapeng indang
pokon o: Ran wonu, aramas en
dodok, i ansau me komail kodon
kakelada, a iermen ni ran en sapat!
15 Kaun o ap kotin sapeng i
masani: Malaun koe, kaidin ko-
mail karos kin lapwada kau o esel
sang deu a kalualang nim pil ni ran
en sapat?
16 A li men et, me nain Apraam
seripein, me Satan saliedi par
ngaulwalu, me so mau, en lapwada
ni ran en sapat?
17 Ni a kotin masani mepukat,
karos me palian i, ap namenokala
o aramas karos peren kida wiawia
mau kan karos, me wiauier pa a.
18 A a kotin masani: Wein Kot
rasong da? O da me I en karasai
ong i?

19 A rasong wantuka eu, me aramas amen kasela nan matuel ap wosada, wiala tuka kalaimun pot, o manpir en pan lang kaukauson nan ra kan.
20 A pil kotin masani: Da me I en karasai ong wein Kot?
21 A rasong kalep kis, me li amen ale, okila nan kasak en plaua silu, karos lao mutala.
22 Ni a kotilang Ierusalem, a kotin padapadak sili nan kanim laud o tikitik kan.
23 Amen ap potoan ong i: Maing, me malaulau pan maurela? A kotin masani ong irail:
24 Ngiangi en pedelong ong nan wanim tätik, pwe I indai ong komail, me toto pan sosong pedelong ong, a sota pan kak.
25 A kaun pan im o lao udar ritingidier wanim o, komail ap pan pikikidi letelet ni wanim o indada: Maing, ritingida sang kit! A ap pan sapeng indang komail: I sasa komail, o wasa me komail ko sang ia.
26 Komail ap pan pikikidi indada: Kit me manga o nim imp omui, o komui pil kaukawewe nan atail al akan.
27 A i me pan inda: I indai ong komail, I sasa komail o wasa komail ko sang ia, ko wei sang ia, komail karos me wiawia sued.
28 Sangesang o teterok ap pan wiaui, komail lao kilang Apraam, o Isaak, o Iakop, o saukop akan karos nan wein Kot, a komail pisikonla sang.
29 Nan re pan kodo sang nan mas en lang, o sang nan kapin lang, o sang nan apang, o sang air en lang, o re pan mondi ni tepel nan wein Kot.
30 A kilang, me pwand akai mia, me pan madang, o me madang kai mia, me pan pwand.
31 Ni auer ota Parisär akai kodo indai ong i: Koti wei sang met, pwe Erod pan kame komui la.
32 A kotin masani ong irail: Komail u kowei, indai ong poks ota: Kilang I kin kause wei tewil oko o kamakamaureda ran wet o lakap, a ni kasilu en ran I pan imwisokela.
33 I en kokola ran wet, pil lakap, pil pali, pwe sota saukop amen me pan kamela likin Ierusalem.
34 Ierusalem, Ierusalem, me kin kamela saukop akan o kasuk, me pakadara dong uk, pan pak toto I men kapokon pena noum seri kan dueta lituk amen kin kompwal pena na kan pan pa a, a komail kanger,
35 Kilang, im omail pan tanla, pwe I indai ong komail, komail solar pan kilang ia, lao a pan pwaida omail pan inda: Kapinga ong me kotido ni mar en Kaun!

14

1 KADEKADEO ni a kotilong ong nan im en kaun pan Parisär amen, pwen konot ni ran en sapat; a irail masamasan i.
2 A kilang, aramas amen mia wasa o, me lisongepo.
3 Iesus ap kotin sapeng masani ong saunkawewe o Parisär akan: Me pung, en kakelada ni ran en sapat?
4 Irail nenenla. I ap kotin sair i, kakelada o kadara wei.
5 Ap kotin sapeng masani ong irail: Is re omail, me na as de kau pupedi ong nan por o, me so pan madang apiada sang ni ran en sapat?
6 A irail sota kak sapengki i meakot.
7 A kotin masani ong toun kapar karaseras eu, ni a kotin mangi, me re inong iong en mondi ni tapin tepel, masani ong irail:
8 Koe lao pan luke dong kamadip en kapapaud ren meamen, ender mondi ong leppantam, pwe ele amen, me lapa sang koe lukedor.
9 O me luk uk edo o pil i, pan kodo indai ong uk: Ki ong ol men et deu om! A koe pan namenok kodido ong nan roulap.

10 A koe lao paluke, kola mondi
ong nan roulap, pwe me luke uk
lao pwarado, en indai ong uk:
Kompoke pai, kotidato! Koe ari
pan kaindand nan pung en ir, me
iang uk ni tepel.
11 Pwe karos me kin kasapwilada
pein i, pan kasapwilidi, o me kin
kasapwilidi pein i, pan kasap-
wilada.
12 Ap pil kotin masani ong me
lukedo i: Kom lao wiada konot en
ni sauas de nin sautik, eder lukedo
kompokepa om ko, de ri om akan,
de sau om, de men imp om kap-
wapwa kan, pwe re de pil luke uk,
o depuk ong uk.
13 A ma koe pan wia kamadip, en
lukedo me samama o me pali duk
kai, o me sikilikil, o me maskun
akan.
14 Koe ari pan meid pai, pwe irail
sota pan kak depuk ong uk, a a pan
depuk ong uk ni ran o, me pung
kan pan maureda.
15 A amen ir, me iang ni tepel o
lao rongadar mepukat, ap potoan
ong i: Meid pai, me pan sak prot
nan wein Kot.
16 A a kotin masani ong i: Aramas
amen mia, me wiadar kamadip la-
palap o luke pena me toto.
17 O kadarala na ladu o ni dokan
kamadip, pwen kaire kin irail, me
pan toun kapar: Komail ukedo,
pwe meakaros onoper.
18 Irail ap wiaki eu ikidiki
okotme. Men mas indai ong i: I
netiada sap eu, i pan kola kilang; i
poeki re om, koe en kadar ia la.
19 A amen inda: I pwainda kau
ol ek, a met i pan kola kilang ir; i
poeki re om, koe en kadar ia la.
20 A amen inda: I paudeki li
amen, i me i sota kak kokila.
21 Ladu o ari purodo, kaireki a
monsap meakan. Monsap o ap
makara kidar indai ong a ladu:
Tange wei nani al laud o al tikitik
en kanim o wado me samama kan,
o me pali duk, o me sikilikil, o me
maskun akan.
22 A ladu o indada: Maing, a
wiauier duen omui masan, a deun
akai pil mia.
23 Monsap o ap indai ong a ladu:
Kakan sili nani al o ni kailan kel
akan, papain ir do, pwe im ai en
tounla!
24 A i indai ong komail, nan sota
amen ren ol oko, me paluke, pan
song ai kamadip.
25 A pokon kalaimun idauenla i.
I ari saupei ong irail masani:
26 Meamen kodo re i, ap so
maliela sam a, o in a, o a paud, o
na seri kan, o ri a ol, o li akan, o pil
pein maur a, nan a sota pan kak ai
tounpadak.
27 A meamen so kida a lopu o
idauen ia do, a sota pan kak ai
tounpadak.
28 Pwe is re omail, me pan
kauada im en taulik eu, me sota
pan mondi mas ap lamelame duen
pwain a, ma a pan kak ong de so?
29 Pwe a de pasonedi, ap sota kak
kanikiela; a karos, me udial, pan
kaururekі i,
30 Indada: Aramas men et
pikikidi kauada im, ap sota kak
kanikiela.
31 De is nanmarki o, me pan
mauin ong amen nanmarki, me
sota pan mondi mas ap lamelame,
ma a pan kak kaloekidi aramas
nen aramas rianen?
32 A ma so, a pan kadarala men
kadar akai, poekipoeki muei mau
ni ara non doo pasang.
33 Nan iduen amen amen komail,
me so muei sang meakaros, nan a
sota pan kak ai tounpadak.
34 Sol me mau, a ma sol sarasang,
da me a pan kanomanom mau
kida?
35 A solar mau ong nan sap, pil so
nan pwel, pwe aramas kin kasela.
Me salong a mia men rong, i en
rong!

15

1 A SAUNOPWEI o me dipan akan
karos ap kai dong i pwen rong i.

2 A Parisär o saunkawewe kan
lipaned indada: Ol men et kin kom-
pokeki me dipan akan o iang irail
sakasak.
3 A a kotin masani ong irail
karaseras wet:
4 Is aramas re omail me na sip
epuki, a ma amen irail salongalar
me so pan pwilikidi ir duekdue-
men nan wel ap raparapaki me sa-
longalar, lao a pan diarada i?
5 A lao diarada i, a kidang pon
pop a pereperen.
6 A lao pure dong deu a, a kin
eker pena kompokepa kan o men
imp a kan indai ong irail: Komail
iang ia perenda, pwe i diaradar nai
sip me salongalar.
7 I indai ong komail, nan iduen
peren pil pan mi nanlang pweki
me dipan me ta men, me kalula,
sang duekduemen me pung ap sota
mau ong kalula.
8 O is li o me na denar eisok, eu ap
salongala sang, me so pan isikada
lamp o koke im o, o raparapaki
mau, lao a pan diarada?
9 A lao diaradar i, a kin eker
pena kompokepa kan o men imp a
kan indai ong irail: Komail iang ia
perenda, pwe i diarada ai denar o,
me salongalar.
10 Nan I indai ong komail, iduen
peren mi ren tounlang en Kot
akan, pweki me dipan me ta men,
me kalula.
11 A kotin masani: Aramas amen
mia, me na ol riamen.
12 A me tikitik re ’ra indai ong
sam a: Sam ai, kotiki dong ia pwais
ai en soso, me udan ai. I ari nene
ong ira ara dipisou kan.
13 A murin ran akai me tikitik ren
ol oko ki pena a dipisou karos, ap
sailokalang sap doo, wasa a kasela
mal a kapwa kan nin tiak sued.
14 A lao kamuse weita a kapwa
karos, lek lapalap ap pwaida sap o,
i ari dupokalar.
15 I ap koieila dodok ren me
pweledan sap o men. I ap kadarala
i, pwen kamanga na pwik kan.
16 I ari inong iong, kangkang
wantuka kai, me pwik kin name-
nam, a sota me mueid ong i.
17 A kadekadeo i lao lolekon-
galar, ap indada: Ladu me depa mi
ren sam ai, me kan ar manga me
rak, a ngai pan mekila so kan ai
manga.
18 I pan uda purela ren sam ai
indai ong i: Sam ai, i wiadar dip
ong nanlang o ong komui.
19 I solar warong adaneki
noumui putak, komui ari wia kin
ia ladu ’mui men.
20 I ari uda purela ren sam a. A
ni a mi wasa doo, sam a kilangada
i, ap pokela, pitipiti dong i o polodi
i, metik i.
21 A putak o indai ong i: Sam
ai, i wiadar dip ong nanlang o ong
komui, i solar war ong adaneki
noumui putak.
22 A sam masani ong na ladu
kan: Wado likau kasampwal o ka-
likauwia kida i, o ki ong ring ni
sondin pa a, o sut ni nä a kan.
23 O wado kau pul wi o kamela,
pwe kitail en kang o pereperen.
24 Pwe nai putak men et melar
ap mauredar, a salongalar ap di-
arokadar. Irail ari perendar.
25 A na putak laud mi nan sap o.
Ni a pure dong koren iong im o, ap
rongadar kakaul o kakalek,
26 Ap kalelapok ren ladu men
duen ar wiawia.
27 A indang i: Ri omui ol puredo,
sam omui ap kamela kau pul wi o,
pwe a diaradar i memaur o kelail.
28 A ap makara kida o sota men
pedelong, sam a ap pedoi dong re a
poekipoeki.
29 A a sapeng indang sam a: Kom
mangi, par toto me i papa komui,
o i saikenta kawela eu omui masan
akan, a kom sota kotiki ong ia kisin
kut amen, i en kamadipeki kom-
poke pai kan.
30 A noumui putak men et lao
kodo, murin a kamuse wei a dip-
isou ren me sued akan, komui ap

isik ong i kau pul wi o.
31 Sam a ap masani ong i: Nai
seri, koe kin mimieta re i ansau
karos, o ai meakaros me om.
32 Me mau, koe en peren o in-
senemau. Pwe ri om ol men et
melar, ap mauredar, a salongalar
ap diarokadar.

16

1 A PIL kotin masani ong toun-
padak kan: Ol kapwapwa men
mia, me a saunkoa men indandeki,
a peitlakit a koa kapwa kan.
2 I ari eker dong i indang i:
Iaduen ai rongadar duen koe?
Kaineneta noum kisin likau duen
om dodok! Pwe koe solar kak
saunkoa.
3 Saunkoa ap madamadaua in-
dada: Da me i en wia, pwe ai mon-
sap pan ki sang ia ai koa, nan i
sota kak weweir, a poekipoeki me
i namenokki.
4 I ap asada, me i pan wia, i lao
sapwilidi sang ai koa, pwe irail en
kasamo ia long ong nan im ar akan.
5 I ari ekeredo me pwaipwand
ong a monsap, ap idok ren men
mas: Da me om pwaipwand ong ai
monsap?
6 A inda: Potel en le epuki. A
indai ong i: Ale noum puk mondi
pitipit intingiedi me limeisok!
7 Ap pil indai ong amen: A koe, da
me om pwaipwand? A inda: Kopa
en wan korn epuki. A indang i: Ale
noum puk intingiedi me waleisok!
8 Monsap ap kapinga saunkoa
sapung, pweki a dodok lolekong.
Pwe seri en sappa kan me lolekong
ni song ar sang seri en marain
akan.
9 I ap indai ong komail, komail
wia kompoke pamail ki mamon sa-
pung pwe komail lao samamalar,
ren kasamolong ong nan deu po-
topot.
10 Meamen apwali mau me tiki-
tik o, nan i me pil kin apwali mau
me lapalap. A me kin sapung ni me
tikitik o, nan i me pil sapung ni me
toto.
11 Ma komail sota apwali mau
pai pali pa, is me pan liki ong ko-
mail pai pali poa?
12 O ma komail sota apwali mau
en amen a kapwa, is me pan liki
ong komail me udan omail?
13 Sota ladu men me pan kak
papa saumas riamen; pwe a pan
kailongki amen o pok ong me
teio. De kasampwaleki amen o
mamaleki me teio. Komail sota
pan kak pariai pena Kot o mamon.
14 Parisär akan, me kin pok ong
moni, pil rongadar mepukat, ap
kaurureki i.
15 A kotin masani ong irail: Nan
komail me kin akapungki pein ko-
mail ren aramas, a Kot kin mangi
nan mongiong omail. Pwe me
kasampwal ren aramas, kin me
mal ren Kot.
16 Kapung o saukop akan
kokoper lel ni muein Ioanes. A
sang ni ansau o rongamau en
wein Kot kin lolok sili, a karos kin
pedelongki manaman.
17 Nan me mongai, lang o sappa
pan sorela, sang ekis kisan kapung
en lokidokila.
18 Meamen kasela a paud, ap
paudeki amen li, nan i me kamal,
o meamen me paudekida me loki-
dokila sang ren ol amen, nan i me
kamal.
19 Ol kapwapwa men mia, me a
likau waitata o materok o a kin
kamadip o peren ni ran karos.
20 O pil amen ol me samama, ad a
Lasarus, me kin wonon pan wanim
en ol kapwapwa o; a kensela kili
karos.
21 Ap men tungole maremor
akan, me kin pupedi ni tepel en
me kapwapwa; a kidi kan kin
tamotamo a kens akan.
22 A kadekadeo me samama o
mela o tounlang kai ap wadala pon
kapa en Apraam. A me kapwapwa
o pil mela o saredier.
23 Ni a mi nan pweleko, wasan

waiwairok, ap sarada, udial
Apraam ni wasa doo o Lasarus
mondi pon kapa,
24 Ap likwirda indada: Sam
(ai) Apraam, kom kotin kupura
ia, poronedo Lasarus en kaduedi
sondin pa a nan pil, ki ong pon lo i,
pwe i kin waiwairok nani iai wet.
25 A Apraam kotin masani: Nai,
tamanda, me koe tungoler om
mau kan karos ni maur om, a
Lasarus a me sued akan; ari a pan
pereperenta, a koe pan kalokolok.
26 A pil eu me kawela, wau
kalaimun eu mi nan pung atail,
pwe ma amen kit men sapale wong
re omail, a sota pan kak, pil sota
amen komail pan kakedo.
27 A ap inda: I ap men poeki,
sam ai, komui en kotin poronelang
Lasarus nan im en sam ai.
28 Pwe ri ai ol me limen, me a pan
kaasaki irail; pwe ren de lel ong
wasa apwal wet!
29 A Apraam masani ong i: Moses
o saukop akan mi re ’rail, ren nok
rong irail.
30 A ol o potoan ong: Kaidin sam
(ai) Apraam, a ma amen sang ren
me melar akan pan pwara dong
irail, rap pan kalula.
31 A ap masani ong i: Ma re sota
pan rong Moses o saukop akan, re
pil sota pan poson la, ma amen pan
maureda sang ren me melar akan.

17

1 A KOTIN masani ong sapwilim
a tounpadak kan: Nan a sota kak,
men kamakar kan en so pwaida, a
suedi ong me kokido.
2 A mau ong, takai en ir plaua
eu en paudoki ong ni tapin wor a,
ap lokidokila nan madau, sang a
kamakar amen tikitik pukat.
3 Kalaka pein komail! Ma ri om
ol wia dipi ong uk, en kapung ong
i, a ma a pan kalukila, maki ong i.
4 A ma a wia dipi ong uk pan
isepak ni ran eu o pure dong uk
pan isepak indada: I kalula, koe en
maki ong i!
5 A wanporon akan potoan ong
Kaun o: Re kotin kalaudela at po-
son!
6 A Kaun o kotin masani: Ma
omail poson laudi ong wan katir-
ing, komail pan kak indai ong tuka
pik pot et: Kaisang, kasau ong nan
madau, a pan oke komail.
7 A is re omail, me a ladu men,
me kin matimat o kamakamanga
man akan, pan indang i ni a puredo
sang matuel o: Madang kodo
mondi o manga?
8 A sota pan indang i: Kaonopada
me i pan manga nin sautik o, ka-
iada om likau, papa ia, lao i man-
gaer o nim, a muri koe pan manga
o nim.
9 De a pan danke ladu pweki a
wiada, me a masani ong i? I lame-
lam so.
10 Pil dueta komail, komail, lao
wiadar meakan me kakaliki ong
komail er, komail ap pan inda: Kit
ladu mal, pwe i eta, me se wiadar,
me kakalik ong kit er.
11 Kadekadeo ni a kotilang
Ierusalem, a kotin weid nan wein
Samaria o Kalilä*a*.
12 O ni a kotin kotilong ong nan
kisin kanim eu, ol tuketuk ek tu
ong i, me udi ong kaila wei.
13 Irail ngil laudeda indada:
Maing Iesus, kupurai kit!
14 A lao kotin masanier, ap
masani ong irail: Komail koieila
kasansale ong pein komail ong
samero kan. Kadekadeo ni arail
kokola irail kelailada.
15 A amen irail ni a kilanger me a
kelailadar, ap puredo ngil laudeda,
kapikapinga Kot.
16 O poridi sang aluwilu a, danke
i; ari, i men Samaria men.
17 Iesus kotin sapeng masani:
Kaidin me ek, me kelailadar, a ia
me duemen oko?
18 Sota me pure dong kapinga
Kot, ol en liki men et eta?

19 A masani ong i: Uda ko wei, om
poson me kakel uk ada!
20 Parisär akai lao kalelapok re
a: Dokan da me wein Kot pan
pwaida? A kotin sapeng masani:
Nan wein Kot sota kin sansal
kokodo.
21 Irail sota pan indada: Kilang
met, de kilang monen, pwe kilang,
wein Kot mi lol omail.
22 A kotin masani ong sapwilim a
tounpadak kan: Ran oko pan kodo,
me komail pan men kilangada ran
eu en Nain aramas, a komail sota
pan kak kilang.
23 Irail pan indai ong komail: Ki-
lang monen, de kilang met! A der
kola o der idauen ir ala!
24 Pwe duen liol kin lingaling
sang apali en lang lel pali teio en
lang, iduen Nain aramas ni a ran o.
25 A mas a pan kalokolok toto o
lokidokila ren di wet.
26 O duen a wiaui ni muein Noa,
iduen a pan wiaui ni ran oko en
Nain aramas:
27 Irail manga, irail nim, irail pa-
paud, irail kapapaud, lao lel ran en
Noa a pedelong ong nan war im o,
o nolik pwaida kamom ir ala karos.
28 Pil dueta ni muein Lot: Irail
manga, irail nim, irail netinet, irail
sapasap, irail kauadar im,
29 A ni ran o, me Lot koiei
sang Sodom, kisiniai o swepel ap
moredi sang nanlang, kame ir ala
karos.
30 Nan iduen a pan wiaui ni ran,
me Nain aramas pan sansaledo.
31 Ni ran o meamen mi pon im, o
a kapwa mi nan im, a ender kodi
ong ale. O pil dueta me mimi nan
sap, i ender puredo.
32 Tamatamanda en Lot a paud!
33 Pwe meamen kanakanai ong
maur a, pan pupe sang, a me pan
kasela, nan i me pan maureta.
34 I indai ong komail, ni pong ota
ol riamen pan wonon pon pet eu,
amen pan peuka sang, a me teio
pan mimieta.
35 Li riamen pan iris pena plaua,
amen pan peuka sang, a me teio
pan mimieta.
36 Ol riamen pan mi nan sap,
amen pan peuka sang, a me teio
pan mimieta.
37 Irail sapeng potoan ong i: Ia
Maing? A kotin masani ong irail:
Wasa me man mat mi ia, nan i wasa
pwin ikel pan pil pokon pena ia.

18

1 A PIL kotin masani ong irail
karaseras eu, me ren poden ka-
pakap o der pangada.
2 A kotin masani: Saunkapung
amen mi nan kanim eu, me sota
lan Kot, o sota insenoki aramas
amen.
3 A li odi men mi nan kanim ota,
me poto dong i potoan ong: Kom
kotin sauasa ia ong me kailong kin
ia!
4 A a kang mas o, a kadekadeo a
mongemongeloleki: Nan i sota lan
Kot, o pil sota insenoki aramas,
5 A pweki li odi men et a kadiropa
ia, i pan sauasa i, pwen der purodo
kadiropa ia.
6 Kaun o ap kotin masani: Ko-
mail rong, me saunkapung sapung
indada!
7 A iaduen Kot, a sota pan kotin
sauasa sapwilim a pilipildar akan,
me kin likelikwir ong i ni ran o
ni pong? Pala a pan kotin pwap-
wand?
8 I indai ong komail: Nan a pan
madang sauasa ir. Ari so, Nain
aramas lao pwarado, da, a pan diar
poson ni sappa?
9 A pil kotin karasai ong irail me
kin akapungki pein irail, ap akasa-
pungki me tei kan:
10 Aramas riamen kodala ong
nan im en kaudok pwen kapakap.
Amen ira Parisär, a amen saunop-
wei men.
11 Parisär o kasinenda kelepela
ekis wasa kapakap due met: Maing
Kot, i danke ir, me i sota dueta ara-
mas tei kan: Lolap, sapung, kamal,
de dueta saunopwei men et.

12 I kin kaikaisole pan riapak ni
wik eu o koleireki eisokkis eu en ai
kapwa karos.
13 A saunopwei u doo sang ekis
wasa, ap sota men sarada nanlang,
a a pikir maramar a indada: Maing
Kot, re kotin kupura ia me dipan!
14 I indai ong komail, ol men et
kodila deu a pungala mon me teio.
Pwe me kin kasapwilada pein i,
pan kasapwilidi, a me kin kasapwi-
lidi pein i pan kasapwilada,
15 Irail ap wa dong i kisin seri kai,
pwen kotin sair ir. A sapwilim a
tounpadak kan lao kilanger, re ap
kapoui irail.
16 A Iesus kotin molipe ir masani:
Mueid ong kisin seri kan, en kodo
re i! Der kalik irail edi! Pwe irail
me udan wein Kot.
17 Melel I indai ong komail, mea-
men, me sota ale wein Kot rasong
kisin seri men, a sota pan pedelong
ong lole.
18 A monsap amen idok re a
masani: Saunpadak mau, da me
i en wiada, pwen sosoki maur
soutuk?
19 Iesus ari kotin masani ong i:
Da me koe indaki, me I me mau?
Sota me mau men, Kot eta.
20 Koe kin asa kusoned akan: Koe
der kamal; koe der kamela aramas;
koe der pirap, koe der kinekine
mal, kakaki sam om o in om!
21 I ari indada: Nan mepukat
karos i kin wiawia sang ni ai tikitik
kokodo.
22 Iesus lao mangi mepukat, ap
masani ong i: Me ta kis me lua,
netikila om kapwa karos, o nene
ong me samama kan, a om pai pan
mi nanlang, ap kodo idauen ia do.
23 A lao rongadar met, ap insen-
suede kila melel, pwe a kapwapwa
kaualap.
24 A Iesus lao kotin masani, me a
insensuedela, ap masani: Nan me
apwal ong me kapwapwa kan, en
pedelong ong nan wein Kot.
25 Pwe me mangai, kamel en ti-
long nan por en dikok, sang ol
kapwapwa men pedelong ong nan
wein Kot.
26 Irail me rongerong indada:
Ari, is me kak ong maur?
27 A kotin masani: Me aramas
akan so kak ong, Kot me pan kak
ong.
28 Petrus ap potoan ong: Re
kotin mangi, kit me likid maliela
meakaros ap idauen la ir.
29 A kotin masani ong irail: Melel
I indai ong komail, nan sota me
likidmaliela im a, de sam, de in a,
de ri a ol akan, de a paud, de na seri
kan pweki wein Kot,
30 Me so pan id aneki me lapalap
ni ansau wet o ni muei kokodo
maur soutuk.
31 A kotin ukala ekriamen ko
masani ong irail: Kilang, kitail kin
kodalang Ierusalem, o karos pan
pwaida, me intingidier ren saukop
akan duen Nain aramas.
32 Pwe a pan pangala ren men
liki kan, pwe re pan kapikapiti i o
ki sang wau i, o kondipi ong i.
33 O re pan woki i o kamela, a ni
kasilu en ran a pan maureda.
34 Irail ari sota man weweki
mepukat, O masan pot et me rir
sang irail. Re pil sasa, me a kotin
masani.
35 A kadekadeo ni a koren iong
Ieriko, ol maskun amen momod
pon kailan al, poekipoeki.
36 I lao rongadar pokon o me dau-
daulul, ap idok due.
37 Irail ari indang i, me Iesus men
Nasaret kotin daulul.
38 I ari ngil laudeda potoan ong:
Iesus, sapwilim en Dawid, kotin
kupura ia!
39 A me tiong moa kidekidaue
i, en nenenla: A i ap kalaudela a
poekipoeki: Sapwilim en Dawid,
kotin kupura ia!
40 Iesus ap kotin udi ong wasa
o, masani, ol o en wisike dong i.
A lao koren iong imp a, ap kotin
kainoma re a.
41 Masani: Da me koe men, I en
wiai ong uk? A potoan ong: Maing,

i men potoan ngarada wasa.
42 A Iesus kotin masani ong i:
Kilang wasa, om poson me kakel
uk ada!
43 Ap pitipit kilangada wasa,
o idauenla i, o kapinga Kot, o
aramas karos, me udial met, ap
kapikapinga Kot.

19

1 I ARI kotilong ong nan kanim
Ieriko, ap kotin daulula.
2 A kilang, ol kapwapwa men
mia, ad a Sakäus, me saumas en
saunopwei kan.
3 A men kilang Iesus, pwen asa,
is i, ap sota kak, pweki pokon o, o a
sakakair.
4 I ari tiong mo ’rail, dauda nin
tuka pot, pwen kak kilang i, pwe a
pan kotin daulul wasa o.
5 A lao lel wasa o Iesus ap kotin
masanda diar i, masani ong i:
Sakäus, madang daudi, pwe I pan
pedelong ong nan im om ran wet.
6 I ari madang daudi kasamo i
pereperen.
7 Irail lao kilanger met, karos
ap lipanedeki inda: A pedelonger,
pwen kairu ren ol dipan amen.
8 A Sakäus potodo potoan ong
Kaun o: Maing re kotin mangi,
apali en ai kapwa i pan kisakisaki
me samama kan, o ma i kotaue
amen, i kin kasapal wong i pan pa
pak laude sang.
9 Iesus kotin masani ong i: Maur
me pwara dong nan im wet ran
wet, pwe a pil nain Apraam amen.
10 Pwe Nain aramas pwara don
rapaki o kamaureda me salon-
galar.
11 A ni ar rongadar mepukat, a
pil kotin masani karaseras eu, aki
koren iong Ierusalem, o re kiki
ong, me wein Kot pan madang
sansaleda.
12 A kotin masani: Ol lapalap
amen kolang sap doo eu, pwen
nine mar a, ap pan puredo.
13 I me eker pena na ladu ek, o ki
ong irail paun eisok, indang irail:
Komail dodokki, i lao puredo.
14 A na aramas akan kailongki i,
kadarala mur i kaireki lang i: Se
sota mauki, ol men et en kaun kit.
15 Kadekadeo a lao puredo,
murin a aleer wei o, ap ilakelang
ladu kan, me a ki ong na moni,
pwen asa duen en amen amen ar
kalaudelar na moni.
16 Men mas ap pwarado indada:
Maing, omui paun kareda paun
eisok.
17 A indang i: Meid pai ladu mau
koe, aki om apapwali mau me tiki-
tik, koe pan id kaunda kanim eisok.
18 O kariamen ap pwarado
indada: Maing, omui paun me
kareda paun limau.
19 A pil indang i: Koe pan kaunda
kanim limau.
20 O pil amen pwarado indada:
Maing, mangi, ietet sapwilim omui
paun, me i nekidala nan lim en
pudo.
21 Pwe i masak komui, pwe ol
petik amen komui. Komui kin
aleda, me kaidin komui kidier,
o dolung sang, me kaidin komui
padukedier.
22 A indang i: Sang nan au om i
pan kadeik kin uk ada ladu sued
koe. Koe asaer, me ol petik amen
ngai, me kin ale, me kaidin ngai
kidier o dolung sang, me kaidin
ngai padukidier.
23 Menda koe sota wala nai moni
wasan kanaitik, o i lao puredo, i
pan ale me udan ai iangaki moni
naitik.
24 A indai ong irail me u impa:
Ale sang i paun o, ki ong ren me a
paun eisok!
25 Irail indai ong i: Maing, nan a
nainekier paun eisok.
26 Pwe I indai ong komail, mea-
men, me a mia, ekis pan ko ong, a
me sota a mia, nan a pwitikatik pil
pan katia sang.
27 A ir, ai imwintiti, me kang, i en

kakaun ir, wa ir do, o kame ir ala
mo i!
28 A lao kotin kaimwisokala a
masan pukat, ap kotiwei kotidala
Ierusalem.
29 Kadekadeo a lao koti dong Pet-
pake o Petanien impan dol me ad a
Oliwe, ap kotin poronela sapwilim
a tounpadak riamen,
30 Masani: Koma ko ong nan
kanim monen, koma lao pede-
long, koma pan diarada esel pul
amen salidi, me aramas amen saik
mondi poa. Lapwada i, ap karedo!
31 A ma meamen pan idok re
oma: Da me koma lapwa kida i?
Koma ap pan inda: Kaun o men
dake.
32 A ira me pakadara wei, ap kola
o diarada, duen a kotin masani ong
ira.
33 A ni ara lawada esel pul o, ol
oko, me naineki, ap indang ira: Da
me koma lawa kida esel pul en?
34 Ira ap indada: Kaun o men
dake.
35 Ira ari wado ren Iesus, ap
irepadi pon esel pul arail likau kan
ap potoan dang Iesus poa.
36 Ni a kotikot kokowei, irail ap
irepakidi arail likau kan nani al.
37 A lao kotin korendor kotidila
dol Oliwe tounpadak kan karos ap
wiaki eu ngil laudeda kapinga Kot,
pweki manaman akan karos, me
re kilanger,
38 Indada: Kapinga ong Nan-
marki, me kotido ni mar en Kaun!
Nanlang en popol o lingan wasa
ileile!
39 A Parisär kai kisan pokon o
indai ong i: Saunpadak, kotin ki-
daue sapwilim omui tounpadak
kan.
40 I ari kotin sapeng masani
ong irail: I indai ong komail, ma
mepukat pan nenenla, takai pan id
kadededa.
41 A lao kotin korendor, ap
masani kanim o, ap tontonireki,
42 Masani: O i men, koe en dedeki
om ran mau wet, me pan kare ong
uk popol: Ari, a rir sanger mon mas
om.
43 Pwe ran apwal ko pan lel ong
uk, me om imwintiti pan kele kin
uk pena o it pena sang ni pali
karos;
44 O irail pan kase uk ala iangaki
noum seri kan, o re pan karongk
uk ala; sota eu takai pan mimi-
eta pon eu, pweki om sota dedeki
ansaun om kasosong.
45 I ari kotilong ong nan im en
kaudok, ap sikon sang me netinet
lole,
46 Masani ong ir: Nan a intingi-
dier: Im ai im en kapakap, a komail
wiaki deun lolap akan.
47 I ari kotin kaukawewe nan im
en kaudok ran karos. A samero
lapalap, o saunkawewe, o me la-
palap akan ren aramas rapara-
paki, en kamatala i.
48 A re sota kak diar, me ren
wiada, pwe aramas karos apwali i
kaualap o men rong i.

20

1 KADEKADEO eu ran ni a kotin
kawewe ong aramas akan nan im
en kaudok o, o padaki rongamau,
samero lapalap, o saunkawewe,
iangaki saumas akan ap ko dong i.
2 Potoan ong i indada: Masani
ong kit, manaman en is, me komui
wiaki mepukat? De is me ki ong
komui manaman wet?
3 A kotin sapeng masani ong
irail: I pil pan kalelapok meakot re
omail, komail en sapeng ia!
4 En Ioanes a paptais men nan-
lang, de me ren aramas?
5 Irail ap lamelame nan pung
arail indada: Ma kitail pan inda,
men nanlang, a pan masani ong
kitail: Da me komail so posonki i?
6 A ma kitail inda, me ren ara-
mas, aramas karos ap pan kate kit,
pwe re kin wia saukopki Ioanes.
7 Irail ari sapeng, me re sasa,
wasa me a kosang ia.

8 Iesus ap kotin masani ong irail:
Ari, I pil sota pan indai ong ko-
mail, manaman en is, me I wiaki
mepukat.
9 A ap kotin tapiada masani ong
pokon o karaseras wet: Aramas
amen padukedier mat en wain eu,
ap liki ong saumat akai, o kokola
nan wai ansau warai.
10 A lao ansau, a kadaralang
saumat akan ladu men, pwe ren
ki ong kisan wan wain. A saumat
akan woki i, o kadarala i kaip.
11 A murin met a pil kadarala
amen ladu, a re pil woki i, o wia
suedi ong, o kadarala i kaip.
12 A murin met a kadarala kasil-
imen. A re pil kame i o siken wei
sang.
13 Monsap en mat en wain o ap
masani: Da me i en wiada? I pan
kadarala nai ol kompok, ele re pan
masak, ni ar pan kilang i.
14 A saumat akan lao kilanger i,
rap lamelame nan pung ar indada:
Iei i, me pan ale soso, kitail pan
kamela, pwen id aneki a soso.
15 Irail lao kasapoka sang i nan
matuel o, ap kamela i. Da me mon-
sap en mat en wain pan wiai ong
irail?
16 A pan kodo kamela saumat
pukat, ap liki ong akai a mat en
wain. Irail lao ronger mepukat,
rap indada: O mepukat sota pan
wiaui!
17 A kotin saupei wong irail ap
kotin masani: Iaduen wewe en
inting wet: Takai o, me sause
kasapokela, id wiala takai en
pukakaim?
18 Meamen, me pupedi pon takai
wet pan ola. A me a pupedi ong
poa, a pan kapitaka pasang i.
19 I dokan o saunkawewe o
samero lapalap akan raparapaki
en saikidi i. A re masak aramas
akan, pwe re muilikiada, me a
karaseras kin irail.
20 Irail ari masamasan i o kadar-
ala liparok kai, me pan wia kin
pein irail aramas pung, pwe ren
saikikidi i a masan akan ap pan-
galang saunkapung o manaman en
kopina.
21 Irail ari kalelapok re a po-
toan ong: Saunpadak, kit potoan
asa, me ar masan o padak kan
me pung, o re sota kotin kupuroki
sansal en aramas. Pwe re kin kotin
kaukaweweda melel duen al en
Kot.
22 Me pung kit en nopwei ong
nanmarki, de so?
23 A i kotin mangi ar widing, ap
masani ong ir: Da me komail ka-
songesong kin ia?
24 Kasale dong ia denar eu! Mom
en is o inting wet? Re sapeng po-
toan ong: En nanmarki.
25 A i kotin masani ong irail: Ari
komail ki ong nanmarki, me nain
nanmarki, o ong Kot, me sapwilim
en Kot!
26 Irail ari sota kak saikikidi i a
masan akan mon pokon o. Irail
puriamuiki me a kotin sapeng, o
nenenlata.
27 Sadusär akai, me kin inda, me
dene melar akan solar pan mau-
reda, ap kai dong i kalelapok re a,
28 Potoan ong: Saunpadak,
Moses intingie dong kit, ma ri ol
en amen pan mela, me a paud
li dapwan men, ri a ol ap pan
paudekida i, pwen kaipwi ong ri
a ol na seri kai.
29 Ari, pwin pirien, ol isimen mia,
men mas paudeki li amen, ap mela,
a sota na seri ko.
30 A kariamen paude kida li o ap
mela a sota na seri ko.
31 A kasilimen paude kida i,
iduen ir isimen karos, re mela, ap
sota nairail seri ko.
32 A ikmuri li o pil mela.
33 Ari, ni en me melar akan ar
iasada, a pan en is a paud? Pwe ir
isimen karos paude kida i.
34 Iesus kotin masani ong irail:
Seri en sappa et kin papaud o kapa-
paud.
35 A me war ong ale eu sap
o konodi maureda sang ren me

melar akan, re sota kin papaud de
kapapaud.
36 Pwe re pil solar kak mela. Pwe
re paroki ong tounlang kan, o re
seri en Kot akan, pwe re seri en
kamaur.
37 A duen en me melar akan ar
pan maureda, Moses pil kadededa,
ni a udial tuka o, ni a kaadaneki
Kaun o: Kot en Apraam, o Kot en
Isaak, o Kot en Iakop.
38 Pwe Kot kaidin Kot en me
melar akan, a en me maur akan,
pwe karos memaur ong i.
39 A Saunkawewe kai sapeng in-
dada: Saunpadak, ar masan me
pung.
40 Irail ap solar kak peidok re a
okotme,
41 I ari kotin masani ong irail:
Iaduen ar indinda, me Kristus nain
Dawid?
42 A pein Dawid katitiki nan puk
en Psalm: Kaun o kotin masani ong
ai Kaun: Mondi ong ni pali maun i.
43 Lao I pan wia kida om imwin-
titi utepan nä om.
44 Dawid ari wia kin i a Kaun, a
iaduen a pan kak na ol?
45 A ni aramas karos rongadar, a
kotin masani ong sapwilim a toun-
padak kan:
46 Kalaka saunkawewe kan, me
kin mauki momait sili nan likau
reirei o mauki, aramas en rana-
mau ong irail nan wasa en netinet
akan, o men mondi leppantam nan
sinakoke kan o ni tapin tepel.
47 Me kin ngopur im en li odi kan,
liasoski kapakap reirei, mepukat
pan pangalang kadeik apwal.

21

1 A KOTIN aupwil sili ap masani,
me kapwapwa kan kasedi ong ar
mairong nan deun mairong.
2 A pil kotin masani, me li odi
samama men kasedi ong lepta
riau.
3 A kotin masani: Melel I indai
ong komail, li odi samama men et
kasedi ong laude sang irail karos.
4 Pwe mepukat karos kasedi ong
mairong en Kot sang ni ar pai, a li
men et kasedi sang ni a samama, a
dipisou karos, me a naineki.
5 Akai lao kasokasoiadar duen
im en kaudok, me kapwata kida
takai kasampwal akan o kapwa en
mairong kai, ap kotin masani:
6 Ran oko kokodo, karos, me ko-
mail ududial, pan karangk pasang,
sota eu takai pan mi pon eu.
7 Irail kalelapok re a potoan
ong: Saunpadak iad mepukat pan
pwaida? O da pan kilel en mepukat
pan wiaui?
8 A kotin masani: Komail kalaka,
pwe meamen de kotaue komail!
Pwe me toto pan kodo ni ad ai o pan
inda: Ngai i o ansau korendor! A
komail der idauen ir ala.
9 A komail lao rong duen
mauin o muei sued, ender masak,
pwe mepukat pan wiaui mas, a
saikenta imwi.
10 A kotin masani ong irail: Toun
sap eu pan u ong eu sap, o wei eu
pan u ong eu wei.
11 O rerer laud en sap akan pan
wiaui, o lek, o song en somau
pan pwaida, o pil sansal kamasap-
wek kai, o kilel lapalap akan pan
pwarada sang nanlang.
12 A mon mepukat re pan saik
komail edi, o kame komail, o
panga komail la nan sinakoke kan
o imateng pwen kalualang ren
nanmarki o saumas akan pweki
ad ai.
13 A mepukat pan wiaui ong ko-
mail, pwen kadede kin ia.
14 Komail ari inauki ong pein ko-
mail nan mongiong omail, me ko-
mail sota pan patauki, me komail
pan sapengki.
15 Pwe ngai me pan kalokaia ko-
mail, o kalolekongla, pwe me kai-
long kin komail, en sota kak ka-
likama, o so palian.
16 A sam o in omail, o ri ol akan,
o sau omail, o kompokepa kan pan
panga komail la, o akai komail me

re pan kamela.
17 O aramas karos pan kailong
kin komail pweki ad ai.
18 A sota pit en mong omail pit
pan lokidokila.
19 Dore kila kanongama maur
omail:
20 A komail lao udial, me saunpei
kan kapili pena Ierusalem, komail
ap asaki, me a ola korendor.
21 A me mimi Iudäa, ni ansau o,
en tangdala nan nana; o me mi
nan warong a, en pitila sang; o me
mimi nan sap, ender purelang i.
22 Pwe i ansaun depuk, pwe
karos, me intingidier, en pwaida.
23 Suedi ong me lisean o me ka-
didi seri ni ran oko! Pwe kalokolok
pan lapalapia nan sap et o ongiong
ong aramas pukat.
24 O re pan kame kila kodlas,
o salilang wei karos, o Ierusalem
pan tiak pasang ren men liki kan,
lao ansau en men liki kan, pan lel.
25 O kilel akan pan wiaui ni
katipin, o saunipong, o usu kan,
o aramas nan sappa pan masak o
pan pingidar, o madau o iluk kan
pan angiang ngil laudeda;
26 O aramas akan pan okila ar
masak o auiaui me pan wiaui nan
sappa; pwe kel en lang akan pan
mokideda.
27 Irail ap pan kilangada Nain
aramas a kodido ni dapok ki roson
o lingan kaualap.
28 Mepukat lao pikikidi wiaui,
komail ap sarada o kasinenda, pwe
a leler omail kamaioda.
29 A kotin masani karaseras eu
ong irail: Kilang tuka pik o tuka
karos!
30 Ni omail kilang me irail wili-
ada, komail kin asaki, me rak o me
korendor.
31 Iduen komail, komail lao ki-
lang mepukat lao wiaui, komail
asaki, me wein Kot korendor.
32 Melel I indai ong komail, di
wet sota pan imwila mon mepukat
karos pan pwaida.
33 Lan o sappa pan sorela, a ai
masan akan sota pan poula.
34 Komail ari kalaka pein komail,
pwe mongiong omail de toutouki
kaped en manga, o kamom sakau,
o ngongongki maur et, o ran o ap
madang lel dong komail.
35 Pwe likamata insar eu, a pan
ko dong karos, me kin kakauson
sappa.
36 Komail ari masamasan o po-
den kapakap, pwe komail en war
ong en piti sang mepukat karos,
me pan wiaui, o en pat ong Nain
aramas.
37 Ni ran o a kotin kaukawewe
nan im en kaudok o, a ni pong
a kotieila kotikot pon dol o me
adaneki Oliwe.
38 O aramas karos sangkonai
pokon dong i nan im en kaudok
o, pwen rong i.

22

1 A KAMADIP en prot somut ko-
rendor, me adaneki pasa.
2 Samero lapalap o saunkawewe
kan raparapaki, pwen kamatala i,
pwe irail masak aramas akan.
3 A Satan tilong ong Iudas me
adaneki Iskariot, me kisan ekria-
men ko.
4 I ari koieila ren samero lapalap
o saumas akan, kalelapok duen a
pan pangalang ir i.
5 Irail ari peren kida, wiaki eu en
ki ong i moni.
6 I ari inauki ong irail, o rapara-
paki, duen a pan pangalang ir i so
moromorong.
7 Ran en prot somut ap leler,
ansaun kamela pasa.
8 I ari poronela Petrus o Ioanes
masani: U kowei, kaonopadang ki-
tail pasa, pwe kitail en manga.
9 Irail idok re a: Ia wasa, re kotin
kupura, sen kaonopada?
10 A kotin masani ong irail: Ki-
lang, koma lao pedelong kanim o,
aramas amen pan tu ong koma, me
wa pakit en pil eu, idauen i nan im
o, me a pedelong ong lole!

11 Koma ap indang kaun pan im
o: Saunpadak o masanie dong ko-
mui: Ia pera en kairu, wasa I pan
manga pasa ia iangaki ai toun-
padak kan?
12 I ari pan kasale ong koma weip
poa eu, me audeki men momod, i
wasa koma pan kaonopada!
13 Ira lao koieila, ap diarada,
duen a kotin masani ong ira; ira ap
kaonopada pasa.
14 Auer lao leler, i ap kaipokedi ni
tepel o wanporon ekriamen iang i.
15 I ap kotin masani ong irail.
I anane melel iang komail manga
pasa wet mon ai pan kalokolok.
16 Pwe I indai ong komail, I solar
pan kang sang met kokolata, a lao
kapungala nan wein Kot.
17 I ari kotikida dal o laolaoki ap
masani: Ale met, nek nan pung
omail!
18 Pwe I indai ong komail, I so-
lar pan nim sang kisan wan wain,
wein Kot lao pwaidar.
19 A kotin limada prot, laolaoki
o pilitiki pena, ap kotiki ong irail
masani: War ai metet, me pan-
galang komail! Komail en wia me
wet, men kataman kin ia.
20 O pil dal en nim murin
kasipong masani: Dal wet kadede
kap ni mom en nt' ai, me kap-
wilepilidi ong komail.
21 A kilang, pa en me pan pang ia
la, me iang ia ni tepel o.
22 Nan melel, Nain aramas pan
kokola duen a kileledier, a suedi
ong aramas o, me a pan pangkila!
23 Irail ari pikikidi idok nan pung
arail, is re irail, me pan wiada met?
24 Irail pil akamaiki nan pung
arail, duen is me pan lapalap re
irail.
25 A kotin masani ong irail: Nan-
marki en wei pokon akan kin poe
irail edi o me manaman akan kin
adaneki monsap kalangan.
26 A komail sota pan dueta, a me
lapalap re omail, i en dueta me
tikitik, o me kin kaunda, en dueta
me kin papa.
27 Pwe is me lapalap ren me
mondi ni tepel de me kin papa?
Kaidin i, me mondi ni tepel? A ngai
dueta ladu pamail.
28 Nan komail me iang ia ni ai
songesong.
29 Ngai ari kileledi ong komail
wei eu, duen Sam ai kileledi ong ia
er;
30 Pwe komail en manga o nim
ni ai tepel nan ai wei o mondi pon
men mondi ko, kakaun kainok en
Israel eisokriau.
31 Kaun ap kotin masani: Simon,
Simon, kilang, Satan ngongkin ko-
mail, pwen koko komail dueta wan
prot.
32 A ngai me kapakapa kin uk,
pwe om poson de nikila. A koe lao
sapaledo kakelada ri om ol akan!
33 A a potoan ong i: Maing, i pan
idauen ir lel nan imateng o matala.
34 A kotin masani: Petrus, I indai
ong uk, nan malek sota pan kako-
rot ran wet, koe lao kamamki pan
silepak, me koe asa ia.
35 A kotin masani ong irail: Ni ai
kadar komail wei so ed en moni,
o so ed en sailok, o so sut, meakot
komail lekekilar? Re ap potoan
ong: Sota.
36 I ari kotin masani ong irail:
A met, me a ed en moni mia, en
ale o pil ed en sailok, o me so a, i
en netekila a likau, ap id netiada
kodlas pot.
37 Pwe I indai ong komail, me
intingidier, pil pan pwai ong ia:
A wadawad ong me dipan akan,
pwe me intingidier duen ngai, pan
kaimwisokala.
38 Irail indada: Maing, kotin
masani, iet kodlas riapot. A kotin
masani ong irail. Ari, i eta.
39 I ari kotilang dol Oliwe, duen a
kin wia; tounpadak kan idauenla i.
40 I lao lel ong wasa o, ap
kotin masani ong irail: Komail
kapakap pwe komail de ko ong nan
songesong.

41 I ari tororela sang irail doo
weita kapir won takai eu, ap
kelepuki laolao.
42 Masani: Sam (ai), ma komui
mauki, koti ki wei sang ia dal wet,
ari so, kaidin insen ai, pwe kupur
omui ta en wiaui.
43 Nan tounlang amen pwarado
sang nanlang katinada i.
44 A ni a kotin pador ong mela,
ap ngiangiang a laolao, lao pudo a
likamata nta, me dingedingedi ong
nan pwel.
45 A kotida sang a laolao o kotin
pur ong tounpadak kan, ir mamair
aki ar mamauk.
46 Masani ong irail: Da me ko-
mail mamairki? Paurida o ka-
pakap, pwe komail de ko ong nan
songesong!
47 A ni a kotin masani mepukat,
kilang, pokon o, o me adaneki
Iudas, amen ir ekriamen, tiong
mo 'rail, kaikai dong Iesus, pwen
metik i.
48 A Iesus kotin masani ong i:
Iudas, koe pan pang kila metik eu
Nain aramas?
49 Irail me iang i lao kilanger me
pan wiaui, rap indai ong i: Maing,
se so pan wokieki ir kodlas?
50 Amen ir pala ladun samero
lapalap amen o sara sang salong a
pali maun.
51 Iesus ap kotin sapeng masani:
Arier! I ap kotin sair salong a,
kakelada i.
52 Iesus ap kotin masani ong
samero lapalap akan, o kaun pan
im en kaudok, o saumas akan, me
ko dong i: Dueta lolap amen, me
komail koko dong, wa kodlas o
katiu kai?
53 Ni ran karos ngai iang komail
nan im en kaudok, a komail sota
man sair ia, pwe ansau wet omail
ansau o manaman en rotorot.
54 Re ap saikidi i o kalualong
ong nan im en samero lapalap o, a
Petrus idauenla doowei sang.
55 Irail ap saunda kisiniai eu nan
warong en kel o mod pena, a Petrus
mondi nan pung arail.
56 A lidu men kilang i a momod
impan kisiniai o kangkakil i in-
dada:
57 Iet et pil iang i. I ari kamam kin
i indada: Li, i sasa i.
58 A mur kis amen kilang i in-
dada: Koe pil amen irail. A Petrus
indada: O kaidin ngai!
59 Kadekadeo murin auer eu
amen katitiki indada: Melel i men
et iang i, pwe i kisan men Kaliläa.
60 A Petrus indada: O i
poneponeki om kasokasoi! A
pitipit ni a lokelokaia malek ap
kakoroteda.
61 Kaun ap kotin saupeido
masani Petrus. Petrus ap tamanda
masan en Kaun, duen a kotin
masani ong i: Mon malek kakorot,
koe pan kamam kin ia pan silepak.
62 Petrus ari koieila sangesang
kaualap.
63 A ol oko, me kolekol i, lalaue o
woki i.
64 Irail lao perala silang i, ap ide-
dok re a indada: Kopada, is i, me
pikir uk ada?
65 O song en lalaue toto, me re ki
ong i.
66 A lao ran pasang saumas akan
o samero lapalap o saunkawewe
kan ap pokon pena o kalua i dong
nan arail kapung.
67 Indada: Ma koe Kristus, ap
katiti ong kit! A kotin masani ong
irail: Ma I pan indai ong komail,
komail sota pan kamelele;
68 A ma I pan idok, komail sota
pan sapeng, o pil sota lapwa ia da.
69 Ari, sang met Nain aramas pan
mondi ni pali maun en roson en
Kot.
70 Ir karos ap idok: Ari, sapwilim
en Kot koe? A a kotin masani ong
irail: Komail me indada, pwe ngai
i.
71 Irail indada: Ari, menda apot
kadede? Pwe pein kitail ronga
sang nan au a.

23

1 TOUN pokon karos ap kasinenda kalualang i ren Pilatus.
2 Irail ari pikikidi impimpa i indada: Se diarada lap men et, me a kin kaweid sapung aramas akan o inapwiedi, ender nopwei ong nanmarki, ap inda, me dene pein i Kristus o nanmarki.
3 Pilatus ari idok re a masani: Nanmarki en Sus akan komui? A kotin sapeng i masani: Komui me inda.
4 Pilatus ap masani ong samero lapalap akan o pokon o: Sota dip, me i diar ren aramas men et.
5 A irail ngidingideki i indada: A kin kapeida aramas ni a kaukawewe sili nan Iudäa, tapiada Kalilä̈a kokodo lel sap wet.
6 Pilatus lao rongadar Kalilä̈a, ap idok, ma i aramas en Kalilä̈a men.
7 A i lao rongadar, me kisan toun wein Erodes, ap kadarala i ren Erodes, me pil kotikot Ierusalem ni ran oko.
8 Erodes lao masani Iesus, ap perenda kaualap, pwe me warai a kin anane udial i, pweki me toto a rongadar iran i, o a pil kaporoporeki, me a pan udial kilel eu sang re a.
9 I ari kalelapok re a ni masan toto. A i sota kotin man sapeng i.
10 A samero lapalap o saunkawewe kan kasinenda o impimpa i kaualap.
11 A Erodes o na saunpei kan mamaleki i o likauki i likau puetepuet o kapure wong i ren Pilatus.
12 A ni ran ota Pilatus o Erodes insenemau pena, pwe mas o ira imwintiti pena.
13 A Pilatus kapokon pena samero lapalap, o monsap, o aramas akan,
14 Ap masani ong irail: Komail wa dong ia aramas men et, dene kaweid sapung aramas akan. A kilang, i kalekalelapok re a mo ’mail, ap sota dip, me i diar ren aramas men et, duen me komail katikatipiaki i.
15 Erodes pil so, pwe i kadar wong i komail. A kilang, sota me a wiadar pwen kame kila i.
16 Ari, i pan woki i ap lapwada.
17 Pwe a pan udan lapwa dang irail meamen nin kamadip o.
18 Irail karos ap likelikwir indada: Kasapokela men et o lapwa dong kit Parapas!
19 Me lokidokilar nan imateng aki moromorong eu o kamela en aramas amen, me wiauier nan kanim o.
20 Pilatus ari men lapwada Iesus, ap pil masani ong irail.
21 A irail likelikwir indada: Kalopuela, kalopuela i!
22 A masani ong irail kasilepak: Pwe me sued da, me a wiadar? Sota me i diaradar re a, me i en kamata kila. Ari, i pan woki i ap lapwada.
23 A irail nantiong weriwereda ngidingidiki i, me a en lopuela; o ar weriwer o en samero lapalap akan lalaudelar.
24 Pilatus ap inda, me ar poekipoek en pwaida,
25 Ap lapwada i, me lokidokilar nan imateng aki moromorong eu o kamela en aramas amen, me irail poeki, ap mueid ong irail Iesus, en wiai ong i duen insen arail.
26 O ni arail kalua wei i, re ap saikidi Simon men Kirene, me kodo sang nan sap o. Ir ari kidang po a lopu, pwen wala murin Iesus.
27 O pokon kalaimun idauenla i, o li kai me sangesang o mamaukeki i.
28 Iesus kotin saupei dong irail masani: Li en Ierusalem akan, ender sangesang kin ia, a sangesang kin pein komail o noumail seri kan.
29 Pwe kilang, ni ran oko kokodo aramas pan indinda: Meid pai li dapwan o irail me sota naitik, o didi kan, me sota kadidi!
30 Re ap pan pikikidi ekeker ong nana kan: Pupedi ong po at! O ong

dol akan: Kadupal kit edi!
31 Pwe ma re wiadar mepukat
ong tuka maur, da me re pan wia
ong tuka mongedi?
32 A pil lolap riamen iang i kalua
wei kamela.
33 Irail lao lei wasa, me adaneki
pondal en mong, ap kalopuela i o
me lolap oko, amen ni pali maun o
amen ni pali maing.
34 Iesus ap kotin masani: Sam
(ai), Kom kotin maki ong irail, pwe
irail sasa, me re wiawia. Irail ari
nene pasang sapwilim a likau kan
o kadoropwa kida.
35 Aramas me u kangkakil o mon-
sap akan iang irail kapikapiti i in-
dada: A kamaureda akai, i en ka-
maureda pein i, ma i Kristus sap-
wilim en Kot.
36 A saunpei kan pil kapikapiti i,
kai ong i, ki ong i pinika,
37 Indada: Ma koe Nanmarki en
Sus akan, en kapitila pein uk.
38 A pil inting eu, me intingidier
ponangen i ni lokaia en Krik, o
Latain, o Ipru: Iet Nanmarki en Sus
akan.
39 A amen ren lolap oko, me lan-
gadar, lalaue i indada: Kaidin koe
Kristus Kapiti sang pein uk o kit!
40 Me teio ap sapeng, kapung ong
i indada: Koe pil sota masak Kot ni
om iang kadeik wet?
41 Pwe ata kalokolok me pung,
pwe iduen ata wiawia kan, a ol
men et sota wiadar meakot me
sued.
42 Ap potoan ong Iesus: Maing, re
kotin kupura ia, lao re kotida nan
wei ar.
43 Iesus ap kotin masani ong i:
Melel I indai ong uk, ran wet koe
pan iang ia mi nan paradis.
44 Ni auer kawonu ap rotorotala
nan sap karos lao lel auer kaduau,
45 O katipin rotorotala, o likau en
pera en im en kaudok o dei pasang
sang poa lel pa.
46 Iesus ap kotin kapitie laudeda
masani: Sam (ai), i mueidalang
ngen i nan lim omui kan. A
lao kotin masanier met, ap kotin
poular.
47 A saumas en saunpei o, ni a ki-
langer me wiauier, ap kapikapinga
Kot indada: Melel, aramas men et
me pung.
48 O aramas karos me pokon
penaer pwen iang kilang, lao ki-
langer me wiauier, ap pikir mara-
mar arail o pure pasang.
49 A kompokepa kan karos o li
akan, me idauendo i sang Kaliläa, u
kailawei, kilekilang mepukat.
50 O kilang ol amen, me mar a
Iosep, saunkapung amen, ol mau o
pung amen,
51 Me sota apali ong irail ni ar
kapukapung o wiawia kan, men
Arimatia, kanim eu en Iudäa, me
pil auiaui wein Kot,
52 I me poto dong Pilatus
poekipoeki kalep en Iesus.
53 I ari kidi sang i o kidimki pena
likau linen kaselel o kidi ong nan
sousou, me weiweida nan paip,
wasa me saikenta amen saredi ia.
54 A ran o ran en kaonop o sapat
korendor.
55 A li akan, me iang i kodido
sang Kaliläa, pil iang udial sousou
o, wasa me kalep a nekinekid ia.
56 Irail ap purer o kaonopada
potik kai o men usor, re ap kamol
ni ran en sapat duen kusoned o.

24

1 A NIN tapin wik, nin soran
kaualap re pwara dong sousou o,
wado potik kai me re kaonopadar;
2 Irail ari diaradar, me takai o
kadapura sang sousou o,
3 O irail lao pedelong ong lole, ap
sota diarada kalep en Kaun Iesus.
4 Kadekadeo irail lao insensued
kidar, kilang, ol riamen, me likau
kida likau linang, ap pwara dong
irail.
5 Irail lao masapwekadar o
ikiokidi nan pwel, ira ap masani
ong irail: Da me komail raparapaki
me maur amen ren me melar
akan?

6 A soer kotikot met, a iasadar.
Tamanda, me a kotin masani ong
komail ni a kotikoteta Kaliläa,
7 Mamasani: Nain aramas pan
pangalang ni pa en me dipan akan,
o lopuela, o ni ran kasilu a pan
iasada.
8 Ir ari tamanda a masan akan.
9 O purodo sang nin sousou o, ap
kaireki mepukat ong ekamen ko o
ong me tei kan karos.
10 Maria men Makdala, o Ioana,
o Maria in en Iokopus, o me tei ko
me iang irail, me kaireki mepukat
ong wanporon akan.
11 A arail kasoi likamata kasoi
likam pot re ’rail, ap sota kamelele.
12 Petrus ap uda tangalang
sousou o, rukedi ong lole, ap
diarada, me likau linen akan ta
wonon wasa kis, ap purodo sang
o puriamui kida me wiauier.
13 A kilang ni ran ota riamen re
’rail momaitelang kisin kanim eu
ad a Emaus; a doo sang Ierusalem
mail wonu de isu.
14 Ira ari kasokasoi penaer duen
mepukat karos.
15 Kadekadeo ni ara kasokasoi o
idedok pena, pein Iesus ap kotin
pwara dong ira o iang ira kotila.
16 A mas ara me atiat, pwe re de
asa i.
17 I ari kotin masani ong ira: Da
me koma kasokasoi pena ni oma
alialu, o da me koma insensued
kila?
18 Amen ira, me ad a Kleopas, ap
sapeng indang i: Koe men wai ta
men nan Ierusalem, me sasa, me
wiauier wasa o ni ran pukat?
19 A kotin masani ong ira: Pwe
dakot? Ira ap indang i: Duen Iesus
en Nasaret, me saukop manaman
amen ni a wiawia o masan akan
mon Kot o aramas karos.
20 O duen samero lapalap o atail
saumas akan ar pangala i pwen
pakadeikada ong matala o kalop-
uela i.
21 A se kiki ong, me a pan kotin
kamaioda wein Israel. Ari ran
wet pong sili pong murin mepukat
wiauier.
22 O pil kis at li akai kamasak
kin kit ar pwaralang sousou o
sangkonai.
23 Ni ar sota diar kalep a, rap
puredo indada, me re diaradar
sansal en tounlang kai, me katitiki,
me a iasadar,
24 O kis at kai kolang sousou o, ap
diaradar, duen li oko kasokasoida,
a i me re sota diarada.
25 A kotin masani ong ira: O
koma meid lolepon o pwand nan
mongiong omail, en kamelele
meakan, me saukop akan kopadar.
26 Kaidin i, me udan Kristus en
kalokolok ap kodalang a lingan?
27 A ap kotin kawewe ong ira
kisin likau kan duen pein i, tapiada
ni Moses kokodo lel saukop akan.
28 Irail ap koren iong kanim, me
irail koko ong. I ari kasongesong
ira, dene a pan kotin daulul.
29 Ira ap ngidingidiki i potoan
ong: Kom kotikoteta re at, pwe a
pan wasa pongier o ran wet koren
iong imwisokela. A ap kotilong ong
nan im o, pwen mimieta re ra.
30 Kadekadeo ni a kotin iang ira
ni tepel o, a kotin limada prot, lao-
laoki, a lao pilitiki pena, a kotiki
ong ira.
31 Mas ara ap pad pasanger, ira
ap asa i. A ap kotin soredi sang mo
’ra.
32 Ira ap inda nan pung ara:
Mongiong ata sota mokimokid ni
a kotin mamasani ong kita pon al
o, ni a kotin kawewe ong kita kisin
likau kan?
33 Ira ari uda ni auer ota o pure-
lang Ierusalem, o diarada ekamen
ko, o me iang ir, kot pena wasa
takis,
34 Katitiki: Nan melel Kaun o
kotin iasadar o pwara dong Simon,
35 Ira ap kasokasoi, me wiauier
nani al o, o duen ara asaki i a pili-
tiki pasang prot.
36 A ni ar masan pena mepukat,

pein Iesus ap kotin pwara dong
nan pung arail masani ong ir: Ko-
mail popol!
37 Irail ari masapwekadar o
wapondar, o re kiki ong, me ani
men, me re udial.
38 A kotin masani ong irail: Da
me komail masak ki? O menda
lamelam pukat mi nan mongiong
omail?
39 Komail kilang pa i kat o na i
kat, pwe pein ngai ta. Doke ia o
kilang, pwe ani sota kin uduk o ti,
duen omail kilang ia.
40 A lao masani mepukat, ap
kasale ong irail lim a o aluwilu a
kan.
41 A ni ar sota non kamelele
pweki ar peren o puriamuiki, ap
kotin masani ong irail: Sota kan
omail met?
42 Rap ki ong i kisan mam inin o
onik.
43 I ari konot mo ’rail.
44 A kotin masani ong irail: I
masan akan, me I ki ong komail
er, ni ai mimieta re omail, pwe
karos en pwaida, me intingidier
duen ngai nan kapung en Moses, o
saukop akan, o psalm akan.
45 I ap kotin kalolikongi irail, pwe
ren dedeki kisin likau kai.
46 O kotin masani ong irail
iduen a intingidier, o iduen udan
kalokolok en Kristus, ap maureda
sang ren me melar akan ni ran
kasilu,
47 O padapadaki ong wei karos
ni mar a, ren kalula, pwe dip
akan en lapwada, a pan tapida nan
Ierusalem.
48 A komail me saunkadede en
mepukat.
49 A kilang, I pan kadara dong
komail, me Sam ai inaukidar. A
komail pan mimieta nan kanim o,
komail lao audaudekier manaman
sang poa.
50 A kotin kalua ir alang
Petanien, kotikida lim a, kapai irail
ada.
51 Kadekadeo ni a kotin kapal ir
ada, a kotiwei sang irail, kotidala
nanlang.
52 Irail ari kaudok ong i, ap pure
dong Ierusalem perenda kaualap;
53 O re potopot nan im en kaudok
kapinga o kaudok ong Kot.

MANG EN PA EN WANPORON IOANES.

1 MASAN kotier ni tapi o, a masan
kotier ren Kot, a masan me udan
Kot.
2 I me kotikot ren Kot ni tapi o.
3 I me dipisou karos tapi kidar, o
sota man meakot mia, me kaidin i
kotin wiadar.
4 Maur mi re a; o iei maur o
marain en aramas.
5 A marain o me dakarada ro-
torot, a rotorot sota lingan kila.
6 Aramas amen me pakadarador
sang ren Kot ad a Ioanes!
7 I me pwara dong kadede, pwen
kadede marain o pwe karos en po-
son pweki i.
8 Kaidin i me marain o, a a kin
kadede marain o.
9 Iei marain melel, me pwara
dong sappa, ap kamaraini aramas
karos.
10 I me kotier sappa, o i me sappa
tapi kidar, a sappa sasa i.
11 A koti dong udan sapwilim a, a
sapwilim a kan me san i.
12 Karos, me kasamo i, a kotiki
ong ir manaman, en wiala seri en
Kot, ir, me poson mar a,
13 Me kaidin ipwidi sang nta, de
inong en uduk, de inong en ol o,
pwe ipwidier sang ren Kot.
14 Masan me wia uduk ala o
kotikot re atail, o kitail kilanger
a lingan, lingan dueta lingan en
Ieros eu sang ren Sam o, me dir en
mak melel.
15 Ioanes me kadede i ngil
laudeda indada: Iei i, me i padaki
wei: Me pan kotido mur i, iei me
mier mo i, pwe a kotikotier mo i.
16 Pwe kitail karos ale sang nan
audepa a mak sapan potopot.
17 Pwe kapung me kokido sang
Moses, a mak o melel sang Iesus
Kristus.
18 Sota me kilanger Kot kokodo,
Ol ieros ta, me kin kotikot pan
kupur en Sam o, i me kotin
kasaledar i.
19 A met en Ioanes a kadede, ni
men Sus kadarala sang Ierusalem
samero o lepit oko, pwen idok re a:
Is koe?
20 I ari kotin kadede; a sota
likam; a kotin kadede: Kaidin Kris-
tus ngai.
21 Irail idok re a: A is? Elias
komui? A masani: Kaidin ngai
i. Komui saukop o? A sapeng:
Kaidin.
22 Irail ap indang i: A is komui?
Pwe sen sapeng irail me kadar kit
dor. Da me komui kadedeki pein
komui?
23 A masani: Ngai ngil eu,
me likelikwir sili nan sap tan:
Kaineneda al en Kaun o, duen
saukop Iesaia masanier!
24 A irail pakadaradoer sang ren
Parisär akan.
25 Irail ap idok re a indada: Da
me komui wia paptaisiki, ma ko-
mui kaidin Kristus, o kaidin Elias,
o pil kaidin saukop o?
26 Ioanes sapeng irail masani:
Ngai me paptaisiki pil, a amen kin
kotikot nan pung omail, me komail
sasa.
27 Iei i me kotido mur i, me ngai
sowar ong, en lapwada sal en sap-
wilim a sut.
28 Mepukat wiauier Petapara
palilan Iordan, wasa Ioanes kin
wia paptais ia.
29 Mandan ran o a masani Iesus
a koti dong i ap masani: Kilang
Sippul en Kot, me kin wawei dip en
sappa!
30 Iei i, me i padaki wei: Ol amen
pan kotido mur i iei, me mier mo i,
pwe a kotikotier mo i.
31 A ngai so asa i, a pwe i en
sansal dong Israel, iei me i kokido
paptaisiki pil.
32 A Ioanes kadede masani: I ki-
langer Ngen o kotidido sang nan-
lang ni mom en muroi kotikot re a.
33 A ngai so asa i, a me porone ia
don wia paptaisiki pil, iei me kotin
masani ong ia: Me koe pan kilang.

Ngen piridi sok poa, o kotikoteta re
a, iei i, me kin wia paptaisiki Ngen
saraui.
34 A i kilangadar ap kadedeki, me
iei Sapwilim en Kot.
35 Mandan ran o Ioanes pil
kotida wasa o, o na tounpadak
riamen iang i.
36 A ni a udial Iesus kotikot
kokodo, ap masani: Kilang Sippul
en Kot!
37 A tounpadak riamen rongadar
a masan, ap idauen wei Iesus.
38 Iesus ap kotin saupeido
masani ara idedauen, ap kotin
masani ong ira: Da me koma
rapaki? Ira potoan ong: Rapi (iet
wewe: Saunpadak), ia wasa re kin
kotikot ia?
39 A kotin masani ong ira: Kodo
kilang! Ira ap poto dong kilanger
wasa, me a kotikot ia, ap mimieta
re a ni ran o. Mepukat wiauier
impan auer kaeisok.
40 Andreas, ri en Simon Petrus
amen re ra, me rongadar sang ren
Ioanes ap idedauen i.
41 I me diaradar mas udan ri a
Simon, indai ong i: Se diaradar
Mesias (iet wewe: Kristus).
42 I ap kalualang i ren Iesus.
A Iesus lao masani i, ap masani:
Simon, koe nain Iona, koe nok
adaneki Kepas (iet wewe: Paip).
43 Mandan ran o a pan kotilang
Kalilä̈a, Iesus ap kotin diaradar
Pilipus, masani ong i: Idauen ia do!
44 Pilipus men Petsaida, kanim
en Andreas o Petrus.
45 Pilipus diaradar Natanael, ap
indang i: Se diaradar i, duen me
Moses intingiedier nan puk en ka-
pung o saukop akan: Iesus men
Nasaret, sapwilim en Iosep.
46 A Natanael indai ong i: Pala
maukot pan kak pwarada sang
Nasaret? Pilipus indang i: Kodo
kilang!
47 Iesus kotin masani Natanael
koko dong i, ap masani duen i: Ki-
lang, ol melel en Israel amen, me
sota kin widing.
48 Natanael potoan ong i: Re
kotin mangi ia sang ia? Iesus kotin
sapeng masani ong i: Mon Pilipus
a eker uk edo, ni om mod pan tuka
pik o, I kilang uk ada.
49 Natanael sapeng potoan ong i:
Rapi, ir me Sapwilim en Kot, ir me
Nanmarki en Israel.
50 Iesus kotin sapeng masani ong
i: Pweki I indai ong uk, me I kilang
uk ada pan tuka pik o, iei me koe
posonki, a koe nok kilang me lapa
sang mepukat.
51 A kotin masani ong i: Melel,
melel I indai ong komail, sang met
komail pan kilang nanlang a ritida
o tounlang en Kot akan dauda o
daudi pwarado ren Nain aramas.

2

1 A NI kasilu en ran kamadip en
kapapaud wiaui Kana nan Kalilä̈a;
a in en Iesus kot wasa o.
2 Iesus o sapwilim a tounpadak
kan me pil luke dong kamadip o.
3 Arail wain lao roselar, in en
Iesus ap masani ong i: Solar arail
wain.
4 Iesus kotin masani ong i: Li,
menda re om? Ai ansau saikenta
leler.
5 In a ap masani ong papa kan:
Komail wiada meakaros, me a pan
kotin masani ong komail.
6 Ari, potel takai wonu mi wasa o,
en Sus akan ar men dopedop lole.
Eu me laude ong metreten riau de
silu.
7 Iesus kotin masani ong irail:
Komail idip ong pil en potel akan!
Irail ari kodiada lel au ar.
8 A ap kotin masani ong irail:
Deukada, wala ren me kaun en
konot: Irail ap wala.
9 Kaun en konot lao song kis pil,
me wia wain la, o so asa, a idipi
sang ia, a papa kan, me idip pil da,
asa. Kaun en konot ap ekeredo ol
kamod o,
10 Indang i: Aramas karos kin
kida mas wain mau, toun kamadip
lao medilar, re kin kida, me sota

non mau. A komui kin nekinekid
wain mau lel met.
11 I met tapidan kilel akan,
me Iesus kotin wiadar Kana nan
Kalilä̈a, o kotin kasaleda a lingan, o
sapwilim a tounpadak kan posonla
i.
12 A murin met a kotidilang
Kapernaum, i o in a, o ri a ol akan,
o sapwilim a tounpadak kan, ari,
sota non ran toto, me re kotikot
wasa o.
13 A pasa en Sus akan me koren-
dor, a Iesus kotidalang Ierusalem.
14 A kotin masani nan im en kau-
dok men netinet en kau, o sip, o
muroi, o men wiliandi moni me
momod ia.
15 Ap kotin wiakida men woki-
wok sal akai, ap woki ir sang nan
im en kaudok iangaki sip o kau
akan, o moni en saunwiliandi a
kotin kasapokela o kotin wukedidi
tepel akan.
16 Ap kotin masani ong men
netinet en muroi kan: Wawei sang
met met akan, o der wiakidar tan-
pas en Sam ai im en net eu!
17 A sapwilim a tounpadak kan
tamanda me intingidier: Limpok
ong tanpas omui me kasor ia dier.
18 Sus oko ap sapeng indang i:
Kilel da, me kom kadedeki ong kit,
me komui manaman ong, en wiada
mepukat?
19 Iesus kotin sapeng masani ong
irail: Palanga pasang im en kau-
dok wet, a pong sili pong I pan
kauada.
20 Sus oko ap indada: Par
ngaulwonu me im en kaudok wet
wiaui kidar, a pong sili pong komui
pan kaua kida?
21 Ari, tanpas en pali war a, me a
kotin masanie kida.
22 A lao iasadar sang a mata-
lar, sapwilim a tounpadak kan ap
tamandar, me a kotin masanier
mepukat. Irail ari poson kisin
likau kan o masan, me Iesus kotin
masaniadar.
23 Ni a kotikot Ierusalem ni pasa,
ni kamadip o, me toto posonla mar
a, ni ar kilanger kilel akan, me a
kotin wiadar.
24 A Iesus sota kotin liki ong ir
pein i, pwe a kotin mangi irail
karos.
25 O a sota mau ong, meamen en
kadede ong i aramas amen, pwe
pein i kotin mangi lol en aramas.

3

1 ARAMAS amen mia, kisan
Parsär akan, me mar a Nikodemus,
me saumas amen ren Sus akan,
2 Me poto dong i ni pong o, katiti
ong i: Rapi, se asa, me komui saun-
padak amen, me tapido sang ren
Kot, pwe sota, me kak wia kilel
akan due me komui kotin wiada,
ma Kot so iang.
3 Iesus kotin sapeng masani ong
i: Melel, melel I indai ong uk, mea-
men so ipwi sapal, sota pan kak
kilang wein Kot.
4 Nikodemus potoan ong i:
Iaduen aramas laud pan kak
ipwidi? A pan kak pur ong nan
kaped en in a, ipwidi sang?
5 Iesus kotin sapeng: Melel,
melel I indai ong uk, meamen
so ipwiki pil o ngen, a sota kak
pedelong ong nan wein Kot!
6 Me ipwiki uduk, iei uduk, a me
ipwiki Ngen, iei ngen.
7 Koe der puriamuiki, me I kati-
tiki ong uk: Komail en ipwi sapal.
8 Ang kin pein ipip sili, o koe kin
rong ngil a, a koe sasa, wasa a tapi
sang ia o wasa a ko ong ia; iduen
amen amen, me ipwiki Ngen.
9 Nikodemus sapeng indai ong i:
Iaduen mepukat kak wiaui?
10 Iesus kotin sapeng masani ong
i: Saunpadak en Israel amen koe, a
koe sasa duen mepukat?
11 Melel, melel I indai ong uk, me
se asadar, iei me se kin indada, o
me se kilanger, iei me se katitiki,
a komail sota kin kamelele at kad-
ede.
12 Ma I katitiki ong komail men
pa, a komail ap sota kamelele, a

iaduen, komail pan kamelele, ma I
katitiki ong komail men nanlang?
13 Sota meamen, me kodala nan-
lang, i eta, me kodido sang nan-
lang, Nain aramas, me kin mimieta
nanlang.
14 Duen Moses me kauadar ser-
pent amen nan sap tan, iduen Nain
aramas pan kakauda.
15 Pwe meamen posonla i, sota
pan lokidokila, a en aneki maur
soutuk.
16 Pwe iet duen Kot kotin kupura
sappa, me a kotikidoki sapwilim
a Ieros, pwe karos, me posonla i,
ender salongala, a en aneki maur
soutuk.
17 Pwe Kot me kotin porone dong
sappa sapwilim a Ol, kaidin en
kadeikada sappa, a pwe sappa en
kamauri kila i.
18 Me poson i, sota pan
pakadeikada, a me so poson i, iei
pakadeikadar, pweki a sota poson
mar en sapwilim en Kot ieros.
19 A iet kadeik o, marain pwara
dong sappa, a aramas pok ong
rotorot mon marain, pweki ar
wiawia kan me sued.
20 Pwe amen amen, me wiawia
sued, kin kailongki marain, o sota
kin pwara dong marain, pwe a
wiawia kan de sansaleda.
21 A me wiawia melel, kin ko
dong marain, pwe a wiawia kan en
sansaleda, me re tapi sang ren Kot.
22 Murin mepukat Iesus o sap-
wilim a tounpadak kan kotilang
sap en Iudäa ap kotikot ia wia pap-
tais.
23 A Ioanes pil wia paptais Enon
koren iong Salim, aki pil toto mi
wasa o, irail ari koieila paptaisela.
24 Pwe Ioanes saikenta lokidoki-
lar nan imateng.
25 En Ioanes a tounpadak kan o
ol en Sus amen ap akamaiki pena
duen kamakelekel.
26 Irail ari ko dong ren Ioanes
indang i: Rapi, me kot re omui
palilan Iordan, me komui kin kad-
ede, masani, a kin wia paptais o
karos kin pwarala re a.
27 Ioanes sapeng masani: Ara-
mas amen sota kak aneki meakot,
ma a so aneki sang nanlang.
28 Komail pein kadede kin ia, me
i indada: Kaidin Kristus ngai, pwe
ngai me pakatarador mo a.
29 Me li amen kisin nin ong, iei ol
kamod. A kompoke pan ol kamod
kin u rongerong perenki ngil en ol
kamod; ari, iei ai peren unsokala.
30 I en kakairida, a ngai en
kakairidi.
31 Me kotido sang poa, i me poedi
karos, a me kisan sappa, iei men
sappa, o a kin kasokasoia duen
sappa. A me kotido sang nanlang,
me poedi karos,
32 O me a kilangada o rongada,
iei me a kin kadedeki, a sota me
kamelele a kadede.
33 A me kamelele a kadede, kin
kadede, me Kot me melel.
34 Pwe i, me Kot kotin poronedor,
kin kida en Kot a masan, pwe Kot
sota kotikida Ngen ki men song.
35 Sam me kotin kupura sap-
wilim a Ol o kotiki onger ni lim a
meakaros.
36 Me poson sapwilim a Ol, aneki
maur soutuk. A me sota poson sap-
wilim a Ol, sota pan kilang maur, a
ongiong en Kot pan mimieta re a.

4

1 KAUN lao kotin mangi, me
Parisär akan rongadar, me Iesus
kin wiada tounpadak kan o paptais
toto sang Ioanes,
2 Ari, pwe sota me pein Iesus
kotin paptais, sapwilim a toun-
padak kan ta,
3 Ap kotila sang Iudäa, kotin
purelang Kaliläa.
4 A a kotin weid nan wein
Samaria.
5 I ap kotilang kanim en Samaria
eu, me adaneki Sikar, koren iong
sap, me Iakop ki ong na ol Iosep.
6 Iei wasa en Iakop a parer eu
mia. Iesus ari ngirekila a sapas-
apal, ap kaipokedi pon parer o, ari

mepukat wiauier impan auer ka-
wonu.
7 A li en Samaria amen ap kodon
idip pil ia. Iesus kotin masani ong
i: Kido lim ai kis pil en!
8 Pwe sapwilim a tounpadak kan
ko ong nan kanim, pan netiada sak
arail.
9 Li en Samaria ap indang i:
Iaduen, komui kisan men Sus, ap
poeki pil re i? Pwe ngai li en
Samaria amen, pwe Sus akan sota
kin waroki ong men Samaria.
10 Iesus kotin sapeng masani ong
i: Ma koe asa duen kisakis sang ren
Kot o is i, me indang uk: Kido lim ai
kis pil en, koe pan poeki re a, a ap
pan ki ong uk pil memaur.
11 Li o indang i: Maing, sota sap-
wilim omui men idip pil, a parer
me lol, a ia wasa, kom pan idip sang
ia pil memaur?
12 De komui lapa sang sam at
Iakop, me kotiki ong kit er parer
en, o pein nima sang, o na kan, o na
man akan?
13 Iesus kotin sapeng masani ong
i: Karos, me nima sang pil wet, pan
pur ong men nim pilada.
14 A meamen, me nima sang pil,
me I ki ong i, pan solar men nim
pilada kokolata, pwe pil, me I kin
ki ong, pan pot loli kusukusudang
maur soutuk.
15 Li o ap indai ong i: Maing, kom
kotiki ong ia kisan pil o, pwe i en
solar men nim pil, o solar kodo o
idipa sang met!
16 Iesus kotin masani ong i:
Kowei ukedo om paud!
17 Li o sapeng indada: Sota ai
paud. Iesus kotin masani ong i:
Melel om lokaia: Sota ai paud.
18 Pwe om paud me limen mas
kokodo, a kaidik om paud, me koe
paudeki met; iei melel, me koe in-
dada.
19 Li o indang i: Maing, i ap asaer,
me saukop amen komui.
20 Sam at akan kaukaudok pon
nana wet, a komail kin inda dene
Ierusalem eta wasa me aramas en
kaudok ia.
21 Iesus kotin masani ong i: Li,
kamelele ia, a korendor ansaun
omail pan solar kaukaudok ong
Sam pon nana wet, pil sota
Ierusalem.
22 Komail kin sasa, me komail
kin kaukaudok ong. A kit asa, me
se kaukaudok ong, pwe kamaur
pwarado sang ren men Sus akan.
23 A ansau korendor, ari a leler,
me toun kaudok melel akan pan
kaudok ong Sam ni Ngen o melel,
pwe iei ta song en toun kaudok
kan, me Sam pil kotin kupura.
24 Ngen eu Kot, a me kaudok ong
i, ren kaudokki Ngen o melel.
25 Li indai ong i: I asa, me Mesias
pan kotido, me maraneki Kristus.
I lao kotido, a pan katiti ong kit
meakaros.
26 Iesus kotin masani ong i: Ngai
i, me lokelokaia ong uk.
27 A sapwilim a tounpadak kan
ap purodo, puriamui a masan ong
li amen. Ari so, sota me indada: Da
me re kotin kainoma, de da me re
kotin mamasani ong i?
28 Li o ap pwilikidi potel en pil
o, ap koieilang kanim o kasoi ong
aramas akan:
29 Kodo, kilang aramas amen, me
kasale ong ia karos, me i wiadar,
ma i kaidin Kristus?
30 Rap koieila sang nan kanim o
potodo re a.
31 Ni ansau ota sapwilim a toun-
padak kan poeki re a, potoan ong:
Rapi, re kotin konot!
32 A kotin masani ong irail: Kan
ai kisin manga mia, me komail
sasa.
33 Tounpadak kan ap kasokasoi
nan pung arail: Muein amen wa
dong i sak.
34 Iesus kotin masani ong irail:
Wiawia kupur en me kadar ia do,
o kapwaiada sapwilim a dodok, iei
kan ai,
35 Komail sota kin indada:
Saunipong paieu mi mon rak?

Kilan, I indai ong komail, sarada,
kilang matuel o pwe a malar.
36 Me dolung kin pwaipwai o
nanak ong maur soutuk, pwe ira
karos, me kamorok o me dolung en
peren pena.
37 Pwe ni mepukat kasoi
o pwaidar: Amen me kin
kamokamorok, a amen me kin
dolung.
38 I kadar komail wei, en dolung
pena, me komail so doke, Akai me
dodoker, a komail me id aneki arail
rak.
39 Men Samaria toto kisan kanim
o posonla i pweki kasoi en li o,
me kadede: A kotin kasale ong ia
karos, me i wiadar.
40 Men Samaria kan lao pokon
dong i, rap poeki re a, en kotikot re
'rail. I ari kotikot ia pong ria pong.
41 A me toto me posonlar pweki a
masan,
42 Ap indang li o: Se poson
kila kaidin om kasoi, pwe se pein
rongadar o weweki, me i melel
Saunkamaur pan sappa.
43 Murin ran riau Iesus kotila
sang wasa o, kotilang Kaliläa.
44 Pwe pein Iesus kotin kadedeki,
me saukop amen sota kin mau nan
udan sap we.
45 A lao kotilang Kaliläa, men
Kaliläa me kasamo i, pwe re
iang kilanger me a kotin wiadar
Ierusalem ni kamadip o, pwe re
toun iang kamadip.
46 Iesus ari kotin pure dong Kana
nan Kaliläa, wasa a kotin kapikila
pil wain. A monsap amen mia, me
na ol somau nan Kapernaum.
47 A lao rongadar, me Iesus koti
dong Kaliläa sang Iudäa, ap poto
dong re a, poeki i en kotidi, kake-
lada na ol, pwe a koren iong mela.
48 Iesus ap kotin masani ong i:
Ma komail so kilang kilel o mana-
man akan komail sota pan poson.
49 Monsap potoan ong i: Maing
kotidi mon nai seri mela!
50 Iesus kotin masani ong i: U
kowei, noum ol memaur. Ari ara-
mas o poson masan o, me Iesus
kotin masani ong i ap koieila.
51 A ni a kodila, a ladu kan me
tu ong i, kasoi ong i, me na putak
mauredar.
52 I ap kalelapok re 'rail: Ansau
da me a pikikidi maur? Irail in-
dang i: Aio ni auer kaisu karakar
ko sanger.
53 Sam o ap asadar, me i ansau,
me Iesus kotin masani ong i: Noum
ol memaur. I ari o na kan me
posonla i.
54 Iet kilel kariau, me Iesus kotin
wiadar ni a koti dong Kaliläa sang
Iudäa.

5

1 MURIN mepukat ran lapalap eu
en Sus oko pwaida; Iesus ap koti-
lang Ierusalem.
2 Len pil eu mi Ierusalem impan
im en sip, me ad a Petesda ni lokaia
en Ipru; im limau mi impa,
3 Me somau toto mi lole: Me
maskun, o me dangidang, o me
motor mia, auiaui lao pil o pan
mokimokid.
4 Pwe akai ansau tounlang amen
kin koti dong le o kamokideda pil
o, a meamen me madang tiong mas
nan pil o ni a mokimokid, iei me
kin maureda sang a somau kan
karos, me mi re a.
5 A aramas amen mia, me so-
mauki par sileisokwalu.
6 Iesus lao kotin masani men
et a wonon, ap kotin mangi, me
a wonon ansau warai, ap kotin
masani ong i: Koe so men ke-
lailada?
7 Ol somau potoan ong i: Maing,
sota nai aramas, me pan wa
ia di wong ni pil o ansaun a
mokideda. Pwe ni ai kokodi, amen
kin madang mo i.
8 Iesus ap kotin masani ong i:
Uda, ale ki om, kokowei!
9 Aramas o ap madang ke-
lailadar, kida ki e, alu wei, a ran
o ran en sapat.

10 Sus oko ap indai ong me kelailadar: Ran wet ran en sapat. A sota pung koe en wewa sili ki om.
11 A sapeng irail: Me kakela ia da, masani ong ia: Ale ki om koko wei!
12 Irail ap kalelapok re a: Is aramas o me indai ong uk: Ale ki om kokowei?
13 A me kelailadar sasa i, pwe Iesus kotila sanger, pwe pokon mi wasa o.
14 Kadekadeo Iesus kotin diaradar i nan im en kaudok o ap kotin masani ong i: Kilang, koe kelailadar, koe der pil wia dip, pwe me sued kot sang mas de ko dong uk!
15 Aramas o ap koieila, kaireki Sus oko, me Iesus kakeladar i.
16 I me Sus oko ap raparapaki Iesus, o masamasan, pwen kamela i, pweki a kotin wiadar meakan ni ran en sapat.
17 Iesus kotin sapeng irail: Sam ai kin dodok kokodo, a ngai pil iang dodok.
18 I me Sus oko ap masamasan melel, en kamatala i, pweki a kotin kawela ran en sapat o pil masani, me dene Kot Sam a, o a kaparoki ong pein i Kot.
19 Iesus ap kotin sapeng masani ong irail: Melel melel I indai ong komail, a sota kak, Na en pein wia meakot, pwe i eta, me a kilang ren Sam, me a wiada. Pwe me a kin wiada, iei me Na pil kin wiada.
20 Pwe sam pok ong Na o kasansale ong i karos, me pein i kin wiada. O a pan kasale ong i wiawia kan, me lapa sang met akan, pwe komail en puriamui kila.
21 Pwe duen Sam kin kapikapirida me melar akan, kamaur ir ada, iduen Na pil kamaureda me a mauki.
22 Pwe sota me Sam kin kadeikada, pwe a kotiki ong Na kadeik o.
23 Pwe karos en wauneki Na, dueta ar wauneki Sam. Me sota wauneki Na, sota kin wauneki Sam, me kadar i dor.
24 Melel, melel I indai ong komail, meamen rong ai padak o poson, me kadar ia do, a aneki maur soutuk. A a sota pan pangalang kadeik o, pwe a sapale sang mela sapal ong maur.
25 Melel, melel I indai ong komail, ansau kokodo, iei a leler, me melar akan pan rongada ngil en Nain Kot, a me rongadar pan maureda.
26 Pwe duen Sam a udan maur, iduen a ki ong Na, en pil udan maur.
27 O a kotiki ong i manaman, en kaunda kadeik o, pweki Nain aramas i.
28 Der puriamuiki met, pwe ansau kokodo me irail, me mi nan sousou kan, pan rong ngil a.
29 Irail ap pan pwarada: Me wiadar me mau, en maureda, pwen memaur, a me wiadar mesued, en maureda, pwen pangalang kadeik o.
30 Sota me I kak wiada sang pein ngai, duen me I kin rong, iduen I kin kadeikada, o ai kadeik me pung, pwe I sota kin rapaki insen ai, pwe kupur en i, me kadar ia do.
31 Ma I kadede pein ngai, ai kadede sota melel.
32 Amen me kadede ia, a I asa melel, me a kadede ia me melel.
33 Komail me ilakilang Ioanes, i ari me kadede melel.
34 A I sota kin ale kadede ren aramas, a iet me I indawei, pwe komail en dorola.
35 I me ser umpul o marain eu, a komail men perenki a marain ansau kis.
36 A ai kadede me lapa sang en Ioanes. Pwe dodok kan, me Sam o kotiki ong ia, I en kapwaiada, iei dodok kan, me I kin wiawia, me kadede ia, me Sam kadar ia dor.
37 A Sam, me kadar ia dor, pein i kadede ia. Komail sota rongadar ngil a, o sota kilang mom a.
38 O a masan sota kin kot re omail, pwe komail sota poson, me a kadarador.

39 Komail kin kalelapok nan
kisin likau kan, pwe komail
lamelame, me maur soutuk mi
lole. Ari, iei irail, me kin kadede
ia.
40 A komail kang ko dong ia, pwe
komail en aneki maur.
41 I sota kin mauki ale wau ren
aramas akan.
42 I asa komail, limpok en Kot
sota kin mi re omail.
43 I kodo ni mar en Sam ai, a
komail sota kin kasamo ia. A ma
amen pan kokido pein ad a, komail
pan kasamo i.
44 Pala komail kak poson ni
omail ngongongki wau ren ara-
mas, ap sota rapaki wau sang ren
Kot.
45 Der kiki ong, me I pan mpäkin
komail ren Sam, amen me kin
mpäkin komail: Moses, me komail
kin kaporoporeki.
46 Pwe ma komail posonla
Moses, komail pan poson ia, pwe
i me intingiedier duen ngai.
47 A ma komail so kamelele a int-
ing kan, pala komail pan kamelele
ai padak kan?

6

1 MURIN mepukat Iesus kotin
kotela le en Tiperias nan Kaliläa.
2 A pokon kalaimun me
idedauen i pweki ar kilanger kilel
akan, me a kotin wiai ong me
somau kan.
3 Iesus ap kotidala pon dol o,
kaipokedi wasa o ren sapwilim a
tounpadak kan.
4 A pasa o, ran lapalap en Sus oko
me korendor.
5 Iesus lao kotin masanda
masani pokon kalaimun koko
dong i, ap kotin masani ong
Pilipus: Ia wasa, sen neti sang
ia kisin manga, pwe mepukat en
manga?
6 A kotin masani mepukat, pwen
kasongesong i. Pwe pein i mangi,
me a pan wiada.
7 Pilipus potoan ong i: Prot me
denar riepuki sota pan itar ong
irail, pwe amen amen en tungole
ekis.
8 Andreas, sapwilim a toun-
padak amen, ri en Simon Petrus
potoan ong i:
9 Kisin putak amen mia, me a lo-
pon en prot limau o mam riamen,
a sota katepa ren me toto.
10 Iesus kotin masani: Kamod
ong irail edi! Ari, wasa o me reen.
Impan ol limekid ap mondi.
11 Iesus ap kotikida lopon ko, a
lao laolaoki, ap kotin nek ong irail
me mondier, pil dueta mam oko,
irail lao metilar.
12 Irail lao metier, a kotin masani
ong sapwilim a tounpadak kan: Ki
pena me lua, pwe ekis der lokidok-
ila!
13 Irail ap ki pena kopou
eisokriau kisan lopon ko, me luadi
murin arail manga.
14 Aramas akan lao kilanger kilel
o, me Iesus kotin wiadar, re ap
indada: Melel i Saukop o, me pan
pwara dong sappa.
15 Iesus lao kotin mangi, me
re pan poto dong i, pwen kasap-
wiladang i Nanmarki, ap pil koti-
dalang nin dol o, kotin kelepala.
16 A lao sautik pena, sapwilim a
tounpadak kan ap kotilang ni oror,
17 Kereda pon sop pot, kotela
kokolang Kapernaum. A lao wasa
pongier, Iesus saikenta iang irail.
18 A sed me iluken, pwe ang me
ma.
19 Irail seisei kila mail eisok-
limau de rieisok, rap kilangada
Iesus a kotikotido pon sed koren
iong sop, irail ap masapwekadar.
20 A kotin masani ong irail: Ngai
i komail der masak!
21 lrail ap men kasamo i pon sop
o, a sop o madang milar ni sap o,
me re ko ong ia.
22 A mandan ran o pokon o, me
mi palilan le, lao kilanger, me
sota apot sop mi wasa o, pwe i
eta, me sapwilim a tounpadak kan
keredang poa, o me Iesus sota iang

sapwilim a tounpadak kan kotidang pon sop o, pwe a tounpadak kan kola kelep.
23 A pil akai kisin sop me pwarado sang Tiperias, tanga dong wasa o, me re mangamanga ia, murin Kaun o kotin laolao.
24 Aramas akan lao kilanger, me Iesus solar kotikot ia, o sapwilim a tounpadak kan pil so, rap dake sop pot kolang Kapernaum, raparapaki Iesus.
25 Irail lao diaradar i palilan le, ap potoan ong: Rapi iad me re kotido?
26 Iesus kotin sapeng irail masani: Melel, melel I indai ong komail, komail kin rapakin ia kaidin pweki kilel akan, me komail kilang, a pweki komail kangala kisin prot ap metier.
27 Komail der dokki manga, me kin ola, a dokki manga me kin mimieta ong maur soutuk, me Nain aramas pan ki ong komail, pwe i me Kot Sam kileledier.
28 Irail ap potoan ong i: Da me sen wiada, pwen kapwaiada en Kot a dodok kan?
29 Iesus kotin sapeng masani ong irail: Iet en Kot a dodok: Komail en poson i, me a kadarado.
30 Irail ari potoan ong i: Kilel da, me re kotikida, pwe sen kilang o poson ir? Da me re kotin wiada?
31 Sam at akan me kangala mana nan sap tan o, duen a intingidier: A kotiki ong irail prot sang nanlang, en kangala.
32 Iesus ap kotin masani ong irail: Melel, melel I indai ong komail, kaidin Moses, me ki ong komail prot sang nanlang, a Sam ai kin ki ong komail prot melel sang nanlang.
33 Pwe me kodido sang nanlang, o ki ong sappa maur, iei prot en Kot.
34 Irail ap indang i: Maing, kotiki dong kit prot wet kaukaule!
35 Iesus kotin masani ong irail: Prot en kamaur ngai, me ko dong ia solar pan men mangadar, o me poson ia, solar men nim piladar.
36 A I indai ong komail er, komail kilang ia er, ap so poson la.
37 Karos me Sam ki ong ia, pan ko dong ia, a me ko dong ia, I sota pan kasela.
38 Pwe ngai kodido sang nanlang, kaidin pwen wiada insen ai, pwe kupur en i, me kadar ia do.
39 Pwe iet kupur en me kadar ia do, karos me a ki ong ia er, I ender kasela amen, pwe I en kamaureda ni ran nik o.
40 A iet kupur en Sam ai, amen amen, me kin kilang Na o poson i, en aneki maur soutuk, a I pan kamaureda i ni ran nik o.
41 Sus oko ap lipanedeki i, pweki a kotin masani: Ngai prot, me kodi sang nanlang.
42 Irail indada: Kaidin i Iesus nain Iosep? A sam a o in a se asa. Ari, daduen a indada: I kodido sang nanlang?
43 Iesus kotin sapeng masani ong irail: Komail der lipaned nan pung omail!
44 Sota me pan kak ko dong ia, ma Sam, me kadar ia dor, sota kainongido i. A I pan kamaureda i ni ran nik o.
45 A intingidier nan saukop akan: Irail karos pan ale padak sang ren Kot. Amen amen me rongadar o padakki ren Sam, kin ko dong ia.
46 Ari, kaidin pweki meamen kilang Sam; i eta, me kodo sang ren Kot, i me kilanger Sam.
47 Melel, melel I indai ong komail, me poson ia, iei me aneki maur soutuk.
48 Prot en maur ngai.
49 Sam omail oko, me kangala mana nan sap tan o, ir ari melar.
50 Met prot, me kodido sang nanlang, meamen kin kang sang i, sota pan mela.
51 Ngai prot maur, me kodido sang nanlang, meamen kang sang prot wet, pan memaur kokolata.

Prot, me I pan kida, iei uduk ai, me
i pan kida en kamaur kida sappa.
52 Sus oko ari akamaiki pena in-
dada: Iaduen men et pan kak ki
ong kit uduk a sen kang?
53 Iesus ap kotin masani ong
irail: Melel, melel I indai ong ko-
mail, ma komail sota pan kang
uduk en Nain aramas o nim nta,
sota maur omail.
54 Me kin kang uduk ai o nim nt'
ai, iei me aneki maur soutuk, a I
pan kamaureda i ni ran nik o.
55 Pwe manga melel uduk ai, o pil
melel nt' ai.
56 Me kin kang uduk ai o nim
nt' ai, iei me podidi ong ia o ngai
podidi ong i.
57 Duen Sam ieias kadar ia do,
o ngai memaureki Sam, iduen me
kang uduk o nt' ai, pan meaureki
ngai.
58 Iet prot, me kodido sang
nanlang, kaidin duen sam omail
akan, me kangala mana ap mela,
a meamen kin kang prot wet, pan
memaur kokolata.
59 Mepukat a kotin masani wei
nan sinakoke, ni a kotin kawewe
nan Kapernaum.
60 Ari, me toto ren sapwilim
a tounpadak kan, me rongadar
mepukat indada: Padak pot et
meid apwal! Is me kak rong?
61 Iesus lao kotin angi nan kupur
a, me sapwilim a tounpadak kan
lipanedeki mepukat, ap kotin
masani ong irail: Komail makaraki
mepukat?
62 A ma komail pan kilang Nain
aramas kodala wasa, me a kauson
ia mas o?
63 Ngen me kin kamaureda, a
uduk sota katepa. Padak kan, me
I kin padapadaki ong komail, iei
Ngen o maur.
64 A akai mi re omail, me so po-
son. Pwe Iesus kotin mangi, me so
poson o me pan pangala i.
65 A kotin masani: I me I indaki
ong komail, sota me kak ko dong ia,
ma Sam sota kainongido.
66 Sang ni ansau o sapwilim a
tounpadak kan toto mueiwei sang
o solar idauen i.
67 Iesus ap kotin kainoma ren
ekriamen oko: Komail pil pan
kola?
68 A Simon Petrus ap sapeng i:
Maing, is me se en ko ong? Pwe ar
masan akan iei maur soutuk.
69 A kit posonlar o asaer, me ir
me Saraui en Kot.
70 Iesus kotin sapeng irail:
Kaidek komail ekriamen, me I
piladar, a amen komail me tewil
amen.
71 A kotin masaniada duen Iudas
Iskariot nain Simon, pwe i amen
ren ekriamen oko, me pan pangala
i.

7

1 MURIN mepukat Iesus kotin
kakan sili Kaliläa, pwe a solar men
kakan sili Iudäa, pweki Sus oko
masamasan kamatala i.
2 A ran lapalap en Sus oko; iei ran
en im en tan tuka korendor.
3 Ri a ol akan ap indai ong i: Kom
kotiwei kotilang Iudäa, pwe omui
tounpadak kan en pil udial omui
wiawia kan, me kom kin wiawia.
4 Pwe sota me kin wiada meakot
wasa rir, ma a men indand sili. Ma
komui wia mepukat, en kasansale
ong sappa.
5 Pwe ri a ol akan pil sota poson i.
6 Iesus ap kotin masani ong irail:
Ai ansau saikenta leler, a omail
ansau mia ansau karos.
7 Sappa sota kak kailongki ko-
mail, a ngai me a kin kailongki, aki
I kin kadede, me a wiawia kan me
sued.
8 Komail kodalang kamadip et, I
sota pan kodalang kamadip et, pwe
ai ansau saikenta leler.
9 A kotin masani ong irail
mepukat, ap kotikotita Kaliläa.
10 A ri a ol akan lao samalar, i
ap pil kotidalang kamadip, ap so
sansal a duen me rir.
11 Sus akan ari rapaki i ni ka-
madip o indada: Ari, ia wasa a
kotikot ia?

12 A aramas akan lokolokaia toto
duen i, pwe akai indada: Me mau
men. A akai me indada: Kaidin,
pwe a kin kaweid sapung aramas.
13 Sota me lokaia sansal duen i,
pweki ar masak Sus oko.
14 Lao lel ailepan kamadip o,
Iesus ap kotin kodalang im en kau-
dok o kaukaweweda.
15 A Sus akan ap puriamui kila
indada: Da duen men et asa wewe
en kisin likau, pwe a sota iang
padakki.
16 Iesus ap kotin sapeng irail
masani: Kaidin ai padak, me I kin
kida a en me kadar ia do.
17 Meamen wiawia kupur a, pan
weweki ai padak, ma a ren Kot, de
sang ren pein ngai.
18 Me kin padapadak sang ni
pein i, kin rapaki pein wau i, a me
kin rapaki wau en me kadarala i,
iei me melel o sota man sued kot
pit.
19 Kaidin Moses, me ki ong ko-
mail kapung o, a sota amen komail
kin kapwaiada kapung o? A da me
komail rapakiki kame ia la?
20 Aramas oko sapeng indada:
Koe me tanwar en tewil, is me ra-
paki kame uk ala?
21 Iesus kotin sapeng masani ong
irail: Dok taieu, me I wiadar, a
komail puriamui kila.
22 Moses ki ong komail er sirkom-
sais, a kaidin tapi sang ren Moses,
pwe sang ren sam akan, a komail
kin sirkomsais aramas ni ran en
sapat.
23 Ari ma aramas amen ale
sirkomsais ni ran en sapat, pwe
kapung en Moses ender sapungala,
a komail kin suede kin ia, pweki ai
kakelailada aramas pon ni ran en
sapat?
24 Der kadeikada duen pali liki,
a komail kasaui nin tiak en kadeik
pung.
25 Men Ierusalem kai ap inda:
Kaidin i, me re raparapaki en
kamela?
26 A kilang, a padapadak sansal,
a re sota man lokaia ong i, de
muein saumas akan asaer mau, me
i Kristus?
27 Ari, se asaer, wasa men et ko
sang ia, a Kristus lao kotido sota me
pan asa wasa, me a pwarado sang
ia.
28 Iesus ap kotin kapitie laudeda
kawewe nan im en kaudok
masani: Komail asa ia o wasa I
ko sang ia. Ari, kaidin pein ngai,
me I kokido, a me kadar ia dor, me
melel, me komail sasa.
29 A I asa i, pwe I kodo sang re a,
o i me kadar ia dor.
30 Irail ap song saikidi i, a sota me
sair i, pwe a ansau kaikenta leler,
31 Aramas toto sang nan pokon o
posonla i indada: Iaduen, Kristus
lao pwarado, a pan wia kilel toto
sang mepukat, me men et wiadar?
32 Parisär akan rongadar, me
aramas akan lokelokaia mepukat
duen i. Samero lapalap o Parisär
akan ap kadarala papa kan, en
saikidi i.
33 Iesus ap kotin masani: I pan mi
re omail ansau motomot. I ap pan
kola ren me kadar ia do.
34 Komail pan rapakin ia, ap sota
diar, a wasa, me I pan mi ia, komail
sota pan kak ong.
35 Sus oko ap inda nan pung
arail: A pan kola ia, pwe sen
solar diar i? A pan kola ren
me salongalar ren men Krik kan,
kaukawewe ong men Krik?
36 Iaduen masan en, me a in-
dada: Komail pan rapakin ia, ap
sota diar, a wasa, me I pan mi ia,
komail sota pan kak ong?
37 Ni ran en kamadip a nikilar,
ni ran lapalap o, Iesus kotida, kapi-
tie laudeda masani: Meamen men
nim piladar, i en ko dong ia nim.
38 Me poson ia, duen kisin likau
kan indada, sang nan war a pil
memaur pan pwilipwili sang ia.
39 Mepukat a kotin masani
duen Ngen, me irail, me poson
i, en tungole; pwe Ngen saikenta
pakadarado, aki Iesus saikenta

linganlar.
40 Ari, akai sang nan pokon o ni
ar rongadar masan pukat ap in-
dada: Melel Saukop o.
41 A akai indada: Kristus men
et! A akai indada: Da, Kristus pan
pwarado sang Kaliläa?
42 Kaidin kisin likau me inda, me
Kristus pan wan Dawid o kisan
men Petleem, kanim o, me Dawid
kotikot ia?
43 Irail ap liak toror pasang
pweki i.
44 A akai men saikidi i, a sota me
sair i.
45 A papa ko ap pure dong ren
samero lapalap o Parisär akan.
Irail ari idok re irail: Da me komail
sota wakido?
46 A papa ko sapeng: Sota man
aramas amen padapadak duen
men et.
47 Parisär oko ap sapeng irail: Ko-
mail pil pakodauelar?
48 Iaduen saumas de Parisär
amen posonla i?
49 A aramas pukat, me so asa ka-
pung o, re rialar.
50 Nikodemus kis arail ap indang
irail:
51 Iaduen, atail kapung pil kin
kadeikada aramas amen mon a
rong o asa sang pein i duen a
wiawia?
52 Irail sapeng indang i: Iaduen,
komui pil kisan men Kaliläa? Ra-
paki o kilang, me sota saukop
amen ko sang Kaliläa.
53 Amen amen ap purelang deu
a.

8

1 IESUS ap kotidala pon dol
Oliwe.
2 A nin soran a kotin pure dong
ong nan im en kaudok. Aramas
karos ap pokon dong i. I ari
kaipokedi kaukawewe ong irail.
3 A saunkawewe o Parisär akan
wa dong i li amen, me diarokadar
ni a kamal. Irail kidang i nan pung
arail.
4 Ap indang i: Saunpadak, li men
et diarokadar ni a kamal.
5 A Moses masani ong kitail nan
kapung o, sen kate song en. A
komui, da me komui masani?
6 A mepukat re indang i, pwen
kasongesong i, pwe ren kak
impimpaiki i meakot. A Iesus
kotin idiokidi, intingiekidi ong
nani pwel sondin lim a.
7 A ni ar poden kalekalelapok re
a, a ap kotin dengida masani ong
irail: Ari, me sota dip a nan pung
omail, a pan tapiada kate i.
8 A pil kotin idiokidi intingiedi
ong nan pwel.
9 Irail lao rongadar met, rap mu-
likidar tentelwei, me laud mas lel
me tikitik o. A Iesus kelepela, li eta,
me mi re a.
10 Iesus lao kotin dengida o sota
masani meamen, li eta, ap masani
ong i: Ia me karaun uk edi kan?
Sota me kadeik uk ada?
11 A potoan ong: Sota Maing.
Iesus ap kotin masani ong i: I sota
pil pan kadeik uk ada. Kowei, koe
der pil wiada dip!
12 Iesus ap pil kotin padaki ong
irail masani: Ngai marain en
sappa. A me kin idauen ia, sota
pan weid ni rotorot, pwe marain
en maur pan mi re a.
13 Parisär oko ap indai ong i: Ko-
mui kadede pein komui; ari, omui
kadede sota melel.
14 Iesus kotin sapeng masani ong
irail: Ma I kadede pein ngai, ari
melel ai kadede, pwe I asa, wasa I
kodo sang ia o wasa I koko ong ia,
a komail sasa, wasa I ko sang ia o
wasa I koko ong ia.
15 Komail kin kadeikada duen
pali uduk, a sota meamen, me I kin
kadeikada.
16 Ari so ma I kadeikada, ai
kadeik pan melel, pwe I sota kin
kelep, pwe ngai o Sam, me kadar ia
dor.
17 A pil intingidier nan omail ka-
pung, me kadede en aramas ria-
men me melel.
18 Ngai me kin kadede pein ngai
o Sam, me kadar ia dor, kin kadede

ia.
19 Irail ap indai ong i: Ia Sam
omui? Iesus kotin sapeng: Komail
sota asa ngai, pil sota Sam ai. Ma
komail asa ia, komail pil pan asa
Sam ai.
20 Masan pukat Iesus kotikida
nan pera en moni, ni a kotin
kaukawewedar nan im en kaudok
o. A sota me koledi i, pwe a ansau
saikenta leler.
21 Iesus pil kotin masani ong
irail: I kokola, a komail pan ra-
pakin ia o mela ni omail dip akan, a
wasa, me I pan kola ia, komail sota
pan kak ong.
22 Sus oko ap indada: A pan
kamela pein i, pweki a inda: A
wasa, me I pan kola ia, komail sota
pan kak ong?
23 A kotin masani ong irail: Ko-
mail kisan men pa, a ngai kisan
men poa. Komail kisan sappa et, a
ngai kaidin kisan sappa et.
24 Iei me I indaki ong komail, ko-
mail pan mela ni omail dip akan,
pwe ma komail sota kamelele ia,
komail pan mela ni omail dip akan.
25 Irail ap indai ong i: Is koe?
Iesus kotin masani ong irail: Me I
indawei mas o, i eta.
26 Me toto I men padaki ong ko-
mail o kadeikada, ari so, me kadar
ia do me melel. A I kin kasoia ong
komail, me I rongadar re a.
27 Irail ari sasa, me a kotin kasoia
ong irail duen Sam a.
28 Iesus ap kotin masani ong
irail: Komail lao kauadar Nain ara-
mas, komail ap pan asa, me ngai i,
o me I sota wia meakot sang pein
ngai. A duen Sam, me padaki ong
ia er, iduen I kin kasoia wei.
29 Me kadar ia do, kin ieiang ia, a
sota lokit ia la, pwe I kin potin wia,
me a kupura mauki.
30 Ni a kotin masani mepukat, me
toto ap posonla i.
31 Iesus ap kotin masani ong Sus
oko, me poson i: Ma komail pan
podidi ong ai padak, nan ai toun-
padak melel komail.
32 O komail pan asala melel, o
melel pan kamaio komail da.
33 Irail sapeng i: Wan Apraam
kit, sota me se lidui sang mas
kokodo. A iaduen, komui indada:
Komail pan maioda?
34 Iesus kotin sapeng irail
masani: Melel, melel I indai ong
komail, meamen; me wiawia dip, i
me ladun dip.
35 A ladu o sota pan mimieta nan
im o, na eta pan mimieta.
36 Ari, ma Na pan kamaio komail
da, komail pan maioda melel.
37 I asa, me wan Apraam komail,
a komail kin rapaki, en kame ia la,
pwe ai padak sota kin podidi ong
komail.
38 Me I kilang ren Sam ai, iei me I
inda wei, a komail kin wiawia, me
komail rongada ren sam omail.
39 Irail sapeng indang i: Sam
at Apraam. Iesus kotin masani
ong irail: Ma komail nain Apraam,
seri kan, komail pan wia duen en
Apraam a wiawia kan.
40 Ari, met komail kin rapaki
kame ia la, aramas amen, me kasoi
ong komail melel, me I rongadar
ren Kot, i me Apraam sota wiadar.
41 Komail kin kapwaiada wiawia
kan en sam omail. Irail ap indang i:
Kaidik kit ipwin nenek. Sam at me
ta men Kot.
42 Iesus kotin masani ong irail:
Ma Kot Sam omail, komail pan pok
ong ia, pwe I kodo sang ren Kot,
kaidik sang pein ngai, me I kokido,
pwe i me kadar ia do.
43 Da me komail sota weweki ai
padak? Pweki omail sota kak rong
ai padak.
44 Komail tapi sang ren sam
omail tewil, o inong en sam omail,
me komail men wiada. Nan i men
kamela men sang ni tapi o, o a sota
dadaurata melel, pwe sota man
melel mi re a, ni a lalal likam, a
kin kida sang pein audepa, pwe i
me likam men o sam en likam o.

45 A komail sota kamelele ia,
pweki I padaki ong komail melel.
46 Is re omail, me kak indang ia,
me dip ai mia? A ma I kasoi melel,
menda komail so poson?
47 Men ren Kot kin rong en Kot a
masan akan. Komail ari sota rong,
pwe kaidin me ren Kot komail.
48 Sus oko sapeng indang i:
Kaidik meid melel, koe men
Samaria amen o tanwar en tewil.
49 Iesus kotin masani: Kaidik
tanwar en tewil ngai, pwe I
wauneki Sam ai, a komail kin
kisang ia wau i.
50 I sota kin rapaki pein wau i,
amen mia, me kin raparapaki o
kadeikada.
51 Melel, melel I indai ong
komail, meamen kapwaiada ai
padak, sota pan mela kokolata.
52 Sus oko ap indai ong i: Se
ap asaer, me koe tanwar en tewil.
Apraam melar, pil saukop akan, a
koe me inda: Meamen kapwaiada
ai padak, sota pan mela kokolata,
53 Da, komui me lapa sang sam
at Apraam, me matalar, pil saukop
akan, me matalar? Is me komui
pein wia kin uk?
54 Iesus kotin sapeng: Ma I pein
kaka kin ia, ai kaka me mal. A Sam
ai, me kaka kin ia, me komail kin
inda: I atail Kot.
55 Komail ari kaikenta asa i, a I
asa i, a ma I inda, me I sasa i, I pan
me likam amen dueta komail. A I
asa i o kapwaiada a masan akan.
56 Sam omail Apraam peren
kida, me a pan kilang ai ran. I ari
kilanger ap peren kidar,
57 Sus oko ap indang i: Par
limeisok kaik dau po ’mui, a kom
kilanger Apraam?
58 Iesus kotin masani ong irail:
Melel, melel I indai ong komail, I
mier mon Apraam.
59 Irail ap rik takai, pwen kasuk i,
i ap kotin oki sang irail pein i, kotila
sang nan im en kaudok o.

9

1 IESUS lao kotin daulul, ap
masani aramas amen me maskun
sang a ipwidi.
2 Sapwilim a tounpadak kan ap
idok re a potoan ong: Rapi, is me
wiadar dip, i de sam a in a, pweki
a ipwidi maskun?
3 Iesus kotin sapeng: Kaidik i me
wiadar dip, pil kaidik in a de sam
a, a pwe en Kot a wiawia kan en
kasansal kida i.
4 I en kapwaiada wiawia kan en
me kadar ia do arain ansaun ran,
pwe pong pan kodo, i ansau solar
amen kak dodok.
5 Arain ai mi sappa, ngai marain
en sappa.
6 A lao kotin masanier met, ap
likidi nani pwel, wiakida pwel
madak iriski mas a.
7 Masani ong i: Kolang pil en
Siloa (iet wewe: Pakadarado),
opinok ia! I ari kola opinok, ap
puredo kilangada wasa.
8 A men imp a kan, o me iang
kilangadar, me a men poekipoek
amen mas o, rap indada: Kaidik i,
me wonon poekipoeki?
9 Akai me inda: I met; a akai me
inda: Likamata i, a pein i indada:
Ngai i.
10 Irail ari indang i: Iaduen por
en mas om akan a kapad pasang?
11 A sapeng indada: Aramas
amen me adaneki Iesus, me
wiadar pwel madak, iriski mas ai,
masani ong ia: Kolang pil en Siloa,
opinok ia! I ari kola opinok, ap
kilangada wasa.
12 Irail ap idok re a: Ia i? A
sapeng: I sasa.
13 Irail ap kalualang ren Parisär
akan me maskun mas.
14 Ari, ni ran en sapat, me Iesus
kotin wiadar pwel, kapad pasang
por en mas a kan.
15 Parisär akan pil idok duen me
a kilang kida wasa. A sapeng irail:
A ki ong pwel ni por en mas ai, i ap
opinok, ngai ari kilangada wasa.

16 Parisär kai ap inda: Aramas
men et kaidik men ren Kot, aki
a sota apwali ran en sapat. Akai
indada: Daduen, aramas dipan
amen kak wia kilel pukat? Irail ari
liak toror pasang.
17 Irail pil kalelapok ren me
maskun o: Da me koe lamelame
duen i? Pwe a kapad pasang mas
om? A sapeng: Saukop amen i.
18 Men Sus oko ap sota kamelele,
me a ipwiki wei maskun, ap kilan-
gada wasa. Irail lao ekeredo sam o
in en me kilangada wasa.
19 Irail idok re 'ra: Nouma ol men
et, me komail indinda, me a ipwiki
wei maskun? Iaduen a ngarada
wasa ansau wet?
20 Sam a in a sapeng ir indada:
Se asa, me nait ol et, me ipwiki wei
maskun.
21 A se sasa duen a ngarada wasa
o me kapad pasang por en mas a.
A malar, kainoma re a, a pan pein
sakaraki i.
22 Sam o in a inda mepukat,
pweki ar masak Sus oko. Pwe Sus
oko inauki pena, ma meamen pan
kadede me i Kristus a pan lokidok-
ila sang nan sinakoke.
23 I me sam o in a indada kida: A
malar, kainoma re a.
24 Irail ap eker aramas maskun
kariapak indai ong i: Wauneki Kot,
se asa, me aramas men et me dipan
amen,
25 A sapeng ir indada: I sasa, ma
i me dipan amen de so. I eta me i
asa, me ngai me maskun mas o, i ap
potoan ngaradar wasa.
26 Irail ap pil idok re a: Da me
a wiai ong uk? Iaduen a kapad
pasang mas om?
27 A sapeng irail: I indai ong ko-
mail er, a komail sota rong? Da me
komail pil men rongki? Komail pil
pan a tounpadak ala?
28 Irail kaurureki indada: A
tounpadak amen koe, a kit toun-
padak en Moses akan.
29 Kit asa, me Kot masani ong
Moses. A lap o se sasa, wasa a ko
sang ia.
30 Aramas o sapeng indang irail:
Meid kapuriamui! I me kapad
pasang mas ai kat, a komail sasa,
wasa a koti sang ia.
31 Kitail asa, me Kot sota kin
mangi me dipan akan. A meamen,
me lan Kot, o dadaurata kupur a,
iei me a kin kotin mangi.
32 Sang mas kokodo sota me ron-
gadar, me meamen kapad pasang
mas en me ipwiki wei maskun.
33 Ma men et sota me ren Kot, a
sota pan kak wia meakot.
34 Irail sapeng indang i: Koe
me ipwiki wei dip akan a koe ap
padaki ong kit? Irail ari kasela i.
35 Iesus lao kotin mangidar, me
re kasela i, a lao masani i, ap kotin
masani ong i: Koe kin poson Nain
Kot?
36 A sapeng potoan ong: Maing,
is i pwe i en poson i?
37 Iesus kotin masani ong i: Koe
me kilang i. A iet i, me kasokasoi
ong uk.
38 A sapeng i: Maing, i posonlar, i
ari kaudok ong i.
39 Iesus kotin masani: I kodon
kadeik nan sappa et, pwe me so
kilang wasa, en kilangada, a me
kilang wasa, en maskunla.
40 A Parisär akan, me mi re a, ron-
gadar a masan pukat, re ap peidok
re a: Da, kit me pil maskun?
41 Iesus kotin masani ong irail:
Ma komail maskun, sota pan dip
omail. A komail indada: Se kilek-
ilang wasa, iei me omail dip pan
mimietaki.

10

1 MELEL, melel I indai ong ko-
mail, me so weid nan wanim, pede-
long ong nan deun sip, a dauda
wasa toror, iei men lipirap o men
kuli.
2 A me kin pedelong pan wanim,
iei silepan sip o.
3 Iei me silepan wanim o kin
ritingada mo a; a sip akan kin rong

ngil a; i me ekereki na sip akan ad
arail, kare irail wei.
4 A kin kapedoi na sip akan,
ap tiong mo 'rail, o sip akan kin
idedauen i, pwe re anlar ngil a.
5 A re sota pan idauen, me re san,
pwe re pan tang sang, pwe re san
ngil arail.
6 Iesus kotin masani ong irail
karaseras pot et, a irail sota
weweki mepukat, me a kotin
masani ong irail.
7 Iesus pil kotin masani ong irail:
Melel, melel I indai ong komail:
Ngai wanim en sip akan.
8 Karos, me pwarador mo i, iei
lipirap o men kuli, o sip akan sota
kin rong irail.
9 Ngai wanim o, a meamen pede-
long re i, pan kamaurela o diar
manga purepure.
10 Lipirap kin kodon pirapela, o
kamela, o kaokaoe, a ngai kodo,
pwe irail en ale maur, kakairida
kokolata.
11 Ngai silepa mau; a silepa mau
kin tonmeteki ong na sip akan
maur i.
12 A me kin pwaipwai o me sota
udan silepa, o me kaidin udan na
sip oko, iei me ngingar kidi en wel
kokodo, ap kasela sip oko, tang-
daui, a kidi en wel saikidi sip oko,
kamueit ir pasang.
13 Me pwaipwai o kin tangdaui,
aki a pwaipwai, o sota insenoki sip
oko.
14 Ngai silepa mau, o I asa nai
kan, o nai kan pil asa ia.
15 Duen Sam o asa ia, iduen I asa
Sam, o I tonmeteki ong sip akan
maur i.
16 A pil akai nai sip, me so kisan
nan kel wet, mepuko I pil pan
wado, o re pan rong ngil ai, o a pan
pwin taieu o silepa me ta men,
17 Iei me Sam pok ong ia, pwe I
kidi maur i, pwe I en pur ong ale.
18 Sota me ki sang ia, pwe pein
ngai kidi. I manaman ong kidi
maur i, I pil manaman ong kapure
dong ia. Kusoned pot et I aleer sang
ren Sam ai.
19 Iei me Sus oko ap pil liak toror
pasang pweki masan pukat.
20 Me toto re 'rail indada: A tan-
war en tewil o iakalar. Menda ko-
mail rong i?
21 Akai me indada: Kaidik padak
en tanwar en tewil pukat, da, tewil
pan kak kapad pasang mas en me
maskun amen?
22 A ran en isimas en im en kau-
dok wiaui nan Ierusalem, i ansaun
kapau.
23 A Iesus kotikot sili nan im en
kaudok, nan palang en Salomo.
24 Sus oko kapili pena i indang i:
Arai da komui pan okioki sang kit?
Ma komui Kristus, en kadede ong
kit sansal!
25 Iesus kotin masani ong irail: I
indai ong komail er, a komail sota
poson dodok kan, me I wiadar ni
mar en Sam ai, iei me kin kadede
ia.
26 A komail sota poson, pwe ko-
mail kaidik kisan nai sip, duen me
I indai ong komail er.
27 Nai sip oko kin rong ngil ai, a I
asa irail a re kin idauen ia.
28 A I ki ong irail maur soutuk,
a re sota pan salongala kokolata, o
sota, me pan ki sang irail nan pa i.
29 Sam ai, me ki ong ia irail, me
lapa sang meakaros, o sota me pan
kak ki sang irail ni lim en Sam ai.
30 Ngai o Sam me ta men.
31 Sus oko ap pil rik takai, pwen
kasuk i.
32 Iesus kotin sapeng irail: Dodok
mau toto, me I kasale ong komail er
sang ren Sam o, a menia dodok ren
mepukat, me komail kate kin ia?
33 Sus oko ap sapeng i: Kaidik
dodok mau eu, me se kate kin ko-
mui, a pweki lalaue, o pweki ara-
mas amen koe, me wia kin pein uk
Kot,
34 Iesus kotin sapeng irail: A so
intingidier nan omail kapung: I
indada, komail kot akan,
35 Ari, ma a kin wia kin ir kot,
me aleer masan en Kot, pwe kisin

likau kan sota kak sapungala;
36 A komail kin inda kin i, me
Sam a kasarauialar, o kadara dong
sappa, koe lalaue, pweki ai indada:
Sapwilim en Kot ngai?
37 Ma I so wiawia dodok kan en
Sam ai, komail der kamelele ia.
38 A ma I kin wiawia, komail
en posonki dodok kan, ma komail
sota poson ia, pwe komail en asa o
poson, me Sam ai podidi ong ia, o
ngai podidi ong i.
39 Irail ap pil song saikidi i. I ari
piti sang ni pa ’rail.
40 O kotin purelang palilan Ior-
dan, wasa Ioanes kin wia paptais ia
mas; I ari kotikot wasa o.
41 A me toto pokon dong i indada:
Ioanes sota wiadar kilel eu; a melel
eta karos, me Ioanes masanieki
men et.
42 A me toto posonla i wasa o.

11

1 OL amen somaudar ad a
Lasarus, men Petanien, kanim en
Maria o ri a li Marta.
2 Iei Maria, me keieki potik Kaun
o, o limwieki a pwilipeipei aluwilu
a, me ri a ol Lasarus somaudar.
3 Ri a li ko ari kadar wong
i kaireki wong i: Maing, kotin
mangi, me re pok ong me somau-
dar.
4 Iesus lao mangi, ap kotin
masani: Kaidik somau en mela eu
met, a pweki lingan en Kot, pwe
Nain Kot en kalingana kila.
5 Iesus kotin kupura Marta, o ri a
li, o Lasarus.
6 A lao kotin mangier, me a so-
maudar, i ari kotikoteta wasa o
pong ria pong.
7 Ap kotin masani ong sapwilim
a tounpadak kan: Kitail pan pure-
lang Iudä*a.*
8 Sapwilim a tounpadak kan po-
toan ong i: Rapi, Sus oko apton
men kasuk ir, a re pan kotin pure-
lang ia?
9 Iesus kotin masani: So auer
eisokriau ni ran eu? Meamen
alialu ni ran, sota pan dipikelekel,
aki a ngingar marain en sappa.
10 A meamen alialu ni pong, a
pan dipikelekel, aki marain sota mi
re a.
11 A kotin kasoiada mepukat, ap
masani ong irail: Kompoke patail
Lasarus mairelar, a I kokolan
kapirida i.
12 A sapwilim a tounpadak kan
indang i: Maing, ma a mairelar, a
pan maureda.
13 Ari, Iesus kotin masanieda
duen a melar, a irail kiki ong, me a
masanieda duen a mair en kamol.
14 Iesus ap sansal masani ong
irail: Lasarus melar,
15 A I peren kida, me I sota mi
wasa o pweki komail, pwe komail
en posonla. Ari, kitail en koko wei
re a!
16 Tomas, me pil ad a Didimus, ap
indai ong warok tei kan: Kitail en
pil kokola, pwen iang i mela.
17 Iesus lao kotido, ap kotin di-
arada, me a mi nan sousou pong pa
pong.
18 Petanien me koren iong
Ierusalem impan mail riau.
19 A Sus oko me toto ko dong
Marta o Maria, pwen kamait ira la
pweki ri ara ol o.
20 Marta lao rongadar, me Iesus
kotido, ap koieila tu ong i. A Maria
momod nan im o.
21 Marta ap potoan ong Iesus:
Maing, ma re kotikot met, ri ai ol
sota pan mela.
22 Ari so, i asa meakot re pan
kotin poeki ren Kot, Kot pan kotiki
ong ir.
23 Iesus kotin masani ong i: Ri om
ol pan maureda.
24 Marta potoan ong i: I asa, me a
pan maureda ni ias en ni ran nik o.
25 Iesus kotin masani ong i: Ngai
kamaur o maur, me poson ia, pan
memaureta pil murin a mela.
26 A meamen me maur o poson
ia, sota pan mela kokolata; koe
kamelele mepukat?

27 A potoan ong i: Ei Maing, i poson, me ir me Kristus Sapwilim en
Kot, me udan pwara dong sappa.
28 A lao indada met, ap koieila
ren Maria ri a li, monginki ong i:
Saunpadak kotidor kainoma uk.
29 A lao rongadar, ap uda,
madang wei re a,
30 A Iesus saikenta lel ong kanim
o, pwe a kotikoteta wasa Marta tu
ong i ia.
31 Sus oko, me mi re a nan im o,
pwen kamait i ala, lao kilangada,
me Maria madang uda tang wei,
rap idauenla i, indinda: A pan ko
ong ni sousou, pwen sangesang ia.
32 Maria lao lel wasa o, o kilang
i, ap poridi ong ni aluwilu a indang
i: Maing, ma re kotikot met, ri ai ol
sota pan mela.
33 Iesus lao masani i sangesang,
o Sus oko, me iang i kokodo pil
sangesang, ap kupurola,
34 Masani: Komail pwilikidi ia i?
Irail potoan ong i: Maing, kotido
masani.
35 Iesus kotin tontonir.
36 Sus oko ap inda: Kilang duen a
pok ong i!
37 A akai ir me indada: A so kak
pan men et me kapad pasang mas
en me maskun o, me ol men et
ender mela?
38 Iesus pil kupurola koti dong
sousou o. A por o ulong nan kisin
dol o takai eu mi poa.
39 Iesus kotin masani: Katapure
wei takai en! A Marta, en me melar
ri a li, indada: Maing, a matalar,
pwe a mi met pong pa pong.
40 Iesus kotin masani ong i: I so
indai ong uk, ma koe poson, koe
pan kilangada lingan en Kot.
41 Irail ap katapure sang takai
o. A Iesus kotin masanda masani:
Sam, I danke komui, me komui
mangi ia er.
42 A i asa, me komui kin mangi ia
ansau karos, a pweki pokon o, me u
sili, I indaki mepukat, pwe irail en
poson, me komui, me kadar ia do.
43 A lao kotin masani met, ap
kapitie laudeta masani: Lasarus,
koieido!
44 A me melar o ap pedoido, likau
en sousou kidim pena na o pa kan,
o mas a me pirapinki pena lim en
puto. A Iesus kotin masani ong
irail: Lapwada kapitila i!
45 Men Sus toto, me ko dong
Maria, o kilanger, me Iesus kotin
wiadar, posonla i.
46 A akai ir kowei ren Parisär
oko, kaire kin irail me Iesus kotin
wiadar.
47 Samero lapalap o Parisär akan
ap pokon pena kapung indada: Da
me kitail en wiada? Pwe aramas
men et kin wia kilel toto.
48 Ma kitail sota pan mokidi ong
i, karos pan posonla i, o men Rom
pan kodo, ki sang kitail wei o atail
kainok.
49 A amen irail ad a Kaipas, me
samoro lapalap ni par o, indang
irail: Komail meid so lolekong.
50 O sota lamelame, me a mau
ong komail, aramas ta men en
kam kila aramas akan, pwe kainok
pokon ender lokidokila.
51 A kaidik sang pein i, me a kati-
tiki met, a i me samero lapalap ni
par o, i ari kopada, me Iesus pan
kamataki kainok o.
52 A kaidik kainok eta, pwe a
pil pan kapokon pena seri en Kot
akan, me muei pasang nin sap
akan.
53 Sang ni ran o irail raparapaki
en kamatala i.
54 Iesus ap solar kotikot sili
sansal ren Sus oko, pwe a kotilang
eu sap impan sap tan ni kanim
eu ad a Epren, o kotikot ia iang
sapwilim a tounpadak kan.
55 A pasa en Sus oko me koren-
dor, o me toto koeie sang nan sap
karos, kodalang Ierusalem mon
pasa, pwen kamaui pein irail.
56 Irail ari raparapaki Iesus
idedok nan pung arail, ni ar
pokopokon nan im en kaudok: Da
me komail lamelame, a sota pan ko

dong kamadip o?
57 A samero lapalap o Parisär
akan wiadar kusoned eu, meamen
me asa wasa a kot ia, i en kasaleda,
pwe ren saikidi i.

12

1 PONG wonu pong mon pasa
Iesus kotilang Petanien, wasa
Lasarus me melar, kauson ia, me
Iesus kotin kamauredar sang ren
me melar akan.
2 Irail ari kaonopada konot, pwe
a en kotin kasipong re 'rail; Marta
papa, a Lasarus amen irail me iang
I kotikot ni tepel.
3 Maria ap wado paun en
men kei eu, udan pil en narde,
me kasampwalia, keiedi ong ni
aluwilu en Iesus o limwieki a
pwilipeipei aluwilu a; a im o me
dir kila po en men kei.
4 Iudas Iskariot, amen ren sap-
wilim a tounpadak kan, nain Si-
mon, me pan pangala i, ap indada:
5 Da men kei wet sota netilar,
kareda denar silepuki, ap nek ong
samama kan?
6 Kaidik a pok ong me samama
kan, me a idokki met, a pweki lipi-
rap amen i, o saunkanikid en moni,
wewa moni, me aramas kidar.
7 Iesus ap kotin masani: Der
mokidi ong i! Pwe a kaonopadang
ran en ai pan saredi.
8 Pwe me samma kan kin potopot
re omail, a ngai sota sota kin po-
topot re omail.
9 Sus oko me toto ari asaer, me
a kot wasa o, irail ari kodo pweki
Iesus o pil, pwen kilang Lasarus,
me a kotin kamauredar sang ren
me melar akan.
10 Samero lapalap akan pil ra-
parapaki, en pil kamela Lasarus.
11 Pwe Sus oko toto kola o poson
Iesus pweki i.
12 Mandan ran o aramas toto, me
toun iang kamadip o, lao rong, me
Iesus pan kotilang Ierusalem,
13 Ap paledi ran tuka kan o
koieila tu ong i, ngisingisida: Os-
iana! Meid iasanai me kotido ni
mar en Kaun o Nanmarki en Israel!
14 A Iesus lao kotin masani esel
pul amen, ap kaipokedi poa, duen
a intingidier:
15 Der masak nain Sion seripein!
Kilang om Nanmarki kotido,
kaipokedi pon nain esel amen.
16 A sapwilim a tounpadak kan
sota madang weweki mepukat.
A Iesus lao linganlar, irail ap
tamanda mepukat, me indingidier
duen i, o me ir wiai ong i mepukat.
17 A pokon o, me iang i ni a kotin
molipei Lasarus sang nan sousou
o, ni a kotin kamauredar i sang ren
me melar akan, kadede i!
18 Iei me aramas kokiieilang i,
pwe irail rongadar, me a kotin
wiadar kilel wet.
19 Parisär oko ap indada nan
pung ar: Komail kilang, me komail
sota kak wia meakot. Kilang, toun
sap akan idauenla i.
20 Akai men Krik iang irail, me
koda dong kamadip o, pwen kau-
dok.
21 Mepukat ko dong Pilipus, men
Petsaida en Kaliläa, poeki re a in-
dada: Maing, se men udial Iesus.
22 Pilipus ap kodo kaireki An-
dreas, a Andreas o Pilipus kaireki
Iesus.
23 A Iesus kotin sapeng irail
masani: Ansau leler, me Nain
aramas pan kalinganla.
24 Melel, melel I indai ong ko-
mail, ma wan korn so moredi ong
nan pwel o mela, a pan kelepata,
a ma a pan mela, a pan kaparapar
wa toto.
25 Me pokepoke maur i, pan sa-
longala; a me tounmeteki maur i
pali pa, pan diarada maur soutuk.
26 Meamen papa ia, i en idauen
ia! A wasa I mi ia, i wasa me papa
ia, pan pil mi ia. Ma meamen papa
ia, i me Sam o pan kasapwilada.
27 I ap lol olar, a da me I en inda?
Sam kamaio wei sang ia ansau wet,

ari so, i me I koki dong ansau wet.
28 Sam, kalinganada mar omui!
Ngil eu ap peidido sang nanlang
indada: I kalinganadaer, o I pan pil
kalinganada.
29 A aramas akan me u sili me
rongadar, indada: A nansapwe. A
akai indada: Tounlang amen me
kasoia ong i.
30 Iesus kotin sapeng masani:
Kaidik pweki ngai, me ngil wet
wiauikier a pweki komail.
31 Met ansau en kadeik en sappa
wet. Met kaun en sappa et pan
lokidokila.
32 A ngai lao langada sang sappa,
I pan kainonga dong ia karos.
33 I me a kotin kokop kidar duen
a pan kamatala.
34 Aramas akan sapeng i: Se
rongadar sang nan kapung o, me
Kristus pan potopoteta, a iaduen,
kom kasoiada, me Nain aramas en
kakauda. Is Nain aramas men et?
35 Iesus ap kotin masani ong
irail: Marain mi re omail ansau
kis. Weweid, ni ansau marain mi
re omail, pwe rotorot ender kono
komail edi. Pwe me kin weweid
nan rotorot, kin sasa wasa, me a ko
ong ia.
36 Poson marain, ni a mimi re
omail, pwe komail en seri en
marainla. Iesus kotin masani
mepukat, ap kotila karukila pein
i sang irail.
37 A i me kotin wiadar kilel toto
mo ’rail, ari so, irail sota poson i,
38 Pwe kokop en saukop Iesaia en
pwaida, me a masani: Kaun o, is
me poson at kasoi? O is me lim en
Kaun kasansal ong?
39 Irail ari sota kak poson, pwe
Iesaia pil katitiki:
40 A kotin karotongala mas arail
o kakekaluakala mongiong arail,
pwe ren so kilangki mas arail, o
asaki mongiong arail, o wukila, o I
en kakel ir ada.
41 Mepukat Iesaia masanier, ni a
kilanger a lingan o katitiki i.
42 Ari ren saumas lapalap me
toto, me poson i, a pweki Parisär
akan re sota ponasa i, pwe ren der
lokidokila sang nan sinakoke.
43 Pwe re mauki konekon ren
aramas akan mon konekon ren
Kot.
44 Iesus kotin kapitie laudeda
masani: Me poson ia, kaidin ngai,
me a kin poson, a me kadar ia dor.
45 A me kilang ia, a pil kilang, me
kadar ia dor.
46 I kodon kamaraini sappa, pwe
amen amen me poson ia, ender
mimieta nan rotorot.
47 A ma meamen rong ai padak
kan, ap sota apapwali, I sota kin
kadeikada i, pwe I sota kodon
kadeikada sappa, a pwen kamau-
rida sappa.
48 Me kase ia la o so oke ai padak
kan, nan kadeikapa mia: Ai padak,
me I kida, i me pan kadeikada i ni
ran nik o.
49 Pwe I sota padaki wei sang
pein ngai. A Sam, me kadar ia dor,
i me ki ong ia er kusoned eu, me I
en inda o padakieki.
50 O I asa, maur soutuk a kusoned
o. Ari, karos me I padaki wei, I kin
padaki duen Sam masani ong ia.

13

1 MON kamadip en pasa Iesus lao
kotin mangier, me ansaun a pan
kotila sang sappa, kotila ren Sam
a korendor, duen a kotin kupu-
ramauki sapwilim a kan, me mi
sappa, iduen a kotin kupura irail
lel imwi,
2 Ni ar kotin kasipong ansau me
tewil ki ong er nan mongiong en
Iudas Iskariot nain Simon, en pan-
gala i.
3 Iesus lao kotin mangier, me
Sam kotiki onger ni lim a kan
meakaros, o me a kotido sang ren
Kot, o me a pan kotila ren Kot,
4 Ap kotida sang ni kasipong,
kotikidi sapwilim a likau en liki ap
ale dauel eu pirakidi pein i,

5 A wutoki pil nan dal, ap pikikidi
widen nä en sapwilim a tounpadak
kan, o limwieki dauel, me a piraki
pena.
6 A lao kotin lel Simon Petrus,
a ap potoan ong i: Maing, re pan
kotin widen nä i kat?
7 Iesus kotin sapeng masani ong
i: Koe kin sasa, me I wia metet, a
mur koe pan asala.
8 Petrus potoan ong i: Re sota pan
kotin widen nä i kat kokolata. Iesus
kotin sapeng i: Ma I sota widen uk,
nan sota pwais om re i.
9 Simon Petrus ap potoan ong i:
Maing, kaidin nä eta, a pil pa o
mong ai!
10 Iesus kotin masani ong i: Me
duduer, solar mau ong omiom o
opinok, pwe a makelekeler, a nä
eta, me pan wideut; komail me
makelekel, a kaidin karos.
11 Pwe a kotin mangi, me
pan pangala i; i me a kotin
masanieki: Kaidin komail karos
me makelelkel.
12 A lao kotin widener nä ar
akan, a kotin pur ong sapwilim a
likau en liki. A pil kaipokedi ni te-
pel masani ong irail: Komail asaer
me I wiai ong komail er?
13 Komail kin adane kin ia Saun-
padak o Kaun, ari me pung, pwe iei
ngai.
14 Ari, ma ngai, Kaun o Saun-
padak widen nä omail, komail ari
pil widen nä omail pena.
15 Pwe I ki ong komail er sansal
mau eu, pwe komail en kaale-
mongi ia, o wia, duen I wiai ong
komail.
16 Melel, melel I indai ong ko-
mail, ladu me sota laude sang a
saumas, de me pakadarado me
sota laude sang me kadarado i.
17 Ma komail asa mepukat, ko-
mail meid pai, ma komail wiada.
18 Kaidin komail karos, me I in-
dinda. I asa, me I piladar. A pwe
kisin likau en pwaida: Me iang ia
kangkang prot, kin tiaki ia di.
19 Ansau wet I indai ong komail
mepukat mon a pan wiaui, pwe
a lao wiaui, komail en poson, me
ngai i.
20 Melel, melel I indai ong ko-
mail, meamen me kasamo, me I
kadar wei, kin kasamo ia, a me kin
kasamo ia, kin kasamo, me kadar
ia do.
21 Iesus lao kotin masani wei
mepukat, ap kupurola kadede
masani: Melel, melel I indai ong
komail, amen komail pan pang ia
la.
22 Sapwilim a tounpadak kan ap
soupei pena o sasa, is i, me a kotin
masanieki.
23 A amen sapwilim a tounpadak
kan, me Iesus kotin kupura mauki,
momod ni tepel impan Iesus.
24 Simon Petrus ap olol ong i, en
idok, is i me a kotin masani.
25 I ap kai ong pan kupur en Iesus
potoan ong i: Maing, is i?
26 Iesus kotin sapeng: Iei i,
me I pan ki ong kisin prot i lao
kaduedier nan dal o. A lao kotin
kaduedier kisin prot o, a kotiki ong
Iudas Iskariot nain Simon.
27 A lao tungole kisin prot o, Sa-
tan ap tilong lole. Iesus ap kotin
masani ong i: Wiada madang, me
koe pan wiada!
28 A sota, ren me momod ni tepel,
asa, da me a kotin masanieki ong i
met.
29 Pwe akai kiki ong, me Iesus
kotin masani ong i: Netie dong ki-
tail kapwa en kamadip o, de a en ki
ong me samama ko meakot, pwe a
kin wewa ed en moni.
30 A lao tungoler kisin prot, ap
madang pedoi wei, a wasa pongier.
31 A lao pedoi sanger, Iesus ap
kotin masani: Nain aramas ari lin-
ganlar, o Kot me lingana kilar i.
32 Ma Kot lingan kilar i, Kot ap
pan pil kalinganaki pein i. A pan
madang kalinganada i.
33 Seri ko, I pan ieiang komail
ansau kis, komail pan rapa kin ia,
a duen I indai ong Sus akan: Wasa
me I pan kola ia, komail sota pan

kak ong. Iei duen I pil indai ong
komail ansau wet.
34 I ki ong komail kusoned kap
eu, pwe komail en poke pena, duen
I pok ong komail er, iei duen ko-
mail en poke pena!
35 Pwe i me karos pan asaki, me
komail ai tounpadak kan, ma ko-
mail limpok pena.
36 Simon Petrus potoan ong i:
Maing, re pan kotila ia? Iesus kotin
sapeng i: Wasa me I pan kola ia,
koe sota kak idauen ia ansau wet,
a koe pan idauen ia eu ran.
37 Petrus potoan ong i: Maing, da
me i so kak idauen ir ki met? I pan
kasela maur i pweki komui.
38 Iesus kotin masani ong i: Koe
pan kasela maur om pweki ngai?
Melel, melel I indai ong uk, mon
malek pan kakorot, koe pan ka-
mam kin ia pan me sili pak.

14

1 MONGIONG omail der padau!
Komail kin poson Kot; en pil poson
ia!
2 Nan tanpas en Sam ai pera toto
mia. Ma so I pan indai ong ko-
mail. Pwe I kokolan kaonopada
deu 'mail,
3 Ma I kola kaonopada deu 'mail,
I pan puredo, uk komail dong ia.
Pwe wasa I kin mi ia, komail en pil
mi ia.
4 A komail asa, wasa I kola ia, o
komail asa al o.
5 Tomas potoan ong i: Maing, se
sasa, wasa re pan kotila ia, o pala
se pan asa al o?
6 Iesus kotin masani ong i: Ngai
me al, o melel, o maur, sota me kak
kodong Sam, ma so ngai.
7 Ma komail asa ia er, komail pil
asa Sam ai. A komail asa i sang
ansau wet kokolata o kilangadar i.
8 Pilipus potoan ong i: Maing,
kotin kasale dong kit Sam, kit ap
pan nenenla!
9 Iesus kotin masani ong i:
Pilipus, I ieiang komail er ansau
warai, a koe so wewe kin ia? Me
kilang ia er i me kilangadar Sam. A
iaduen om indada: Kasale ong kit
Sam?
10 Koe so kamelele, me ngai po-
didi ong Sam o Sam podidi ong ia?
A padak kan, me I ki ong komail,
kaidin pein ai, a en Sam, me mi re
i, i me kin wiawia dodok pukat.
11 Kamelele ia, ngai podidi ong
Sam, o Sam kin podidi ong ia; a
ma so, komail kamelele ia pweki ai
wiawia kan.
12 Melel, melel I indai ong
komail, meamen poson ia, a pil
pan wiawia dodok kan me I kin
wiawia, o a pan wiada, me lapa
sang mepukat, pweki I kokola ren
Sam.
13 A meakot komail pan poeki ni
ad ai, iei me I pan wia, pwe Sam en
lingana kida Na.
14 Ma komail pan poeki maekot
ni ad ai, I pan wia.
15 Ma komail pok ong ia, en kap-
waiada ai kusoned akan!
16 A I pan poeki ren Sam, a i
me pan porone dong komail amen
saunkamait, pwen mi re omail
kokolata.
17 Ngen en melel, me sappa so
kak ale, pwe re sota kilang i pil sota
asa i. A komail asa i pwe a kin mi re
omail, o a pan mi lol omail.
18 I sota pan mueid ong komail,
en sapoupou, I pan ko dong komail.
19 Ansau kis sappa solar pan ki-
lang ia, a komail kin kilang ia. Ngai
me maur, o i me komail pil pan
memaureki.
20 Ni ran o komail pan asa, me
ngai podidi ong Sam ai o komail
podidi ong ia o ngai ong komail.
21 Me aleer ai kusoned akan o
kapwaiada, iei me kin pok ong ia,
a me kin pok ong ia, kin konekon
ren Sam ai, a I pan pok ong i, o
kasansale ong i pein ngai.
22 Iudas, kaidik Iskariot, potoan
ong i: Maing, iaduen re pan kotin
kasansale ong kit pein ir, a ong
sappa so?

23 Iesus kotin sapeng masani ong
i: Ma meamen pok ong ia, a pan
kapwaiada ai padak kan, a Sam ai
pan pok ong i, a se pan ko ong re a
kaukauson re a.
24 A me so pok ong ia, sota kin
kapwaiada ai padak kan. A kaidik
ai padak, me komail kin rong, a en
Sam o, me kadar ia dor.
25 Mepukat I padaki ong komail
er ni ai mi re omail.
26 A saunkamait, Ngen saraui,
me Sam o pan poronedo ni ad
ai, i me pan kawewe ong komail
meakaros o kataman kin komail
me I padaki ong komail er.
27 I mueid ong komail popol. Ai
popol me I ki ong komail, kaidin
duen sappa kikida, me I ki ong ko-
mail. Mongiong omail der patau,
pil der masak.
28 Komail rongadar, me I indai
ong komail er, I koko wei o pan
pure dong komail. Ma komail pok
ong ia, komail pan perenki, me I
kokola ren Sam, pwe Sam o me
lapa sang ia.
29 Ansau wet I indai ong komail
er mepukat, mon a pan wiaui, pwe
a lao wiaui, komail en poson.
30 I solar pan kasokasoi toto
ong komail, pwe kaun en sappa o
kokodo, a sota a meakot re i.
31 A pwe sappa en asa, me I kin
pok ong Sam, o me I kin wiawia
duen me Sam masani ong ia er,
kitail en uda kokowei!

15

1 NGAI wain melel pot, a Sam ai
saumat.
2 Ra karos, me podidi ong ia, ap
sota wa, a kin lepuke sang, a karos
me wa, a kin koko, pwen wa totola.
3 Komail ari makelekel kidar
padak, me I ki ong komail er.
4 Komail podidi ong ia o ngai ong
komail. Ra sota kak pein wa, ma a
so podidi ong wain, iduen komail,
ma komail so podidi ong ia.
5 Ngai wain pot, a ra kan komail.
Me podidi ong ia o ngai ong i, iei i,
me kin wawa toto; pwe komail sota
kak wia meakot ma sota ngai.
6 Meamen so podidi ong ia, pan
lokidokila dueta ra, ap mongedi;
aramas kin wasa ir pena, kase ir
ala nani iai, ir ari pan rongala.
7 Ma komail podidi ong ia, o ai
padak kan podidi ong komail, ko-
mail pan poeki meakot, me komail
mauki, a a pan pwai ong komail.
8 Nan i me Sam ai kalingana kila,
omail wawa toto, o komail pan
wiala ai tounpadak kan.
9 Due Sam o pok ong ia er, iduen
I pil pok ong komail; komail podidi
ong ai limpok!
10 Ma komail pan peiki ong ai
kusoned akan, komail pan podidi
ong ai limpok, duen I kin peiki ong
en Sam ai kusoned akan, o podidi
ong a limpok.
11 Mepukat I padaki ong komail
er, pwe ai peren en podidi ong ko-
mail, o omail peren en unsokela.
12 Nan iet ai kusoned: Komail en
poke pena, duen i pok ong komail
er.
13 Sota me a limpok laude sang
met, me pan mueid kila maur i
kompokepa kan.
14 Komail me kompokepa i, ma
komail wiawia, me I indai ong ko-
mail.
15 I solar kaadaneki komail ladu,
pwe ladu sasa, me a saumas kin
wia. A I kaadane kin komail kom-
pokepa i kan, aki I kasale ong ko-
mail er karos, me I rongadar sang
ren Sam ai.
16 Kaidin komail me pil ia dar, a
ngai me piladar komail o kilele ong
komail, en kokowei kapareda wa,
o omail wa en mimieta, pwe karos,
me komail pan poeki ren Sam ni ad
ai, a pan kotiki ong komail.
17 A iet me I panaui kin komail,
komail en poke pena!
18 Ma sappa kailong kin komail,
komail en asa, me a kailong kin ia
mo omail.
19 Ma kisan sappa komail, sappa
pan pok ong me a; a komail kaidin

kisan sappa, pwe I pil komail dar
sang sappa, iei me sappa kailong
kin komail.
20 Tamatamanda kasoi o, me I
kasoia ong komail er: Ladu me sota
laude sang a saumas ma re kame ia
er, re pil pan kame komail. A ma
irail pan kapwaiada ai padak, re pil
pan kapwaiada omail.
21 A mepukat karos re pan wiai
ong komail pweki ad ai, aki ar so
asa me kadar ia dor.
22 Ma I so kodo o padaki ong irail,
nan sota pan dip arail, a met sota
peikid pan dip arail.
23 Me kailong kin ia, pil kin kai-
longki Sam ai.
24 Ma I so wiadar dodok kan nan
pung arail, me sota amen wiadar,
nan sota pan dip arail. A met irail
kilanger o kailong kin ia er o pil
Sam ai.
25 A mepukat wiauier pwe
masan o en pwaida, me intingidier
nan arail kapung: Irail kailong kin
ia, a sota karepa.
26 A saunkamait lao kodoer, me
I pan kadarado sang ren Sam, iei
Ngen en melel, me kin kodo sang
ren Sam, i me pan kadede ngai.
27 A komail pil pan kadede, pwe
komail iang ia er sang ni tapi o.

16

1 MEPUKAT I padaki ong komail
er pwe komail der makarada.
2 Irail pan kase komail la sang
nan sinakoke, a eu ansau kokodo,
meamen kame komail la, pan kiki
ong, me a papa Kot.
3 A mepukat re pan wiai ong ko-
mail, pweki ar sasa Sam o ngai.
4 A mepukat I padaki ong komail
er, pwe ansau lao leler, komail en
tamanda, me I indai ong komail er.
A mepukat I sota indai ong komail
er ni tapi o, pwe I ieiang komail.
5 A met I kola ren me kadar ia do,
a sota amen komail kin idok re i: Ia
wasa kom pan kola ia?
6 A pweki ai padaki ong komail
mepukat, mongiong omail me dir
en insensued.
7 Ari so, I kasoi ong komail melel,
me mau ong komail I en kola. Pwe
ma I so kola saunkamait sota pan
pwara dong komail. A ma I kola, I
pan kadara dong komail i.
8 A i lao kodo, a pan kasaui ong
sappa dip, o pung, o kadeik.
9 Duen dip, pweki irail sota po-
son ia.
10 Duen pung, pweki I kola ren
Sam, o komail solar pan kilang ia.
11 A duen kadeik o, pweki kaun
en sappa wet me pakadeikadar.
12 I men padaki ong komail me
toto, a met komail sota kak ong.
13 A Ngen en melel lao pwarado,
a pan padaki ong komail melel
akan karos. Pwe a sota pan padaki
wei sang nan pein i, a meakot a pan
rong, i me a pan indada. O a pan
kasale ong komail meakan me pan
wiaui.
14 A pan kalingana ia da, pwe a
pan ale me ai o kasale ong komail.
15 Sapwilim en Sam meakaros,
iei me pil udan ai. I me I indakier,
me a pan ale me ai o kasale ong
komail.
16 Murin ansau kis komail solar
pan kilang ia; o pil murin ansau
kis, a komail pan kilang ia, pwe I
kola ren Sam.
17 Sapwilim a tounpadak kai
ap indada nan pung ar: Dakot
met, me a kotin masani ong kitail:
Murin ansau kis komail solar pan
kilang ia, o pil murin ansau kis, a
komail pan kilang ia, pwe I kokola
ren Sam?
18 Irail ap indada: Dakot murin
ansau kis, me a kotin masanieki?
Kitail sota weweki, me a kotin
masani.
19 A Iesus kotin angi, me re men
idok re a, ap kotin masani ong
irail: Komail kakaaki nan pung
omail, me I indada: Murin ansau
kis komail solar pan kilang ia, o
pil murin ansau kis, a komail pan

kilang ia.
20 Melel, melel I indai ong komail, komail pan sangesang o mamaiei, a sappa pan pereperen; komail pan mamauk, a omail mauk pan wiki ong popol.
21 Li o ni a pan naitik kin insensued, aki a ansau leler; a a lao naitikidier seri o, a solar kin tamanda a insensued, aki a peren kida, me aramas amen ipwidi ong sappa.
22 Pil dueta komail kin insensued ansau wet. A I pil pan kilang komail o mongiong omail pan pereperen. A sota me pan atia sang komail omail peren.
23 A lao ni ran o komail sota pan idok re i meakot. Melel, melel I indai ong komail, ma komail pan poeki meakot ren Sam ni ad ai, a pan kotiki ong komail.
24 Sang mas kokodo komail sota poeki meakot ni ad ai. Poeki, a komail pan ale; pwe omail peren en unsokela.
25 Mepukat I padaki ong komail er ni karaseras akan. A eu ansau kokodo, me I solar pan padapadak ni karaseras, pwe I pan sansal padaki ong komail duen Sam.
26 Lao ran o komail pan poeki ni ad ai. A I sota indai ong komail, me I pan kapakapa kin komail ren Sam.
27 Pwe Sam pein pok ong komail, pweki komail pok ong ia er o kamelele, me I kodo sang ren Kot.
28 I kodo sang ren Sam o kodido sappa; I pil kokola sang nin sappa, kokola ren Sam.
29 Sapwilim a tounpadak kan potoan ong i: Masani, ansau wet re kin kotin sansal padaki ong kit o solar ni karaseras.
30 Kit ap asaer, me re kotin mangier meakaros, o re sota mau ong, amen en idok meakot re omui. I me se posonki, me re kotido sang ren Kot.
31 Iesus kotin sapeng irail: Komail posonlar met?
32 Kilang, ansau kokodo, ari a leler, me komail pan kamueit pasang, amen amen nan udan deu a o kase ia la. I ap pan kelep; ari so, I sota kin kelep, pwe Sam o ieiang ia.
33 Mepukat I padaki ong komail, pwe komail en popole kin ia. Nan sappa komail kin kalokolok, ari so, komail popol, pwe I kaloedier sappa.

17

1 IESUS kotin masani wei mepukat, ap kotin masanda nanlang masani: Sam ai, ansau o leler, en kalinganada sapwilim omui Ol, pwe sapwilim omui Ol en pil kalinganada komui.
2 Duen komui kotiki ong i er manaman, en poedi uduk karos, pwe a en ki ong karos, me komui ki ong i er, maur soutuk.
3 A iet maur soutuk: Ren asa komui la, me komui ta Kot melel, o Iesus Kristus, me komui kadarador.
4 I kalingana komui dar nin sappa, I kanikialar dodok, me komui kotiki dong ia, I en wiada.
5 A met Sam ai, kom kotin kalingana kin ia pein omui lingan, me I linganakier, ni ai mi re omui, ni sappa saikenta mia.
6 I kasansale ong aramas akan mar omui, me komui ki ong ia er sang nin sappa. Irail udan noumui, a komui ki ong ia er irail; a re kin kapwaiada omui masan.
7 A met re asalar, me karos, me komui ki ong ia er, pwili sang komui.
8 A masan akan, me komui ki ong ia er, i me I ki ong irail er, o irail aleer o wewekilar melel, me I pwarado sang komui, o re posonlar, me komui kadar ia dor.
9 I kin kapakapa kin ir, I sota kin kapakapa kin sappa, a irail, me komui ki ong ia er, pwe noumui irail.

10 Pwe karos me ai, iei noumui; a
karos me noumui, iei ai o I lingan
kin irail lar.
11 I solar mi sappa, a mepukat
mi sappa. I kola re omui. Sam ai
saraui, kanikid irail ni mar omui,
me komui ki ong ia er, pwe irail en
me ta men dueta kita.
12 Ni ai mi re irail, I nikid irail
er ni mar omui, me komui ki ong
ia er; I nikid irail er; sota amen ir
salongalar, seri salongala eta, pwe
kisin likau en pwaida.
13 A met I koko wei re omui. I
padaki wei mepukat nan sappa,
pwe ai peren unsok en mi re 'rail.
14 I ki ong irail er omui masan, o
sappa kailong kin irail er, pwe irail
kaidin kisan sappa, dueta, ngai
kaidin kisan sappa.
15 I sota kin poeki, komui en wa
irail sang nin sappa, a pwe komui
en pera wei sang irail me sued.
16 Irail kaidin kisan sappa, dueta
ngai kaidin kisan sappa.
17 Kasaraui kin ir ala melel, pwe
me melel omui masan.
18 Duen komui kadar ia dong
sappa, iduen I kadar ir alang
sappa.
19 I kasarauila pein ngai pweki
irail, pwe irail kasaraui kila melel.
20 A kaidin mepukat eta, me I ka-
pakapaki, a pil irail, me pan poson
ia pweki arail padak.
21 Pwe irail karos en me ta men,
duen komui Sam podidi ong ia o
ngai ong komui, pwe irail en pil me
ta men re ata, pwe sappa en poson,
me komui kadar ia dor.
22 A lingan, me komui ki ong ia
er, I ki ong irail er, pwe irail en me
ta men, dueta kita me ta men.
23 Ngai ong irail, o komui ong ia,
pwe re en song laieu, pwe sappa en
asa, me komui kadar ia dor, o pok
ong irail, dueta komui pok ong ia
er.
24 Sam, I men, irail, me komui ki
ong ia er, en pil mi wasa, me I kin
mi ia, pwe ren ududial ai lingan,
me komui ki ong ia er, pwe komui
pok ong ia er mon sappa a tapidar.
25 Sam ai pung, sappa sasa
komui, a ngai me asa komui, a
mepukat asaer, me komui kadar
ia dor.
26 O I kasale ong irail er mar
omui. O I pan pil kasaleda i, pwe
limpok ota, me komui poke kin ia
er, en podidi ong ir o ngai ong irail.

18

1 IESUS lao kotin masanier
mepukat, ap kotila palilan pil
Kidron, o sapwilim a tounpadak
kan iang i: Matuel eu mi wasa o,
me i o sapwilim a tounpadak kan
kotilong ong lole.
2 A Iudas me pangala i, pil asa
wasa o, pwe Iesus o sapwilim a
tounpadak kan kin purepure wasa
o.
3 Iudas lao aleer pokon o papa
kan sang ren samero lapalap o
Parisär akan, ap kokiieila lamp, o
ser akan, o kapwa en pei kan.
4 A Iesus me kotin mangier
meakaros, me pan pit i, kotiei
wong irail masani ong irail: Is me
komail rapaki?
5 Re sapeng i: Iesus men Nasaret.
Iesus kotin masani ong irail: Ngai
i. A Iudas, me pangala i, pil u iang
irail.
6 Iesus lao kotin masani ong irail:
Ngai i, re ap puioki sang, pupodi
ong nan pwel.
7 A pil kotin kainoma re irail. Is
me komail rapaki? Irail inda: Iesus
men Nasaret.
8 Iesus kotin masani: I indai ong
komail er, me ngai i. Ari, ma ko-
mail rapakin ia, en purewei sang
mepukat!
9 Pwe lepen masan en pwaida,
me a kotin masanier: Sota amen
irail, me komui ki ong ia er, me
salongalar.
10 A Simon Petrus, me na kod-
las mia, ap usa pasang, päleki en
samero lapalap a ladu, päle pasang
salong a pali maun. A ladu o me ad
a Malkus.

11 Iesus ap kotin masani ong
Petrus: Kapure ong om kodlas nan
deu a! Da, dal o, me Sam o kotiki
ong ia er, i ender nim?
12 Ari, pokon o, o ar kaun, o papa
en men Sus akan saikidi Iesus o
saliedi i.
13 O kalua mas ren Anas, pwe i
sam en Kaipas a paud o samero
lapalap ni par o.
14 Iei i Kaipas, me indai ong Sus
oko: Me mau, aramas ta men en
kam kila aramas akan.
15 A Simon Petrus o pil amen
tounpadak idauenla Iesus. A toun-
padak men et, me samero lapalap
asaer, iang Iesus kotilong ong nan
matuel en samero lapalap.
16 A Petrus u liki impan wanim
o. Tounpadak teio, me samero la-
palap asaer, pedoi sang kasokasoi
ong me sinsila wanim o ukelong
ong Petrus lole.
17 Seripein o, me sinsila wanim,
ap indai ong Petrus: Kaidin amen
ren tounpadak kan en aramas men
et koe? A inda: Ngai so.
18 A ladu o papa kan u wasa o,
saunda kisiniai, pwe a kapau; irail
rangerang ia, a Petrus pil iang u
rangerang.
19 Samero lalalap ap kalelapok
ren Iesus duen sapwilim a toun-
padak kan o duen a padak.
20 Iesus kotin sapeng i: I
padapadak sansal ong sappa;
ansau karos I kaukawewedar nan
sinakoke o nan im en kaudok, wasa
me Sus oko karos kin pokon pena
ia; a sota man meakot, me I padak
wasa rir.
21 Da me kom peidokki re i? Kale-
lapok ren me rong ia er, me I
padaki ong irail er, kilang, re asa,
me I indada.
22 Ni en Iesus a kotin masani
met, amen sang ren papa ko, me
uda impa, ap pikir silang en Iesus
indada: Iduen om sapeng ong
samero lapalap?
23 Iesus kotin sapeng i: Ma ai
lokaia sued, koe ap kadede ki duen
a sued, a ma me pung menda koe
pikir ia?
24 A Anas ap kadar wong sensal
ren samero lapalap Kaipas.
25 A Simon Petrus u, rangerang
irail ap indai ong i: Ele koe pil
amen a tounpadak kan? A kama-
mada indada: Ngai so.
26 Ladun samero lapalap amen,
me sauneki ol o, me Petrus pale
sang salong a, ap indada: Kaidin
koe me i kilanger re a nan matuel
o?
27 Petrus ap pil kamamada.
Malek madang kakorotada,
28 Irail ap kalua sang Iesus ren
Kaipas, walang nan im en kadeik.
Ari, me sangkonai. A irail sota
pedelong ong nan im en kadeik,
pwe re de kasaminela pein irail,
pwe re en kak ong tungole pasa.
29 Pilatus ap pedoi wong re irail
indada: Da me komail karauneki
aramas men et?
30 Irail sapeng indang i: Ma men
et sota me sued amen, se sota pan
pangalang komui i.
31 Pilatus ap masani ong irail:
Pein komail ale i, kadeikada i duen
omail kapung. Sus oko ap indai
ong i: A sota muei ong kit, sen
kamela amen.
32 Pwe masan en Iesus en
pwaida, me a kotin masanieda,
pwen kasaleda, duen a pan ka-
matala.
33 A Pilatus pur ong nan im en
kadeik ekeredo Iesus, kalelapok re
a: Komui Nanmarki en Sus akan?
34 Iesus kotin sapeng i: Kom in-
dada mepukat sang nan pein omui
pam? De akai indai ong komui
duen ngai?
35 Pilatus sapeng: Da, men Sus
amen ngai? Toun sap omui o
samero lapalap akan panga dong
ia komui; da me komui wiadar?
36 Iesus kotin sapeng: Ai wei
kaidin men sappa et. Ma ai wei
men sappa et, nan ai papa kan
pan pepeita, pwe I ender pan pan-
galang Sus akan; a kaidin ai wei

ansau wet,
37 Pilatus ap indai ong i: Ari, Nanmarki amen komui? Iesus kotin sapeng: Komui me inda, me Nanmarki amen ngai. I me I ipwikidier o pwara kidong sappa pwe I en kadede melel. Kisan melel akan kin rongerong ngil ai.
38 Pilatus indai ong i: Dakot melel? A lao indawei mepukat, ap pil pedoi ong ren men Sus indai ong irail: I sota man diar dip a.
39 A tiak eu mi re omail, i en lapwada meamen ni pasa. Komail so men, i en lapwadang komail Nanmarki en Sus akan?
40 Irail karos pil weriwereda indada: Kaidik men et, a Parapas! A Parapas me lolap amen.

19

1 PILATUS ap ale Iesus wokida i.
2 A saunpei ko irada el en tek eu, rap kidang pon kadokenmai o kapwataki i likau waitata.
3 Re ap kai dong i indada: Iong Nanmarki en Sus akan! O re pikir silang i.
4 Pilatus ap pil pedoi indai ong irail: Kilang, i wa dong komail i, pwe komail en asa, me i sota diaradar dip a.
5 Iesus ap kotieila, kapwataki el en tek o likau pup waitata. A indai ong irail: Kilang, song en aramas o!
6 Samero lapalap o papa ko lao udial i, irail ap weriwereda indada: Kalopuela i! Kalopuela i! Pilatus indai ong irail: Pein komail ale i kalopuela i! Pwe i sota diar dip a.
7 Sus oko sapeng i: At kapung mia, a duen at kapung a pan kamatala, pwe a wiaki sapwilim en Kot pein i.
8 Pilatus lao rongadar mepukat, ap masapwekadar kaualap,
9 O purelong ong nan im en kadeik o, kalelapok ren Iesus: Komui koti sang ia? A Iesus sota kotin sapeng i.
10 Pilatus ap indai ong i: Komui sota sapeng ia? Komui sota asa, me i manaman ong kapiti uk ala o pil manaman ong kalopue uk ala?
11 Iesus kotin sapeng: Sota man om manaman en kaoe ia, ma a so muei ong komui sang poa. Ari, dip en me panga ia dong komui er me lapa sang.
12 Ari, Pilatus ap song kapitila i, a Sus oko weriwer indada: Komui kaidin kompoke pan Sisa, ma komui pan kapitila men et. Meamen kasapwiladang nanmarki pein i kin palian Sisa.
13 Pilatus lao rongadar kasoi pukat ap kapwareda Iesus, kaipokedi pon deun kadeik, wasa me adaneki Pepment, a ni lokaia en Ipru: Kapata,
14 A i ran en onop ong pasa impan auer kawonu. I ari masani ong Sus oko: Kilang, omail Nanmarki!
15 A re weriwereda: Sikenewei! Sikenewei! Kalopuela i! Pilatus masani ong irail: Da, i en kamela omail Nanmarki? Samero lapalap akan sapeng: Sota at nanmarki, Sisa eta.
16 I ari pangalang irail i, pwen lopuela. Rap koledi Iesus kaluala.
17 A pein i kotin wa a lopu, kotilang wasa me adaneki wasan pondal, a ni lokaia en Ipru: Kolkata,
18 Wasa re kalopuela i iangaki riamen, amen ni pali maun, a amen ni pali maing, a Iesus nan pung ara.
19 Pilatus ap pil wiadar inting eu, kakonei ong pon lopu o. A iet inting: Iesus en Nasaret, Nanmarki en Sus akan.
20 Sus akan me toto, me wadokedi inting wet, pwe wasa Iesus kotin lopuela ia, me salong kanim o. A inting o wiauier ni lokaia en Ipru o Krik o Latain.
21 Ari, samero lapalap oko potoan ong Pilatus: Der intingiedi: Nanmarki en Sus akan, a me a indada: Ngai Nanmarki en Sus akan!
22 Pilatus sapeng: Me i

intingiedier, i eta ai inting.

23 Saunpei ko lao kalopuela Iesus, rap ale sapwilim a likau kan, lepuk pasang, wiakida pakis paieu, pakis eu ong amen amen en saunpei ko o pil sapwilim a sakit, me so deidei pena, a pon ta sang poa lel pa.

24 Irail ap kasoi nan pung arail: Kitail ender ter pasang i, a kadoropwaki, me pan aneki, pwe kisin likau en pungala, me indinda: Irail nek pasang ai likau kan nan pung ar o kadoropwa ai sakit. Iei me saunpei ko wiakida mepukat.

25 A in en Iesus u ni tapin lopu en Iesus, o ri en in a Maria, en Kleopas a paud, o Maria men Makdala.

26 Iesus lao kotin masani in a o tounpadak men u imp a me a kotin kupura mauki, ap kotin masani ong in a: Li, kilang noum ol!

27 Ap kotin masani ong tounpadak o: Kilang in om! Ari, sang ni auer ota tounpadak o apwali i.

28 Iesus lao kotin mangier, me meakaros nikier, ap kotin masanier: I men nim pilada, pwe kisin likau en pungala.

29 A kasak mi wasa o, me audeki pineka. Irail kaduedi lim eu nan pineka, ki ong ni alek apot, kidalang ni silang i.

30 Iesus lao kotin uraker pineka, ap kotin masani: A nikier. I ari kotin kamotauiedi kadokenmai, kadarala ngen e.

31 Sus oko ap poeki ren Pilatus, me nä arail en katipitip pasang o ren wisiki sang, pwe war arail ender langelang nin lopu ran en sapat. Pwe iei ran o ran en kaonop, pwe iei ran en sapat o me lapalap.

32 Saunpei ko ap kai ong, katip pasang nä en me pali et o en me teio, me iang lopuelar.

33 A re lao kai ong Iesus o diaradar, me a matalar, rap sota katip pasang aluwilu a kan.

34 A saunpei men dokoki katieu pot pangepang a; madang nta o pil kusekusewei.

35 A me udial mepukat, kin kadede o a kadede me melel, o a asa, me a kin kadede, iei me melel, pwe komail en pil poson.

36 Pwe mepukat wiauier, pwe kisin likau en pungala: Aluwilu a sota pan tip pasang.

37 O pil eu kisin likau kin inda: Irail pan kangkakil i, me re dokodi.

38 Murin mepukat Iosep men Arimatia, tounpadak en Iesus amen, ari me rir, pweki a masak Sus oko, ap poeki ren Pilatus, en mueid ong i kalep en Iesus. Pilatus ari mueid ong i. I ari waiki sang kalep en Iesus.

39 Nikodemus me poto dong Iesus ni pong, pil kodo, wado paun epuki en potik en mire o alos.

40 Irail ap ale kalep en Iesus, kidimki pena likau linen kai iangaki pomau kan, duen tiak en Sus akan, ni ar kin sarepedi.

41 A wasa me a kotin lopuela ia, matuel eu mia ia, a nan matuel sousou kap eu mia, me saikenta amen saredi ia.

42 I wasa me ira nekidala Iesus, pweki ran en kaonop en Sus akan, o sousou me koren.

20

1 NI ran kaieu en wik Maria men Makdala pwara dong sousou o nin soran, a saikenta ran pasang, ap diaradar, me takai o katapur sanger mon sousou o.

2 I ap tanga wei, ko dong Simon Petrus o tounpadak teio, me Iesus kotin kupura mauki, indai ong ira: Irail wa sanger Kaun o nan sousou o, a se sasa, wasa re kidi ong ia i.

3 Petrus ari koieila o tounpadak teio ap ko dong sousou o.

4 Ira wiaki eu tanga wei, a tounpadak teio me madang mon Petrus lel sousou mas.

5 A lao itiokidi, ap kilangada
likau linen wonon, ap sota pede-
long ong lole.
6 Simon Petrus ap kokodo idauen
i, ap pedelong ong nan sousou o,
diarada likau linen ko wonon.
7 O lim en pudo me pira a kado-
kenmai, me sota iang likau linen
ko; a lim pena wasa toror.
8 A tounpadak teio me tiong dong
sousou o, ap pil ko ong lole; i ari
diarada o posonla.
9 Pwe ira kaikenta weweki kisin
likau, me a en iasada sang a
matala,
10 Tounpadak ko ap pur onger
nan deu 'ra.
11 A Maria u liki sal ong sousou
o sangesang. O ni a sangesang a
poridi, kilanglong ong nan sousou
o,
12 Kilangada tounlang riamen
momod ia, kapwateki likau
pwetepwet, amen liman kadoken-
mai a amen liman aluwilu a kan,
wasa kalep en Iesus kotikot iaer,
13 Ira ari masani ong i: Li, da me
koe sangesangki? A indai ong ira:
Aki irail wa sanger ai Kaun, a i sasa,
wasa re kidi ong ia i.
14 A lao indada met, ap soupei
wei kilanger Iesus kotia u o sasa,
me i Iesus.
15 Iesus kotin masani ong i: Li,
da me koe sangesangki? Is me koe
kin raparapaki? A kiki ong, me i
me saumat o, ap indang i: Maing,
ma komui wa sanger i, indai ong ia,
wasa komui kidi ong ia i, i ap pan
wala sang i.
16 Iesus ap kotin masani ong i:
Maria! I ari soupei ong, potoan ong
i: Rapuni! Iet wewe: Saunpadak.
17 Iesus kotin masani ong i: Der
sair ia, pwe I kaikenta pwarala ren
Sam ai, a kola ren ri ai kan, kaire
kin irail, I kokodala ren Sam ai o
Sam omail, ren ai Kot o omail Kot,
18 Maria men Makdala kodo
kaireki tounpadak kan, me a
kilangadar Kaun o, o me a kotin
masani ong i mepukat.
19 Lao nin sautik en ran ota, ni
ran kaieu en wik, ni wanim ko
me ritidier, wasa tounpadak kan
pokon pena ia, pweki ar masak Sus
oko, Iesus ap kotido u nan pung
arail, masani ong irail: Komail
popol!
20 A lao masaniada met, ap
kasale ong irail lim a kan o
pangepang a. Tounpadak kan ap
perenda ni ar kilangada Kaun o.
21 Iesus ap pil kotin masani ong
irail: Komail popol! Duen Sam o
kadar ia do, iduen I kadar komail
la.
22 A lao masanier met, ap ngidi
ong irail masani: Komail ale Ngen
saraui!
23 Me komail pan lapwada dip
ar akan, re lapwadar; o me ko-
mail katengedie dip ar akan, pan
tengedier.
24 A Tomas amen ekriamen, me
adaneki Didimos, sota iang irail, ni
Iesus kotin pwarador.
25 Tounpadak teio ap indai ong i:
Se kilanger Kaun o. A i me indai
ong irail: Ma i sota pan kilang lip
en mata nan lim a kan, o kilong ong
nan lip en mata sondi en pa i, o
kilong ong pa ni pangepang a, i sota
pan poson.
26 Murin ran walu sapwilim a
tounpadak kan pil pokon pena, o
Tomas iang irail. Wanim ko lao ri-
tidier, Iesus ap kotido, u nan pung
arail masani: Komail popol!
27 Ap kotin masani ong Tomas:
Kido sondin pa om o kilang pa i
kat, o kido pa om, kilong ong nan
pangepang ai, o der soposon, a po-
son ta!
28 A Tomas sapeng indang i: Ai
Kaun o ai Kot!
29 Iesus kotin masani ong i:
Pweki om kilang ia er, koe poson
kilar, a meid pai, me kaikenta
kilang ap poson.
30 Kilel toto me so intingidier nan
puk wet, me Iesus kotin wiadar
nan pung en sapwilim a toun-
padak kan.

31 A mepukat me intingidier,
pwe komail en poson, me Iesus
me Kristus sapwilim en Kot Ol. O
komail en poson ap aneki maur
pweki mar a.

21

1 A MURIN mepukat Iesus pil
kasale ong tounpadak kan pein i
pon le en Tiperias; a iet duen a
kasaledar:
2 Simon Petrus o Tomas, me
adaneki Didimos, o Natanael men
Kana nan Kalilä̈a, o nain Sepedä̈us
ol oko, o pil sapwilim a tounpadak
riamen me pokon pena,
3 Simon Petrus indai ong irail: I
pan kola laid. Irail indai ong i: Se
pil pan iang uk. Irail ari koieila,
kereda pon kisin sop pot. A ni pong
o re sota saikidi meakot.
4 A lao wasa ranier, Iesus ap
kotikot ni oror, a sapwilim a toun-
padak kan sasa, me i Iesus.
5 Iesus ap kotin masani ong irail:
Seri ko, sota kan omail? Re sapeng
i: Sota.
6 A kotin masani ong irail:
Kaduedi uk o pali maun en sop
o, a komail pan diarada. Irail ap
kaduedi; re ap solar kak apiada
pweki mam toto.
7 Tounpadak o, me Iesus kotin
kupura mauki, ap indai ong
Petrus: Iei Kaun o. Simon Petrus
loa rongadar, me i Kaun o, ap pira
ong a sakit en liki pwe a kiliso, ap
lusedi ong nan le o.
8 A tounpadak tei kan seisei kodo
nan kisin sop, pwe re so doo sang
sap o, ele tipong en pa riepuki,
urakido uk o mam oko.
9 Irail leler sap, rap diaradar
kisiniai o mam oko mi poa o prot.
10 Iesus ap kotin masani ong
irail: Wado kisan saik omail!
11 Simon Petrus ap koda waike-
long dong nan sap uk o, me dir
en mam kalaimun epuki limek sil-
imen; mam me toto, ari so, uk sota
olar.
12 Iesus kotin masani ong irail:
U kodo manga! A sota amen ren
tounpadak kan kak idok re a: Is
komui? Pwe re asaer, me i Kaun o.
13 Iesus ap kotido limada prot,
nek ong irail o pil mam oko.
14 A i me kasilepak en Iesus a
kotin kasale ong sapwilim a toun-
padak kan pein i, murin a iasada
sang a matalar.
15 Irail lao mangaer. Iesus ap
kotin masani ong Simon Petrus: Si-
mon, nain Iona, koe kin pok ong
ia mon mepukat? A i potoan ong
i: Ei Maing, ir me mangi, me i kin
pok ong ir. A kotin masani ong i:
Apwali nai sippul akan!
16 A pil masani ong i kariapak:
Simon, nain Iona, koe kin pok ong
ia? A sapeng i: Ei Maing, ir me
kotin mangi, me i kin pok ong ir. A
kotin masani ong i: Apwali nai sip
akan!
17 A kotin masani ong i kasilepak:
Simon, nain Iona, koe kin pok ong
ia? Petrus ap mamauki a peidok
pan silepak: Koe pok ong ia? A
potoan ong i: Maing, ir me kotin
mangi meakaros, re kotin mangi,
me i kin pok ong ir. Iesus kotin
masani ong i: Apwali nai sip akan!
18 Melel, melel I indai ong uk,
ni om manakap koe pein pirai uk
pena, ap alu wei wasa, me koe
mauki. A koe lao likailapala, koe
nek kida wei pa om akan, a amen
pan pirai uk edi o kalualang wasa,
me koe kang kola ia.
19 I me a kotin kokop kidar, duen
a pan kapingaki Kot a matala. A lao
kotin masanier met, ap masani ong
i: Idauen ia!
20 Petrus ap soupewei, kilang
tounpadak o idauen ira, me Iesus
kotin kupura mauki o me pil mi
pan kupur a ni kamadip o kale-
lapok: Maing, is i, me pan pang
komui la?
21 Petrus lao kilanger i, ap indai
ong Iesus: Maing, menda men et?
22 Iesus kotin masani ong i: Ma I

mauki, a en mimieta I lao puredo,
menda re om? Koe en idauen ia!
23 Kasoi pot et ap loloki sili nan
pung en saulang kan, me dene
tounpadak o sota pan mela. A Iesus
sota kotin masanier, me a sota pan
mela, a: Ma I mauki, a en mimieta
I lao puredo, menda re om?
24 Iet tounpadak, me kadele
mepukat o intingiedier mepukat;
a se asa, me a kadede me melel.
25 A song toto, me Iesus kotin
wiadar a ma irail karos pan
intingidi, i lamelame, me sappa
sota itar ong koledi puk kan, me
pan intingidi.

WIAWIA EN WANPORON AKAN.

1 MAING Teopilus, i wiadar tapin
kasoi duen meakan, me Iesus
kotin tapiadar, duen a wiawia o
kaukawewe karos.
2 Lao lel ran en a peukedala
mon a kotin kakalik ong wanporon
akan, me a kotin piladar ren Ngen
saraui,
3 Me a pil kotin kasansale ong
pein i ieias ki kilel melel toto
murin a kalokolok o a pwara dong
irail ran paeisok o kapakaparokeki
duen tiak en wein Kot.
4 A ni a kotikot re ’rail, a kotin
kakaliki ong irail, ren der kowei
sang Ierusalem, a ren auiaui, inau
en Sam lao pwaidar, me komail
ronga sang ia er.
5 Pwe Ioanes wia paptais ki pil,
a komail pan paptais kila Ngen sa-
raui ni eu ran me koren.
6 Irail lao pokon penaer, rap
kalelapok re a potoan ong: Maing,
ansau wet re pan kotin kapure
dong Israel wei o?
7 A kotin masani ong irail:
Menda re omail, en asa ansau de
auer, me Sam okila nan pein a
manaman?
8 A komail pan ale manaman
en Ngen saraui, me pan di po
omail; komail ap pan ai saunkad-
ede kan nan Ierusalem, o Iudäa
pon o Samaria, o lel wong irepan
sappa.
9 A lao masanier mepukat, ap
peukedalar ni ar kangkakil, pali en
dapok pali idandalar i sang mon
mas arail.
10 Ni ar kilekilang nanlang, ni
ansaun a kotidala, kilang, ol ri-
amen mi nan likau pwetepwet,
kotikot re ’rail.
11 Me pil masani: Ol en Kalilä a
komail, da me komail sarakidang
nanlang? Iei Iesus, me peukedala
nanlang sang komail, a pan kotin
puredo, duen komail udialer a
kotidalar.
12 Irail ap purelang Ierusalem
sang dol o, me ad a Oliwe, me koren
iong Ierusalem; a doo sang al en
sapat pot.
13 Irail lao kotilong ong, ap koti-
dang nan pera poa, wasa re kin
kotikoteta, irail karos: Petrus, o
Ioanes, o Iakopus, o Andreas, o
Pilipus, o Tomas, o Partolomäus, o
Matäus, o Iakopus nain Alpäus, o Si-
mon Selotes, o Iudas ri en Iakopus.
14 Mepukat karos wiaki eu po-
didi ong kapakap, li akai pil iang
irail, o pil Maria in en Iesus o ri a
ol akan.
15 Ni ran oko Petrus ap uda nan
pung en saulang kan masani (irail
me impan epukiriek):
16 Ri ai kan, kisin likau en
pungala, me Ngen saraui kalokaia
ki Dawid mas o iran Iudas, me
karedo, me saikidi Iesus oko.
17 Pwe a pil wadawad ong kitail,
er o aleer pwais a dodok wet.
18 Nan ol men et pwaine kidar
pwain en a sapung sap eu, a ni a
dikaudi, ap lop pasang o kanangan
kaped a ap poie sang.
19 Toun Ierusalem karos asada
met. Ari, sap o adanekila akel-
dama ni pein arail lokaia; iet
wewe: Sap en nta.
20 Pwe a intingidier nan puk en
psalm: Im a en liselipingala o solar,
me pan kauson lole, a amen me
pan ale a koa.
21 Ari, amen sang ren ol akan, me
poden iang kitail er, ni ansau me
Kaun Iesus kotikot re atail,
22 Sang ni muein paptais en
Ioanes kokodo lel ni ran o, me a
kotin peukada sang kitail er, pan
iang kitail wiala saunkadede en a
kotin iasada.
23 Irail ari kileledi riamen: Iosep
iei Parsapas, me pil ad a Iostos o
Matias.
24 Irail ap kapakap masani:
Maing, ir me kotin mangi mon-
giong en amen amen, re kotin

kasansaleda, is me re kotin pilada
ren me riamen et,
25 Pwe i en ale pwais a dodok wet
o koa en wanporon, me Iudas pupe
sang, pwen kolang deu a.
26 Irail ap kadoropwada. A
doropwa ko ong Matias; i ari iang
wadawad ong wanporon ekamen
oko.

2

1 RAN en pentikos lao leler, irail
karos kot pena wasa ta kis.
2 A madang ngil laud eu likamata
ngil en melimel peidido sang nan-
lang o kadirela im o wasa, re kot
pena ia.
3 A lo sirangerang akai likamata
kisiniai pwarado sokedi pon amen
amen.
4 Irail karos ap dire kila Ngen
saraui ap pikikidi padaki wei ni
lokaia toror, duen Ngen kotin ka-
masan irail ada.
5 Men Sus, ol lelapok ko sang
nan wei karos pan lang kaikairu
Ierusalem.
6 Irail lao ronger duen mepukat
karos, ap pokon penaer o puriamui
kila, aki amen amen ronger udan a
lokaia.
7 Irail karos poneponeki o
puriamuiki indada: Kilang, kaidin
mepukat karos men Kalilä*a*, me kin
padapadak?
8 A daduen, kit kin rong irail
amen amen ni udan ngil atail?
9 Men Partien, men Medien, men
Elam, o toun Mesopotamien, o
Iudä*a*, o Kapadosien, o Pontus, o
Asien,
10 O Prikien, o Pampilien, o
Äkipten, o liman Lipien; salong
Kirene, o men Rom, me mi wasa
et, karos Sus oko o Proselit oko,
11 Men Kreta o men Arapien,
iaduen kitail kin rong kin irail
udan ngil atail ar katitiki mana-
man en Kot akan?
12 Irail karos ari pingidar o
ponepondar, indada nan pung
arail: Dakot met?
13 Akai lalaue indada: Irail dire
kila wain kap.
14 A Petrus iangaki ekamen oko
ap kotida, kapitie laudeda masani
ong irail: Ol en Iudä*a* kan o ko-
mail karos, me kauson Ierusalem,
komail en asa duen met, o komail
rong mas ai padak!
15 Pwe mepukat kaidin sakaular,
duen omail kiki ong, pwe apton
auer kasilu en ran wet;
16 Pwe iei mepukat, me lolok ren
saukop Ioel:
17 Kot kotin masanier: Ieteten
me pan wiaui ni imwilan ran akan:
I pan kamoredi Ngen i pon uduk
karos. Noumail ol o li akan ap
pan deideikop, o noumail man-
akap akan pan kilekilang kaudial
akan, o noumail di ma kan pan
auramenda;
18 A ni ran oko I pil pan kamoredi
Ngen i pon ai ladu o lidu kan, rap
pan deideikop.
19 O I pan kapwareda manaman
akai nanlang pali poa, o kilel akai
nin sappa pali pa: Nta, o kisiniai, o
adiniai;
20 A katipin pan wukila rotoro-
tala, a saunipong pan wiala nta
mon ran lapalap o lingan en Kaun
o pan pwarado.
21 O a pan wiaui ma meamen
likwir ong mar en Kaun o, a pan
dorela.
22 Ari ol en Israel, komail rong
kasoi pot et: Iesus men Nasaret
Ol amen, me Kot kotin kilele kidar
nan pung omail dodok kelail akan
o manaman akan, o kilel akan, me
Kot kotin wiaki i nan pung omail,
duen me komail pein asa;
23 I lao pangalar duen kupur en
Kot erpit, komail ap saikikidi pa en
me sapung kan, ap pasuredi ong ni
lopu o kamatalar.
24 I me Kot kotin kaiasadar, ni a
kotin lapwada sal en a matala, pwe
a sota kak ong, en kolekol i.
25 Pwe Dawid masanier duen i: I
ngingar Kaun o potopot mo i; pwe

a kotikot ni pali maun i, pwe i ender mokid.
26 I me mongiong i peren kida, o lo i popoleki; pil uduk ai pan kamoledi ni kaporopor.
27 Pwe re sota pan kotin likidmaliela ngen i nan wasan mela pil sota kotin mueid ong, me sapwilim ar Saraui o pan mor pasang.
28 Re kotin kasansale ong ia er al en maur akan; re pan kotin kadir kin ia la popol mon silang ar.
29 Ri ai kan mueid ong ia, en aima padaki ong komail duen sam atail Dawid, me pil matalar o saredier, o sapwilim a sousou mi re atail lao lel ran wet.
30 A saukop amen, ap mangi, me Kot kotin kaula inauki ong i, me kisan wa men pan kaipokedi pon mol a.
31 Ari, ni a mamangi duen en Iesus a iasada, ap kotin masani, me a sota likidmalielar nan wasan mela, o pil uduk a sota mor pasang.
32 I Iesus, me Kot kotin kaiasadar, kit karos saunkadede en mepukat.
33 A lao sapwilekidar pali maun en Kot, a kotin aleer sang ren Sam, en kapwaiada inau duen Ngen saraui, ap kotin kamoredi, me komail kin udial o rongerong.
34 Pwe kaidin Dawid, me kotidala nanlang kan, a pein i kotin masani: Kaun o kotin masani ong ai Kaun: Mondi ni pali maun i!
35 I lao wiaki om imwintiti utipan nä om akan.
36 Ari, men Israel karos en asa melel, me Kot kotin kasapwilada i, en Kaun o Kristus i Iesus me komail kalopuelar.
37 Irail lao rongadar met, ap lel ong nan mongiong arail, re ap indai ong Petrus o wanporon tei kan: Ri at oko, da me sen wiada?
38 Petrus ap masani ong irail: Komail kalula, o amen amen en paptais ong ni mar en Iesus Kristus, pwe dip omail akan en lapwada. A komail pan tungole Ngen saraui.
39 Pwe nan inau wet ong komail o noumail seri kan, o ong irail karos men ilawei, me Kaun, atail Kot, pan kotin molipe.
40 O pil song en masan toto, me a kadede ong irail, o panaui kin irail, masani: Komail en dorela pein komail sang nan di sued wet!
41 Irail me duki ong a masan ap paptaisela; ari, ni ran o aramas impan silekid me saulangalar.
42 Irail dadaurata padak en wanporon akan, o ar minimin pena, o kamadip saraui, o kapakap akan.
43 Lomwi ap kipadi aramas karos o manaman o kilel akan toto wiauier ren wanporon akan.
44 O karos me posonla, kin pokopokon o aneki pena kapwa takis.
45 O netikila ar kapwa kan o nene ong irail karos, duen ar samama amen amen.
46 Irail ari kaukaule wia minimin eu nan im en kaudok o, o pilitiki pena prot nan im ar akan, o re mangamanga ni popol, o lolepot pena,
47 Kapikapinga Kot o konekon ren aramas karos. A Kaun o kotiki ong momodisou, me dorela kan ni ran karos.

3

1 A PETRUS o Ioanes wiaki eu kotidalang nan im en kaudok ni auer en kapakap, auer kaduau.
2 A ol amen me tikida nä a dangidang, me kin wisikedo pwiledi liman wanim en im en kaudok, me ad a lingan, ni ran karos, pwen wia poekipoeki ren me kin kolong ong nan im en kaudok.
3 A lao kilanger Petrus i Ioanes, ni ara pan kotilong ong nan im en kaudok, ap poeki, pwen ale meakot.
4 A Petrus i Ioanes masani i, ap masani ong: Saradang kit!
5 I ari saradang ira, kasikasiki, me a pan tungole meakot re ’ra.
6 Petrus ap kotin masani: Sota ai silper de kold, a meakot mi re i, me

i pan ki ong uk: Ukida mar en Iesus
Kristus en Nasaret o alu!
7 I ari koledi pa a maun o kauada
i, a nä a o tikil en nä ap madang
kelailadar.
8 Ap lusada o alu iang ira lang
nan im en kaudok, masimasiok sili,
kapikapinga Kot.
9 O aramas karos kilang a alialu
sili o kapikapinga Kot.
10 A irail asa, me i, me kin
poekipoeki liman wanim lingan en
im en kaudok, irail pingkidar o
poneponeki duen me wiaui ong i
er.
11 A ni a iang Petrus, o Ioanes,
aramas karos puriamuiki, ap tang
penang irail nan palank, me ad a
palank en Salomo.
12 Petrus lao masani mepukat, ap
kotin masani ong pokon o: Ol en
Israel, da me komail puriamui kila
met? De da me komail kilekilang
kin kit, likamata kit me kakelada i
ni pein at kel de lelapok?
13 Kot en Apraam, o Isaak, o
Iakop, Kot en sam atail akan kalin-
ganada sapwilim a ladu Iesus, me
komail pangala o likidmaliela ren
Pilatus ni a kileledier, me a pan
lapwada i.
14 A komail likidmaliela me Sa-
raui o, o me Pung, ap poeki lolap
amen, en lapwa dong komail.
15 A komail kamatalar tapin
maur, me Kot kotin kaiasadar
sang ren me melar akan, kit kin
saunkadede en mepukat.
16 Aki poson mar a, mar a ap
kakelada men et, me komail kin
kilang o asa, o a poson kare ong i
kelail melel wet mo omail karos.
17 Ari ri ai kan, i asaer, me omail
sasa, me komail wiaki met, pil
dueta omail saumas akan.
18 A ni mepukat Kot kotin kap-
waiadar, me a kotin masanier ren
saukop akan karos, me Kristus pan
kalokolok.
19 Komail ari kalula o wukila,
pwe dip omail akan en soredi sang,
pwe muein kamaur en pwaida
sang wasailen Kaun o.
20 A lao kotin poronedo, me loki
ong komail er: Iesus Kristus,
21 Me pan kotikot nanlang lao lel
ansau, me meakaros pan pungala,
duen me Kot kotin masanier ren
sapwilim a saukop saraui kan sang
mas kokodo.
22 Pwe pil Moses kotin masanier:
Kaun omail Kot pan kaipwi ong ko-
mail Saukop amen, ipwin ri omail
akan dueta ngai, i me komail en
ronga sang meakaros, me a pan
kotin masani ong komail.
23 A iet me pan wiaui: Aramas
karos, me kang peiki ong saukop o,
pan kasapokela sang ren aramas.
24 A saukop karos irerokedo sang
Samuel, karos me padapadak pil
kokoper duen ran pukat.
25 Komail sapwilim en saukop
akan o en inau, me Kot kotin
wiai ong sam atail akan ni a kotin
masani ong Apraam: Kainok karos
nan sappa pan paieki amen kadau-
dok om.
26 Kot kotin porone dong komail
sapwilim a ladu mas ni a kotin
molipe i; pwen kapaia kida komail,
en kawuki sang komail kuros dip
omail akan.

4

1 A NI ara padapadaki ong ara-
mas akan, samero kan, o saumas
en im en kaudok, o sadusär akai, ap
pokon dong ira;
2 Pwe re makaraki ara kawewe
ong aramas akan o ar padapadaki,
me Iesus pan kotin kaiasada me
melar akan.
3 Irail ap kol ira di o kila ira nan
imateng lao manda, pwe a wasa
pongier.
4 A me toto, me iang rongadar
masan o, posonlar; ari, toto en ol
akan impan limekid.
5 A mandan ran o saumas, o
monsap, o saunkawewe kan pokon
pene nan Ierusalem.
6 A samero lapalap Anas, o
Kaipas, o Ioanes, o Aleksander, o

karos, me kisan kainok en samero
lapalap,
7 Irail pwiliki ira di nan pung
arail, ap kainoma re ’ra: Ni kel en
is, de ni mar en is, me komail wiaki
met?
8 Petrus me dir en Ngen saraui
ap masani ong irail: Maing ko,
saumas en wei o monsap en Israel
komail,
9 Ma se pan pakadeikada, o ko-
mail kainoma re at ran wet, pweki
dok mau ong aramas somau men,
o da me a kelaile kida,
10 Komail o aramas en Israel
karos en mangi, me mar en
Iesus Kristus men Nasaret, me
komail kalopuelar, me Kot kotin
kaiasadar sang ren me melar akan,
nan i eta, me men et uki o kelail
kidar.
11 I takai o, me lokidokila ren ko-
mail sause kan, me id wiala takai
en pukakaim.
12 O sota amen, me maur mi re a,
pwe pil sota eu mar pan lang, me
pakadara dong aramas, me kitail
pan maur kida.
13 A ni ar kilekilanger en Petrus i
Ioanes ara pereperen o so masak,
rap puriamui kila, pwe re asaer,
me ira aramas mal me sota iang
skul, o sota non audaud, rap asaer,
me ira ianger Iesus.
14 A ni ar kilanger aramas o,
me kelailadar, uda imp ara, rap
sasalar lokaia.
15 Irail lao kadar ira sang nan
kapung, re ap kapukapung pena
indada:
16 Da me kitail en wiai ong ara-
mas pukat, pwe toun Ierusalem
asaer, me ira wiadar kilel sansal
eu, a kitail sota kak kalikama.
17 A pwe ede lolok sili nan pung
en aramas akan, kitail en padik
inapwi ira di, me ira de padaki ong
aramas amen ni mar wet.
18 Irail lao eker ira do re ap in-
apwiedi me ira der pan padaki de
kawewe ni mar en Iesus.
19 A Petrus o Ioanes sapeng
masani ong irail: Iaduen, me pung
pan kupur en Kot, sen pwili sang
komail mon Kot? Pein komail
kasaui!
20 Pwe se so kak so katitiki, me se
kilanger o rongadar.
21 Irail ap kainapwi ira di
kalaudela, re ap kadar ira la, pwe
sota me re diaradar, me ira en
kamekameki, pweki aramas akan,
pwe karos, kapinga Kot, duen me
wiauier.
22 Pwe aramas o, me manaman
en kakelada wiaui ong, daulier
saunpar paeisok.
23 Ira lao lapwadar, ap kola ren
iang ara ko, kaireki meakan, me
samero lapalap o saumas akan
katiti ong ira.
24 A irail lao rongadar, rap wiaki
eu potoan ong Kot: Maing ir me
Kot, me kotin kapikadar lang o
sappa, o madau o audepa ’ra karos.
25 Ir me kotin masani ren Dawid,
sapwilim ar ladu: Da me men liki
kan lingarangaraki, o da me wei
kan lamelameki me mal akan?
26 O nanmarki en sappa kan kan-
gudier o saumas akan pokon pena,
en palian Kaun o sapwilim a Kris-
tus.
27 Pwe melel nan kanim wet
irail karos pokon penaer, iet akan:
Erodes, o Pontius Pilatus, iangaki
men liki kan, o men Israel akan
pwen palian sapwilim ar ladu sa-
raui Iesus, me re kotin keiedier,
28 Pwen kapwaiada meakan, me
lim ar o kupur ar kileledier, en
wiaui.
29 Ari Maing, re kotin mangi arail
lingarangar, kotiki ong sapwilim
ar ladu kan, en kaloki ar masan ni
peren.
30 O kotin kapa wei lim ar, pwen
kakelada, o kilel, o manaman akan
en wiauiki mar en sapwilim ar
ladu saraui Iesus.
31 Ar kapakap apton nikier, wasa
me re kot pena ia, ap mokimokid.
Irail karos ap direkila Ngen saraui,
ap padapadaki masan en Kot ni
pereperen.
32 A mongiong o ngen en ir karos

me posonlar, kin lamalam ta pot,
o sota me indada duen ar kapwa:
Ai met, pwe re aneki pena kapwa
takis.
33 A wanporon akan me kelail ni
arail kadede me Kaun Iesus kotin
iasadar, a mak lapalap iang irail
karos.
34 O solar amen irail, me so a tun-
gol, pwe karos, me sap de im arail
mia, ap netikilar o wado pwain en
me netilar akan.
35 O pwilikidi ni aluwilu en wan-
poron akan, o nek ong amen amen
duen ar samama.
36 A Ioses me wanporon akan ki
ong mar a Parnapas, (iet wewe:
Nain kapol), kadaudok en Lewi
amen, men Sipern,
37 Me sap we mia, ap netikilar o
wado pwain a, pwilikidi ni aluwilu
en wanporon akan.

5

1 A OL amen ad a Ananias o a
paud Sapira netikila sap eu,
2 Ap okisang kisan pwain a, me a
paud iang asa, o wado lu en moni,
pwilikidi ni aluwilu en wanporon
akan.
3 A Petrus masani: Ananias
menda Satan kadirela mongiong
om, pwen likam ong Ngen saraui o
okisang kisan pwain en sap o?
4 Kaidin udan om, ma a sota pan
netila? O kaidin insen om ni a
netilar? A menda koe inauki ong
nan pein mongiong om mepukat?
Kaidin aramas, me koe likam ong,
pwe ong Kot.
5 Ananias lao rongadar masan
pukat, ap pupedi mela. A karos, me
rongerong mepukat, masakadar
kaualap.
6 A manakap oko ap udar, kidim
pena i, wala sang, sarepedier.
7 Kadekadeo murin auer silu a
paud pwarado, a sota asa, me
wiauier.
8 Petrus ap masani ong i: Katitiki
ong ia, ma koma netikila sap o ni
pwain wet? A sapeng: Ei i eta.
9 Petrus ap masani ong i: Menda
koma inauki pena, en kasongesong
Ngen en Kaun o? Kilang, nä en
me sarepedier om paud mier mon
wanim o, o re pan wa uk ala.
10 I ap madang pupedi ni aluwilu
a mela. A manakap oko lao pede-
long ong, rap kilangada, me a
melar, re ap wala sang o sarepedi
i impan a paud.
11 Lomui kaualap kipadi mo-
modisou karos, o karos me
rongerong mepukat.
12 A kilel o manaman akan toto
wiauiki lim en wanporon akan
nan pung en aramas akan. Irail
karos kot pena nan palank en Sa-
lomo ni lamalam ta pot.
13 A sota amen sang ren men liki
kan kak pat ong irail, pwe karos
waune kin irail.
14 A me toto, me posonlar wuki
ong Kaun o irail me totoia, ol o li
akan.
15 Irail wala me somau kan pon
al akan, pwiliki irail edi pon pet o
ro akan, pwe mot en Petrus en lel
ong amen irail, a lau kotido.
16 A toun kanim akan, me mi
impa, pwara dong Ierusalem,
wado me somau o me kalokolokki
ngen saut akai, irail karos ap
kelailadar.
17 A samero lapalap o karos me
iang i, me pwin en sadusär, ap uda
makar kida kaualap,
18 Koledi wanporon akan o ki
irail la nan imateng.
19 A tounlang en Kaun o kotin
ritingada wanim en imateng oko
ni pong, o kotin kalua irail la liki
masani:
20 Komail kola sansal mon ara-
mas, padaki ong irail nan im en
kaudok duen masan kan karos en
maur wet.
21 Irail lao rongadar met, rap
sangkonai ong nan im en kaudok
o kaweweda. A samero lapalap o
iang oko ap kodo, eker pena ka-
pung, o saumas en men Israel akan
karos, o ilakwei ong imateng o,

pwe irail en wisikedo.
22 A ladu kan lao pwarado, rap
diaradar, me re solar mi nan
imateng o, re ap purodo katitiki,
23 Indada: Se diaradar imateng
a ritidier mau, o pwin silepa ar
uda mon wanim oko, a se lao ritin-
gadar, sota amen me se diar lole.
24 A kapin en im en kaudok,
o samero lapalap akan lao ron-
gada duen lokaia pukat, re ap
ponepon kidar o sota asa, da
imwin mepukat.
25 Amen ap pwarado kaire kin
irail: Kilang, ol oko, me komail
kilang nan imateng, u nan im en
kaudok, padapadaki ong aramas
akan.
26 Kapin iangaki ladu kai ap
koieila uk irail do, a re kadek ong
irail, pwe re masak aramas akan,
pwe re de kate irail.
27 Irail wa ir do, ap kidi ong mon
kapung o, a samero lapalap idok re
'rail.
28 Masani: Kit so inapwi ko-
mail edi kaualap, me komail en-
der kawewe ni mar wet? A ki-
lang, komail kadire kila Ierusalem
omail lamalam o, o komail kin men
kapokon ong kit ntan aramas men
et.
29 Petrus o wanporon akan ap
sapeng masani: Kitail en oke Kot
mon aramas!
30 Kot en sam atail akan ka-
iasadar Iesus, me komail kamata-
lar, pwe komail pasuredier i ong ni
lopu eu.
31 Nan i me Kot kotin kasapwila
kidar pali maun a, pwen Kaun
o Saunkamaur, pwen kotiki ong
men Israel, en kalula o lapwa pan
dip akan.
32 A kit me sapwilim a saunkad-
ede ni mepukat, pil Ngen saraui me
Kot kotiki onger ren me peiki ong i.
33 Irail lao rongadar met, re ap
lingarangar kaualap o kapikapiki
pena, en kame ir ala.
34 Amen ap uda nan kapung
o, Parisär amen ad a Kamaliel,
saunkawewe amen, me masamas
ren aramas karos, me masani, ren
kila liki ol oko ansau kis.
35 A masani ong irail: Ol en Israel
komail, kalaka aramas pukat, me
komail pan wia!
36 Pwe ni ran tei ko Teudas udar
ponmasoki, me a me lapalap, a ol
impan papuki iangala i, I ari kame-
lar o karos, me peiki ong i, muei
pasang o soredier.
37 A murin ol o Iudas en Kaliläa
ap uda ni ansaun wadawad o
kaweid sapung aramas toto, ren
tuki ong i. Ari, a pil melar o karos,
me iang i, muei pasanger.
38 I ap panaui komail, en sop-
wei sang aramas pukat, o der doke
irail, pwe ma lamalam o wiawia en
me ren aramas, a pan soredi,
39 A ma ren Kot, komail sota kak
kawe ir ala, pwe komail de kadi-
arokada, me kin palian Kot.
40 Irail ari peiki ong i. Re lao ek-
eredo wanporon akan o woki irail,
re ap inapwiedi, ren der padak ni
mar en Iesus, o kadar ir ala.
41 Irail ari koiei sang ni momod
en kadeik o, o peren kida, me re
war ong kamekameki mar a.
42 A ran karos re sota dukedi
sang arail kawewe nan im en kau-
dok o nan deu arail akan, o re pada-
padaki me Iesus me Kristus.

6

1 A TOUNPADAK kan lao totolar
ni ran pukat men Krik kai ap li-
paned ong men Ipru, aki sota me
apwali ar li odi kan ni ar dodok en
ran akan.
2 Ekriamen oko ap molipe pena
tounpadak kan masani: A sota
mau ong, sen muei sang masan en
Kot, pwen papa ni tepel.
3 Ari ri (at) akan, rapaki sang nan
pung omail ol isimen, me kalok
mau, me dir en Ngen (saraui) o
lolekong, me sen kasapwiladang
dok wet!
4 A kit pan apapwalita kapakap o
dodok pan masan o.

5 Pokon o ari peren kida kaparok
pot et. Re ap piladar Stepanus,
ol amen, me dir en poson o Ngen
saraui, pil Pilipus, o Prokorus, o
Nikanor, o Timon, o Parmenas, o
Nikolaus, proselite sang Antiokien
amen.
6 Re kidang irail mon wanporon
akan. Re lao kapakaper ap kidang
po ’rail lim ar.
7 Masan en Kot ari pwaida
kaualap, o tounpadak kan madang
totolar nan Ierusalem, o samero
toto pil iang lamalam o.
8 A Stepanus, me dir en poson o
kelail, ap wiadar manaman o kilel
laud kai nan pung en aramas akan.
9 A akai me udar, me kisan
sinakoke en Liperti o men Kirene,
o men Aleksandrien, o men Silisia,
o Asien akamai ong Stepanus.
10 A re sota kak palian en
Stepanus a kupurokong o Ngen o,
me audeda i.
11 Irail ari pwain ong ol akai,
pwen katiti: Se ronger, me a lalaue
moses o Kot.
12 Irail pil kamakarada aramas, o
saumas akai, o saunkawewe, re ap
saikidi i o koledi, re ap wa dong i
mod en kadeik o,
13 O kapwareda saunkadede
likam akai, me katitiki: Aramas
men et sota kin dukedi sang a
lalaue wasa saraui et o kapung.
14 Pwe se ronger, me a katitiki,
me Iesus en Nasaret pan kawela
wasa et o kawilianla lamalam kan,
me Moses kotiki ong kitail er.
15 A karos, me iang mod ong ka-
pung o, kangkakil i, kasauiada, me
silang a dueta silang en tounlang
amen.

7

1 SAMERO lapalap ap masani:
Melel mepukat?
2 A masani: Ri ai o sam ai kan,
komail rong, Kot en lingan kotin
pwara dong sam atail Apraam
ni a kotikot Mesopotamien, ni a
saikenta kotikot Aran,
3 O kotin masani ong i: Kowei
sang nan sap om o sang ren sau om,
ko wong eu sap, me I pan kasale
ong uk!
4 I ap lipa sang nan sap en Kaltäa
o kotikot Aran. Sam a lao matalar,
a kotin kalua wong i sap wet, wasa
komail kotikot ansau wet.
5 I ari sota kotin mueid ong i,
en sapaneki sap o, sota wasa, me
laude ong pat en nä eu, ap kotin
inauki ong i, ni ansau saikenta sap-
wilim a seri, me a pan kotiki ong i o
kadaudok a, en sapaneki.
6 A iet duen me Kot kotin masani:
Kadaudok a pan kakairu nan sap
en men wai, o re pan lidula, o
kanaudokala saunpar papuki.
7 O Kot kotin masani: I pan
kadeikada toun wei o, me re kin
liduliduwi. A murin met re pan
lipa sang sap o, ap kaudok ong ia
sap wet.
8 I ari kotiki ong irail inau en
sirkomsais. A ap wiadar Isaak o
sirkomsais i ni ran kawalu, a Isaak
wiadar Iakop, a Iakop sam atail
ekriamen oko.
9 A sam atail oko peirinki Iosep
ap netikilang i Äkipten. A Kot me
kotin apwali i,
10 O kotin dorela i sang ni a apwal
akan karos, o kotiki ong i konekon
ong kupurokong mon Parao, nan-
marki en Äkipten. I ap kasapwilada
i, en kaun en Äkipten o a dipisou
karos.
11 Muein lek ap kipadi sap en
Äkipten karos o Kanaan; i ansau o
me apwal melel, o sam atail akan
sota diaradar sak ar kisin sak.
12 A Iakop lao mangi, me manga
mi Äkipten, ap kotin poronelar mas
sam atail akan.
13 A lao kariapak Iosep ap di-
arokadar ren ri a ol akan, o sau en
Iosep sansaledo ren Parao.
14 Iosep ap ilake dong sam a
Iakop, pwen kotilang re a o sau i
kan karos, irail me isiakan limen.
15 Iakop ap kotidilang Äkipten o

matalar, i o sam atail akan.
16 Irail ari wisikelang Sikem o
saredier nan sousou o, me Apraam
netiekida moni kai sang ren nain
Emor oko, sam en Sikem.
17 A ansau, me inau en Kot ong
Apraam pan pwaida, lao korendor,
men Israel ap kaparapar o totolar
nan Äkipten.
18 A lao lel amen nanmarki
kaunda Äkipten, me sasa Iosep,
19 I me widiwidinga kainok atail
oko, o wia sued ong sam (atail)
akan, pwe ren kasela nairail kisin
seri kan, pwe re de memaurata.
20 I ansau me Moses ipwidier, me
seri kaselel amen, ap apapwalieta
nan im en sam a saunipong silu.
21 A lao lokidokilar, sapwilim
en Parao seripein ap dorela i o
kakairada dueta udan na.
22 Moses ari padakeda ni song en
lolekong en men Äkipten karos; a i
me manaman ni a masan o wiawia
kan.
23 A lao saunpar paeisok dauer
poa, ap lamedar, en tu ong ri a ol
akan men Israel.
24 A lao masani amen, me
kalokolok mal, ap sauasa i o depuk
ong, me kaloke mal, ap kotin
kamelar ol en Äkipten.
25 Pwe a kupura, me ri a ol
akan pan dedeki, me Kot pan kotin
kapiti kin ir sang lim a; a re sota
dedeki,
26 A mandan ran o a kotila re 'rail
ni ar akamai pena, ap men kotin
kapol ira la, masani: Koma pirien
eu, menda koma wia sapung nan
pung oma?
27 A me wiada sapung ong men
imp a o sikon wei i, inda: Is me
kasapwil uk adar, pwen at saumas
o saunkapung?
28 Koe pan kame ia la dueta koe
kamela men Äkipten aio?
29 Moses ap tangki sang lokaia
pot et o kakairu sili nan sap en
Midian eu, wasa a kanaitikieda ol
riamen.
30 Kadekadeo lao par paeisok
dauer poa, tounlang amen ap
pwara dong i ni nana Sinai nin
tuka teketek umpumpul pot.
31 Moses lao masani, ap kotin
puriamuiki kasansal o. A ni a koti
ong, pwen masani, kapitie en Kaun
o ap pei dong i:
32 Ngai Kot en sam om akan, Kot
en Apraam, o Isaak, o Iakop. Moses
ap kotin rerereda o masak udial i.
33 Kaun o ap kotin masani ong
i: Ki sang sut ni nä om akan, pwe
wasa koe u ia me saraui!
34 I kilanger kankangeranger en
nai aramas akan, o I ronger ar
sangesang, ap kodi dong kamaio
wei ir ala. Ari kodo, I pan kadar uk
alang Äkipten!
35 I Moses, me irail mamaleki ni
ar indinda: Is me kasapwil uk ada,
pwen at saumas o saunkapung? I
me Kot kotin poronela, en saumas
o saunkamaur ki lim en tounlang
o, me kotin pwara dong i nan tuka
teketek.
36 Iei i, me kalua ir sang o wiadar
manaman o kilel akan nan sap
Äkipten, o nan sed waitata, o nan
sap tan saunpar paeisok.
37 I Moses, me masani ong men
Israel: Kot pan kotiki ong komail
saukop amen sang nan ipwin ri
omail ol akan dueta ngai, i me ko-
mail en peiki ong!
38 Iei i, me mi nan momodisou
nan sap tan ren tounlang o, me
kotin mamasani ong i pon nana
Sinai, o me kotin ieiang sam atail
akan me kotin aleer masan en ka-
maur, pwen use dong kit.
39 Me sam atail akan kang peiki
ong, ap siken wei sang irail i, o nan
mongiong arail re men sapalang
Äkipten,
40 Potoan ong Aron: Wiai ong
kit at kot akan, me pan tiong
mo at, pwe se sasa, da me wiaui
ong Moses, me kalua kit sang nan
Äkipten!

41 Irail ari wiadar dikedik en
kaupul amen ni ran oko, o mairong
ong kilel en ani mal o, o perenki,
wiawia kan en pa arail.
42 Kot ap kotin saupei sang irail
o kotin mueid ong irail ren kau-
dok ong usu pan lang akan duen
a intingidier nan puk en saukop
akan: Iaduen komail men Israel,
komail mairongki ong ia man akan
nan sap tan ni par paeisok?
43 Melel komail waroki ong mol
ong en Molok, o usu en omail kot
Rempan, dikedik kai, me komail
wiadar, pwen pongi; a I pan kas-
apoke komail la palila sang Papi-
lon.
44 Mol en kadede mi ren sam
atail akan nan sap tan duen masan
en i, me kotin mamasani ong
Moses, me ren wiada duen kilel o,
me a kotin udialer.
45 Me sam atail akan pil aleer, ap
iang Iosua wala ni ar sapaneki sap
en men liki kan me Kot kotin koko
wei mon silang en sam atail akan
lao lel muein Dawid.
46 Me konekon ren Kot o kotin
anane kauadang Kot en Iakop mol
eu.
47 A Salomo me kotin kauada tan-
pas eu.
48 A Wasa lapalap sota kin
kotikot nan mol, me pa en aramas
wiadar duen saukop o kin katitiki:
49 Nanlang deu i, o sappa utipa i,
me Kaun o kotin masani. A im da,
me komail men kauadang ia, de ia
wasa, I en kamol ia?
50 Kaidin pa i, me wiadar
mepukat karos?
51 Komail me katiwo o so sirkom-
sais nan mongiong o salong omail,
komail kin kaokaoe Ngen saraui
ansau karos, komail kin dueta sam
omail akan.
52 Is ren saukop akan me sam
omail akan sota kaloke? O re ka-
mata ir ala, me kopador Pung men
et, me komail pangalar o kamata-
lar.
53 Komail me aleer kapung ren
tounlang kan, ap sota kapwaiada.
54 Irail rongadar mepukat, ap
olar nan mongiong arail o re
teterok ngi ong i.
55 A Stepanus dir en Ngen saraui
kangkakil nanlang o udial en Kot
a lingan o Iesus a kotikot ni pali
maun en Kot,
56 Ap katitiki: Kilang, i ududial
nanlang kan ar ritida, o Nain ara-
mas a kotikot ni pali maun en Kot.
57 Irail ap weriwereda o pinale
salong arail o wiaki eu tanga dong
i.
58 Irail lao sikenewei sang nan
kanim o, rap kate i. A saunkadede
kan pwilikidier ar likau ni nä en
manakap amen, me ad a Saulus.
59 Irail ari kate Stepanus ni a ka-
pakap o inda: Maing Iesus, re kotin
kasamo ngen i!
60 I ari kelepuki o ngil laudeda:
Maing re der kapokon ong irail dip
wet. A inda met, ap mairedi o ari.

8

1 A SAULUS pil peren kida a
kamela. A ni ran ota ansaun
kamekam en momodisou en
Ierusalem tapida; karos ap muei
pasang nan sap en Iudäa o
Samaria, wanporon akan me so.
2 A ol lelapok kai sarepedi
Stepanus o maieiki i kaualap.
3 A Saulus me kamueit pasang
momodisou o kuli ong im karos,
wala ol o li karos, kasedi ong irail
nan imateng.
4 A irail me muei pasanger,
kakan sili padapadak duen masan
o.
5 Pilipus ap kotilang kanim en
Samaria eu o padaki ong irail duen
Kristus.
6 A aramas akan wiaki eu peiki
ong meakan, me Pilipus padaki
ong irail. Re rongerong i o kilang
kilel akan me a wiadar.
7 Pwe ngen saut keredi sang ren
me toto ni ar weriwer laud. O me
kokon madak o nä dangidang toto
me kelailadar.

8 O peren me lapalap nan kanim
o.
9 A ol amen ad a Simon, me kin
wun ani mas o, kotokotaue men
Samaria, me inda duen pein i, me
i me lapalap.
10 A irail karos peiki ong i, me
tikitik o me lapalap akan katitiki:
Men et iei manaman en Kot me
lapalap.
11 A re kin peiki ong i, pweki a kin
kotokotaue irail sang mas kokodo.
12 A re lao kamelele Pilipus, me
padaki duen rongamau en wein
Kot o duen mar en Iesus Kristus,
rap paptaisela, ol o li akan.
13 Simon pil iang posonlar, I lao
paptaiselar, ap waroki ong Pilipus.
A lao udial kilel o manaman akan,
me wiauier, ap puriamuiki.
14 Wanporon akan me kotikot
Ierusalem lao mangi, me Samaria
iang duki ong masan en Kot, rap
poronelang irail Petrus o Ioanes.
15 Ira lao kotido, ap kapakapa
kin irail, pwe re en tungole Ngen
saraui.
16 Pwe a saikenta moredi ong
amen irail. Re paptaiselar eta ni
mar en Kaun Iesus.
17 Ira ari kotiki ong po ’rail lim ar
akan, irail ap aleer Ngen saraui.
18 Simon lao kilanger, me Ngen
saraui kokido en wanporon oko
ara pwil po ’rail lim ar akan, ap
men ki ong ira kisin moni.
19 Indada: Koma pil kotiki dong
ia manaman wet, pwe ma i pan
pwil pon amen pa i kat, i en ale
Ngen saraui.
20 A Petrus masani ong i: Noum
moni en iang uk lokidokila! Pweki
om kiki ong, me mana en Kot
kokido moni.
21 Nan sota pwais om de om tun-
gol ni dodok wet, pwe mongiong
om sota inen mon Kot.
22 Ari, kalukila om sued wet, o
poeki ren Kaun o, ma a sota pan
kotin makeki lamelam sued nan
mongiong om.
23 Pwe i kilanger, me koe me dir
en edi katik o tengiteng ni me sa-
pung.
24 Simon ap sapeng indada:
Koma kotin kapakapa kin ia ren
Kaun o, pwe mepukat, me koma
masani ong ia, ender pwai dong ia.
25 A ira lao katitiki o kotikida
masan en Kaun o, ap purelang
Ierusalem, o padak sili rongamau
nan kisin kanim en Samaria toto.
26 A tounlang en Kaun o masani
ong Pilipus: Uda kola pali air pon al
o, me kodi sang Ierusalem, ko ong
Kasa me tan!
27 I ari uda sapalewei. A ki-
lang, ol en Etiopia, saumas man-
aman en Kandase, li nanmarki
en Etiopia, me kokoaki a dipisou
karos, me kotido, pwen kaudok
nan Ierusalem.
28 A ni a purela sap we, a kotikot
pon dakepa o dondoropwe saukop
Iesaia.
29 Ngen o ap kotin masani ong
Pilipus: Kai ong o iangala dakepa!
30 Pilipus ap tanga wong i, ap
rongadar a dondoropwe saukop
Iesaia masani: Komui weweki, me
komui doropwe?
31 I ari masani: Pala i pan asa, ma
sota, me pan kawewe ong ia? I ari
poeki ren Pilipus en kereda mondi
re a.
32 A iet wasa nan kisin likau o
me a wadoker: Duen sip amen, me
pakara wei, pwen kamela, o duen
sippul, me kin nenenlata pan me
kote sang wun a, iduen a sota kotin
dauasa pasang silang i.
33 A ni a karakarak a solar
pakadeikadar. A is me pan kak
kaweweda duen sau i kan? Pwe
a ieias wisike sanger sappa.
34 Saumas ap sapeng Pilipus
masani: I men poeki re omui, is
me saukop katitiki met? Duen pein
i de duen amen?
35 Pilipus ap kotiki pasang au a,
padaki ong i rongamau en Iesus,
tapiada nan kisin likau wet.
36 A ni ara kokowei, ira lel ong
pil apot, a saumas o masani: Kilang

pil o, da me karompa, me i sota
paptais ki?
38 I ap masani dakepa en udi. Ira
karos ap kodi ong pil o, Pilipus o
saumas o; i ari paptais i.
39 Ira lao kodado sang nan pil o,
Ngen en Kaun o ap pokada sang
Pilipus. Saumas o ap solar kilang i.
I ari daulul kokowei popol.
40 Pilipus ap diarokadar Asdod;
a dadaulular, padak sili rongamau
nan kanim karos lao a lele dong
Säsarea.

9

1 A SAULUS dadaurata a lin-
garangaraki tounpadak en Kaun
akan, ap pan kame ir ala, o kola ren
samero lapalap o,
2 Poeki re a kisin likau ong
sinakoke en Damaskus akan, pwe
ma a pan diar meamen, me iangala
lamalam, ol de li i en sali irail edi o
kalualang Ierusalem.
3 A ni a sapasapal kokola koren
iong Damaskus, marain eu kodido
sang nanlang, sereda i.
4 Ni a pupedi nani pwel, ap ron-
gada ngil eu, me masani ong i:
Saul, Saul, da me koe kame kin ia?
5 A ap inda: Is komui Maing? A
kotin masani: Ngai Iesus, me koe
kin kame.
6 Paurida, kolang nan kanim en,
nan a pan loki ong uk, me koe en
wiada.
7 A ol oko, me iang i kokola,
sapaimokid, pwe re rongadar ngil
o, ap sota amen me re kilangadar.
8 Saulus paurida sang nan pwel,
mas a papad eta, ap sota kilang
meamen. A re kolokol pa a, kalu-
alang i Damaskus.
9 I ari sota kilang wasa pong sili
pong. A so kang de nim meakot.
10 A tounpadak amen mi
Damaskus, ad a Ananias me Kaun
o kotin masani ong ni kasansal eu:
Ananias! I ari potoan ong: Iet ngai
Maing!
11 Kaun o ap kotin masani ong i:
Paurida kowei ong nani al o, me
ad a Inen, ap idok nan im en Iudas
amen, me mar a Saulus en Tarsus.
Pwe kilang, a kapakap
12 A kilanger ol amen ni kasansal
eu, me ad a Ananias, me ko dong
i o pwil poa pa a kan, pwe a en
kilangki wasa.
13 A Ananias potoan ong: Maing,
i rongadar ren aramas toto duen
ol men et, duen a kin kaokaoe
sapwilim ar saraui kan, me mi
Ierusalem.
14 O a aleer sang ren samero la-
palap akan manaman, en saliedi
karos, me kin likwir ong mar omui.
15 A Kaun o kotin masani ong i:
U kowei, pwe iei ol o, me I piladar,
en wala mar ai ren men liki o nan-
marki kan o men Israel.
16 Pwe I pan kasansale ong i duen
won a pan kamekameki mar ai.
17 Ananias ari kola, pedelong ong
nan im o, pwil poa pa a pokon,
indada: Ri (ai) Saul, Kaun o me
kotin porone ia do; iei Iesus, me
kotin pwara dong komui nani al
o ni omui kokodo, pwe komui en
kilangada wasa o dire kila Ngen
saraui.
18 A madang likamata un en
mam akai, me pupedi sang ni mas
a, i ari kilangadar wasa o udar pap-
taiselar.
19 I lao mangaer, ap kelailadar,
ap mimieta ren tounpadak en
Damaskus akan ran akai.
20 A madang padapadak nan
sinakoke kan duen Iesus, me i
sapwilim en Kot.
21 A karos, me rongerong i, puri-
amui kila indada: Kaidin i, me kin
kaokaoe ir, me kin likwir ong mar
wet nan Ierusalem o kodo wasa et,
pwen sali ir edi, kalua ren samero
lapalap akan?
22 A Saulus me manaman kokoda
o kapingada Sus oko, me kauson
Damaskus ni a kawewedar, me i
me Kristus.
23 Kadekadeo murin ran toto Sus
oko kapung pena en kamela i.

24 A Saulus ronger, me re
masamasan i; irail pil masamasan
wanim akan ni ran o ni pong, pwen
kamela i.
25 A tounpadak kan ale i ni pong
apiekidi kopou eu sang pon kel o.
26 A Saulus lao pwara dong
Ierusalem a sosong waroki ong
tounpadak kan, irail karos masak
i, pwe irail sota kamelele, me i
tounpadak amen.
27 A Parnapas ale i o kare dong
i ren wanporon akan, o katiti ong
irail, duen a kilangadar Kaun o
nani al o, o me a kotin masani ong
i, o duen a so masak padapadaki ni
mar en Iesus nan Damaskus.
28 I ari iang irail er kotin pedepe-
doi sang o pedepedelong ong nan
Ierusalem o padaki aima ni mar en
Kaun o.
29 I o men Krik kai masan o aka-
mai pena, a re song kamela i.
30 Saulang kan lao asaer, ap iang
i kolang Säsarea, ap kadaralang i
Taris.
31 A momodisou kan ap popol
o pwaidar nan Iudäa, o Kalilä̈a, o
Samaria, o re weweid ni masak en
Kaun o, o toto kilar popol en Ngen
saraui.
32 A Petrus lao kakan sili nan sap
akan, a pil kotila ren me saraui
kan, me kaukauson Lida.
33 A diaradar aramas amen wasa
o, me ad a Äneas, me wonon par
walu, pwe me kokon dangidang.
34 Petrus ari masani ong i: Äneas.
Iesus Kristus kakel uk ada. Pau-
rida, pein lim pena ki om! I ari
paurida madang.
35 A karos me kaukauson Lida o
Saron, kilangada i, re ap wuki ong
Kaun o.
36 A tounpadak li amen mi Ioppe,
me ad a Tapea (iet wewe: Torkas),
i me dir en wiawia mau kan o
kisakis wei.
37 A kadekadeo ni ran oko a so-
maudar o melar. Irail lao duper i,
ap nekidala nan pera poa.
38 A Lida me koren iong Iope.
Tounpadak kan lao ronger, me
Petrus kotikot wasa o, rap kadarala
ol riamen re a, poekipoeki: Kom
der peikasal, koti dong kit!
39 Petrus ari kotida iang ir ala. I
lao pwarado, re ap ukadala i pera
poa, o li odi karos u impa, sange-
sang o kapwareda sakit o likau
kan, me Torkas wiadar ni a mimi re
’rail.
40 A Petrus kiiei sang ir karos, ap
kelepuki kapakap, ap saupei ong
kalep o masani: Tapea, paurida! I
ari pad pasang, kilangada Petrus,
ap modadar.
41 I ari koledi pa a, kauada i. A lao
eker pena me saraui o li odi kan, ap
kasale ong irail i a maureda.
42 Ari a loki sili nan Iope, o me
toto posonla Kaun o.
43 I ari kotikoteta Iope ran toto
ren saun me wiada kil en man
amen, me ad a Simon.

10

1 OL amen mi Säsarea ad a Ko-
rnelius, me saumas en pwin en
saunpei eu, me ad a men Italien,
2 Me lelapok o masak Kot iangaki
toun im a karos, me poden kisakis
ong aramas, o kapakap ong Kot
ansau karos.
3 A masani ni kasansal eu toun-
lang en Kot amen, me pwara dong
i ni klok silu, masani ong i: Kor-
nelius!
4 A kangkakil i o masakadar, po-
toan ong: Maing, dakot? A kotin
masani ong i: Om kapakap akan o
koleir leler wasailen Kot.
5 Koe ari kadar wong Iope ol akai,
ukedo Simon, me pil ad a Petrus,
6 Me kin kairu ren Simon saun
wia kil en man, me im a sal ong sed;
7 A tounlang o, me kotin ma-
masani ong i, lao kotilar, ap ek-
eredo na ladu riamen o saunpei
lelapok amen, me kin mi re a ansau
karos.
8 A lao masani ong irail mepukat
karos, ap kadar ir alang Iope.
9 A mandan ran o ni ar sapas-
apalwei o koren iong kanim o,

Petrus ap kotila pon im o, pwen
kapakap impan klok eisokriau.
10 Ap men sakadar o a pan sak.
A ni ar kaonopadang i, ap masani
kasansal eu:
11 A kilanger nanlang a ritidar
o ed eu likamata tein pwainok
kalaimun kokodi, me imwi kan
pukopuk pena o pwilidi ong nani
pwel.
12 Song en man en sappa karos
mi lole, me kin aluki pa, o me
laualo, o man korop kai, o manpir
en pan lang.
13 O ngil eu peidi dong i
masanier: Petrus, paurida, kamela
o manga!
14 A Petrus potoan ong: Kaidin
Maing, pwe i kaikenta manga me
mal kot, de me samin.
15 A ngil o masani ong i kariapak:
Meakot, me Kot kamakelekeladar
koe der mamaleki!
16 Mepukat wiauier pan silepak!
Ed o ap kapuredalang nanlang.
17 A Petrus ni a kotin ponepon
kidar wewe en kasansal o, me
a masanier, kilang, ol oko me
pakadarado sang ren Kornelius, ap
rapaki im en Simon o uda pan
wanim o,
18 O likilikwir pepeidok, ma Si-
mon, me pil mar a Petrus kotikot
wasa o.
19 A Petrus ni a kotin
madamadaua duen kasansal o,
Ngen ap kotin masani ong i: Kilang
ol silimen raparapa kin uk.
20 Uda o kodiwei iang irail o so
peikasal, pwe Ngai me kadar irail
do.
21 Petrus ap kodilang ren ol
oko, masani: Kilang, iet ngai, me
komail raparapaki. Da karepen
omail kodo?
22 Irail inda: Kornelius saumas
en saunpei amen, ol pung amen,
me masak Kot, o kalok mau ren Sus
akan karos, me mangier sang ren
tounlang saraui en Kot amen, en
poron dong komui, en kotido nan
tanpas a, pwen mangi sang komui
masan akan.
23 I ari kasamo ir long o kinte kin
irail er. A mandan ran o a kotin
iang ir wei; o saulang en Iope kai
pil iang i.
24 A mandan ran o re leler
Säsarea. A Kornelius kapokon pena
sau i o kompokepa kan ap auiaui
irail.
25 A Petrus lao pedelong ong, Ko-
rnelius ap tu ong i o pupedi ong ni
aluwilu a o kaudok ong i.
26 A Petrus kauada i indada: Uda,
pwe ngai pil aramas amen.
27 A ni ara masan pena, ap pede-
long ong, diaradar me toto momod
pena.
28 I ari masani ong irail: Komail
asa, me a sota inen, ol en Sus amen
en pat ong men liki amen de kola
re a. A Kot kotin kasale ong ia, i
ender mamaleki de sauteki amen
aramas.
29 I me i koki do o so peikasal ni
ar idok ia. Ari, i men kalelapok, da
karep en omail eker ia do?
30 Kornelius ap masaniada: Mon
pong pa pong ngai kaisesol lel auer
wet. A ni klok duau i kapakap nan
im ai. A kilang, ol amen me kot mo
i, mi nan likau lingaling,
31 O masani: Kornelius, om ka-
pakap me pwaida, o om koleir leler
kupur en Kot.
32 Ari, ilakilang Iope, pwe Simon
me pil ad a Petrus, en kodo. A
kakairu nan im en Simon saun wia
kil en man, me sal ong sed. A lao
pwarado, a pan padapadaki uk.
33 Ngai ari pitipit ilakilang ko-
mui, a meid mau omui pwarador.
Ari iet kit karos sansal mon Kot,
pwe sen rong meakan, me Kot
masani ong komui.
34 Petrus ap kotiki pasang silang i
indada: Melel, i asaer, me Kot sota
kin kotin lipilipiliki aramas,
35 A nan sap karos meamen
masak i o wiawia me pung, nan i
me konekon re a.
36 Masan o me a kotin kadara
dong men Israel, en kaire kin irail

popol ren Iesus Kristus. (Nan i me
Kaun pan meakaros).
37 Komail asa masan me kalok
sili me tapidar nan Kalilä*a* lel Iudä*a*
pon murin paptais, me Ioanes
wiada padak due.
38 Duen en Kot a kotin keiekier
Iesus en Nasaret Ngen saraui o
manaman, me kotin kakan sili
wiawia mau o kakeladar me tan-
war en tewil, pwe Kot kotin ieiang
i.
39 A kit karos me saunkadede en
meakaros, me a kotin wiadar nan
sap en Sus akan o pil Ierusalem, me
re pasuredi ong nin tuka o kamata-
lar.
40 Nan i me Kot kotin kaiasadar
ni ran kasilu o kasaleda i.
41 Kaidin ong aramas karos, pwe
ong saunkadede kai, me pilipildar
ren Kot, kit me iang i sak o urak
murin a iasadar sang ren me melar
akan.
42 I ari masani ong kit, sen pada-
padak ong aramas o kadede melel,
me i, me Kot kotin piladar, pwen
Saunkapung pan me maur o me
melar akan.
43 A saukop karos kin kadede
duen i, me dip en ir karos, me po-
son i, pan lapwada pweki mar a.
44 A ni Petrus kotikida masan
pukat Ngen saraui ap moredi pon
karos, me rongerong padak o.
45 A me poson akan, kisan
sirkomsais, karos me iang Petrus
pwarador, puriamuiki, me Ngen
saraui pil moredi pon men liki kan.
46 Pwe re rongadar ar lokaia kida
ngil toror kapinga Kot. Petrus ap
masanier:
47 Is me pan inapwiedi pil, me
mepukat ender paptaisela, pwe re
aleer Ngen saraui dueta kitail?
48 I ari masani, me ren paptaisela
ni mar en Iesus Kristus. Irail ap
poeki, a en mimieta re ’rail ran
akai.

11

1 WANPORON o saulang kan, me
mi Iudä*a*, rongadar, me men liki
kan pil aleer masan en Kot.
2 Petrus lao pwara dong
Ierusalem, me kisan sirkomsais
oko ap akamai ong i indada:
3 Kom pwarala ren ol akai me so
sirkomsais oko o manga re ’rail.
4 A Petrus pikikidi masani ong
irail karos me wiauier irerokedo
masani:
5 Ngai mi nan kanim Iope wia
kapakap. O ni ai wukilar, i ki-
langer kasansal eu: Ed eu ko-
dido sang nanlang likamata tein
pwainok kalaimun eu, me imwi
kan pukopuk pena o a kodido imp
ai.
6 Ni ai kangkakil, i ap diar o ki-
langer man aluki pa en sappa kai, o
man laoalo, o man korop, o manpir
en pan lang.
7 Ngai ari rongadar ngil eu, me
masani ong ia: Petrus, paurida,
kamela o manga!
8 A ngai potoan ong: Kaidin
Maing, pwe sota me mal kot, de me
saut kin ko ong nan au ai.
9 A ngil kariapak sapeng sang
nanlang: Meakot me Kot ka-
makelekeledar, koe der mamaleki!
10 Mepukat wiauier pan silepak,
ap apdar nanlang.
11 A kilang, madang ol silimen
kasinenda mon im, me i mi lole, me
pakadara dong ia sang Säsare*a*.
12 A Ngen kotin masani ong ia,
i en iang irail wei so peikasal; a
saulang wonemen pukat pil iang
ia. Kit ari pedelong ong nan im en
ol o.
13 I ari kaire kin kit, duen a ki-
langer tounlang o kotikot nan im a,
masani ong i: Kadara wong Iope ol
akai, me pan ukedo Simon me pil
ad a Petrus,
14 Me pan padaki ong uk, me koe
o noumui kan karos pan maur kila.
15 Ni ai pikikidi padak, Ngen sa-
raui ap moredi ong po ’rail, dueta a
kotin moredi ong po ’tail ni tapi o.
16 Ngai ari tamanda masan en
Kaun o, me a kotin masani: Melel,

pil me Ioanes paptais kier, a komail
pan paptais kila Ngen saraui.
17 Ari, ma Kot kotin kisakisa irail
dueta a kotin kisakisa kitail er, ki-
tail me posonlar Kaun Iesus Kris-
tus, is ngai, pwe i en kak palian
Kot?
18 Irail lao rongadar mepukat
ap nenenla o kapinga Kot indada:
Nan Kot pil kotiki ong men liki kan
en kalula, pwen maurela.
19 A me muei pasang ni ansau en
kamekam en Stepanus, kakan sili
lel Pönisien, o Sipern, o Antiokien o
sota padaki ong meamen pwe Sus
akan eta.
20 A nan pung arail ol akai mia,
men Sipern o Kirene, me pwara
dong Antiokien, ap pil padaki
ong men Krik rongamau en Kaun
Iesus.
21 A lim en Kaun o ieiang irail o
me toto posonlar wuki ong Kaun o.
22 Rong en mepukat ap peidong
momodisou en Ierusalem. Ir ari
poronelar Parnapas, pwen kokola
lel Antiokien.
23 I lao pwarador o kilanger mak
en Kot, ap peren kidar o panaui
irail karos, ren kelail ni mongiong
arail o podidi ong Kaun o.
24 Pwe i me ol kelail o mau amen,
me dir en Ngen saraui o poson. A
aramas toto me wuki ong Kaun o.
25 A ap kola Tarsus rapaki
Paulus.
26 A lao diaradar i, ap ukedo i An-
tiokien. Ira ap mimi ren momod-
isou par eu o padapadaki ong me
toto. A nan Antiokien tounpadak
kan tapidar adaneki sapwilim en
Kristus akan.
27 A ni ran pukat saukop akai ko
dong Antiokien sang Ierusalem.
28 A amen irail, me ad a Akapus
me u kokopki Ngen, me muei lek
lapalap pan kipadi sappa; ari, a
pwaidar ni muein Klaudius.
29 A irail inauki pena, me re
pan kisakisa saulang kan, me mi
Ierusalem duen ar kapwapwa
amen amen.
30 Mepukat re wiadar; re kadar
wong saunkoa kan Parnapas o
Paulus me wala.

12

1 I ANSAU nanmarki Erodes
pikikidi kame akai nan momod-
isou.
2 I ari kamata kila kodlas Iakopus
ri en Ioanes.
3 A lao kilanger, me Sus oko
peren kidar, ap pil saikidi Petrus.
Nan i ansaun prot somut.
4 A saikidi i o kilang i nan
imateng, o kasilaki i pwin en
saunpei paieu. Pamen me wia
eu pwin, pwe murin pasa a men
kasale ong pokon i.
5 Petrus ari sensal nan imateng a
momodisou poden kapakapki i ren
Kot.
6 Pongpong mon Erodes pan
kasansaleda i, a saimokela nan
pung en saunpei riamen, salikidi
sal mata riapot. A silepa ko
masamasan imateng mon wanim
ko.
7 A kilang, amen tounlang en
Kaun o pwarado o marain eu
sarada nan imateng o. I ari pikir
Petrus ni pangepang o kapaurida i
masani: Paurida pitipit! Sal mata
ko ap pupedi sang ni lim a kan.
8 A tounlang masani ong i: Pi-
rapirada o suteda! I ari wiadar
met. A ap masani ong i: Upupedi
o idauen ia do!
9 I ari pedoido sang o idauenla i,
o a sota dedeki, me melel en toun-
lang a wiawia. Pwe a kiki ong, me
a auramandar.
10 Ira lao kotin daulier pwin en
silepa kaieu, o kariau, ira ap lel ong
wanim mata, me salong kanim, i
me pein ritida mo ’ra. Ira ari kotila
pon al apot. A tounlang ap madang
kotin rir sang mo a.
11 A Petrus lao dedeki me
wiauier, ap masaniada: I ap asa
melel, me Kaun o kotin poronedo
sapwilim a tounlang o kapit ia sang
ni pa en Erodes o sang en Sus akan
ar masamasan.

12 A ni a kotin madamadaua, ap
lel ong im en Maria in en Ioanes,
me pil ad a Markus, wasa me toto
pokon ia wia kapakap.
13 A ni en Petrus a letelet ni
wanim o, lidu men, ad a Rode, ap
pwara dong rong.
14 A lao asa kapitie en Petrus, a
sota ritingada wanim o pweki a
peren. A a tanglong katitiki, me
Petrus kot mon wanim o.
15 A irail indai ong i: Koe iakala.
A i kelail indada, me melel. Re ap
inda: Kaidin i, a sapwilim a toun-
lang o.
16 A Petrus wiawia leteleteta.
Irail lao ritingada o kilanger i, re ap
puriamui kilar.
17 A i olole irail, en nenenla. A ap
masani ong irail duen Kaun o, me
kotin kalua i sang nan imateng o,
o pil masanier: Kaireki Iakopus o
saulang kan mepukat! I ap kotiei
sang kotilang ekis wasa.
18 A lao ran pasanger, saun-
pei kan ap puriamuiki kaualap en
Petrus a pitilar.
19 A Erodes lao idok o so di-
aradar, ap itetokenkone silepa ko o
masani, ren kamela. I ari kotilang
Säsarea sang Ierusalem kaukauson
ia.
20 A Erodes ongiongidar pan
men Tirus o Sidon, re ap wiaki eu
poto dong i kadekadeke Plastus
saunkoa en nanmarki o poeki
muei mau, pwe re kin memaureki
sap en nanmarki.
21 A kadekadeo eu ran Erodes
ap puriong likau en nanmarki,
kaipokedi pon mol o kapakaparok
ong irail.
22 A aramas akan ngisingis in-
dada: Nan i kapitie en kot amen, a
kaidin en aramas.
23 A madang amen tounlang en
Kaun o poki i, pweki a so wauneki
Kot. A maas akan me kangala i; i
ari mela.
24 A masan en Kot pwaida o lok
sili.
25 Parnapas i Paulus puredo sang
Ierusalem, ira lao kanikielar ar
dodok, o ira pil ukedo Ioanes, me
ad a Markus.

13

1 NAN momodisou en Antiokien
saukop o saunpadak kai mia. Iet
akan: Parnapas, o Simeon me pil
ad a Niker, o Lusius men Kirene, o
Manaen, me iang monsap Erodes
apwalidar, o Saulus.
2 A ni arail papa ong Kaun o,
o kaisesol, Ngen saraui ap kotin
masani: Katorore sang ong ia Par-
napas o Saulus, pwen wia dok eu,
me I ki ong ira er!
3 Irail ap kaisesol o kapakap o
kidang po ’ra pa ar, re ap kadar ira
wei.
4 Ira ari me pakadara kila Ngen
saraui ap kotila Seloisia, wasa
ira kereda pon sop pot tangalang
Sipern.
5 Ira lao mi Salamis, ap padaki
duen masan en Kot nan sinakoke
en Sus akan. A Ioanes papa men pil
iang ira.
6 Irail lao kakan sili nan dake
lel kanim Papos, rap diaradar ol
amen, me kin kati ani, saukop
likam amen, kisan men Sus, ad a
Par Iesus,
7 Me kin mi ren Serkius Paulus
ol lelapok amen. I me ekere dong
i Parnapas o Saulus, pwe a men
rongerong masan en Kot.
8 A Elimas widingak (pwe i wewe
en ad a) palian ira, pwen kapure
sang saumas ni poson o.
9 Saulus, me pil adaneki Paulus,
dir en Ngen saraui, kangkakil i,
10 Indada: Koe meid dir en wid-
ing o mesued, o nain tewil o me
kailongki me pung karos. Koe sota
pan dukedi sang palian al inen en
Kaun akan.
11 A kilang met, lim en Kaun o
mi po om. A koe pan maskun, ap
solar kilang katipin ansau kis. Ari,
a madang ediedelar o rotalar; i ap

raparapaki sili men ale pa a, en
kaweid i.
12 Saumas lao masani me
wiauier, ap posonlar, pwe a
puriamuiki padak en Kaun o.
13 Paulus o a warok kai ap kotila
sang Papos tangatang ko dong
Perke nan wein Pampilia. A Ioanes
muei sang ira, purelang Ierusalem.
14 A ira masalewei sang Perke
o kotilang Antiokien en Pisidien o
kotilong ong nan sinakoke ni ran
en sapat kaipokedi.
15 A lao nikier ar dondoropwe
kapung o saukop akan saumas
en sinakoke kai ap ilakilang ira
masani: Ri (at) oko ma masan en
panau pot ong aramas pukat mi re
oma, koma ari kida!
16 Paulus ap kotida ololeki lim a
masani: Ol en Israel komail o me
kin masak Kot, komail en rong!
17 Kot en men Israel pukat, me
kotin piladar sam atail akan o
kapakapaiada aramas oko ni ar
kakairu sili Äkipten, o lim a man-
aman, me a kotin kalua kin irail
sang wasa o.
18 A impan saunpar paeisok a
kotin apapwali irail nan sap tan.
19 Kadekadeo a lao kotin koko
sang wei isu nan Kanaan, ap kotin
nek ong irail sap arail.
20 O murin met a kotiki ong
irail saunkapung kan irerokedo
par papuki limeisok lel ong saukop
Samuel.
21 A sang ni ansau o re inong iong
nanmarki amen. Kot ap kotiki ong
ir Saul nain Kis, ol en kadaudok en
Peniamin amen, saunpar paeisok.
22 A lao kasapokelar, ap kotiki
ong irail Dawid, pwen nanmarki,
me a pil kotin kileledier masani: I
diaradar Dawid nain Iese, ol amen
duen inong en mongiong i, me pan
wiada insen ai karos.
23 Sang nan kadaudok a Kot
kotikido Iesus, pwen Saunkamaur
pan men Israel, duen sapwilim a
inau.
24 Murin Ioanes a kotin padaki
ong men Israel karos duen paptais
en kalula mon a kotido.
25 A Ioanes lao kapwaiada sap-
wilim a dodok, ap kotin masani:
Is me komail lamelame me ngai?
Kaidin ngai i. A kilang amen
kotido, kisin sal en sapwilim a sut
i sowar en lapwada.
26 Komail ol o ri ai kan, komail
kadaudok en Apraam, o meamen
me masak Kot re omail, padak en
kamaur pot et pakadara dong ko-
mail.
27 Pwe me kaukauson Ierusalem
o ar saumas akan kapwaiada
kokop en saukop akan, me kin
wadawad ni sapat akan karos ni
ar kadeikada i, pweki re sasa i.
28 A sota me re diaradar, me a
kak kamata kila. Ari so, re poeki
ren Pilatus, me a en kamatala i.
29 Irail lao kapwaiada karos, me
intingkidi i, re ap kidi sang i nin
tuka o kidi i nan sousou o.
30 A Kot me kotin kaiasada i sang
ren me melar akan.
31 O ran toto me a kotin pwara
dong me iang i kotilang Ierusalem
sang Kalilä a, me sapwilim a
saunkadede ong aramas akan.
32 A kit padaki ong komail ronga-
mau duen inau ong sam atail akan,
33 Me Kot kotin kapwai ong ki-
tail nairail seri kan, ni a kotin ka-
iasadar Iesus duen a intingidier
nan psalm kariau: Koe nai Ol, I
kanaitik uk adar ran wet.
34 A duen a kotin kaiasada i sang
ren me melar akan, pwen der mor
pasang, i me a kotin masanieki
met: I pan ki ong komail pai melel
en Dawid akan.
35 I me a pil masanieki ekis wasa:
Re sota pan kotin mueid ong, sap-
wilim ar Saraui o pan mor pasang.
36 Pwe Dawid lao kapwaiada a
papa ong kupur en Kot ni a ansau,
ap saimokelar, a saredier impan
sam a ko, ap mor pasang.
37 A i me Kot kotin kaiasadar, nan
a sota kotin mor pasang.
38 Ari ri ai kan, komail asa, me

lapwa pan dip akan ren men et kin
kaloki ong komail.
39 A me pan poson i, nan i me
pungalar sang meakaros, me ko-
mail sota kak pung kila kapung en
Moses.
40 Ari, komail kalaka, pwe a depa
pwai ong komail, me saukop akan
masanier:
41 Kilang, komail me kin lalaue,
puriamuiki o soredi, pwe I pan wia
dodok eu ni omail ansau, me ko-
mail sota pan kamelele, ma amen
pan kasokasoi ong komail due.
42 Irail lao pedoi sang ap
poekipoeki, kasoi pukat en kalok
ong irail ni ran en sapat kokodo.
43 A saraui lao nikier, men Sus
o Proselit lelapok toto idauenla
Paulus o Parnapas, me mamasani
ong irail o panaui irail, ren podidi
ong mak en Kot.
44 A ni sapat kokodo karos toun
kanim o pokon pena, pwen rong
masan en Kot.
45 A Sus akan lao kilanger pokon
o, ap pepeirinki o lidere meakan,
me Paulus kaweweda; re palian o
lalaue.
46 A Paulus o Parnapas ap so
masak katitiki: Masan en Kot en
loki dong komail mas, a pweki
omail kase sang, o wia kin komail
sowar ong maur soutuk, kilang, se
sope wei ong men liki kan.
47 Pwe iet duen me Kaun o kotin
masani ong kit: Ngai me kasapwil
uk adar, pwen marain pan men liki
kan, pwe koe en kamaur sili lel sap
karos.
48 Men liki kan lao rongadar met,
ap peren kidar, o kapinga masan
en Kot o karos, me kileledi ong
maur soutuk, posonlar.
49 A masan en Kaun o lolok sili
nan wei kan karos.
50 A Sus oko kamakarada li
saupeidi lelapok o saumas en
kanim kan, o kapei ong Paulus o
Parnapas aramas o kasapoke ir
sang nan sap arail,
51 A ira sipede sang ni aluwilu
ar pwel, pwen kadede ong irail, ap
kotilan Ikonien.
52 A tounpadak kan me dir kila
peren o Ngen saraui.

14

1 A IET me wiauier nan Ikonien:
Ira karos kotilong ong nan
sinakoke en Sus oko, ap padapadak
kelail, lao kisan men Sus o Krik toto
posonla.
2 A Sus oko, me so poson,
kamokimokid men liki kai o
kalolap irail ong saulang kan.
3 A ira mimieta warai wasa o,
o aima padapadak duen kupur
en Kaun o, me kotin kapwaiada
masan en kupur a, ni a kotin
kasaleda kilel o manaman akan ki
lim ara.
4 A toun kanim liak toror pasang.
Akai me iang Sus oko, a akai iang
wanporon akan.
5 A moromorong lao wiauier
sang ren men liki kan o pil Sus
oko iangaki ar saumas akan, pwen
kame o kate ira,
6 Ira lao mangier, ap pitilang
kanim Likaonien, o Listra, o Derpe,
o sap me mi imp a,
7 Wasa o ira padapadak ronga-
mau.
8 A ol amen momod Listra, me
pat en nä luet o kokon dangidang
sang ni a tikitik, me saikenta alu.
9 I me kin rongerong en Paulus
a padak. A lao masani i, ap kotin
kasauiada, me a poson itar ong en
kakelailada,
10 Ap kotin kapitie laudeda
masani: Ukida nä om! I ari
masiokadar o aluwei.
11 Aramas lao kilanger, me
Paulus kotin wiadar, rap ngilada
kapitiki nin lokaia en Liakonien:
Kot akan wia aramasala ap koti
dong kitail.
12 Irail ari ki ong mar en Par-
napas Iupiter, a Paulus Merkurius,
pweki a kaunda kaparok.
13 A samero en Iupiter, me kin mi
mon kanim o, ap wado kau ol o al

en tuka kai mon kanim o, ap men
iang pokon o wia mairong isis.
14 A wanporon oko Parnapas i
Paulus lao mangi mepukat, ira ap
ter pasang ara likau o tang wong
nan pung en aramas akan likelik-
wir:
15 Maing ko, da me komail
wiawiaki mepukat? Kit aramas
dueta komail, ap padaki ong
komail, pwe komail en wuki sang
kot mal pukat, wuki ong Kot ieias,
me kotin kapikadar lang, o sappa,
o sed, o audepa ’rail karos.
16 Me kotin mueid ong toun sap
karos en wia pein insen ar mas o.
17 Ari so, a sota kotin okila pein
i, pwe a kotin wiawia mau o kotiki
ong komail katau sang nanlang o
rak o, o kadireki nan mongiong
omail manga o peren.
18 Ira kotin masani mepukat, a
ekis ta, ira sota kak katukiedi en
pokon o ar pan mairong ong ira.
19 A Sus oko ap kodo sang Antiok-
ien o Ikonien, kamakarada ara-
mas. Ir ari kate Paulus o uradoki-
lang likin kanim o, re ap kiki ong,
me a matalar.
20 A ni en tounpadak kan ar kapil
pena i, a kotida ap kolong ong nan
kanim o, a manda a iang Parnapas
koieila Derpe.
21 Ira lao padapadak rongamau
nan kanim o, o kasaulangalar me
toto, ira ap purela Listra, o Ikonien,
o Antiokien.
22 Ira kakelada ngen en toun-
padak kan o panaui irail, me ren
dadaurata poson, o me kitail en
leleki wein Kot kamekam toto.
23 Ira lao kasapwilada saunkoa
kai nan momodisou karos, ap ka-
pakap o kaisesol, ap kapakapa ki
irail ren Kaun o me re posonlar.
24 Ira kakan sili Pisidien ap lel
ong Pampilien.
25 Ira lao padaki duen masan o
nan Perke, ap kotilang Atalien.
26 A sang ni wasa o ira tangalang
Antiokien, wasa ira sapwile kidar
mak en Kot ong dodok o me ira
kapwaiadar.
27 Ira lao pwarador, ap kapokon
pena momodisou, rap kotin kasoia
ong irail duen en Kot a kotin wiaki
ira, o duen a kotin ritingada wanim
en poson en men liki kan.
28 Ira ap kotikot warai ren toun-
padak kan.

15

1 A AKAI me kodido sang Iudäa,
ap padaki ong saulang kan: Ma ko-
mail sota sirkomsais duen tiak en
Moses, komail sota pan kak mau-
rela.
2 A irail lao liak toror pasang o
akakamai ong Paulus o Parnapas,
re ap inauki pena, me Paulus i
Parnapas, o pil akai irail en koti-
dalang Ierusalem ren wanporon o
saunkoa kan pweki mepukat.
3 Momodisou ap likid ir wei lao
ekis wasa. Irail ap weweid nan
Pönisien o Samaria o kasokasoiada
duen en men liki ar wukila. Irail
ari kaperenda melel saulang kan
karos.
4 Irail lao lel Ierusalem, momod-
isou o wanporon, o saunkoa kan ap
kasamo ir. Irail ap katitiki meakan,
me Kot kotin wiaki irail er.
5 A akai kisan pwin en Parisär,
me saulangalar, me uda indada:
Me pung, en sirkomsais ir ala, o
kapi ong irail, en wiawia kapung
en Moses.
6 A wanporon o saunkoa kan
pokon pena, pwen kaparok duen
met.
7 Irail lao kapukapung pena
warailar, Petrus ap kotida masani
ong irail: Ri ai kan, komail asa, me
mas o Kot kotin pil ia dar sang nan
pung omail, pwe men liki kan en
ronga sang nan au ai masan en
rongamau o posonla.
8 A Kot me kotin ereki mongiong
en aramas, kotin kadede irail o
kotiki ong irail Ngen saraui dueta
kitail,

9 O a sota kotin wiada irair eu
nan pung en kitail o irail ni a kotin
kamakel mongiong arail ki poson.
10 Ari, da me komail ka-
songesongki Kot, en kidang pon
pop en tounpadak kan lopu eu, me
sam atail akan o pil kitail sota kak
wa.
11 A kitail kin kamekamelele, me
kitail pan kamaureki mak en Kaun
Iesus Kristus dueta irail.
12 A pokon o nenenlata o
rongerong en Parnapas i Paulus
ara katiti duen manaman oko o
kilel kai, me Kot kotin wia kidar
lim ara nan pung en men liki kan.
13 Irail lao nenenlar, Iakopus ap
kaparok masanida: Ri ai kan ko-
mail rong ia!
14 Simon me kasoiada duen en
Kot a kotin pwara dong men liki
kan ni tapi o pwen pili sang irail
kainok eu ong mar a.
15 Pwe iduen masan en saukop
akan duen a intingidi:
16 Murin mepukat I pan puredo
o kawiliakapada im en Dawid, me
rongki pasanger, o pur ong kauada
wasa me olar.
17 Pwe luan aramas akan en ra-
parapaki Kaun o, pil men liki kan,
me wan ad ai, iei me Kaun o masa-
niadar, me kin kotin wiawia.
18 Mepukat me lolok sang ni tapi
o.
19 Ari iet me i kasauiada, kitail
ender katoutoui irail me wuki ong
Kot sang ren men liki kan.
20 A sen intinge wong irail, ren
liki sang kasaut en kot mal akan, o
nenek, o man mopelar akan, o nta.
21 Pwe sang mas kokodo
saunkawewe en Moses kin mi
nan kanim karos, pwe re kin
padapadak duen i nan sinakoke
kan ni ran en sapat akan karos.
22 Wanporon o saunkoa kan, o
momodisou ap maukidar, en pi-
lada ol akai sang ar pokon o porone
ira wei iang Paulus i Parnapas, en
kotila Antiokien: Iudas, me pil ad a
Parnapas o Silas, ol pukat, me kaun
pan saulang kan.
23 A iet eten, me re intingiedier
ap kadar wong irail: Iet kit wan-
poron o saunkoa kan o saulang kan
kadar wong komail, ri at akan, me
ko sang ren men liki kan nan An-
tiokien, o Sirien, o Sisilia at rana-
mau.
24 Aki at ronger, me akai, me
koiei sang re at, kin kaponepone
kin ngen omail ar padak kan ni
ar kasapunge komail lar indada:
Komail en sirkomsais o kapwaiada
kapung o; a se sota ki ong irail
kusoned akan.
25 Kit ap wiaki eu ni at maukidar
en piladar ol akai, ap kadar wong
komail iangaki kompoke pat Par-
napas o Paulus.
26 Ol oko me tonmeteki maur ara
ong mar en Kaun Iesus Kristus.
27 Kit ari kadar wei Iudas o
Silas, me pil pan kasoi ong komail
mepukat.
28 Pwe Ngen saraui o kit kin
kupukupura, me mau, se ender ki
ong komail eu lopu; mepukat eta
me kasampwal:
29 Komail liki sang uduk, me
mairong ong kot likam, o nta, o
man mopelar, o nenek. Ma komail
liki sang mepukat, nan komail kin
wiawia me mau. Ran kaselel!
30 Irail lao pakadarala, ap koti-
lang Antiokien, re ap kapokon ir
pena, ki ong irail kisin likau o.
31 Irail lao wadoker, ap peren ki-
dar kamait parail.
32 A Iudas i Silas, me pil saukop
oko panaui kin saulang kan kasoi
toto o pil katinai ir ada.
33 Irail mi wasa o lao ran akai, ap
pakadarala popol sang ren saulang
kan, pwe ren kola ren me kadar ira
ala.
35 A Paulus i Parnapas kotikoteta
Antiokien, kawewedar o pada-
padaki masan en Kaun o, o me toto
pil iang.
36 Kadekadeo murin ran akai
Paulus masani on Parnapas: Kita
pan purela ren saulang kan, me
mi kanim akan, wasa kita padakier

duen masan en Kaun o, o kalekale-
lapok due 'rail.
37 A Parnapas men ukada Ioanes,
me pil ad a Markus.
38 A Paulus kupura, me a sota
mau, ira en ukada i, me muei sang
ira nan Pampilien o solar iang ira
kolang dodok.
39 Ira ari akamai pena lao ira
muei pasang. Parnapas ari ukada
Markus tanga wong Sipern.
40 Paulus piladar Silas ap kotila.
A saulang kan mueidela ira ni mak
en Kot.
41 I ari kakan sili nan Sirien o
Silisia katinada momodisou kan.

16

1 PAULUS ari kotilang Derpe o
Listra. A kilang tounpadak amen
mi wasa o, me ad a Timoteus, nain
li en Sus me poson amen, a sam a
men Krik.
2 Nan i kalok mau sili ren saulang
en Listra o Ikonien akan.
3 Paulus kotin men, i en waroki
ong i. I ari uk i o sirkomsais i, pweki
Sus oko, me mi wasa o, pwe irail
asaer, me sam a men Krik amen.
4 A ni arail kotikot sili nan
kanim akan, re padaki ong irail me
ren kapwaiada kusoned oko, me
wiauier ren wanporon o saunkoa
kan nan Ierusalem.
5 Momodisou kan ari kelailada ni
poson o re totolar ni ran karos.
6 A Ngen saraui kotin inapwiedi,
me ren der padak duen masan nan
Asien, re ap kakan sili Prikien o
Kalatien.
7 Irail lao pwara dong Misien,
re song daulul wei ong Pitinien,
a Ngen en Iesus sota kotin mueid
ong.
8 Irail lao daulul lar Misien, ap
kodilang Troas.
9 A kasansal eu pwara dong
Paulus ni pong: Ol en Masetonien
amen me uda, poekipoeki i indada:
Kom koti dong Masetonien, sauasa
kit!
10 A lao udialer kasansal o, kit
madang kolang Masetonien, pwe
se asaer, me Kaun o kotin molipe
kit, en kolan padaki ong irail
rongamau.
11 Kit ari masel wei sang Troas o
inen wong Samotrasien, a manda
lel ong Neapolis,
12 O sang wasa o lel Pilipi, kanim
lapalap ni apali en Masetonien, me
kisan sap en men Rom. Kit ari
mimieta nan kanim o ran akai.
13 Ni ran en sapat se koiei sang
kanim o, kolang pon pilap pot,
wasa re kin kapakap ia. Kit ari
mondi o kawewe ong li akai, me
kin pokopokon wasa o.
14 A li amen ad a Lidia, men
saunet en likau waitata, men
Tiatira amen, me kin kaudok ong
Kot. Nan i me rongerong kit. A
Kaun o kotin ritingada mongiong
i, pwen apapwali meakan, me
Paulus masanier.
15 I o a penainai lao paptaiselar,
ap poeki re at indada: Ma komail
kasau ia da, me i posonlar Kaun o,
komail pan pedelong ong nan im ai
o kotikot ia; i ari ngidingide kin kit.
16 Kadekadeo ni at kolan ka-
pakap lidu amen, me kin wun ani,
ap tu ong kit, me kin kare ong moni
toto ren a saumas kan ki a wun ani.
17 I me idauen Paulus o kit weri-
wer indada: Aramas pukat me sap-
wilim en Kot lapalap ladu ko, me
kin padaki ong komail duen al en
maur.
18 A mepukat a wiadar ran toto.
A Paulus kupurola kaualap ap
kotin saupeila masani ong ngen o:
Ni mar en Iesus Kristus me i indai
ong uk, keredi sang i! I ap keredi
sang ni auer ota.
19 A saumas akan lao diarada, me
solar kaporopor en ar men wiaki
moni, ap saikidi Paulus o Silas,
wai ira long dong wasan net ren
saumas akan.
20 O kalua ira wei ren saunka-
pung kan katitiki: Aramas pukat
kisan men Sus kin kaokaoe atail
kanim,
21 O padapadaki tiak me sota
pung se en ale de wiada, pwe kitail

men Rom.
22 Aramas karos ap uda por ong
ira, o saunkapung ko dere sang ara
likau kan o kapi, ren woki ira.
23 Irail wokiwoki ira pan pak
toto, rap kase ira di nan imateng
o kapiedi silepa o, en katengeteng
ira di.
24 A lao aleer kusoned wet ap
kase ira di ong nan warong, en
imateng o saliedi aluwilu 'ra nin
tuka kai.
25 A lao ni ailep en pong Paulus o
Silas kapakap o melkaka ong Kot, o
me salidi ko rongerong ira,
26 A sap o madang rerereda, ka-
sukasuk en imateng mokidedar,
wanim ko ap madang ritida o ar sal
akan karos lapwadar.
27 A silepan imateng lao pirida
sang a mair o kilang wanim ko ar
ritidar, ap ngapekida a kodlas o, a
pan kamela pein i, pwe a kiki ong,
me salidi ko me pitila.
28 A Paulus kapitie laudeda
masani: Kom der kame uk ala, pwe
kit karos mia.
29 A ap idok lamp eu o tang rerer
o dairukedi sang Paulus o Silas.
30 O wa ira wei sang indada:
Maing ko, da me i en wiada, pwen
kamaurela?
31 Ira ap masani: Poson Kaun
Iesus, a koe o toun im om pan mau-
rela.
32 Ira ari kawewe ong i o toun im
a karos masan en Kaun o.
33 I ari uk ira ni auer ota ni pong
o, widen ara pwal oko. I o na kan
karos ap madang paptaiselar.
34 I ap kalua wong ira nan im
a, ap kida mo 'ra kisin manga, o
peren kidar a posonla Kot, i o iang
a kan.
35 A lao ran pasang, saupeidi ko
poronela papa ko indada: Lap-
wada aramas pukat!
36 Silepan imateng o ap kaireki
Paulus masan pukat indada:
Saupeidi ko me ilakido, koma en
lapwada. Koma ari kotila popol
37 A Paulus kotin masani ong
irail: Irail sansal kadeike kit adar
o woki kit men Rom, ap kase kit ale
nan imateng, a met re men kadar
kit ala so sansal. A so, irail en pein
kodo, wa kit wei.
38 A papa ko kaireki saupeidi kan
masan pukat. Irail ap masakadar
ni ar rongadar, me ira men Rom.
39 Irail ari kodo, poeki re 'ra o wa
ira la sang, o ngidingideki ira, en
sapal wei sang nan kanim o.
40 Ira ari pedoido sang nan
imateng o, ap kotila ren Lidia. Ira
lao tu ong saulang kan, ap panaui
irail o sipale wei.

17

1 IRA kotin weid nan Ampipolis
o Apolonia, ap pwara dong Tesa-
lonik, wasa sinakoke en Sus oko mi
ia.
2 Paulus ap kotilong ong re 'rail
duen a kin wiawia o iang ir ka-
pakaparok pena sang kisin likau
kan ni ran en sapat silu.
3 A kotin padaki o kasaleda, me
Kristus udan kalokolok o iasada
sang ren me melar akan, o me
Iesus men et, me i kawewe ong
komail, me Kristus.
4 O akai irail me posonla ap
waroki ong Paulus i Silas, o pil men
Krik lelapok me toto, o li saupeidi
me kaidin me malaulau.
5 A Sus oko pepeirindar, ap
ukada ol sued kai, o kapokon irail
pena o kapeida kanim o, o kapil
pena im en Iason, pwen wa ira
dong pokon o.
6 Irail lao so diar ira da re ap
waikelong dong saumas akan en
kanim o Iason o saulang kai in-
dada: Mepukat kamokimokidadar
sappa, nan ira pil pwara dor met.
7 A Iason kasamo ira er, o irail
karos kin tiakedi masan en Sisa
ni ar katitiki, me dene amen Nan-
marki Iesus.
8 Irail ari kamakaradar aramas
o saumas akan nan kanim o ni ar
rongadar mepukat.

9 Irail lao aleer sang ren Iason o
me tei kan ar kapwa, re ap kadar
ira la.
10 A saulang kan madang kadar-
ala Paulus i Silas ni pong Peröa.
Irail lao pwarado, ap kotilong ong
nan sinakoke en Sus oko.
11 Mepukat me mau sang irail
nan Tesalonik, pwe re pitipit aleer
masan o pereperen kalelapokki
kisin likau ni ran karos, ma melel
mepukat.
12 Ari, me toto irail posonlar, li o
ol en Krik kan kisan saupeidi me
toto iang.
13 A men Sus en Tesalonik ko lao
ronger, me Paulus pil padapadak
nan Peröa masan en Kot, irail ap
kodo o kamakaradar aramas akan.
14 A saulang kan madang kadar-
ala Paulus, dene a pan kotidila ni
oror. A Silas i Timoteus mimieta
wasa o.
15 O me pelikid Paulus akan
kalua i lel Aten. Irail lao aleer
kusoned ong Silas o Timoteus,
me ira en pitipit ko dong i, re ap
samalar.
16 A ni en Paulus a kotin auiaui
ira nan Aten kupura ap ola ni a
masani nan kanim o dikedik en ani
rok ia.
17 I ari kotin padaki ong Sus oko o
me toun kaudok kan nan sinakoke
pil wasan net, me a kotin padaki
ong, me kin pokon pena wasa o ni
ran akan karos.
18 A saunpadak en Epikurios o
Stoik kai ap akamai ong i o akai
indada: Da paupaulap men et men
inda? O akai indada: Likamata
i saunpadak en kot en wai akan
aki a padaki ong irail rongamau en
Iesus o en aramas ar pan maureda.
19 Irail ari ukada i o walang Are-
opak indada: Kit sota pan kak rong
duen padak kap pot et, me koe kin
kaweweda?
20 Pwe kasoi en wai pot, me kom
wa dong kit, kit ari men weweki
duen mepukat.
21 Pwe toun Aten o men wai
kan, me mi wasa o, kin sopisokki
ar kasokasoi o rongerong duen
meakaros me kap.
22 A Paulus kotida pon dol en
mars masani: Komail ol oko en
Aten, i kasauiadar, me komail kin
masak kaualap kot likam akan,
23 Pwe ni ai koko sili met, o kilek-
ilanger omail saraui kan, i ap di-
aradar pei saraui eu, me intingi-
dier poa: Sapwilim en kot me so di-
arokadar, me komail kin kaudoki
ong ap sasa i, i me i kin padapadaki
ong komail.
24 Kot me kotin wiadar sappa o
audepa karos i me Kaun en nan-
lang o sappa, nan a sota kotikot
nan im en kaudok kan me aramas
wiadar.
25 O sota me kin upaki i pa en
aramas likamata a kotin anane
meakot; pwe pein i kin kotin
nene ong karos maur, o asingok
o meakaros.
26 O a kotin wiadar wein aramas
en sappa karos kaparapar sang nta
ta ieu, pwen kaukauson nan sap
karos, o a kotin kileledier warai o
wasan ar kauson.
27 Pwe ren raparapaki Kot, ma ir
kak pam o diar i, pwe a sota kin doo
sang amen amen kitail.
28 Pwe i me kitail kin memau-
reki, o mokideki, o mimiaki, duen
akai omail saunkaul pil indadar:
Pwe kis a kitail karos.
29 Ari, ma kitail kisan Kot, kitail
ender lamelame, me Kot rasong
kold, de silper, de takai, de dikedik
eu, me aramas lolekong diaradar.
30 Ari, kot kotin kanongama ong
kitail ni ansaun atail rotorot. A
ansau wet a kotin masani ong ara-
mas karos, ren kalula wasa karos.
31 Pwe a kotin kileledier ran eu,
me a pan kotin kadeika kida sappa
Ol amen, me a kotin katororedar ni
tiak pung. A iet kilel, me a kotiki
ong aramas karos: A kotin ka-
iasadar i sang ren me melar akan.
32 Irail lao rongadar duen
mauredan me melar akan akai ap
lalaue, a akai inda: Se men pur ong
rong sang komui duen met.

33 Paulus ari kotila sang re ’rail.
34 A ol akai waroki ong i o posonlar. Amen ir Dionisius kisan saunkapung kan; a li amen, me ad a Damaris, o pil akai iang irail.

18

1 MURIN mepukat a kotila sang Aten o kotilang Korint,
2 A lao diaradar Sus amen me ad a Akwila me ipwidier Pontus, me apton kodo sang Italien o a paud Prisila, aki Klaudius masani, me Sus oko karos en kokoke sang Rom, i ari kotilang re ’ra.
3 O kotikot re ’ra, iang dodok, pwe ira song ta ieu wiada im likau.
4 O ni ran en sapat karos a kin kotin padapadak nan sinakoke o kalekalolekonge men Sus o men Krik kan.
5 A Silas o Timoteus lao kodido sang Masetonien, Paulus kotin sopisokki kaualap padak o, pwe a kadede ong Sus akan, me Iesus me Kristus.
6 A irail lao akamai o lalaue, a ap sipededi sapwilim a likau masani ong irail: Dip omail en kapokon ong pein komail. Ngai me makelekel sang met, i pan kola ren men liki kan.
7 I ari kotila sang wasa o ap kotilang nan im en amen me ad a Sust me kin kaudok ong Kot, me im a pat ong sinakoke.
8 A Krispus, saumas en sinakoke posonla Kaun o, iangaki karos toun im a; toun Korint me toto lao rongada, ap posonla o paptaisela.
9 Kaun o ap kotin masani ong Paulus ni a auramen ni pong: Der masak, padapadak ender nenenla!
10 Pwe Ngai iang uk, o sota me pan sair uk, pwen kame uk, pwe nai aramas me toto nan kanim wet.
11 I ari kotikot wasa o par eu o saunipong wonu kaweweda masan en Kot nan pung arail.
12 Ni muein Kalion kakaundar Akaia, Sus akan ap wiaki eu, saikidi Paulus o wa dong i mon mol en kadeik o,
13 Indada: Lap men et kin pitipiti aramas, ren kaudok ong Kot ap palian kapung.
14 Paulus lao men masanda, Kalion ap masani ong Sus oko: Komail Sus oko, ma sapung eu de me sued kot, i pan rong komail.
15 A ma akamai duen lamalam, o ad akan, o omail kapung, nan pein komail pan wia, pwe ngai sota men saunkapung pan mepukat.
16 I ari siken ir wei sang ni mol en kadeik o.
17 A karos ap saikidi Sostenes, saumas en sinakoke o woki i mon mol en kadeik o. A Kalion sota insenoki mepukat karos.
18 Paulus lao kotikot wasa o ran toto, ap kotin kamurimuri ong saulang kan o iangala sop pot kotilang Sirien; Prisila i Akwila iang i. Mas a kotin kotedar tapwi nan Kenkräa, pwe a inau mia.
19 I ari supi ong Episus, pwilikidi ong ira wasa o, a pein i kotilong ong nan sinakoke o kaparok ong Sus oko.
20 Irail poeki i, en mimieta re ’rail ansau warai, a sota kotin duki ong.
21 O a kotin kamurimuri ong irail masani: I udan iang kamadip kokodo nan Ierusalem. A ma Kot pan kotin mueid ong ia, i pan pure dong komail. A ap kotin masel sang Episus.
22 A lao kotin keredi Säsarea, ap kotidala ranamau ong momodisou ap kotilang Antiokien.
23 A kotikot wasa o ansau kis, ap kotila kakan sili nan wein Kalatia, o Prikien, kakelada tounpadak kan karos.
24 A men Sus amen, me ad a Apolus, me tikidar Aleksandrien, iei ol kadek lokaia, o me ereki kisin likau kan, a ko dong Episus.
25 Men et aleer padak ni al en Kaun o, o a kelail ni ngen e, a padapadak o kaweweda mau meakan duen Iesus; a paptais en Ioanes me

a asa.
26 I ari tapiada aima padapadak
nan sinakoke. A Akwila o Prisila
lao rong i, ap uke dong ira i,
kawewe ong i al en Kot.
27 A lao men kola Akaia, saulang
kai ap inting wong tounpadak kan,
poeki re ’rail, ren kasamo i. I lao
pwarado, ap sauasa irail, me poson
kilar mak en Kot.
28 Pwe a manaman ong Sus akan,
kasale ong irail sang kisin likau
kan me Iesus me Kristus.

19

1 A ni ansau Apolus mi Korint,
Paulus kotin kakan sili sap en pali
poa kan, ap lele dong Episus wasa
a diarada tounpadak kai.
2 A kotin masani ong irail: Ko-
mail aleer Ngen saraui ni omail
posonlar? Irail potoan ong i: Se
sota man rong, me Ngen saraui
mia.
3 A ap kotin masani: A is, me ko-
mail paptais ong? Irail inda: Ong
paptais en Ioanes.
4 Paulus masani: Ioanes paptais
ki paptais en kalula, ni a masani
ong aramas akan, me ren poson i
me pan pwarado mur i, i Iesus.
5 Irail lao rongadar met, re ap
paptais ong mar en Kaun Iesus.
6 Paulus lao kotin pwil po ’rail
lim a kan, Ngen saraui ap kotidi
po ’rail, irail ari lokaia ngil toror
pasang o deideikop.
7 A ir ol oko me ekriamen.
8 I ari kotin purepure nan
sinakoke o aima padapadak
saunipong silu, kapakaparok o
kawewedar meakan duen wein
Kot.
9 A akai lao kapitakailar, o so po-
son, o lokelokaia sued ong aramas
akan duen lamalam, a ap saupei
sang irail o katorela tounpadak
kan, o padapadaki ong irail nan im
en padak en Tiranus
10 Mepukat wiauier saunpar
riau; toun Asien karos ari rongada
masan en Kaun o, men Sus o men
Krik karos.
11 O Kot me kotin wia kida lim
en Paulus manaman kapuriamui
akan.
12 Re pil aleer lim en pudo o
likau moa sang pali war a, pwi-
likidi ong me somau kan, somau
o ap sare sang, o ngen sued akan
keredi sang.
13 Men Sus widingok kai, me kin
koko sili kati ani, ap song sakaraki
dong irail, me tanwar en ngen sued
kai, mar en Kaun Iesus, indada: Kit
kaukilang komail Iesus, me Paulus
kin padapadak due.
14 A ol isimen mia nain samaro
lapalap Skepas, ol en Sus amen, me
wiadar mepukat.
15 A ngen sued sapeng irail in-
dada: I asa Iesus, o i asa duen
Paulus, a komail, is komail?
16 A aramas o, me ngen sued mi
poa, ap luse dong irail o kaloe irail
edi. Ir ari tanga sang nan im o
kiliso o kili olar.
17 A met lok sili ren men Sus o
Krik akan, me kauson Episus. O
masak kipa irail edi, o mar en Kaun
Iesus me lomuinlar kaualap.
18 O me iang posonlar me toto
kodo weokadar o kasaledar arail
wiawia kan.
19 O pil me toto, me kati ani, wa
pena nairail puk o isik ir ada mon
karos; ir ari wadok pwain ar o diar,
me a dok ong moni limenen.
20 Masan en Kaun ari pwaidar
kaualap.
21 Murin mepukat Paulus ap
kotin inong iong ni ngen e kakan
sili wein Masetonien o Akaia, ap
kotilang Ierusalem masanidar: I
lao milar wasa o, i pil pan kilang
Rom.
22 I ari kadarala Masetonien ri-
amen, kisan me papa i: Timoteus
o Erastus. A pein i kotikoteta mas
nan Asien.
23 I ansau me moromorong laud
wiauier pweki lamalam.
24 Pwe amen, me ad a Demetrius,
saunmata amen, me kin wiada im

en kaudok silper kan ong Diana,
me kare ong irail, me kin wiaw-
iada, moni toto.
25 I ap kapokon irail pena o toun
dodok en song ota indada: Maing
ko, komail asa, me dodok wet meid
kadepa ong kitail, pwe i me kitail
kapwapwaki.
26 A komail kilekilang o
rongerong, me Paulus men et kin
kaloedi o kawukila aramas toto
a kaidin nan Episus eta, pwe pil
koren iong nan Asien pon, ni a kin
padaki ong aramas akan, me dene
kaidin irail kot akan, me wiaui pan
pa en aramas akan.
27 Mepukat meid apwal ong ki-
tail. Pwe kaidin atail dodok eta
me pan kamala, pwe pil im kaudok
en kot Diana lapalap o a lingan,
me toun Asien o sappa karos kin
kaudoki ong pan sorela.
28 Irail lao ronger mepukat, re ap
makara kida kaualap o weriwer-
adar indada: Meid lapalap Diana
en men Episus!
29 A karos toun kanim o ap
pingidar, wiaki eu, tangalang
im en madong, tangaki Kaios o
Aristarkus men Masetonien, me
waroki ong Paulus oko.
30 A Paulus lao pan kotilong nan
pokon o, tounpadak kan ap sota
mueid ong i.
31 O saumas en Asien kai, me
kompokepa kan, ilake dong i,
panaui i, ender kotilang im en
madong o.
32 Ari, akai wia eu song en lokaia,
a akai eu, pwe pokon o pingidar.
A me toto re ’rail sasa karep en ar
pokon pena.
33 Irail sikon sang nan pokon o
Aleksander; Sus oko me sikonla i.
A Aleksander olol ong irail, ap men
sapeng pokon o.
34 Irail lao asa, me i kisan Sus oko,
re ap wiaki eu weriwerada auer
riau: Meid lapalap Diana en men
Episus!
35 A sauninting en kanim o lao
kadukiedi pokon o, ap indada: Ko-
mail ol oko en Episus, is aramas,
me sasa, me kanim en men Episus
kin kaukaudoki ong Diana lapalap
o dikedik, me pupedi sang nan-
lang?
36 A ma sota, me pan kak ka-
likame mepukat, komail en ne-
nenla o der wiada me sapung!
37 Pwe komail ukedo ol pukat,
me sota kin kuliada im en kaudok
o, pil sota lalaue omail kot li.
38 A ma Demetrius o iang a kan
mauki meakot ren amen, kapung
ap pan wiaui, pwe saunkapung kai
mia, ren kapukapung re ’rail.
39 A ma komail mauki eu song
toror, i me pan kapungala nan ka-
pung o.
40 Pwe kitail pan pukoki morong
en ran wet, pwe sota karepen, me
kitail en kapungki pokon wet ar
tangatang pena.
41 A lao masani ong irail
mepukat, ap kadar pasang pokon
o.

20

1 MORONG lao dukedier, Paulus
ap molipe pena tounpadak kan,
ap kotin kamurimuri ong irail o
kotila, pwen sailokelang Mase-
tonien.
2 A lao kakan sili sap oko, o pana-
panaui irail kaualap, ap kotilang
wein Krik.
3 A lao kotikot wasa o saunipong
silu, ap men kotilang Sirien, ari so,
a kotin pure dong Masetonien, pwe
Sus oko masamasan i.
4 A iet akan, me likid i lel Asien:
Sopater nain Pirus men Peröa, a
Aristarkus o Sekundus men Tesa-
lonik, a Kaius men Derpe, o Tim-
oteus, o Tikikus, o Tropimus men
Asien.
5 Mepukat tiong mas ap aui kit
nan Troas.
6 Murin kamadip en prot so-
mut se serok wei sang Pilipi, tan-
gatangki ran limau kokola re ’rail
Troas, wasa se mimi ia ran isu.

7 A ni ran kaieu en wik, ni at
pokon pena, pwen pilitiki pena
prot, Paulus ap kotin padaki ong
irail. A mandan ran o a pan
samala. A kotin kawarailar a
padak lao lel ailep en pong.
8 A lamp toto mi nan kokon poa,
wasa se pokon pena ia.
9 A manakap amen, me ad a Eu-
tikus, me momod nan wanimtuk,
me mair kalikala. A ni en Paulus
a padak warai, i ari mair kalikala
melel, ap pupedi sang ni kasilu en
kokon poa, o re pokada, a melar.
10 A Paulus me kotidi kipedi ong
poa o polodi i masani: Komail der
mauk, pwe a memaur!
11 I lao kotidala o pilitiki pena
prot, o konoter, o padapadak warai
lao lel wasa ran, ap kotilar.
12 A irail wado manakap
memaur ap pereperen kaualap.
13 A kit me madang iang sop o,
tangatang kolang Asos, wasa se
pan uk ia Paulus, pwe i me a kaka-
lik ong kit. A pein i pan sapal.
14 A lao tu ong kit nan Asos, se ap
uk i, tangalang Mitelene.
15 Kit tangatang kodo sang wasa
o, a manda se lel ong likin Kios,
o manda se lele dong Samos, o
se mondi Trokilion, a manda se
pwara dong Miletus.
16 Pwe Paulus kileledier en dauli
Episus, pwe a der pwapwand nan
Asien, pwe a kotin karawaru, ma a
pan kak, a pan lel ong Ierusalem ni
ran en Pentikos.
17 A sang Miletus a kotin ilaki-
lang Episus molipe saunkoa en mo-
modisou kan.
18 Irail lao pwara dong i, a kotin
masani ong irail: Komail asa duen
ai wiawia re omail ansau karos
sang ni tapin ran o, me i lel Asien,
19 Duen i papa Kaun o ni aktiki-
tik, o sangesang, o kamekam nan
pung en Sus oko, ni ar rukiruki ia
di.
20 O duen i sota oki sanger
meakot me katepan, pwe i kaireki
komail karos, o padapadaki komail
sansal o nan im akan.
21 O i kadede ong men Sus o pil
men Krik kalula ong Kot o poson
atail Kaun Iesus Kristus.
22 A kilang, i ap kokodalang
Ierusalem, ngen i salidi o i sasa,
da me pan pid ia wasa o.
23 A Ngen saraui kin kotin kad-
ede ong ia nan kanim karos, me sal
akan o kamekam kin auiaui ia.
24 Ari so, i sota kin insenoki
mepukat, i pil sota kasampwaleki
maur i, pwe i en kaimwisokela ai
koa dodok, me i aleer sang ren
Kaun Iesus, en kadede rongamau
en mak en Kot.
25 A kilang, i ap asaer, me komail
karos, me i padapadaki onger wein
Kot, pan solar udial mas ai.
26 I me i kadede ong komail ran
wet, me i makelekel sang ntan ko-
mail karos.
27 Pwe i padaki ong komail duen
kupur en Kot, o sota man meakot
me i okisang komail.
28 Komail ari kalaka komail o
momodisou karos wasa, me Ngen
saraui kotin kasapwil komail dang
silepa ko, pwen apapwali momod-
isou en Kot me a kotin pwainiki
pein nta.
29 Pwe i asaer, me murin ai
samalar kidi komad akai pan
pwara dong komail, me sota pan
kasampwaleki pwin o.
30 A ol akai pan uda sang nan
pein komail, me pan padak sa-
pung, pwen wiaki tounpadak kan
pein ar warok kan.
31 Komail ari masamasan o
tamanda, me i sota dukedi, panaui
amen amen, sangesang ni ran ni
pong saunpar silu.
32 Ari, i pan mueid ong komail
Kot o masan en kupur a, me man-
aman ong kapwai komail ada, o
kotiki ong komail soso eu ren me
saraui kan.
33 I sota noroke en amen a silper,
de kold, de likau.

34 Pein komail asa, me pa i kat kin
papa ia o ai warok kan.
35 I kasale ong komail er meakan
duen komail en dodok, pwen
sauasa me luet akan o tamata-
manda masan en Kaun Iesus akan,
duen a pein kotin masani: Kiki wei
me kaperen sang ale.
36 A lao kotin masanier mepukat,
a kelepuki iang irail karos ka-
pakap.
37 Irail ari sangesang kaualap o
polodi tapin wor en Paulus o metik
i.
38 Re insensuedekier kaualap a
masan, me dene re solar pan udial
silang i. Irail ari likid i koti ong pon
sop o.

21

1 KADEKADEO kit lao maselwei
sang murin at kamurimuri ong
irail se tangatang inen wong Kus, a
manda lel ong Rodus, a sang wasa
o se tangalang Patara.
2 Kit lao diaradar sop pot, me pan
kola Pönisien, se ap keredang poa
maselwei.
3 Kit lao kilanger Sipern, se dauli
ni pali maun, tangatang kolang
Sirien ap supi ong Tirus, pwe i
wasa audepan sop o pan pwilidi ia.
4 Se lao diaradar tounpadak kan,
kit ap mimieta wasa o ran isu. Irail
ap masanki Ngen, Paulus ender ko-
dalang Ierusalem.
5 Kadekadeo kit lao kaimwisok-
ila ran oko, se ap masel kokola.
Irail karos me likid kit lel likin
kanim, li o seri kan pil iang; kit ap
kelepuki ni oror, o kapakap.
6 Kit lao kamurimur pena, se ap
kereda pon sop o, a irail purelang
deu ’rail.
7 Kit tangatang kodo sang Tirus
ap ko dong Ptolomais; kit ap rana-
maui saulang kan o kairu re ’rail
ran eu.
8 A mandan ran o se maseler, ap
lel ong Säsarea, kit ap pedelong ong
nan im en saunpadak Pilipus, me
kisan isimen oko, o mimieta re a.
9 A men et na seripein makelekel
pamen mia, me kin deideikop.
10 A ni at kaukauson wasa o ran
toto, saukop amen ap kodido sang
Iudäa, me ad a Akapus.
11 A lao pwara dong kit, ap ale
sapwilim en Paulus pirapir pira
pena pein pa a o nä a kan, kati-
tiki: Iet me Ngen saraui kotin
masani: Iet duen men Sus oko, me
mi Ierusalem, pan saliedi ol o, me
a pirapir wet, o pangalang i nan pa
en men liki kan.
12 Kit lao rongada mepukat, kit
o pil irail karos toun wasa o ap
poekipoeki a ender kotidalang
Ierusalem.
13 A Paulus kotin sapeng: Da
me komail sangesangki o kawekila
nan mongiong i? Pwe kaidin salidi
eta, me i kak ong, pwe pil mela
nan Ierusalem pweki mar en Kaun
Iesus.
14 A lao sota duki ong, kit ap ne-
nenla indada: Kupur en Kaun o en
pwaida.
15 Murin ran pukat se ki pena at
kapwa kan o daululang Ierusalem.
16 A tounpadak en Säsarea kai pil
iang kit, o re ukado Mnason men
Sipern, tounpadak ma amen, me se
pan kairu re a.
17 Kit lao lel Ierusalem, saulang
kan kasamo kit popol.
18 A mandan ran o Paulus iang
kit kotila ren Iakopus o saunkoa
karos pokon pena wasa o.
19 A lao ranmaui irail, ap kotin
kasokasoia meakan, me Kot kotin
wiai ong men liki kan ki a dodok.
20 Irail lao rongadar mepukat, re
ap kapingaki Kot indai ong i: Ri at,
kilang men Sus me totoia me iang
posonlar, o irail karos kin kasamp-
waleki kapung o.
21 Nan a loki ong irail duen
komui, me dene komui kin
kaukawewe men Sus, me dondole
men liki kan, ren kasela Moses o
padapadaki, re ender sirkomsais
seri kan, o pil der dadaur tiak kan.

22 A iaduen, pokon pan wiaui,
o re pan rongada, me komui
samador.
23 Ari, komui pan wiada met, me
se pan indai ong komui: Ol pamen
mi re at, me ar inau mia.
24 Uk irail ada o kamakelekel ko-
mui da iangaki irail, o pwain irail
pwe mong arail en seisei, o karos
pan kilang, me likam pot, me re
ronger duen komui, o me komui pil
kin kapwaiada kapung o.
25 A duen me posonlar sang ren
men liki kan, se intingiedier o ku-
soned edar, me ren der kapwaiada
mepukat. A iet eta: Ren liki sang
uduk me mairong ong kot likam, o
nta, o man mopelar, o nenek.
26 Paulus ap kotin ukada ol oko,
a manda a kamakelekelada pein i
ap iang irail kotilong ong nan im
en kaudok o kotin kasaledar ran en
arail kamakelekel, lel mairong en
amen amen wiauier.
27 A ran isu lao koren iong nikier,
men Sus en Asien ap kilanger i
nan im en kaudok o, rap kamoro-
moroda aramas karos o saikidi i,
28 Weriwerada indada: Ol en
Israel, komail sauasa, iet aramas
o me kin kaukawewe ong karos
wasa karos, ren palian Sus akan, o
kapung, o wasa kis et, o a pil kalua
dong nan im en kaudok men Krik
kai, o kasaminela wasa saraui wet.
29 Pwe mas o re kilangadar, me
Tropimus men Episus iang i nan
kanim o, re ap kiki ong, me Paulus
kalualong ong i nan im en kaudok.
30 A kanim o moromorongada
kaualap o aramas akan tang pena.
Re ap saikidi Paulus o waike sang i
nan im en kaudok o, a wanim ko ap
madang ritidi.
31 Irail pan kamela i, a rong ap
lel ong saumas en saunpei kan, me
Ierusalem moromorongda.
32 I ari madang ukada saunpei o
saumas akai ap tangadi wong irail.
Ir lao kilang saumas o saunpei ko,
re ap solar woki Paulus.
33 Saumas o ap kai ong, koledi
i masani, i en salikidi sal mata ri-
apot, o idok: Is i, o da me a wiadar?
34 A akai sang nan pokon o weri-
wer wiada eu song en lokaia a akai
eu. A ni a sota kak weweki, me
re moromorongki, ap masani, a en
wisikelang nan im en saunpei.
35 A lao lel ong kandake o, saun-
pei ap wewa i, pweki pokon o
koiden pena i.
36 Pwe pokon o, me idauen, weri-
wer indada: Siken wei i!
37 A ni en Paulus a pan wisike-
long ong nan im en saunpei, a
ap masani ong kaun lapalap o: A
sota muei ong ia, en indang komui
meakot? A ap masani: Komui asa
lokaia en Krik?
38 Ari, kaidin komui ol en Äkipten,
me kapeida aramas oko mon ran
akai, ap kalualang sap tan ol lolap
pakid?
39 A Paulus masani: Ngai ol en
Sus amen, men Tarsus, kanim in-
dand en Silisia eu, i men poeki re
omui, en mueid ong ia, en kapaka-
parok ong aramas pukat.
40 I ari mueid ong i. Paulus ap
kotida pon kandake o olol ong ara-
mas akan. A lao molelar kaualap,
Paulus ap kaparok ong irail ni ngor
en Ipru masani:

22

1 RI ai ko, sam ai ko komail, rong
mas ai sapeng komail.
2 Irail lao ronger, me a masani
ong irail ni lokaia en Ipru, re ap ne-
nenla kaualap. I ari kotin masani.
3 Ol en Sus amen ngai, me tikidar
Tarsus en Silisia, a i kakairida nan
kanim wet ni aluwilu en Kamaliel,
padapadakki kapung en sam atail
akan, o nantiong pongipongi Kot
dueta komail kin wia ran wet.
4 O i kawelar al pot et lel ong
kamelar aramas, ni ai saliedi o
pangalang imateng ol o li akan.
5 Pwe iduen me samero lapalap
o saumas akan kin kadede kin ia,
pwe i aleer sang irail kisin likau,

ong ri (atail) akan. I ap kolang
Damaskus, pwen pil saliedi o wa
dong Ierusalem, me mi wasa o,
pwe ren kamekame.
6 A ni ai koko wei korendor
Damaskus, nin sauas, marain eu
kodido sang nanlang, sare ia da.
7 Ngai ari pupedi nani pwel o
rongada ngil eu, me masani ong ia:
Saul, Saul, da me koe kame kin ia?
8 Ngai ari potoan ong: Is komui
Maing? A kotin masani ong ia:
Ngai Iesus en Nasaret, me koe kin
kame.
9 A me iang ia udialer marain o,
ap masapwekadar, a re sota rong
kapit en me masan dong ia.
10 Ngai potoan ong: Da me i en
wiada Maing? Kaun o ap kotin
masani ong ia: Paurida u kowei
ong Damaskus, nan a pan kapare
ong uk wasa o, me kaonop ong uk
er, en wiada.
11 A i solar kak kilang wasa, aki
lingan en marain o, i ap daululang
Damaskus; me iang ia kalua kin ia
pa i.
12 Ananias, ol lelapok amen duen
kapung o, me kalok mau sili ren
Sus akan karos, me kauson wasa o,
13 Ap ko dong ia kasikasinen imp
ai indai ong ia: Ri ai Saulus, ki-
langada wasa! Ari, ni auer ota i
saradang i.
14 I ari katitiki: Kot en sam atail
akan, me pil uk adar, pwe koe
en lolekongki a kupur, o udial me
Pung o, o rong kapit en silang i.
15 Pwe koe pan sapwilim a
saunkadede ong aramas karos,
duen me koe kilangadar o ron-
gadar.
16 Ari, da me koe auiaui? Paurida
o paptaisela, pwe dip om akan en
widen sang, o sakarkidang mar a.
17 A kadekadeo i lao pwara dong
Ierusalem o kapakap nan im en
kaudok o, i ap wukilar.
18 O i kilang i, me kotin masani
ong ia: Kanangata, madanga wei
sang Ierusalem, pwe irail sota
pang duki ong om kadede kin ia.
19 Ngai ari potoan ong: Maing,
pein irail asa, me i pangalang nan
imateng o woki nan sinakoke kan
me kin poson komui.
20 A ni sapwilim ar saunkad-
ede Stepanus kamatalar, ngai pil
u impa o peren kidar a kamatalar,
nekinekid likau en me kamatalar i
ko.
21 A ap kotin masani ong ia: U ko
wei, pwe I pan kadar uk ala wasa
doo ren men liki kan.
22 Irail rongerong i lel ong masan
pot et, ap ngil laudeda indada:
Siken wei sang sappa lap men et!
Pwe a sota mau ong, i en memau-
reta!
23 A ni arail weriwerada, o kase-
lar ar likau, o kasadar pwel par,
24 Kaun lapalap o ap masani,
i en wisikelang nan im en saun-
pei o masani, ren woki i, pwe
i en lelapok kila, da me re wei-
weilokeki i.
25 Irail lao saliedi i, Paulus ap
idok ren kaun o, me u impa: Me
pung, en woki aramas en Rom
amen, me kaikenta pakadeikadar?
26 Kaun o lao rongada met, ap
kola ren kaun lapalap o indada: Da
me kom pan wiada, pwe aramas
men et men Rom amen.
27 Kaun lapalap o ap kodo indai
ong i: Katitiki ong ia, ol en Rom
amen komui? A sapeng: Ei.
28 Kaun lapalap o sapeng: Pwai
laud me i saladok kilar. A Paulus
masani: A ngai me tikidar saladok.
29 Me kodo kadeikada i, ap
madang pure sang i, o kaun
lapalap lao asadar, me i ol en Rom
amen, a pil masakadar, pweki a
saliedi i.
30 A mandan ran o a inong iong
melel asa karep en Sus oko ar pan-
gala i, ap lapwada i o kapokon pena
samero lapalap o toun kapung o,
ap wadila Paulus o kotikidi ong i
mo ’rail.

23

1 A PAULUS kotin aupwil sili nan
kapung o ap masani: Ri ai ko, i
dadaurata me mau ong Kot lao lel
ran wet.
2 A samero lapalap Ananias
masani ong men impa, ren pikir
au a.
3 Paulus ap masani ong i: Kot
pan kotin pikir uk malaun men
koe, pwe koe momod wasa en, en
kadeik ia da duen kapung o, ap
tiakedi kapung o ni om indada, ren
pikir ia.
4 A men impa indada: Koe pan
lalaue sapwilim en Kot a samero
lapalap?
5 Paulus ap masanier: Ri ai ko, i
sasa, me i samero lapalap o, pwe
a intingidier: Koe der nan au sued
duen omail kaun lapalap o!
6 A Paulus lao diaradar, me akai
irail Sadusär, a akai Parisär, ap
kapitie laud nan kapung o masani:
Ri ai ko, ngai Parisär amen o nain
Parisär amen, ai kaporopor en me
melar akan ar pan maureda, i me i
pan pakadeikada.
7 A lao masanier met, Parisär o
Sadusär akan ap akamai pena; ari
momod o muei pasang.
8 Pwe Sadusär kin inda, me dene
sota me pan maureda, o pil dene
sota tounlang, pil so ngen, a Parisär
kin kamelele karos.
9 A weriwer laud wiauier.
A saunkawewe kan, me kisan
Parisär kasinenda kaparok kati-
tiki: Sota me sued kot en aramas
men et, me se diar. A ma ngen eu
de tounlang amen masani ong i,
kitail der palian Kot!
10 A lao moromorong kaualap,
kaun lapalap o ap masak, me
Paulus pan dapenok pasang, ap
masani, me saunpei kai en kodilan
koledi i, wado sang nan pung ar o
wa dong nan im en saunpei.
11 A pong pena sang ran o kaun
o kotikot re a masani: Kaporopor
mau, pwe duen om kadede ia nan
Ierusalem, iduen koe pil pan kad-
ede ia nan Rom.
12 A lao ran pasang, Sus akai ap
inauki pena o kaukila, me re pan
solar kang o nim meakot, re lao
kamelar Paulus.
13 A irail, me wiadar inau wet,
me paek sama.
14 Irail kodo ren samero lapalap
o saumas akan katitiki: Se inauki
pena o kaukila, me se solar pan
kang o nim meakot, se lao kamelar
Paulus.
15 Komail o toun kapung ari
poeki ren kaun lapalap o, a en
kadara dong komail i. Dene komail
pan raparapaki melel re a, a kit pan
masamasan kamela i, mon a pan
pwara dong komail.
16 A wawan Paulus seri amen lao
ronger ar ruki i, ap pedelong ong
im en saunpei kai kaireki Paulus.
17 Paulus ap ekeredo kaun amen,
masani ong i: Kare wong manakap
men et ren kaun lapalap o, pwe
meakot mia, me a men kaireki i.
18 I ari ukada i kare wong i ren
kaun lapalap o indada: Paulus me
salidi, eker ia dong i o poeki re
i, i en wa dong komui manakap
men et, pwe meakot mia, me a men
kaire kin komui.
19 Kaun lapalap ap koledi pa a o
koieila wasa rir kalelapok: Da me
koe men kaire kin ia?
20 I ari katitiki: Sus akai inauki
pena, en poeki re omui, en kadara
dong kapung Paulus lakap, dene
komui men pur ong raparapaki
mau due.
21 A komui der duki ong irail,
pwe ol paek sama, me rukiruki i,
me inauki pena o kaukilar, me re
solar pan kang o nim re lao kamela
i. A irail auiaui ansau wet, me
komui en mueid ong irail i.
22 Kaun lapalap o ap kadarala
manakap o masani ong i: Der in-
dang meamen, me koe kaire kin ia
met!
23 A lao ekeredor kaun riamen,
ap masani: Kaonopada saunpei
riepuki, pwen kola Säsarea, o pil me

dake os isiakan, o me wa katieu
riepuki sang ni klok duau en pong-
pong wet.
24 O pil kaonopada man akai,
me re en kida poa Paulus, o
ren kanakanai ong walang i ren
kopina Peliks.
25 A pil intingiedier kisin likau
duen met:
26 Ngai Klaudius Lisias kadar
wong komui maing kopina Peliks
ai ranamau.
27 Ol men et, me Sus oko saiki-
dier, o metar kis a pan kamela re
'rail. A ngai ukada saunpei kei
dorela i ni ai rongada, me i men
Rom amen.
28 A ni ai men kalelapok, da me
re weiweilokedi i, i ap wadila ren
ar kapung o.
29 Ngai ari diaradar, me a pang-
pangala pweki peidok en ar ka-
pung. A sota me i diar, me a pun
kak kame kila de salikidi.
30 I lao asadar, me Sus oko
rukiruki ol o, i ap madang kadar
wong komui i, o i kakaliki ong
me pangala i kai, en kaireki wong
komui duen i. Ran kaselel!
31 Saunpei ko ap ukada Paulus
kalua i Antipatris ni pong o duen a
kawad kin irail.
32 Mandan ran o re ki ong me
dake os akan, ren wala i, ap pure-
lang im en saunpei.
33 Mepukat lao lel ong Säsarea, ap
ki ong kisin likau ren kopina, o pil
kasale ong i Paulus.
34 A lao wadoker o idok, menia i,
o mangier, me a kisan men Silisia,
ap masani:
35 I pan rong uk, lao me pang uk
ala pil pwarador. I ari masani, i en
nekinek nan tanpas en Erodes.

24

1 A MURIN ran limau samero
lapalap Ananias kotido iangaki
saumas akai, o saunlokaia men,
me ad a Tertulus; irail weiweiloke
Paulus ren kopina.
2 A lao wisikedo, Tertulus ap
pikikidi weiweiloke i indada:
3 Kit asaer duen muein popol
re omui o duen kamau toto kan
ong toun wei wet, pweki omui
kalangan maing Peliks. O i me
se kapikapinga kin komui ansau o
wasa karos.
4 A i sota men kapangai komui,
iet eta me i poeki re omui: Ko-
mui en kotin mangi kit duen omui
kalangan.
5 Pwe se diaradar, me ol men et
me morsued o me kin kapeida Sus
akan karos, me mi sappa, o i me
saumas en pwin likam en Nasaret,
6 Me pil song kasaminela im en
kaudok o, i me se koledi i, pwen
kadeikada, duen at kapung o.
7 A monsap Lisias kotin
pwarado, kotiki sang i nan pa at
ki a manaman lapalap,
8 Masani ong me weiweiloke i,
en poto dong re omui, a komui
lao kalekalelapok re irail, kom pan
pein mangi duen meakan, me se
pang kila i.
9 A Sus oko pil weiweiloke Paulus
indada: Mepukat melel!
10 A kopina lao olol ong Paulus,
en kaparok, a ap kotin sapeng
masani: Ni ai asaer, me komui
saunkapung pan toun wei wet
saunpar toto, i peren kida, ai pan
indinda duen pein ngai.
11 Pwe komui pan mangi, me
pong ngaul ria pong eta, me i ko-
dalang Ierusalem pwen kaudok.
12 A irail sota diar ia da lokaia
ong amen nan im en kaudok, de
kapeida aramas oko nan sinakoke
kan de nan kanim o.
13 O re pil sota kak kadede, me re
pang kin ia la met.
14 A iet eta, me i men kadede ong
komui, ni ai kin kamelele karos,
me intingidier nan saukop akan o
kapung o, i kin kaudoki ong Kot en
sam ai kan duen tiak en ir, me re
kaadaneki pwin likam.
15 O i kaporoporeki Kot me irail
pil kamelele me melar akan pan
maureda, me pung o me sapung

kan.
16 A i me i kin sosongki pein ngai,
pwe lol i en pung mon Kot o aramas
akan.
17 A murin par toto i kodon wa
dong toun sap wet kisakis eu o
wiadar mairong.
18 I ansau, me re diar ia
makelekeladar nan im en kaudok
o sota weriwer de moromorong.
19 A ir pukat Sus akai nan Asien
menda re sota mi met mo 'mui,
kadede ngai, ma re diar me sued
kot re i?
20 De mepukat en pein
kasansaleda sapung da, me re diar
re i ni ai mi mon kapung o.
21 A iet eta lepen lokaia, me i kida
ni ai udar nan pung ar indada: En
me melar akan ar pan maureda, i
pan pakadeikki ran wet re omail.
22 A Peliks lao ereki mepukat,
pwe a mangi mau duen al pot et, ap
kasau ir wei masani: Kaun Lisias
lao kotido, i ap pan kaimwisokela
omail kapung.
23 I ap masani ong kaun en
kolekol Paulus o kasaladokela i, o
ender inapwiedi iang a kan, en
kodon papa i.
24 A murin ran akai Peliks
pwarado, a paud Drusila iang i,
iei li en Sus amen, ap molipedo
Paulus o karonge i duen lamalam
en Kristus.
25 A ni a kapakaparok duen
pung, o makelekel, o kadeik,
me pan wiaui, Peliks ap masap-
wekadar o sapeng: U kowei ansau
wet, i lao pisokalar, i pan eker uk
do.
26 A pil kaporoporeki, me Paulus
pan kotiki ong i moni, pwen lap-
wada i; i me a purepure ekeker
kido i o kasokasoi ong i.
27 A murin par riau Porsius Pes-
tus sapwiladar wiliandi Peliks. A
Pelisk men konekon ren Sus oko,
ap sota lapwada Paulus.

25

1 PESTUS lao pwarador nan
wei, ap kotidalang Ierusalem sang
Säsarea ni ran kasilu.
2 Samero lapalap o saumas akan
en Sus oko ap pwara dong re a
weiweiloke Paulus o poekipoeki re
a,
3 O inong iong konekon re a,
pwen palian Paulus, pwe a en wa
dong Ierusalem i, a re masamasan
i, pwen kamele ni a kotikot kodo.
4 A Pestus masani, me Paulus
pan mimieta Säsarea, a pein i pan
madang masel wei.
5 A me lapalap re omail pan kak
iang ia kodila o kadede ol o, ma dip
a mia.
6 A lao kotikot re 'rail pong
walu pong de ngaul, ap kotidilang
Säsarea o mandan ran o a kaipokedi
pon mol en kadeik o masani,
Paulus en wisikedo.
7 A lao pwarador, Sus oko, me ko-
dido sang Ierusalem, ap kapil pena
i o kadipe i kaualap, ap sota kak
kadededa.
8 Pwe Paulus kotin sapen masani
duen pein i: I sota wiadar dipi ong
kapung en Sus oko, de ong im en
kaudok o, de ong Sisa.
9 A Pestus men konekon ren Sus
oko, ap sapeng Paulus masani: Koe
men kodalang Ierusalem, pwen
pakadeikada re i wasa o?
10 A Paulus kotin masani: I mi
mon mol en kadeik en Sisa, wasa
me mau ong, i en pakadeikada.
Sota me sapung eu, me i wiai
ong Sus oko, duen me pein komui
mangi.
11 Ma i wiadar sapung eu de
meakot me warong kamela, i sota
pan kang mela. A ma so melel, me
mepukat kine kin ia, sota me pan
kak pang ia lang irail. I dorolang
Sisa!
12 Pestus lao kalelapok ren mo-
mod en kadeik o, ap masani: Koe
dorolang Sisa, ari koe pan pwarala
ren Sisa.
13 Murin ran akai nanmarki
Akripa o Pernise koti dong Säsarea,
pwen ranamau ong Pestus.

14 Ira lao kotikot wasa o pong
toto, Pestus ap kaireki nanmarki
duen Paulus masani: Ol sensal
amen mi met, me Peliks saliedi ap
samalar.
15 A samero lapalap o saumas en
Sus akan kaire kin ia duen i ni ai
potopot Ierusalem inong iong i en
kadeikada i.
16 A ngai sapeng irail: Kaidin
duen tiak en men Rom, en pangala
aramas amen, en kamela, mon me
pangala i kan saikenta sansal mo a,
o a muei ong i er, en sapeng duen
me re pang kila i.
17 Irail lao pokon dong met, a
mandan ran o i madang mondi
pon mol en kadeik o inda, ol o en
wisikedo.
18 A me pangala i kan lao
pwarado, re sota katitiki mesued
kot, duen i kiki ong.
19 A akai peipeidok mia duen
pein arail lamalam o duen ol mela
amen me ad a Iesus, me Paulus kin
inda, me dene a memaureta.
20 Ngai ari poneponeki duen
mepukat, i ap idok re a, ma a
sota men kodalang Ierusalem,
pwen pakadeikada wasa o duen
mepukat.
21 A Paulus lao dorolang kadeik
en Aukustus, ngai ap inda, ren
koledi i, i lao kadarala i ren Sisa.
22 Akripa ap masani ong Pestus:
I pil men rongerong aramas o. A
masani: Lakap kom pan rong i.
23 A mandan ran o Akripa i
Pernise lao kotin pwarado ni ar
kapwat lingan kaualap o kotilong
ong nan im en kapung, o ol lapalap
akan iangaki kaun en kanim o, Pes-
tus ap masani, Paulus en wisikedo.
24 A Pestus masani: Maing nan-
marki Akripa o komail ol akan
karos, me iang kit kotikot wasa et,
komail masani, pweki men et, Sus
akan karos kin poekipoeki re i nan
Ierusalem o pil met; ni ar palian
i indada, me dene a sowar ong
memaureta.
25 A i lao diarada, me sota me
a wiadar, me war ong kamela o
pein i dorolang Aukustus, ngai ap
kileledier me i pan kadarala i.
26 A sota me i asa, en intingiedi
wong nai saupeidi. I me i waki
dong komail i, mo ’mui ta maing
nanmarki Akripa, pwe kapung
lao nikier, i en asa, da me i en
intingieki wei.
27 Pwe i lamelame, me sapung,
en kadarala me salidi amen, ap
sota kaireki duen karep en salidi.

26

1 AKRIPA ap masani ong Paulus:
Koe me saladoklar en kapaka-
parok ki pein uk. Paulus ap kapa
wei lim a, kadededar pein i:
2 I ap peren kidar maing nan-
marki Akripa, me i pan kapaka-
parok mo ’mui ran wet duen
meakan, me Sus oko pang kin ia
la,
3 Pwe komui me erekilar en
Sus oko ar lamalam o peipeidok
kan, i ap poeki re omui, en kotin
kanongama mamangi ia.
4 Ai wiawia kan arain maur i, me
tapida Ierusalem ren sau i kan, Sus
akan karos asa due.
5 Irail me asa ia sang mas kokodo,
ma re men kadede ia, me ngai
kisan pwin kelail en at lamalam,
me ad a Parisär.
6 Ngai ari mi mon kadeik, pweki
ai kaporoporeki inau o, me Kot
kotiki ong sam at akan.
7 Nan i inau o, me at kainok
eisokriau kin kaporoporeki, me re
pan pwaiki ong ar nantiong kau-
dok ong Kot ni ran o ni pong. Maing
nanmarki Akripa iei kaporopor
me i pang kila ren Sus oko.
8 Da me komail sota kamelele,
me Kot kotin kaiasada me melar
akan?
9 Mas o i kiki ong, me i en wiada
meakan, me kaokaoe mar en Iesus
en Nasaret.
10 I me i pil wiadar nan
Ierusalem; o me saraui kan toto
me i saliedier ong nan imateng

murin ai aleer manaman sang ren
samero lapalap akan o irail lao
kamelar, ngai pil sauasa.
11 I kame irail pan pak toto
nan sinakoke kan karos, o koidong
ong irail, re en lalaue, o ngai lin-
garangar kaualap pa 'rail; i kin
kame irail lel ong kanim en wai
kan.
12 A ni ai wiawia mepukat, o
kokolang Damaskus ni manaman
en samero lapalap,
13 Maing nanmarki, nin sauas
i ap kilangadar nani al o marain
eu sang nanlang, me lingan sang
katipin, me sensereda imp ai o me
iang ia kai.
14 Kit karos lao pupedier nani
pwel, i ap rongadar ngil eu, katitiki
ong ia ni lokaia en Ipru: Saul, Saul
da me koe kamekame kin ia? Nan
a pan apwal ong uk, en tametame
tek o.
15 Ngai ari idok: Is komui Maing?
Kaun o ap kotin masani: Ngai
Iesus, me koe kin kame.
16 Koe ari paurida, kasinenda,
pwe i me I pwaraki dong uk, pwen
kasapwil uk ada, pwe koe en papa
o saunkadede men en meakan, me
koe kilangada, o meakan, me I pan
kapwara dong uk.
17 O I pan dondoro sang uk ni pa
en aramas akan o men liki kan me
I pan kadar uk wei ong,
18 Pwen kapad pasang mas arail,
pwe re en wuki sang rotorot, wuki
ong marain, o sang ni manaman
en Satan ong Kot, pwe re en lapwa
sang dip ar akan, o ren ale ar soso
ren me kamakelekele kidar poson.
19 Ari maing nanmarki Akripa, i
sota sopeiki ong kasansal en nan-
lang o.
20 Pwe mas i padaki ong toun
Damaskus o Ierusalem, o sap en
Iudäa kan, o men liki kan, en kalula
o wuki ong Kot, o kapwaiada wan
kalula mau.
21 Nan i me Sus akan saik ia kidi
nan im en kaudok o, o re song
kame ia la.
22 Ari so, en Kot a kotin ieiang
ia, me i mimieki lao lel ran wet,
padapadaki me tikitik o me laud
akan, o sota me i inda, i eta, me
saukop akan o Moses pil masanier,
me pan wiaui:
23 Ieteten, Kristus en kamekam,
o me a pan men mas en me pan
iasada sang ren me melar akan, o
padaki ong toun wei o pil ong men
liki kan duen marain o.
24 A ni a kapung kila mepukat,
pein i Pestus ap ngil laudeda
masani: Paulus, koe iakalar! Om
sukusukul toto me kapwepwe uk
adar.
25 A Paulus kotin masani: I sota
iakalar maing isou Pestus, a i kin
kida kasoi melel o pung.
26 Pwe nanmarki kotin mangi
duen mepukat; i me i pil aima
padapadakieki ong i, pwe i asa,
sota meakot, me a sota kotin ereki,
pwe kaidin wasa rir, me mepukat
wiauier.
27 Nanmarki Akripa, komui po-
son saukop akan? I asa, me komui
kin poson.
28 Akripa ap masani ong Paulus:
Me tar kis, a komui pan kainong
ong ia en saulangala.
29 Paulus masani: I ngongki
ong Kot, me komui o karos, me
rongerong ia ran wet, en dueta
ngai, a iermen sal mata pot et.
30 Nanmarki, o kopina, o Pernise,
o me iang irail kaipokedi wasa o,
ap kotida,
31 O kelepala, ap kapakaparok
nan pung ar mamasani: Aramas
men et sota kin wiada me war ong
kamela de salidi.
32 Akripa ap masani ong Pestus:
Aramas men et pan lapwada, ma a
sota dorolang Sisa.

27

1 A LAO kileledier, me se pan
serokelang Italien, re kasilaki
Paulus, o akai me salidi, kaun en
saunpei amen, me ad a Iulius,
kisan pwin en Aukustus.

2 Kit ari kereda pon sop en
Adramitien pot, me pan supi
ong kanim en Asien akan, me
mi pon oror, ap tang wei. Ari,
Aristarkus, men Masetonien amen
sang Tesalonik iang kit.
3 Mandan ran o se leler Sidon.
A Iulius me kadek ong Paulus, ap
mueid ong i, en kotila ren kom-
pokepa ko pwen kasarloleit.
4 Kit ari maselar sang wasa o,
ap tangatang panangen Sipern, aki
ang me u dong kit.
5 Kit tangatang kotela lepen sed
en Silisia o Pampilien, se ap lel ong
Mira en Lisia,
6 I wasa kaun en saunpei o di-
arada sop en Aleksandrien pot, me
pan maselang Italien, i ari kasau
ong kit poa.
7 A kit pwapwand kokola, pong
toto meid apwal ong kit lel ong
Knidus, pwe ang me kawela; kit ari
tangatang panangen Kreta, tang
wong Salmone.
8 A meid apwal at dauli wasa o;
kit ari lel ong sap eu, me ad a Kapi-
tau mau koren iong kanim Lasäa.
9 A ansau lao daulier o a apwalar
ong sailok sili, aki ran en kaisesol
daulier, Paulus ap kotin panaui o
10 Masani ong irail: Ol oko, i
asaer me sailok wet pan suedela
a pan apwal kaualap, kaidin ong
audepan sop o sop eta, pwe pil ong
maur atail.
11 A kaun en saunpei o liki
saunilil o saumas en sop o sang
masan en Paulus.
12 A kapitau me sota non mau
ong sop en mimieta ni ansaun ka-
pau. Koren iong karos ari men
samala sang wasa o, o re song, ma
re sota kak ong lel Pöniks, pwen
mimita wasa o ni ansaun kapau, i
kapitau en Kreta eu, me mi ni pali
air o pali apang.
13 A ang lao udo sang pali air, re
ap kiki ong, me re pan pwaida, ap
apiada paipung ko tangala liman
Kreta.
14 A madang melimel udo sang
Kreta, me ad a alepip en kisiniang.
15 A ang lao kapeila sop o, o sop
solar kak ong, kit ap nenenla o
peila.
16 Ni at tangala panangen dake
tikitik eu, me ad a Klauda, me tar
kis, a se solar kak ong koledi pot o.
17 Irail apiada i, pwen kak pi-
radi ong ni sop o, ap lilidi, pwe re
masak re de serada nan Sirte, ap
pungipungidok sili.
18 Kit lao pungipungidok sili
kaualap, manda ap kamararadar
sop o.
19 A ni ran kasilu irail kase kila
pein pa arail kapwa en sop o.
20 Kadekadeo ran totola sota
katipin o sota usu, o melimel
kalaimun u dong kit, ap solar at
kaporopor en pitila.
21 A kit lao kaisesol warailar,
Paulus ap pwarada nan pung arail
masani: Ol oko mak eta, komail
en peiki ong ia er o so masel sang
Kreta, pwe kitail ender lel dong
kaupatail.
22 A met i panaui komail, en ka-
poropor mau, pwe sota me pan
mela, sop eta me pan ola.
23 Pwe tounlang en Kot, me sap-
wilim a ngai, o me i kin papa, me
kotida imp ai pong,
24 Kotin masani: Paulus, koe der
masak, koe pan wisike wong ren
Sisa. A kilang, Kot me kotiki ong uk
er karos me iang uk.
25 Ari ol oko komail kaporopor
mau, pwe i kin poson Kot, me a
masan pan pwaida.
26 A kitail pan serada nin dake
eu.
27 A lao pong ngaul pa pong
lar, kit peipei sili nan sed Adria.
Ni ailep en pong toun sop o
kasauiada, me se koren iong sap
eu.
28 A irail lao kasedi men song, re
ap diaradar, me ngap rieisok, o re
kaila ekis wasa o kasedi men song,
re ap diaradar, me ngap eisokli-
mau.

29 A re masak, se de serada
pon mat, rap kasedi paipong paieu
sang ni murin sop, ap mauki en ran
pasang,
30 A toun sop o lao men pitila
sang nin sop o, o re apiedi pot
apot nan sed, dene re pan kasedi
paipong kai ni mon sop o,
31 Paulus ap masani ong kaun o
saunpei kan: Ma mepukat sota pan
mimieta pon sop o, komail sota pan
kak dorela.
32 Saunpei kan ap leke sang pot o
kasela o ari.
33 A lao pan ran pasang, Paulus
ap panaui irail, ren manga,
masani: Nan a pong ngaul pa pong
lar, me komail kin auiaui o kaisesol
o sota manga.
34 Ngai ari panauki komail, en
manga, pwe i me komail pil pan
piti kila. Pwe sota pit en mong pit
pan pupedi sang amen komail.
35 A lao masanier met, ap ale
prot, danke Kot mo 'rail karos. I lao
pilitiki pasang ap sak.
36 Irail karos ap kaporopor
maular o pil manga.
37 A kit karos me mi nan sop o,
me riepuki isiakan wonumen.
38 Irail lao medier, rap kama-
raradar sop o, kasedi ong nan
madau korn.
39 A lao wasa ran pasang, re sasa
sap o, A re diaradar kapitau eu,
me mad mia; i wasa re lamedar en
walang sop ia, ma re pan kak ong.
40 Irail lao leke sang paipong ko,
rap kase ir ala nan madau, o lap-
wada padil akan, o apiadar serok
en moa ni ang o, ap tangala ni oror.
41 Irail lao lel ong mad eu, sop o
serada o solar mokid. Mon sop o
tengela, a muri ola nan iluk kan.
42 Saunpei ko ap men kamela me
salidi kan, pwe amen de pan pitila
sang.
43 A kaun en saunpei o men
dorela Paulus, ap sota mueid ong
irail me re men wia o masani: Me
asa pampap, en lusedi ong nan
madau pap wong sap o.
44 A me tei kan pon tenap de
kisan sop o. A ap pwaida, me irail
karos dorelar o lel ong sap o.

28

1 KIT lao pitilar, se ap rongadar,
me dake o adaneki Melite.
2 A men liki kan me kadek ong kit
kaualap, pwe irail saunda kisiniai
o kasamo kit karos, pweki katau
moremor o pweki kapau.
3 Paulus lao wasai tui pena o kidi
ong nani iai, serpent men ap lu-
sadar sang nani iai pweki karakar
o teng ong ni lim a.
4 A men liki ko lao udial man o
a tengeteng ni lim a, re ap kasoka-
soi nan pung arail: Melel aramas
men et me kamelar aramas, a piti
sanger nan madau, ap rialar.
5 I ari sipede wong man o nani iai
o sota mesued kot lel ong i.
6 Irail masamasan, ma a sota pan
umposada de pupedi matala, a re
lao masamasan warai o kilang, me
a so suedi ong, re wukidalar ar
lamelam o katitiki, me dene kot
amen.
7 Saupeidi en dake o, me
maraneki Puplius, kin sapaneki
wasa o, kasamo o apapwali kit ran
silu.
8 A sam en Puplius wononeki so-
mau karakar o somau nta. I me
Paulus koti dong re a kapakapaki,
pwil lim a kan po a, kakeladar i.
9 Men en lao wiauier, karos me
somau nin dake, ap kodo kake-
lailadar.
10 O re pil kaka kin kit kaualap.
Kit lao maseldar, irail ari kidang
pon sop o at kapinwar kasampwal.
11 A murin saunipong silu se iang
sop en Aleksandrien pot, me mimi
ni dake o ni ansaun kapau, me kilel
en mpor.
12 A se keredi Serakus o kairu
wasa o pong sili pong.
13 O sang wasa o se pidok tan-
gatang lela dong Rekium, o manda
ang air irepokedo o pong ta pong se
lel ong Puteoli.

14 I wasa o se tu ong ia saulang
kai, me poeki re at, sen mondi re
’rail pong isi pong. Kit ari tan-
gatang kokolang Rom.
15 O saulang kan en wasa o lao
rongadar duen kit, re ap kodo tu
ong kit Apipor o Tretapern; Paulus
lao diar ir ada, ap kapinga Kot o
kaporopor maular.
16 Kit lao lel Rom, kaun en saun-
pei ap pangalang kaun en silepa
kan me salidi ko, a Paulus me sal-
adok kotikot wasa toror, saunpei
men me sinsila i.
17 Kadekadeo murin ran silu
Paulus ap molipe pena saumas en
Sus akai. Irail lao pokon penaer, a
ap masani ong irail: Ri ai ko, nan
sota mesued kot, me i wiadar ong
aramas, de ong lamalam en sam
atail akan, ari so, ngai me salidi o
pakadara dong ni pa en men Rom
akan sang Ierusalem.
18 Irail lao kalekalelapoki ia, ap
men lapwa ia dar, pwe sota dip ai,
me i en kame kila.
19 A Sus oko lao palian ia, i
ap dorolang Sisa, kaidin ai men
mpimpäki toun sap ai.
20 I me i ekera komail ki pena, i
en kilang komail o kasokasoi ong
komail, pweki en Sus akan ar ka-
poropor, me i salikidi sal mata pot
et.
21 Irail sapeng i: Sota kisin likau,
me se ale sang Iudäa duen komui,
pil sota saulang amen, me kodido,
me kaire kin kit o kadedeki, me dip
omui mia.
22 A se men ronga sang komui
duen omui lamelam, pwe se
ronger duen pwin wet, me re kin
palian wasa karos.
23 Irail ari kileledi ong i ran eu,
ap pokon dong re a nan im en
kairu. I ari kawewe ong irail o kati-
tiki duen wein Kot, kapakaparok
ki ong irail Iesus sang nan kapung
en Moses o saukop akan, sang ni
mansang lel nin sautik.
24 Akai irail me kamelele a padak
a akai so.
25 Irail ari sota minimin pena
nan pung arail, re ap pur pasang ni
en Paulus a katitiki masan pot et:
Melel, saukop Iesaia kopadar ren
Ngen saraui ong sam atail akan.
26 Masani: Ko wong ren aramas
pukat indada: Komail kin rong ap
so lelapok ki o ngingar, ap sota
dedeki.
27 Pwe mongiong en aramas
pukat suedalar, o salong arail
ponlar, o mas arail mair penaer,
pwe re de ngar kida wasa mas ar, o
rong kida wasa salong arail, o asaki
nan mongiong arail o sapaledo, o I
en kakele ir ada.
28 Komail ari en asa, me maur
wot sang Kot mueidalang men liki
kan o re pil pan peiki ong.
29 I lao masanier mepukat, Sus
oko ap ko pasang o kapakaparok
nan pung ar kaualap.
30 A Paulus kotikot nan im eu,
me a kin isesa par riau, o kasamo
karos, me ko dong i,
31 Kaweweda wein Kot o aima
padapadaki duen Kaun Iesus Kris-
tus pwe sota me inapwiedi.

EN PAULUS A KISIN LIKAU ONG MEN ROM.

1 PAULUS ladun Iesus Kristus
men, me paeker, en wiala wan-
poron amen, me katoror ong papa
rongamau en Kot,
2 Me a kotin kopekidor sapwilim
a saukop akan nan kisin likau sa-
raui kan.
3 Duen sapwilim a Ol me kisan
kadaudok en Dawid ni tiak en pali
uduk,
4 O me kadede kidar, me a Sap-
wilim en Kot a manaman, duen a
kotin iasadar sang ren me melar
akan ki Ngen saraui, Iesus Kristus
atail Kaun,
5 Me kit ale sanger mak o koa en
wanporon, pwen padaki ong men
liki kan karos ni mar a, pwe irail en
poson o peik,
6 Pwe komail pil kisan irail, me
paeker dong Iesus Kristus.
7 Komail karos kompoke pan Kot,
me paeker me saraui kan, me mimi
Rom mak o popol sang ren Kot Sam
atail o Kaun Iesus Kristus en mi re
omail!
8 Iet kaieu, i kin kapinga ai Kot ki
Iesus Kristus pweki komail karos;
pwe omail poson me kalok sili lel
penang sap karos.
9 Pwe Kot, me i kin papa ong
ni ngen i ni ai padapadaki wei
rongamau en sapwilim a Ol,
me saunkadede pai, me i kin
tamataman kin komail ansau
karos, ngidingid ni ai kapakap
akan.
10 Ngidingideki ansau karos, ma i
sota pan kak pwarala re omail, ma
iduen kupur en Kot.
11 Pwe i inong iong udial ko-
mail, pwe i en katungole kin ko-
mail ekis pwais ngenin, pwe ko-
mail en tinainda.
12 Pwe i en kasarloleid re omail,
pweki atail poson ta ieu.
13 Ari, ri ai ol akan, i sota men, me
komail en sasa duen ai kileledier
pan pak toto, en pwar wong ko-
mail, ap saik pisoki ong, pwen diar
ekis wan ai dodok re omail, dueta
ren wei tei kan.
14 Pwe ngai me pwaipwand ong
men Krik o men liki kan, o ong me
lolekong o me so lolekong kan.
15 Pwe duen a pan kak pai, i men
pil padaki ong komail men Rom
rongamau.
16 Pwe i sota kin namenok ki
rongamau, pwe i manaman en Kot,
me kin kamaurela me poson akan
karos, Sus oko mas, ap pil men
Krik.
17 Pwe i me kin kasansaleda
pung en Kot, me kin pwili sang
poson, pwen poson duen a intingi-
dier: Me pung o pan memaureki
poson;
18 Pwe ongiong en Kot pan
sansaleda sang nanlang ong me
doo sang Kot akan o me sapung en
aramas akan, me kin kawela melel
ni arail sapung.
19 Pwe duen me pwarada sang
ren Kot me sansal ong irail, pwe
Kot me kotin kasansale ong irail,
20 Pwe meakan me so sansal
duen i, iet akan, a manaman
soutuk o pil duen a udan Kot
sang ni ansaun sappa wiauier, kin
sansal kida sapwilim a dodok kan,
pwe solar pekid parail:
21 Pweki irail asadar Kot, a re
sota wauneki i duen me kon ong
Kot pil sota masak tol a, a re akle-
mai ong i, mongiong sapung arail
ap rotorotalar.
22 Irail akereki pein irail ap lam-
ponlar.
23 Irail kawukilar lingan en Kot
me so kak mor pasang, ong mom
en aramas me kin mor pasang o
mom en manpir akai, o man aluki
pa, o man korop akan.
24 I me Kot kotin mueide kila
irail, en inong iong kasaminlar
mongiong arail ni ar kasautela
pein war arail nan pung arail,

25 Me kawukila melel en Kot ong
likam, ap pongi o papa ong dip-
isou mon Saun wia meakaros, me
iasanai potepoteta amen.
26 Nan i me Kot mueidela kin ir
ong inong sued akan, en lel ong
arail li akan, en wuki sang ira 'rail,
kaokaoe ira 'rail.
27 Pil dueta ol akan liki sang iran
li, ap kalel nan pung arail; ol asada
ol, me so kon, ap pein kapokala nan
war arail mangidi en ar wiawia
kan.
28 Nan duen irail kang kataman
ong Kot, Kot ap mueidalang irail,
en kapitakaila kamom ong wia
meakan me sued,
29 Me dir en sapung karos, mor-
sued, norok kapwa, sempok, dir
en peirin, lolap, akamai, widing,
weid, lidu mongin,
30 Pil en pan moli, likinekine,
kasenta Kot, kang kapunglol, akla-
palap, ponmaso, me kin diar me
sued akan, so oke sam ar o in ar,
31 Lampon, inausopousok, sem-
pok, somak.
32 Re asa duen kapung pung en
Kot, me kin wia mepukat, pan mau
ong mela, a kaidin i eta, pwe re
pil kin perenki irail, me kin wia
mepukat.

2

1 NAN i sota pakid pa om, ara-
mas amen koe, amen amen me kin
kadeikada, pwe ni om kadeikada
amen, pein koe me koe kin kariala,
pwe koe, me kin kadeikada, kin
wiawia me dueta.
2 A kitail asaer, me kadeik en
Kot me melel ong ir, me kin wiada
mepukat.
3 A dadue aramas amen koe,
me kin kadeikada, me kin wiewia
mepukat, ap wiada dueta, koe kiki
ong, me koe pan piti sang kadeik en
Kot?
4 De koe mamaleki kalangan en
Kot sapan, o a kanongama o pa-
padake; koe sota asa, me kalangan
en Kot kamaterok uk alang kalula?
5 A koe ni mongiong om me
katiwo o kakaluak, me koe ki
penang uk ongiong ong ni ran en
ongiong o kasansal pan kadeik
pung en Kot,
6 Me pan kotin depuk ong amen
amen duen a wiawia kan.
7 Irail me kin dadaurata ni ar
wiawia mau kan o lingan, o in-
dand, o me so kin mor pasang,
maur soutuk.
8 A kamekam o wairok ong irail
me katiwo o so oke melel, a me kin
oke sapung.
9 O kanaudok o kalokolok ong
aramas karos, me wiadar sued,
mas ong Sus akan ap lel ong men
Krik.
10 A lingan, o wau, o popol ong
amen amen, me kin wia mau, mas
ong Sus akan o pil ong men Krik.
11 Pwe Kot sota kin lipilipil ara-
mas amen.
12 Pwe karos me wiada dip likin
kapung, pan lokidokila likin ka-
pung, pil karos, me asa kapung, ap
wiada dip, pan pakadeikada pan
kapung.
13 Pwe kaidin me rongerong ka-
pung kan pan pung kila mon Kot,
a me kin angada kapung pan pung
kila.
14 Pwe ma men liki, me sota arail
kapung, ap pil wiawia tiak en ka-
pung sang nan pein irail, iei me
irail, me sota arail kapung pein ka-
pung parail.
15 Me kin kasansaleda wiawia en
kapung me intingidier nan mon-
giong arail, i me insen arail pil kad-
edeki o ar lamalam, me irail sakara
kida de kalole mau ki nan pung
arail.
16 Lao ran o, me Kot pan kotiki
ong Iesus en kadeikada dip okiok
kan ren aramas akan, duen ai
rongamau.
17 A ma koe adaneki Sus amen,
me kin liki kapung o suaiki Kot,
18 O asada kupur a, o koe pung
kila lamalam, ni om padapadaki
sang nan kapung,

19 Koe me lameda, me koe itar
ong, en kalua wei me maskun
akan, o kamarain pan me rotorot
akan,
20 O saunkaian pan me lampon
kan, o saunpadak en kisin seri kan,
me asa tiak en lolekong o melel en
kapung.
21 Ari, koe kin kawewe ong
amen, ap sota kin kawewe ong
pein uk, o koe kin padaki me ren
der pirap, a koe kin pirap;
22 Koe kin inda, me aramas ender
kamal, a koe kin kamal? Koe kin
suedeki dikedik en ani mal akan, a
koe kin pirap me sapwilim en Kot?
23 Koe kin suaiki kapung, a koe
kin kisang Kot waui ni om tiakedi
kapung?
24 Pwe mar en Kot kin mamale
kila komail ren men liki kan, duen
a intingidier.
25 Pwe sirkomsais me mau, ma
koe angeda kapung; a ma koe
tiakedi kapung, om sirkomsais pan
sosirkomsais.
26 Nan i, me sosirkomsais, an-
gada pung en kapung, daduen a
sosirkomsais so pan wadok ong i
sirkomsais?
27 Ari, ma me udan sosirkomsais
akan pan kapwaiada kapung, re
sota pan kadeik uk ada? Pwe koe
kin mi pan kisin likau o sirkomsais,
ap tiakedi kapung o.
28 Pwe kaidin i Sus amen, ma pali
liki ta, o pil kaidin i sirkomsais, me
sirkomsais liki nan uduk eta.
29 A i Sus amen, me Sus en lole, o
i sirkomsais, me mi nan mongiong
i, ni ngen e, a kaidin ni inting; me
a kapingepa sota mi ren aramas
akan pwe ren Kot.

3

1 ARI, da me Sus akan paieki mon
me tei kan de da kadepan sirkom-
sais?
2 O me toto, ni song karos; iet
kaieu: Masan en Kot akan kanikid
ong irail.
3 A ma akai soposon a pil menda?
Pwe ar soposon pan kak kawela
kalangan en Kot?
4 O so! Pwe Kot udan melel, a ara-
mas karos me likam duen a intingi-
dier: Ir eta me pung ni ar masan
akan, o komui pan kotin poedi ni ar
pakadeikada.
5 A ma atail sapung kaindinda
pung en Kot, da me kitail en inda?
Dadue, Kot me pil sapung, pweki a
kotin ongiong kida? I kin lokaia ni
tiak en aramas.
6 O so! Pwe ma iduen, Kot pan
kak kadeikada sappa?
7 Pwe ma melel en Kot pwai kida
ai likam kan, pwen kalinganada
i, menda i pan pakadeikada, dene
dipan amen ngai?
8 A so mau ong duen at indand
sued, pwe akai kin inda, me dene
kit kin padaki wei: Kitail en wiada
me sued, pwen kareda me mau?
Nan arail kalokolok me pung.
9 Iaduen atail pai mau sang arail?
Kaidin, pwe se kadededar, me Sus
o men Krik karos mi pan dip,
10 Duen a intingidier: Sota me
pung amen, sota amen.
11 Sota me lolekong amen, sota
me kin rapaki Kot.
12 Karos me sapunglar, irail
wiaki eu mamalar, sota meamen,
me kin wiada me mau, sota amen.
13 Tapin wor arail me rasong
sousou eu, me saikenta sarep pena,
lo arail me re liliapaki, wini en
kamela mimi ni oton ngi arail;
14 Au ar me dir en lalaue o katik,
15 Nä arail me marara ong
kamela aramas;
16 Nan al arail me dir en sued o
mauk;
17 A al en popol me re sasa;
18 Re sota kin masak Kot.
19 A kitail asaer, me kapung o
lolok ong, me kin papa kapung pwe
au karos en sapaimokid o sappa
pon lodi ong kadeik en Kot.
20 Ari mon Kot sota uduk me pan
pung kila a wiawia kapung, pwe

kapung me dip kadiarok kidar;
21 A ansau wet pung en Kot
sansaledar likin kapung o kadede
kidar kapung o saukop akan.
22 A pung en Kot me pwili sang
poson Iesus Kristus, ap lel ong
karos me poson.
23 Pwe sota lipilipil, karos me
wiadar dip o sota kak konodi lin-
gan en Kot.
24 Irail pan pung kila a mak
sapan, pweki en Kristus Iesus a
kotin dore kitail lar,
25 Me Kot kotin kasansaledar en
wiala mol en kalangan ni poson
nt'a, pwen kasansaleda a pung ni a
kotin lapwada dip en mas akan, me
mier pan papadake en Kot.
26 A ansau wet a kotin kadededa
a pung. Ieteten, me pein i me pung,
ap pan kotin kapungala karos me
poson Iesus.
27 Ari, ia men suaiki? A lokidok-
ilar! Ren kapung da? En wiawia
kan? Kaidin, a ren kapung en po-
son.
28 Ari, iet me se inda: Aramas en
pung kila poson a kaidin wiawia en
kapung kan.
29 De Kot en men Sus akan arail
Kot eta? Kaidin pil Kot en men liki
kan? Ei melel, pil en men liki!
30 Ari, Kot me ta men, me kin
kapung kila me sirkomsais akan
pweki poson, pil sosirkomsais
akan pweki poson.
31 Iaduen, kitail kin tiakedi ka-
pung pweki poson? O so! Pwe
kitail kin kapwaiada kapung o.

4

1 ARI, da me kitail en inda duen
Apraam sam atail ni pali uduk, da
me a diaradar?
2 Pwe ma Apraam pung kilar a
wiawia kan, nan a men suaiki mia,
a kaidin mon Kot.
3 Pwe da me kisin likau
masanier? Apraam poson Kot, o
i me wadok ong i kapunga pa.
4 A me kin keleki a wiawia kan,
nan pwain a pan wad ong i nin tiak
en kusoned a kaidin ni mak.
5 A me sota kin keleki a wiawia
kan, ap poson i, me kin kapungala
me doo sang Kot akan, nan a poson
me wadok ong i kapunga pa i.
6 Duen Dawid kapaiaki aramas
amen, me Kot kotin kapungala
likin a wiawia kan:
7 Meid pai, me ar sapung kan
lapwadar, o me dip ar akan pwaip-
waidier!
8 Meid pai ol o, me Kaun o solar
pan kapokoki ong dip a!
9 Ari, me sirkomsais eta, me pai
wet kin ko ong, de a pil itar ong me
sosirkomsais? Pwe kit me indada:
En Apraam a poson me wadok ong
i kapunge pa.
10 Ari, iaduen a wadok ong i? Ni
a sirkomsaiselar de ni a sosirkom-
saiselar? Kaidin ni sirkomsais,
pwe ni a sosirkomsais.
11 A a aleer kilel en sirkom-
sais, men kadede a pung kilar po-
son, me a anekier ni a sosirkom-
sais, pwen wiala sam en me poson
ap sosirkomsais akan karos, pwe
pung wet en pil wadok ong irail.
12 O pil wiala sam en me sirkom-
sais akan. A kaidin arail me
sirkomsais akan eta, pwe pil en
irail, me aluki poson ota, me mi ren
sam atail Apraam ni a sosirkom-
sais.
13 Pwe kaidin ki kapung o me
Apraam o kadaudok a aleer inau o,
me a pan sosoki sappa, a ki poson
pung.
14 Pwe ma irail, me men kapwa-
iada kapung o, pan ale soso, nan
poson me mal kot, o inau olar.
15 Pwe kapung o kin kareda on-
giong, pwe ma sota kapung, a pil
sota sapung.
16 I me pung pan tapi sang ni po-
son, pwe karos en tapi sang mak; o
inau ong kadaudok o en tengeteng.
A kaidin ir eta, me mi pan kapung
o, pwe pil karos, me mi pan poson
en Apraam, me sam en kitail karos.
17 Duen a intingidier: I wia kin
uk alar sam en wein sappa toto
mon Kot, me a poson me kin ka-

maureda me melar akan o molipei
ir, me saikenta mia, pwen miala.
18 I me poson, ap sota kaporo-
por mia, pwen wiala sam en wein
sappa toto, duen a lokido: Nan
iduen kadaudok om.
19 Ap sota luetalar ni a poson o so
lamelame, me war a melar, pwe a
koren iong saunpar epuki; pil sota
lamelame war en Sara a melar.
20 Pwe a sota peikasaleki inau en
Kot ki soposon, a a kakairida ni
poson, o i me a kin kapingaki Kot.
21 A asa melelia, me i kotin inauki
ong i, a pan kotin kapwaiada.
22 Nan i wadok ong i kapunga pa.
23 Mepukat sota intingidier
pweki i eta, me a wadok ong i
mepukat,
24 A pil pweki kitail, me a pan
wadok ong, ma kitail pan poson
i, me kotin kaiasadar Iesus atail
Kaun sang ren me melar akan.
25 Pwe i me pangalar pweki dip
atail, o a kotin iasadar pwen ka-
pung patail.

5

1 KITAIL ari pung kilar poson, ap
popol ren Kot, pweki atail Kaun
Iesus Kristus,
2 Me kotin kasamo kitail ki poson
ong mak wet, me kitail aleer, ap
kaporopor o suaiki lingan en Kot,
3 A kaidin i eta, pwe kitail pil
suaiki at apwal akan, pwe kitail
asa, me at apwal akan kin kareda
kanongama;
4 A kanongama kin kareda
kakairida, a kakairida kin kareda
kaporopor;
5 A kaporopor sota kin kana-
menokala, pwe limpok en Kot me
wudokidi ong nan mongiong atail
ki Ngen saraui, me kitail aleer.
6 Pwe ni atail luet Kristus mata
kin kitail, me doo sang Kot akan ni
ansau me kileledier.
7 Pwe iaduen, amen pan mekila
me pung amen? Ele pweki me mau
amen, me amen pan mekila.
8 A Kot kotin kasansaleda a
limpok ong kitail ni en Kristus a
mata kin kitail lar, ni ansaun atail
dipan.
9 Melel kaualap, ansau wet kitail
kapung kilar nta; kitail ap kamaur
kila i sang ni ongiong.
10 A ma kitail kalolamaui ong Kot
ki en sapwilim a Ol a matala ni
atail imwintiti, nan melel kaualap
murin atail kalolamaui kitail pan
dorela ki a ieias,
11 A kaidin i eta, pwe kitail pil
suaiki Kot ren atail Kaun Iesus
Kristus, me kitail paieki tom patail.
12 Ari, duen aramas ta men, me
dip tapiki dong sappa, ap tialang
mela, o mela lel penang aramas
akan karos, pwe karos me wiadar
dip,
13 Pwe dip mi nan sappa mon
kapung, a sota kapung pan dip, ma
sota kapung,
14 Ari so, mela wiauiada sang
Adam lel Moses, pil ren me so
wiadar dip laud dueta sapung en
Adam, iei me mom en me pan
pwarado.
15 A pai en mak kaidin dueta dip,
pwe ma dip en me ta men me toto
mekila, nan melel kaualap mak en
Kot o pai en mak sang ren aramas
ta men Iesus Kristus itar ong me
toto.
16 A pai o kaidin dueta met, me
wiauier ren amen, me wiadar dip,
pwe kadeik o tapi sanger me ta
men, pwen kalokolok, a pai en mak
o kin lapwada dip toto, pwen pun-
gala.
17 Pwe ma dip en me ta men mela
poekidier, nan melel kaualap, irail
me pan ale mak o pai en pung, pan
poedi o mamaureki me ta men:
Iesus Kristus.
18 A duen dip en me ta men ara-
mas akan karos me kadeik ki ong
mela, i dueta pung ta ieu itar ong
kapung kila aramas akan karos, en
kamaurela.
19 Pwe duen sopeik en aramas ta
men me toto wia kilar dipan, iduen

peik en me ta men me toto pung kilar.
20 A kapung pil wiauier, pwe dip en kadiarok kidar, a wasa me dip paraparada ia, iei wasa mak o laude sanger.
21 Pwe duen dip dialang mela, iduen mak o pung pan dialang maur soutuk ki Iesus Kristus atail Kaun.

6

1 ARI, da me kitail en inda? Kitail en dadaurata dip, pwe mak en lalaudala?
2 O so! Pala kitail pan dadaurata dip, me kitail mela sanger?
3 De komail sota asa, me karos, me paptaise ong Kristus Iesus, paptaise ong a matala?
4 Kitail ari iang i saredier ni paptais ong mela, pwe duen Kristus kaiasa kidar lingan en Sam sang ren me melar akan, iduen kitail en pil weweideki ni maur kap.
5 Pwe ma kitail kaparoki ong i ni a matala, nan kitail pil pan paroki ong i ni a iasadar.
6 Pwe kitail asaer, me atail aramas maring iang kalopuelar, pwe war en dip en mokonaidier, pwe kitail solar papa dip.
7 Pwe me melar, maiodar sang dip.
8 A ma kitail iang Kristus matalar, nan kitail kamelele, me kitail pil pan iang i ieiasata.
9 Kitail asa, me Kristus kotin iasadar sang ren me melar akan, ap solar pan pur ong matala; mela solar pan poedi i.
10 Pwe ni a kotin matalar, a kotin matalar pan metapak pweki dip, a ni a kotin ieiasata, a kotin ieiasadang Kot.
11 Iduen komail, komail en wia kin komail me melar sang dip, ap memaur ong Kot ren Kristus Iesus.
12 Ari, komail ender mueid ong dip, en kaunda war omail luet; pwen papa a inong sued akan.
13 Komail pil der mueid ong dip o kokon omail akan, pwen men wia sapung a komail mueid ong Kot pein komail, duen me kamauradar sang ren me melar akan, o kokon omail akan en papa me pung ong Kot.
14 Pwe dip sota pan kak poe komail edi, pwe komail solar mi pan kapung, pwe pan mak.
15 Ari da, kitail en wia dip, pwe kitail solar mi pan kapung, a pan mak? O so!
16 Komail sota asa, ma komail pan wiala pein komail ladu en peik, ari komail pan ladu en me komail kin pepeiki ong? Ma dip komail pan mekila, a ma peik, komail pan pung kida.
17 A danke ong Kot pwe komail solar ladu en dip; pwe met komail kin peiki ong tiak en padak me komail ianger sang mongiong omail.
18 Komail ari maioda sang dip, komail id wiala ladun pung.
19 Ngai me inda met nin tiak en aramas, pweki luet en uduk omail. Pwe duen omail pangalang kokon omail akan, en ladun samin o sapung kan, pwen palian kapung, iduen komail en pang ong kokon omail, en lidui me pung, pwen sarauila.
20 Pwe ni ansau me komail ladun dip, komail maio sang me pung.
21 A iaduen wan mepukat ni ansau o, me komail kin namenokki ansau wet? Pwe imwi pan mepukat mela.
22 A met komail maiodar sang ni dip, ap id wialar ladun Kot, o omail wan saraui mia o imwi pan maur soutuk.
23 Pwe pwain en dip mela, a pai en mak en Kot maur soutuk ren Kristus Iesus atail Kaun.

7

1 DE ri ai kan, komail sota asa — i kin peidok ren me asa kapung o — me kapung o kin poedi aramas arain a memaur?

2 Pwe li amen, me a warok mia,
kin kaupingki kapung en a warok
arain a memaur. A ma a warok
melar, a muei sanger kapung en a
warok.
3 A ma a pan paudeki amen ol ni
a warok memaur, a pan adaneki
kamal amen; a ma a warok melar,
a muei sanger kapung, ap sota pan
kamal amen, ma a pan pur ong
amen ol.
4 Ari ri ai kan, iduen pil komail
mekilar kapung o pweki war en
Kristus, pwen wiala nain amen,
iet, me iasadar sang ren me melar
akan, pwen kaparapar ong Kot.
5 Pwe ni at kekeideki tiak en pali
uduk, inong en dip me kelail nan
kokon atail pweki kapung o, pwen
kaparapar ong mela.
6 A met kitail muei sanger ka-
pung o, pwe sal pat ong mela olar,
pwe kitail en papa ong tiak kap en
ngen, a kaidin ong tiak maring en
inting.
7 Ari, da me kitail en inda? Me
dip kapung o? O so! A i pan sasa
dip, ma so kapung. Pwe i pan sasa
duen inong sued, ma kapung so
kalok kidar: Koe der norok!
8 A dip kadiarok kidar kusoned,
ap kainong ong ia song en inong
sued karos, pwe ma sota kapung
dip mela.
9 Pwe mas o i sota mi pan ka-
pung, ap mamaureta, a kusoned
lao mia, dip ai ap diarokadar.
10 A ngai melar; kusoned, me loki
dong ia, pwe i en maure kida, kare
ong ia mela.
11 Pwe dip kadiarok kidar ku-
soned liapai ia dar, ap kame ia lar.
12 Ari, kapung o me saraui o ku-
soned me saraui, a pung o mau.
13 A iaduen me mau kot kare ong
ia mela? O so! A dip en sansale
kida me kamau o ni a kare ong
ia mela, pwe dip en sansale kida
kusoned.
14 Pwe kitail asa, me kapung o
me ngenin, a ngai me uduken o
netilang dip.
15 Pwe i sota asa, da me i en wia.
Pwe kaidin me i mauki, me i kin
wiada, a me i kin suedeki, iei me i
kin wia.
16 Ari, ma i kin wiada, me i kang
wia, nan i kin kasansaleda, me ka-
pung me mau.
17 A ma i wiadar, me i sota men
wia, kaidin ngai me wiadar, a dip
me mimi lol i.
18 Pwe i asa, me sota mau kot mi
lol i nan uduk ai, pwe i kin men
wiada me mau, a en angada me
pung i sota kak ong.
19 Pwe me mau o, me i men
wiada, i sota kin kapwaida, a me
sued, me i kang, i me i kin wiada.
20 A ma i wiada, me i so men
wiada, kaidin ngai me wiada, a dip
me mi lol i.
21 Iet me kapung kadiarok ong ia:
Ni ai men wiada me mau, me sued
mimi re i.
22 Pwe i kin mauki kapung en Kot
pali lol en aramas.
23 I ap diaradar eu kapung ni ai
kokon akan, me kin palian kapung
en loli, ap kalua ia di pan kapung
en dip, me mi nan ai kokon akan.
24 O ngai aramas luet amen! Is
me pan kamaio wei ia sang ni war
mela wet!
25 I danke Kot pweki Iesus Kris-
tus atail Kaun. Nan lol i i kin pa-
pang kapung en Kot, a ni pali uduk
kapung en dip.

8

1 ARI, solar me mau ong
pakadeikada, me mi ren Kristus
Iesus.
2 Pwe kapung en Ngen en maur
ren Kristus Iesus kamaio ia da sang
ni kapung en dip o mela.
3 Pwe me kapung sota kak ong,
aki a luete kila pali uduk, iei me Kot
kotin wiada ni a kotin poronedo
sapwilim a Ol ni mom en uduk en
dip, pweki dip, pwen kadeikada
dip ni pali uduk.

4 Pwen kapwaiada pung en ka-
pung re atail, me sota weideki pali
uduk a pali Ngen.
5 Pwe me kisan pali uduk, kin
lamelame duen inong en uduk, a
me kisan pali Ngen, kin lamelame
duen inong en Ngen.
6 Pwe tiak en uduk iei mela, a tiak
en Ngen maur o popol.
7 Pweki tiak en uduk kin palian
Kot, pwe a sota kin duki ong ka-
pung en Kot, pwe a pil sota kak ong.
8 A me kisan pali uduk, sota kak
konekon ren Kot.
9 A komail kaidin kisan pali
uduk, pwe kisan pali Ngen, ma
Ngen en Kot kotikot lol omail. A
me sota aneki Ngen en Kristus, i
kaidin sapwilim a.
10 A ma Kristus kotikot lol omail,
war mekilar dip, a ngen memau-
reki pung.
11 A ma Ngen o, me kaiasadar
Iesus sang ren me melar akan,
kotikot lol omail, nan i me ka-
iasadar Kristus sang ren me melar
akan, pil pan kamaureda war
omail mela ki Ngen e, me kotikot
lol omail.
12 Ari ri ai kan, kitail solar pwaip-
wand ong pali uduk, pwen kapwa-
iada inong en uduk,
13 Pwe ma komail memaureki
uduk, komail pan mela, a ma ko-
mail pan kamela wiawia en pali
war ki Ngen, komail pan memau-
reta.
14 Pwe karos me weweideki
Ngen en Kot, nan irail seri en Kot
akan.
15 Pwe kaidin ngen en ladu, me
komail aleer, pwen pur ong masak,
a Ngen en seri, me komail aleer, me
kitail kin eker kida: Apa, Sam!
16 Pein ngen o kotin iang ngen
atail kadedeki, me kitail seri en Kot
akan.
17 A ma kitail seri kan, nan kitail
pil seri en soso, seri en soso en Kot
o kisan toun soso en Kristus, ma
kitail iang kamekam, kitail pil pan
iang linganla.
18 Pwe i asaer, me kamekam
en ansau et sota mau ong en ka-
paroki ong lingan kokodo, me pan
kasansaledang kitail,
19 Pwe audepan sappa poden
anane kaualap papasan en seri en
Kot ar pan maioda.
20 Pwe audepan sappa o pan-
galang mela, kaidin pweki pein in-
sen arail, a pweki i, me pang ir
alang kaporopor.
21 Pwe audepan o pil pan maioda
sang ni a lidulidui ong tiak en
soredi, ong maio en lingan en seri
en Kot akan.
22 Pwe kitail asaer, me aude-
pan sappa karos kin sangesanglol
o mimi pan wairok en naitik lao lel
met.
23 A kaidin irail eta, pwe kitail
pil iang, me mesenin Ngen, pil
pein kitail kin sangesang, auiaui
lao ansau en pali war atail ar kaw-
ilikapada.
24 Pwe kitail kamaurelanger ka-
poropor. A kaporopor me sansal,
i kaidin kaporopor; pwe me amen
kin ududial, menda en kaporo-
poreki?
25 A ma kitail kaporoporeki,
me kitail sota udial, kitail kin
kanongama auiauieta.
26 Pil Ngen o kotin sauasa kitail ni
atail luet akan, pwe kitail sasa, da
me kitail en poeki, o da me kon ong,
pwe pein Ngen o sangesangelol o
laolao kin kitail.
27 A me kin kotin kasauiada mon-
giong akan, mangi duen kupur en
Ngen, pwe a kin kotin laolaoki sa-
raui kan duen tiak en kupur en Kot.
28 A kitail asa, me karos kin ka-
mauiala me pok ong Kot akan, irail
me paeker duen ar kileledier.
29 Pwe me a kotin piladar mas
o, iei me a pil kotin kileledier, en
tialang mom en sapwilim a Ol, pwe
a en meseni nan pung en ri a kan.
30 A me a kotin kileledier mas o,
a pil kotin waronge irail edo, a me
a kotin warongedor, a pil kapung

irail alar, a me a kapungalar, a pil
kotin kalingan irail adar.
31 Ari, da me kitail en sapenki
mepukat? Ma Kot iang kitail, is me
pan kak palian kitail?
32 I me sota kotin kasampwaleki
sapwilim a Ol, pwe a kotiki wei
en wiliandi kitail, dadue, a so pan
kotin sapan iangaki dong kitail
meakaros?
33 Is me pan kapung ong en Kot
a piladar akan? Pwe Kot eta, me
kotin kapungada;
34 Is me pan kadeikada? Pwe
Kristus me matalar, me pil ka-
iasada o me pil kaipokedi ni pali
maun en Kot, o me pil kin laolao
kin kitail.
35 Is me pan irawei sang kitail ni
limpok en Kristus? Ansau apwal,
de masak, de kamekam, de isesol,
de kiliso, de kamasak, de kodlas?
36 Duen a intingidier: Pweki ko-
mui kit kamekame kilar kaukaule,
kit me wadok ong sip akan, me
kileledier ong kamela.
37 A ni mepukat karos kitail me
poedier kaualap pweki i, me pok
ong kitail er.
38 Pwe i asa, me kaidin mela, de
maur, pil kaidin tounlang kan, de
saupeidi, pil kaidin men met, de
men mur, de me manaman akan,
39 Pil kaidin men poe, de men
pa, de okotme pan kak irawei sang
kitail ni limpok en Kot, me mi ren
Kristus Iesus atail Kaun.

9

1 NGAI kin lokaia melel ren Kris-
tus, o i sota kin likam, pwe insen ai
o Ngen saraui kadede ia da,
2 Me i kin patautau o insensued
nan mongiong i kaukaule.
3 Pwe pein ngai inong iong en
riala, pwen dooki wei sang Kristus
pweki ri ai kan ni pali uduk.
4 Iei men Israel me udan seri en
Kot, me ar lingan, o inau kan, o
kapung, o upa Kot, o kokop akan
mia,
5 Me samaneki sam atail akan me
Kristus pil tapi sang ia ni pali uduk
a, me poedi meakaros, iei Kot me
iasanai kokolata, amen.
6 Pwe kaidin dene masan en Kot
so pwaida, pwe kaidin karos men
Israel, me tikidar Israel;
7 Pil kaidin karos seri kan, me
kisan kadaudok en Apraam; pwe
sang ren Isaak kadaudok om pan
tapi sang ia.
8 Ari, kaidin irail seri en Kot
akan, me seri kan ni tiak en uduk,
a seri en inau kan pan wad ong
kadaudok o.
9 Pwe i masan, masan en inau eu:
Ni ansau o I pan kodo, a Sara pan
naitikada seri ol amen.
10 A kaidin i eta, pwe pil Repeka
lao lisean ong sam atail Isaak.
11 Pwe ni ansau seri ko kaikenta
ipwidier, o pil kaikenta wiadar
meakot mau de me sued, o pwe
kupur en Kot en pwaida, kaidin ni
wiawia a ni lipilipil ren me piladar
o,
12 A kotin masani ong i: Me laud
o pan papa me tikitik!
13 Duen a intingidier: Iakop me
I pok ong er, a Esau me I likid-
malielar.
14 Ari, da me kitail en inda? Kot
me sapung? O so!
15 Pwe a kotin masani ong Moses:
I pan maki ong, me I men maki
ong, o I pan pokepoke, me I men
pokepoke.
16 Ari, sota katepa, ma amen pan
pein inong iong de tange wei, a ma
Kot pan kotin maki ong amen.
17 Pwe kisin likau me katitiki ong
Parao: Nan iet me I kilele uk adar,
pwe I en kasale kida uk ai mana-
man, o pwe mar ai en indandeki
sili ni sap akan karos.
18 Ari, a kin kotin maki ong, me a
kotin kupura, ap kapitakaila, duen
me a kotin mauki.
19 Koe ap pan indang ia: Ari da
me a kailong kin ia? Pwe is me kak
palian kupur a?
20 Ei melel aramas koe, is koe, me
men palian Kot? Da, dipisou pan

indai ong me wiadar i: Menda koe
wiai ong ia momuei?
21 Pala saun wiada dal sota man-
aman ong, en wia kida lopon en
pwel ota dal eu me kaselel, de eu
me sakanekan?
22 A Kot kotin kanongama ong
dal sued akan, me wiauier ong
lokidokila, ni a men kasaleda a on-
giong o manaman,
23 O a pil men kotin kasaleda a
dir en lingan ki dal en a mak kan,
me a kotin kaonopadar mas o en
linganla.
24 Iei kitail, me a kotin warongdo,
kaidin sang ren Sus akan eta, a pil
sang ren men liki kan.
25 Duen a pil kotin masanier nan
puk en Osea: I pan kaadaneki irail,
me kaidin nai, nai aramas akan, o
me so kompoke pai, kompoke pai.
26 A pan wiaui wasa o me a loki
ong irail: Komail kaidin nai ara-
mas, i wasa re pan adaneki seri en
Kot ieias.
27 A Iesaia likelikwir duen men
Israel: Ma seri en Israel akan pan
rasong pik en oror, lua ta pan mau-
rela.
28 Pwe a pan kotin kairela sap-
wilim a dodok o kamode kila ni a
pung, pwe Kaun o pan kotin wiada
dok motomot nin sappa.
29 O duen Iesaia masanier mas
o: Ma Kaun Sepaot so nikideki ong
kitail kaparapar, kitail pan dueta
Sodom o Komora.
30 Ari, da me kitail en inda duen
men liki kan me sota rapaki pung,
re diaradar pung, a pung eu, me
tapi sang poson.
31 A men Israel me inong iong
kapwaiada kusoned en pung, ap
sota konodi kusoned wet.
32 Pwekida? Pweki a sota tapi
sang ni poson a ni wiawia kan,
pwe irail dipikelekeleki takai en
dipikelekel.
33 Duen a intingidier: Kilang, I
pasonedi takai eu nan Sion, takai
en dipikelekel eu o paip en ka-
makar. A me pan poson i, a sota
pan sarodi.

10

1 RI ai kan, inong en mongiong i,
o ai ngidingid kin irail ong Kot pan
dore ir ala.
2 Pwe ngai kadede parail, me re
kin nantiong Kot, ap sasa tiak.
3 Pwe re sasa pung en Kot, ap
sosong kapwaiada pein arail pung,
ap sota duki ong pung en Kot.
4 Pwe Kristus kaimwisok pan ka-
pung o; karos me poson en pung
kila.
5 Pwe Moses masanier duen
pung en me pwili sang kapung
o: Aramas o, me kapwaiada song
pukat, a pan maur kila.
6 A iet me pung, me pwili sang
poson, kin inda: Der inda nan
mongiong om: Is me pan daudala
nanlang? Iet wewe: En wadido
Kristus.
7 De is me pan daudi wasa lol? Iet
wewe: En wadado Kristus sang ren
me melar akan.
8 A da me a kin inda? Masan o me
koren iong uk, a kin mi nan au om
o nan mongiong om; iei masan en
poson, me se kin padaki wei.
9 Pwe ma koe pan kadedeki au
om Iesus, me i me Kaun, ap poson
nan mongiong om, me Kot kotin
kaiasadar i sang ren me melar
akan, koe ap pan doro kila.
10 Pwe poson kin tapi sang nan
mongiong o, pwen pung kila, o
kadede kin tapi sang nan au o,
pwen maur kila.
11 Pwe kisin likau me masani:
Amen amen me pan poson i, sota
pan soredi.
12 Pwe sota irair eu nan pung en
men Sus o men Krik, pwe Kaun en
irail karos me ta men, me dir en
kalangan ong karos, me kin likwir
ong i;
13 Pwe amen amen me likwir ong
mar en Kaun o pan dore kila.
14 A iaduen, irail pan likwirlang i,
me irail sota poson? A iaduen, irail
pan kak poson i, me re saikenta

rong? A iaduen irail pan kak rong,
ma sota saunpadak?
15 A iaduen, irail pan kak padaki
wei, ma re sota pan pakadarala?
Duen a intingidier: Meid pai nä en
me padaki rongamau en popol, me
padaki rongamau en me mau kan!
16 A kaidin karos me peiki ong
rongamau. Pwe Iesaia masani:
Maing, is me kamelele at padak?
17 Ari, poson kin pwili sang
padak, a padak kin pwili sang
masan en Kot.
18 A ngai me inda: Irail sota ron-
gadar? O ei! Pwe ngil arail leler
sap karos, o ar padak lel ong irair
en sappa.
19 A ngai me inda: Israel sota
wewekier? Pwe iet kaieu, me
Moses masani: I pan kasarowei kin
komail, me kaidin nai aramas, o I
pan kamakara kin komail aramas
pweipwei kan.
20 A Iesaia kelail masani: Ngai
me kadiarokada sang ren me sota
rapa kin ia, o Ngai me pwara dong,
me sota idok ia.
21 A kotin masani duen Israel:
Kaukaule I kapawei pa i kat ong
aramas katiwo o kangudi kan.

11

1 ARI, iet me i men inda: Kot
kalikalar sapwilim a kan? O so!
Pwe ngai pil kisan men Israel, o
kadaudok en Apraam, o kainok en
Peniamin.
2 Kot sota kalikalar sapwilim a
kan, me a kotin piladar mas o. De
komail sota asa, da me kisin likau
masanier duen Elias ni a kadipa
men Israel mon Kot masani:
3 Maing, irail kamelar sapwilim
ar saukop akan, o karongk pasang
sapwilim ar pei saraui kan, a ngai
ta me lua, a irail pil rapakin ia,
pwen kame ia la.
4 A da me Kot kotin sapengki i?
Ngai me kanikidi ong ia ol isikid
me so kelepuki ong Paal.
5 Nan iduen ansau wet: Luan me
piladar akan mia pweki mak en
Kot.
6 A ma pweki mak, nan kaidin
pweki wiawia kan; pwe ma iduen,
mak solar pan mak.
7 Ari, iaduen mepukat? Me men
Israel raparapaki, re sota diaradar,
a me piladar akan diaradar, a me
tei kan kapitakailar.
8 Duen a intingidier: Kot kotiki
ong irail ngen en men mair, o por
en mas akan, pwe ren der kilang
wasa, o salong akan, pwe ren der
rong wasa lao lel ran wet.
9 O Dawid masani: Arail tepel en
wiala insar parail, o litip arail, o
kapup parail, o karia parail.
10 Mas arail en rotorotala, pwe
ren der kilang wasa, o irail en
kakos pena kokolata.
11 Ari, iet me i men inda: Irail
dipikelekel pwen pupedi? O so! A
pweki arail pupedi, en id kamau-
rela men liki kan, pwen kapopot
kin irail do.
12 Ari, ma arail pupedi id pai ong
sappa, a arail momalar id pai ong
men liki kan, ia wan pai, ma irail
karos pan sapaledo!
13 Pwe men liki komail, me i men
padaki ong, pwe ngai wanporon en
men liki kan, i men kaindinda ai
dodok.
14 Pwe ma i kak ong, i pan kain-
ong irail, me kit eu ni pali uduk
pwe akai re 'rail en dorela.
15 Pwe ma arail kalikilar id kala-
malam maula sappa, arail kas-
apaledo so pan kamaurela sang
ren me melar akan?
16 A ma kalap me saraui, plaua
amas pil pan saraui; o ma kalaua
me saraui, ra kan pil pan dueta;
17 A ma ra kai tapengok sang, a
koe ni om wos mal id peus iong, ap
iang nim pil en tuka o iang maurki
kalaua,
18 Koe ap der suaiki ong ra kan! A
ma koe suaiki ong irail, kaidin koe
me kin wa kalaua, a kalaua kin wa
uk.

19 Koe ap pan indada: Ra kan
tapengok wei sang, pwe i en id
peus ong.
20 Me pung; soposon, me re
tapengok kilar, a poson, me koe
maur kila, koe der aklapalap a
masak!
21 Pwe ma Kot kotin muei sang
udan ra kan, kalaka, pwe ele a pil
pan muei sang uk!
22 Ari, kilang kalangan o ongiong
en Kot; ongiong ong irail, me salon-
galar, a kalangan ong uk, ma koe
pan dadaurata a kalangan, a ma so,
koe pil pan tapengok sang.
23 A pil irail, ma irail sota pan
mimieta ni arail soposon, re ap pan
peus sapal, pwe Kot kotin kak ong
kapure irail do.
24 Pwe ma koe lepuk sang ni tuka
olip mal, ap peus sapal ong tuka
olip mau, a iaduen udan ra mau
kan, re sota pan kak pur ong udan
ar tuka?
25 Ri ai kan, i men, komail en
lelapok ki kaponepon wet, pwe
komail de aklolekong, duen apali
en Israel me kapitakailar, lao lel
ansaun irail me pilipildar ren men
liki kan pwarador.
26 Men Israel karos ap pan mau-
reda, duen a intingidier: Amen
pan kotido sang Sion, me pan
kawela karos me doo sang Kot
akan ren Iakop.
27 Pwe iet ai inau ong irail, i lao
lapwa sang irail dip arail akan.
28 Iran rongamau irail me
imwintiti pweki komail, a iran
lipilipil irail me kompokepa kan
pweki sam akan.
29 Pwe Kot sota kin kalukila a pai
en mak akan de me a kotin piladar.
30 O duen komail, me pil sota po-
son Kot mas o, a met komail aleer
mak, pweki arail soposon.
31 Iduen irail me sota poson mak,
me komail diaradar, iei me re pil
sota diaradar mak en Kot.
32 Pwe Kot me kotin kapata pena
irail karos ni soposon, pwen mak
pena ong karos.
33 O meid laud erpit en Kot o
a kotin mangi meakaros, sota
me kak weweki a kadeik kan, de
pameda al en a wiawia kan!
34 Pwe is me asaer kupur en
Kaun o, de is me padaki ong i
meakot?
35 De is me ki ong i meakot, pwen
depuk ong i?
36 Pwe meakaros tapi sang re a, o
mia pweki i, o wiai ong i, lingan en
ko ong i kokolata! Amen.

12

1 RI ai kan, i ap panaui ko-
mail pweki kalangan en Kot, ko-
mail en kida war omail, pwen
wiala mairong maur, me saraui o
kaperenda kupur en Kot, iei omail
kaudok me pung.
2 Komail der kaalemongin
sappa, a komail en kawilikapada
lol omail, pwe komail en kak
kasauiada, da me kupur en Kot, me
mau o kaperen, o unsok.
3 Ki mak, me i aleer, i indang
amen amen nan pung omail, en-
der inong iong pein i, laude sang
me kon ong, a en lamelame me a
en pung, duen Kot kotin nek ong
amen amen wan a poson.
4 Pwe duen ni pali war atail
kokon toto mia, a dodok en kokon
akan kaidin dupeneta,
5 Iduen kitail me toto, war ta ieu
ren Kristus, kitail ap kokon pena
nan pung atail.
6 Atail pai en mak akan mia ap
toror pasang, duen mak o me ki-
tail aleer: Ma deideikop kitail en
kokopada duen wan poson,
7 O ma dodok eu, kitail en kolekol
atail dodok; o ma saunpadak
amen, i en wiada padak,
8 Ma amen kin panaui, i en
panaui, ma amen kin kisakis wei,
a en opampap, ma kaun amen, a
en kanekanaiong, ma amen, kin
kalangan, a en peren kida.

9 Omail limpok ender sapung,
tateki me sued, tengeteng ni me
mau.
10 Omail limpok pena en tapi
sang mongiong omail; wauneki
amen, mon a pan waune kin uk.
11 Der tanganga ni omail dodok;
ngen omail en inong iong dodok
ong Kaun o.
12 Peren ni kaporopor;
kanongama ni ansau apwal;
podidi ong kapakap.
13 Kisakis ong saraui samama
kan; kasamo ki peren.
14 Kapaiada me kin paki komail;
kapaiada o der kariala.
15 Perenda ren me popol akan; o
sangesang ren me sangesang kan.
16 Komail minimin pena ni omail
lamelam, der inong iong meakot
me lapalap, a inong iong me tikitik;
komail der aklolikong.
17 Komail der depukki ong en
amen a me sued me sued, a in-
ong iong me kon ong aramas akan
karos.
18 Ma a pan kak pa omail, polaul
ong aramas akan karos.
19 Kompoke pai ko, komail der
pein depuk, o komail der madang
makar, pwe a intingidier: Ai
depuk, Ngai me pan depuk, me
Kaun o kotin masani.
20 Ari, ma om imwintiti amen
men mangadar, kamanga i; ma a
men nim piladar, kanim pileda,
pwe ma koe pan wia mepukat, nan
koe ap pan ki penang mong a kol
molus.
21 Koe der lodi ong me sued, a
poekidi me sued me mau.

13

1 AMEN amen en upa kaun akan,
me kin poe irail edi, pwe sota kaun
akan me sota sang ren Kot, a wasa
kaun akan mia, nan irail me ren
Kot.
2 Ari, me pan katiwo ong kaun
akan kin katiwo ong kusoned en
Kot, a me katiwo kan, pan lodi ong
kapung.
3 Pwe saupeidi kan sota kin ka-
masakki, me kin wia mau, pwe me
kin wia me sued. A ma koe sota
men masak kaun akan, en wiada
me mau, koe ap pan indandeki pa
'rail.
4 Pwe a papan Kot o iei me mau
ong uk, a ma koe wia me sued,
masak, pwe a sota kin wa mal kod-
las. Pwe a papan Kot o, pwen kame
me wia sued.
5 Iei me komail en peiki ong, a
kaidin pweki kamekam a pweki in-
sen omail.
6 Iei me komail pil wiai ong nop-
wei, pwe irail me papan Kot, me
kin kaukaule papa wet.
7 Komail ari kapungala omail
pwaipwand ong amen amen! Tak-
sis ong me taksis kin wiaui ong,
nopwei ong me nopwei kin wiaui
ong; masak, me masak kin ko ong;
ki ong wau, me wau kin ko ong.
8 Der pwaipwandeki meakot ong
amen; iet eta: Omail limpok pena,
pwe me kin pok ong amen, kin kap-
waiada kapung o.
9 Pwe iet akan: Koe der kamal!
Koe der kamela aramas! Koe der
pirap! Koe der norok! O ma pil
eu kusoned mia, iet orlepa: Koe en
pok ong men imp om due pein uk!
10 Limpok sota kin wia sued ong
men imp a. Ari, limpok audepan
kapung.
11 O pil met: Kitail en dedeki
duen ansau o, pwe auer leler, me
kitail en pirida sang mair, pwe
ansaun atail dorela me koren sang
ni tapin atail poson.
12 Pongpong daulier, a ran me
korendor. Kitail en pwilikidi
wiawian rotorot akan, ap ale tatan
marain.
13 Kitail en kekeid ni tiak mau,
pwe ni ran; der kaped en manga de
kamom soko, der samin de saut, de
luak, de peirin.
14 A komail ale Kaun Iesus Kris-
tus, o der kangongala pali uduk,
pwen angeda a inong sued.

14

1 KOMAIL apwali me luet ni poson o der kaping irail ada.

2 Amen kin lamelame, en kangkang song karos, a me luet kin kangkang wan tuka.

3 Meamen me kin kangkang, ender mamaleki, me sota kin kang; o me so kin kangkang, ender kadeikada me kin kang, pwe Kot kin apapwali i.

4 Pwe is koe, me kin kadeikada en amen a ladu, pwe ma a pan uda de pupedi a pan nain a saumas eta. Melel, a pan pil uda, pwe Kaun o me kotin kak ong kauada i.

5 Amen kin pilada a ran kasampwal mon me tei kan, a amen ran karos dupeneta re a; a amen amen en pung ni a lamelame.

6 Meamen me moaki ran eu, Kaun o me a moaki ong, me kin manga, Kaun o me a manga ong, pwe a kin dangke Kot, o me sota manga, nan Kaun o me a so manga ong, ap kin danke Kot.

7 Pwe sota meamen re 'tail kin memaur iong pein i, o sota me kin mela ong pein i.

8 Pwe ma kitail memaur, Kaun o me kitail kin memaur iong, o kitail mela, Kaun o me kitail pan mela ong, ari, kitail memaur de mela, sapwilim en Kaun o kitail.

9 Pwe i me Kristus matalar ap iasadar, pwen kaunda me melar o memaur akan.

10 Ari, menda koe kin kadeikada ri om? De koe, menda koe mamaleki ri om? Pwe kitail karos pan wisikelang mol en kadeik en Kot;

11 Pwe a intingidier: Kaun o kaukila pein i masani: Nä karos pan kelepuki ong ia, o lo karos kadede Kot.

12 Nan i kitail karos pan weokada pein kitail ong Kot.

13 Kitail ari ender kadeikada amen amen; a mak eta, kitail en kadeikada iet akan, ender ki ong ri atail kasasepa de men kamakar.

14 Ngai me lamedar o asadar pan Kaun Iesus, me sota okotme me udan samin; a meamen, me kasamineki meakot, nan i me samin ong.

15 Pwe ma ri om pan insensuedeki om kisin manga, koe sota kin weweid nin tiak en limpok; ender kawe kila om manga i, me Kristus mata kilar.

16 Komail ari kalaka, pwe omail wiawia mau de kalok sued:

17 Pwe wein Kot kaidin manga o nim, a pung, o popol, o peren ren Ngen saraui.

18 Pwe me kin papa Kristus ni mepukat, i me pung ren Kot o pil konekon ren aramas akan.

19 Kitail ari en inong iong meakan, me kin kareda popol o kamakamaui kitail pena amen amen.

20 Koe ender kawe kila kisin manga wiawia en Kot. Ari, karos me min, ap sued ong aramas amen, me luet ap mangamanga.

21 Me mau, koe ender kang uduk de nim wain, de wia meakot, me ri om ol pan pupe kidi, de makaraki, de kaluete kila.

22 A ma om poson mia ni mepukat, ari kamaui pein uk mon Kot. Meid pai, me sota kin kadeikada pein i ki meakan, me a kin kasampwaleki.

23 A meamen, me peikasal ap manga, me pakadeikadar, pwe a sota tapi sang poson. A karos me sota kin tapi sang poson, iei dip.

15

1 A MAK eta, kitail kelail akan, en sauasa me luet akan, ap der peren ki pein kitail.

2 Amen amen kitail en pok ong men impa, pwen kamauiala i.

3 Pwe Kristus pil sota kin pok ong pein i, a duen intingidier: Pakainak en me kainaki komui, me I dikidier raui.

4 Pwe karos me intingidier mas o, me intingidier, pwen padaki

dong kitail, pweki kanongama o
kamait en kisin likau kan kitail en
kaporopor.
5 Ari, Kot en kanongama o ka-
mait en kaminimin komail pena
duen Kristus Iesus.
6 Pwe komail en kalinganada Kot
o Sam en atail Kaun Iesus Kristus
ni lamalam ta pot o au ta ieu.
7 I me komail en apapwali pena
dueta Kristus me kotin kasamo ko-
mail ong lingan en Kot.
8 Pwe ngai inda, me Iesus Kris-
tus wialar papan sirkomsais pweki
melel en Kot, pwen kapwaiada
inau kan ong sam akan.
9 Pwe men liki kan en kalin-
ganada Kot pweki a mak duen a
intingidier: I me I pan kadededa
komui ren men liki kan o kauleki
mar omui.
10 O pil eu me a kotin masani: En
popol komail men liki kan iangaki
sapwilim a aramas!
11 O pil eu: Kapinga Kaun o, ko-
mail men liki kan karos o kalin-
ganada i, komail wei karos!
12 O pil eu me Iesaia masani:
Ip en Iese pan pwarado, a pan
pwarado, pwen kaunda men liki
kan, i me men liki kan pan kaporo-
poreki.
13 Ari, Kot en kaporopor en
kadire kin komail peren o popol
karos ni poson, pwe omail kaporo-
por en laudeki manaman en Ngen
saraui.
14 A ngai asa mau duen komail
ri ai kan, me komail dir en kamau
o audaudeki erpit, o koiokki ong
panapanaui pena amen amen.
15 Ari so, ri ai kan, i inting wong
komail er duen met, pwen kata-
man kin komail mak eu, me Kot
kotiki ong ia er.
16 Pwe i en papan Kristus Iesus
ong men liki kan, padapadaki
wong ir rongamau en Kot, pwe
men liki en wiala mairong eu, me
konekon, me kasaraui kila Ngen
saraui.
17 I me i kak suaiki pan Kristus
Iesus pweki meakan me sapwilim
en Kot.
18 Pwe i sota pori ong inda
meakot, me Kristus sota kotiki ong
ia, i en kalua men liki ong peik, ki
ai padak o wiawia kan.
19 O kilel o manaman akan, en
Ngen saraui. Ari, i me i kadire
kila rongamau en Kristus sap
karos, tapiada Ierusalem, ap lel
ong Ilirien.
20 Ngai nantiong ni ai padaki
rongamau wasa me saikenta asa
duen Kristus pwe i de kauada pon
pason en amen.
21 A duen a intingidier: Me saik
kalok ong irail pan kilang, o me
sota rong, re pan weweki.
22 Nan i me karompwa ia pan
pak toto, pwen sota kak pwar wong
komail.
23 A met solar wasan dodok ni
sap pukat, a par toto me i inong
iong en pas wong komail.
24 I lao sailokelang Spanien, i pan
pwar wong komail, pwe i kaporo-
poreki, me i pan sup wasa o ap
kilang komail, a komail pan kalua
ia lang wasa o murin ai kaserloleit
re omail.
25 A met i pan sailokelang
Ierusalem, pwen papa saraui kan.
26 Pwe men Masetonien o Akaia
kan mauki kisakisa wei ong saraui
samama kan, me mi Ierusalem.
27 Irail mauki pwe re pil pwaip-
wand ong irail, pwe ma men liki
kan pwaisanekier arail pai ngenin,
nan me kon ong, irail en pakisakis
dong irail ar pai pali war.
28 I lao kapwaiadar mepukat o
ki ong irail er kisakis sapan wet, i
ap pan sup re omail o daululang
Spanien.
29 A i asadar, i lao pwaralang
komail, i pan dir pai ki en Kristus.
30 A ri ai kan, i ap poeki ko-
mail pan atail Kaun Iesus Kristus
o limpok en Ngen pwe komail en
dauki pena ong ia omail kapakap
kin ia ong Kot.

31 Pwe i en piti sang men Iudäa
soposon akan, o pwe ai dodok ong
Ierusalem en sauasa saraui kan.
32 Pwe i en perenki lel ong komail
pan kupur en Kot o iang komail
tapwenda.
33 Ari, Kot en popol en kotikot re
omail karos! Amen.

16

1 I ap kakaliki ong komail ri atail
li Pepe, me kin papan momodisou
en Kenkrea,
2 Pwe komail en kasamo i pan
Kaun duen me kon ong saraui kan,
o komail sauasa i ni meakaros, pwe
i me sauas pan me toto o pil ngai.
3 Ai ranamau ong Prisila o Ak-
wila, me sauas pai ren Kristus
Iesus.
4 Me inepai ia da, me kaidin ngai
eta, me kin danke ira pwe pil mo-
modisou akan karos nan pung en
men liki kan.
5 Pil momodisou nan im ara.
Ranamau ong kompoke pai Epene-
tus me tapiada momodisou en
Kristus nan Asien.
6 Ranamau ong Maria, me kadek
papa kit.
7 Ranamau ong Andronikus o Iu-
nias, kompoke pai kan o me iang ia
salidi, me masamas ren wanporon
akan, me sau ong Kristus mo i.
8 Ranamau ong Aplias, me kom-
poke pai ren Kaun o.
9 Ranamau ong Urpan, sauasa
pat ren Kristus, o Stakis kompoke
pai.
10 Ranamau ong Apeles, me
dadaurata ren Kristus, ranamau
ong toun im en Aristopulus.
11 Ranamau ong Erodion kom-
poke pai. Ranamau ong toun im en
Narsisus, me papa Kaun o.
12 Ranamau ong Tripäna o Tri-
posa, me papa Kaun o. Rana-
mau ong kompoke pai Persis, me
porisok ni a dodok ong Kaun o.
13 Ranamau ong Rupus, me pilip-
ildar ren Kaun o o in a pil in ai.
14 Ranamau ong Asinkritus,
Plekon, Ermas, Patropas, Ermes o
ri atail akan, me mi re ’rail.
15 Ranamau ong Pilolokus, o Iu-
lia, o Nereus, ri ai li, o Olimpas, o
saraui kan karos, mi re ’rail.
16 Komail ranamauki pena metik
saraui. Momodisou en Kristus
akan kin ranamau ong komail.
17 Ari, ri ai kan, i panaui ko-
mail, komail en kileledi, me kin
kamueit pasang o kamakar mo-
modisou palian padak o me komail
aleer; komail ari muei sang irail.
18 Pwe song pukat sota kin papa
atail Kaun Iesus Kristus, a pein
kaped arail o kotaueki ar kadek
lokaia o widing mongiong en me
lelapok kan.
19 Pwe omail peik me indand sili
lel penang aramas karos. I me i
peren kida komail. A i men, komail
en koiokki ong me mau kan, ap
sokoiokki ong me sued akan.
20 A Kot popol pan kasuk pasang
Satan pan nä omail eden. Mak en
atail Kaun Iesus Kristus en mimi-
eta re omail!
21 Timoteus ai warok en dodok, o
kompoke pai ko Lusius, o Iason, o
Sosipater kin ranamau ong komail.
22 Iet ngai Tertius me intingiedier
kisin likau wet, ranamau ong
komail pan Kaun o.
23 Kaius me kin apapwali ia o
momodisou, a ranamau ong ko-
mail. Erastus, sile pan kanim wet,
a ranamau ong komail, o ri atail
Kwartus.
24 Mak en atail Kaun Iesus Kris-
tus en mimieta re omail karos!
Amen.
25 A me manaman ong katinada
komail duen ai rongamau, o duen
padak iran Iesus Kristus, me kin
kasaleda, me sota sansal sang nin
tapin kaua kokodo lel met,
26 A met a sansaledar, pwe kisin
likau en saukop akan kaloki ong
men liki kan karos duen kusoned
en Kot ieias, pwe ren poson o peik;
27 I Kot eta me erpit, lingan en

ko ong i ki Iesus Kristus kokolata!
Amen.

EN PAULUS A KISIN LIKAU KAIEU ONG MEN KORINT

1 PAULUS me paeker, en wiala
wanporon en Iesus Kristus amen
pan kupur en Kot o ri atail
Sostenes,
2 Ong momodisou en Kot me
mi Korint, me saraui kila Kristus
Iesus, me paeker en saraui o karos
me kin likwir ong mar en atail
Kaun Iesus Kristus ni deu arail o
deu at.
3 Mak o popol sang ren Kot Sam
atail o atail Kaun Iesus Kristus en
mi re omail!
4 I kin danke ai Kot kaukaule
pweki mak en Kot ong komail,
me papanga dong komail sang ren
Kristus Iesus,
5 Pwe komail me pai kidar i
ni meakaros, ni masan karos o
lolekong karos;
6 Duen kadede iran Kristus a ten-
giteng re omail;
7 Pwe sota pai en mak eu, me ko-
mail saik pai kidar; ni omail auiaui
kasansal en atail Kaun Iesus Kris-
tus.
8 Me pil pan kotin kasone komail
di lao lel imwi, pwe en solar dip
omail lao lel ni ran en atail Kaun
Iesus Kristus.
9 Kot me melel, me komail paek-
erdo, pwen sau pena ren sapwilim
a Ol Iesus Kristus atail Kaun.
10 Ri ai kan, i panaui komail ni
mar en atail Kaun Iesus Kristus,
komail en wiaki eu ni omail kasoi
kan, pwe komail de wuki pasang
nan pung omail, a komail en mi ni
lamalam ta pot o kapung ta ieu.
11 Ri ai kan a kalok dong ia sang
toun im en Kloe, me dene komail
kin akamai pena nan pung omail.
12 A iet me i men inda, amen
komail kin inda: Ngai nain Paulus
amen; a ngai nain Apolos amen; a
ngai nain Kepas amen; a ngai nain
Kristus amen.
13 Iaduen, Kristus me lop
pasang? Iaduen, Paulus me
lopu kin komail er? De komail
paptaisekier ni mar en Paulus?
14 Ngai me danke Kot, me sota
meamen re omail, me i paptaisela,
Krispus eta o Kaius;
15 Pwe amen de inda, me ngai
wia paptaise ong ni pein ad ai.
16 A toun im en Stepanas i pil
paptaisela; a solar me i asa, me i
paptaisela.
17 Pwe kaidin en wia paptais, me
Kristus poron kin ia la, a pwen
padaki rongamau, kaidin ni tiak
kadek lokaia, pwe lopun Kristus de
mal la.
18 Pwe masan duen lopu me mal
kot ren me lokidokilar akan, a
manaman en Kot ong ir, me pan
dorela.
19 Pwe a intingidier: I pan tiakedi
lolekong en me lolekong kan, o
karotongala marain en me marain
akan.
20 Ia me lolekong o? O ia
saunkawewe o? Ia me lolekong o
en pali pa? Dadue, Kot sota wia
lamponki me erpit en pali pa?
21 Aramas akan sota asa Kot
pweki udan ar lolekong. Kot ap
kupureda, en kamaur kida, me po-
son akan padak mongai.
22 Pwe Sus akan kin poeki kilel
akan, a men Krik kin roporop
lolekong.
23 A kit kin padaki Kristus me
lopuedar, men kamakar ong Sus
akan o ong men liki kan kasoi mal.
24 A ong me paeker akan, men
Sus o pil men Krik, se kaweweda
Kristus manaman en Kot o erpit en
Kot.
25 Pwe soerpit en Kot me sikida
sang en aramas akan ar lolekong,
o luet en Kot me kelail sang en
aramas akan ar kelail.
26 Ri ai kan, komail kilang duen
omail paeker. Pwe kaidin me toto
ren me lolekong en pali uduk kan.
Pil kaidin me toto ren me poe kan,

pil kaidin toto ren me masamas
akan, me pilipildar.
27 A Kot kotin piladar me
so lolekong nin sappa, pwen
kapouiala me lolekong kan; o Kot
me kotin piladar me luet nin sappa
kan, pwen kapouiala me kelail
akan.
28 O me mal nin sappa, o me so
konekon, i me Kot kotin piladar, o
me sota meakot, pwen kawela me
lapalap.
29 Pwe uduk der aksuaiki mon
Kot.
30 A komail tapi sang i ren Kristus
Iesus, me wialar atail erpit sang
ren Kot, o pung, o saraui, o maur
patail.
31 Pwe duen a intingidier: Me
men suaiki, i en suaiki Kaun o.

2

1 RI ai kan, ni ai pwara wong
komail er, kaidin ni kadek lokaia
de lolekong en aramas, me i padaki
ong komail er kadede en Kot.
2 Pwe i sota wia kin ia, en asa
meakot nan pung omail, Iesus Kris-
tus eta o a kalopuela.
3 O ngai mimi re omail ni ai luet,
o masak, o rerer toto.
4 O ai kasoi o ai padak kaidin
ni kadek lokaia en lolekong, a ni
kadede en Ngen o manaman.
5 Pwe omail poson de pasoneki
lolekong en aramas akan, a mana-
man en Kot.
6 Ari so, me kit kin padapadaki
me lolekong ren me unsok kan, a
kaidin lolekong en sappa et, o pil
kaidin en saupeidi kan en sappa et,
me pan sarodi,
7 A kit kin padaki duen erpit en
Kot me rir, iei me so sansal, me Kot
kotin kileledier ni en sappa saik
mia, pwen kalinganada kitail,
8 Me sota saupeidi en sappa men
asadar, pwe ma re asaer i, re sota
pan kalopuela Kaun en lingan.
9 A duen a intingidier: Me sota
mas eu udialer, o me sota salong
eu rongadar, o me sota ko ong nan
mongiong en aramas amen, iei me
Kot kotin kaonop ong, me pok ong
i.
10 A Kot kotin kadiarok ong kitail
ki Ngen e, pwe Ngen kin kotin ra-
paki meakaros, pil duen kupur en
Kot.
11 Pwe is aramas, me kin asa
duen lol en aramas akan, pwe ngen
en aramas eta me mi re a? Iduen
Kot, sota me asa meakan me udan
Kot, pwe Ngen en Kot eta.
12 A kaidin ngen en sappa, me kit
aleer, a Ngen en Kot, pwe kit en
asada meakan, me Kot kotiki ong
kitail er.
13 I me kit pil kin padaki wei,
kaidin ni lokaia o mangin pan
lolekong en aramas, a ni masan
akan, me Ngen kotin kaweweda,
kareda dipisou ngenin akan.
14 A aramas ip pwel sota kin ale
meakot ren Ngen en Kot, pwe me
mal kot ong i, pwe a sota kak ong,
pwe mepukat kin kasauiada ren
Ngen.
15 A me ngenin kin kasauiada
meakaros, ap sota amen me pan
kak kasauiada i.
16 Pwe is me asa duen kupur en
Kaun o, de is me pan kak padaki
ong i meakot? A Ngen en Kristus
kotikot lol atail.

3

1 ARI ri ai kan i sota kak padaki
ong komail dueta ong aramas
ngenin, a ong me uduken o kisin
seri en Kristus akan.
2 I kamanga kin komail pil en
didi, a kaidin kisin manga, pwe
komail saikenta kak ong, o komail
pil sota kak ong ansau wet.
3 Pwe komail non uduken pwe
iaduen, ma peirin o akamai, mi re
omail, komail so uduken o weweid
ni tiak en aramas akan?
4 Pwe amen kin inda: Ngai nain
Paulus amen, a amen: Ngai nain
Apolos amen. Komail so kin mi nin
tiak en aramas?
5 Pwe is Apolos? O is Paulus,
kaidin papa kai, me komail asa

sanger lamalam duen Kaun o kotin
pang ong amen amen?
6 Ngai me padukedier, a Apolos
me kalamu ir adar, a Kot me kotin
kaparadar.
7 Ari kaidin i meakot, me
padukedi, pil kaidin i, me kalamu
ir adar, a Kot eta, me kotikidar wa
kan.
8 Ari, me kin padukedi o me kin
kalamu ir adar, ira dupeneta, o
amen pan katingki iran ara dodok.
9 Pwe kit me sauas pan dodok
en Kot, a komail sapasap en Kot, o
sapwilim en Kot a kakau im.
10 Ngai me wiadar pason ki mak
en Kot me i aleer duen sause
lolekong amen, a amen usewei
kakau poa, a amen amen en kalaka
duen a kakau pon pason wet!
11 Pwe sota me pan kak wia
eu pason, me pan toror sang me
wiauier, i eta: Iesus Kristus.
12 Ari, ma amen pan kauada
pon pason wet kold, silper, takai,
kasampwal, tuka, rä, pain kit akan,
13 Nan wiawia en amen amen
pan sansaleda, pwe ran o pan ka-
pareda due, pwe a pan kadiarok
kida kisiniai. Pwe kisiniai pan
kasaleda wiawia en amen amen.
14 Ma wiawia en amen, me a
kauadar poa, pan mimieta, a pan
kating.
15 A ma wiawia en amen pan ron-
gala, a sota pan kating. A pein i pan
dorela duen amen, me pitila sang
nan kisiniai.
16 Komail sota asa, me komail
tanpas en Kot, o Ngen en Kot
kotikot lol omail?
17 A ma amen kawela tanpas en
Kot, nan Kot pan kawela i, pwe tan-
pas en Kot me saraui, ari iei komail.
18 Sota amen en kotaue pein i!
Ma amen nan pung omail lame-
lame ansau wet, me a lolekong,
mak eta, en wiala ol pweipwei
men, pwen wiala lolekong amen.
19 Pwe lolekong en sappa et me
song en pweipwei ren Kot, pwe a
intingidier: A kin kaloe kidi me
aklolekong pein ar widiwiding.
20 Pil eu! Kaun o kotin mangi,
lamalam en me aklolekong kan,
me mal.
21 Ari, sota amen en akkeleki ara-
mas akan, pwe omail meakaros;
22 Ma Paulus, de Apolos, de
Kepas, de sappa, de memaur, de
mela, de ma men met, de men mur,
pwe karos me omail.
23 A komail sapwilim en Kristus,
a Kristus sapwilim en Kot.

4

1 ARAMAS akan en wia kin kit
papa en Kristus o saunkoa pan me
rir akan ren Kot.
2 A iaduen saunkoa kan? Amen
amen en lelapok.
3 I sota insenoki, me komail de
kapung en aramas kasaui ia da.
Pein ngai pil sota kasaui ia da.
4 Pwe sota me i pein asa, a kaidin
met, me i pung kila, a Kaun o me
kin kasaui ia da.
5 Ari, komail depa kasaui okotme
mon a ansau, a lao Kaun o pan
kotido, me pan kasansale dang
marain okiok en me rotorot akan
o kadiarokada lamalam en nan
mongioing akan, amen amen ap
pan indandeki ren Kot.
6 Ri ai kan, mepukat i kin inda
duen ngai o Apolos, pwe komail en
ale sang kit, pwe amen ender lame-
lame, me a siki sang me intingi-
dier, pwe komail ender aklapala-
paki amen, ap palian me teio.
7 Pwe is me mone kin uk? A sota,
me mi re om, me koe sota aleer.
A ma koe aleer meakaros, menda
koe kin suaiki, likamata koe sota
aleer?
8 Komail medier o kapwapwalar,
o komail kin kaunda, ap sota ale
sang kit. I men, komail en kaunda,
pwe kit ap pil pan iang komail
kaunda.
9 Pwe i lamelame, me Kot kotin
wiai ong kit wanporon akan, en
tikitik melel, me mau ong mela,
pwe kit wialar men kapuriamui eu

ni sappa mon tounlang o aramas
akan.
10 Kit me song en pweipwei
pweki Kristus, a komail me
lolekongki Kristus; kit me luet,
a komail me kelail; komail me
indand mau, a kit me indand sued.
11 Kokodo lel auer met kit men
mangadar, o pil men nim piladar,
o kiliso, o se kin kalokolok, o sota
deu at.
12 O dodok ni pein pa at; kit me
kalok sued, a se kin kapaiada, kit
me kalokolok, a se kin nenenla; Ni
at pakaraun mal, kit kin kapakap.
13 Kit wialar tatan kid o kopataun
aramas karos.
14 I intingiedier mepukat kaidin
pwen kanamenok komail, a pwen
panaui komail nai seri kompok
kan.
15 Pwe ma omail saunpadak pan
Kristus me nen, nan sam omail
akan me sota non toto, pwe ngai
me kaipwi komail ren Kristus Iesus
ki rongamau.
16 I ari poeki re omail komail en
idauen ia do.
17 Pwe i me i kadarki wong ko-
mail Timoteus nai seri kompoke
o lelapok pan Kaun o pwen kata-
man kin komail duen al ai kan pan
Kristus, duen me i kawewedar ni
momodisou karos.
18 Akai komail me aklapalap liko-
mata i sota pan pwar wong komail.
19 A i pan pwar wong komail
madang, ma Kaun o pan kotin
kupura. I ap pan kilang kaidin
padak en me aklapalap akan, a me
manaman.
20 Pwe wein Kot sota mi ni kasoi
a ni manaman.
21 Da me komail mauki? I en
pwar wong komail wa sokon, de
limpok o ngen en opampap?

5

1 I PIL rongadar, me nenek kin
wiaui nan pung omail. A eu song
en nenek, me sota kin wiaui ren
men liki kan; pwe dene amen
paudeki en a papa a paud.
2 A komail me aklapalap, ap sota
insen suedeki o kasapokela sang
komail, me wiadar met.
3 A ni ai doo sang komail ni pali
war, ap koren iong komail ni pali
ngen i iet me i kapungadar, dueta
amen, me mi re omail,
4 Ni mar en atail Kaun Iesus, ni
atail pokon pena re omail ni pali
ngen atail, ki manaman en atail
Kaun Iesus.
5 Me wiadar met i pangalang Sa-
tan, pwen kawela uduk o, pwe
ngen o en kamaurela ni ran en
Kaun Iesus.
6 Kaidin me mau omail suaiki.
Komail sota asa, me kalap kis kin
kamutala dolepa karos?
7 Ari, kokowei sang kalap kitai,
pwe komail en wiala plaua amas
kap, pwe komail udan plaua amas
kap, pwe atail pasa Kristus ka-
matalar.
8 Kitail ari en wiada atail pasa,
kaidin ni kalap kitai, pil kaidin ni
kalap lemai de me sued, a ni plaua
amas kap ni pung o melel.
9 Ngai inting wong komail er nan
kisin likau o, pwe komail ender
waroki ong me nenek kan.
10 Ari mepukat i sota kin inda
duen me nenek ren men liki kan,
de me norok kapwa, de me lolap
akan, de me wun ani, pwe ma idue,
komail en katoror wei sang sappa.
11 A met i inting wong komail
er ender waroki ong amen, me
adaneki saulang, ap nenek, de me
norok kapwa, de kati ani mal,
de lalaue amen, de kamom soko,
de me lolap; komail ender iang i
manga.
12 Pwe menda re i men liki?
Kaidin ai dodok en kadeik irail
ada. Komail sota kin kadeikada
nan pung omail?
13 A me mi liki ko, Kot pan kotin
kasapoke wei sang re omail me
sued o!

6

1 A MA amen wia sapung ong
amen, menda komail kapung pena

mon men liki kan, a so mon me
saraui kan?
2 De komail sota asa, me sa-
raui kan pan kadeikada sappa?
A ma sappa pan pakadeikeki ko-
mail, iaduen, komail sota itar ong
kadeikada kisin dodok tikitik kan?
3 Komail sota asa, me kitail pan
kadeikada tounlang kan? Nan
melel kaualap pil kisin tiak tikitik
en maur et.
4 A ma komail kin kadeikeki tiak
en maur et iaduen, komail kin ka-
pukapung iangaki me sota indant
mau ren momodisou?
5 Mepukat i indai ong komail,
pwen kanamenok komail. Pwe
sota amen re omail, me lolekong?
Sota amen me itar ong en wiada
kapung nan pung en ri a kan?
6 A amen kin akamai ong amen ri
a mon me soposon akan.
7 Ari, omail akamai nan pung
omail pil udan sapung. Menda
komail sota mueidala meakot?
Menda komail sota kin nenenla?
8 A komail kin sapung o kotaue
ong ri omail akan.
9 De komail sota asa, me sa-
pung kan sota pan sosoki wein
Kot? Kalaka pein komail! Pwe me
nenek de me kati ani likam akan,
de me kamal, de me dir en inong
sued, de me madong saut ong ol
oko.
10 De men pirap, de me norok
kapwa, de kamom soko, de
kinekine mal, de kuli kapwa kan
sota pan sosoki wein Kot.
11 Iduen akai komail mas o, a met
komail wideudier, o kasarauialar,
o pung kilar mar en Kaun Iesus o
Ngen en atail Kot.
12 A muei ong ia meakaros, a
kaidin karos me kin kamau ia la; a
muei ong ia meakaros, a sota, me
pan poe ia di.
13 Melel, kisin manga me mau
ong kaped o, o nan kapedi wasan
kisin manga en ko ong ia. A Kot pan
kotin kawe ira la karos. A pali war
o wiaui ong Kaun o, a kaidin ong
nenek, a Kaun kotin apapwali pali
war o.
14 A Kot me kotin kaiasadar Kaun
o, a pil pan kotin kaiasa kida kitail
manaman.
15 Komail sota asa, me war omail
kokon en Kristus? A iaduen, i en
ale kokon en Kristus, wia kin ir
kokon en li nenek amen? O so!
16 De komail sota asa, meamen
me waroki ong li nenek amen, me
ira pan wiala war ta ieu? Pwe
a kotin masanier: Ira pan wiala
uduk ta ieu.
17 A me waroki ong Kaun o nan a
pan ngen ta ieu re a.
18 Komail tange wei sang nenek,
pwe dip karos, me aramas kin wia,
kin wiaui likin war a, a me kin
nenek, kin wiada dip ong pein war
a.
19 De komail so asa, me war
omail tanpas en Ngen saraui me
kotikot lol omail, me komail aleer
sang ren Kot, a kaidin uta ’mail
komail.
20 Pwe komail neti kidar pai eu,
komail ari kalinganada Kot ki war
omail.

7

1 A IET duen me komail intingie
dong ia, a mau ong aramas amen,
a ender sair li amen.
2 Ari so, amen amen en ale pein a
warok li, o amen amen en ale pein
a warok ol, pwen der dender.
3 Ol o en wiai ong a warok li me
inen, a pil dueta li ong a warok ol.
4 Li o sota kak poedi pein war a,
a a warok. Pil dueta ol o sota kak
poedi pein war a, a a warok.
5 Der so oke amen amen, ma so,
pweki inau ansau kis, pwen mot
isesol rer ekis o kapakap, ap pur
pena, pwe Satan de kasongesong
komail omail so oke pena.
6 Mepukat kaidin kusoned eu,
pwe pein ai lamelam.
7 A i men aramas akan karos en
dueta ngai. A amen amen aleer
pein a pai en mak sang ren Kot
duen amen amen.

8 A ngai indai ong me so papaud
o li odi kan, me mau irail en dadaur
dueta ngai.
9 A ma irail sota kak ong, irail
en papaud; me mau papaud sang
dender.
10 O ong me papaud akan ngai
me ilaki wei, a kaidin ngai pwe
Kaun o: Li papaud ender kamuei
wei sang a warok!
11 A ma a muei wei sanger, i
en dadaurata a kirip de kadeke a
warok, o ol ender kasela a warok.
12 Kaidin Kaun o, pwe ngai men
indang me tei kan: Ma ri atail
ol amen mia, me a paud soposon
amen, ap men mimieta re a, a en-
der kasela li o.
13 Pil dueta li amen, ma a warok
soposon amen o a men mimieta re
a, a ender kasela ol o,
14 Pwe ol soposon me kasaraui
kilar li o, o li soposon kasaraui kilar
ol o, pwe ma a so due met, noumail
seri kan me samin, a met irail me
saraui.
15 A ma me soposon o pan muei
wei sang, ari i en muei wei sang;
ri ol de ri li sota kin kaupindi ni
mepukat. A Kot me kotin molipe
kitail, pwen popol pena.
16 Pwe iaduen, koe li o, koe asa,
me koe pan kak kamaurela ol o? De
koe ol, koe pan kamaurela li o?
17 A duen Kaun o pang ong amen
amen, duen Kot molipe ong amen
amen, iduen dadaurata; nan iduen
ngai ilakilang momodisou akan
karos.
18 Ma amen me paeker ni sirkom-
sais, i en dadaurata a sirkomsais, a
ma amen me paeker ni sosirkom-
sais, i ender iang sirkomsais.
19 Pwe kaidin meakot sirkom-
sais, o pil kaidin meakot sosirkom-
sais, a wiawia kusoned en Kot
akan.
20 Amen amen en dadaurata
udan a koa ni a paeker.
21 Ma koe paeker ni om ladu, koe
der insensuedeki, a ma koe pan
kak maioda sang, ari pil me mau.
22 Pwe ladu men, me paeker ong
Kaun o, nan a maio ren Kaun o; o
pil dueta me maio men paeker ap
pan ladun Kristus men.
23 Komail me neti kidar pai eu,
der wiala ladun aramas akan.
24 Ri ai kan, amen amen dadau-
rata ut arail ren Kot.
25 A duen peinekap akan, sota
kusoned eu sang ren Kaun o; a pein
ai lamelam mia, pwe i aleer mak en
Kaun, pwen kak melel.
26 Iet me i lameda, me mau ong
aramas sota papaud, pwe ni ansau
apwal wet.
27 Ma koe kapapaud ong li amen,
ender men muei sang, a ma so om
paud mia, ender rapaki li amen.
28 A kaidin dip eu, ma koe pan
papaud; o ma seripein amen pan
papaud, kaidin dip. A a pan apwal
ong mepukat ni pali uduk arail. A
ngai sota men, me apwal kot en lel
ong komail.
29 A ri ai kan, mepukat i indada,
pweki ansau o me motomot. A pil
eu: Me mau ong me ar warok mier,
en wia dene sota ar warok;
30 O me kin sangesang, dene sota
sangesang; o me kin pereperen,
dene sota ar peren; o me kin
netinet, dene sota ar kapwa.
31 O me dodokki sappa, ren
kalaka, pwe eder wiaki me sued.
Pwe mom en sappa et pan rosala.
32 A i men, komail ender lodi ong
me apwal. Me sota papaud, kin ap-
wali me sapwilim en Kaun o, duen
a pan kaperenda Kaun o.
33 A me papaud, kin lamelame,
me kon ong sappa, duen a pan
kaperenda a paud.
34 A nan pung en li papaud o
peinekap me wuk pasang: Me sota
papaud, kin apwali me sapwilim
en Kaun o, pwen saraui ni pali war
o pil ni pali ngen; a me papaud, kin
inong iong me kisan sappa, duen a
pan kak kaperenda a warok.
35 Mepukat i inda wei, pwen ka-
maui komail, a kaidin pwen saliedi

komail, a pwen sauasa komail,
pwe karos en inen o pung re omail,
o pwe komail en papa Kaun o.
36 A ma amen lamelame, me sa-
pung, ma a sota pan mueid ong na
seripein, me mau ong papaud, en
papaud; ari, a pan wia duen me a
mauki, pwe kaidin dip, ma a pan
mueid ong i en papaud.
37 A ma amen me kelail ni mon-
giong i, pil kelail ong kaunda, pein
insen a, ap inauki ong nan mon-
giong i en kolekol na seripein, i me
mau.
38 Ari, ma amen pan papaud me
mau, a ma amen sota pan papaud,
me mau sang.
39 Li papaud amen me kaupina
kidi pung en papaud arain a warok
memaur; a ol o lao mela, nan a
maio ong kapapaud, me a mauki, i
eta; a en wiaui ren Kaun.
40 Meid pai, ma a pan dadaurata
a kirip duen me i lameda, A ngai
asa, me Ngen en Kot pil kotikot re
i.

8

1 A kitail asaer duen mairong
ong ani mal, pwe kitail karos
me lolekong. A lolekong eta kin
kaaklapalapiela, a limpok kin
kamauiela.
2 A ma amen aklapalapaki a
lolekong, nan a sota non dedeki
duen me itar ong en asa.
3 A ma amen pok ong Kot, nan
Kot me mangi i.
4 A kitail dedekier duen manga
uduk en mairong ong ani mal
akan, pwe ani mal amen sota
katepa nin sappa, o sota amen Kot,
pwe i me ta men.
5 Pwe ma akai mia, me adaneki
kot, me kin mimi nanlang de nin
sappa, pwe kot toto o monsap toto
mia;
6 A atail Kot me ta men, me Sam,
me dipisou karos tapi sang re a,
o me kitail wiaui ong. O atail
Kaun me ta men: Iesus Kristus, me
wiadar meakaros, o me kitail pil
wiaui kidar i.
7 A kaidin karos me asa mepukat,
pwe akai mia, me lamelame, me
ani mal meakot, ap kangkang uduk
en mairong ong ani mal, o iei insen
luet arail kin samin kila.
8 A kisin manga sota kin sauasa
kitail ren Kot. Ma kitail sota pan
manga, kitail sota pan sued kila,
a ma kitail pan manga, kitail sota
pan mau kila.
9 A kalaka komail, pwe omail sal-
adokalar ender kadipikelekel ong
me luet akan!
10 Pwe ma koe, me asa tiak, ap
mangamanga nan im en ani mal
o, a me luet amen pan kilang
om mangamanga, ap aima kida
nan insen a, ap iang mangamanga
mairong en ani mal akan,
11 Iduen ri atail luet amen, me
Kristus mata kilar, pan mekila om
saladok.
12 A ma iduen omail dip iong ri
atail akan, me kin kawela insen
luet arail, nan komail kin wia dip
iong Kristus.
13 Ari ma kisin manga kamakar
ri ai, i solar pan manga uduk koko-
lata, pwe i de kamakar ri ai.

9

1 KAIDIN ngai maiodar? Kaidin
wanporon amen ngai? I sota udi-
aler Iesus atail Kaun? Kaidin ai
wiawia pan Kaun o komail?
2 Ma i sota wanporon amen ong
me tei ko, a ong komail; pwe ko-
mail kasale pan ai koa en wan-
poron pan Kaun o.
3 Iduen i kin sapengki, ma mea-
men kin kalelapok re i.
4 A sota muei ong kit er, en
manga o nim?
5 A sota muei ong kit er, en
paudeki li amen, me pan iang kit
sailok sili, duen me wanporon tei
kan, o ri en Kaun o, o Kepas kin
wiada?

6 De ngai o Parnapas eta me a
sota muei ong liki sang dodok en pa
at?
7 Is me kin iang mauin ap pwain
pein i? Is me wiada mat en wain
eu, me sota kin kang kisan wa? Is
me kin kamanga pwin man akan
me sota kin kang pil en didi en man
oko?
8 Mepukat i sota kin inda nin
tiak en aramas akan, pwe kaidin
kapung o me pil masanier due?
9 Pwe a intingidier nan kapung
en Moses: Koe der pira pena au en
kau ol amen, me kin tiaka pasang
korn. Iaduen, Kot kin apapwali
kau ol akan?
10 De kaidin pweki kit, me a kotin
masaniekier mepukat? Pwe me
kin sapasap, en kaporoporeki a
dodok; o me kin dolung en kaporo-
poreki, me a pan iang ale kisan wa.
11 Pwe ma kit wiai ong komail
sapasap ngenin, a kaidin me
kasampwal kot, me komail pan
apwali kit ni pali uduk.
12 A ma a muei ong me tei kan, ale
sang omail dipisou kan, nan kit me
so mau ong sang irail? Ari so, kit
sota kol ong kit tiak wet, a se men
mia ni at apwal akan, pwe sen de
karompwa rongamau en Kristus.
13 Komail sota asa, me irail, me
sopisokki saraui, pil mangamanga
sang nan im en kaudok, o me irail,
me kin papang pei saraui, pil aleki
pwais ar sang pei saraui?
14 Iduen Kaun o kotin masani,
me irail, me padaki rongamau, pil
pan mangaki rongamau.
15 A ngai sota kin kol ong ia eu
ren mepukat, o i sota inting wei
mepukat, pwe komail en kapwai
ong ia mepukat, pwe a mau ong
ia en mela, mon amen pan kawela
mar ai.
16 Pwe ma i padaki rongamau,
sota me i en suaiki, pwe i en udan
wiada; pwe sued ong ia, ma i sota
padaki rongamau.
17 Pwe ma i peren kida dodok
wet, i pan ale kating, a ma i kang
wiada, nan kusoned mia, i en
wiada.
18 Ari, ia kating pai ni ai padaki
rongamau ap sota pwaipwai, pwe i
ender akapwaipwaiki sang ronga-
mau meakot.
19 Pwe ngai me udan maiodar
sang amen amen, ari so, i wia kin
ia ladun amen amen, pwe i en ka-
maurela me toto duen i kak ong.
20 I wia kin ia Sus amen ong Sus
akan, pwen kamaurela Sus akan; o
ong irail, me mi pan kapung, dueta
pan kapung amen, pwen kamaur
ir ala, me mi pan kapung; ari so,
ngai solar mi pan kapung.
21 Ong irail me sota mi pan ka-
pung, i wia kin ia me sota mi pan
kapung amen; ari so, kaidin ngai
me likin kapung mon Kot, pwe i kin
mi pan kapung en Kristus, pwen
kamaurela me sota mi pan kapung.
22 Ong me luet akan, i wia kin
ia me luet amen, pwen kamaurela
me luet akan. Ngai wiala song
karos ong amen amen, pwen ka-
maurela akai wasa karos.
23 I me i kin wiawia pweki ronga-
mau, pwe i en iang i pwaisaiski.
24 Komail sota asa, duen men
weir en tang, irail karos kin tang,
a amen ta, me pan ale pai? Komail
ari en tang idipok, pwe komail en
ale.
25 A amen amen me aktang
idipok, kin isesol pokon. Irail kin
wia me, pwen ale mar kamong a
kitail, pwen ale me so kamong.
26 Ngai ari aktang sopuiok; ngai
kin pepei, a kaidin dueta me woki
nan wäwä;
27 Pwe i kin sok pon war ai, pwen
katengedi, pwe i de padaki ong
akai, ap pein lokidokila.

10

1 PWE ri ai kan, i men, komail
en asa duen sam atail akan, me mi
pan palin dapok eu o kotela madau
o.

2 Irail karos ap paptais ong
Moses ni palin dapok o ni madau
o.
3 O karos tungoler sak ngenin,
4 O karos nim sang pil ngenin;
pwe irail nim sang paip ngenin, me
kotikot re ’rail, iei paip o Kristus.
5 A me toto re ’rail, me Kot sota
kak kupuramauki, pwe irail loki-
dokilar nan sap tan.
6 A mepukat wiauier, pwe kitail
de kaalemongi, pwe kitail ender
inong iong me sued akan duen irail
inong iong.
7 Komail pil ender kati ani mal
due irail, duen a intingidier: Ara-
mas pukat mondi penang nam o
nim ap uda madomadong.
8 Kitail pil der wia nenek, duen
me akai irail wiadar, ap rianen
silekid mekilar ni ran ta ieu.
9 Kitail pil der kasongesong Kris-
tus, duen akai irail kasongesong i,
ap mekilar serpent kai.
10 Komail pil der lipaned, duen
akai ir lipanededar, ap kame kilar
men kamekam men.
11 Mepukat karos wiaui ong irail
men kaalemongi; ap intingidier,
pwe men panaui kin kitail, pwe
kitail leler imwin kaua.
12 Ari ma amen lamelame, me a
kasinenda, en kalaka pein i, pwe a
de pupedi.
13 Sota songesong eu lel ong ko-
mail, i eta, me aramas itar ong, pwe
Kot me melel, me sota kin mueid
ong komail songesong eu, me ko-
mail sota itar ong. A ni songesong a
pan kotin kaimwisokela, duen me
pan kak pa omail
14 Ari kompoke pai kan, komail
tange sang kati ani mal!
15 Mepukat i indai ong komail,
pwe komail me lolekong; a pein
komail kasauiada, me i inda.
16 Dal en pai me kit kin kapaiada,
kaidin i dal en atail saupena ren
ntan Kristus? O prot me kit kin pil-
itiki pasang, kaidin i atail saupena
en war en Kristus?
17 Pwe kitail me toto me lopon ta
ieu, o war ta ieu, pwe kitail karos
tungole sang lopon ta ieu.
18 Komail kilang Israel pali uduk.
Irail me kin kang sang mairong,
kaidin irail pil minimini ong pei
saraui?
19 A da me i en inda? I en inda me
mairong ong ani mal meakot? De
dikedik en ani mal meakot?
20 A karos me men liki kan
mairongki, re kin mairongki ong
tewil akan a kaidin ong Kot. A i
sota mauki, komail en minimin
ong tewil akan.
21 Komail sota kak nima sang dal
en Kaun o pil sang dal en tewil
akan; komail sota kak iang tepel en
Kaun o pil tepel en tewil akan.
22 De kitail en palian Kaun o?
Kitail me kelail sang i?
23 A muei onger meakaros, a
kaidin karos me kin kamaula; a
muei onger meakaros, a kaidin
karos me kin kapungla.
24 Sota amen me pan apwali pein
a dipisou, a en amen.
25 Karos me kin netila nan wasan
netikila uduk, komail kang, ap der
kalelapok duen song ar, pwe ko-
mail der katoutouki insen omail.
26 Pwe sapwilim en Kaun sappa o
audepa kan.
27 A ma amen, me soposon pan
luke komail, en toun kapara ka-
madip, o ma komail men iang,
ari, karos me pan nek ong ko-
mail, komail en kang, ap der kale-
lapok duen song a, pwe komail der
katoutouki insen omail.
28 A ma amen pan indang ko-
mail: Met kisan mairong en ani
mal, komail der kang pweki i, me
kasaledar, pwe komail der kawela
insen arail.
29 A met i solar inda duen pein
insen om a duen insen en amen.
Pwe menda insen en amen pan
kasauiada ai saladokelar?
30 Pwe ma i iang kang ki danke,
menda i en kalok sued, pwe i tun-
gole ni ai danke?

31 Ari, ma komail kang de nim
de wia meakot, komail en wia
meakaros, pwen wauneki Kot.
32 Komail der kadipikelekel men
Sus, de men Krik, de momodisou
en Kot,
33 Duen i kin pok ong amen amen
ni ai wiawia kan karos, o so mon-
eki me pein ai, pwen sauasa me
toto, pwe irail en dorela.

11

1 KOMAIL idauen ia do duen i kin
idauen Kristus.
2 I kin kapingaki komail omail
tamataman ia ni meakan karos, o
dadaurata pung kan, duen i kaka-
likidi ong komail er.
3 A i men, komail en asadar, me
Kristus tapwin ol akan, a ol me
tapwin li, a Kot me tapwin Kristus.
4 A ma amen amen ren ol akan
wia kapakap de kokop ap lisoro-
pedi, a kin kasuedeki pein mong a.
5 A ma li amen wia kapakap de
kokop, ap sota lisoropedi, nan i kin
kasuedeki pein mong a, pwe a ra-
song me pit en mong a seisei sang.
6 Pwe ma li amen sota lisoropedi,
en koteda, a ma a kanamenok li
en kotedar o kotokot, i en pwaindi
mong a.
7 A ol o ender lisoropedi, pwe i
me kasansal o lingan en Kot, a li o
me lingan en ol o.
8 Pwe ol so tapi sang li, a li sang ol
o.
9 Pwe ol sota wiaui ong li, a li
wiaui ong ol o.
10 I me li o en kida manaman eu
pon mong a pweki tounlang kan,
11 Ari so, li amen sota kak mia ma
sota ol; o ol amen sota kak mia, ma
sota li, a mepukat ren Kaun o.
12 Pwe duen li o a tapi sang ol,
iduen ol o wiaui kida li, a karos
wiauier ren Kot.
13 Komail en pein kasauiada, ma
a sansal mau, ma li amen kapakap
ong Kot, ap so lisoropedi.
14 De pein komail asa, me kana-
menok pan ol, ma a pwilipeipei.
15 A lingan en li a pwilipeipei,
pwe pid en mong a en ko ong i, en
pwaindi i.
16 A ma amen re omail men aka-
mai, a en asa, me kit sota kin wia
due, momodisou en Kot akan pil so.
17 A ni ai kusonededa mepukat
i sota kin kapinga omail pokon
pena, me sota kin kamaui a ka-
suedeki komail,
18 Pwe ni omail pokon pena nan
momodisou, i rongadar, me ko-
mail kin liak toror pasang, o i mur
kamelele.
19 Pwe komail en liak toror
pasang, pwe me pung kan en
sansal kida re omail.
20 Komail lao pokon pena wasa
kis, kaidin i sak kamadip en Kaun
o.
21 Pwe ni kamadip toun kapar
kin amatang mas, a amen men
mangadar, a amen sokolar.
22 Sota im omail, wasa en manga
o nim? De komail kin mamaleki
momodisou en Kot o kanamenok
ir ala, me sota ar tungol? Da me i
en inda? I en kaping komail? Ni
mepukat i sota pan kapinga.
23 Pwe i aleer sang ren Kaun o,
me i pwiliki ong komail er, me
Kaun Iesus pong ota en a pangala,
a limada prot,
24 Murin a laolaoki, kamauieda,
pilitiki pasang, masangi: Ale tun-
gole war ai met et, me pilitiki ong
komail, en wia, pwen katakata-
man kin ia.
25 A murin sak, a pil kotin limada
dal masani: Dal wet iei inau kap,
me wiaui kidar nt' ai. Pan pak
en omail nima sang, komail wiaki
men kataman kin ia.
26 Pwe pan pak en omail kang
prot wet o nima sang dal wet,
komail kasansaleda en Kaun a
matala, lao a kotido.
27 Ari me kang prot wet o nim
sang dal en Kaun o ap so war ong
iei me dip iong war o ntan Kaun o.
28 Amen amen en kasauiada pein
i, ap kang sang prot o nima sang dal
o.

29 Pwe me kang o nim sowar, kin
kang o nim kadeik ong pein i, pwe
a sota kasampwaleki war o.
30 Nan i me toto nan pung omail
me luetalar o somaudar, o me toto
mairedier.
31 Pwe ma kitail kasauiada pein
kitail, kitail sota pan pakadeikada.
32 A ma kitail pan pakadeikada,
kitail pan kalokolok ren Kaun o,
pwe kitail de iang men liki lokidok-
ila.
33 Ari ri ai ol akan, komail lao
pokon pena pwen sak, en papasan
pena amen amen.
34 A ma amen men mangadar,
i en manga mas nan im a; pwe
komail de pokon penang kadeik o.
A me lua kan i pan kapungala ni ai
pwara wong.

12

1 RI ai kan, i sota men, komail en
sasa duen pwais ngenin akan.
2 Komail asaer, me komail
tikidar men liki, ap kakalua ren
dikedik en ani loteng akan, duen
komail kakaluaer.
3 I me i men kaasa kin komail,
sota amen, me lokaiaki Ngen en
Kot, kak kariala Iesus. O sota amen
me pan kak inda: Maing Iesus, ma
so ren a Ngen saraui.
4 A pai en mak akan me wuki
pasang, a Ngen me ta men.
5 O song en dodok me toto, a kaun
me ta men.
6 O akai song en manaman mia,
a Kot me ta men, me kotin wiawia
meakaros ren amen amen.
7 A pwais en Ngen saraui me
pang ong amen amen, pwen men
kamauiada.
8 Pwe amen ereki masan en erpit
ren Ngen, a amen masan en ka-
parok ren Ngen ota.
9 O ong amen, en poson, a ren
Ngen ota, o ong amen pai kan,
men kakelada me somau kan, a ren
Ngen ota.
10 O ong amen, en wiada man-
aman, o ong amen, en deideikop,
o ong amen, en kasaui ngen akan,
o ong amen, en lokaia ngil wuki
pasang, o ong amen, en kawukila
ngil akan.
11 A mepukat karos wiawian
Ngen ota, nene ong amen amen
duen kupur a.
12 Pwe duen war eu ta ap kokon
toto mia, a kokon en war karos
wiala war ta ta ieu, iduen Kristus.
13 Pwe Ngen ta ieu, me kitail pap-
taiseki ong war ta ieu, ma kitail
men Sus de men Krik, ma ladu de
me maioda, kitail karos me pap-
taiseki Ngen ta ieu.
14 Pwe war kaidin kokon ta ieu,
pwe kokon toto.
15 A ma pat en nä pan inda: Ngai
kaidin kumut eu, o i me ngai sota
kisan war; a iaduen, i me a sota pan
kak kisan war o?
16 A ma salong o pan inda: Kaidin
ngai kisan war o, pwe kaidin por
en mas eu ngai; a iaduen, i me a
sota kisan war o?
17 Ma war pokon por en mas eu,
da me pan salong o? A ma war
pokon pan salong o, da me pan
tuma?
18 Ari, Kot me kotin kokon
penang war ta ieu kasong akan,
duen a kotin kupureda.
19 A ma kokon karos wiala kokon
ta ieu, ia pan war o?
20 Ari, kokon akan me toto, a war
o me ta ieu.
21 Por en mas eu sota kak indang
kumut: Kaidin meakot re i koe; de
pil tapwi sota kak indai ong pat en
nä kan: Kaidin meakot re i koma.
22 Pwe kokon en war kai lika-
mata re me luet, a so, pwe re me
kasampwal.
23 O kokon en war kai, me kitail
kin lamelame, me re sota non mau,
kitail kin apapwali sang me tei kan,
o irail me sota non sansal mau,
kitail kin kapwataki.
24 Pwe irail me sansal mau, sota
kin mau ong en kapwataki. A Kot
kotin kapad pena war o kapwataki
me luet oko sang me tei kan,
25 Pwe war de saparok pasang, a

kokon akan en apapwali pena.
26 O ma kasang ta ieu matakada,
kasang karos ap iang matakada; o
ma kasang ta ieu pan kalinganada,
kokon karos pan iang polauleki.
27 A komail war en Kristus o
kokon akan amen amen duen
pwais a.
28 A iet akan, me Kot kotiki ong
momodisou: Kaieu wanporon
akan, ap saukop akan, a kasilu
saunpadak kan, ap me wiada
manaman akan, ap pai kan men
kakelada me somau kan, ap men
sauasa, o saumas akan, o song en
lokaia.
29 Iaduen irail karos me wan-
poron akan? Karos me saukop
akan? Karos me saunpadak kan?
Karos me men wia manaman
akan?
30 Karos ar pai en mak kan,
men kakelada me somau kan mi
ren karos? Karos kin lokaia ngil
pasang? Karos kin kasiriwuk
lokaia?
31 A komail inong iong pai en
mak lapalap akan, i ap pan kasale
ong komail al apot, me mau sang
mepukat karos.

13

1 MA i asa lokaia en aramas akan
o tounlang kan, ap sota limpok,
nan i rasong ngil en mata mal de
ngil en simpel.
2 O ma i asa deideikop o ereki me
rir akan karos, o tiak kan karos,
o ngai dir en poson, me itar ong
en kamokid wei nana kan, ap sota
limpok nan sota meakot ngai.
3 O ma i pan kisakisa wei ai dip-
isou karos, pwen katungoleki me
samama kan, o ma i kida war ai,
pwen karongala, ap sota limpok,
nan sota katepa ong ia.
4 Limpok kin kanongama o
kadek, limpok sota kin peirin
limpok sota kin akmomo o so
keses.
5 A sota kin aklemai, a sota kin
roporop ong pein i, a so serkailong,
a sota kin depuk ong en amen a
sued.
6 A sota kin peren me sapung, a a
kin perenki me melel.
7 A kin kak pa meakaros, o
kin poson karos, a kaporoporeki
karos, o lolin ong meakaros.
8 Limpok sota pan tukedi, a dei-
deikop akan pan tukedi, o lokaia
kan pan sola, o lolekong pan kunla.
9 Pwe kitail me er pali ta, o kokop
pali ta.
10 A lao kaunsokala, me pali ta
pan momela.
11 Ni ai seri i kin lokaia dueta
seri amen o i lamelame dueta seri
amen, o kasaui dueta seri amen, a i
lao wiala ol amen, i muei sang tau
en seri.
12 Pwe ansau wet kitail kin
irerong nan klas edied eu, a mur
a pan sansal mau. Ansau wet i ekis
lolekonglar, a mur i pan asa duen
a asa ia.
13 Ari song silu pukat: Poson, ka-
poropor o limpok pan mimieta, a
me lapalap re ’rail limpok.

14

1 KOMAIL anane limpok, pil in-
ong iong pai ngenin akan, a iet me
kasampwal re ’rail, kokopada!
2 Pwe me kin lokaia kida ngil en
wai, kaidin aramas akan, me a kin
lokaia ong, a ong Kot, pwe sota
amen kin dedeki; ari so, ni ngen o
a kin lokaia kida me rir akan.
3 A me kin kokop, kin padaki
ong aramas akan, pwen kamaui, o
panau o kamait ir ala.
4 A me lokaiaki ngil en wai, kin
kamaui pein i, a me kin kokop, kin
kamaui momodisou.
5 I men, komail karos en asa
lokaia ki ngil toror, a mak eta,
komail en kokopada, pwe me kin
kokopada, me lapa sang me kin
kaparok ki ngil toror, ma a so kak
kasiriwukila, pwe momodisou en
kamau kila.
6 Ari ri ai kan, ma i pwara
wong komail, ap lokaia ki ngil

toror, da katepa ong komail, ma i
sota kaweweda de kasansaleda, de
kokopada, de padak?
7 Iduen meakan, me kin
lokolokaia ap sota memaur, ma
men kwai de arp sota pan ngor
pasang, is me pan kak dedeki, da
me ira kauleki?
8 O ma koronete pan popeuk
ping, is me pan onopadang mauin?
9 A iduen komail, ma komail
pan lokaia ki ngil toror, ap sota
kaweweda, is me pan dedeki? Pwe
omail lokaia pan me mal kot.
10 Song en lokaia toto nan sappa,
a sota eu me so puloi.
11 A ma i sasa wewe en lokaia
eu, i pan rasong men wai men ong
me kin kaparok, o me kin kaparok,
pan rasong men wai men ong ia.
12 A pil dueta komail, pwe ko-
mail kin anane pai ngenin akan,
komail ari pil ngongki kakairida ni
mepukat, pwen kamauie kila mo-
modisou.
13 A ma amen lokaia kida ngil en
wai, i en kapakap ap pil kasiriwuk-
ila.
14 Pwe ma i wia kapakap ki
lokaia ngil en wai eu, ngen i kin
kapakap ap sota katepa ong amen.
15 Ari, da me i pan wia? I pan ka-
pakap ni ngen i ap pil pan kapakap
ni ai lamelam; i pan kapinga ni
ngen i ap pil kapinga ni ai lamelam.
16 A ma koe pan kapaiada ki
ngen o, iaduen me sota dedeki pan
kak inda amen murin om kapinga?
Pwe a sasa me koe indinda.
17 Ei me mau melel om
kapikapinga, a sota kadepa ong me
teio.
18 I kin danke Kot, pweki i kin
lokaiaki ngil toror sang komail.
19 Ari so nan momodisou i men
kida lep in lokaia limau, me pwili
sang ai lamelam sang lep in lokaia
nen ni ngil toror, pwen padaki ong
me tei kan.
20 Ri ai kan, komail der wiala seri
ni omail lamelam, a ni me sued ko-
mail en rasong kisin seri, a ni omail
lamelam komail en unsokela.
21 A intingidier nan kapung:
Lokaia o kil en aua toror, me I pan
lokaiaki ong kainok wet, a re pil
sota pan duki ong ia, me Kaun o
kotin masani.
22 Nan i me lokaia toror mia,
pwen kileledi kaidin me poson
akan, a me soposon akan; a
deideikop kaidin ong me soposon
akan, pwe ong me poson akan.
23 A ma momodisou pan pokon
pena wasa kis, o ma karos pan
lokaia ni ngil toror, a ma akai iang
me sota dedeki, de akai me sopo-
son, irail sota pan inda, me komail
iakalar?
24 A ma karos kin kokop, o amen
pan pwarado, me soposon, o me
sota dedeki, karos pan kasansale
ong i dip a, o a pan pakasaui ren
karos.
25 Iduen a me rir akan nan mon-
giong i pan sansaleda, o a pan
tairokedi ni mas a, kaudoki ong
Kot, o pan inda, melel Kot kotikot
re omail.
26 Ri ai kan, iaduen komail ni
omail pokon pena, kaidin amen
amen kin kida psalm eu? A amen
kin kawewe, a amen ngil toror,
a amen kasansal eu, a amen kin
kasiriwukila; a karos en wiaui, en
kamauiada.
27 A ma amen pan wia ngil en
wai, me ta riamen, de ma me toto,
re pan silimen, a irail pan irok wei
a amen en kasirawukila.
28 A ma sota men kasiriwuk mia,
i en nenenla nan momodisou; a en
kasoi ong pein i o Kot.
29 A riamen de silimen ren
saukop akan pan kak kaparok, a
me tei kan en kasauiada.
30 A ma amen, ren me momod
wasa o, pan diar kasansal eu, men
mas ap pan nenenla.
31 A komail karos kak kokop, irok
weida, pwe karos en padakki o ka-
maitala.
32 A ngen en saukop akan kin
duki ong saukop akan.
33 Pwe kaidin komoan me ping

men Kot, a en popol duen ni momodisou en saraui akan karos.
34 Omail li akan en nenenla nan momodisou kan, pwe a sota muei ong irail, en kaparok; a irail en papa, duen kapung me pil masani.
35 A ma irail men asa okotme, irail en kalelapok ren arail warok kan ni deu 'rail, pwe me kanamenok, li en kaparok nan momodisou.
36 De masan en Kot tapi sang komail? De a ko wong komail eta?
37 A ma amen lamelame, me a saukop amen, de me a ngenin, a en asa wewe en me i intingki wong komail, pwe mepukat kusoned en Kaun o.
38 A ma amen lolepon, i en lolepon.
39 Ari ri ai kan en inong iong kokop, o ender kainapwi lokaia ngil toror.
40 A meakaros en wiaui nin tiak mau o pung.

15

1 RI ai kan i men kataman kin komail rongamau, me i padaki ong komail er, me komail pil aleer o pil tinain kidar.
2 O me komail pil dore kila, ma komail pan dadaurata masan o, me i padaki ong komail er, ma komail so poson mal.
3 Pwe i usaki ong komail er, me i pil aleer duen Kristus, me kamata kilar dip atail akan duen kisin likau kan.
4 O me a saredier o kaiasadar ni kasilu en ran duen kisin likau kan,
5 O me a pwara wong Kepas, ap ong irail me ekriamen ko,
6 Ap kotin pwara wong saulang limepuki sama ni ansau takis; kis arail me toto mimieta lel met, a akai mairedier.
7 Murin met a kotin pwara wong Iakopus, ap ong wanporon akan karos.
8 A ikmuri a kotin pwara dong ia mon ai ip sapal,
9 Pwe pokindidi ren wanporon akan ngai, me sota war ong kaindinda wanporon amen, pweki ai pei ong momodisou en Kot.
10 A mak en Kot, me i wanporon kilar. A kaidin mak mal eu ong ia, pwe i dodok laud sang irail karos, ari kaidik ngai, pwe mak en Kot, me mi re i.
11 Ari, ma ngai de irail, pwe iduen at padaki wei, o iduen komail posonlar.
12 A ma i aude pan at padak, me Kristus iasadar sang ren me melar akan, a da me akai re omail kin inda, dene me melar akan solar pan mauredar?
13 A ma me melar akan sota pan maureda, nan Kristus pil sota iasadar.
14 O ma Kristus sota iasadar, at padak me mal, o omail poson pil me mal.
15 O kitail pil pan diarokada, me se saunkadede likam ren Kot, aki at kadededar, me Kot kotin kaiasadar Kristus, me a so kaiasadar, ma me melar akan sota pan kamaureda.
16 Pwe ma me melar akan sota pan kamaureda, nan Kristus pil so kaiasadar.
17 A ma Kristus so kaiasadar, omail poson me mal, o komail mimieta ni dip omail.
18 Iduen pil irail, me melar ren Kristus akan, lokidokila.
19 A ma kitail kaporoporeki Kristus nan maur et eta, nan kitail me sued sang aramas akan karos.
20 A melel, Kristus kaiasadar sang ren me melar akan, ap wiala meseni nan pung en ir me mamair akan.
21 Pwe mela tapi sang aramas ta men, iduen maureda sang ren me melar akan tapi sang aramas ta men;
22 Pwe duen karos me mela ki Adam, nan iduen karos pan kamaurela ren Kristus,
23 A amen amen ni kakairokdo: Kristus mas ap me sapwilim en Kristus, ni a pan kotin pwarado;

24 A murin mepukat pan imwi, a
lao kotiki ong Kot o Sam a wei, a lao
kaloedier kaun akan karos, o me
poe kan, o manaman akan.
25 Pwe a pan kotin kaunda, lao
a imwintiti karos lodi ong pan
aluwilu a kan.
26 A ikmurin imwintiti iei mela.
27 Pwe a kotin mueid ong
meakaros pan aluwilu a. Ari ni a
kotin masanier me karos lodier a
sansaledar, me i sota iang me kotin
kaloedi ong i meakaros.
28 A meakaros lao lodi ong i,
Na ap pil pan upang i, me kotin
kaloedi ong i meakaros, pwe Kot en
kotin poedi meakan karusia.
29 A ma me melar akan solar pan
kamaureda, da me irail en wia, me
kin paptaiseki ong me melar akan?
Menda re paptaiseki ong irail?
30 O menda kit kin kalokolok
ansau karos?
31 Pwe ran karos i kin mela,
pweki kaping pa i, me i aleer ren
Kristus Iesui atail Kaun.
32 A ma i pei ong man laualo
nan Episus, duen aramas akan kin
wiada, da kadepa ong ia, ma me
melar akan sota pan kamaureda?
Kitail en manga o nim, pwe lakap
kitail pan mela.
33 Der duki ong, me kasongesong
komail! Kasoi sued kin kawela tiak
mau.
34 Komail ari pungala, o pirida o
der wiada dip! Pwe akai sasa duen
Kot. Mepukat i indai ong komail,
pwen kanamenokki komail.
35 A ele amen pan inda: Iaduen
me melar akan ar pan kamaureda?
O iaduen war ar, me re pan maur
kida?
36 Pweipwei men koe! Pwe me
koe kin kamoredi, sota pan mau-
reda, ma a sota pan mela.
37 O me koe kamoredi, kaidin
war ota me pan para, pwe wan
korn eu ta, ele wan wit de eu wa
toror.
38 A Kot pan kotiki ong war a,
duen a kotin kupura, o eu eu en
war akan pan ale udan mom a.
39 Uduk karos kaidin song ta ieu,
pwe eu song uduk en aramas akan,
a eu song uduk en man akan, a eu
song en manpir akan, a eu song en
mam akan.
40 A war lang o war pwel akan
mia, a lingan en war lang eu song
o lingan en war pwel eu song.
41 A eu song lingan en katipin, o
eu lingan en maram, o eu lingan en
usu kan, pwe nan usu kan me wuki
pasang ki ar lingan eu eu.
42 Nan iduen en me melar akan
ar pan maureda. A kin kamore-
moredi ap mor pasang, o pan ka-
maureda so mor pasang.
43 A kin kamoremoredi ni so lin-
gan, o pan maureda ni lingan; a
kin kamoremoredi ni luet, o pan
maureda ni manaman;
44 A pan kamoremoredi war
pwel o pan kamaureda war
ngenin; pwe ma war pwel mia, nan
a pil pan war ngenin.
45 Duen a intingidier: Tapin ara-
mas Adam wiauier, pwen ngen
maur amen, a Adam tia mur, pwen
ngen en kamaur.
46 A war ngenin kaidin i men mas
pwe war pwel, a muri me ngenin.
47 Tapin aramas wiaui kida pwel,
a aramas kariamen kotido sang
nanlang.
48 A duen tapin aramas wiauiki
pwel, iduen karos me wiauiki pwel
o duen men nanlang o, iduen men
nanlang kan.
49 O duen kitail wa mom en pwel,
iduen kitail pil pan wa mom en
lang.
50 Ri ai kan, iet me i men inda:
Uduk o nta sota kak sosoki wein
Kot; o me mor pasang kan sota pan
sosoki me so mor pasang.
51 Kilang, ngai me kadiarok ong
komail kaponepon eu: Kaidin ki-
tail karos pan mela, a kitail karos
pan nitwilida.
52 Madang ni marep ta ieu, ko-
ronete en muri lao popeuk. Pwe
koronete pan popeuk, a me melar

akan ap pan kamauredang somor
pasang a kitail pan kawilikapada.
53 Pwe mor pasang wet pan ki-
awikilang so mor pasang; o mela
wet kiawikilang somela.
54 A mor pasang wet lao kiawik-
ilang so mor pasang o mela wet
kiawikilang somela, masan o ap
pan pwaida, me intingidier: Maur
kadalala mela.
55 Mela koe, ia om tata? Mela ia
om poedi?
56 Mana en mela dip, a manaman
en dip kapung.
57 Danke ong Kot, pwe a kotiki
ong kitail, en poediki atail Kaun
Iesus Kristus.
58 Ari ri ai kompok kan, komail
kelail kaukaule o der wukiwuk sili,
a kakairida ni omail wiawia en
Kaun o, pwe komail asa, me omail
dodok ong Kaun o kaidin dodok
mal.

16

1 A DUEN kisakis ong saraui kan,
me komail pan ki pena, i men, ko-
mail en wiada, duen i kakaliki ong
momodisou en Kalesia kan.
2 Ni at en ran en wik kan amen
amen re omail en nikidala ekis, o
ki pena duen wan a kak ong pwe
onop de wiaui, i lao pwara wong.
3 I lao pwara weilar, meakai,
me komail pan kileledi, irail me i
pan ilakewei, en walang Ierusalem
omail kisakis iangaki kisin likau.
4 O ma a kon ong, i en pil sailok
wei; irail ap pan iang ia sailokala.
5 A i pan pwara wong komail ni ai
dauli Masetonien, pwe i pan weid
nan Masetonien.
6 Ele i pan mimieta re omail,
ansaun kapau lao nikier, pwe ko-
mail en kalua ia la wasa, me i pan
sailokala ia.
7 Pwe ansau wet i sota pan sup
re omail, pwe i kaporoporeki, me
i pan mimieta re omail ansau kis,
ma Kaun pan kotin mueid ong ia.
8 A i pan mimieta Episus lao pen-
tikos.
9 Pwe wanim tälap ritida mo i,
me kareda wa toto; a imwintiti me
toto.
10 A Timoteus lao pwara wong
komail, apwali i, pwen sondi mau
re omail, pwe a kin iang ia wiawia
dodok en Kaun o.
11 Sota amen en mamaleki i, a
kalua i dong ia popol, pwe ngai o ri
atail akan kin auiaui i.
12 A duen ri atail Apolos, ngai me
poeki re a pan pak toto, en iang ri
atail akan pwara wong komail, a a
kang pwara wei ansau wet; a a pan
pwara wei lao ansau mau.
13 Komail masamasan o dadau-
rata ni poson, komail wia duen ol
melel, o komail en kelail.
14 Meakaros en wiaui ni limpok
15 I ari panaui komail, ri ai
kan, pwe komail asa penainai en
Stepanas, me ir tapida saulang en
Akaia, o me pein irail inong iong
dodok ong saraui kan,
16 Pwe komail en peiki ong irail,
o ong irail karos me iang ni ar
wiawia o dodok.
17 I peren kida en Stepanas, o
Portunatus, o Akaius ar pwarador,
pwe mekis, me komail so ki ong ia
mepukat ki dong ia.
18 Irail kaperenda ngen i o pil
ngen omail; komail ari wauneki
me due met.
19 En momotisou en Asien akan
ar ranamau wong komail. A Ak-
wila o Prisila kin ranamau wong
komail pan Kaun o momodisou
nan im ara.
20 Ri atail ol akan karos kin rana-
mau wong komail. Komail rana-
mauki pena metik saraui.
21 Ngai Paulus me inting kilang
komail ai ranamau ki pein pa i.
22 Ma amen sota kin pok ong
Kaun Iesus Kristus, a pan anatema!
Maranata! Iet wewe; A pan riala!
Atail Kaun kotido.
23 Mak en Kaun Iesus Kristus en
mimieta re omail!
24 Ai limpok ong komail pan Kris-
tus Iesus pan mimieta re omail!
Amen.

EN PAULUS A KISIN LIKAU KARIAU ONG MEN KORINT.

1 PAULUS wanporon en Iesus
Kristus amen pan kupur en Kot o
ri atail Timoteus ong momodisou
en Kot, me mi Korint o saraui kan
karos, me mi Akaia.
2 Mak o popol sang ren Kot Sam
atail o atail Kaun Iesus Kristus en
mi re omail.
3 Meid iasanai Kot o Sam en
atail Kaun Iesus Kristus, o Sam en
kalangan, o Kot en kamait pokon,
4 Me kin kamakamait kit ni at
kamekam kan karos, pwe kit en
pil kak kamait ir ala, me mi nan
song en kamekam akan karos, ki
kamait, me kit kamait kila ren Kot.
5 Pwe duen Kristus a kamekam
me muladok ong kit, iduen kamait
ren Kristus pil itar penang kit.
6 A ma kit pai olar, nan a kin
wiaui, pwen kamait o kamaur
komail la, mepukat kin wiaui ni
omail kanongama ni kalokolok
ota, me kit kin kalokolokki.
7 O at kaporopor kin komail me
tengeteng, pwe se asa, ma komail
iang kamekam, komail pil pan iang
kamaitala.
8 Ri ai ol akan, se sota men, ko-
mail en sasa duen at kamekam nan
Asien o at patau kaualap, lao solar
kaporopor en maur at.
9 Ari, kit lamedar, me se pan
mela. A mepukat wiauier, pwe sen
der keleki pein kit, pwe Kot eta, me
kin kaiasada me melar akan.
10 Me kotin dore kit ala sang mela
wet, o a pil pan dore kit ala; o se
kaporoporeki, me a pil pan kotin
dore kit ala kokolata.
11 Komail pil sauasa kit ni omail
ngidingid, pwe me toto en danke
pweki at pai me se aleer.
12 Pwe iet kaping pat: Insen at
kin kadede ong kit, me se wewei-
deki karakarak o melel en Kot nin
sappa o nan pung omail, kaidin ni
lolekong en pali uduk, a ki mak en
Kot.
13 At inting wong komail kaidin
toror sang me komail kin wadok
o kamelele. A i kaporoporeki me
komail pan kamelele kit kokolata
duen akai komail kamelele kit er.
14 Pwe kit me kaping pa omail,
dueta komail me kaping pat ni ran
en Kaun Iesus.
15 A ni kaporopor wet, me i men
pwar kilang komail mas o, pwe ko-
mail en pur ong pereperen.
16 I ap pan daulul lang komail ni
ai pan kolang Masetonien, ap pil
puredo re omail sang Masetonien,
a komail pan kalua ia lang Iudä*a.*
17 A iaduen, ngai me sapung ni
ai kileledier mepukat? De i (BE-
GIN MISSING SOURCE p259) kin
kileledi mepukat ni tiak en pali
uduk, pwen ei ei o so so tapi sang
pein ngai?
18 A Kot me melel, pwe me se
indang komail me sota ei o so.
19 Pwe sapwilim en Kot Iesus
Kristus, me kit padaki ong komail
er, ngai, o Silwanus, o Timoteus, i
kaidin ei o so, a ei eta re a,
20 Pwe inau en Kot akan karos
me ei eta re a o me amen re a, pwe
kit en kalinganada Kot.
21 A me kin katinai kit o komail
pan Kristus o keie kitail er, iei Kot,
22 Me pil kotin kileledier kitail o
kotiki ong kitail er komoan Ngen
nan mongiong atail.
23 A i kin likwir ong Kot me
saunkadede en ngen i, me i
saikenta pwara wong komail nan
Korint, pwe i de katoutoui komail.
24 Kit sota men poedi omail po-
son, a kit men sauasa ta omail
peren, pwe komail keleki poson.

2

1 IET me pein ngai kileledier, i
solar men pwar wong komail ni ai
insensued.
2 Pwe ma i kainsensuedi komail,
is me pan kak kainsenemau ia la?

Ma kaidin i eta, me kainsensuedelar re i.
3 Mepukat i inting wong komail er, pwe i ender insensuede kin irail, me i en peren kida, ni ai pan pwara wong komail. A i kamelele komail karos, me ai peren pil pan omail karos.
4 Pwe ni lokolok o masak en nan mongiong i me lapalap, me i inting kilang sangesang, kaidin pwen kamauki komail, a pwe komail en asada, duen ai limpok ong komail kaualapia.
5 A ma meamen wiada kainsensued eu, kaidin ngai eta, me a kainsensuedi, pwe i ender non kapung ong, a ele komail karos.
6 A kalokolok sang ren me toto itar ong i.
7 Mak eta komail en maki ong i o kamaitala, pwe a de lodi ong insensued laud.
8 I ari panaui komail, komail en kasale ong i omail limpok.
9 I karepen ai inting wong komail, pwe i en asa, ma komail me pung o peiki ong ni meakaros.
10 A ma komail pan makeki ong meamen meakot, ngai pil pan maki ong i. A ma i makeki ong amen meakot, i makekier pweki komail wilianti Kristus.
11 Pwe Satan ender kotaue kitail, pwe kitail asaer duen a lamelam.
12 A ni ai pwaralanger Troas, pwen padaki rongamau en Kristus, o wanim eu me ritida mo i ong Kaun o,
13 I sota insenemaula, ni ngen i, pweki ai sota diar ri ai Titus. I ap kamurimur ong irail daulul wong Masetonien.
14 A danke ong Kot, me kotin kaloe kitail di pan Kristus, ap kasansaleki kitail pomau en a erpit wasa karos.
15 Pwe kit me pomau en Kristus ong Kot ren me pan dorela o ren me pan lokidokila kan.
16 Ong iet akan po en mela ong kamela, a ong me tei kan po en maur ong kamaurela. A is me kon ong mepukat?
17 Pwe kit so dueta me toto, me kin liliasosaki masan en Kot; a at padak me melel, o a pwili sang Kot, o kin wiaui mon Kot pan Kristus.

3

1 A IADUEN kit pil kaindandeki pein kit? De ngai me mau ong kisin likau en kaping ong komail de sang komail?
2 At kisin likau komail, me intingidi ong nan mongiong it, me aramas akan karos kin asa o wadok.
3 Pwe komail sansaleda, me komail kisin likau en Kristus, me wiauier re at ni at papa, me kaidin intingidier ki ingk, a Ngen en Kot ieias; pil kaidin pon slet takai, pwe slet uduken en mongiong akan.
4 Iei atail kaporoporeki Kristus mon Kot.
5 Pwe kaidin udan at koiok, me se kak lamelameki meakot, me tapi sang pein kit, pwe at koiok tapi sang ren Kot,
6 Me pil kotin kaiane kin kit, en papa en inau kap kaidin inau, me intingidier, a inau en ngen. Pwe inting kin kamela, a ngen kin kotin kamaureda.
7 A ma dodok en mela, me intingidier nan pali en takai, me lingan, pwe seri en Israel akan sota kak kilang silang en Moses, pweki lingan en silang i, a lingan wet eu, me pan soredi,
8 Daduen, dodok en ngen a sota pan lingan sikida sang?
9 Ari, ma dodok en kadeik o me lingan, nan melel kaualap, dodok en pung me lingan melel.
10 Pwe men moa me kalinganadar sota kak paroki ong lingan wet.
11 A ma lingan mia ren me pan sorela, iaduen wan lingan en me pan mimieta!
12 Ni at kaporoporeki mepukat, kit kin aima melel.

13 O kaidin dueta Moses, me pera
kila likau eu silang i, pwe seri en
Israel akan ender kilang imwi en
me pan nikila.
14 A mongiong arail me kapi-
takailar. Pwe lao lel ran wet pera
o mimieta ansaun ar wadawadok
inau maring; ari, pera o me saroka
sanger ren Kristus.
15 A lao lel ran wet ni arail
wadawadok Moses, pera mimieta
mon mongiong arail.
16 A ma re pan wuki ong Kaun o,
pera o pan saroka san.
17 Kaun o iei Ngen, a wasa me
Ngen en Kaun kotikot ia, nan i
wasan maio.
18 A kitail karos, me mas atail
so perapa, kin ududial lingan en
Kaun o, ap wuki ong ni mom ota o
kakairida ni lingan pweki Kaun iei
Ngen.

4

1 KIT sota kin pangada, pweki at
koa dodok me se aleer ki mak o.
2 Pwe kit muei sanger sued okiok
kan o se sota weweideki widing o
sota liasosa ki masan en Kot; pwe
ni at kapwareda melel kit kin ka-
maui pein kit ong insen en aramas
karos mon Kot.
3 A ma at rongamau me malar,
nan a malang men lokidokila kan.
4 Me kot en sappa wet karoton-
gala nan mongiong en me soposon
akan, pwe ren der kilang marain
en rongamau duen lingan en Kris-
tus me mom en Kot.
5 Pwe kit sota kin padaki duen
pein kit, a duen Kristus Iesus, me i
Kaun, a kit ladu ’mail pweki Iesus.
6 Pwe Kot me masanier, marain
en pwarada sang ni rotorot, me
kotin kamarainiedar nan mon-
giong it, pwe sen maraineki o
dedeki lingan en Kot ni silang en
Iesus Kristus.
7 A kit kin kolekol pai wet ni dal
pwel, pwe manaman en kaindinda
Kot a so kit.
8 At apwal akan me andere kit
pena, a se sota kin masak; sota
wasa, me se pan kak pitila ia ap
sota lodi.
9 Pan kamekam, ap sota kamela;
pan kalokolok, ap sota mela;
10 O kit kin wewa sili ni war at en
Iesus a matala, pwe maur en Iesus
en pil sansal ni war at.
11 Pwe kit, me memaur, kin kilele
ong mela ansau karos pweki Iesus,
pwe maur en Iesus en pil sansaleda
ni uduk atail.
12 Nan i mela kin kelail ong kit, a
maur ong komail,
13 A kit aleer ngen en poson ota,
duen a intingidier: Ngai me poson,
i me i padaki wei. Kit me pil poson-
lar ap padapadaki.
14 Se asaer, me i, me kotin ka-
iasadar Kaun Iesus, pan pil kotin
kaiasada kitail iang Iesus, o pan
kotin kasansaleda kitail o komail
mo a.
15 Meakaros wiauier pweki ko-
mail, pwe mak o ni a laude kilar
me toto, en kalaudela melel danke,
pwen kalinganada Kot.
16 I me se sota kin pangada, a ma
at pali liki en aramas pan soredi,
pali lol it kin kokoda ni ran karos.
17 Pwe atail ansau apwal me mo-
tomot o tikitik; ap kare ong kitail
lingan soutuk eu me lapalap melel,
18 Pwe kitail sota kin kilekilang
meakan me sansal, a meakan me
so sansal. Pwe me sansal me katuk,
a me so sansal me soutuk.

5

1 PWE kitail asaer, impwal atail
sappa a lao ola, kitail pan id
imaneki im eu sang ren Kot, im eu
me kaidin wiaui kida pa, pwe a me
soutuk nanlang.
2 I me kitail kin sangesang o in-
ong iong im sang nanlang en ka-
likau kitail da.
3 Pwe ma kitail likaudar, kitail
solar pan kiliso.
4 Pwe ni atail deula impwal wet
kitail kin sangesang o patau, pwe
kitail sota men pure sang atail

likau, a se men kadupaledi, pwe
maur en katalala mela.
5 A me wia kin kitail ong
mepukat, i Kot me pil kotiki ong
kitail er komoan Ngen.
6 Kitail ari insenemau ansau
karos o asaer, ni atail kauson ki
war, kitail kin doo wei sang Kaun.
7 Pwe kitail kin weweid ni poson
a kaidin ni kilang.
8 Ari so, kitail kin insenemau o
inong iong muei sang war atail, ap
mimi nan deu atail ren Kaun o.
9 Nan i me kitail kin nantiong
kaperen i, ma ni deu 'tail de ni at
doo wei sang.
10 Pwe kitail karos pan sansal
mon mol en kadeik en Kristus, pwe
amen amen en ale pwain en a
wiawia arain a maur ni pali war,
ma me mau de me sued.
11 Kit asaer, me sen masak Kaun
o, i me se kin kanekanai ong at
dodok ong aramas akan, ap kin
sansal ong Kot. A i pil kaporo-
poreki me se pil sansal ong nan
insen omail.
12 Pwe kit sota sapal suaiki pein
kit ong komail, a se pang ong ko-
mail, en kaping pat, pwe peikite
pamail en mia ong irail, me kin
suaiki mas arail, a so mongiong
arail.
13 Pwe ni at mi likin war at, a
kin wiaui ong Kot, a ma so, se kin
dodok ong komail.
14 Pwe iduen limpok en Kris-
tus kangong kin kit, pwe se
kasauiadar, me amen mata kila
karos, i me irail karos mekilar.
15 A i mata kilang karos, pwe irail
me memaur, der memaur ong pein
irail, a ong i, me mata kin irail lar o
me kaiasadar.
16 I me se solar asa amen ni pali
uduk. Ei, mas o se asaer Kristus ni
pali uduk eta, a met se solar asa i
due.
17 Ari ma amen mi ren Kristus,
nan a wilikapadar; men mas mo-
melar, kilang, karos wilikapada.
18 A meakan karos sang ren Kot,
me kotin kalolamaui ong pein i ki-
tail ki Iesus Kristus, me kotiki ong
kit at koa dodok, duen padak en
kalolmau.
19 Pwe Kot kotikot ren Kristus
o kotin kalokalolamau ong pein i
sappa, o solar kapokon ong irail
dip arail akan, o kotiki ong kitail
masan en kalolamau.
20 Ari, kit men en kadar en Kris-
tus, pwe Kot kin panaui ki kit. Kit
wiliandi Kristus ap poekipoeki kin
komail: Komail kalolamau pein
komail ong Kot!
21 Pwe Kot kotin kapokonki ong,
me so dip a, dip atail, pwe kitail en
pung kila pa ren Kot.

6

1 KIT men sauasa kai, men
panaui komail, pwe komail de ale
mal mak en Kot.
2 Pwe a kotin masani: I rong uk
er ni ansau mau, o ni ran en ka-
maur I katoi uk adar. Kilang ansau
wet ansau mau; ansau wet ran en
kamaur.
3 Kit sota kadipikelekel ong
meakot, pwe at koa dodok ede
kalok sued.
4 A ni meakaros kit kin wia
sansal en papa en Kot akai: Ni
kanongama melel, ni kamekam, ni
paiio kan, ni kamasak kan,
5 Ni wokwok, nan imateng,
ni moromorong, ni dodok, ni
masamasan, ni isesol.
6 Ni makelekel, ni lolekong, ni
lolin, ni kadek, ni Ngen saraui, ni
limpok melel,
7 Ni masan melel, ni manaman
en Kot, ki tatan mauin en pung pali
maun o pali maing,
8 Ni kaka, o sokaka, ni kalok
sued, o kalok mau, dene kaweid
sapung, ari so, me melel,
9 Dene pasase, ari so, kit me in-
dand; koren iong mela, a kilang kit
memaureta; me kin kamekam, ap
sota kamela,
10 Ni insensued, ap pereperen
ansau karos, me samama, ap

kakepwapwala me toto, sota at
meakot, ap aneki meakaros.
11 Men Korint, au at ritidang ko-
mail, o nan mongiong it me laudi
ong komail.
12 Kaidin me tikitik deu 'mail nan
mongiong it, a mongiong omail me
tikitik.
13 I kin padaki ong komail dueta
ong seri kan, pwe komail en pil
wiai ong ia dueta, o kalaudela nan
mongiong omail.
14 Komail ender paroki ong me
so poson akan, pwe iaduen, pung
kak minimin ong sapung? De
marain pan kak waroki ong ro-
torot?
15 De iaduen Kristus o Pelial ara
kak parok pena? De da pwais en
me poson ren me soposon?
16 De tanpas en Kot pan kak pat
ong ani mal akan? Pwe tanpas en
Kot ieias iei komail, duen Kot kotin
masanier: I pan kauson re 'rail o
daudaulole irail, o Ngai pan arail
Kot, a irail pan nai aramas akan.
17 Komail ari muei sang irail o
katoror sang pein komail, me Kaun
o kotin masani, o ender doke me
kasaut kot, Ngai ap pan apwali ko-
mail,
18 O I pan Sam omail, o komail
pan nai ol o li akan, me Kaun la-
palap kotin masani.

7

1 KOMPOKE pai kan, pweki inau
pukat kitail en muei sang kasaut
en uduk o ngen atail karos, o kitail
en dadaurata atail kasarauila ni
wauneki Kot.
2 Komail apwali kit, sota amen
me se wia sapung ong, sota amen
me kit kawelar, sota amen me kit
kulia sang okotme.
3 Mepukat i inda kaidin pwen
kadeikada, pwe i apton indada, me
deu omail nan mongiong it, pwen
iang mela o iang memaur.
4 Ngai ari aima ong komail, o
ai kapinga komail me lapalap, o i
direki kamait; ngai me peren kida
melel ni at kalokolok karos.
5 Pwe ni at leler Masetonien,
uduk at sota diar kamol, pwe se
kalokolok wasa karos: Pali liki
pepei o pali lole masak.
6 A Kot me kin kamaitala me
karakarak kan, a kotin kamait kit
ala ki en Titus a pwarador.
7 A kaidin a pwarador eta, pwe
pil kamait o, me pein a kamait
kila komail, ni a kasansaledang kit
omail anane, o omail sangesang o
omail lolete kin ia; i me kalaudela
ai peren.
8 Pwe ma i kainsensuedi kin ko-
mail er kisin likau o, i sota kalula, a
ma i kalular mas o, pwe i diaradar
me kisin likau kainsensuede kidar
komail ansau kis,
9 A met i peren kidar, kaidin
pweki omail insensued, a pweki
omail insensued ong kalula, pwe
omail insensued duen kupur en
Kot, pwe komail ender ale me sued
kot re at.
10 Pwe insensued duen kupur en
Kot kareda kalula ong maur, me
aramas sota pan kalu kila, a insen-
sued en sappa kareda mela.
11 Pwe kilang, omail insensued
duen kupur en Kot, kare ong ko-
mail song toto: Porisok, o pukoki,
o makar, o masak, o anane, o
inong iong, o depuk! A komail
kasansaledar ni song karos, me ko-
mail makelekel ni mepukat.
12 I inting wong komail er, kaidin
pweki i, me kainsensued, pil kaidin
pweki i, me a kainsensued ong,
a pweki at apapwali komail en
sansal re omail mon Kot.
13 Kit ari kamaitalar; kit peren
kida kaualap en Titus a peren, pwe
ngen e dapwenda komail.
14 Pwe ni ai kapingaki komail re
a, i sota namenokki, pwe duen ai
lokaia karos ong komail me melel,
iduen at suaiki mon Titus pwaidar
melel.
15 O a kin pok ong komail melel
ni a tamatamanda omail oke, duen

omail kasamo i ni masak o rerer.
16 I peren kida, me i kak kamelele
komail ni song karos.

8

1 RI ai kan, se men padaki ong ko-
mail duen mak en Kot en momod-
isou en Masetonien akan, duen ar
kikiwei;
2 Pwe ar kalokolok meid laud,
o irail pil meid samama, ari
so, mepukat imwilang peren o
mairong laud,
3 Pwe ngai kadede irail, me re
kida duen me re kak ong o laude
sang.
4 Pein irail inong iong ap ngi-
dengideki ong kit, en ale ar kisakis,
o ar iang sauasa kisakis wet ong
saraui kan.
5 O re wiadar mepukat, kaidin
duen at kaporoporeki, a re ki ong
Kaun o pein irail mas, ap pil ong kit
pan kupur en Kot.
6 Kit ari panaui Titus en
kanikiela mak wet re omail duen
a tapiadar mas o.
7 A duen omail kapwapwaki
song karos: Ni poson o masan, o
lolekong, o porisok, o omail limpok
ong kit, iduen komail pil inong
iong, en kapwapwa ni mak wet.
8 I indai ong komail met, kaidin
kusoned eu, a pweki porisok en me
tei kan, o i kin kasongesong omail
limpok, ma a pung de so.
9 Pwe komail asaer mak en atail
Kaun Iesus Kristus, duen a kap-
wapwa, ap samamalar pweki ko-
mail, pwe komail en kapwapwa
kila i.
10 A iet ai lamelam me i men
kasaleda, a meid katepa ong ko-
mail, pwe komail tapiadar inong
iong ap pil kapwaiada dodok mau
wet ni par samalar.
11 Komail ari kanikiela dodok
wet, pwe duen omail men iang
onop, iduen komail en wiada sang
ni omail kapwapwa.
12 A ma amen inong iong, iang
dodok wet, a pan konekonela duen
me a pan kak ong, kaidin duen me
a sota kak ong.
13 Pwe irail ender mararaki, a ko-
mail id toutouki; a karos en parok
pena.
14 Pwe ansau wet omail kap-
wapwa en kaitar arail samama, a
arail kapwapwa en kaitar omail
samama, pwe karos en parok
pena.
15 Duen a intingidier: Me rik pe-
naer mo toto, a sota men nak, o me
rik penaer me malaulau, a sota kin
dupok.
16 Danke ong Kot, me kotin kain-
ong iong mongiong en Titus;
17 Pwe a duki ong at poeki, a
pil pein i inong iong madang pwar
wong komail.
18 A kit pil kadar wei ri atail ol
o iang i, me indandeki a padaki
wei rongamau ni momodisou kan
karos.
19 A kaidin i eta, pwe momodisou
kan pil piladar i, en iang kit papaki
mak wet, me kit kin apapwali ong
kalinganada Kaun o kapinga omail
inong iong mau.
20 Kanakanai ong, pwe amen de
kasapunge kin kit at paki kisakis
laud wet,
21 Kit pil kin masamasan, pwe
karos en inen, kaidin mon Kaun
eta, pwe pil mon aramas akan.
22 A kit kadar ir wei iangaki
ri atail o, me diarokadar ni song
toto, me a porisok, a ansau wet a
porisok sang mas ni a liki komail.
23 Ari, ma amen pan idok duen
Titus, i ai warok o sauasa pai re
omail; a duen ri atail akan, irail me
men en kadar en momodisou kan
o lingan en Kristus.
24 Komail ari kasansale ong
irail mon momodisou kan omail
limpok ni omail apapwali irail
duen i kapinga kin komail.

9

1 A DUEN dodok ong me saraui
kan, i solar pan inting wong ko-
mail.

2 Pwe i asa, me omail inong iong me mau, me i kin suaiki ong men Masetonien, me men Akaia inong iong mepukat sang ni par samalar, a komail kainong iong me toto.

3 I ap ilakiawei ri atail akan, pwe at kaping pa omail ender mal la ni mepukat, pwe komail en onop duen me i inda.

4 Pwe ma men Masetonien kai pan iang ia, ap konodi komail ni omail so onop, kit, se sota men inda komail, ap pan namenok kila ni at liki wet.

5 Ari, i ap lamedar, en poeki ren ri atail akan, ren tiong mo at kolang komail, pwen kaonopada pai wet, me komail inaukidar mas o, pwen pai melel eu, a iermen norok sued.

6 A iet me i inda: Me kin kamorok tikitik, pan dolung tikitik, a me kin kamorok toto, pan dolung me toto.

7 Amen amen duen a kileledier nan mongiong i; der kisa kol, de akpatik, pwe Kot kotin pok ong me kin pein perenki kisakis.

8 A Kot me kotin manaman ong en kalaudelang komail song en mak kan karos, pwe komail en kapwapwa ni song karos o ansau karos, ap kak ong song en wiawia mau karos,

9 Duen a intingidier: A kamoredier, a kisakisa wei ong me samama kan; a pung pan mimieta kokolata.

10 A me kin kotiki ong saumat kisin war akan, o prot men manga, a pan katotoela omail war akan, o a pan kotin kawosada omail wan pung kan,

11 Pwe komail en kapwapwala ni song karos, pwen wiawia mau karos, me kin karedang kit, en danke Kot.

12 Pwe wiawia pan dodok wet kaidin sauas pan saraui kan ta, pwe me toto kin danke Kot.

13 Arail kapwaiada dodok wet kin kalinganada Kot pweki omail upai ong kadede en rongamau en Kristus, o omail sapan kisakis ong irail o ong karos,

14 O ni arail ngidingide kin komail, re kin anane komail pweki mak lapalap en Kot ong komail.

15 Daken ong Kot pweki a pai lapalap!

10

1 ARI pein ngai Paulus men panaui komail nin tiak en opampap o limpok en Kristus; pwe ni ai mi nan pung omail, i kin aktikitik, a ni ai doo wei sang komail, i kin kelail ong komail

2 A i kin kapakapeki, pwe i ender kelail ni ai pan korendo; pwe i kileledier o lamelame, me i pan kelail ong akai, me kin wia kin kit men kekeideki tiak en pali uduk.

3 Pwe melel, se kin mimita nan uduk, ap sota pepei ni tiak en uduk.

4 Pwe kapwa en at pei kaidin men ni pali uduk, pwe me manaman mon Kot, me mau ong kawela wasa tengeteng kan.

5 Ni at kin kawela me akapung o me aklapalap, me kin palian erpit en Kot; o kit kin saliedi song en lamelam karos, pwen oke Kristus.

6 O audaude ong kaloedi me katiwo karos, omail peik lao pwanokadar.

7 Komail kin kilekilang meakan me sansal? Ma amen lamelame, me pein i sapwilim en Kristus, i en pein lameda, me kit pil sapwilim en Kristus dueta i.

8 Pwe ma i pan suaiki laude sang at manaman, me Kaun o kotiki ong kit, pwen kamaui a kaidin kawe komail la, i sota pan namenokki.

9 Pwe ender sansal duen amen me men kamasak kin komail ngai kisin likau kan,

10 Pwe irail me inda: Kisin likau kan me kasampwal o manaman, a sansal en pali war a me luet, o a padak me mal kot.

11 A me duen met, a en asa duen at kin inda nan kisin likau kan ni at

doo wei sang komail, iduen pein kit
ni at wiawia kan nan pung omail.
12 Pwe kit sota man mauki
waroki ong me kin suaiki pein
irail; a irail me sololekong, pweki
ar sosong pein irail nan pung arail.
13 A kit sota men suaiki me laud
sang me kon ong, a duen men song
eu, me Kot kotin pang ong kit, song
eu, me itar lel ong komail.
14 Pwe kit sota inong iong, me
sota kon ong, dene se sota pwar
wong komail er, a se pil walang
komail rongamau en Kristus.
15 Kit sota kin suaiki me laud
sang me kon ong, dene se suaiki
en amen a dodok. A se kaporo-
poreki omail poson lao kakairida,
at dodok pil pan laud sang re
omail,
16 Pwen pil padaki rongamau
nin sap akan palila sang komail,
a kaidin wasan dodok en amen o
sota suaiki me wiauier.
17 A ma amen men suaiki, i en
suaiki Kaun o.
18 Pwe kaidin i meakot, me kin
kapinga pein i, pwe i eta, me Kaun
o kin kapinga.

11

1 I mauki, komail en mueid ong
ia kisin pweipwei, iei ta komail pan
mueid ong ia.
2 Pwe ngai me per kin komail
dueta Kot, pwe ngai me kileledier
komail ong ol amen, pwe i en
kasale komail ong Kristus duen
seripein makelekel amen.
3 A i masak serpent widingok,
me kotaue Ewa, ma a sota pan
pil kawela omail lamelam sang ni
opampap en Kristus.
4 Pwe ma amen pan pwarado,
me kin padaki duen amen Iesus,
me se sota padaki, de ma komail
pan ale eu ngen, me komail sota
aleer, de eu rongamau, me komail
sota wuki ong, kaidin komail pan
peren kida?
5 Pwe i lamelame, me ngai kaidin
tikitik sang wanporon lapalap
akan.
6 A ma i sota koiok ong lokaia a
kaidin ni ai dedeki, pwe kit sansal
ong komail ni song o wasa karos.
7 De ngai me wiadar dip eu ni ai
akmalkila pein ngai? Pwe komail
en indandala ki ai padaki ong ko-
mail rongamau en Kot so pwaip-
wai.
8 I atia sang momotisou tei kan ni
ai aleer pwain en dodok, pwe i en
kak dodok ong komail.
9 O ni ai mimi re omail o lao
samamala, kaidin amen, me i uki
pa meakot, pwe ni ai solar ai
meakot, ri atail akan me kodo
sang Masetonien me kisa dong ia;
ngai ari sota katoutoui komail ni
meakot, o i pil pan due!
10 A duen melel en Kristus mimi
lol i, iduen i sota pan mueid ong
amen, en kawela kaping wet nan
sap en Akaia kan.
11 Pwekida? Pweki ai so pok ong
komail? Kot me kotin mangier.
12 A me i kin wia, i me i pan
wiada, pwen kawela karep en akai
me inong iong karep en ar suaiki
dene irail dueta kit, sota lipilipil is
i.
13 Pwe wanporon likam pukat
o toun dodok likam akan irail,
kin kawukilang wanporon akan en
Kristus pein irail.
14 A kaidin kapuriamui eu, pwe
iduen Satan kin kawukila pein
i, wuki ong tounlang en marain
amen.
15 I me kaidin kapuriamui eu, ma
nä papa kan pil pan wukilang papa
en pung kan; a imwilar pan duen
ar wiawia kan.
16 I purong indada, sota amen en
akpweipwei kin ia, a ma iei, komail
ap maki ong ia ai pweipwei, pwe i
en suai kin ia ekis.
17 A me i inda, kaidin Kaun o
me i pwili sang, pwe a tapi sang ni
tiak en pweipwei, pwe i suaiki pein
ngai;

18 Pwe me toto kin suaiki ni pali
uduk, i pil pan suaiki pein ngai.
19 Pwe komail kin mauki me
lolepon kan, pweki komail me
lolekong.
20 Pwe komail kin mueid ong
amen, en wia kin komail ladu kan,
de ma amen kaloke komail, de ma
amen kuli komail edi, de ma amen
aklapalap, de ma amen pikir ko-
mail.
21 Mepukat i indang komail,
pwen kanamenok ki komail, dene
kit luetalar. A ma meamen aima,
ngai pil aima, i kin lokaia nin tiak
en pweipwei.
22 Irail men Ipru, pil ngai; irail
men Israel, pil ngai; irail kadaudok
en Apraam, pil ngai;
23 Irail me papan Kristus, i kin
lokaia dueta me iak amen, ngai me
lapa sang; ai dodok laud sang, i
kalokolok laud sang; i salidier toto
sang, i koren iong mela pan pak
toto.
24 Pan me limpak Sus oko ki ong
ia wok paeisok, eu katoror sang,
25 A pan me silepak re woki kin
ia sokon; pan mepak me i paka-
suk; pan me silepak takepa i sop
olar; pong o ran, me i pepe sili nan
madau.
26 Ai sailok me toto; i diar ai ap-
wal nan pilap akan; i diar ai apwal
ren lolap akan; i diar ai apwal ren
ai kainok; i diar ai apwal nan sap
tan; i diar ai apwal nan madau;
i diar ai apwal ren saulang likam
akan;
27 Ni dodok apwal, ni songsonge-
mas, ni men mangadar o men nim
piladar, ni isesol pan pak toto, ni
pou o so kidi pa;
28 O me pil kin lel ong ia ni ran
karos, o ai apapwali momodisou
akan karos.
29 Is me luet, a ngai sota pan luet?
Is me kin kamakar, a ngai so?
30 Ma i en suaiki, i pan suaiki ai
luet.
31 Kot o Sam en Kaun Iesus, me
iasanai kokolata, kin mangi, me i
sota kin likam.
32 Nan Damaskus nain nanmarki
Aretas kopina amen sinsila kanim
en men Damaskus ni a inong iong
saik ia di.
33 I ap apikidi kopou eu sang ni
wanim tuk en kel o, ap piti sang ni
pa a kan.

12

1 ARI, ai suaiki sota katepa ong ia.
Ari so, i pan kapareda kaudial akai
o kadiarok kai ren Kaun o.
2 I asa duen aramas amen ren
Kristus, mon saunpar eisok paieu;
i sasa, ma a mi nan war a, de ma
a mi likin war a, i pil sasa, Kot
me kotin mangi, i aramas o, me
peukadala lel nanlang kasilu.
3 O i asa, iei aramas o, ma a mi
nan war a de likin war a, i sasa, Kot
me kotin mangi.
4 I me peukadalang paradis,
wasa a rongadar kasoi kai, me sota
muei ong aramas amen en inda.
5 I me i pan suaiki; a pein ngai
sota pan suaiki meakot, ai luet eta.
6 A ma i men suaiki pein ngai,
i sota pan pweipwei, pwe i pan
lokaia melel. Ari so, i sota pan wia,
pwe amen ender wia kin ia me lapa
sang duen a kin kilang ia o duen a
kin rong ia.
7 A pwe i ende aklapalapaki kau-
dial kapuriamui kai, tuka teketek
pot mi nan uduk ai, iei nain Satan,
me kin dokodoko ia, pwe i ende
aklapalap.
8 Pan sile pak i ngidingid ong
Kaun o, en kotiki sang ia me.
9 I ari masani ong ia: Ai mak
itar ong uk, pwe manaman ai kin
sansal ren me luet akan. Nan i
me i pan suaiki ai luet akan, pwe
manaman en Kristus en kotikot re
i.
10 I me i perenki ai luet akan,
o so konekon, o ansau apwal, o
kamekam, o patau pweki Kristus,
pwe ma i luet, ngai me kelail.
11 Ngai wialar pweipwei men, i
me komail kare ong ia, mak eta,

komail en kapinga kin ia, pwe i
sota tikitik sang wanporon lapalap
akan; ari so, sota meakot ngai.
12 Pwe mangidi en wanporon
wiauier nan pung omail ni
kanongama melel o ni kilel akan,
o ni men kapuriamui kan, o ni
manaman akan.
13 Pwe nin da, me komail tikitikki
sang momodisou tei kan, ele iet
eta: I sota katoutoui kin komail
meakot? Komail ari makeki ong ia
sapung wet.
14 Kilang, i onoper pwar wong
komail kasilepak, o i sota pan
kaponede komail, pwe i sota kin
rapaki me noumail, a komail. Pwe
kaidin seri kan en naka penang me
wia ir ada, a me wia ir da ong seri
kan.
15 A i mauki melel kiki wei
meakaros, pil pein ngai ong ngen
omail, i sota insenoki, ma omail
pok ong ia tikitik sang ai limpok
lapalap ong komail.
16 Ari i eta, i sota kaponedeer
komail; a pweki ai lolekong, i
kaloedier komail.
17 De iaduen, i adia sang amen
komail ekis ren me i kadar wong
komail er?
18 I poeki ren Titus ap kadar
wong komail pil ri atail iang i. Ari
da, Titus pitia sang komail meakot?
Kit so aluki ngen ota de ni lip ota?
19 Ansau warai me komail kiki
ong me se pan pur ong, kapungala
pein kit ong komail. Kit kin lokaia
ki Kristus mon Kot. Kompok kan,
mepukat karos kin wiaui, pwen ka-
mauiada komail.
20 Pwe i masak ni ai pan pwar
wong komail, me i sota pan diar ko-
mail, duen me i mauki, o komail pil
sota pan diar ia, duen me komail
mauki. Ele kapei lokaia, o peirin,
o makar, o akamai, o kawaikoto, o
lidou mongin, o aklapalap, o moro-
morong mi re omail.
21 Pwe ni ai pan pure wong ko-
mail, ele Kot pan kotin kanamenok
kin ia komail, o i pan insensuedeki
me toto, me wiadar dip mas o, ap
sota kalukila ar samin, o nenek, o
dodok sued, me re wiadar.

13

1 METET ai pwar wong komail
kasilepak, karos ap pan pung kila
saunkadede riamen de silimen.
2 A duen me i inda mas o o pil ni
ai pwar wong komail er kariapak
iduen i pil indang komail ansau
wet, mon ai pan mi re omail, irail
me wiadar dip mas o, o pil me tei
kan karos, i lao pwar wong komail
kasilepak, i sota pan dukedi, karos
lao pungier.
3 Pwe komail kin rapaki kilel eu,
duen me Kristus kotin kalokaia ia,
me sota luet nan pung omail, a a
kin manaman nan pung omail,
4 Pwe a kamatala ni a luet, ap
id ieiaski manaman en Kot, a ma
kit iang i luet, kit ap pan iang i
memaureki manaman en Kot nan
pung omail.
5 Komail sosong pein komail, ma
komail kin weweideki poson; ko-
mail kasaui pein komail; de komail
so asa duen pein komail, me Iesus
Kristus kotikot lol omail? A ma so,
komail me sapung.
6 A i kaporoporeki, me komail
pan dedeki, me kaidin kit me sa-
pung.
7 A se kin kapakap ren Kot, ko-
mail ender wia me sued. Kaidin
pweki kit en indand mau a pwe
komail en wia me pung a kit en
dueta me so katepa.
8 Pwe kit sota kak palian melel, a
kapwaiada me melel.
9 Pwe kit peren, ma se me luet,
a komail me kelail, o i me se men,
komail en unsokala.
10 Ari, i me i intingki wei
mepukat ni ai doo wei, pwe i
de ngil patik ni ai koren, duen
manaman, me Kaun o kotiki ong
ia, pwen kamaui, a kaidin pwen
kawela.

11 Ari ri ai kan, komail en
pereperen o unsokala, o insen-
emau pena, komail lol ta pot o
popol! Kot en limpok o popol ap
pan kotikot re omail.
12 Komail ranamauki pena metik
saraui. En saraui kan karos ar
ranamau wong komail.
13 Mak en Kaun Iesus Kristus, o
limpok en Kot, o atail saupena ren
Ngen saraui en kotikot re omail
karos! Amen.

EN PAULUS A KISIN LIKAU ONG MEN KALESIA.

1 PAULUS wanporon amen
kaidin sang ren aramas akan, pil
kaidin pan aramas akan, a pan
Iesus Kristus o Kot Sam, me kotin
kaiasadar i sang ren me melar
akan,
2 O ri atail akan karos, me mi re
i, at ranamau ong momodisou en
Kalesia kan:
3 Mak o popol sang ren Kot Sam
o atail Kaun Iesus Kristus en mi re
omail;
4 Me kotin sokonpaude ki pein i
ki dip atail, pwen dore kitail sang
ni me sued akan mi sappa, duen
kupur en Kot o Sam atail.
5 Lingan en ko ong i kokolata!
Amen.
6 I puriamuiki omail madang
wuki sang i, me molipe komail pan
mak en Kristus, ap wuki ong eu
rongamau;
7 A sota eu mia. Ari so, akai
mia, me kin kapingada komail, o
irail men kalikame rongamau en
Kristus.
8 A ma kit de tounlang amen sang
nanlang pan padaki ong komail eu
rongamau, me toror sang ronga-
mau, me se padaki ong komail er,
i en riala.
9 Duen me se indada mas o,
iduen se pil purong inda: Ma amen
pan padaki ong komail eu ronga-
mau, me toror sang me komail
aleer, i en riala.
10 Iaduen, i kin men kaperenda
aramas akan de Kot? De i kin
rapaki konekon ren aramas akan?
Ma i men konekon ren aramas
akan, i ap sota ladun Kristus.
11 I katitiki ong komail ri ai kan,
rongamau me i padakier, a sota
tapi sang ren aramas.
12 Pwe i sota ale sang ren aramas
amen, o sota me padaki ong ia,
a a koki dong ia kasale pan Iesus
Kristus.
13 Pwe komail ronger duen ai
wiawia en mas nan pung en men
Sus akan, duen i kin morouo ong
momodisou en Kot lapalapia o
kawe ir ala.
14 O i kakairida nin lamalam en
Sus akan madang sang me toto, me
kit ti ta ieu o toun sap ta ieu, o i
nantiong kapwaiada padok en sam
at akan.
15 A Kot lao kupureda, me kotin
kilele ia di sang ni kaped en in ai, o
me kotin molipe ia ki a mak,
16 En kasale ong ia sapwilim a
Ol, pwe i en padaki ong men liki
kan duen i, i ap pitipit wiada o sota
kalelapok ren uduk o nta.
17 O i pil so pwar lang Ierusalem
ren irail, me wanporon akan mo i,
a i kolang Arapien ap pil pure dong
Damaskus.
18 Ari, murin par silu i ap
kodalang Ierusalem, pwen kilang
Kepas. I ap mimieta re a ran
eisoklimau.
19 A sota amen ren wanporon
akan, me i kilang, Iakopus ta, ri en
Kaun o.
20 A me i inting wong komail, Kot
me kotin mangi, me i sota likam.
21 Muri i ap kola nan wein Sirien
o Silisia.
22 A momodisou en Iudäa kan me
mi pan kupur en Kristus sasa ia.
23 A i eta, irail ronger, me i me
kin morouo ong kit mas o, i me kin
padaki poson ansau wet, me a kin
kaokaoe mas o.
24 Irail ap kalinganda Kot pweki
ngai.

2

1 KADEKADEO murin par eisok
paieu ngai pil kodalang Ierusalem
iang Parnapas o Titus pil iang ia.
2 A i kokidala kasalepa eu;
padaki ong irail duen rongamau,
me i kin padaki ong men liki kan,
ap katoror ong ir, me kalok mau,
pwe i ender tang mal, ma met de
mur.

3 A pil Titus, me iang ia, men Krik
amen, re sota kakaliki ong i, en
sirkomsaisela,
4 A pweki akai saulang likam, me
wailong, pwen masamasan at sale-
dokalar, me se aleer ren Kristus
Iesus, pwen kalidui kit ala.
5 A se sota man peiki ong irail,
pwe melel en rongamau en mimi-
eta re omail.
6 A irail me kalok mau, i sota asa
duen ar tiak en mas o, a pil menda
re i, pwe Kot sota kin lipilipil ara-
mas amen, irail me indand mau,
sota ki ong ia eu padak toror.
7 A irail lao kilanger, me i aleer
ai koa, en padaki ong me sosirkom-
sais rongamau, dueta Petrus ong
me sirkomsais.
8 A me kamanada Petrus, pwen
kapwaiada a koa en wanporon ren
sirkomsais i me i pil keleki ni ai
dodok ren men liki kan.
9 A Iakopus, o Kepas, o Ioanes,
me re wiaki ur oko, re lao kilanger
mak o me i aleer, rap itipa ki ong
ngai o Parnapas pali maun en pa,
o kit karos wiaki eu, me kit en kola
ren men liki kan, a irail ren sirkom-
sais.
10 A re kakaliki ong kit, me sen
apapwali me samama kan. Ngai
ari nantiong kapwaiada.
11 A Kepas lao pwaralang Antiok-
ien, i ap palian i pwe kalok sued mi
re a.
12 Pwe mon akai pwarado sang
ren Iakopus, a sakasak ren men liki
kai, a ni ar pwarador, a puei sang
katororela pein i, pwe a masak
men sirkomsais.
13 O pil Sus tei ko iang i mala-
malaundar, o Parnapas lodi ong pil
wia malaun.
14 A ni ai kilanger, me re sota
inen weita, duen melel en ronga-
mau, i ap indai ong Kepas mon irail
karos; ma koe men Sus amen kin
wia tiak en men liki kan, a so tiak
en men Sus, menda koe kin kaka-
liki ong men liki kan, ren wiada
tiak en men Sus?
15 Kita udan men Sus a sota dipan
dueta men liki kan,
16 Ap asa, me aramas amen sota
kak pung kila wiawia en kapung
kan, pwe a poson Iesus Kristus
eta i me kitail pil posoneki Kris-
tus Iesus, pwe kitail en pung kila
poson Kristus, a kaidin wiawia en
kapung kan; pwe uduk sota kak
pung kila wiawia en kapung kan.
17 A ma kitail men pung kila Kris-
tus, ap diarokada, me kitail me
dipan, daduen, Kristus me papan
dip? O so!
18 Pwe ma i pan pur ong kauada,
me i kawelar, nan i pan wia kin ia
me dipan amen.
19 Pwe i mekilar kapung, ap solar
memauri ong kapung, pwen mauri
ong Kot; ngai lopular iang Kristus.
20 Kaidin ngai me memaur, pwe
Kristus kotin ieiasata lolei. Pwe
arain ai maur en pali uduk, i
kin memaureki poson Sapwilim en
Kot, me kotin pok ong ia o sokon-
paudeki ong ia pein i.
21 I sota kasamal la mak en Kot;
pwe ma aramas kak pung kila
wiawia en kapung kan, Kristus ap
matala mal.

3

1 O komail men Kalesia pweip-
wei, is me kotaue komail? Pwe
mom en Iesus Kristus a lopular
wiauier mon mas omail.
2 Iet eta me i men kalelapok
re omail: Komail aleer Ngen ni
wiawia en kapung kan, de ni padak
en poson?
3 Iduen omail lolepon? Komail
tapia kidar Ngen, a komail men
kaimwisok kilar uduk?
4 Komail kalokolok laud, ap sota
pan katepa? Ma idue met a sota
kak wiaui.
5 Me kotiki ong komail er Ngen,
o wia manaman akan nan pung
omail daduen, wiawian kapung
kan me kareda, de padak en po-
son?

6 Dueta Apraam me poson Kot,
ap wadok ong i kapunga pa.
7 Komail ap asa duen irail me kin
poson, irail seri en Apraam.
8 A kisin likau o asaer mas o, me
Kot, pan kotin kapungala men liki
kan ki poson, i me a padaki ong
Apraam rongamau mas o: Wein
sappa karos pan paie kin uk!
9 Pwe karos me poson, pan iang
Apraam poson kapaida.
10 Pwe me kin kaporoporeki
wiawia en kapung kan, pan
kariala. Pwe a intingidier: Karos
me riala, me sota pan dadaurata
meakaros, me intingidier nan puk
en kapung, pwen kapwaiada.
11 A sansal, me sota amen kak
pung kila kapung ren Kot; pwe me
pung amen pan memaureki poson.
12 A kapung sota tapi sang ni
poson, pwe meamen kapwaiada
mepukat, pan memaur kida.
13 Kristus me kotin dore kitail
sang ni karia pan kapung, ni a ria
kin kitail lar; pwe a intingidier:
Amen amen me langalong nin tuka
o me riala.
14 Pwe pai en Apraam, me tapi
sang ren Kristus Iesus, en lel
penang men liki kan; pwe kitail en
ale inau en Ngen ki poson.
15 Ri ai kan, i pan lokaia ni tiak en
aramas akan. Iaduen inau en ara-
mas eu me kileledier, sota amen
me pan kawela de ekis, me a pan
pouse ong.
16 Ari, inau o wiauier ong
Apraam o kadaudok a. A sota
masanier: Kadaudok a toto, pwe
duen me ta men: Kadaudok om me
ta men, iei Kristus.
17 Iet me i inda: Inau me Kot
kotin kileledier, a sota kak ok-
ila kapung o, me wiauier saunpar
papuki sileisok murin inau o, pwe
inau ede pwaida.
18 Pwe ma soso tapi sang kapung,
a sota kak tapi sang inau; a Kot
kotiki ong Apraam ki inau.
19 A menda kapung? A wiauier
pweki sapung kan, kadaudok o lao
pwarado, me inau wiaui ong, me
wiauier ren tounlang kan ki pa en
saunkapung.
20 Ari, saunkapung sota kin kelep
eta, a Kot me kelep eta.
21 A iaduen, kapung o kin palian
inau en Kot akan? O so! A ma ka-
pung eu pan wiaui, me pan kak ka-
maurela, nan melel, pung ap pan
tapi sang nan kapung.
22 A kisin likau o me kol penang
dip meakaros pwe inau en tapi
sang ni poson Iesus Kristus, en pai
ong irail, me poson.
23 Ni ansau poson saikenta
pwarado, kitail nikinik o sali-
dier pan kapung, lao poson pan
kasansaleda.
24 Ari, kapung atail saunpadak,
lao Kristus pwarado, pwe kitail en
pung kila poson.
25 A poson lao pwarador, kitail
solar mi pan saunpadak o.
26 Pwe komail karos seri en Kot,
ki poson Kristus Iesus.
27 Pwe komail me paptaiser ong
Kristus, komail likaui kidar Kris-
tus.
28 Solar men Sus de Krik, solar
ladu de me maioda, solar ol de li
komail karos dupeneta ren Kristus
Iesus.
29 A ma komail sapwilim en Kris-
tus, nan komail pil kadaudok en
Apraam, o seri soso duen inau o.

4

1 A iet me i men inda: Soso men
arain a seri, a so toror sang ladu
men, ari so, a kaun en meakaros.
2 A kin upa ong saunpadak o
saunkoa kan lao lel ansau me sam
a kileledier.
3 Iduen kitail ni atail kisin seri,
kitail kin upai ong padak en sappa
kan.
4 A ansau lao leler, Kot ap kotin
poronedo sapwilim a Ol, me ipwidi
sang ren li amen, ap mi pan ka-
pung o.
5 Pwen kasaledoka ir ala, me mi
pan kapung, pwe kitail en wiala
sapwilim a seri.

6 Komail ari seri kan, i me Kot ap
kotin poronedo Ngen en sapwilim
a Ol nan mongiong atail, me kin
likelikwir: Apa Sam!
7 Ari, solar ladu men, pwe seri ta;
a ma seri nan pil seri soso en Kot.
8 A ni ansau o me komail sasa
Kot, komail papaer me kaidin udan
kot akan.
9 A metet komail asalar Kot,
o Kot me kotin mangi komail
melel, menda komail pil sapal lang
lamalam sued o sakanekan, me
komail men pur ong papa?
10 Komail kin kasarauiela ran
akai, o saunipong kai, o ansau kai,
o saunpar kai.
11 I ngong kin komail, pwe ele ai
dodok ong komail sota pan kadepa.
12 Ri ai kan, i ngidingidi kin ko-
mail, en dueta ngai, pwe ngai kin
dueta komail, pwe sota me sued
kot, me komail wiai ong ia er.
13 A komail asa due i mas o, me i
padaki ong komail er rongamau ni
ai luet en pali uduk.
14 O komail sota mamaleki ai
songesong ni uduk ai o tata kin ia;
a komail apwali ia la dueta ngai
tounlang en Kot amen, de dueta
Iesus Kristus.
15 Iaduen wan omail pai ni ansau
o! Pwe i kadede duen komail, ma a
kak pa omail, komail pan pwadika
sang por en mas omail ap ki ong ia.
16 Iaduen, i wiala omail imwin-
titi, pweki ai lokaia melel ong ko-
mail.
17 Arail nanantiong rapaki ko-
mail me sota mau; irail men ka-
mueit kitail pasang, pwe komail en
id idauen irail.
18 Me mau ansau karos en nan-
tiong me mau kan, a kaidin ta ni ai
mi re omail.
19 Nai seri kan! I naitik sapal ko-
mail ki madak, lao Kristus kawuk
komail la ong pein mom a.
20 I men mi re omail ansau wet o
men kawukila ngil ai, pwe i sasalar
ir omail.
21 Komail, me kin men mi pan
kapung o, indang ia, ma komail
sota kin rong kapung o?
22 Pwe a intingidier, me nain
Apraam putak riamen mia, amen
sang ren na lidu, a amen sang ren
me maioda.
23 A me song ren lidu ipwiki
uduk, a me sang ren me maioda,
ipwiki inau en Kot.
24 Mepukat karasepa eu, pwe
met inau riau, eu sang ni nana
Sinai, me kin naitiki ong na kan
papa, i me Akar.
25 Pwe Akar nana Sinai nan Ara-
pien, me rasong Ierusalem en met,
o kin lidilidui iang na seri kan.
26 A Ierusalem, me mi poa, me
maioda iei in atail.
27 Pwe a intingidier: Pereperen
koe me li dapwan, me sota kin
naitik, kadailong o werida koe, me
so kaipwi ong, pwe nain li dapwan
seri kan me toto sang me a warok
mia.
28 A komail ri ai ol akan, me ra-
song Isaak, me seri en inau kan.
29 A duen mas o, me ipwiki uduk,
me kailongki me ipwiki Ngen o,
iduen ansau wet.
30 A da me kisin likau o masani?
Kasela li lidu o na putak! Pwe
putak en lidu sota pan iang nain li
me maioda sosoki.
31 Ari ri ai kan, kitail sota seri en
lidu, pwe nain me maioda.

5

1 KOMAIL ari dadaurata en Kris-
tus a kotin kamaioda kitail, komail
ari kalaka pein komail, pwe komail
der pur ong ni omail kanaudok.
2 Kilang, ngai Paulus indai
ong komail, ma komail pan iang
sirkomsais, nan Kristus sota pan
katepai ong komail.
3 I pil kadede ong aramas karos,
me pan sirkomsaisela, i en kapwa-
iada kapung pokon.
4 Komail, me men pung kila ka-
pung o, muei sanger Kristus o pup
wei sanger mak.
5 A kit kin auiaui ren Ngen ki
poson kaporopor en pung.

6 Pwe ren Kristus Iesus sirkom-
sais de sosirkomsais sota meakot,
pwe poson ta, me kin sansaleki
dodok en limpok.
7 Komail tanger mau, is me
karompwa komail, pwe ender
peiki ong melel?
8 I song en kaweid sota kin tapi
sang me molipe komail er.
9 Kalap kis kin kamutala dolepa
karos;
10 I kaporoporeki ren Kaun o me
komail sota pan wia eu lamalam
toror. A me kin kaping komail da,
pan lodi ong kapung o, sota lipilipil
is i.
11 A ngai, ri ai kan, ma i poden
padaki duen sirkomsais, menda i
kankangerangirla? Pwe ma iduen,
a solar men kamakar pan lopu.
12 I men irail me kin kawe komail
la, ren pil kawela pein irail.
13 A ri ai kan, komail paeker ong
maio, komail der men maio, pwe
tiak en pali uduk en pwaida, a ko-
mail papa amen amen ni limpok.
14 Pwe kapung pon kapwai pan
masan ta ieu: Koe en pok ong men
imp om due pein uk.
15 A ma komail pakolok kaokaoe
amen o amen, kalaka, pwe komail
de momela.
16 A ngai inda: Aluki Ngen ko-
mail ap sota pan kapwaiada inong
sued en uduk.
17 Pwe uduk kin inong iong me
toror sang Ngen, a Ngen kin kotin
inong iong me toror sang uduk, a
ira parongarong pena, iei me ko-
mail sota wia kida, me komail kin
men wia.
18 A ma Ngen pan kotin kalua
komail, komail sota mimi pan ka-
pung.
19 Wiawia kan en uduk me
sansal. Iet akan: Nenek, samin,
monepil,
20 Pongi ong ani mal, wun ani,
kailuk, akatat, luak, makar, aka-
mai, kamauouo, padak likam.
21 Peirin, kamom soko, kaped en
manga ape. Iran mepukat i padaki
ong komail er mas o, me irail, me
kin kapwaiada mepukat, sota pan
sosoki wein Kot.
22 A iet akan wa en Ngen:
Limpok, peren, popol, kanongama,
kadek, kamau, poson, opampap
liki sang me sued.
23 Sota kapung pan mepukat.
24 A me sapwilim en Kristus,
kalopuelar uduk iangaki tiak sued
o inong sued akan.
25 Ma kitail memaureki Ngen, ki-
tail en pil alualuki Ngen o.
26 Kitail der inong iong wau ren
aramas, o der kamorongada ong
amen amen, o der peipeirin amen
amen.

6

1 RI ai kan ma aramas amen
pan lodi ong me sued kot, komail,
me ngenin kasapaledo i ni ngen
en opampap, ap masamasan pein
uk, pwe koe ender pil lodi ong
songesong.
2 Pelikitki pena nan pung omail
katoutou pamail, pwe iduen ko-
mail pan kapwaiada kapung en
Kristus.
3 Pwe ma amen lamelame, me i
meakot, nan a kin kotaue pein i,
pwe sota i meakot.
4 A amen amen en kasasong ong
pein a wiawia, ap pan suaiki pein i,
a kaidin amen aramas.
5 Pwe amen amen en pein wa
audepa.
6 A me kin padakki masan o, en
kida song en mau karos ong i, me
kin padaki i.
7 Komail der kiki ong, me komail
pan kak piti Kot, pwe meakot ara-
mas kin kamoredi ong, i me a pan
dolung sang.
8 Pwe me kin kamoredi ong ni
uduk a, a pan dolung sang ni uduk
a men soredi; a me kin kamoredi
ong Ngen, a pan tungole sang ren
Ngen maur soutuk.
9 Kitail der pangaki atail wiawia
mau kan, pwe ni ansau me kon

ong, kitail pan dolung, ma kitail
sota pan pangadar.
10 Ma a kak pa atail, kitail en wia
mau ong karos, a mas ong kisan me
poson akan.
11 Kilang duen kisin likau laud,
me i inting wong komail er ki pein
pa i.
12 Ir me kin men lolok mau ni
uduk, kin inong iong komail en
sirkomsaiselar; pwe irail ender
kamekame ki lopu en Kristus.
13 Pwe pein irail me sirkom-
saisela, sota kin kapwaiada ka-
pung, a irail kin men, komail en
sirkomsaisela, pwen suaiki uduk
omail.
14 A duen ngai, i sota man mauki
suaiki, a iet eta iran lopu en atail
Kaun Iesus Kristus, pweki i sappa
katia sang ia o ngai katia sang
sappa.
15 Pwe sirkomsais de sosirkom-
sais sota meakot, a me kawilika-
padar.
16 Irail karos me inen ki wei ta
padak pot et, en popol o kalangan,
o ong Israel en Kot.
17 Sang met kokolata sota amen
en morouo ong ia, pwe i wa sili ta
nan war ai lip en Iesus akan.
18 Mak en atail Kaun Iesus Kris-
tus en kotikot ren ngen omail ri ai
kan! Amen.

EN PAULUS A KISIN LIKAU ONG MEN EPISOS.

1 PAULUS wanporon en Iesus
Kristus amen pan kupur en Kot
ong me saraui o lelapok kan ren
Kristus Iesus me mi Episus.
2 Mak o popol sang ren Kot Sam
atail o atail Kaun Iesus Kristus en
mi re omail!
3 Meid iasanai Kot o Sam en atail
Kaun Iesus Kristus, me kapaia kin
kitail lar song en pai ngenin karos
sang nanlang ren Kristus.
4 A kotin pil kitail dar re a, mon
sappa saikenta pasondier, pwe ki-
tail en saraui o minla mo a ni
limpok.
5 Me pil kileledier, me kitail, en
wiala sapwilim a seri ki Iesus Kris-
tus, duen a kotin kupura mauki.
6 Pwen kalinganada a mak la-
palap, me a kotin make kin kitail
ren Kompoke pa a,
7 Me kotin dore kin kitail la nta
o lapwadan dip akan ki a mak la-
palap.
8 Me a kotiki ong kitail ni song en
lolekong o koiok karos,
9 Ni a kotin diarok ong kitail er
me rir en kupur a duen a kotin
kupuramauki o duen a kileledier
ren pein i.
10 Pwen pwaida ansau lao
leler en wisik penang tapwi ta
ieu meakaros, ren Kristus, men
nanlang kan o men sappa kan ong
pein i.
11 Me pil kare ong kitail soso
eu, kitail me kileledier duen kupur
en i, me kin wiada meakan karos,
duen a kotin kupura,
12 Pwe kitail en wiala men kalin-
ganada i, kitail, me kaporoporeki
Kristus,
13 Me komail pil kaporoporeki
murin omail ronger masan en
melel o rongamau en kamaur; me
pil kilele komail kidier Ngen saraui
en inau, ni omail posonlar.
14 Iei men kamelele en atail soso,
lao lel ansau en atail konodi maur
soutuk, pwen wiala sapwilim en
Kot o men kapinga a lingan.
15 Ari, i lao rongadar duen omail
poson Kaun Iesus o duen omail
limpok ong saraui kan karos,
16 I sota kin dukedi sang ai danke
pweki komail, o i kin tamata-
manda komail ni ai kapakap akan;
17 Pwe Kot en atail Kaun Iesus
Kristus, Sam en lingan, en kotiki
ong komail ngen en erpit o kaudial,
pwen asada i,
18 O kotin kamaraini mas en
mongiong omail, pwe komail en
kak dedeki kaporopor en omail
paeker, o lingan laud en soso, me
onoper ong saraui kan,
19 O a manaman kaualap ong ki-
tail, me posonlar, duen a dodok
manaman,
20 Me a kotin kasansaledar ren
Kristus ni a kotin kaiasada i sang
ren me melar akan, ap kasap-
wiladang pali maun nanlang,
21 Ilela sang meakan karos, o
manaman karos, o kelail o men
poa kan o mar karos, kaidin ni
muei wet eta, pwe pil ni muei
kokodo.
22 O a kotiki ong meakaros pan
aluwilu a kan, o kotin kasap-
wiladang tapwin meakaros ren
momodisou,
23 Iei war a, iei kadir pan me
kadirela meakaros.

2

1 PIL dueta komail ni omail
melaki sapung o dip akan,
2 Me komail dadaureki mas duen
tiak en sappa et, o duen wiawia en
saupeidi o, me manaman pan lang,
iei ngen o, me kin dodok ren seri
sopeik kan ansau wet.
3 A kitail karos pil weweid nan
pung arail mas o ni inong en uduk
atail, o kapwaiada inong en uduk o
lamelam, o kitail me udan seri en
ongiong akan dueta me tei kan.

4 A Kot, me dir en kalangan,
pweki a limpok me a kotin pok ong
kitail lar,
5 Nin dokan atail melaki sapung
kan, nan a kamauri kitail dar ki
Kristus, pwe mak o, me komail
dore kila,
6 O pil kotin kamaur kitail dar o
kotin kasapwil kitail dang nanlang
ren Kristus Iesus,
7 Pwe a en kotin kasansaleda a
mak o kalangan lapalap ni muei
kokodo ong kitail ren Kristus Iesus.
8 Pwe ni poson komail kamaur
kilar mak; a kaidin pweki pein ko-
mail, a pai eu ren Kot,
9 Kaidin ki wiawia kan, pwe sota
amen en aksuaiki.
10 Pwe sapwilim a dodok kitail,
me wiauier ren Kristus Iesus ong
wiawia mau kan, me Kot kotin
kaonopadang kitail er, pwe kitail
en dadaurata.
11 Komail ari tamatamanda,
me komail men liki mas o, me
aluki uduk pwel, men kaindinda
sosirkomsais ren me sirkomsais,
me kin wiaui ni uduk mangin pa.
12 Pwe ni ansau o komail likin
Kristus, o likin pai en Israel, o
likin inau en soso kan; i me sota
omail kaporopor o sota omail Kot
ni sappa wet.
13 A komail me doo wei sang
mepukat mas o, a ansau wet ko-
mail me korendor o mi ren Kristus
Iesus pweki ntan Kristus.
14 Pwe i atail popol, me wia kin
ira eu, o me kotin kawela kel o, me
mi nan pung ara,
15 Ni a kotiki sang imwintiti re
’ra ki pali uduk a. Iei kapung o
me audekier kusoned akan, pwe
en kotin wia kin ir ala aramas kap
ta men ong pein i.
16 Pwen kalolamaui ong Kot ira
ni war ta ieu pan lopu murin a
kotin tiakedi imwintiti ki lopu.
17 O a kotidoer padaki popol ong
komail, me doo wei sang, o popol
ong me koren akan.
18 Nan pweki i kita karos kak tu
ong Sam ki Ngen ta ieu.
19 Komail ari solar men liki o
men wai, a me pweledan akan ian-
gaki saraui kan o kisan penainai en
Kot.
20 Me kakauda pon pason en
wanporon o saukop akan, a pein
Iesus Kristus me takain pukakaim.
21 I wasa kasukasuk kin koda
sang ia, wiala tanpas saraui en
Kaun o,
22 Me komail pil iang kokon
penang mol en Kot ren Ngen.

3

1 I me ngai Paulus en Iesus Kris-
tus a salidi men pweki komail men
liki kan,
2 Due me komail rongadar iran
ai koa dodok en mak en Kot, me i
aleer pweki komail.
3 A kaudial eu, me kasansale ong
ia, me rir akan, duen ai inting mo-
tomot ong komail er nin tapi o
4 Ari, ma komail pan wadok, ko-
mail ap pan diar, duen ai lolekong
ni me rir akan ren Kristus.
5 Me sota kadiarok ong aramas
akan ni muein mas o, ap kadi-
arok ong sapwilim a wanporon o
saukop saraui kan ren Ngen:
6 Pwe men liki kan en iang soso o
iang kisan war a, o iang a inau ren
Kristus Iesus ki rongamau,
7 Me ngai wiala papa men duen
ai pai en mak en Kot, me i aleer ki a
manaman lapalap.
8 Ngai, me tikitik sang saraui kan
karos, aleer mak wet, en padaki
ong men liki kan duen kapwapwa
lapalapia en Kristus.
9 O pwen kamaraini amen amen
duen koa dodok en rir akan, me
nekinek sang nin tapin kaua ren
Kot, me kotin kapikadar meakan
karos,
10 Pwe ansau wet men poa kan
o me manaman akan, me kotikot
nanlang, en ereki momodisou song
en erpit en Kot karos.

11 Duen kupur a, me a kotin
kileledier ni tapin kaua ren Kristus
Iesus atail Kaun.
12 Pweki i me kitail pil kak
aimaki tu ong Kot ni atail kaporo-
por o poson i.
13 Nan i me i men poeki, komail
ender motot ki ai kamekam kin
komail, pwe men kalinganada ko-
mail.
14 I me i kin kelepuki ong Sam en
atail Kaun Iesus Kristus,
15 Me mar en penainai pokon
nanlang o sappa tapi sang ia.
16 Pwen kotiki ong komail man-
aman, duen a kapwapwa en a lin-
gan, en kelaileki Ngen i nan pali lol
en aramas,
17 Pwe Kristus en kotikot nan
mongiong omail pweki omail po-
son, pwe komail en tengedi o sondi
ni limpok,
18 Ap kak ong iang saraui kan
karos dedekida tälap, o anged, o lol,
o ile;
19 O en pil asada limpok en Kris-
tus, me sikida sang erpit karos,
pwe komail en direki kupur en Kot
karos.
20 A i, me manaman ong wiada,
me lapa sang atail poeki o lame-
lame duen o manaman o, me kin
dodok lol atail.
21 Lingan en ko ong i ni mo-
modisou pan Kristus Iesus koko-
lata soutuk. Amen.

4

1 NGAI en Kaun a salidi men,
kin panaui komail, pwe komail en
kekeid inenweita ni koa eu, me ko-
mail paeker ong,
2 Ni karakarak melel, o opam-
pap, o kanongama, o limpok pena
nan pung omail.
3 Angkelail ong wia minimin eu
ni Ngen saupena ki sal en popol.
4 War ta ieu, o Ngen ta ieu, duen
me komail paeker ong ni kaporo-
por ta ieu, en omail paeker ong.
5 Kaun ta men, poson ta ieu, pap-
tais ta ieu,
6 Kot o Sam en karos me ta
men me kotin poedi meakaros o
daudaulole, o me kotikot lol atail
karos.
7 A kitail karos aleer atail pai en
mak duen song en kupur en Kris-
tus.
8 I me a kotin masani: Ni a koti-
dalang poa, a kotin saliedi me sa-
lidi kan, o a kotiki ong aramas pai
kan.
9 A iaduen, ma a kotidalang poa,
kaidin a pil so kotidilar pa sed,
wasa lolia mas o?
10 Me kotidila, i ota, me kotida
wei ileila sang nanlang kan karos,
pwen kadirela wasa karos.
11 O a kotin kasapwilada akai, en
wanporon akan o akai en saukop
akan, o akai en warongamau kan,
o akai en silepa o saunpadak kan.
12 Pwen kapungala saraui kan
ong wiawia dodok eu, me pan
kauada war en Kristus.
13 Kitail karos lao lel ong poson
ta ieu, o lolekong ki Sapwilim en
Kot, o wiala ol melel, me paroki
ong Kristus ni a unsokela,
14 Pwe kitail en solar tau en
seri pwelel, me mokimokideki sili
padak likam, me kin pwai kida ko-
taue en aramas akan o ar likam, o
widiwiding me re kin wiada, pwen
kaweid sapung.
15 A kitail en melel ni limpok, ap
kakairida ni song karos ong Kris-
tus, me tapwi o.
16 Me war pon kakauda sang
o kokon akan karos katengeteng
pena ia; a kokon pukat papa pena,
duen dodok en kokon akan eu eu,
duen ar itar ong, iduen war o kin
kakairida o maular ni limpok.
17 I me i indai ong komail o kad-
ede kila Kaun o, me komail ender
weweid dueta men liki kan kin wia
ni aklapalap en ngen ir.
18 Me ngen arail rotorotalar, o
re sang maur en Kot, pweki ar
sololekong me mi lol arail o pweki
mongiong arail kapitakailar.
19 Me solar pam wasa, ap mueid
ong pein irail, en dender o inong

iong kapwaiada song en saut akan
karos.
20 A kaidin iduen, me komail
asadar ren Kristus.
21 Ma komail ronger duen i o
padakki i, me tiak melel mi ren
Iesus.
22 Komail ari muei sang tiak en
mas o aramas maring, me kin
kawe kila pein i inong sued.
23 A komail en kawilikapada
ngen omail!
24 O danwar anekila aramas kap,
me wiauier duen kupur en Kot, ni
melel o pung o saraui.
25 I me komail en kasela likam
amen amen ap lokaia melel ong
men impa, pwe kitail sau ta ieu.
26 Ni makar komail der wia dip, o
katipin der kirila mon omail insen-
emaula.
27 Ender duki ong tewil o!
28 Me pirap, ender pur ong pirap,
a mak eta, en dodok, kadokeki pa
kan dipisou mau, pwen kaonop da
kisakis ong me samama kan.
29 Kasoi saut ender ko wei sang
nan au omail, a men kamau, pwen
papaki ong me karong akan me
mau.
30 Komail der kamauke Ngen sa-
raui en Kot, me komail kilelekier
ong ran en kasapaledo!
31 A limelimek sued, o lin-
garangar, o makar, o men pei, o
lalaue en doo wei sang komail, o
pil song en sued karos.
32 A komail en kadek pena, o
poka pena, o mak pena amen
amen, dueta Kot kotin maki ong
komail ren Kristus.

5

1 KOMAIL kaalemongi Kot dueta
seri kompok kan.
2 O kekeid ni limpok dueta Kris-
tus, me kotin, pok ong kitail, ap
kotin sokonpaude kin kitail, pwen
wiala kisakis o mairong eu, me kin
pomau ong Kot.
3 A nenek, o song en saut karos,
o norok kapwa ender man pwaida
re omail, duen me kon ong saraui
kan.
4 Pil der lokaia sued, o kaman, o
lokaia mal, me sota kon ong, a iet:
Komail en danke.
5 Mepukat komail en asa o
dedeki, me sota me nenek, de
samin, de me norok kapwa, me
pongi ani tikitik, pan kak sosoki
wein Kristus o Kot.
6 Sota amen en kotau ki ko-
mail lokaia mal, pwe mepukat kin
kareda ongiong en Kot ong seri
sopeik kan.
7 Komail ender kis arail.
8 Pwe mas o komail me rotorot,
a met komail marainlar ren Kaun
o; weweid wei duen seri en marain
akan.
9 Pwe wan marain mepukat: Ka-
mau, o pung o melel.
10 O kasauiada, me kin
kaperenda kupur en Kaun o.
11 O der waroki ong wiawia sued
en me rotorot akan, a mak eta, en
kapung ong irail.
12 Pwe me re kin wiada wasa rir,
me sued o sota mau ong, en inda.
13 A karos me pan kasansaleda,
pan kadiarok kida marain,
pwe marain kin kasansaleda
meakaros.
14 I me a kotin masani: Pirida
koe me mamair, o paurida sang
ren me melar akan, a Kristus pan
kamarain uk ada.
15 Kalaka, pwe komail en keid in-
eneweita, kaidin duen me lolepon
a duen me lolekong kan.
16 Audaud ansau mau, pweki ran
akan me sued.
17 Komail ari ender lamponla, a
en lolekong, pwe i duen kupur en
Kaun.
18 Ender kamom wain, pwe a kin
kareda tiak sued, a komail en di-
reki Ngen.
19 O sauas pena ki psalm, o kaul
en kaping, o kaul ngenin; komail
kaul o kasang ong Kaun o nan mon-
giong omail.
20 Danke kaukaule Kot o Sam ni
mar en atail Kaun Iesus Kristus.

21 O papa komail pena amen
amen ni masak dol en Kristus.
22 Komail li akan, udi ong pein
omail warok kan dueta ong Kaun.
23 Pwe ol o me tapwin a paud,
dueta Kristus me tapwin momod-
isou, o i me Saunkamaur pan war
a.
24 A duen momodisou kin udi
ong Kristus, iduen li akan en udi
ong ar warok kan ni meakaros.
25 Komail ol akan pok ong pein
omail warok kan, dueta Kristus
kotin pok ong momodisou o kotiki
dong i pein i.
26 Pwen kasarauiala i, o ka-
makelekeleda i ki pil o, iei a masan.
27 Pwen kasansale dong pein i
momodisou lingan, me sota topala
o omrok ape, a me saraui o so
kaopa kot.
28 Nan iduen ol akan en pok ong
ar warok kan dueta pein war arail
akan. Me kin pok ong a warok, kin
pok ong pein i.
29 Sota amen kin suedeki pein
uduk a; pwe a kin kamanga o
kanainai eta, dueta Kristus kin
kotin apwali momodisou.
30 Pwe kitail me kasang en war a,
o uduk a, o a kokon akan.
31 I me aramas o pan muei sang
sam a o in a, ap muei ong a paud,
ira ari pan uduk ta ieu la.
32 Meid kaponepon lapalap eu;
a ngai kaparokki duen Kristus a
warokeki ong momodisou.
33 Pil dueta komail, amen amen
komail en pok ong a warok dueta
pein i, a li o en kakaki a warok.

6

1 KOMAIL seri kan peiki ong me
wia komail ada pan Kaun o, pwe i
me pung.
2 Kakaki sam om o in om, iei
tapin kusoned, me inaupa mia,
3 Pwe koe en insenemau o pil
maur warai nin sappa.
4 Komail sam akan der kamakar
mal noumail seri kan, kakair irail
ada ni kaian mau o panau ong
Kaun o.
5 Komail ladu kan en oke omail
saumas akan ni pali uduk ni masak
o rerer o pil ni tiak en karakarak en
mongiong omail dueta ong Kristus.
6 Kaidin sansal mon aramas eta,
pwen konekon re ’rail, a en dueta
ladu en Kristus, me kin pereperen
wiawia kupur en Kot sang mon-
giong omail.
7 O komail en papa mau, pwe ong
Kaun o, a kaidin ong aramas akan.
8 Pwe komail asa, me mau kot,
me amen pan wiada, Kaun pan
katingi ong i sota lipilipil is i, ma
ladu de me maioda amen.
9 O komail saumas akan en wia
dueta ong irail, o der sakone irail,
pwe komail asa, me arail o pil
omail Saumas kotikot nanlang, o a
sota kotin lipilipil aramas amen.
10 Ikmuri ri ai kan komail ke-
laileki Kaun o ni a manaman.
11 Puriong tatan mauin karos
en Kot, pwe komail en kak kelail
palian tewil a widiwiding kan.
12 Pwe kaidin uduk o nta, me
kitail en pei ong, a ong saupeidi o
manaman akan, o ong saumas en
sappa kan, me kin kakaunda nan
rotorot wet, o ong kaun ngenin en
lang akan.
13 Ari, pweki mepukat komail en
ale tatan mauin karos en Kot, pwe
komail en kak kelail ni ran sued,
o kasinenda murin omail kapwa-
iadar meakaros.
14 Komail ari kasinenda, luke
pamail en katengetengki melel o
pereki pere pan maramara me
pung.
15 O nä omail en kitekit pena,
pwen onop ong wa sili rongamau
en popol.
16 A pil eu pan ko ong mepukat:
Komail ale perepa en poson, pwen
kakun kila katieu kisiniai en me
sued o.
17 Komail pil ale lisorop en ka-
maur o kodlas en Ngen, me masan
en Kot.

18 O podidi ong kapakap o wia
poekipoeki. Ngidingidiki Ngen ni
meakaros. O masamasan, o poden
kapakapaki saraui kan karos.
19 O kapakapa kin ia, pwe i en
ngil meledok o au ai en sara pasang
ai aingar en kaweweda me rir en
rongamau.
20 Me ngai saunpadakepa, me sa-
lidier, pwe i en kelail ong pada-
padaki, duen me kon ong.
21 A pwe komail en asa ir ai kan,
o me i kin wiada, ri atail kompok
Tikikus o papa lelapok en Kaun o,
pan padaki ong komail meakaros.
22 I me i kadarala, pwe komail en
asadar ir at akan, o pwe i en kamait
mongiong omail.
23 Popol ong ri atail, o limpok
iangaki poson sang ren Kot Sam o
Kaun Iesus Kristus!
24 Mak en mimi ren karos, me kin
pok ong atail Kaun Iesus Kristus
kokolata!

EN PAULUS A KISIN LIKAU ONG MEN PILIPI

1 PAULUS o Timoteus ladun Iesus
Kristus ong me saraui kan karos en
Kristus Iesus o pisop o saunkoa kan
nan Pilipi.
2 Mak o popol sang ren Kot Sam
atail o Kaun Iesus Kristus en mi re
omail!
3 I kin danke ai Kot ni ai tamata-
manda komail.
4 I me i kin wiada ni ai kapakap
kin komail ansau karos, o i kin ka-
pakap ni pereperen.
5 Pweki omail dadaurata ronga-
mau sang ni tapi o kokodo lel met.
6 O i kamelele me i, me tapiadar
wiawia mau eu re omail, pil pan
kanikiela lao lel ran en Iesus Kris-
tus.
7 Me pung i en kamelele mepukat
duen komail karos, pwe i kin
kolekol komail nan mongiong i ni
ai salidi wet, wasa i kin kaweweda
o kadededa rongamau; a komail
karos kin iang ia kapwaiada mak
wet.
8 Pwe Kot ai saunkadede, duen i
kin loleiteki komail pan kupur en
Kristus Iesus.
9 O me i pil kapakapaki pwe
omail limpok en lapalapala
kakairida ni lolekong o lamalam
akan.
10 Pwe komail en kasauiada, da
me mau sang karos, pwe komail en
melel o pung lao lel ran en Kristus.
11 O direki wan pung kan, me
kin wiaui ren Iesus Kristus men
kalinganada o kapinga Kot.
12 Ri ai kan, i men, komail en asa
ir ai, me dialan kaindindar ronga-
mau,
13 Nan i ai salidi kan pweki Kris-
tus, me pwarapwaradar nan im en
monsap o wasa karos.
14 O ri atail toto pan kupur en
Kaun, me aingar kidar ai salidi
kan, ap aima sang mas o, en padaki
masan en Kot ap so masak.
15 A akai kin padaki duen Kristus
akpeirin, o akamai, o akai sang nan
ar inong mau.
16 A met akan ni limpok, pwe re
asa, me ngai salidier, pwen kadede
pan rongamau.
17 Irail kin padaki duen Kristus
kapei lokaia o so melel, re kiki ong,
me re pan kalaudela ai salidi kan;
18 A pil menda? Pwe Kristus kin
lolok sili ni song karos, ma ni aka-
mai de ni melel, i me i peren kida,
ei i pan pereperen.
19 Pwe i asa, mepukat pan kare
ong ia maur soutuk ki omail ka-
pakap o sauas pan Ngen en Iesus
Kristus.
20 Duen ai inong iong, o auiaui,
o kaporoporeki, me i sota pan na-
menokala ni eu song. A duen
mas o, iduen ansau wet Kristus en
kapingan laud ni war ai, ma ni ai
pan memaurata de mela.
21 Pwe Kristus, i maur i, o mela ai
pai.
22 A ma i pan memaurata ni pali
uduk, ai wiawia kan pan kadepa;
ari i ap sasa, da me i en pilada.
23 Pwe i mauki ira karos: I inong
iong mela, pwen mila ren Kristus,
pwe i eta me mau.
24 A ai mimieta ni pali uduk me
mau song pweki komail.
25 Ari, i ap asa, me i pan mimieta
re omail karos, pwen sauasa omail
peren o poson,
26 Pwe omail kaping en lapala-
pala ren Kristus Iesus ki ai pwar-
alang komail.
27 Ari, komail weweid duen me
warong rongamau en Kristus, pwe
ma i pwaralang komail, de ni ai
doo, i en rong, me komail keleki
ngen ta ieu, o komail lamalam ta
pot, i iang kelail dodok ong ronga-
mau ki poson.
28 O komail ender waponki, me
kin palian komail akan, pwe i
kasansale pan arail pan lokidokila,
a omail pan maurela; a mepukat
sang ren Kot.

29 Pwe a muei ong komail er pan
kupur en Kristus, kaidin poson eta,
pwen pil kalokolokeki i,
30 Pwe komail kin wia pei ota, me
komail kilanger re i, o me komail
kin rong duen ngai.

2

1 MA panapanau eu ren Kristus
mia, ma kamait en limpok, ma sau
pena en Ngen, ma limpok melel, o
kadek sang nan ngen omail,
2 Komail ap kaunsokela ai peren
ni omail lamalam ta pot, o limpok
ta ieu, o min ta ieu, o inong iong
song ta ieu,
3 O der aklemai o der wia meakot
ni aklapalap a ni karakarak, amen
en kakaki amen mo a.
4 Amen amen ender apwali pein
a dipisou kan, a amen amen en
apwali en akai ar dipisou.
5 Pwe i tiak en mi re omail, me pil
mi ren Iesus Kristus.
6 Me mom en Kot, ap sota men ale
ong pein i en dueta Kot.
7 Ap akamaleki pein i o wiala
ladu men o song en aramas akan.
8 O kotin sansaleda ni mom en
aramas, o kasapwilidi pein i, o ni a
kotin peiki ong lel mela, ei lel mela
ni lopu.
9 Nan i me Kot kotin kasapwilada
i wasa ileile, o kotiki ong i mar eu,
sikida sang mar karos.
10 Pwe karos en kelepukidi ni
mar en Iesus, me mi nanlang o nin
sappa o pan sappa.
11 O lo karos en kadedeki, me
Iesus Kristus me Kaun pwen kalin-
ganada Kot Sam.
12 Ari kompoke pai kan, duen
omail okoke kokodo, kaidin ni
omail wokaren ia do, a me sikidar
ansau wet ni ai doo, en pere ki,
o lomwiniki kadokedoke kamaur
pamail.
13 Pwe Kot me kotin wiada karos
nan lol omail: Inong o kapwaiada
duen kupur a.
14 Komail wiada meakaros so, li-
panede o so peikasal.
15 Pwe komail en pung o melel o
seri en Kot akan, me so lol riapot
nan pung en di sued o sapung, me
komail ser sansal nan pung arail,
dueta ser en sappa kan.
16 Kasansaleda masan en maur,
pwen kaping pa i ni ran en Kristus,
pwe i ender tang mal de dodok
mal.
17 A ma i dueta mairong urak eu
wudoki ong mairong o dodok en
omail poson, i kin peren kida, o i
pan iang komail karos pereperen.
18 I me komail en pil perenki o
komail en iang ia pereperen.
19 A i kaporoporeki Kaun Iesus,
me i pan madang kadar wong ko-
mail Timoteus, pwe i en pil insene-
mau, i lao asa ir omail.
20 Pwe sota amen mi re i, me
dueta i, me kin apwali komail
melel.
21 Pwe karos kin rapaki me pein
ar, a kaidin me sapwilim en Kris-
tus.
22 A komail asa, me a tiak me
pung, pwe a sauasa ia ni rongamau
dueta seri men ong a papa.
23 I me i kaporoporeki, me i pan
kadarala eden, i lao asa ir ai.
24 A i liki Kaun o, me pein ngai pil
pan pwara wei madang.
25 A i lamedar, me mau en kadar-
lang komail ri ai Epaprotitus me ai
warok ni ai dodok o ai peipei, iei
omail men en kadar, o me papa ia
ni ai samama.
26 Pwe komail asa, a ngong kin
komail melel, o a patauki melel
omail rongadar, me a somau.
27 Melel, a somau meid laud, ko-
ren iong mela. A Kot me kotin
kupuredar i; a kaidin i eta, pwe pil
ngai, pwe i de paiola pokon.
28 A i madang kadarala i, pwe
komail en kilang i, ap peren kida,
o ai insensued en pil tikitikela.
29 Komail ari kasamo i ni Kaun o
popol, o wauneki me dueta i kan.
30 Pweki wiawia en Kristus a ko-
ren iong mela, ni a sota kasamp-
waleki pein maur i, pwen sauasa ia

wiliandi komail.

3

1 A PIL eu ri ai kan, komail en
perenki Kaun o! I kin inting wong
komail song ta ieu ansau karos, ari
so, i me i sota insensuedeki, pwe a
kin kakelaile kin komail.
2 Kalaka kidi kan! Kalaka toun
dodok sued akan! Kalaka song en
sirkomsais sued!
3 Pwe kitail, me kaudok ong Kot
ki ngen o suaiki Kristus Iesus, o
so kaporoporeki uduk, me sirkom-
sais.
4 Ari so, men suaiki uduk pil, mi
re i. O ma amen kin lamelame, me
a kak suaiki uduk, a ngai kak laud
sang.
5 Pwe ngai sirkomsaiselar ni auel
en ran, ngai kisan men Israel o
kainok en Peniamin, o men Ipru
amen me tapi sang men Ipru, a nin
tiak en kapung Parisär amen.
6 A ngai nantiong mepukat lao lel
ong kaloke momodisou kan, o ni
ai kapwaiada tiak en kapung, ngai
me pung melel.
7 A me pai ong ia, i mamaleki
pweki Kristus.
8 Iei melel, i mamaleki meakaros
pwe meid kasampwal en dedoki
Kristus Iesus ai Kaun, i me i muei
sang karos o wia pwel kilar, pwe i
en anekila Kristus.
9 O i en kadiarokada re a, me
sota pein ai pung, me pwili sang ka-
pung, a me pwili sang poson Kris-
tus, iei pung, me Kot kotin wadok
ong poson.
10 Pwe i en dedeki i o manaman
en a iasadar, o ai warok ki ong
kalokolok pwe i en duela a matala.
11 Pwe i en konodi maureda sang
ren me melar akan.
12 Kaidin likamata i konodier de
ngai unsokelar; a i kin dadaurata,
pwe i en konodi murin Kristus
Iesus kotin kono ia dier.
13 Ri ai kan i sota lamelame, me i
konodier,
14 A iet eu, me i kin wiada: I
likidmaliela men likin sakeri, ap
inong iong meakan, me mi moa, o
i kilekilang ap tang wong kilel o,
me mi moa, iei kating, me Kot kotin
kileledi ong ia ren Kristus Iesus.
15 Ari karos me unsokelar, en
lamelame due met. A ma komail
wuki sang meakot ni lamalam, Kot
pan kotin kadiarok ong komail.
16 A me kitail konotier, kitail en
inenki wei eta ni lip ota.
17 Ri ai kan idauen ia do, o ale
sang me kin kekeid wei duen me
komail kilanger re at.
18 Pwe pan pak toto i indang
komail er duen me toto, me kin
kekeid wei, a met i indang komail
ki sangesang, me irail imwintiti
pan lopu en Kristus,
19 Me pan lokidokila ni imwi
’rail, me wia aniki kaped arail, me
ar wau pan soredi, me kin paieki
dipisou en sappa.
20 A deu atail mi nanlang, wasa
me se kin auiaui Kaun Iesus
Kristus atail Saunkamaur pan
pwarado sang ia.
21 Me pan kotin kalinganada war
atail pwel, pwen ras ong war a lin-
gan ki manaman, me a pan kotin
kaloe kidi meakan karos.

4

1 ARI ri ai kompok kan, ai peren
o ai lingan komail, katengetengdi
ren Kaun o kompoke pa i kan!
2 I panaui Ewodia o i panaui Sin-
tike, pwe ira en minimin pena ren
Kaun o.
3 O i pil poeki re omui ai warok
melel, sauasa ira, me iang ia er
dodok ni rongamau, iangaki Kle-
mens o ai warok tei kan, me arail
mar akan mi nan puk en maur.
4 Komail peren ki Kaun o ansau
karos! I pil pan indada: Komail
pereperen!
5 Komail kadek ong aramas akan
karos, Kaun o me kotin korendor.
6 Komail der patauki meakot, a
komail kasale ong Kot meakaros
me komail inong iong ni omail ka-
pakap o ngidingid ki danke.

7 O popol en Kot, me lapa sang
lolekong, pan apapwali mongiong
omail o omail lamelam ren Kristus
Iesus.
8 Pil eu ri ai kan, karos me melel,
karos me kon ong, karos me pung,
karos me min, karos me kaselel,
karos me kalok mau, o ma pil eu
tiak mau de men kaping, komail ap
madamadaua due!
9 Meakan, me komail padakkier
o aleer, o rongadar, o kilanger re i,
i me komail wia, a Kot en popol ap
pan kotikot re omail.
10 A ngai me perenki Kaun o
kaualap, pweki ni ansau wet omail
apwali ia me tapwendar; ari so,
komail apwali ia ansau karos, a
ansau kis komail sota kak ong.
11 I sota inda mepukat pweki ai
samamalar, pwe i kin insenemau
ni ai samama o ni ai kapwapwa.
12 I asada duen tiak en samama
o duen tiak en kapwapwa. Ngai
koiokki meakaros o song karos, i
kak metier o men mangadar, o
muei met o tutupok.
13 I kak ong meakaros, pweki i,
me katin ia da.
14 Ari so, me mau omail apwali ia
la ni ai paiolar akan.
15 A komail men Pilipi pil asaer,
me sota momodisou apapwali ia
ni meakaros dueta komail sang ni
tapin rongamau, ni ai ko wei sang
Masetonien.
16 Pwe komail kisakis dong ia
pan riapak ni ai samamalar nan
Tesalonik.
17 Kaidin kisakis, me i kin rapaki,
a i kin rapaki wa, pwen kalaudela
noumail kisin likau.
18 Pwe me mi re i itar ong ia, op
il laud sang. Muei met mi re i, ni
ai aleer omail kisakis ren Epapro-
titus. Meakan ras ong pomau eu o
mairong mau eu, me kon ong Kot.
19 A ai Kot pan kotin kaitar omail
samama duen a kapwapwa ni lin-
gan ren Kristus Iesus.
20 A lingan en ko ong Kot o Sam
atail kokolata! Amen.
21 Ai ranamau ong saraui kan
karos ren Kristus Iesus. Ri atail
akan, me mi re i, kin ranamau
wong komail.
22 Saraui kan karos kin ranamau
wong komail, pil toun im en Sisa
mon karos.
23 Mak en atail Kaun Iesus Kris-
tus en mi ren ngen omail! Amen.

EN PAULUS A KISIN LIKAU ONG MEN KOLOSE.

1 PAULUS wanporon en Kristus
Iesus amen pan kupur en Kot o ri
atail Timoteus,
2 Ong ri at saraui o lelapok ren
Krisus akan, me mi Kolose; mak
o popol sang ren Kot Sam atail o
Kaun Iesus Kristus!
3 Kit kin danke Kot o Sam en atail
Kaun Iesus Kristus o kapakapa kin
komail kaukaule.
4 Kit lao rongadar duen omail po-
son Kristus Iesus, o omail limpok
ong saraui kan karos,
5 Pweki kaporopor eu, me
nekineki ong komail nanlang,
duen me komail rongadar mas o
ni padak melel en rongamau,
6 Me lel wong komail o pil
sap akan karos, o a kin wada o
kakairida dueta re omail sang
ni ran o, me komail rongadar o
dedekier melel mak en Kot;
7 Duen omail padakki sang ren
Epapras at warok kompok amen,
me papa lelapok en Kristus ong ko-
mail amen,
8 Me pil kaireki dong kit duen
omail limpok pena ni Ngen.
9 I me se sota kin dukedi sang at
kapakapa kin komail o poekipoeki
sang ni ran en at rongadar, pwe
komail en direki erpit en kupur a, o
komail en lolekong o koiok ngenin,
10 O kekeid wei duen me kon ong
Kaun o, o kapareda wan wiawia
mau karos, o kakairida ki asa Kot,
11 O keleki kel karos duen mana-
man en a lingan pwen dadaurata o
kanongama ki peren,
12 Danke Sam o, me kotin kamau
kitail lar, en iang pwaisaneki soso
en me saraui kan nan marain.
13 Me kotin kapiti sang kitail
manaman en rotorot, ap kotin
kasau kitail dong nan wein Na
kompokepa,
14 Me kotin dore kitail la iei lap-
wan dip atail,
15 I me kasale pan Kot, me so
sansal, me meseni en audepa
karos.
16 Pwe karos wiauiki i, karos me
mi nanlang o sappa, me sansal o
me so sansal, ma me poe kan, de
saumas akan, de wei kan, de man-
aman akan, meakaros wiauiki i o
ong i.
17 O i me kotikot mon meakaros
o meakaros memaureki i.
18 O i tapwin war a, iei momod-
isou, o i me tapi o meseni en me
iasadar sang ren me melar akan,
pwe i en mon meakaros.
19 Pwe Kot kotin kileledier me
mau kan karos en mi re a.
20 I ari kalolamau penang pein i
meakan karos, ma ni sappa de nan-
lang, ni a kotin wiada muei mau ki
ntan a lopu.
21 O komail, me doo wei sang o
imwintiti mas o ni omail lamelame
o wiawia sued akan,
22 A kotin kalolamau komail lar
ki war a uduk ni a matala, pwen
kapware kin komail da saraui o
pung o so kadeik pa omail mo a.
23 Ma komail dadaurata poson
o tengeteng o so mokid wei sang
ni kaporopor ki rongamau, me ko-
mail rongadar, o me lolok ong au-
depa karos me mi pan lang, me
ngai Paulus wialar papa men.
24 I ap perenki ai kalokolok ki
komail o men kaimwisok kila uduk
ai me luedi ni kamekam en Kristus,
pweki war a, iei momodisou,
25 Me i wialar papa men duen
koa dodok en Kot, me i aleer pweki
komail pwen usela masan en Kot.
26 Iei me rir kot, me rir sang nin
tapin kaua o men kaua, a met a ka-
diarok ong sapwilim a saraui kan,
27 Me Kot men kasansaleda kap-
wapwa en lingan en rir wet ong
men liki kan, iei Kristus me kotikot
lol omail, i kaporopor en lingan.
28 I me kit kin padaki o
panepanaui aramas karos, o pada-

padaki aramas karos ni lolekong
karos, pwe kit en kapwareda ara-
mas karos ni unsoki ong Kristus.
29 I me i pil dodok kelail, duen
wiawia en i me kin dodok kelail lol
i.

2

1 A I men, komail en asa iran
ai pei laud pweki komail, o men
Laodisäa, o irail karos, me sota ki-
lang mas ai ni uduk o.
2 Pwe mongiong arail en ka-
maitala o irail en warok pena ni
limpok o irail en kakairida ni ar
dedeki melel duen me rir en Kot.
3 Pwe pai en erpit o dedeki, me
okiok re a.
4 I me i inda mepukat, pwe ara-
mas amen ede kotau ki komail
lokaia widing kan.
5 A ni pali uduk o ngai me doo,
a ni pali ngen i ngai mi re omail, i
perenki o kilang omail sondi mau,
o omail poson kelail Kristus.
6 A duen omail wuki ong Kris-
tus Iesus Kaun o, iduen komail en
weweideki i,
7 O podidi ong i, o kakau kida
i, o komail kelail ni poson, duen
me komail padak kidar, o nantiong
danke.
8 Kalaka pwe amen ede sali kin
komail padak mal o padok en
kaua duen tiak en aramas akan en
sappa, a kaidin tiak en Kristus.
9 Pwe aude pan me udan Kot
karos kotikot re a, nan pein war a.
10 O komail me unsok kilar i,
me tapwin wei karos o manaman
karos.
11 Me komail pil sirkomsaiseki
ong sirkomsais eu, me so mangin
pa, a duen pwilikidi war en uduk ni
sirkomsais eu, me ren Kristus.
12 Ni atail iang i serkidi paptais,
o me komail pil maur kida poson
manaman en Kot, me kaiasada i
sang ren me melar akan.
13 O ni ansaun omail mela ni dip
o sosirkomsais en uduk omail, a
kotin kamaur komail da iangaki i,
ni a kotin maki ong kitail sapung
kan karos.
14 O a kotin iros wei sang int-
ing o, me kapokon ong kitail, me
audekier kusoned akan, ap palian
kitail, i me a kotin kawelar ni a
pasuredi ong i nin lopu.
15 A lau kaloedier wei kan o man-
aman akan, ap kasansanle irail
ada o wia kin ir kilel en kaperen eu.
16 Sota amen en kadeik komail da
pweki kisin manga, de pil nim, de
ran a akai, de maram pul, de sapat
akan.
17 Pwe mepukat mot en me pan
pwarado, a war o iei Kristus.
18 Sota me pan kataue sang
komail kating pamail; pwe iei i
me kin wiawia pein insen a ni a
karakarak o pongi ong tounlang
kan, me a sota kilanger o me
aklapalap o perenki pein i ni tiak
en uduk a.
19 O a sota kin keleki tapwi, me
war pon ale sang kisin manga ki
kokon akan, iduen a pan kakairida
ni kupur en Kot.
20 A ma komail iang Kristus
melar sang tiak en sappa, menda
komail pil lodi ong tiak kan
likamata komail memaureta nin
sappa.
21 Re kin inda: Koe der doke, koe
der song, koe der sair!
22 A mepukat karos pan okila
kadokepa; ari kisin kusoned mal
akan, me aramas akan ta wiadar.
23 Me sansal en lolekong ni ar
wiada pein ar kaudok o karakarak
o ar kaloke pali war arail; a
mepukat kin kapwaiada pali uduk
eta.

3

1 ARI, ma komail iang Kristus
iasadar, en rapaki me pali poa
kan, wasa Kristus kotikot ia ni pali
maun en Kot.
2 Inong iong me mi pali poa a
kaidin me mi nin sappa.
3 Pwe komail melar, o maur
omail rirlong Kristus ren Kot.

4 Kristus, iei maur atail, lao
pwarado, kitail pan pil iang i
pwarado ni lingan o.
5 Komail ari kamela kokon
omail, me mi sappa: Nenek, samin,
tiak sued, inong sued, norok
kapwa, pwe iei kaudok sued.
6 Pweki mepukan ongiong en Kot
kin lel ong seri sopeik kan.
7 Me komail pil kekeideki mas o,
ansaun omail akmemaurki.
8 A metet komail pwilikidier
meakaros: Makar, lingarangar,
katantat, lalaue, kasoi kasaut nan
au omail;
9 Ender likam nan pung omail,
pwe komail pwilikidier aramas
maring iangaki a wiawia kan,
10 Ap aleer me kap, me wilika-
padang lolekong duen mom en me
kausedar i.
11 Wasan sota men Krik, sota Sus,
sota sirkomsais, pil sota sosirkom-
sais, sota men liki, sota Site, sota
ladu o sota me maioda men, a Kris-
tus eta me kotikot ni karos.
12 Pwil po omail duen en Kot
a pilidar akan, me saraui o kom-
pok, limpok en nan mongiong, o
kadek, o karakarak, o opampap, o
kanongama,
13 Apwali amen amen, o mak
pena, ma amen kainsensuedi
amen, duen Kristus kotin mak ong
komail er, iduen komail.
14 O moneki limpok, me ora pena
kamau pokon.
15 O popol en Kristus en kaunda
nan mongiong omail, me komail
pil paeker pena ni war ta ieu, o
komail danke.
16 Komail nantiong dodokiki
masan en Kristus nan pung omail
ni lolekong karos; padapadaki o
panapanaui komail pena, ki psalm,
o kaul en kaping, o kaul ngenin,
o kakaul ong Kot nan mongiong
omail ki mak.
17 O karos, me komail kin wia ni
lokaia, o wiawia kan, en wiada ni
mar en Kaun Iesus, o danke Kot o
Sam pweki i.
18 Komail li akan udi ong omail
warok kan ni Kaun o, duen me kon
ong.
19 Komail ol akan, pok ong omail
warok kan o der makar pa 'rail.
20 Komail seri kan, peiki ong me
wia komail da ni meakaros, pwe i
me kon ong Kaun o.
21 Komail sam akan, der ka-
makar mal noumail seri kan, pwe
ren der sang komail la.
22 Komail ladu kan, peiki ong
omail saumas ni uduk ni meakaros
kaidin ni dodok mon aramas,
pwen konekon ren aramas, a ni
impimpai en mongiong o, o lan
Kaun o.
23 O karos, me komail wiada en
lolm ong wiada, dueta ong Kaun o
a kaidin ong aramas akan.
24 Ap asa, me komail pan ale kat-
ing en soso ren Kaun o, pwe komail
kin papa Kaun Kristus.
25 A me wia sapung, pan pein
pukoki sapung me a wiadar pwe
Kot sota kin lipilipil aramas amen.

4

1 KOMAIL saumas akan, pwain
ong omail ladu kan me pung o me
mau, pwe komail asa, me pil omail
Saumas kotikot nanlang.
2 Podidi ong kapakap o
masamasan o danke.
3 O pil kapakapa kin kit, pwe Kot
en kotin ritingidang kit wanim en
masan eu, en kaweweda en Kristus
a me rir kot, me ngai sali kidier,
4 Pwe i en kaparoki duen me
pung.
5 Kekeid lelapok wei mon men
liki kan, kadokedoke ansau mau.
6 Omail kasoi en wiaui ni mak o
doleki sol ansau karos, pwe komail
en asada, duen me komail pung
sapengki amen amen.
7 Ri atail kompok Tikikus o papa
lelapok o ladu en Kaun amen pan
kaire kin komail ir ai karos.
8 Pwe i me i kadar wong komail
er, pwen asa ir omail, o kamait
mongiong omail,

9 Onesimus pil iang i, i ri atail
lelapok kompok amen, me kis
omail. Ira pan kaire kin komail
karos, me wiauier met.
10 Aristarkus, me iang ia sa-
lidi, kin ranamau wong komail, o
Markus nain ri en Parnapas pwe
komail ale er kusoned akan duen
i; a lao pwara wong komail, komail
kasamo i;
11 O Iesus, me ad a Iust, me kisan
sirkomsais. Irail eta ai warok en
dodok ni wein Kot; ira me kamait
pa i.
12 Epapras, me kis omail, o
me ladun Kristus Iesus amen,
kin ranamau wong komail, a
ngidingide sauasa komail ni a
kapakap akan kaukaule, pwe
komail en dadaurata o unsokila o
direki kupur en Kot.
13 Ngai me kadede i, me a porisok
melel ni a apapwali komail o irail
nan Laodisea o Irapolis.
14 En saunwini Lukas kompok o
Demas ara ranamau wong komail.
15 Ranamau wong ri atail akan
en Laodisea o Nimpas o momod-
isou nan im a.
16 A kisin likau kis et lao
wadawader re omail, komail
kanaiong, pwen pil wadawad ren
momodisou en Laodisea, o komail
pil pan wadok, me i kadaralang
Laodisea.
17 Komail indai ong Arkipus:
Kanekanai ong dodok, me koe
aleer sang ren Kaun o, pwe koe en
kapwaiada.
18 Iet ngai Paulus intingki pa i ai
ranamau. Tamatamanda ai salidi.
Mak en mimieta re omail!

EN PAULUS A KISIN LIKAU KAIEU ONG MEN TESALONIK.

1 PAULUS, o Silwanus, o Timoteus ong momodisou en Tesalonik, me ren Kot Sam o Kaun Iesus Kristus. Mak o popol en mi re omail!

2 Se kin poden danke Kot ki komail karos o tamataman kin komail ni at kapakap akan.

3 O se kin tamatamanda omail wiawia kan ni poson, o omail dodok ni limpok, o omail kanongama ni kaporoporeki atail Kaun Iesus Kristus sansal ong Kot o Sam atail.

4 Pwe ri ai kan o kompoke pan Kot akan, se asa duen omail lipilipil re a,

5 Pwe at rongamau lel ong komail er, kaidin nin lokaia ta, a pil ni manaman o Ngen saraui, o ni kamelelepa kaualap, pwe komail asa song en aramas da kit re omail pweki komail.

6 A komail ale sanger kit o sang Kaun o, ni omail aleer masan o ni kamekam kaualap o ni peren en Ngen saraui.

7 Komail wialar kilel en saulang karos mi Masetonien o Akaia.

8 Pwe sang re omail masan en Kaun o kaparaparalar, kaidin nan Masetonien o Akaia eta, pwe pil wasa karos omail poson Kot lokila ia; ari, solar me se pan inda.

9 Pwe pein irail kaire kin kit, duen at pwaralang komail me pwaida, o duen omail wuki ong Kot sang dikedik en ani kan, pwen papang Kot, me udan maur o melel.

10 O auiaui sapwilim a Ol sang nanlang, me a kotin kaiasada sang ren me melar akan, Iesus, me kotin dore kitail sang ni ongiong en Kot, me pan sansaldo.

2

1 PWE pein komail asa, ri ai kan, duen at pwaralang komail kaidin me so kadepa.

2 A murin at kamekam nan Pilipi o at kalokolok wasa o, duen me komail asa, kit aimaki atail Kot padaki ong komail rongamau en Kot ni apwal laud.

3 Pwe at panapanaui komail sota wiaui ni kotaue, de samin, de widing.

4 Pwe duen kit ale sang ren Kot en padaki rongamau, iduen at padak kin wiaui, kaidin pwen konekonlar ren aramas akan, a Kot me kotin kasauiada mongiong it.

5 Sota eu ansau me se lingkapinga komail, duen me komail asa, de norok kapwa, Kot me saunkadede en mepukat.

6 Se pil sota rapaki konekon ren aramas akan, ma re omail de ren akai. A se pan kak katoutoui komail, pwe kit wanporon en Kristiis akan.

7 Ari so, kit kin materok nan pung omail dueta li en kamait amen, me kin apwali na seri kan.

8 Iduen at ngong kin komail melel, se mauki katungole kin komail rongamau en Kot, a kaidin i eta, a pein maur at, pwe komail wialar kompoke pat.

9 Ri ai kan, komail kin tamanda duen at dodok o at apwal akan. Pwe se dodok ni ran o ni pong, pwen der katoutoui amen komail, o se padaki ong komail rongamau en Kot.

10 Komail o Kot at saunkadede duen at makelekel, o pung, o inen re omail me poson akan.

11 O duen komail asa, me kit panaui o kamekamait amen amen re omail dueta papa men wiai ong na seri kan.

12 O se padaki ong komail er, me komail en alu inen wei ta, duen me kon ong Kot, me kotin molipe komail ong pein a wei o pein a lingan.

13 I me se kin poden danke Kot,
pwe ni omail aleer masan en Kot,
komail aleer kaidin dueta padak
en aramas akan, pwe dueta masan
en Kot melel, me pil kin dodok nan
lol omail me poson akan.
14 Pwe ri ai kan, komail ale
sanger momodisou en Kot akan
nan Iudäa ren Kristus Iesus; pwe
komail kamekame ren toun omail
wei, dueta irail me kamekame ren
Sus akan.
15 Me pil kamatalar Kaun Iesus,
o saukop akan, me re kaloke, o
re sota konekon ren Kot, o re kin
palian aramas akan karos.
16 O re kainapwi sang kit, ender
padak ong men liki kan, pwe ren
der maurela, pwe re kin kadirela
dip arail ansau karos, a ongiong mi
po ’rail.
17 A kit ri ai kan ni at doo wei
sang komail ansau kis ni pali war
at, a kaidin ni mongiong it, se ap
nantiong o inong iong melel kilang
mas omail.
18 I me se men pwar wong ko-
mail, ngai Paulus pan mepak o pan
riapak, a Satan karompa kit.
19 Pwe is me kapore pat, de
kaperen pat, de kapinga pat?
Kaidin komail mon Kaun patail
Iesus ni a kotido?
20 Pwe komail kalinga pat o
kaperen pat.

3

1 I ME se solar kak nenen la, pwe
se maukida kelepala nan Aten,
2 Ap kadar wong komail Timo-
teus ri atail o papan Kot ni ronga-
mau en Kristus, pwen katenge ko-
mail o kamait komail la iran omail
poson.
3 Pwe sota amen en luet kila
kamekam wet, pwe pein komail
asa, mepukat kileledier ong kitail.
4 Pwe ni at mimi re omail, se
kokopki dong komail kamekam;
duen a pwaidar o duen me komail
asa.
5 I me i solar kak nenenla, a i
ilakila, pwe i en asa, duen omail
poson, ma men kasongesong so ka-
songesong komail, o ma at dodok
sota pan dodok mal.
6 A metet ni en Timoteus pwara
dong kin sang re omail, o padaki
ong kit rong mau duen omail po-
son o limpok, o duen omail tamata-
man kit ansau karos, o duen ko-
mail men kilang kit, i dueta kit kin
inong iong kilang komail.
7 Ri ai kan, kit ap kamait kilar ko-
mail ni at kamekam o apwal akan
ki omail poson.
8 Pwe ansau wet kit maureda, ma
komail poden tengedi ong Kaun o.
9 Pwe ia danke me sen dankeki
Kot pweki komail, me pan ras ong
peren, me se peren kida mon Kot ki
komail?
10 Se kin poden kapakapa kin ko-
mail ni pong ni ran o ngidingidiki,
sen kilang mas omail o kaunsokala
omail poson.
11 Ari, pein Kot, o Sam atail, o
atail Kaun Iesus en kotin kalua kit
wong komail.
12 A Kaun o en kotin kangedere
komail la o kalaudela omail limpok
nan pung omail o ong amen amen
dueta kit ong komail.
13 O kotin katengeteng mongiong
omail pwen mau melel, ni saraui
mon Kot o Sam atail ong ni ran en
atail Kaun Iesus, me pan kotido o
sapwilim a saraui kan karos iang i.

4

1 ARI, ri ai kan, se pil poeki re
omail o panaui kin komail Kaun
Iesus, duen me komail aleer sang
kit, o duen me komail en kekeideki
wei, o kaperenda Kot, iduen omail
kakairida.
2 Pwe komail asa duen kusoned
akan, me se pang ong komail ren
Kaun Iesus.
3 Pwe iet kupur en Kot, omail
sarauila, pwe komail en liki sang
nenek.
4 Amen amen en kanai ong pein
war a, pwen saraui o wau o liki
sang inong sued,

5 Kaidin ni dender ong inong
sued duen men liki kan, me so asa
Kot;
6 O sota me pan piti de kasapungi
ong ri a ni meakot, pwe Kaun o pan
kotin iki ong i, duen me kit inda o
kadede ong komail er mas o.
7 Pwe Kot sota molipei kitail ong
samin, a pwen saraui.
8 A ma amen komail pan ma-
maleki mepukat, kaidin aramas
me a pan mamaleki pwe Kot, me
pil kotiki ong komail er sapwilim a
Ngen saraui.
9 A duen limpok en saulang,
menda i en intingki wong komail,
pwe pein komail padakki sang ren
Kot, me komail en poke pena.
10 Nan met komail kin wiai ong
saulang karos, me mimi Mase-
tonien pon. A se panaui kin komail
ri at akan, komail en kakairida.
11 O komail nenenla o inong iong
apwali pein omail dodok, kadokeki
pein pa omail, duen me se padaki
ong komail er,
12 Pwe komail en sansal mau
mon me mi liki kan, o komail der
mau ong amen en apwali komail.
13 Ri ai kan, se sota men oki sang
komail duen me mairelar akan,
pwe komail der insensued dueta
irail, me sota ar kaporopor.
14 Pwe ma kitail kamelele, me
Iesus matala ap iasadar, nan iduen
me mairelar ren Iesus, Kot pil pan
kalua ir ala re a.
15 Pwe ieteten me se indang ko-
mail ni masan en Kaun o, kit me
memaureta lao Kaun o pan kotin
pwarado, sota pan ko wei mon me
mair akan.
16 Pwe pein Kaun o pan kotido
sang nanlang ki masan laud, o
kapiti en toulang lapalap amen, o
koronete en Kot; me melar akan
ren Kristus ap pan maureda mas.
17 Kit me memaureta luadi ap
pan iang ir peukadala nan dapok
kan, ko ong ren Kaun o nan wäwä,
kitail ap pan mimieta ren Kaun o
kokolata.
18 Komail ari kamaiteki komail la
padak pot et.

5

1 A DUEN ansau o auer, ri ai kan,
menda i en inting wong komail.
2 Pwe pein komail asa mau, me
ran en Kaun o pan pwarado dueta
lipirap amen ni pong.
3 Pwe irail lao pan inda: A muei
mau, o sota apwal kot mia, i ansau
kaupa pan lel ong irail dueta li
lisean amen; a irail sota pan pitila.
4 A komail ri ai kan, solar mi ni
rotorot, pwe ran o de konodi ko-
mail duen lipirap amen.
5 Komail karos seri en marain, o
seri en ran. Kitail so kisan pong o
rotorot.
6 Kitail ari ender mamair dueta
me tei kan, a kitail en masamasan
o daulikin.
7 Pwe me mair, kin mamair ni
pong, o me sokolar, kin sokolar ni
pong.
8 A kitail, me kisan ran, en
liki sang, til wong nan pere pan
marmar en poson o limpok, o
lisoropeki kaporopor pan maur.
9 Pwe kaidin ongiong, me Kot
kotin kileledi ong kitail, a sen
konodi maur soutuk ki atail Kaun
Iesus Kristus,
10 Me mata kin kitail er, pwe ma
kitail papat de mamair, en maur
pena re a.
11 Komail ari panau o sauas pena
nan pung omail duen me komail
kin wia.
12 A se poeki re omail, ri ai kan,
komail, en apwali me kin dodok
nan pung omail, o me kaun komail
da pan Kaun o, o me kin panaui
komail.
13 Komail kaka kin ir kaualap ni
limpok, pweki ar wiawia; o komail
popol pena.
14 Se panaui kin komail, ri ai kan,
komail en kapung ong me katiwo
kan, o kamait, me ar poson tik-
itik, o apapwali me luet akan, o
kanongama ong karos.

15 Komail masamasan, pwe
amen ender depukki ong amen
me sued me sued, a en inong iong
me mau eta nan pung omail o ong
amen amen.
16 Komail pereperen ansau
karos.
17 Kapakapta soutuk.
18 Komail danke ni meakaros,
pwe iduen kupur en Kot ren Kris-
tus Iesus ong komail.
19 Der kakundi Ngen.
20 Der mamaleki deideikop akan.
21 Kasosong ong meakan karos,
ap koledi me mau.
22 Liki sang song en sued karos.
23 A Kot en popol en kasaraui
komail la kaualap, ngen omail, o
mongiong omail, o war omail en
nekinek mau ong en atail Kaun
Iesus Kristus a pwarado.
24 Melel i, me kotin molipe ko-
mail er, me pan pil wiada.
25 Ri ai kan kapakapa kin kit.
26 Ranamauki ri at akan karos
metik saraui.
27 I kauki ong Kaun, me komail
pan wadok kisin likau kis et ong
saulang saraui kan karos.
28 Mak en atail Kaun Iesus Kris-
tus en mi re omail!

EN PAULUS A KISIN LIKAU KARIAU ONG MEN TESALONIK.

1 PAULUS o Silwanus, o Timoteus
ong momodisou en Tesalonik me
ren Kot Sam atail, o atail Kaun
Iesus Kristus.
2 Mak o popol sang ren Kot Sam
atail o atail Kaun Iesus Kristus en
mi re omail!
3 Mak eta sen poden danke Kot
pweki komail, ri ai kan, pwe omail
poson kin laudela kaualap, o omail
limpok pena pwaida kaualap.
4 I me kit suai kin komail ong
momodisou en Kot akan pweki
omail kanongama o poson ni omail
kalokolok o kamekam, me lel ong
komail.
5 Iei me kasansal pan kadeik
pung en Kot, komail ap pan
kon ong wein Kot, me komail
kamekamki.
6 Pwe me pung ta ong Kot en
depukki ong irail me moromorouo
ong komail.
7 A komail, me kalokolok, pan
iang kit meleileila, ni kasale pan
Kaun Iesus sang nanlang iang sap-
wilim a tounlang manaman akan,
8 Sansaldo ni kisiniai umpumpul,
kapukapung ong irail me popon-
sasa Kot, o ong irail, me so peiki
ong rongamau en atail Kaun Iesus
Kristus.
9 O me pan lokidokilang
kamekam soutuk sang mon silang
en Kaun o sang mon a manaman
lingan.
10 Ni a pan kotido o lingan kila
sapwilim a saraui kan, ni ran o, o
usun kin ir karos, me posonlar i,
pwe komail kamelele atail kadede.
11 I me se kin pil poden kapakapa
kin komail, pwe Kot en kotin
kakonekon komail ong paeker o
a kotin kaerela omail kapunglol
o kapwaiada wiawia en poson ki
manaman.
12 Pwe mar en atail Kaun Iesus
Kristus en kalinganada re omail,
o komail en konekonla re a duen
mak en atail Kot o atail Kaun Iesus
Kristus.

2

1 SE men poeki re omail ri at
akan iran atail Kaun Iesus Kristus
a pan kotin pwarado, o atail pan
peukedalang i,
2 Komail der wukiwuk sili o der
wapon kida ngen eu, de kasoi pot,
de kisin likau, me dene kit kadar
wong komail, me dene ran en Kaun
o mier.
3 Sota amen en kotau komail la
ni meakot. Pwe ran o sota pan
pwarado, lao wiawia en mas more
wei sang, o aramas en dip sansal la,
nain me sued.
4 Me pan palian meakaros o kas-
apwilada pein i, en ileila sang
karos, me udan Kot de men kaudok
kan, A pan mondi nan tanpas en
Kot o mome ong pein i Kot.
5 Komail sota tamanda ni ai
mimi re omail, i katiti ong komail
mepukat?
6 Ari met komail asaer, me
meakot mia, me kin kapwandela
a pan pwarado.
7 A rir en sapung kan ap mur
pwaida met. Ari so, a mimieta me
kin kapwandela, lao a pan poioki
wei sang;
8 I ansau me likin kapung o
pan sansaleda, me Kaun Iesus
pan kotin kame kila ang en silang
i, o kawe kila lingan en a pan
pwarado.
9 I me pan pwara kido mana en
Satan, iangaki manaman o kilel
akai o kapuriam ni likam kai.
10 O iangaki widing en sapung
karos ong irail, me pan lokidokila,
pwe re kang limpok ong melel, pwe
ren dorela.
11 I me Kot kotin mueid ong irail
ni manaman sued eu men kaping
ir ada, pwe ren kamelele likam.

12 Pwe karos pan pakadeikada
me so kamelele masan melel, a me
mauki me sapung.
13 A mak eta, sen danke Kot
ansau karos pweki komail, ri ai
kompok kan, o pwe sang nin tapi
o Kot me kotin pila kidar komail
ong maur potopot ni saraui la pan
Ngen o ni poson melel o.
14 Pwe ong mepukat a kotin
molipei komail er pan at ronga-
mau, pwe komail en pwais aneki
lingan en atail Kaun Iesus Kristus.
15 Ari ri at akan, tengedi ong o ap-
wali padak, me komail padakkier,
ma sang ni kasoi de at kisin likau.
16 A pein atail Kaun Iesus Kristus
o Kot o Sam atail, me pok ong kitail
o kupura dong kitail kamait soutuk
o kapor mau pan mak,
17 I en kamaitala mongiong
omail, o katingi komail ong ni
wiawia mau karos o padak.

3

1 ARI ri at akan, komail kapakapa
kin kit, pwe masan en Kaun o en
pwaida o linganla duen a wiauier
re omail.
2 O pwe kit en sapedokala sang
aramas solelapok kan; pwe poson
kaidin pwais en aramas karos.
3 A Kaun o me melel, me pan
katenge komail o nikid sang ni me
sued.
4 Se kaporoporeki Kaun o re
omail, me komail kin dadaurata
o pan wiada, me se kakaliki ong
komail er.
5 A Kaun o en kotin wiawia mon-
giong omail, pwe komail en direki
limpok en Kot o kanongama en
Kristus.
6 Ri ai kan, se kakaliki ong komail
ni mar en atail Kaun Iesus Kristus,
me komail en muei sang saulang
karos, me kin dadaurata padak,
me komail ronger sang kit.
7 Pwe komail asa duen idedauen
kit, pwe kit sota wiadar sapung
nan pung omail.
8 O se sota ale sang amen kan at
manga, ap sota pwaipwai, pwe se
dodok apwal ni pong o ni ran, pwe
sen der katoutouki amen komail.
9 A kaidin pwe a sota muei ong
kit, a pwe sen wia kin kit kilel en
me komail en alale sang.
10 Pwe ni at mimi re omail, iet me
se kakaliki ong komail, meamen
me kang wia dodok, a pil sota pan
manga.
11 Pwe se ronger, me akai mi re
omail, me kin weweid ni mesued
ni ar solar kin dodok, a re apwali
kisin tiak mal.
12 Ari, irail me due met, se indai
ong o panaui irail, pan Kaun Iesus
Kristus, me irail en dodok, o ne-
nenla o tungole pein kan ar manga.
13 A komail, ri ai kan, der pangki
omail wiawia mau.
14 A ma amen kang oke at padak
nan kisin likau et, i me komail en
kileledi, o komail der apwali i, pwe
i en namenokela.
15 A komail der wiaki i imwintiti
amen, a sauasa i dueta ri omail
amen.
16 A Kaun en popol en pein kotiti
ong komail popol ansau karos o ni
song karos! Kaun o en kotikot re
omail karos!
17 Ngai Paulus ranamau ni man-
gin pa i, me kisin likau karos
kilelekidi, iduen ai inting.
18 Mak en atail Kaun Iesus Kris-
tus en mi re omail karos!

EN PAULUS A KISIN LIKAU KAIEU ONG TIMOTEUS.

1 PAULUS wanporon en Iesus
Kristus amen pan kusoned en Kot
Saunkamaur patail o Kristus Iesus,
me kitail kaporoporeki,
2 Ong Timoteus nai seri melel ni
poson mak o limpok, o popol sang
ren Kot Sam o Kristus Iesus atail
Kaun.
3 Duen ai poeki re om, en mimi-
eta Episus ni ai pan kola Mase-
tonien, pwe koe en kapung ong
akai, ren der wia padak toror.
4 Pil der kamelele kasoi mal o
padok en di toto, me kareda aka-
mai ap sota sauasa koa dodok en
Kot, me tapi sang poson.
5 Pwe aude pan kusoned limpok
sang nan mongiong makelekel, o
insen mau, o poson melel.
6 Sang mepukat akai muei
sanger, rap wuki ong poupoulap.
7 Re men wiala saunpadak en ka-
pung, ap so weweki, me re inda, o
me re kin men padaki kaualap.
8 A kitail asa, kapung me mau,
ma amen so kasapunge.
9 O se asa, me sota kapung en
wiaui ong me pung amen, a ong me
sapung kan, o katiwo kan, o me doo
sang Kot akan, o me dipan akan,
o me so saraui kan, o me san Kot
akan, o me kin kaloke sam ar in ar,
o me kamela aramas akan.
10 O me nenek kan, o me madong
saut ong ol oko, o me kin pirap
aramas akan, o me likam kan, o
me kaula likam akan, o ma pil
meakot mia, me so kon ong padak
en kamour.
11 Duen rongamau en lingan en
Kot iasanai me pang dong ia.
12 I ap danke Kristus Iesus atail
Kaun, me kotin kamana ia da o
kamelel ia ni a kotin kasapwil ia
dang dodok.
13 Pwe mas o ngai lalaue amen, o
kaloke saulang kan, o lolap amen,
ari so i diaradar mak o, pwe i
wiadar mepukat ap sasa o ni ai
soposon.
14 A mak en atail Kaun me la-
palap alar kaualap ni poson o
limpok, me mi ren Kristus Iesus.
15 Melel lepen kasoi lep, o me
mau ong kamelele: Kristus Iesus
pwara dong sappa, pwen dorela
me dipan akan; a ngai me sued
sang karos.
16 Ari so, i diaradar mak o, pwe
Iesus Kristus en kotin kasaleda a
kanongama lapalap re i, pwe men
kaalemongi ong me pan poson,
pwen maur soutuk.
17 A Nanmarki potopot, me so
kak mor pasang, o so sansal, i Kot
eta. Wau o lingan en ko ong i po-
topoteta! Amen.
18 Kusoned wet i men pang ong
uk, nai seri Timoteus, duen dei-
deikop akan, me wiaui ong uk er,
pwe ren sauasu uk, en wia pei mau
eu,
19 Ni om dadaurata poson o
kanakanai ong insen om mau, me
akai pein kase sang irail, ap peila
sang nin poson.
20 Amen irail Imenäus o amen
Aleksander, me pangalang Satan,
pwe ren lelapok ki kalokolok, ap
solar lalaue.

2

1 Iet me i men panaui mas: Ko-
mail ngidingideki o kapakapki, o
poekipoeki aramas akan karos, o
wia danke.
2 Kapakapaki nanmarki o
saumas akan karos, pwe sen
meleilei o insememau, wiawia me
kon ong Kot o melel.
3 Pwe i me mau o kon ong atail
Saunkamaur Kot,
4 Me kotin men, aramas akan
karos en dorela o lolekong kila
melel.
5 Pwe Kot me ta men o wilia
patail me ta men nan pung en Kot

o aramas akan, iet Aramas Kristus
Iesus.
6 Me kotin wiala en aramas karos
ar men pwaipwai, kadede en met,
en lolok sili ni ansau me kon ong.
7 I me i wia kila saunkair o wan-
poron amen, i kin lokaia melel o
so likam, o saunpadak ong men liki
kan ni poson o melel.
8 I me i men, ol akan en kapakap
ni wasa karos, ni ar pokada pa ar
saraui, so makar o so peikasal.
9 Pil dueta li akan, ren kap-
wadeki likau makelekel o lelapok,
o tiak mau, a kaidin ni ingid pit
en monga, de kold, de manaman
akan, de likau lingan,
10 A me kon ong li akan, me
men kasaleda ar masak Kot ni ar
wiawia mau kan.
11 Li akan en nenenla, ap pada-
padakki ni tiak en impimpai.
12 I sota mueid ong li amen, en
wiada padak, de kaunda ol, a en
nenenla.
13 Pwe Adam me wiauier mas, a
muri Ewa.
14 A kaidin Adam, me katia-
maula, a li o me katiamaular, ap
pupedi ni me sapung.
15 A a pan dorela ni a naitik ma a
pan podidi ong poson, o limpok, o
saraui, o tiak mau.

3

1 MELEL kasoi pot et: Ma amen
rapaki koa en pisop, a kin inong
iong wiawia mau eu.
2 A pisop o en pung, o warok en li
ta men, o so kowei kodo, a lelapok,
o tiak mau, o apwali men kairu, o
koiok ong padak;
3 A der kamom soko, o so pa-
mara, a en materok, o der inong
iong akamai, o der pok ong moni.
4 Me kin kaunda mau pein toun
im a, o me na seri kan kin peiki ong
ni tiak pung.
5 A ma amen, me sokoiok ong
kaunda pein toun im a, iaduen a
pan kak kaunda momodisou en
Kot?
6 Pil kaidin saulang kap amen,
pwe a ende aklapalap, ap lodi ong
kadeik en tewil.
7 O en pil kalok mau ren me mi
liki, pwe a de lodi ong kanamenok
o katikatiamau pan tewil.
8 Pil dueta saunkoa kan en
lelapok, so lo riapot, so kamom
soko, so noroke moni.
9 Me kin kolekol nan insen arail
makelekel rir en poson.
10 Mepukat en kasosongla mas,
irail ap pan papa, ma irail me pung.
11 Pil dueta en saunkoa ar warok
kan, ren wia me kon ong, o so
likinekine, o so kowei kodo, o melel
ni meakaros.
12 Saunkoa kan en warok en li ta
men o ren kaunda mau nair seri
kan o toun im arail.
13 A me papa mau, kin kalok
maui pein irail, o re pan
pereperenki melel poson me mi
ren Kristus Iesus.
14 Mepukat i inting wong uk, o i
kaporoporeki, me i pan pwarala re
om madang.
15 A ma i pwapwand, koe en asa
duen me koe pan wia nan tanpas
en Kot, iei momodisou en Kot ieias,
o ur o pason en melel.
16 Meid lapalap rir en pai ren
Kot: Kot sansaleda ni uduk, ap
diarokada me pung amen ren
Ngen, ap pwaralang tounlang kan,
ap lolok ong men liki kan, ap
kamelel lar ren toun sappa, ap
peukadalang wasa lingan.

4

1 A NGEN me kotin kokop melel,
ni imwin kaua akai pan pupe wei
sang poson, ap id wuki ong ngen
widing o padak en tewil akan,
2 Me kin sansale mau ki liki,
ap likilikam o insen arail kakalu-
akalar ki kisin mata karakar.
3 Re kin inapwiedi kapapaud, o
dene ren liki sang song en manga,
me Kot kotin wiadang irail, me
danke, o poson, o dedekila melel o.

4 Pwe audepa karos, en Kot me
mau, o sota meakot me mal, ma
aramas pan tungole ap danke.
5 Pwe a pan kasaraui kila masan
Kot o kapakap.
6 Ma koe pan padaki ong ri atail
akan, koe ap pan papa en Kristus
Iesus mau amen, me kin keleki
masan en poson o padak mau, me
koe dadaureta mau lel met.
7 A koe en kang kasoi likam en
li laud akai o kaianeki pein uk me
kon ong Kot.
8 Pwe kaiane kin uk pali war, a
sota non katepa, a meid mau paieki
Kot ni meakaros, pwe iei kaporo-
por en maur et o pil maur kokodo.
9 Nan melel kasoi pot et o a war
ong kitail en apwaliela.
10 Pwe iet me se kin dodok ong
o kalokolokki, at kaporoporeki Kot
ieias, me Saunkamaur en aramas
akan karos, a mas ong irail me po-
son.
11 Mepukat koe en katitiki o
kaukaweweki.
12 Sota amen me pan mamaleki
om manakap, a wiala men kaale-
mongi ong saulang kan, ni om
lokaia o wiawia kan, o limpok, o
poson, o makelekel.
13 O nantiong wadok, o panaui, o
padak lao i pan pwar wei.
14 Der kasamal la pai en mak o,
me koe aleer ki deideikop o ni en
saunkoa kan ar pwil pa ar po om.
15 Koe en podidi o sopisokki
mepukat, pwe om lolekong en
sansal ong karos.
16 Kalaka pein uk o padak o,
tengedi ong song pukat, pwe ma
koe pan wiada due, koe ap pan
dorela pein uk o pil, me kin rong
uk.

5

1 KOE der lokaia kelail ong ol
laud amen, a panaui i due sam
amen, a me pulepul due ri om
akan,
2 Li laud due in akan, a me
pulepul due ri om li akan ni
makelekel melel.
3 Kakaki li odi kan, me li odi
melel.
4 A ma li odi na seri kan mia, de
wa en na seri ko, re pan padakki
mas apwali pein ar penainai, o
depuk ong ar papa o nono, pwe i
me mau o kon ong Kot.
5 A iet li odi melel amen, me
kelep, me kin kaporoporeki Kot,
o podidi ong ngidingid o kapakap
akan ni pong o ni ran.
6 A me kin kapwaiada a inong
sued nan i melar ni a memaur.
7 Mepukat padapadaki, pwe ren
sota karaunepa.
8 A ma amen sota kin apwali na
kan, a mas toun im a kan, i me
kasela poson, o a sued sang me
soposon amen.
9 Li odi men pan kileledi, ma
a sota pulepul sang saunpar
woneisok o ma a warok en ol ta
men.
10 O me kalok mau ki a wiawia
mau, o me wiada seri, o me ap-
wali men kairu, o me widen nä
en saraui kan, o me kadek ong me
kamekame kan, o me kapwaiada
song en wiawia mau karos.
11 A der tuki ong li odi pulepul
akan, pwe irail lao inong wei sang
Kristus, re men pur ong papaud.
12 A irail pan pakadeikada, pwe
re muei sanger tapin poson.
13 A re pil ponkake o papang sili
im akan, a kaidin ponkaka ta, pwe
re pil poupou sili, o pil usa sili en
amen a wiawia, o ar lokelokaia me
sota mau.
14 A i men, li odi pulepul en pa-
paud, o naitik, o apwali im ar, o der
kare ong me sued o, en lalaue.
15 Pwe akai me wuki wei, wuki
ong Satan.
16 A ma li odi men mi ren ol me
poson amen de ren li me poson
amen, a en pein apapwali i o der
katoutoui momodisou, pwen itar
ong me li odi melel.

17 Saunkoa kan me kin dodok
mau, pan waunla melel, ir me kin
sauasa ni padak o kawewe.
18 Pwe kisin likau o masani: Koe
der penadi au en kau ol, me tiakedi
wan wit. O toun dodok me war ong
pwain en dodok.
19 Karaun pan saunkoa men der
kamelele, ma so saunkadede ria-
men de silimen mia.
20 Ir me wia dip, kapung ong
mon karos, pwe me tei kan en
masakala.
21 I kakaliki ong uk mon Kot Kris-
tus Iesus o tounlang lipilipil akan,
koe en wiada mepukat, o so lip-
ilipil, o so pwen konekon ren ara-
mas.
22 Der madang pokadang pon
amen pa om, o pil der dipane kila
dip en amen kai, a pein koe en
makelekel.
23 Koe der nim pil, a wain kis
me kon ong kaped om o pweki om
somau pan pak toto.
24 Dip en akai aramas me sansal
ap mau ong kadeikada ansau wet,
a dip en me tei kan pan sansal eu
ran.
25 Pil dueta en akai ar wiawia
mau me sansal metet, a me tei kan
sota kak rirala.

6

1 LADU kan karos en wauneki
melel ar saumas akan, pwe mar en
Kot o lamalam der lalauela.
2 A irail me ar saumas akan kin
poson ren der mamale kin ir aki
ar saulang, a mak eta ren peiki
ong irail, pweki ar lelapok o kom-
pokelar. Mepukat padapadakiki o
panauiki.
3 A ma amen kin wia eu padak
toror, o a sota pan dadaurata
masan mau en atail Kaun Iesus
Kristus o lamalam, me kon ong Kot,
4 Nan a aklapalap o sota weweki
meakot, a somauki akamai o lokaia
sued, me kin kareda peirin, kapei
lokaia, lalaue, o karaune mal.
5 O song en akamai en aramas
akan, me kin suedela ni lol arail, re
liki sang melel, re kiki ong, me pai
ren Kot pan kareda kapwa.
6 A pai ren Kot o lolapot, iei me
pai kasampwalia.
7 Pwe sota, me kitail wa dong
sappa a sansal, me kitail pil sota
pan wawei sang meakot.
8 A ma kan atail kisin manga o at
likau mia, kitail en insenemauki.
9 A irail, me inong iong kapwap-
wala, pan lodi ong songesong, o
kotauepa kan, o inong sued, o kam-
atok, me kakirdilang aramas akan,
wasan kamekam o sued.
10 Pwe limpok ong moni me
tapin song sued karos, me akai in-
ong iong, rap salongala sang poson
o kare ong pein irail kamadak toto.
11 A koe aramas en Kot amen,
tang wei sang mepukat, a inong
iong me pung o pai ren Kot, poson,
limpok, kanongama, opampap en
Ngen.
12 Wiada pei mau en poson,
aneki maur soutuk, me koe pil
paeker ong o kadededa kadede
mau o mon saunkadede toto.
13 I kakaliki ong uk mon Kot, me
kotin kamaureda meakaros o mon
Kristus Iesus, me kotin kadededa
mon Pontius Pilatus kadede mau o.
14 Koe en kanikid kusoned, o
so samin, o so sapung, lao en
atail Kaun Iesus Kristus a kotin
pwarado,
15 Me Kaun iasanai pan
kasansaleda ni a ansau, iei Nan-
marki en nanmarki kan o Kaun en
kaun akan,
16 Pwe i eta ieias soutuk, me
kotikot nan marain, me sota mea-
men kak ong, me sota aramas ki-
langer, o so kak kilang, i en waunla
manaman soutuk! Amen.
17 Koe en kapung ong me kap-
wapwaki dipisou en sappa et, me
re der aklapalap o pil der kaporo-
poreki kapwa somelel, a Kot, me
kupurai ong kitail sapan meakan
karos, pwe kitail en paie kida.
18 Irail en dadaureta ni arail
wiawia mau kan, o ren rokekila

dok mau kan, o nek pasang, o
sapan men sauasa.
19 Wiawia ong pein irail pason
mau eu o ki pena ong ansau
kokodo pwe irail en konodi maur
melel.
20 O Timoteus, pereki pai, me
pangalang re om, ni om liki sang
poupou mal kai o padak likam en
me aklolekong.
21 Me akai lodi ong ap salongala
sang poson. Mak o en me re om!

EN PAULUS A KISIN LIKAU KARIAU ONG TIMOTEUS.

1 PAULUS, wanporon en Iesus
Kristus pan kupur en Kot, duen
inau en maur ren Kristus Iesus.
2 Ong Timoteus nai seri kompoke
pai: Mak o kapunglol, o popol sang
ren Kot Sam, o Kristus Iesus atail
Kaun en mi re om.
3 I danke Kot, me i kin papaki
insen ai min sang ren sam ai ko
mas due i kin poden lamelame uk
ni ai kapakap akan ni pong o nin
ran.
4 O inong iong kilang uk ni ai
tamatamanta duen om sangesang,
pwe i en direki peren.
5 O ni ai tamanda poson melel,
me mi re om, me mi mas ren in om
liakalap Lois o in om Oinike o i asa,
me a pil mi lol om.
6 Ari, i me i men kataman kin uk,
koe en kamakamaur pai en Kot, me
mi lol om ki pwil pa i kat po om,
7 Pwe Kot sota kotiki ong kitail
ngen en masak, a en manaman, o
limpok o lelapok.
8 Koe ari der namenokki om
kadedeki atail Kaun, de ngai sap-
wilim a salidi men, a koe en iang
ia kamekameki rongamau duen
manaman en Kot.
9 Me kotin kamaur kitail da o
woronge kin kitail worong saraui,
kaidin iran atail wiawia kan, a
pweki pein a kupur o mak me a
kotin kupura ong kitail ren Kristus
Iesus mon tapin kaua.
10 A masan wet a sansaleda ni
en atail Saunkamaur Iesus Kris-
tus, me kotin kapuiala mana en
mela, ap kapwareda maur o so
mor pasang ki rongamau.
11 I me i kasapwiladang, pwen
saunkair o wanporon, o saun-
padak en men liki kan.
12 I me i pil kin kalokolok ki. A
i sota kin namenok kila, pwe i asa
me i kin kamelele; o i asa, me a kak
nekinekid ai pai, me i aleer, lao lei
ran o.
13 Dadaurata song en padak en
kamaur, me koe rong sang ia er, o
poson o limpok ren Kristus Iesus.
14 Pai mau o me pwilidier re om,
pera ki Ngen saraui, me kotikot lol
atail.
15 Koe asa, me irail karos, me
mi Asien, wuki sang ia; kisan ir
Pikelus o Ermokenes.
16 Kaun o en kotin maki ong toun
im en Onesiporus, pwe pan pak
toto a kadek ong ia, o a sota na-
menok ki ai sal mata.
17 Pwe ni a mi Rom, a nantiong
rapa kin ia, ap diar ia da.
18 Kaun o en kotin kupura ong i
kalangan en Kaun o ni ran kokodo.
A koe asa mau, duen a papa nan
Episus.

2

1 ARI nai seri keleki mak o, me mi
ren Kristus Iesus.
2 O me koe ronger sang ia impan
saunkadede toto, koe en usai ong
aramas lelapok kan, me koiok ong
padaki me tei kan.
3 Koe iang ia kamekam duen
saunpei en Kristus Iesus mau
amen.
4 Saunpei amen sota kin kadoki
pein kan a manga, pwen kon ong
me ale i.
5 O ma amen pan weir, a sota pan
ale kating, ma a sota weir mau.
6 A saumat amen, me kin
sapasap en tungole mas wa kan.
7 Madamadaue duen me i inda,
pwe Kaun o pan kotin kalolekong
kin uk ni meakaros.
8 Tamataman Iesus Kristus, me
iasada sang ren me melar akan,
kadaudok en Dawid duen ai ronga-
mau,
9 Me i kamekameki o salikidi
dueta me sued amen, a masan en
Kot me so salidier.
10 Mepukat karos i kin
kamekameki me piladar akan,
pwe ren pil konodi maur soutuk
ren Kristus Iesus iangaki a lingan
soutuk

11 Meid melel, ma kitail iang
matala, kitail pil pan iang ieiasata;
12 Ma kitail dadaurata, kitail pan
iang kaunda; ma kitail ponsasa, a
pil pan ponsasa kitail;
13 Ma kitail sota pan dadaurata, a
pan kotin melel weita, pwe a so kak
kalikame pein i.
14 Kataman kin irail mepukat,
kadede ong irail mon Kaun o, ren
der akamai ki sip en lokaia kan, me
sota pan katepai ong meakot, pwe
a pan kasapunge ir ala, me karong
akan.
15 Nantiong konekonela ren Kot
dueta toun dodok amen, me so
karepen namenokala mia, me kin
padak weita pung masan melel.
16 A koe en kang poupou mal
akan, pwe ar sapung pan lapala-
pala.
17 Arail padak me pan para-
parada due kins. Kisan irail
Imenäus o Piletus,
18 Me pirok sang melel ni a
inda me dene mauredan aramas
wiauier, rap kawela poson en akai.
19 A pason en Kot pan duedueta,
a iet kilel: Kaun o kotin mangi
sapwilim a kan, o: Karos, me asa
mar en Kaun o, en muei sang me
sapung.
20 Nan im lapalap kaidin dal kold
o silper eta me mia, pwe pil dal
tuka o dal pwel, akai men kalingan,
o akai kaidin men kalingan.
21 A ma amen pan muei sang
song en aramas due met, a pan
rasong dal men kalingan me kasa-
rauiala, o katepa ong Kaun o mau
ong song en wiawia mau karos.
22 Tang wei sang inong sued
en manakap, ap tang wong pung,
o poson o limpok, o popol ian-
gaki karos, me kin kapakapaki ong
Kaun o sang nan mongiong ar
makelekel;
23 A padak mal o likam kan kang,
pwe koe asa, me re pan naitikada
akamai.
24 Ladu en Kaun men ender aka-
mai, a en kadek ong karos, o koiok
ong padak o kanongama ong me
sued akan.
25 O opampap ni a kapung ong
me katiwo kan, pwe ele Kot pan
kotin sauasa ir, pwe ren wukilang
lolekong en melel.
26 O ren pil piti sang ni insar en
tewil, me a insara kin ir di ong
insen a.

3

1 A IET me koe en asa, ni imwi en
ran akan ansau apwal pan pwaida.
2 Pwe aramas akan pan kasamp-
waleki pein irail, o norok moni, o
ponmasu, o aklapalap, o lalaue, o
sota peiki ong me wia ir adar, o so
danke, o me sued.
3 O sempok, o sasa mak, o
likinekine, o weit, o so kadek, so
pok ong me mau kan,
4 O me kin pangala me saraui, o
me katil la, o kala, o inong iong me
sued mon Kot.
5 Me sansalki lelapok ap sasa
a manaman; muei wei sang
mepukat.
6 Pwe akai irail kin wailong ong
nan im akan o kaloedi li akai, me
toutouki dip, o me inong sued kin
kaua ir sili.
7 Me kin sukusukul ansau karos,
ap sota lolekong kila melel.
8 A duen Ianes o Iampres palian
Moses, iduen mepukat kin palian
melel, i song en aramas akan me
suedelar ni lol arail, o me sota mau
ong poson.
9 A re sota pan pwaida, pwe ar
lolepon pan sansal ong karos dueta
a wiauier ren irail.
10 A koe ale sang ai padak
o ai tiak, o ai lamalam o po-
son, o dadaurata, o limpok, o
kanongama,
11 O kamekam akan, o kalokolok
kan, me lel ong ia nan Antiok-
ien, o Ikonien, o Listra; song en
kalokolok toto, me lel ong ia. A

Kaun o kotin dore ia lar sang ir karos.
12 A karos me men dadaurata duen me kon ong Kot ren Kristus Iesus, pan kamekameki.
13 A aramas sued o malaun akan pan kakairida ni ar sued, irail pan kotaue aramas akan o re pan kotaue irail.
14 A koe dadaurata, me koe padakkier pwe koe asaer, me koe padakki sang er.
15 O koe asa kisin likau saraui kan sang ni om seri, me kak kalolekongi uk ong maur potopot ki poson me mi ren Kristus Iesus.
16 Pwe masan en kisin likau kan karos tapi sang ren Ngen en Kot, me mau ong padak, o kapung, o kamau, o kainene ong me pung.
17 Pwe aramas en Kot en unsokela o koiok ong wiawia mau karos.

4

1 I KAKALIKI ong uk melel mon Kot o Kristus Iesus, me pan kadeikada me maur o me melar akan ni a pan kotido ni a wei,
2 Padaki masan nantiong eta ni ansau mau o ni ansau me sued kasaleda dip, o kapungada, o panaui ni kanongama, o kaukawewe.
3 Pwe eu ansau kokodo re sota pan mauki padak en kamaur, a duen pein arail inong kasapwilada saunpadak kai, me pan wiada padak duen me re mauki.
4 O re pan kawuki sang melel salong arail, ap kawuki ong kasoi mal akan.
5 A koe en masamasan ni meakaros. Peren ki kamekam, kapwaiada wiawia en wanporon amen. Kapwaiada mau om koa.
6 Metet ngai kamekamela o ansau en ai mela leler.
7 I wiadar pei mau eu, i kanikielar ai weir en tang, i dadaurata poson.
8 Ari, nin en me pung nekinek ong ia, me Kaun o pan kotiki ong ia ni ran o, iei saunkapung pung, a kaidin ong ngai ta, pwe ong karos, me anane a pwarado.
9 Kaporisokki uk, pwen madang kodo re i.
10 Pwe Demas me kase ia lar pwe a pok ong sappa et, ap samalanger Tesalonik, Kresens Kalesia, Titus Dalmatien,
11 Lukas eta mi re i, ukada Markus, pwen iang kodo met, pwe a katepa ong ia ni ai dodok.
12 A Tikikus i kadaralang Episus.
13 Likau pup, me i pwilikidier Troas ren Karpus, wado ni om pan pwarado, o puk kan o kisin likau kan.
14 Aleksander saunmata wia ong ia me sued toto, Kaun o en kotin depuk ong i duen a wiawia kan!
15 Koe pil kalaka i, pwe a kin nantiong palian at padak.
16 Ni tapin ai pan pakadeikada, sota amen me sauasa, pwe karos tang sang ia, mepukat ender pwaipwai ong irail.
17 A Kaun o kotin ieiang ia o kamana ia da, pwe i en kak kanikiela ai padapadak o men liki kan karos en rong. I dorelar sang au en laien.
18 A Kaun o pan kotin kapit ia la sang ni wiawia sued karos, o kotin kalua wong ia wein nanlang, i en lingan kokolata! Amen.
19 Ranamau, wong Priska o Akwila o toun im en Onesiporus.
20 Erastus mondi Korint, a Tropimus somaudar, i ap pwilikidi Miletus.
21 Kaporisokki uk, pwen kodo mon ansaun kapau. En Eupulus a ranamau wong uk, o pil en Pudens, o Linus, o Klaudia, o ri atail karos.
22 Kaun o en kotikot ni ngen om! Mak en mi re omail!

EN PAULUS A KISIN LIKAU ONG TITUS.

1 PAULUS ladun Kot o wanporon
en Iesus Kristus amen, duen po-
son en me pilipildar en Kot akan
o duen erpit en melel ong pai ren
Kot;
2 O kaporoporeki maur soutuk,
me Kot so likam inaukidar mon
tapin kaua.
3 A ni a ansau a kotin
kasansaledar a masan ki padak,
me ko ong ia, duen kusoned en Kot
atail Saunkamaur.
4 Ong Titus nai seri melel ni ata
poson ta ieu: Mak o popol sang
ren Kot Sam o Kristus Iesus atail
Saunkamaur en mi re om!
5 Iet karepen ai kamodang uk edi
Kreta, pwe koe en kapwaiada, me
kaikenta wiauier o kasapwilada
saunkoa kan ni kanim karos, due i
kakaliki ong uk.
6 Saunkoa amen en indand mau,
o warok en li ta men, o me na seri
kan posonla, o so kaindandeki, me
re kamom de sopeik.
7 Pwe pisop en pungla, duen
saunkoa en Kot amen, der katiwo,
der purianikom, der kamom wain,
der pamara, der norok moni.
8 A ren apwali men kairu o pok
ong me mau, o kanongama, o
pung, o saraui, o makelekel.
9 Kolekoleta masan, me udan
pung o koiok ong padak, pwen kak
ong panauiki padak en kamaur o
kapung ong me katiwo kan.
10 Pwe ir me toto me malaun o
kapei lokaia o me kaweid sapung,
iet eten, kisan men sirkomsais.
11 Me mau ong au ar en
pinapinla, pwe re kin kawukila
toun im toto, o me kin padapadaki,
me sota mau, pweki moni.
12 Amen irail, pein arail saukop
amen inda: Men Kreta me kalap
likam, man sued o laualo, nain
manga.
13 Kadede pot et me melel. Ari, i
me koe en kapung kelail ong irail,
pwe ren kelailada ni poson.
14 O ren der insenoki en Sus oko
ar kasoi mal akan o kusoned en
aramas akan, me muei sang melel.
15 Karos me kon ong makelekel
akan, a sota me kon ong me samin
o so poson akan, pwe arail lame-
lame o pil insen arail me samin.
16 Re kin inda, me re asa Kot, a
ni ar wiawia kan re kin ponsasa i.
Irail meid sued, o sopeik, o so koiok
ong song en wiawia mau karos.

2

1 A KOE en padapadakeki duen
me kon ong lamalam en kamaur.
2 Padaki ong ol ma kan, ren der
wukiwuk sili, a ren indand mau
o ngenin, o kelail ni poson, o ni
limpok, o ni kanongama.
3 Pil dueta li ma kan, ren wiawia
duen me kon ong saraui kan, ren
der likinekine der lidun wain, a
ren saunpadak en me mau,
4 Pwe ren panaui li pulepul akan,
en apapwali ar paud o pok ong nair
seri kan.
5 Ren lelapok, min, apwali nan
im ar akan, kadek, peiki ong ar
warok kan, pwe masan en Kot en-
der lalauela.
6 Pil dueta manakap akan,
panaui ir, ren lelapok.
7 Ni wiawia mau kan karos koe
kasaleda pein uk kaalemongi mau
amen, ni om padak melel o lelapok.
8 Kida padak en kamaur o na-
menokala, pwe me palian kitail en
namenokala, o sota diar me sued
kot men karaune kitail.
9 Padaki ong ladu kan, me ren
peiki ong ar saumas ni meakaros
ren kaperen ir ada, o ren der
katiwo.
10 Ren der pirap, a irail en
mau o melel ong irail, pwe ren
kalinganada lamalam en Kot atail
Saunkamaur ni meakaros.
11 Pwe mak en Kot pwarado ka-
maureda aramas akan karos.

12 O padapadaki ong kitail, me
kitail en muei sang meakan me doo
sang Kot o inong sued en sappa, ap
lelapok, o pung, o dadaureta me
kon ong ni sappa et.
13 O auiauiki kapor mau, o sansal
lingan en atail Kot lapalap o atail
Saunkamaur Kristus Iesus.
14 Me sokonpaudeki pein i ki
kitail, pwen dore sang kitail sa-
pung karos, o kamakelekel ong
pein i aramas, me a pan sapwilim
aneki, me kin nantiong wiawia
mau karos.
15 Mepukat padake kida, o
panauiki, o kapung kelail ong; sota
amen me pan mamale kin uk.

3

1 KATAMAN kin irail ren peiki
ong monsap o me manaman akan,
o ren apwali wiawia mau karos.
2 Der lalaue amen, der akamai, a
en kamantik, o opampap ong ara-
mas akan karos.
3 Pwe kitail pil pweipwei mas o, o
sopeik, o salongala, o papa song en
inong o madong sued akan, kokoa
me sued, o peirin, pakailok, o kai-
longki amen amen.
4 A kalangan o limpok en Kot
atail Saundor lao pwarado,
5 A kotin dore kitail la kaidin
pweki pein atail wiawia pung, a
pein a kupur ki paptais en kaipwi
kap o kawilia kap ren Ngen saraui.
6 Me a kotin kupura dong ki-
tail kaualap ren Iesus Kristus atail
Saundor.
7 Pwe kitail en pung kila a mak,
pwen sosoki maur soutuk duen at
kaporopor.
8 Melel padak pot et o i men, koe
en nantiong kaweweda, pwe irail,
me posonla Kot, en kadoke kin ir
wiawia mau, mepukat me mau o
kon ong aramas akan.
9 A liki sang peidok mal akan,
o padok en tiak kan, o akamai, o
akamai ki kapung, pwe mepukat
sota kadepa o me mal.
10 Aramas likin panau amen,
panaui pan mepak de riapak ap
muei sang i.
11 Pwe koe asa, me i me sapung o
kin wia dip, a kadeikada pein i.
12 I lao kadar wong uk Artemas
de Tikikus, koe madang dong ia,
Nikopolis, pwe i kileledier me i pan
kauson wasa o ni ansaun kapau.
13 Saunkawewe Senas o Apolos
kadara dong ia madang. Sauasa
ira, pwe ira de anane meakot.
14 O naitail akan en porisok o
koiokki ong wiawia mau, pwe ren
der so wa ’rail.
15 Karos, me mi re i, kin ranamau
wong uk. Ranamau wong karos,
me kin pok ong kit ni poson. Mak
o en mi re omail karos!

EN PAULUS A KISIN LIKAU ONG PILEMON.

1 PAULUS salidi en Kristus Iesus
amen, o ri atail Timoteus ong Pile-
mon kompoke pat o at warok ni
dodok kan.
2 O ri atail li Apia, o sauas pat
Arkipus, o momodisou, me mi nan
tanpas omui;
3 Mak o popol sang ren Kot sam
atail o atail Kaun Iesus Kristus en
mi re omui!
4 I kin danke ai Kot ni ai kapakap
kin komui ansau karos.
5 Pwe i ronger duen omui limpok
o poson ong Kaun Iesus o ong sa-
raui kan karos.
6 Pwe poson o me mi re ’tail en
kakairida re omui, ni omui dedeki
duen me mau kan karos, me mi
reatail sang ren Kristus.
7 Kit peren kidar o kamait kilar
omui limpok, pwe mongiong en sa-
raui kan en kelail kilar komui, ri ai.
8 I me i aimaki ren Kristus ku-
soned eki ong komui duen me pan
wiaui.
9 Ari so, pweki ai limpok ong ko-
mui i men poeki ta re omui, pwe
ngai Paulus likailapalar o salidi en
Kristus amen.
10 I poeki re omui nai seri Ones-
imus, me i wiadar ni ai salidi,
11 Me so katepa ong komui mas o,
a met a katepa ong komui o ngai.
12 I me i kapure ong komui, ko-
mui ari apwali i, dueta pein mon-
giong i.
13 Pwe i mauki a en mimieta re i,
pwen papa ia ni ai saliekidi ronga-
mau, wiliandi komui,
14 A i sota men wia meakot, me
sota pwili sang kupur omui, pwe
omui wia mau ender mansairen a
somansairen.
15 Ele a tang sang re omui ansau
kis, pwe komui en pur ong naineki
i kokolata.
16 Kaidin due ladu amen, a mau
sang ladu amen, pwe due ri omui
kompok amen; iduen re i, a re
omui pan laud sang ni pali uduk a
o ni pali en Kaun.
17 Ma komui akawarok kin ia,
apwali i dueta pein ngai.
18 A ma a wia sapung ong komui
er, de pwaipwand ong komui, i pan
kapungala.
19 Met ngai Paulus intingkier
pein pa i, i pan pwain, ari so, i so
pan inda, me komui pwaipwand ki
ong ia pein komui.
20 Ei ri ai, i men paiekin komui
ren Kaun o, kainsenemauda mon-
giong i ren Kristus.
21 I kaporoporeki om peik, ap int-
ing wong komui. A i asa, me komui
pan wia laud sang, me inda.
22 I men, komui en kaonopada
deu i, pwe i kaporoporeki, me i
pan lapwadang komail ki omail ka-
pakap.
23 En Epapras, ai warok ni ai sa-
lidi pan Kristus Iesus, a ranamau
wong komui.
24 O Markus, o Aristarkus, o De-
mas, o Lukas ai warok en dodok
kan.
25 Mak en atail Kaun Iesus Kris-
tus kin iang ngen omail! Amen.

KISIN LIKAU ONG MEN IPRU.

1 MURIN masan toto, me Kot
kotin kadedeki saukop akan ni
tapin kaua ong sam atail akan,
2 A ni imwin kaua o ran pukat, a
kotin masan kidong kitail Na, me
a kotin kasapwilada, pwen sosoki
meakan karos, o me a kotin wia
kida wei pokon,
3 Me kisan a lingan o wewe mau
ong mom a, o kotin kaun kida
meakaros a masan manaman, a
lao kotin kamakelekele ki sang dip
atail ki pein i, ap kaipokedi ni pali
maun en Kaun lapalap poa.
4 I me a lapalapalar kaulap sang
tounlang kan, pwe a aleer mar eu,
me lap sang mar arail.
5 Pwe is ren tounlang kan, me a
kotin masani ong: Koe nai Ol, ran
wet I kaipwi ukadar? O pil eu: I
pan wiala Sam a, o a pan wiala nai
Ol?
6 O pil eu: A lao pan pil kare dong
sappa Meseni o, a kotin masani:
Tounlang en Kot karos pan pongi i.
7 A duen tounlang kan a kotin
masani: A wiaki sapwilim a toun-
lang kan man en kadar o a papa
kan umpul en kisiniai.
8 A duen Sapwilim a a kotin
masani: Mol omui, Maing Kot, pan
potopot eta. O sokon en pung, iei
sokon en wei omui.
9 Komui pok onger me pung,
ap kailongki tiak sapung; iei me
omui Kot keie kin komui Maing
Kot, potik kaperen, pwen lapa sang
nanmarki kan karos.
10 O pil eu: Komui Maing pa-
sonedier sappa nin tapi o, o lang
akan wiawia en lim omui kan.
11 Irail pan momela, a komui
pan kotikot eta, o irail karos pan
maringalar dueta likau eu,
12 Komui pan kotin wilitik ir
pena dueta likau eu, o irail pan
wukila, dueta likau eu; a komui
pan duedueta o omui par akan sota
pan rosela.
13 A is ren tounlang kan, me
a kotin masani ong: Mondi ong
ni pali maun i, I lao kaloedi om
imwintiti kan pan nä om?
14 Kaidin irail karos ngen en men
papa me kin pakadarala pwen
papa irail, me pan sosoki maur
soutuk?

2

1 I ME kitail en nantiong
madamadaua, duen me kitail
rongadar, pwe kitail ender so
konoti.
2 Pwe ma masan o, me pousa
sang ren tounlang kan, me inen
o kaopa karos o katiwo karos
kalokoloker duen kapung o,
3 Iaduen atail pan kak pitila, ma
kitail mamaleki kamaurpa lapalap
wet, me tapida ni a kalok sang ren
Kaun o ap pil sang ren me ron-
gorong i kan!
4 A pil Kot, me kotin kadedeki
ni kilel akan, o manaman akan,
o song en wiawia kelail akan, o
kisakis en Ngen saraui, duen pein
kupur a.
5 Pwe a sota kotiki ong tounlang
kan, en koaki sappa kokodo, duen
me se indinda.
6 A amen me kadede o inda ekis
wasa: Dakot aramas o, pwe komui
kin kotin kupura i, de nain aramas
amen, pwe komui kotin apwali i?
7 Komui kotin kasapwilidi i
ansau kis pan tounlang kan, ap
kotin nine kin i lingan o wau.
8 Kom kotin kaloedier karos pan
aluwilu a kan. A ni a kotin kaloedi
ong i meakaros, solar, me sota lodi
ong i. A met kitail saikenta kilang,
me karos lodi ong i.
9 A kitail kilang Iesus, me kasap-
wilidi ansau kis pan tounlang kan,
pweki a kalokolok ong kamatala,
ap nine kida lingan o wau, pwen
mata kila amen amen duen mak en
Kot.

10 Pwe me mau ong i, me dip-
isou kan karos wiaui onger o wiaui
kidar, ni a kotin kalua wong lin-
gan seri toto, en kaunsokala Tapin
maur arail ki kamekam,
11 Pwe i, me kin kasaraui, o irail,
me pan kasarauila, karos tapi sang
me ta men, i me a sota kotin na-
menokki riane kin irail,
12 Duen a kotin masani: I pan
padaki ong ri ai kan mar omui, o
nan pung en momodisou i pan kaul
kaping ong komui.
13 O pil eu: I pan liki i. O pil eu:
Masani, iet ngai o seri kan, me Kot
kotiki ong ia er.
14 A duen seri kan, me kisan pali
nta o uduk, i me a pil kotin ale ong
pein i mepukat, pwe ni a matala i
en kaloedi i, me kaun en mela, iei
tewil o,
15 O kotin lapwada irail karos,
me lodi ong masak mela, ap
lidulidu arain arail maur.
16 Pwe kaidin tounlang kan, me
a kotin apapwali, pwe a kotin apa-
pwali kadaudok en Apraam.
17 I me a kotin udan duela ri a
kan ni meakaros, pwen kalangan o
wiala samero lapalap melel amen,
mon Kot, pwen tomki dip en ara-
mas akan,
18 Pwe duen pein i kanaudokalar
o songesong, a kotin mangi duen
sauasa irail, me songesonger.

3

1 I ME, ri ai saraui kan, komail
me pwaisanekier en lang a eker,
komail madamadaua duen wan-
poron o samero lapalap en atail
lamalam: Iesus.
2 Me melel ong i me kasapwilada
i, dueta Moses me melel wasa
karos nan tanpas en Kot.
3 Pwe lingan en Ol men et me
lapa sang lingan en Moses, dueta
aramas amen, me wiadar im eu,
me kaka sang im o.
4 Pwe im karos wiauieda ren ara-
mas amen, a me wiadar meakan
karos, iei Kot.
5 A Moses me melel ni a koaki
tanpas en Kot, dueta papa amen,
pwen saunkadede en meakan me
pan lokido.
6 A Kristus me udan Na, ap melel
nan pein tanpas a. A tanpas a iei
kitail, ma kitail kolekoleta poson o
peren en kaporopor lao lel imwi.
7 I me Ngen saraui kotin masani:
Ran wet, ma komail pan rong kapi-
tie,
8 Komail der kapitakaila mon-
giong omail, due ni ansau en kaon-
giong ni ran en songesong nan sap
tan.
9 Wasa me sam omail akan
kakaudud o kasosong ia o irail
kilanger ai wiawia kan saunpar
paeisok.
10 Iei me I makaraki pan ti o, ap
inda: Mongiong arail kin poden
sapungla. A irail solelapokki ai al
akan.
11 Iei me I kaukila ni ai makar:
Irail sota pan konodi ai moleilei.
12 Kalaka ri ai kan, pwe mon-
giong en amen de suedela, ap so
poson o muei wei sang Kot ieias.
13 A komail panau pena ran
karos arain omail kak inda: Ran
wet; pwe amen de kapitakai kila
widing en dip.
14 Pwe kitail wialar kisan Kris-
tus, ma kitail kolekoleta tapin atail
liki lao imwisokela.
15 Duen a lokido: Ran wet, ma
komail pan rong kapitie, komail de
kapitakaila mongiong omail, due
ni ansau en kaongiong.
16 A is irail, me kaudud ong i ni ar
rongadar? Kaidin irail karos, me
ko wei sang Äkipten ren Moses?
17 A is irail, me a kotin ongiong
kidar par paeisok? Kaidin irail, me
wiadar dip, me war arail pupedi
nan sap tan?
18 A is irail, me a kotin kaukila,
me re sota pan konodi a moleilei?
Kaidin irail eta, me sota peiki ong i.
19 Ari, kitail diarada, me re sota
kak, konodi, aki ar so poson.

4

1 KITAIL ari kanakanaiong pein
kitail, pwe inau pan pedelong ong
nan a moleilei mimieta, pwe amen
re omail ender diarokada duen
amen, me sota konodier.
2 Pwe rongamau pil lolok dong
kitail er dueta ong irail; a arail rong
masan o sota kadepa ong irail, aki a
sota doleki poson ren me rongadar
akan.
3 A kitail me posonlar, pan pede-
long ong nan moleilei o, duen a
kotin masanier: I kaular ni ai
makar: Re sota pan pedelong ong
nan ai moleilei. Ari so, wiawia
kan unsokalar ni a kotin kapikadar
sappa,
4 Pwe ekis wasa a kotin masanier
duen ran kaisu: Kot kotin moleilei
sang a wiawia kan karos ni ran
kaisu.
5 O wasa et a pil kotin masani:
Irail sota pan pedelong ong nan ai
moleilei.
6 Ari, a kak ren akai en pedelong
ong nan moleilei o; a irail, me aleer
rongamau mas o, sota pedelong
ong, pweki ar sopeik.
7 Kot ap pil kotin kileledier ran
eu: Ran wet! Ni a kotin masanier
ren Dawid murin ansau warai,
duen a masan moa: Ran wet, ma
komail pan rong kapitie, komail
der kapitakaila mongiong omail.
8 Pwe ma Iosua kamoleilei ir ala,
a sota pan kotin katitiki duen eu
ran.
9 Ari kamol en sapat pan sap-
wilim en Kot akan mia.
10 Pwe i, me pedelong ong nan a
moleilei, a pein pil moleileila sang
a wiawia kan, dueta Kot sang sap-
wilim a kan.
11 Kitail ari kaporisoki pein ki-
tail, en pedelong ong nan moleilei
o, pwe amen ender lodi ong song
en sopeik ota.
12 Pwe masan en Kot me maur, o
manaman, o kong sang kodlas au
riau, o kin til wong, lao a kasare
pasang maur o ngen, pil kokon
akan o kanang en ti o; o kadeikada
lamelam o inong en mongiong o,
13 O sota man me maur kot me rir
sang i, pwe meakaros me sansal o
kadiarokada mon silang i. Kitail en
kapungala pein kitail re a.
14 Ari, pweki atail samero la-
palap kasampwal Iesus, Sapwilim
en Kot, me kotidala nanlang, kitail
en dadaurata lamalam.
15 Pwe atail samero lapalap
kaidin i amen, me sota kin kotin
pam atail luet akan. A i amen
me songesong ni song karos dueta
kitail ap sota dip a.
16 Iei me kitail en aima ko dong
mol en mak, pwe kitail en tungole
kalangan o mak, pwen sauas patail
ni ansau me mau ong.

5

1 PWE samero lapalap karos, me
pilipildar sang ren aramas akan,
pan kasapwilada, pwen sauasa
aramas akan ren Kot, pwen wiada
kisakis o mairong pweki dip;
2 Me kak pamada duen me sa-
pung o salongala kan, pwe i pil me
lued.
3 I me a udan kida mairong pein
dip a, dueta a kin tomeki dip en
aramas akan.
4 O sota amen, me kin kasap-
wilada pein i, pwe a pan kasap-
wilada sang ren Kot dueta Aron.
5 Pil dueta Kristus, me sota kalin-
ganada pein i, pwen wiala samero
lapalap, a i me wiadar me masani
ong i: Koe nai Ol, ran wet I kaipwi
uk adar.
6 Duen a pil kotin masani ekis
wasa: Koe samero duen al en
Melkisedek kokolata.
7 O ni ran akan, me a kotikot ni
pali uduk, a kotin mairongki lao-
lao, o ngidingid, o kaukauwet, o
tontonir ong i, me pan kak dorela
i sang a pan matala, o pweki a
wauneki Kot, a laolao pil pwaidar.
8 I me Sapwilim a, ari so, a kotin
padakki peik ni a kalokolok.

9 O ni a unsokalar a kotin wialar
kamaur pan maur soutuk ong irail
karos, me kin oke i.
10 O Kot pil kotin kamare kin
i samero lapalap duen al en
Melkisedek.
11 Iran mepukat kasoi toto mi re
at, a me apwal en kaweweda, aki
omail sota dedeki.
12 Nan a daulier ansau, me
komail en wiala saunpadak, ari
so, komail me pil mau ong, amen
en kawewe ong komail tapin
lamalam en masan en Kot, wialar
song dueta irail, me kin tungole pil
en didi, a kaidin kisin manga.
13 Pwe amen amen me kin tun-
gole pil en didi, me man salongpon
ni masan en pung, pwe a rasong
seri pwelel.
14 A me unsokalar akan me mau
ong kisin manga, pwe irail me an-
lar lamalam pweki ar laudelar, ap
asa duen me mau o me sued.

6

1 I me kitail pan muei sang tapin
padak en Kristus, ap kakairida o
unsokela, a kaidin pur ong wia pa-
son ni at kalukila wiawia en mela
kan, de poson Kot,
2 De padak duen paptais, o
pokada pa kan poa, o duen en me
melar akan ar pan maureda, o
duen kadeik soutuk.
3 A i me kitail pan wiada, ma Kot
pan kotin mueid ong.
4 Pwe a so kak pa ’rail, me
marainlar, o me wewekier kisakis
sang lang, o audaudkier Ngen sa-
raui,
5 O lolekong kilar masan en Kot
mau, o manaman en muei mau
kokodo,
6 Ma irail pan pup wei sang, re
solar pan kak pur ong kalula, pwe
irail pein kalopuela Sapwilim en
Kot o kanamenokalar i.
7 Pwe sap me lamelamur ki
katau, me kin purepure moredi
ong, o me kawosadang irail, me kin
wia sapasap kapwa mau, iei sap o
me kin ale pai ren Kot.
8 A ma a kin kawosada tuka
teketek o dip, iei me sued o mau
ong kariala o ni imwi a pan karon-
gala.
9 A kompoke pat akan, se asa, me
komail sota kin duota ni meakan
me kareda maur, ari so, iduen at
kin padapadak.
10 Pwe Kot sota sapung, o a sota
kak maliela omail wiawia kan o
omail dodok limpok, me komail
kasansale ong mar a ni omail pa-
paer me saraui kan, o ni omail kin
papa.
11 A kit kin inong iong, amen
amen komail en nantiong due-
dueta kasansaleda kaporo por
melel lao lel imwi.
12 Pwe komail der tangangala, a
komail alale sang irail, me poson o
kanongama ap sosoki inau kan.
13 Pwe ni en Kot a kotin inauki
ong Apraam, a kotin kaukila pein i,
pwe sota me lap sang en kau kila,
14 Masani: Melel I pan kapai uk
ala o kangeder uk ala.
15 I ari auiauieta ni kanongama
ap pwaida inau o.
16 Pwe aramas akan kin kauk-
ila me lapa sang ir, o kaula kin
kaimwisokala akamai karos.
17 I me Kot pil kotin kaukila,
pwen kasale ong irail, me pan
sosoki pai en a inau o, me a inau
sota kak wukila.
18 Pwe song riau me so kak wuk,
pwe Kot sota kak likam, en kamait
kit ala melel, pwe kitail en tang
wong kaporopor, me mi mo atail.
19 Kaporopor wet me rasong
paipong en ngen atail, me melel
o teng, me kak lel wong nan pera
saraui.
20 Iei wasa atail saunkair kotila
ia pweki kitail, Iesus, me wiala
samero lapalap ni al en Melkisedek
kokolata.

7

1 IEI Melkisedek nanmarki en
Salem o samero en Kot lapalap
amen, me kotilan tu ong Apraam,

ni a pure do sang a kaloedi nan-
marki kai, ap kapaida i;
2 Me Apraam pil kotiki ong eisok
kis eu sang ni a dipisou karos.
Iet wewe kaieu en mar a: Nan-
marki en pung; ap pil: Nanmarki
en Salem, iet wewe: Nanmarki en
popol;
3 Me sota sam a, sota in a, sota
a kainok, sota tapin a ran akan,
pil sota imwin maur. A a ras ong
Sapwilim en Kot, o a pan samero
kokolata.
4 Komail kilang ol lapalap men
et, me sam atail Apraam kotiki ong
eisok kis eu en a dipisou, me lodier.
5 Melel eta kadaudok en Lewi,
me kasapwiladang dodok en
samero, arail kusoned mia, me
ren ale sang ren aramas akan, iei
ri arail akan, eisok kis eu, duen
kapung, a ir pil kisan kadaudok en
Apraam.
6 A i, me sota kisan irail, ale eisok
kis eu sang ren Apraam o kapaiada
i, me aleer inau o.
7 Nan melel kaualap me tikitik o
kin paida sang ren me lapalap.
8 Ari met, aramas akan me udan
mela, kin ale eisok kis eu, a mo
amen, me kadedepa mia, duen a
ieiasata.
9 Ari melel, pil kadaudok en Lewi
me kin ale eisok kis eu, kida eisok
kis eu ong (Melkisedek) ki Apraam.
10 Pwe a mimieta nan longelong
en sam a, ni ansau Melkisedek koti-
lan tu ong i.
11 Ari, ma dodok en samero
Lewi unsokela — pwe i ansau
irail aleer kapung o — da katepan
amen samero en pwarado ni al en
Melkisedek, a kaidin ni al en Aron?
12 Pwe ma dodok en samero
wukila, nan kapung pan pil wuk-
ila.
13 A i, me se indinda, i kisan
eu kainok, a sota amen sang nan
kadaudok wet apwalier pei saraui.
14 Pwe meid sansal, me Kaun
patail tapi sang Iuda. Ari, iran
sau wet Moses sota katitiki meakot
duen samero.
15 Mepukat sansal melel, ma
amen samero pan kotido ni al en
Melkisedek,
16 Me sota kasapwiladar pan tiak
en kusoned uduken, pwe pan man-
aman en maur soutuk.
17 Pwe iet kadedepa: Komui
samero soutuk amen duen al en
Melkisedek.
18 Pwe i me kusoned en mas
nikier, pwe me luet o sota katepa,
19 Pwe kapung sota kak kaun-
sokala meakot, a kaporopor me
mau sang men mas, pan id
pwarado, me kitail kak tuki ong
Kot.
20 O iet pil eu kasampwal: Pwe a
kasapwil kida kaula — a irail wiala
samero ni sota kaula.
21 A men et sapwilikida kaula ren
i, me kotin masani ong i: Kaun
o kaular, a ap sota pan kalu kila:
Komui samero soutuk amen duen
al en Melkisedek.
22 Iei me Iesus pil wiala kapung
pan inau, me mau sang men mas.
23 A irail me toto, me wialar
samero, pweki ar matalar, kareda,
me irail sota kak mimieta.
24 A i me potopoteta, pwe a kotin
aleer dodok en samero soutuk.
25 Ari, i me a kotin kak kamau-
reda melel ir karos, me kai ki ong
Kot i, pwe a kotin ieiasata, pwen
laolao kin ir.
26 Pwe iduen samero lapalap me
mau ong kitail, me saraui, o so sa-
pung, o so samin, o me liki sang me
dipan akan, o ileila sang nanlang.
27 Me sota rasong samero la-
palap akan, me kin kida mas
mairong pweki pein dip arail ap
pweki en aramas akan ni ran
karos. Pwe i me a kotin wiadar pan
pak ta ieu, ni a kotin mueid ong Kot
pein i.
28 Pwe kapung kin kasap-
wiladang samero aramas luet
akan, a masan en kaula, me
wiauier murin kapung, kasap-
wiladar Sapwilim a, me unsokalar
soutuk.

8

1 A iet orlepan me se indinda:
Atail samero lapalap, me kotikot ni
pali maun en mol en Kaun lapalap
nanlang.
2 Iei papa en pera saraui o
im likau melel, me Kaun kotin
kauada, kaidin aramas amen;
3 Pwe samero lapalap karos pan
kasapwilada, en kida kisakis o
mairong kan. I me udan pung men
et en pil kida meakot, me a pan
kotin mairongki.
4 Ma a kotikot sappa, a sota pan
kak samero, pwe samero kan mia,
me kin kidang kisakis duen ka-
pung o,
5 Me kin alale sang meakai mi
lang, duen Moses, me Kot kotin
kalolekongla, ni a pan kauada im
likau. Pwe a kotin masani ong
i: Kanai ong, o wiada meakaros,
duen me kasansale ong uk er nin
nana!
6 A i me aleer papa eu, me mau
sang arail, pwe i kapwai pan inau,
me mau sang men mas, pwe a tapi
sang masan en inau, me mau sang
men mas o.
7 Pwe ma inau en mas o un-
sokalar, sota me pan rapaki wasa
en eu inau.
8 Pwe a kotin kupur sued kin irail
masani: Kilang, ni ran oko, me pan
kodo, I pan ki ong men Israel o
kainok en Iuda inau kap eu; iei me
Kaun o kotin masani.
9 Kaidin dueta inau o, me I ki ong
sam ar akan, ni ran o, me I koledi
pa arail, pwen kalua irail do sang
nan sap en Äkipten, pwe re sota
podidi ong ai inau; ari, I ap sota
inseno kin irail, me Kaun o kotin
masani.
10 A iet inau o, me I pan wiai
ong men Israel murin ran oko, me
Kaun o kotin masani: I pan audeki
ngen arail ai kapung, o intingiedi
nan mongiong arail, I pan wiala
arail Kot, o re pan wiala nai ara-
mas.
11 Sota amen me pan padaki
ong men imp a, o ri a indinda:
Lelapokki Kaun! Pwe amen amen
pan lelapok kin ia sang ren me tik-
itik o lel ong me lapalap re ’rail.
12 Pwe I pan makeki ong ir ar
sapung kan, o dip arail I solar pan
tamanda.
13 Ni a kotin masani: Inau kap, a
kotin kamaringala men mas o. A
me maringalar o malar, me mau
ong lokidokila.

9

1 A inau kaieu pil a kusoned en
wia saraui mia, o pera saraui me
sansal.
2 Pwe im likau eu wiauier, a ni
pali liki lamp mia, o tepel, o prot
en kasansal; iei wasa, me adaneki
wasa saraui;
3 A palila sang pera, ilolong,
i wasa me adaneki wasa saraui
melel.
4 Iei wasan pei saraui kold
en kisiniai o kopa en inau, me
kitimeki pena kold wasa karos, a
dal kold iangaki mana, o en Aron a
sokon, me masel pasang, o slet en
inau.
5 A ponangin kopa o Kerupin en
lingan mia, me kompwaledi wasan
tom. A ansau wet i sota pan padaki
ong komail due.
6 A mepukat karos lao onoper,
samero kan kin pedelong ong nan
im likau moa kapwaiada dodok
ong Kot ansau karos.
7 A nan im likau kariau samero
lapalap eta kotilong ong kelep pan
me pak nan par eu iangaki nta,
me a tom kida pein dip a o dip en
aramas akan.
8 I me Ngen saraui kotin
kasansale kida, me al en nan pera
saraui melel saikenta wiauier,
arain im likau moa mia.
9 Mepukat karasepa eu en ansau
wet, pwe kisakis o mairong en
wiaui lole, a re sota kak kapungala
nan insen en i, me kin kapwaiada
dodok ong Kot wet.
10 Pwe met akan wiauita, pwen
pil iang manga o nim, o song en ka-

makelekel akan, o tiak en kamaui
pali uduk, me pan wiaui, lao lel
ansau me mau song.
11 A Kristus me kotido, pwen
samero lapalap en dipisou en mur,
ap kotin weid nan im likau eu, me
lapa sang o mau sang men mas o,
me kaidin wiaui kidar pa, o me sota
udan pali pa et,
12 Pil sota kotikilong ntan kut ol
de kau pul a pein nta pan mepak,
me a kotikilong nan pera saraui
melel, pwen lapwapan dip soutuk.
13 Pwe ma ntan kut o kau ol o pas
en kau li usupeki me samin kan ap
kaminela o kasarauiala pali uduk
o,
14 Daduen ntan Kristus so mau
sang kaualap, me tonmeteki pein
ong Kot ren Ngen soutuk, me sota
me suet kot pit, pwen kamakelekel
insen atail sang ni wiawia mela
kan, pwen papa Kot ieias!
15 I me a kotin wiala sauntom
en inau kap; a matala wiauier,
pwen lapwada sapung kan, me
wiauier pan inau kaieu, pwe irail
me paeker akan en ale inau en soso
soutuk.
16 Pwe ma inau en soso en
pwaida, i me wiadar inau o, pan
mela mas.
17 Pwe inau en soso kak pwaida
murin aramas a mela, ma so, a sota
pan kareda meakot, arain maur en
i, me wiadar inau o.
18 I me inau kaieu sota pan
pwaida, ma nta so iang.
19 Pwe kusoned en kapung karos
lao loki ong aramas karos ren
Moses, a ap ale ntan kau o kut
iangaki pil o wunen man waitata
o isop, ap usupeki puk o aramas
akan karos, masani:
20 Iet ntan inau, me Kot kotiki
ong komail er.
21 A pil usupeki nta im likau o
kapwa en papa kan.
22 O koren iong karos pan
makelekele kida nta duen kapung
o, a ma so nta, nan sota dip me pan
lapwada.
23 I me a mau ong mom en
dipisou en nanlang kan en ka-
makelekele kida mepukat. A
dipisou en nanlang en kamakele
kida mairong eu, me mau sang
mepukat.
24 Pwe Kristus sota kotilong ong
nan pera saraui, me pa wiaui kida
pwe i mom en me melel, a a koti-
long ong nan nanlang, pwen pwar-
alang mon silang en Kot pweki ki-
tail.
25 A sota kotilong ong, pwen
tomki pein i pan pak toto dueta
samero lapalap, me kin pedelong
ong nan pera saraui ni par karos
iangaki ntan man oko.
26 Ma iduen, nan a pan matala
pan pak toto sang nin tapin ara-
mas akan, a met ni imwin ansau
kan, a kotin pwarado pan mepak,
pwen lapwada dip akan ki pein a
mairong.
27 A duen a kileledier ong aramas
akan, en mela pan mepak, a muri
kadeik o,
28 Iduen Kristus me matalar pan
mepak, pwen lapwada dip en me
toto. A ni a pan kotin puredo, a pan
pwara dong ir, me kin auiaui i, a
kaidin pweki dip, a pwen kamaur
ir ala.

10

1 PWE kapung o iei motan dip-
isou en mur, a kaidin pein mom en
dipisou, a sota kak kaunsok kilar
mairong ota irail, me kin wia ir ada
ni par karos.
2 A ma iei, arail mairong pan
dukedi, pwe solar kataman pan dip
en irail, me apwali mairong;
3 Pwe mepukat kin wiaui, pwen
katamanda dip ni par karos.
4 Pwe ntan kau ol o kut sota kak
wa sang dip akan.
5 Ari, ni a kotin pwara dong
sappa, masani: Mairong o kisakis
komui sota kotin mauki, a komui
kotiki ong ia er pali war ai.

6 Kom sota peren kida mairong
isis o mairong men tom.
7 I ap inda: Kilang, I kokodo, nan
puk o me intingidier duen ngai,
pwen kapwaiada kupur omui,
Maing Kot.
8 Mas a masanier: Mairong, o
kisakis, o mairong isis, o mairong
men tom, kom sota kotin mauki, o
kom sota kupur peren ki mepukat,
me wiauier duen kapung o.
9 Ap pil masanier: Kilang, I
pwara don kapwaiada kupur
omui. A kotiki sang men mas,
pwen kapwaiada men mur.
10 Ni kupur wet kitail kasarauilar
ki mairong en war en Iesus Kristus
pan me pak.
11 Samero karos me kasap-
wiladar, pwen apwali dodok ni ran
karos o purepure mairong ota, me
so kak lapwada dip akan.
12 A men et, me kotin mairongki
pan mepak dip akan, ap kaipokedi
ni pali maun en Kot kokolata.
13 O a kotin auiaui, lao a imwin-
titi pan wiala utipan aluwilu a kan.
14 Pwe a kotin kaunsokila tom ta
ieu karos, me pan kasarauila.
15 Ngen saraui pil kotin kad-
ede ong kitail duen mepukat, pwe
murin a kotin masanier:
16 Iet inau, me I pan wiai ong irail
murin ran pukat, me Kaun o kotin
masanier: I pan ki ong mongiong
arail ai kapung, o I pan intingiedi
ong nan ngen arail.
17 Dip arail, o arail sapung kan I
solar pan tamanda.
18 A ma re lapwadar, ap solar
mairong en dip pan wiaui.
19 Ari ri ai kan, ma a muei ong
kitail er, en pedelong ong nan pera
saraui ki ntan Iesus,
20 Pwe a kotin wiai ong kitail er al
en maur kap pot et lel pali lan likau
ki uduk a.
21 A ma atail samero kasampwal
en tanpas en Kot mia.
22 Kitail ap pan pwaralang i ni
melel en mongiong atail, o poson
melel, o usupeki mongiong atail, o
maio sang insen sued, o widenki
pil makelekel war atail,
23 O kitail en tengedi ong atail
kadede en kaporopor o der wuki-
wuk sili, pwe i me melel, me
kotikida inau o.
24 O kitail en apwali nan pung
atail ni atail kainong iong limpok o
wiawia mau kan.
25 O kitail ender dukedi sang
atail mod ong kaudok pena, duen
me kin wiaui ren akai. A kitail en
nantiong panau pena, pwe komail
kilang, me ran o me korendor.
26 Pwe ma kitail inong iong wia
dip, murin atail marainiki melel,
solar mairong men tom ki dip atail,
27 A kitail pan mimieta ni atail
masak kadeik apwalia o ongiong
en kisiniai, me pan karosela
imwintiti kan.
28 Ma amen pan tiakedi kapung
en Moses, a sota pan diar mak, pwe
a pan kamela, ma saunkadede ria-
men de silimen mia.
29 Ari, da me komail lamelame,
duen me pan tiakedi Sapwilim en
Kot, o kasaminela ntan inau kap,
me a kasarauilar o lalaue Ngen en
mak, a so pan kalokolok laud sang
irail?
30 Pwe kitail asa i, me masanier:
Ikepa ai dok, I pan depuki ong. O
pil eu: Kaun o pan kotin kapung
ong sapwilim a aramas akan.
31 Nan meid kalom, en lodi ong ni
lim en Kot ieias.
32 A komail tamanda ran en mas
oko murin omail marainlar, ap
dadaurata ni omail kalokolok laud.
33 Ni omail kenkaurur sansal o
pan kidau o kamekam, o ni omail
riane kin ir, me pil lel mesued.
34 Pwe komail iangaki me salidi
kan ni ar kalokolok, o komail pil
pereperen ni omail kapwa kan ku-
lia wei sang, pwe komail asa, me
komail aneki dipisou en lang, me
mau sang o me sota pan sorela.
35 Komail ari der kasela omail
liki, me pan kareda katingpa la-

palap.
36 Pwe kanongama me mau ong
komai, pwen kapwaiada kupur en
Kot o konodi inau o.
37 Ansau tar kis, me onoper pan
pwarado, a sota pan pwand.
38 A me pung o pan maureki po-
son, a ngen i sota pan peren kida,
ma a pan pure wei sang.
39 A kitail sota kisan ir, me pure
wei sang, ap lokidokila, a kisan
irail, me kin poson ap kamaur
ngen arail.

11

1 POSON me pason en me kitail
kin kaporoporeki o kadede pan me
so sansal.
2 Pwe i me men kaua aleer kad-
ede parail.
3 Ni poson kitail asa, me lang o
sappa wiauikier masan en Kot, iei
me dipisou kan, me kitail kin ki-
lang, so wiauiki meakai me sansal.
4 Ni poson Apel mairongiki ong
Kot me mau sang Kain, ap dedek-
ilar, me i me pung, pwe Kot kotin
kupukupura a kisakis. O i me a kin
padapadaki murin a melar lao lel
met.
5 Ni poson Enok peukadala,
pwen der kilang mela, ari, a soer
diarokada, pwe Kot kotin ukadala
i, a mon a peukadala kadedepa
mia, duen a kon ong Kot.
6 A ma so poson, sota me pan kak
kon ong Kot. Pwe me men tu ong
Kot, en poson, me a kotin mia, o
me a pan kotin katingi ong ir, me
rapaki i.
7 Ni poson Noa masakadar, ni a
kauada war im, pwen kamaureda
toun im a, ni a aleer masan en Kot,
duen me saikenta sansal, o i me
a kadeikada sappa, o sosoki pung,
me pwili sang poson.
8 Ni poson Apraam peiki ong Kot,
ni a paeker, en lipalang eu sap, me
a pan sosoki; i ari lipalang o sota
asa, wasa me a pan kotila ia.
9 Ni poson a wiala men wai amen
nan sap en inau, o kotikot nan im
likau kai, a Isaak o Iakop, me pan
pil ale soso en inau ota, iang i,
10 Pwe a auiaui kanim eu, me a
pason mia, me wiauieda ren Kot.
11 Pil Sara keleki poson ni a pan
liseanda, ap naitikada seri amen,
ni a li dapwan, pwe a asa, me i
melel amen, me kotiki ong i inau o.
12 I me sang me ta men, me ra-
song mela amen, me toto tapida
sang, due usu en lang me totoia, o
me rasong pik en ni oror, me sota
kak wadawad.
13 Mepukat karos matalar nin
poson o kaikenta paieki inau o, a
re kilanger sang ni wasa doo, ap
peren kidar o kadededar, me re
men kairu o men wai nin sappa.
14 A ni ar wia due met, re kin
kasaleda, me re rapaki udan sap
arail.
15 A ma irail ngongki sap o, me re
ko sanger, irail pan kak purelang.
16 A so, pwe re inong iong eu
sap, me mau sang sappa, me mi
nanlang, i me Kot sota kotin na-
menokki wiala arail Kot, pwe a
kotin kaonop ong irail er kanim eu.
17 Ni poson Apraam mairongki
Isaak, ni a kasongesong o mueidala
na ieros, murin a aleer inau o.
18 Iran i a lokido: Sang Isaak
kadaudok om me pan irerok wei.
19 Pwe a asa, me Kot pil kotin kak
kamaurada i sang ren me melar
akan, i me a pil pur ong naine kin
i, pwen wia karasepa eu.
20 Ni poson Isaak kapaiadang
Iakop o Esau meakan me pan
wiaui.
21 Ni poson Iakop kapaiada nain
Iosep putak riamen, ni a pan
matala, o a pairukila pon a sokon.
22 Ni poson Iosep, ni a pan
matala, a kokopada duen kadau-
dok en Israel ar pan lipala, o a
kakalik ong ir duen ti a kan.
23 Ni poson Moses, ni a ipwidier,
okiokilar ren sam a in a saunipong
silu, pwe ira kilanger, me a seri
kaselel amen, o ira sota masak en

nanmarki a kusoned.
24 Ni poson Moses lao laudala,
kang inaneki nain Parao seripein.
25 O a piladar en iang sapwilim
en Kot aramas akan kamekam,
sang peren mal en dip me moto-
mot.
26 O a kasampwaleki kanamenok
en Kristus sang kapwa en Äkipten,
pwe a kupukupura katingpa.
27 Ni poson a lipa sang Äkipten,
sota lomwiki ongiong en nan-
marki, pwe a kotin kaporoporeki,
me a sota kilanger, dueta a kilang
i.
28 Ni poson a wia pasa o usup en
nta, pwe me pan kamela meseni
kan, ender kai ong ir.
29 Ni poson irail kotela sed wai-
tata, likamata nan sap madekong,
me men Äkipten oko pil song, rap
mopelar.
30 Ni poson kel en kanim Ieriko
rongki pasang murin ar pidaki ran
isu.
31 Ni poson Raap, li sued amen,
sota iang ir, me soposon, kamela,
pweki a popol apwali liparok kan.
32 O da me i en pil kasoiada? Pwe
ansau me tikitik en wia kasoi duen
Kideon, o Parak, o Simson, o Iepta,
o Dawid, o Samuel, o saukop akan.
33 Duen ar kaloekidi wei kan
poson, kapwaiada lamalam pung,
paieki inau kan, kaku pena au en
laien,
34 Kakunla kel en kisiniai, piti
sang au en kodlas, luetalar rap ke-
lail lar, komad ni mauin, kaloedier
saunpei en wai kan.
35 Li akai pil aleer nair me melar
akan, pwen mauredar. A akai
kalokoloker o kang maiolar, pwe
re men konodi maureda sang ren
me melar akan me mau melel.
36 Pil akai wewelokelar, o woki-
wok, o pil salidi, o lodi ong nan
imateng.
37 Irail pakasuk, de rasaras
pasang, de kame kila kodlas; re
sansarawaru sili, likauiki kil en sip
o kut, samamalar, kaankamekam,
o apwal akan.
38 A men liki sota war ong
mepukat. Irail koko sili nan sap
tan, nin nana kan, pan paip o por
kai.
39 Mepukat karos lok mau kilar
ar poson, a sota paieki inau o.
40 Pwe Kot kotin kaonopadang
kitail me mau sang arail pai, pwe
irail ender unsokalar mo atail.

12

1 ARI, pweki saunkadede pukat,
me ras ong dapok kalaimun eu,
me kapil pena kitail, kitail en meui
sang katoutou patail o dip, me kin
kolekole kitail, ap dadaurata tang
ni weir, me mi mo ’tail.
2 Ududial Iesus, me tapi pan o
kaimwisoke pan atail poson, me
sota kotin kupukupure peren me
moa, ap kotin kanongama ni lopu,
mamaleki kanamenokpa, ap kotidi
ni pali maun en mol en Kot.
3 Komail tamanda i, me wonewei
ni kaupa ren me dipan akan, pwe
komail ender pangada o ngen
omail ender luetala.
4 Pwe komail saikenta kelail ong
en palian dip, me kareda kamela.
5 O komail monokelar kamait pa
’mail, me padaki ong komail ni tiak
en seri: Nai ol, koe der rongaron-
gan soreki kapung en Kaun o, o der
luetalar ni a pan kotin kapung uk
ala.
6 Pwe Kaun o kin kotin kame,
me a kin pok ong o kin kaloke seri
karos, me a pan sapwilimaneki.
7 A ma komail pan kanongama
ong kalokolok, nan Kot kin kotin
wiai ong komail duen ong sap-
wilim a kan. Pwe ia seri men, me
sam a sota kin kaloke?
8 A ma komail sota pan kalokolok
dueta irail karos, nan kaidin ko-
mail seri, pwe sota sam omail.
9 A ma sam atail en pali uduk
kaloke kitail er, o kitail masak
irail, iaduen, kitail sota pan peik

kaualap ong Sam en ngen akan, pwen memaur kila?
10 Pwe irail kaloke kitail ran me malaulau, duen insen arail, a i pwen kamaui kitail la, pwe kitail en tungole kisan a saraui.
11 A kalokolok karos kaidin likamata peren, ni a pan lel ong kitail, pwe insensued, a mur a pan kareda wan pung o popol ong ir me anlar.
12 Komail ari kakelada pa o pukie omail luet akan.
13 O kakeki wei nä omail, pwe me sikilikil ender pirokala sang al o, a ren kelailada.
14 Nantiong popol ong amen amen o saraui; a ma so, sota me pan kak kilang Kaun o.
15 O kalaka, pwe amen depa sota konodi mak en Kot, pwe karepen me sued ende pwaida, kawe komail, o me toto pan samin kila.
16 Pwe sota me pan nenek, de me sued amen due Esau, me netikila a soso ni kisin manga ta ieu.
17 Pwe komail asa, duen muri, ni a men ale pai, a lokidokilar, pwe a sota kak diar ansaun kalula, me a roporopeki pil en mas a.
18 Pwe komail sota lel nana, me aramas kak doke, o me ingkingkon, o pil sota lel wasa rotorot, o wasa pong, o melimel.
19 Pil sota lel ngil laud en koronete, de maod en lokaia, me irail, me rongadar, poeki, ender pur ong.
20 Pwe re sota kak ong rong: O pil man amen, ma a pan sair nana o, a pan pakasuk.
21 Iduen kasansal a kamasak melel, pwe Moses masanier: I ap lomwineki o rerer.
22 A komail leler nana Sion, o kanim en Kot ieias, Ierusalem en lang, o pokon en tounlang ngederenia,
23 O momodisou meseni, me mar arail kileledier nanlang, o ren Kot saunkapung en karos, o ren ngen en me pung kan me unsokelar.
24 O ren Iesus sauntom en inau kap o ntan usup, me mau sang en Apel.
25 Komail kalaka, pwe komail depa sikinwei, me kin mamasani. Pwe ma irail sota kak pitila, me sikin wei i, me kotin padapadak ong irail nin sappa, nan melel, kitail sota pan kak pitila, ma kitail pan sikin wei i, me masan dong kitail sang nanlang.
26 I ansau o kapitie kamokidada sappa. A met a kotin inauki masani: I pan pil kamokidada kaidin sappa eta, pwe pil nanlang.
27 A iet wewe en: I pan pil: Me mokidadar pan kawukila, pwe iei dipisou me wiauier, pwen ir, me sota kamokidada, en mimieta.
28 Kitail pan ale wei eu, me sota pan kak mokidada, i me kitail en dodok ong Kot duen me kon ong i, ni makelekel o masak.
29 Pwe atail Kot kisiniai ngkon.

13

1 KOMAIL tengedi ong limpok en saulang!
2 Komail der monokela, en apwali men kairu kan. Pwe i me akai kasamoki tounlang kai, ap sasa.
3 Komail tamanda me salidi kan, due pein komail salidier, o irail me kaankamekam, due pein komail, me memaureki pali war.
4 Karos en wauneki inau en papaud o los en sosamin, a me nenek o kamal akan Kot me pan kotin kadeik ong irada.
5 Komail der norok moni, a komail insenemauki me mi re omail. Pwe a kotin masanier: I sota pan muei sang uk de kase uk ala.
6 Ari, kitail ap aima ong indinda: Kaun o sauas pa i, i sota pan masak, pwe da me aramas amen pan kak wiai ong ia?
7 Tamatamanda omail saunpadak kan, me kawewe ong komail er masan en Kot, alale sang arail poson, o madamadaua imwin arail wiawia.

8 Iesus Kristus me duedueta, aio,
ran wet, o kokolata.
9 Komail ender wukiwukki
sili padak likam akai; pwe pai
kasampwal eu, mongiong atail en
tengetengela, me kin wiauiki mak,
a kaidin ni kisin manga, me so
kadepa ong, me kin apapwali.
10 Atail pei saraui mia, me sota
mau ong, irail en tungole sang, me
kin papa nan im likau.
11 Pwe war en man akan, me ntar
wisikilong ong nan pera saraui ren
samero lapalap aki dip, isiser likin
kanim.
12 Iduen Iesus, pwen kasarauiala
aramas akan ki nta, kamekamela
likin kanim.
13 Kitail ari en koie lang re a likin
kanim o iang i kankaururla.
14 Pwe sota atail kanim potopot
met, a kitail raparapaki eu, me mi
mo 'tail.
15 Kitail ari poden mairongki
kaping ong Kot ren (Iesus); iei wan
kilin aua, me kadededa mar a.
16 Wiawia mau o kisakis, komail
der monokela, pwe i mairong me
Kot kotin kupura.
17 Peiki ong omail kaun akan o
duki ong irail! Pwe re kin tauli kin
ngen omail, duen me pan pakasaui
ren Kot, pwe ren wiawia mepukat
ni peren, a so ni insensued, pwe i
me sapai ong komail.
18 Kapakapa kin kit. Se kin
peren kida atail insen mau, o se kin
nantiong wiawia mau ren aramas
karos.
19 I panaui komail en porisok wia
met, pwe i en kak pitipit pwaralang
komail.
20 A Kot en popol, me kotin
kaiasadar Silepan sip lapalap, iei
atail Kaun Iesus sang ren me melar
akan, ki ntan inau soutuk,
21 I en kotin kamaui komail en
kapwaiada kupur a o song en
wiawia mau ren Iesus Kristus. I
me udan lingan kokolata! Amen.
22 Ri ai kan, i panaui komail,
peiki ong ai panau wet. Pwe i int-
ing wong komail er motomot.
23 Komail asa, ri atail Timoteus
saladokelar; ma a pan madang
dong ia, i pan iang i kilang komail.
24 Ranamau ong omail kaun
akan karos o me saraui kan karos.
Men Italien kan ar ranamau wong
komail.
25 Mak en mi re omail karos!

EN IAKOPUS
A KISIN LIKAU.

1 IET ngai Iakopus ladu en Kot
o Kaun Iesus Kristus ong kainok
eisok riau, me pakasar pasanger;
komail perenda!
2 Ri ai ko, komail perenki ma ko-
mail lel ong kasongesong.
3 O asa, ma omail poson me pung,
a pan kareda kanongama.
4 A kanongama pan duedueta lao
lel imwi, pwe komail en anla o un-
sok, o solar anane meakot.
5 A ma amen re omail sota a
lolekong, i en poeki ren Kot, me kin
kotiki ong amen amen ni so kidaue,
ari, a pan ale.
6 A i en poeki ni poson, der
peikasal, pwe me kin peikasal, me
rasong iluk en madau, me ang kin
ipir wei pukepuk.
7 Pwe i aramas ender lamelame,
me a pan tungole meakot sang ren
Kaun o.
8 A ol amen me peikasal, kin
koweikodo ni a dodok karos.
9 A ri atail amen, me samama, en
suaiki a kapwapwa.
10 A me kapwapwa en suaiki a
samama, pwe duen masal en rä a
pan mongedi.
11 Pwe katipin dakada, ap
karakar, ap kamongedi rä kan o
masal en rä pupedier, o mom a
kaselel olar, iduen me kapwapwa
o pan sora sang ni a wiawia kan.
12 Meid pai ol o, me wonweita
ni songapa, pwe murin a poedi, a
pan ale nin in maur, me Kot kotin
inauki ong me pok ong i.
13 Ma amen pan songesong, a
depa inda, me a songesong ren Kot.
Pwe Kot sota kak mi pan songesong
en mesued, o a pil sota kin ka-
songesong amen.
14 A amen amen kin songesong ni
a inong sued.
15 A inong sued lao wiauier, ap
naitikadar dip; a dip, ni a unsoke-
lar, kin naitikada mela.
16 Ri ai kompok kan, komail der
ponepon kida.
17 Kisakis mau karos o a sapan
kodido sang poa, sang ren Sam en
marain akan, me sota man song
toror o sota man wukila.
18 A kotin kanaitik kida kitail
masan melel, pwe kitail en wiala
meseni en sapwilim a kan.
19 Ri ai kompok kan, komail asa,
aramas karos en madang rong,
a pwand en lokaia, o pwand en
makar.
20 Pwe makar en ol o sota kin
kapwareda pung en Kot.
21 I me komail en kasela pwel
karos o me sued karos, ap ale ong
komail masan o, me padedier lol
omail nin tiak en karakarak, i me
kak ong kamaureda ngen omail.
22 A komail en kapwaiada masan
o kaidin rong eta, a ma iduen, ko-
mail kin kotaue pein komail.
23 Pwe ma meamen kin rong
masan o, ap sota kapwaiada, nan a
ras ong ol amen, me kin kilekilang
mas en pali war a nan klas,
24 Pwe murin a kilekilanger
duen pein i, a koie la o pitipit
monokela duen a sansal.
25 A me kin kilekilang melel nan
kapung unsok o kasaledok, o kap-
waiada, o ma a sota pan monokela,
me a ronger, a kapwaiada, nan i
pan pai kida a wiawia kan.
26 Ma amen lamelame, me a kin
papa Kot, ap sota kaineneda lo a,
o ma a piti pein mongiong i, nan a
dodok ong Kot me mal kot.
27 A dodok min o pung mon
Kot o Sam me wet: En apapwali
sapoupou o li odi kan ni ar apwal
akan, o pera ki pein i sang sappa.

2

1 RI ai ko, komail poson atail
Kaun Iesus Kriitus en lingan, der
lipiliki aramas amen.

2 Pwe ma ol amen pan iang omail
saraui, me kapwateki ring kold
likau lingan, o pil samama amen,
me a tuken likau o sakanekan pan
pedelong,
3 A ma komail pan kilekilang me
mi nan likau lingan, o komail pan
indang i: Re kotido kaipokedi met,
wasa mau, ap indang me samama:
Koe en uda mo, de met impan
utipa!
4 Iaduen komail lipilipil nan
pung omail, o komail wiala
saunkapung kan ni omail lamalam
sued?
5 Ri ai kompok kan, komail rong!
Kot sota kotin piladar me samama
nan sappa et, me kapwapwaki po-
son, o me pan sosoki wei, me a
kotin inauki ong irail, me pok ong
i?
6 A komail mamaleki me
samama o. Kaidin me kapwapwa
kan kin wia sued ong komail o
pangalang komail mol en kadeik
kan?
7 Irail sota kin lalaue mar isou,
me komail maranekier?
8 Ma komail kapwaiada kapung
isou duen masan o: Koe en pok ong
men imp om dueta pein uk, nan
komail wia me mau.
9 A ma komail pan lipilipiliki ara-
mas, komail kin wia dip, o kapung
pan kadiarok ong komail, me ko-
mail me dipan.
10 Pwe meamen kapwaiada ka-
pung pon, ap kawela kusoned eu,
nan i me tiakedi karos.
11 Pwe me kotin masanier: Koe
der kamal, i me pil masanier: Koe
der kamela aramas! Ari, ma koe
sota kamal, a ma koe kamela ara-
mas, nan koe me tiakedier kapung
o.
12 Komail ari lokaia o wiawia
duen irail, me pan pakadeikada
ren kapung en kamaio.
13 A me sota kin kadek, pan lodi
ong kadeik apwal, a me kadek, kin
suaiki kadeik o.
14 Ri ai ko, da katepan aramas
amen, me pan inda, me a poson
mia, ap sota a wiawia mau kan?
Iaduen poson pan kak dorela i?
15 Ma ri atail ol de li amen mia,
me solar a likau, o solar kan ar
kisin manga kaukaule,
16 A ma amen komail pan indang
i: Kola popol rangerang o manga-
manga! Ap sota, me komail pan ki
ong i, me mau ong pali war a, da
katepa?
17 Iduen poson, ma a kelep o sota
wiawia iang, nan a melar.
18 A ele amen pan inda: Om
poson mia, a ai wiawia kan mia;
kasale ong ia om poson, me sota
wiawia kan mia, a ngai pan kasale
ong uk ai poson ni ai wiawia kan.
19 Koe kamelele me Kot me ta
men mia, me mau, nan tewil akan
pil kin kamelele ap masakada.
20 A koe aramas aklapalap, ma
koe men dedeki, me poson me mal
kot, ma sota wiawia kan iang?
21 Iaduen sam atail Apraam? A
sota pung kila a wiawia kan, ni
a pan mairongki sapwilim a kisin
putak Isaak pon pei saraui?
22 I me koe kilang, me poson
sauasa a wiawia kan, o poson un-
sok kilar a wiawia kan.
23 Ari masan o pwaidar: Apraam
poson Kot, o i me a pung kilar o a
maraneki: Kompoke pan Kot.
24 Komail ari kilanger, me ara-
mas amen pan pung kila a wiawia
kan a kaidin poson ta.
25 Pil dueta Raap, li sued amen,
kaidin a wiawia kan, me a pung
kilar, ni a kasamo men en kadar, o
kadar ir ala ni apot al toror?
26 Pwe duen pali war mela, ma
sota ngen, iduen poson a mela, ma
sota wiawia kan iang.

3

1 RI ai ko, me sota mau, ma
komail me toto inong iong saun-
padakala, pwe komail asa, me ki-
tail pan lel ong kadeik laud.
2 Pwe pan pak toto kitail kin sa-
pung, a ma amen sota kin sapungki

lokaia kis, nan i ol melel amen, o a
kak koaki pali war a pokon.
3 Kilang, kitail kin ki ong nan au
en os kisin mata, pwe ren peiki ong
kitail, o kitail kin kawuk sili war
arail pokon.
4 Kilang, pil sop akan! Irail me
kalaimun o ang kin ipir wei, ari
so, men ilil tikitik kak kawuki ong
wasa, me kaptin kin inong iong ia.
5 Iduen lo me kokon tikitik eu, a
a suaisuai lapalap. Kilang, duen
kisiniai tikitik kin isikada nana
kalaimun!
6 Iduen lo en aramas, a ra-
song kisiniai o aude pan sapung
karos. Lo o kisan kokon atail, ap
kasaminela war pon, a kin isikada
wiawia en nan maur atail karos, a
pein i isis sang nan pweleko.
7 Pwe song en man laualo karos,
o manpir, o me karop, o man
akan, me kin memaur nan sed, kin
kamandala o kaloedi ren aramas
akan.
8 A lo o sota aramas amen me kak
kaloedi, nan me sued kot, me dir en
men kamela.
9 I me kitail kapingaki Kaun o
Sam, o kitail kariaki i aramas akan,
me wiauier ni mom en Kot.
10 Song ni au ota kapai o karia kin
tapi sang ia. Ri ai ko, me sota pung,
mepukat en wiaui due.
11 Daduen utun pil pot, a kin ki
wei pil iau o sadik sang ni por ta
ieu?
12 Ri ai ko, pik pot pil kak wa wan
le, de wain pan kak wan pik? Pil
dueta parer sol eu sota kak kida pil.
13 Is me lolekong re omail, o
erekila padak? I en kasaleda ni
lamalam mau a wiawia kan ni im-
pai o lolekong.
14 A ma peirin o akamai mier nan
mongiong omail, komail der suaiki
palian melel o der kalikame me
melel.
15 Pwe lolekong wet, me sota tapi
sang poa a udan pa et, pali uduk,
pali tewil.
16 Pwe wasa peirin o akamai mia,
nan i wasan saminimin o dodok
sued karos kin wiauiaui ia.
17 A lolekong, me tapi sang ni pali
poa, mas a kin makelekel, ap pil
kaminimin, o kampai, o matarok,
o dir en kadek, o wa mau, o so
peikasal, o so malaun.
18 A wan pung pan kamore-
moredi ni popol ren ir, me kin tom
pena.

4

1 IA wasa akamai o pei nan pung
omail kin tapi sang ia? Kaidin sang
nan omail inong sued akan, me kin
pepei nan omail kokon akan?
2 Komail kin inong iong, ap sota
aneki, komail kin kamela o kai-
longki, ap sota, me komail pan ale;
komail kin akamai o mauin. A sota
omail meakot, pwe komail sota kin
poeki.
3 Komail kin poeki, ap sota
pwaida, pwe komail kin poeki
sapung, pwe komail kin kapwaia
kida omail inong sued akan.
4 Komail kamal akan, komail
sota asa me waroki ong sappa et,
kin imwintiti ong Kot? Ari mea-
men, me men kompoke pan sappa,
nan i imwintiti en Kot amen.
5 De komail kiki ong, me puk
saraui masani mal: Ngen o me
kotikot lol omail, kin inong iong o
nantiong dodok ong Kot.
6 A meid laud a mak ong kitail.
I me a kotin masanieki: Kot kin
kotin palian me aklapalap, ap maki
ong me opampap akan.
7 Komail ari duki ong Kot a
palian tewil, a ap pan tang wei
sang komail.
8 Kakondak mongiong ong Kot,
a ap pan kupukupura komail, ka-
makelekel pa omail, komail me di-
pan; o kaminela mongiong omail,
komail me lol riapot.
9 Kainsino, o maiei, o sangesang;
omail kaukaurur en wuki ong me
mauk, o omail peren ong insen-
sued.

10 Akitikitik ki pein komail mon
Kaun o, a ap pan kasapwil komail
da.
11 Ri ai ko komail de lokaia sued
nan pung omail. Pwe me kin lokaia
sued duen ri a, de kadeikada ri a,
a kin lokaia sued ong kapung o kin
kadeikada kapung o. A ma koe
kadeikada kapung, pwe saunka-
pung amen koe.
12 Amen ta saunkapung o
saunkadeik, me kak ong kamau-
rela o kariala. A is koe, me kin
kadeikada men imp a?
13 Iet pil eu, komail me kin inda:
Ran wet de lakap se pan kolang
kanim wet o kauson wasa o par eu,
o netinet ap kapwapwala.
14 A komail kin sasa, da me pan
wiaui lakap, pwe da omail maur?
Pwe komail kin ras ong tokoi, me
kin mi ansau kis, ap mokonaidi.
15 Mak eta komail en inda: Ma
Kaun o kotin kupura, o ma kitail
memaureta, kitail pan wiada met
de mo.
16 A so, komail kin perenki omail
susuai, nan susuai due met me
sued.
17 Ari, melel ta, meamen me
lelapok ki me mau, ap sota wia,
nan i me dip ong i.

5

1 A KOMAIL kapwapwa kan,
sangesangki o weriwereki, kam-
pamail pan lel ong komail!
2 Omail kapwa kan olar, o man
en mot kangalar omail likau kan.
3 Omail kold o silper mirelar, ari,
ar mir me pan kadede ong komail,
o pan ngar pasang uduk omail due
kisiniai. Nan komail nakier kapwa
ni imwin ran akan.
4 Komail ngar, pwain en toun
dodok, me kop penaer dipisou en
sap omail, me komail kulia sanger,
kin weriwer; o likwir en saundol-
ung akan lel ong karonga en Kaun
Sepaot.
5 Komail ipuepuarok kier me
sued nin sappa, dender ong,
komail kamue matier mongiong
omail rasong man wi, me pan
kamela.
6 Komail kadeikada o kamela me
pung o, a a sota palian komail er.
7 Ari ri ai ko, komail kanongama
lao lel en atail Kaun a pan kotin
pwarado. Kilang, saumat amen
kin auiaui wa mau en sap o, o a
kin kanongama lao katau en mas o
mur moredier.
8 Komail ari pil kanongama eta,
katenge mongiong omail, pwe en
atail Kaun a pwarado me koren-
dor.
9 Ri ai ko, komail der pilipil en
pan moli ki amen amen, pwe ko-
mail ender pakadeikada. Kilang,
saunkadeik o mi pan wanim.
10 Ri ai ko, ni omail kalokolok
o kanongama komail alale sang
saukop akan, me kokopeki ni mar
en Kaun o.
11 Kilang, kitail kin kapinga me
dadauratar. Komail ronger duen
kanongama en Iop, o kilanger
imwin Kaun O, pwe Kaun o kin
kupukupura o kapunglol kaualap.
12 Ri ai ko, komail kalaka, pwe
komail der kaula; der kaukila lang
de sappa, o der wia eu song en
kaula; a omail sapeng en ei ta, o
omail so en so, pwe komail de lodi
ong kadeik o.
13 Ma amen re omail kamekam,
a en kapakap, a ma amen insene-
mau, a en kauleki psalm.
14 Ma amen mi re omail me so-
mau, en ukado saunkoa en mo-
modisou kan, pwe irail en ka-
pakapa kin i, murin ar keie kin i le
ni mar en Kaun o.
15 Ari, kapakap poson pan ka-
maureda me somau o, o Kaun o
pan kakelada i, o ma a wiaer dip
kai, re pan sapedokalar sang.
16 I me komail en weok pena dip
omail o kapakapaki amen amen,
pwe komail en kelail la. Kapakap
melel en me pung amen kin kareda
me toto.
17 Elias aramas amen dueta ki-
tail, a kapakapaki katau ender

moredi, ari solar katau moredi
ong sappa ni par silu o saunipong
wonu.
18 O a kotin pur ong kapakap,
nanlang ap kamoredier katau, o
sap kapareda wa kan.
19 Ri ai ko, meamen mi re omail,
me salongala ni melel, o amen kas-
apaledo i,
20 I en asa, me kasapaledo me
dipan amen sang ni a salongala, a
kamaureda sang mela ngen eu, me
a pan pwain kidi dip toto.

EN PETRUS
A KISIN LIKAU KAIEU.

1 IET ngai Petrus wanporon en
Iesus Kristus amen ong me pilipil-
dar ren me kaikairu pakasar lang
Pontus, Kalesia, Kapadosien, Asien
o Pitinien.
2 Me pilipildar pan kupur en
Kot Sam, ap kasaraui kila Ngen,
pwen peik o makelekeleda pan
ntan Iesus Kristus. Mak o popol en
rok re omail!
3 Kaping ong Kot, o Sam en
Kaun patail Iesus Kristus, me kotin
kaipwi kap kitail ong kaporopor
maur, pweki a kalangan lapalap
pan Iesus Kristus a iasadar sang
ren me melar akan,
4 Ong soso eu, me sota pan
dukedi o so samin, o so mongedi,
me nekinekid ong komail nanlang.
5 Komail me pakolekoleki mana
en Kot ni poson ong maur potopot,
me pan sansaldo ni imwin ran
akan.
6 Iran met komail kin peren
kida, murin omail insensuedeki
songesong kai ansau motomot, ma
i duen kupur a.
7 Pwe omail poson en diarokada
ni pung o, pan kasampwal sang
kold sor, a me kin diarok kida
kisiniai, men kaping, o lingan, o
wau, ni en Iesus Kristus a pan
sansaleda.
8 Me komail sota kilanger, ari so,
komail kin pok ong i, o komail kin
poson i, me komail sota kin kilang
ansau wet, a i me komail kin peren
kida peren laud kaualapia.
9 I me pan kare ong komail
imwin omail poson, iei dorelan
ngen omail.
10 Iei maur o, me saukop oko
raparapaki o kalekalelapok, me
kokop kida mak, me pan pwara
dong komail.
11 O re raparapaki, iad ansau o
duen ansau me Ngen en Kristus me
kotikot re ’rail, kotin kasaledar, o
me kotin kokopkido kamekam en
Kristus o a lingan, me mi muri.
12 A pakair pwara dong irail,
kaidin pwen papa pein irail, a
komail, rap kalok ong komail er
sang ren me padaki ong komail
rongamau ki Ngen saraui, me
pakadarado sang nanlang, me pil
tounlang kan inong iong kilang.
13 I me komail en katengedi lon-
gelonge en ngen omail. Komail
masamasan o kaporoporeki melel
mak en Kot, me pan wisike dong
komail ni en Iesus Kristus a pan
sansaleda.
14 Komail dueta seri en peik kan,
komail der paroki ong inong sued
en mas o, me mi re omail ni ansaun
omail rotorot.
15 A duen i, me kotin molipe ko-
mail er, me saraui, iduen komail en
pil saraui ni song en wiawia karos.
16 Pwe a intingidier: Komail en
saraui, pwe ngai me saraui.
17 O ma komail pan kapakap ong
Sam, me sota kotin lipilipil aramas
amen, pwe a pan kotin kadeikada
duen dodok en amen amen, komail
ari kekeide ki ni masak arain omail
kaikairu nin sappa et.
18 Pwe komail asa, kaidin kapwa
sor: Silper de kold, me komail ka-
maio kila sang omail dadaurata
kaudok o, me men kaua padokedi
ong komail,
19 A ki ntan Kristus kasampwal
dueta sippul amen, me so samin o
so muaimuai.
20 Me kileledier mon sappa pa-
sonedier, ap sansaleda ni imwin
ran akan pweki komail.
21 Komail me poson Kot ki i, me
Kot kotin kaiasadar sang ren me
melar akan, ap kotin kalinganada
i, pwe komail en poson o kaporo-
poreki Kot.
22 O komail kamakelekeleki ngen
omail ni peik o melel, pwen poke-
poke melel ri omail akan. Komail
ari tengeteng limpok pena sang

mongiong omail makelekel.
23 Dueta ir, me ip sapal, kaidin
sang ni wa mor, a sang ni me so-
mor, iet: Sang nan masan maur en
Kot, me pan duedueta.
24 Pwe uduk karos me rasong rä,
o ar lingan karos me rasong masal
en wan rä. Rä o mongidier o masal
en wan rä moredier.
25 A masan en atail Kaun pan
potopoteta kokolata, i masan o, me
kalok ong komail ni rongamau.

2

1 KOMAIL ari muei sang song
en sued karos o widing karos, o
malaun, o peirin, o karaun mal
karos.
2 A komail en dueta seri pwelel,
me apton ipwidier, ap inong iong
pil en didi mau o melel, pwe komail
en kakairi kida i,
3 Ma komail diaradar, me Kaun o
me kalangan.
4 Komail waroki ong i me rasong
takai maur, me aramas akan kase-
lar, ap lipilipiler o kasampwal ren
Kot.
5 O pein komail en kakauda duen
takai memaur, wiala im ngenin o
pwin en samero saraui, pwen kida
mairong, me pwili sang Ngen o, me
Kot kotin kupura ki Iesus Kristus.
6 I me intingidier nan puk sa-
raui: Kilang, I kidi ong nan Sion
takai en pukakaim, me lipilipil o
kasampwal, o me poson i, sota pan
namenokala.
7 Komail ari, me liki i, pan ale
pai kasampwal o; a ren me sopo-
son akan, a rasong takai eu, me
men kau im akan kaselar; ari so, a
wialar takai en pukakaim,
8 O takai en kapupedi, o paip en
kamakar, irail kin dipikelekel, aki
re sota peik iong masan o, i me pil
kileledi ong irail.
9 A komail sau lipilipil eu,
samero isou kan, pokon saraui,
aramas me netier, pwen kapara
sili manaman akan en me kotin
molipedo komail sang nan rotorot
ong a marain kapuriamui.
10 Mas komail sota wei eu, a met
komail wein Kot; o mas komail
sota konekonela, a met, komail
konekonelar.
11 Kompok kan, i panaui komail
pwe komail men kairu o men wai,
komail muei sang inong sued en
uduk, me kin palian ngen.
12 Omail wiawia kan nan pung
en men liki kan en pung, pwe ni
ar kine likam ong komail, dene
komail me sued kai, ir lao ki-
lang omail wiawia me mau, ren
kapinga Kot ni ran en kasansal.
13 Komail ari duki ong kaun pan
aramas akan karos pweki Kaun:
Ma nanmarki, pwe i ta kaun la-
palap.
14 A ma saumas akan, me
pakadarado sang re a, pwen depuk
ong me sapung kan, ap kapinga me
kin wiawia mau.
15 Pwe iet eten duen kupur en
Kot: Komail en kadukie kidi omail
wiawia mau dodok en aramas
pweipwei kan.
16 Duen me saladokalar, ap sota
wia kin arail saladok, men pwaindi
dip arail, a duen ladun Kot.
17 Kakaki amen amen, pok ong
saulang kan, lan Kot, wauneki nan-
marki!
18 Komail papa kan, upai ong
omail kaun akan ni masak, kaidin
ong me mau o kalangan eta, a pil
ong me kin kowei kodo.
19 Pwe mak eta, amen en
kamekameki a pung ren Kot, o
kanongama pan me sued.
20 Pwe da kadepa, ma komail pan
pukoki pein dip omail? A ni omail
wiawia me mau, ap kamekam ki o
kanongama, nan i me mak ren Kot.
21 Pwe i me komail paeker kido,
pwe pil Kristus kamekam kin ko-
mail, wiala kilel pa ’mail, pwe ko-
mail en idauen wei lip a.
22 Me sota wia dip, pil sota wid-
ing diarok nin silang i.

23 Kasuedi, a so suedeki,
kaankamekam, ap sota akdepuk,
a a meuid ong i, me kin kadiekada
pung.
24 Pein i tomki dip atail nan war a
nin tuka o, pwe kitail en mela sang
dip atail akan, ap pan maur iong
me pung, me moun lip a komail
kelail kidar.
25 Pwe komail rasong sip, me
salongalar, a met komail sapale
dong silepa ’mail o Kaun pan ngen
omail.

3

1 PIL dueta komail li akan, udi
ong pein omail warok kan, pwe
irail me so poson masan o, en pil
dore kila wiawia mau en li akan o
arail nenenla.
2 Ni arail kilekilang omail
wiawia min iangaki lan.
3 Arail kapwat ender ni pali liki
ni arail ingid pena pit en monga
de kapwat ki kold, de diliong nan
likau lingan.
4 A kapwat me so sansal mi nan
mongiong en aramas, me so sor,
impai, opampap, iei me kasamp-
wal ren Kot.
5 Pwe iduen kapwat en li saraui
en kaua kan, me kaporoporeki Kot
o duki ong pein arail warok kan.
6 Duen Sara, me peiki ong
Apraam o kamare kin i: Ai kaun;
a komail wiala na seri kan, ma
komail pan wiawia mau o sota
masak.
7 Pil dueta komail ol akan,
lelapoki ong omail warok kan,
kaka kin irail, pwe koma sosoki
pena mak en maur, pwe omail
kapakap ender poula.
8 A iet imwin mepukat: Komail
karos en lamalam ta pot, o poke-
pok pena, o pok ong ri omail akan,
o kadek, o aktikitik.
9 Komail der depukki me sued
me sued, de lokaia sued lokaia
sued, a kapaiada, ap asa, me a
kilele ong komail, en sosoki pai
kan.
10 Pwe me men pok ong maur o
inong iong ran mau akan, i en pera
sang sued lo a, o kil en au a, pwe re
depa kotaue.
11 A en muei sang me sued, ap
wia me mau, en rapaki popol, ap
dadaurata.
12 Pwe silang in Kaun o kin pera
me pung kan, o karong a me mangi
ar kapakap. A silang in Kaun o kin
palian irail me wia sued.
13 Is i me pan kaokaoe komail,
ma komail dadaurata me mau?
14 A ma komail kamekameki me
pung, komail meid pai; komail der
masak irail o der waponda.
15 A komail en kasarauiki nan
mongiong omail Kaun Kristus.
Ansau karos komail en kak sapeng
ong amen amen me kalelapok re
omail duen kaporopor o, me mi lol
omail.
16 A mepukat en wiaui nin tiak
en opampap, o masak, o insen
makelekel, pwe irail, me kinekine
likam ong komail ni omail wiawia
mau ren Kristus, ren namenokala
ni ar karaun kin komail likam.
17 Me mau, ma i kupur en Kot,
komail kamekameki me mau, sang
omail kamekameki me sued.
18 Pwe pil Kristus kamekame ki
dip pan mepak, me Pung wiliandi
me sapung kan; pwen kalua kitail
dong Kot. Pali uduk kamekamelar
ap kaiasa kida Ngen.
19 I me a kotidilang wasa
tengeteng, pwen padaki ong ngen
akan,
20 Me sota peik mas o, ni ansau
me Kot kotin auiaui o kanongama
ong ir ni muein Noa, ni ansau, me
war im wiauier, me malaulau, ir
me walemen, maure kila pil o.
21 I me pil kin kamaur komail
la ansau wet ni paptais a kaidin
kaminela pali uduk, pwe inau en
insen mau ong Kot eu, ki en Iesus
Kristus a iasadar.
22 A kotidalang nanlang, kotikot
ni pali maun en Kot. Tounlang kan,
o lapalap akan, o manaman akan

upai ong i.

4

1 ARI, pweki Kristus kamekame
ki kitail ni pali uduk a, i me ko-
mail en pil ale ong komail lamelam
ota, pwe me kin kamekame ni pali
uduk, muei sanger dip.
2 Pwe a der poden dadaurata in-
ong sued en aramas akan, a dadau-
rata kupur en Kot arain a memaur
ni uduk.
3 Pwe a itarer, omail wiawia en
mas duen lamalam en men liki
kan, ni omail kekeid ni tiak sued, o
inong sued, o sokolar, o kaped en
manga, o kamom soko, o kaudoki
ong ani sakanekan.
4 I me re puriamuiki, me komail
solar kin iang irail ni ar wia sued o
kaped en manga, o lalaue.
5 A re pan weokadang i, me pan
kadeikada me maur o me melar
akan.
6 Pwe i me rongamau pil loloki
ong me melar akan, pwe irail en
maurela. Ari so, ni pali war arail
re lodi onger kadeik o duen a kin
wiaui ren aramas akan, a ni pali
ngen arail re memaur duen kupur
en Kot.
7 A imwin meakaros me koren-
dor, komail ari masamasan o nan-
tiong kapakap.
8 A met eta, komail dadaurata
omail poke pena, pwe limpok kin
pwaindi dip toto.
9 Komail apapwali men kairu o
der lipalipaned.
10 Duen omail aleer omail pai en
mak kan, iduen omail papa pena
duen saunkoa mau en mak en Kot.
11 Ma amen pan wiada padak, a
en wiada duen masan en Kot, o ma
amen kin papa, a en papa duen Kot
kotin kupurai ong i a mana, pwe
kaping en ko ong Kot ni meakan
karos, ren Iesus Kristus, me wau
o manaman en ko ong kokolata
soutuk! Amen.
12 Kompok kan, komail der
puriamuiki songapa ’mail karakar,
me pan lel ong komail, pwen ka-
songesong komail, der lamelame,
me komail ta lel ong mepukat.
13 A komail peren kida, pwe
komail pwaisaneki en Kristus
a kamekam, pwe ni a lingan
sansaldo, komail pil pan perenda
kaualapia.
14 Komail meid pai, ma aramas
pan kaurur kin komail pweki mar
en Kristus! Pwe Ngen en lingan o
en Kot kotikot re omail.
15 A sota amen re omail en
kamekameki kamela aramas,
de lipirap, de me wia sued, de
kauntenkoma en aramas a wiawia
kan.
16 A ma a kamekameki a saulang,
a ender namenokki; a en kapinga
Kot ni mepukat.
17 Pwe a leler ansaun kamekam,
me pan tapida sang ni tanpas en
Kot; a ma a tapida re ’tail, ia pan
imwi en me sota poson rongamau
en Kot?
18 A ma me apwal, en kamaureda
me pung o, a ia wasa, me san Kot o
me dipan akan pan pwaralang ia?
19 Ari, irail me kamekam pan
kupur en Kot, ren liki ong Kot melel
ngen arail, ni arail wiawia mau.

5

1 I panaui saunkoa kan, me mi
nan pung omail, pwe ngai pil
kisan saunkoa kan o saunkadede
en kamekam en Kristus, o pil
iang pwaisaneki lingan, me pan
kasansaleda.
2 Komail kamanga pwin isou en
Kot, me mi re omail, a kaidin man-
sairen, pwe ni insenemau ni omail
ariri Kot, kaidin pweki moni, a ni
peren o limpok.
3 O kaidin akasaupeidi ong mo-
modisou, a men kaalemongi, pwe
pwin isou en ale sang.
4 Ari, ni en silepa lapalap a pan
pwarado, komail pan ale mar en
lingan, me sota pan mongela.

5 Pil dueta komail me pulepul
akan, peiki ong me laud akan. Ko-
mail karos upa pena o tengedi ong
opampap. Pwe Kot kin kotin palian
me aklapalap akan, ap kotin maki
ong me karakarak kan.
6 Komail ari karakarak pan lim
en Kot manaman, pwe a en kotin
kasapwil komail ada, ni eu ansau
me kon ong.
7 Kadakadar ong i omail inong
karos, pwe a kin kotin kupuro kin
komail.
8 Komail lelapok o masamasan,
pwe omail imwintiti tewil koko sili
dueta laien weriwer amen o ra-
parapaki, me a pan katalala.
9 Komail ari kelail palian i o
tengeteng ni poson, o asa, me
kamekam ota kin lel ong ri omail
akan nin sappa,
10 A Kot en mak karos, me
kotin molipe komail wong a
lingan soutuk, ren Kristus, pan
kotin kaunsokala, o kakelada, o
kamanada, o pasonedi, me pan
kalokolok ansau motomot.
11 I me udan manaman po-
topoteta! Amen.
12 I inting wong komail kisin
likau kis et ren Silwanus ri omail
melel, duen me i kin lamelame,
pwe i men panaui komail o katiti
ong komail, me i eta mak melel en
Kot, me komail en keleki.
13 Irail, me iang komail pilipildar
nan Papilon o nai ol Markus ara
ranamau wong komail.
14 Komail ranamauiki pena
metik en limpok. Popol en mi re
omail karos, me warok ki ong er
Kristus! Amen.

EN PETRUS
A KISIN LIKAU KARIAU.

1 IET ngai Simon Petrus ladu
o wanporon en Iesus Kristus ong
irail, me paikier poson kasampwal
ota dueta kit, me kitail aleer ki
pung en atail Kot o Saunkamaur
Iesus Kristus.
2 Mak o popol en roklang komail
ki erpit en Kot o Iesus atail Kaun.
3 Song en manaman en Kot
karos, me itar ong maur o
lelapok, kisakis dong kitail er, ki
kupurkong en i, me kotin molipe
kitail ki pein a lingan o manaman.
4 Ni mepukat a kotin kisakis ki
dong kitail inau lapalapia o kasam-
pwalia kan, pwen kare ong komail
maur en Kot, o tang wei sanger me
sued akan, me mi sappa ki inong
sued.
5 Komail ari nantiong eta, kida
sar mau ni omail poson, o ni sar
mau lolekong.
6 O ni lolekong koton, o ni ko-
ton kanongama, o ni kanongama
lelapok.
7 O ni lelapok limpok ong
saulang kan, o ni limpok ong
saulang kan limpok ong amen
amen.
8 Pwe ma mepukat mi re omail,
o pwaida re omail, komail ap
sota pan tanganga de so wa
ni lolekongki atail Kaun Iesus
Kristus.
9 A me sota pwaisaneki mepukat,
nan i maskun, o a kin dedam sili
wasa, aki a monokela a wideud
sang ni dip a dip en mas.
10 Ri ai ko, i me komail nan-
tiong katengedi omail paeker o
pilipil, pwe ma komail pan wiada
mepukat, komail sota pan pupedi.
11 Pwe i me komail pan pede-
longki peren nan wei soutuk en
atail Kaun o Saunkamaur Iesus
Kristus.
12 I me i pan kataman kin komail
ansau karos, menda ma komail asa
mepukat, o komail keleki melel.
13 I lamelame, a pung, i en kata-
man kin komail o kamanga komail
da, arain ai pan mimieta nan im
pwal wet.
14 Pwe i asa, eten i pan pwilikidi
war ai duen atail Kaun Iesus Kris-
tus kotin masani ong ia er.
15 A i pan nantiong, pwe komail
en poden tamatamanda mepukat
murin ai samala.
16 Pwe se so idauenda kasoi wid-
ing ni at padaki ong komail duen
manaman en atail Kaun Iesus Kris-
tus, o a kotin pan sapaledo, a pein
kit kilanger a lingan.
17 Pwe ni a kotin aleer wau o lin-
gan sang ren Kot Sam ni ansau ngil
eu peidido sang nan lingan lapalap
katitiki: Iet nai Ol kompok, me I kin
peren kida.
18 Ngil wet, me peidido sang nan-
lang, se ronger ni at iang i mimieda
pon dol saraui.
19 Ari masan en kokop me pung
melel re atail, o meid mau, komail
en kasampwaleki dueta marain
eu, me kin dakareda wasa rotorot
lao ran pasang o usu ran pan
pwara dang mongiong omail.
20 Iet me komail en asa mas: Sota
kokop nan puk saraui me tapida
sang ren aramas.
21 Pwe sota man kokop pwili
sang ni insen en aramas amen,
pwe aramas saraui en Kot akan
kokopada mokimokidedi Ngen sa-
raui.

2

1 A ren men Israel saukop likam
kai pil mia, duen saunpadak likam
me pan mi re omail, me pan kawai-
long do pwin sued kai, o re kin
kamamki Kaun o, me dore ir ala,
a i me re pan kare ong pein irail
kaopar madang.
2 O me toto pan idauen ar padak
sapung, i me lamalam melel me
pan kaankaururla.

3 O pweki ar nonorok ni lokaia
widing re pan paie kin komail; ari,
kadeik par duen men mas sota pan
pwand, o ar pakamekam sota kin
moleilei.
4 Pwe, ma Kot sota kotin kupura
tounlang ko, me wiadar dip, a a
kotin kase ir di lang nan pweleko,
ap salie kidi sal mata en rotorot,
nekineki ong ran en kadeik,
5 O ma a sota kupura men kaua
kan, a kamaureda Noa, saunpadak
en lamalam pung, iangaki pil isi-
men, ni a kotiki ong toun sappa
sued nolik lapalap.
6 O a kotin wia kila pas kanim
Sodom o Komora, o wukidedi, o
kadeik ira da en ola, o wia kin ira
kilel eu ong me san Kot akan, me
pan pwarado mur.
7 O a kotin kapitala Lot pung
amen, me aramas sued wiai ong
song en me sued karos ni ar tiak
sued.
8 Pwe i ol pung o kaukauson
nan pung arail, kilekilang o
rongerong ar wiawia, kupur a
pung ap lokelokki ar wiawia
sapung kaukaule.
9 A Kaun o kotin kak ong ka-
maiola sang ni songapan lelapok
kan o nekinekid ong ran en
kadeik me sapung kan, pwe ren
kalokolok.
10 A irail eta, me weweid ni in-
ong samin en pali uduk, o ma-
maleki monsap akan, o laumaum,
o katiwo, o somasak, o lalaue me
lingan akan.
11 A tounlang kan, me lapalap o
kelail sang irail, sota kin lalaue o
kadeik irail da mon Kaun o.
12 A mepukat rasong man akan,
me sota ar lamelam, me udan
kileledier ong salidi o kamela, pwe
re lalaue, me re sasa, o re pan mek-
ila ar wiawia sued.
13 Re pan ale kating en ar sa-
pung. Re kin kasampwaleki kaped
en manga ni ran o. Irail men
kasamin, o kanamenok, o kin pon-
masuki omail mairong, o sokraui
omail kapwa.
14 O por en mas arail me dir en
kamal, o re sota kak dukedi sang
wia dip, kotakotaue ir, me mon-
giong ar so teng, o mongiong arail
nonorok, iei seri en rialar akan.
15 Me kasela al inen, ap salon-
gala, idedauen al en Pileam, nain
Peor, me pok ong pwain en me
sapung.
16 A a pokoki dip a, man as lotong
lokelokaia ki ngil en aramas, ka-
pueoki sang saukop o ni a wiawia
sapung.
17 Irail me rasong utun pil
matada, o dapok me melimel kin
iririp sili; nan rotorot lapalap me
nekinekid ong irail.
18 Pwe re kin kida padak akla-
palap, me sota kadepa, o ni ar
wiawia samin, re kin kainong iong
inong sued en uduk, irail me ap-
ton muei sang me sapungki padak
likam.
19 Re inauki ong irail, ren sale-
dokala, a pein irail ladu en kasued-
par. Pwe melel, me amen lodi
onger, i me a kin liduie kila.
20 Pwe ma re pitila sang nan
pwel en sappa, ki ar asaer Kaun o
Saunkamaur Iesus Kristus, rap pur
ong liseleping kila o lodi ong i nan
ar wiawia en mur me sued sang
men mas.
21 Mak eta, ma re sota asa duen al
en pung, sang ar asa, ap wuki wei
sang kusoned saraui, me re aleer.
22 Pwe, karaseras o pwaida re
’rail, me inda: Kiti men kin pur ong
kang a mus, o pwik, me duduer,
pur ong uledok nan pwel.

3

1 IET kisin likau kariau, me i
inting wong komail, kompok kan,
pwen kataman kin komail o kapi-
rada ngen omail makelekel.
2 Pwe komail en tamanda masan
en saukop saraui kan, kusoned
en Kaun o Saunkamaur, me wan-
poron oko, me pakadar wong ko-
mail, wa dong komail.

3 O iet eta komail en asa, ni imwin ran akan aramas lalaue pan pwarado, me pan weweid ni pein ar inong sued.

4 Indada: Ia kilel en a pan kotido? Pwe sang ni ran o, sam akan melar kokodo lel met, meakaros kin dueta nin tapi o.

5 Pwe irail kin men ponsasa, me masia lang akan o sappa eu mia nan pil o, ap pwarada sang nan pil ki masan en Kot.

6 I me sappa en mas o okilar nolik lapalap.

7 Pil dueta lang akan o sappa en met nekinek kita masan ota ong kisiniai ni ran en kadeik o kampan aramas me san Kot akan.

8 Kompok kan, iet eta komail en asa, me ran ta ieu o par kid ras pena ta ren Kaun o, o par kid o ran eu dupeneta.

9 Kaun o sota kotin kapwandela inau o, duen akai kin kiki ong, pwe a kotin kanongama ong komail, pwe a sota kotin mauki, akai en lokidokila, pwe karos en wilikapala.

10 A ran en Kaun o pan pwarado dueta lipirap amen. I dokan lang akan pan mor pasang ni morong lapalap o tapipa kan pan pei pasang ki kisiniai kel, o sappa o a dipisou kan pan rongala.

11 Ari, ma mepukat karos pan ola, iaduen a pan re omail ni omail wiawia mau o lelapok,

12 Pwe komail kin auiaui o inong iong ran en Kot, me lang akan pan rong kila kisiniai, o tapipa kan pei pasang, pwe karakar muletok.

13 A kitail kin auiaui lang kap akan o sappa kap, wasa me lamalam pung pan wiaui, duen a kotin inaukidar.

14 Kompok kan, pweki omail auiaui mepukat, komail en nantiong, pwe komail en diarokada re a so samin, o so sapung ni popol.

15 Pwe komail asa duen kanongama en atail Kaun, pwe i kamaur pa ’mail, duen ri atail Paulus kompok inting wong komail er ni lolekong, me ko ong i.

16 Duen a kasokasoi nan a kisin likau karos, a akai wasa me apwal en dedeki, me sololekong o so lolin akan kin kawukila, dueta ar pil kawukila masan tei kan, me pan kare ong irail pein ar lokidokila.

17 Kompok kan, pweki omail asa mepukat, komail kalaka, pwe komail der sapung kila padak en me sued akan, ap pupedi sang katengeteng komail.

18 A komail kairida ni mak o lolekongki padak en atail Kaun o Saunkamaur Iesus Kristus. I me kon ong en ale wau metet o kokolata lel ong ni ran soutuk.

EN IOANES
A KISIN LIKAU KAIEU.

1 ME kin mia sang ni tapi o, me
se rongadar, me se kilang kier pein
mas at, me se ududialer, o me pa at
dokeer, iei masan en maur;
2 O maur sansaledar, o se ki-
langer, o kadede, o padaki ong ko-
mail maur soutuk, me kotikot ren
Sam, a ap sansal dong kitail.
3 Me se kilanger, o ronger, iei
me se pil katitiki ong komail, pwe
komail en pil waroki ong kit. A
kitail waroki ong Sam o Sapwilim
a Iesus Kristus.
4 Mepukat se intingiedi, pwe at
peren en unsokala.
5 A ietet padak, me se rong sang i,
ap katitiki ong komail: Kot marain
eu, o sota man rotorot mi re a.
6 Ma kitail inda, me kitail waroki
ong i ap weweid ni rotorot, kitail
kin likam, ap sota wia melel.
7 A ma kitail weweid ni marain,
dueta i me kotikot ni marain, kitail
warok penaer, o ntan Iesus Kristus
sapwilim a Ol kamakele kitail sang
ni dip karos.
8 Ma kitail inda: Sota dip atail,
kitail piti pein kitail, o melel sota
mi re atail.
9 A ma kitail weokada dip atail,
i me melel o pung, en makeki ong
kitail dip atail o kamine sang me
sapung karos.
10 Ma kitail inda: Kitail sota
wiadar dip, kitail kalikame i, o a
masan sota mi re atail.

2

1 SAMA ko, mepukat i inting
wong komail, pwe komail de wia
dip, a ma amen wia dip, sauasa
patail mia ren Sam, Iesus Kristus,
me pung.
2 Iei me tom en dip atail, a kaidin
atail ta, pwe pil en toun sappa
karos.
3 I me kitail dedeki, me kitail
asaer i, ma kitail kapwaiada ku-
soned akan.
4 Me inda: I asa i, ap sota kap-
waiada a kusoned akan, i me likam
amen, melel sota mi re a.
5 A me kapwaiada a masan, i
me limpok en Kot unsokelar re a,
i me kitail asaki, me kitail udan
sapwilim a.
6 Me kin inda: I potopot re a, mak
eta, i en weweid wei dueta a kotin
weweidier.
7 Kompok kan, kaidin kusoned
kap eu, me i inting wong komail, a
kusoned en mas o, me mi re omail
sang ni tapi o. Kusoned en mas, iei
masan o, me komail ronger.
8 Pil eu kusoned kap, me i inting
wong komail, me melel re a o re
omail, pwe rotorot mur tikitikla, a
marain melel ap dakadar.
9 Me inda, me a mi ni marain, ap
kailong kin ri a, nan a mimieta ni
rotorot lel met.
10 Me kin pok ong ri a, pan mimi-
eta ni marain, ap solar men ka-
makar mi re a.
11 A me kin tataki ri a, mier ni
rotorot, o weweid ni rotorot, ap kin
sasa, wasa a kin ko ong ia, pwe
rotorot karotongala mas a kan.
12 I inting wong komail, sama ko,
pwe dip omail lapwadar ki mar a.
13 I inting wong komail, sam
akan, pwe komail asa i, me kotikot
eta sang ni tapi o. I inting wong ko-
mail manakap akan, pwe komail
kaloedier me sued o. I inting wong
komail er, sama ko, pwe komail
asaer Sam.
14 I inting wong komail er, sam
akan, pwe komail asa i, me kotikot
sang ni tapi o. I inting wong komail
er, manakap akan, pwe komail me
kelail, o masan en Kot en mimieta
re omail, o komail kaloedier me
sued o.
15 Der pok ong sappa, de dipisou
mimi sappa. Ma amen pok ong
sappa, limpok en Sam me sota mi
re a.

16 Pwe meakaros mi sappa, inong en ni uduk, o inong en ni mas
oko, o lingan mal en maur, a sota
tapida sang ren Sam, a sang ni
sappa.
17 A sappa pan sorola o a me sued
akan, a me wia kupur en Kot, pan
mimieta kokolata.
18 Sama ko, metet imwin auer
o, o duen omail ronger, me kris-
tus likam pan pwarado, nan ansau
wet kristus likam me toto, me
pwaradar, i me kitail asaki, met
imwin auer leler.
19 Irail me kola sang kitail, a
kaidin kis atail, pwe ma irail kis
atail, re pan mimieta re atail. A
irail kola sang kitail, pwen sansal,
me kaidin irail karos kis atail.
20 A komail keidier ren me sa-
raui, o komail asaer meakaros.
21 I sota inting wong komail er,
dene sota asa duen melel, a pwe
komail asa, o likam so tapida sang
ni melel.
22 Is me likam amen? Kaidin
i, me kamamada me Iesus udan
Kristus. I me kristus likam, me
kamama kida Sam o Na.
23 Amen amen, me kamam kida
Na, nan Sam pil sota mi re a, a me
ponasa Na, i me pil sapwilim en
Sam.
24 Me komail ronger sang ni tapi
o, en potopoteta re omail. Ma a pan
mimi re omail, me komail ronger
sang ni tapi o, komail ap pil pan
potopot ren Na o Sam.
25 A iet inau o, me a kotin inauki
ong kitail er: Maur soutuk.
26 Mepukat me i inting wong ko-
mail er duen irail, me kasapunge
komail.
27 A omail kei, me komail aleer
re a, pan mimieta re omail. Ko-
mail ap solar mau ong, amen en
padaki ong komail. A duen kei wet
kin padaki ong komail meakaros,
iduen me melel, a kaidin likam pot,
o duen a padaki ong komail er,
iduen komail en dadaurata.
28 Ari sama ko, podidi ong i, pwe
ni a pan kotin pwarado, kitail en
aima, a so namenok mo a, ni a
kotin pwarado.
29 Ma komail asa, me i me pung,
komail en pil asa, meamen, me wia
me pung, me ipwi sang i er.

3

1 KILANG song en limpok la-
palap, me Sam kotiki dong kitail er,
pwe kitail en adane kila seri en Kot,
ari, iei kitail. I me sappa sasa kin
kitail, pwe re kin sasa i.
2 Kompok kan, kitail ari seri en
Kot, ap saikenta sansal, da me ki-
tail pan wiala. Ari so, kitail asa, ni
a pwarado, kitail pan duäla i, pwe
kitail pan kilang i ni udan mom a.
3 O amen amen, me kaporopor
due met, a en kamakelekele pein i
duen i me makelekel.
4 Amen amen me kin wia dip,
pil kin palian kapung, pwe iei dip
palian kapung.
5 O komail asa, i me a pwarado,
pwen lapwada dip akan. A dip sota
kin mi re a.
6 Meamen, me pot re a, sota kin
wia dip; meamen wia dip, sota ki-
lang i o sota dedeki.
7 Sama ko, kalaka, pwe amen de
kasapunga komail. Me kin wia
pung, nan i me pung amen, due i
me pung.
8 Me kin wia dip, i nain tewil,
pwe tewil me wia dip sang ni tapi
o. I me Sapwilim en Kot kotin
pwarado, pwen kawela wiawia en
tewil.
9 Meamen me ipwi sang Kot, sota
kin wia dip, pwe war a mi re a, o a
so kak wia dip, pwe a ipwi sang ren
Kot.
10 I me seri en Kot o seri en tewil
sansale kida, me so wia me pung, i
me so sang ren Kot, o me so pok ong
ri a.
11 Pwe iet padak, me komail
ronger sang ni tapi o, kitail en
pokepoke pena.
12 Kaidin due Kain, me udan me
sued amen, ap kamela ri a. Ari,

menda a kamela i? Aki a wiawia
me sued, a en ri a me pung.
13 Ri ai ko, der puriamuiki, ma
men sappa kin tata kin komail.
14 Kitail asa, me kitail daulier
mela, ap ko ong maur, pwe kitail
kin pok ong ri atail akan. Ari, me
so limpok, pan mimieta nan mela.
15 Meamen, me kin tata ki ri a,
nan i me kamela men. A komail
asa, maur soutuk sota kin mi ren
me kamela men.
16 I me kitail diar kida limpok. A
kotiki wei maur pweki kitail; kitail
ari pwaipwandeki maur atail ong
ri atail akan.
17 Meamen me muei met ap ki-
lang ri a dupokala, ap sota sauasa
i, iaduen limpok en Kot pan kak mi
re a?
18 Sama ko, kitail der pok pena ni
lokaia ta o lo, a ni wiawia o melel
pot.
19 I me kitail pan asaki, me kitail
kisan melel, o kainsenemauiela
mongiong atail re a,
20 Pwe ma mongiong atail
kadeikada kitail, nan Kot me lapa
sang mongiong atail o lelapokki
meakan karos.
21 Kompok kan, ma mongiong
atail so kadeikada kitail, nan kitail
aima ong Kot.
22 O meakot kitail poeki re a, ki-
tail pan tungole sang i, pwe kitail
nekinekid a kusoned akan, o wiada
meakan, me a kin pole kila.
23 Ietet a kusoned: Kitail en po-
son mar en sapwilim a Ol Iesus
Kristus, o poke pena, duen a kotiki
ong kitail kusoned o.
24 A me kin nekinekid a kusoned
akan, pan pot re a, o i pan kotikot
re a; o iet me kitail asaki, a kotikot
re atail: Ngen o, me a kupurai dong
kitail er.

4

1 KOMPOK kan, komail der po-
son ngen karos, a kasaui song en
ngen akan, ma re tapida sang ren
Kot. Pwe saukop likam me toto
kaparapar sili sappa.
2 Iet me komail asaki Ngen en
Kot: Ngen karos, me kadede, me
Iesus Kristus koti dong uduk, nan i
me tapida sang ren Kot.
3 O ngen karos, me so kadede,
Iesus a sota tapida sang ren Kot,
Nan i kristus likam, duen me ko-
mail ronger, me a pan pwarado,
nan a mier sappa metet.
4 Sama ko, komail tapi sang ren
Kot o kaloe irail edi, pwe i, me
kotikot re omail, me lapa sang i, me
mi ni sappa.
5 Irail me udan sappa, iei me irail
lokaiaki sappa, o sappa kin rong
irail.
6 Kitail tapi sanger ren Kot, me
asa Kot, kin rong kitail. A me so
sang ren Kot, sota kin rong kitail.
Iei me kitail asaki Ngen en melel, o
me udan likam.
7 Kompok kan, kitail kin poke
pena, pwe limpok tapi sang ren
Kot, A amen amen, me kin limpok,
ipwi sang ren Kot, o a asa Kot.
8 Me so kin limpok, sasa Kot, pwe
Kot udan limpok.
9 Ni met limpok en Kot sansal
dong kitail: Kot kotin porone dong
sappa sapwilim a Ieros eu, pwe
kitail en maur ki i.
10 Ietet pason en limpok, kaidin
kitail me tapin limpok ong Kot,
pwe a tapin pok ong kitail, o
poronedo sapwilim a Ol, wiala
sauntom pan dip atail.
11 Kompok kan, ma Kot kin
limpoki ong kitail due met, kitail
en pil limpok pena.
12 Sota me kilanger Kot ni ansau
eu. Ma kitail limpok pena, nan Kot
pan kotikot re atail, o a limpok me
unsokelar re atail.
13 I me kitail asaki, me kitail
mimieta re a, o a kotikot re atail,
pwe a kotin kupurai dong kitail er
Ngen i.
14 O se kilanger o kadededa, me
Sam poronedo sapwilim a Ol, en
wiala Saunkamaur pan sappa.
15 Meamen me ponasa Iesus,

me Sapwilim en Kot, nan Kot me
kotikot re a, o i ren Kot.
16 O kitail dedekier o kamelele
limpok, me Kot kotin wiai ong ki-
tail. Kot me limpok, o me kin po-
topot ni limpok, kin potopot ren
Kot, o Kot kotikot re a.
17 Iet unsok en atail limpok: Ki-
tail pan aima ni ran en kadeik, pwe
duen i, iduen kitail nin sappa et.
18 Sota masak ni limpok, pwe
limpok melel kin kausa sang
masak, pwe masak kin kareda
kamekam. Ari, me kin masak, nan
a limpok saikenta unsokala.
19 Kitail kin limpok, pwe i me
kotin tapiadar pok ong kitail.
20 Ma amen kin inda: I kin pok
ong Kot, ap kin sempok ong ri a,
nan i me likam amen, pwe me kin
sempok ong ri a, me a kilanger, da
a pan kak pok ong Kot, me a sota
kilanger?
21 A kusoned pot et kitail aleer
sang re a, me i, me pok ong Kot, en
pil pok ong ri a.

5

1 MEAMEN me kamelele, me
Iesus me Kristus, nan i me ipwi
sang ren Kot, o me kin pok ong me
kaipwidi i, kin pil pok ong, me ipwi
sanger.
2 I me kitail asaki, me kitail pok
ong seri en Kot akan, ni atail pok
ong Kot o oke a kusoned akan.
3 Iet limpok ong Kot, atail kapwa-
iada a kusoned akan, a a kusoned
akan me sota apwal.
4 Pwe meamen, me ipwi sang ren
Kot, kin kaloedi sappa. Iet pai en
pei, me kaloedier sappa, atail po-
son.
5 Is me kaloedi sappa, kaidin i
eta, me kamelele, me Iesus Sap-
wilim en Kot?
6 I met, me kokido pil o nta, Iesus
Kristus; kaidin pil eta, pwe pil o
nta. Ngen me kadedeki, pwe Ngen
melel.
7 Irail me silimen me kadede:
8 Ngen, o pil, o nta; irail kin min-
imin pena.
9 Ma kitail kamelele kadede en
aramas akan, nan kadede en Kot
me lap sang, pwe i en Kot a kadede
me a kotin kadedeki sapwilim a Ol.
10 Me kamelele Sapwilim en Kot,
a men kadede mi lole, me so kin
kamelele Kot, kin kalikame i, pwe a
sota kamelele kadede en Kot duen
sapwilim a Ol,
11 A iet kadede o: Kot me kotiki
ong kitail er maur soutuk; a i song
en maur mi ren sapwilim a Ol.
12 Me aneki Na, i me aneki maur,
a me sota aneki Sapwilim en Kot, a
pil sota aneki maur.
13 Mepukat i inting wong komail
er, pwe komail en asa, me maur
soutuk mi re omail, a komail, me
poson mar en Sapwilim en Kot.
14 O iet at kaporopor kaperen:
Meakot kitail poeki re a duen
kupur a, a kotin mangi kitail.
15 A ma kitail asa, me a kotin
mangi kitail, iran meakot kitail
poeki re a, kitail ap asa, me kitail
pwais anekier, me kitail kapaka-
paki.
16 Meamen me kilangada ri a wia
dip, me so imwilang mela, i en ka-
pakapaki, Kot ap pan kotiki ong i
maur, ong ir, me so wia dip, me
udan mela. A eu song en dip mia,
me imwilang mela, duen song en i
sota inda, meamen en kapakapaki.
17 Sapung karos me dip, a song
en dip mia, me sota imwilang mela.
18 Kitail asa, meamen me ipwi
sang ren Kot, sota kin wia dip; a me
ipwi sang ren Kot, apapwali pein i,
a men sued o sota pan doke i.
19 Kitail asa, me kitail tapi sang
ren Kot, a sappa karos mi ni me
sued.
20 A kitail asa, me Sapwilim en
Kot pwarador, kalolekong kitail er,
pwe kitail en asa i me melel, o kitail
kisan i me melel, iei sapwilim a
Iesus Kristus. I me Kot melel o
maur soutuk.

21 Sama ko, kalaka pein komail
sang dikedik en ani kan!

EN IOANES A KISIN LIKAU KARIAU. IOANES II

1 IET ngai me laud o ranamau
wong li lipilipil o na seri kan, me
i kin pokepoke melel; a kaidin
ngai ta, pwe pil irail karos, me asa
melel,
2 Pweki melel o, me mi re atail, o
a pan mi re atail kokolata.
3 Mak o kalangan, o popol pan mi
re atail sang ren Kot Sam, o sang
ren Iesus Kristus, me Sapwilim en
Sam ni melel o limpok.
4 I ap peren kida kaualap, pwe i
diaradar, me akai noum seri kan
alialu wei ta ni melel, duen atail
aleer kusoned sang ren Sam.
5 Ari, i poeki re omui, Maing,
kaidin kusoned kap pot, me i inting
wong komui, a me kitail aleer sang
ni tapi o kitail en pololol pena.
6 A iet limpok, pwe sen alu weita
duen a kusoned akan. A met ku-
soned o, duen komail ronger sang
ni tapi, sen alialuta ia.
7 Men kotaue me toto pwara
dong sappa, me sota kin kadede,
me Iesus Kristus wia uduk ala, i
men kotaue o kristus likam o.
8 Komail kalaka pein komail,
pwe omail pai, me komail dodok
ong er, de salongala a komail en
ale pwaipwai pokon.
9 Meamen me dauli mepukat, o
me sota tengedi ong padak en Kris-
tus, a sota paieki Kot; a me tengedi
ong padak o, i me paiekier karos,
Sam o sapwilim a Ol.
10 Ma amen ko dong komail, me
sota wado padak et, der kasamo
long ong nan im omail, o der rana-
maui i.
11 Pwe me kin ranamaui i, a pan
pwaisaneki a wiawia sued.
12 Kasoi me toto mi re i, me i
men inting wong komail, a i sota
pan wiaki ki kisin likau o ink, pwe
i kaporoporeki, me i pan pwara
wong komail, kitail ap pan kasoi
pena, pwe atail peren en unsokela.
13 Ari, nain ri om li lipilipil seriko
me ranamau wong komui. Amen.

EN IOANES
A KISIN LIKAU KASILU.

1 IET ngai me laud o ranamau
wong Kaius kompok, me i kin
pokopoke melel.
2 Kompoke pa i, i kin men, koe
en pwaida o roson ni wiawia karos
duen ngen om me pwaida.
3 Pwe i peren kida kaualap, ri
atail oko lao pwarado, katitiki ong
ia duen om melel o duen om kin
alialu wei ta ni melel.
4 Sota ai peren me lapa sang met,
ni ai rong duen nai seri kan, me kin
alu wei ta ni melel.
5 Kompoke pa i, me mau, me koe
kin wiai ong ri atail o pil men kairu
kan,
6 Me katitiki ong momodisou
duen om limpok; me mau, ma koe
pan sauasa irail, duen me kon ong
Kot.
7 Pweki mar a re kin koko wei ta,
sota tungole meakot ren men liki
kan.
8 I me kitail en sauasa song due
met, pwe kitail en wia sauas pan
melel.
9 Meakot i intingki wonger
momodisou, a Diotrepes me
akasaumas ong irail, sota duki ong
kit.
10 Ari, i lao pwara wei, i pan
katamanki i a wiawia kan, me a
kin wiada, pwe a kin lokaia sued
duen kit. A kaidin i eta, pwe pein
i sota kin kasamo ri atail ko, ap pil
inapwiedi, me kin men apwali ir,
o kasapok ir ala sang nan momod-
isou.
11 Kompoke pa i, der idauen me
sued a me mau. Me kin wia me
mau, me sang ren Kot, a me kin wia
me sued, sota kilanger Kot.
12 Demetrius indand ren amen
amen o pil ni melel. O kit pil kad-
ededa, a koe asa, me at kadede me
melel.
13 Kasoi toto me mi re i, me i
kak inting wong uk, a i sota men
intingki ink o men inting.
14 A i kaporoporeki, me koren,
me i pan kilang uk, kita ap pan
kasokasoi pena.
15 Popol en mi re om. Kompok
kan kin ranamau wong uk. Rana-
mauieki kompok kan mar arail.

EN IUDAS
A KISIN LIKAU.

1 IUDAS, ladu en Iesus Kristus
amen, o ri en Iakopus, ranamau
wong irail, me pilipildar o me kom-
poke pan Kot Sam, o me nekinek
ren Iesus Kristus.
2 Kalangan, o popol, o limpok en
rokalang komail!
3 Kompok kan, ni ai ngongki
kaualap, inting wong komail ekis,
duen atail dorela ni lamalam ta
pot, i men inting wong komail o
panaui komail, en upaliki poson,
me udan pangalang saraui kan.
4 Pwe aramas akai wailong ong,
me ar pakadeik mia sang mas o:
Irail me doo sang Kot, o re kawuk-
ila mak en Kot, ong kapwaiada in-
ong sued en uduk, o re kamameki
Kot o atail Kaun Iesus Kristus, me
iei eta Kaun.
5 Komail asaer meakaros, ari so, i
men kataman kin komail, me Kaun
o kotin sauasa sapwilim a aramas
akan ren men Äkipten, a mur a
kotin kame ir ala, me sota poson.
6 O tounlang kai, me sota kasam-
pwaleki arail koa, ap muei sang
udan deu arail, a kotin nekid kin
arail sal mata soutik ni wasa ro-
torot ong ran en kadeik lapalap.
7 Dueta Sodom, O Komora, o
kanim akan, me mi imp ara, me
pil nenenek nin tiak ota, dueta ira,
o inong iong uduk toror, ap wiala
kilel eu, ni ar kamekameki kisiniai
soutik.
8 I dueta mepukat, me kalap au-
ramen, kin kasaminela uduk, o
sota duki ong kaun o, lalaue me
lingan akan.
9 A Mikael, tounlang lapalap
amen, ni a akamai ong tewil,
akakamaiki kalep en Moses, a
sota kotin aingar ong lalaue o
kadeikada i, pwe a kotin masanier:
Kaun en kotin kapung ong uk!
10 A mepukat kin lalaue, me
re sasa; a meakan me re udan
asa, dueta man akan, me sota ar
lamalam, kawela pein irail.
11 Suedi ong irail! Irail weweid
kier al en Kain, o re lodi ong pako-
taue en Pileam pweki moni, o ni ar
kangudi dueta Kora, re mekilar,
12 Ir pukat me kaopan omail ka-
madip limpok kan, ni ar sokrau
somasak o kamanga pein irail. Re
rasong dapok madekong kan, me
ang kin wewa sili, o rasong tuka,
me so ta o so wa kan mia, me melar
pan riapak, o solar due 'rail.
13 Re rasong iluk en matau, me
pungpung potpoteta, kapwereda
pein ar kanamenok kan, rasong
moal en usu, ap nekinek ong ro-
torot soutuk.
14 Enok kaisimen murin Adam
pil kokop duen irail masanier: Ki-
lang, Kaun o kotido iang sapwilim
a saraui kan, me kid ngeder.
15 Pwen kadeikada karos, o ka-
pungada me sang Kot akan karos,
pweki ar dodok o wiawia sued
akan, me re wiadar ni ar doo sang
Kot, o pil ar lokaia sued, me irail
dipan akan wiai ong i.
16 Mepukat kin lipaned o pilipil
en pan moli ansau karos, aki ar
kapwaiada ar inong sued, o irail
aklapalap ni ar lokaia, o lipilipil
sansal en aramas pweki moni.
17 A komail, kompok kan,
tamanda masan akan, me wan-
poron en atail Kaun Iesus Kristus
akan masanier mas o,
18 Ni ar masani ong komail, me
aramas lalaue pan pwarado ni
imwin ansau, me san Kot, ap kekei-
deki pein ar inong sued.
19 Ir pukat kin kamueit pasang
saulang kan, irail me pali uduk eta,
a sota ngen arail.
20 A komail kompok kan, kaua
kida pein komail omail poson
melel, o saraui, o kapakapaki Ngen
saraui.
21 Nekinek pein komail ni limpok

en Kot, o kaporoporeki kalangan
en atail Kaun Iesus Kristus ong
maur soutuk.
22 O akai irail me peikasal, ko-
mail kadek ong,
23 Saro kin ir wei sang nan
kisiniai o dore ir ala. O kadek ong
me tei kan ni masak. O komail pil
suedeki likau samin en pali uduk.
24 A i me kak pera komail, sang
omail pan depikelekel, o kamotan
di ong komail mon a lingan,
makelekel, o pereperen,
25 I Kot eta Saunkamaur patail,
ren Iesus Kristus atail Kaun lingan,
lomin, o wiawia, o manaman en
ko ong, met o potopot eta kokolata!
Amen.

PUK EN KAUDIAL EN IOANES.

1 IET kasale pan Iesus Kristus, me Kot kotiki ong i, en kasale ong sapwilim a ladu kan meakai, me pan wiaui met koren. A kotin poronela sapwilim a tounlang, me a kotin kasaleki ong sapwilim a ladu Ioanes.
2 Me kadedeki masan en Kot, o kadede pan Iesus Kristus karos, me a kilanger.
3 Meid pai, me wadokedi o ir, me rong masan en kokop akan, o nekinekid me intingidier lole, pwe ansau me koren.
4 Iet ngai Ioanes, ong momodisou isu nan Asien: Mak o popol ong komail sang ren i, me kotikot met, o me kotikot mas o, o me pan kotido, o sang ren Ngen isu, me kotikot mon mol a,
5 O sang ren Iesus Kristus, me saunkadede melel, me meseni ren me iasadar sang ren me melar akan, o Kaun en nanmarki en sappa kan, me kotin kupura kitail o widen sang kitail dip atail ki nta,
6 O kotin wia kin kitail er samero ong Kot o Sam a. Lingan o mana-man en mi re a kokolata! Amen.
7 Kilang, a kotido nan dapok kan, o mas karos pan kilang i, o irail me doke i, o kainok en sappa karos pan sangesangki i. Melel, Amen.
8 Ngai Alpa o Omeka, me Kaun Kot kotin masani, me kotikot eta, o me kotikot mas o, o me pan kotido, iei Dinkel amen.
9 Ngai Ioanes, ri omail, o omail warok ni kamekam, o ni wei, o ni atail auiaui Iesus, i lel dong nin dake o, me ad a Patmos, ki masan en Kot o kadede pan Iesus.
10 Ngen saraui kotikot po i ni ran en Kaun, i ap rongadar mur i ngil laud eu, me rasong ngil en koronete masani:
11 Me koe kilang, intingiedi nan puk eu, ap kadar wong momodisou isu en Episus, o Smirna, o Perkamus, o Tiatira, o Sardes, o Piladelpia, o Laodisea.
12 I ap soupei ong, en kilang ngil o, me kasoi ong ia. A i lao soupeilar, i kilang lamp kold isu.
13 O nan pung en lamp akan amen mia, me rasong Nain aramas, likauie kida likau eu, me leldi ong aluwilu a, o lukom kida ni maramar waiwai kold eu.
14 A kadokenmai o pit en peipei puetepueteta wun en sip puetepuet, o rasong sno, o silang i rasong umpul en kisiniai,
15 O aluwilu a rasong pras lingan likamata a lingaling nan kisiniai, o kapitie rasong ngirsok en pil toto.
16 O ni lim a pali maun usu isu mia, o sang nan silang i kodlas kong o au a riau u wei sang, o silang i rasong katipin, sirang kelailia.
17 A ni ai kilang i, i ap pupedi ni aluwilu a dueta mela amen. O a kotikidang po i lim a pali maun mamasani: Ender masak, ngai men mas o men mur.
18 O me maur men, o ai melar amen, ari kilang, i memaureta kokolata, o men kapir en mela o wasan mela mi re i.
19 Koe ari intingiedi meakan, me koe kilanger, o me mier, o me pan wiaui mur.
20 Wewe en usu isu, me koe kilanger nan pa i pali maun, o lamp kold isu. Usu isu, iei tounlang en momodisou isu, o lamp isu, iei momodisou isu.

2

1 INTING wong tounlang en momodisou en Episus: Iet masan en i, me kolekoleta ni lim a pali maun usu isu, o me kin weweid nan pung en lamp kold isu.
2 I asa om wiawia kan, o om dodok, o om dadaurata, o duen om sota kin mauki me sued akan, o koe

kasaui ir adar, me akawanporon, a me so, ap diar ir ada me likam.

3 O koe kin kanongama ong o kadokeki mar ai, ap sota pangadar.

4 A iet me I suedeki re om: Koe muei sanger tapin om limpok.

5 Koe ari tamanda, me koe pupe wei sanger, o kalula, o kapwaiada wiawia en mas o; a ma so, I pan ko dong uk, kasau wei sang om lamp sang ni deu a, ma koe sota kalula.

6 A iet me koe kin wia, koe kin suedeki wiawia en nain Nikolaus akan, me I pil kin suedeki.

7 Me salong a mia, i en rong, me Ngen o masani ong momodisou kan! Me dadaurata, I pan ki ong i, en tungole sang tuka en kamaur, me mi nan paradis en Kot.

8 Inting wong tounlang en momodisou en Smirna: Iet masan en men mas o men mur, me melar ap mauredar.

9 I asa om kamekam, o om samama ari so, koe me kapwapwa, o lalaue en ir, me kin inda, dene irail men Sus, a kaidin irail men Sus, pwe pwin en Satan eu.

10 Koe der masak, me koe pan kalokolokki. Kilang, tewil o pan kaselong ong nan imateng akai komail, pwe komail en kasongesong, o komail pan kalokolok ran eisok. Dadaurata lel mela. I ap pan ki ong uk mar en maur soutuk.

11 Me salong a mia, i en rong, me Ngen o masani ong momodisou kan! Me dadaurata, sota pan kamekam kila mela kariau.

12 Inting wong tounlang en momodisou en Perkamus: Iet masan en me na kodlas kong o au riau mia:

13 I asa, wasa koe kauson ia, ni wasan mol en Satan, o koe kin podidi ong mar ai, o koe sota kamama kida om poson ia pil so ni ran oko, me Antipas, ai saunkadede melel men, kamekamelar nan pung omail, wasa Satan kin kauson ia.

14 A ekis tikitik ta, me I suedeki re om: Akai mi re om, me kin apwali lamalam en Pileam, me padaki ong Palak, en kasedi ong mon kadaudok en Israel kasapung par, ren tungole kisin man, me olu onger dikedik en ani kan, o ren nenek.

15 O pil akai mi re om, me pil apwali lamalam en nain Nikolaus akan.

16 Ari, kalula! A ma so, I pan madang wong uk o pepei ong irail ki kodlas en au ai.

17 Me salong a mia, i en rong, me Ngen o masani ong momodisou kan! Me dadaurata, I pan ki ong i mana sosansal, o I pan ki ong i takai puetepuet eu o nan takai mar kap intingidier, sota amen me dedeki, i eta, me pan ale.

18 Inting wong tounlang en momodisou en Tiatira: Iet masan en me Sapwilim en Kot, me silang i rasong umpul en kisiniai o aluwilu a rasong pras lingan.

19 I asa om wiawia kan, o om limpok, o om poson, o om papa, o om kanongama, o duen om wiawia men mur, me toto sang men mas.

20 A iet me I suedeki re om: Koe kin mueid ong li Isepel, me kin inda duen pein i, dene i saukop amen, me kin padaki o kotaue nai ladu kan, ren nenek, o ren tungole, me olu ong dikedik en ani.

21 O I ki ong i er ansau en kalula, a a kang kalukila a nenek.

22 Kilang, I pan kasedi i nan los, o irail me kin kamal re a, nan kamekam lapalap, ma re sota pan kalukila wiawia en Isepel akan.

23 O I pan kamekila na seri kan kamekam eu. Ari, momodisou karos pan asaki, me ngai i, me kin irerong nan mudilik o mongiong kan, o I pan ki ong amen amen komail iran omail wiawia kan.

24 A I indai ong komail tei kan, me mi Tiatira, karos me sota apwali lamalam wet, me so dedeki widing en Satan, duen ar lokaia. I sota pan ki ong komail eu katoutou pa ’mail.

25 A me mi re omail, kolekoleta, I
lao pwarado.
26 O me dadaurata o me kanekid
ai wiawia kan lel imwi, i me I pan
kasapwilada pon wei kan.
27 A pan kaun kida ir sokon mata,
due dal en saupal kin ola kaualap,
o due I pil aleer mana sang ren Sam
ai,
28 I ap pan ki ong i usu ran.
29 Me salong a mia, i en rong
me Ngen o masani ong momodisou
kan!

3

1 INTING wong tounlang en mo-
modisou en Sardes: Iet masan en
me Ngen en Kot isu o usu isu mi re
a: I asa om wiawia kan, o me mar
en maur mi re om, a so, koe melar.
2 Pirida, katenge me lua, me nok
mela, pwe I sota diaradar, me om
wiawia kan unsokela ren ai Kot.
3 I me koe en tamanda, duen koe
tungoler, o ronger, o kanekid, o
kalula. Ma koe sota pan pirida, I
pan pwarado due lipirap amen, o
koe pan sasa auer, me I pan pwara
dong uk.
4 A mar malaulau mi re om nan
Sardes, me sota kapwelepwel lar
ar likau kan, re pan alialu re i nan
likau puetepuet, pwe re kon ong.
5 Me dadaurata, pan kapwad
kida likau puetepuet, o I sota pan
irise sang nan puk en maur mar a.
O I pan kadede mar a mon Sam ai o
mon na tounlang kan.
6 Me salong a mia en rong, me
Ngen o masani ong momodisou
kan!
7 Inting wong tounlang en mo-
modisou en Piladelpia: Iet masan
en me saraui, me melel, me men
kapir en Dawid mi re a, me kin
ritingida, o sota amen, me kak
ritingidi, o me kin ritingidi, o sota
amen, me kak ritingida.
8 I asa om wiawia kan. Kilang,
I ki ong uk er wanim ritidar eu o
sota amen, me kak ritingidi, pwe
om kel me tikitik, o koe kin kanekid
ai masan, o koe sota kamam kidar
mar ai.
9 Kilang, I kanain kin uk akai, me
udan pwin en Satan, kisan irail, me
akasus, a so, re likam. Kilang, I pan
kainong ir do, en pongi ni nä om, o
ren asa, me I kin pok ong uk.
10 Aki om kanekid ai masan en
kanongama, I pil pan kanekid uk
ni auer en kasongesong, me pan
udong toun sappa karos, en ka-
songesong irail, me kauson sappa.
11 I pan pwarado madang.
Kolekol, me koe anekier, pwe sota
amen en kulia sang mar om.
12 Me dadaurata, I pan wiaki i ur
eu nan tanpas en ai Kot, o a solar
pan pedoi sang kokolata. I pan
inting po a mar en ai Kot, o ad en
kanim en ai Kot, Ierusalem kap, me
peidido sang ai Kot nanlang o mar
ai kap.
13 Me salong a mia, en rong, me
Ngen o masani ong momodisou
kan!
14 Inting wong tounlang en
momodisou en Laodisea: Iet
masan en me maraneki Amen,
me saunkadede lelapok melel, me
tapin dodok en Kot.
15 I asa om wiawia kan, koe
sota karakar o pil sota lamela-
mur. I men, koe en lamelamur de
karakar!
16 Ari, koe me lou, a kaidin
karakar de lamelamur, I ap pan
mus kin uk wei sang nan au ai.
17 Pwe koe inda: Ngai kap-
wapwa, i anekier kapwa kan, o i
sota kin anane meakot, ap sasa,
me koe sakanekan, o so konekon, o
samama, o maskun, o kiliso.
18 I panaui uk, koe en neti sang
ia kold lingan, aki kisiniai, pwe koe
en kapwapwala, o likau puetepuet,
pwe koe en likauie uk, o kana-
menok pan om kiliso der sansal, o
wini en mas o, men elieliki mas om,
en kilang wasa.
19 I kin kapung ong o kaloke
karos, me I pokepoke. Koe nan-
tiong kalula!

20 Kilang, I kin u pan wanim o
letelet. Meamen pan rong ngil ai,
ap ritingida wanim o, I pan pede-
long re a, ap iang i mot ong ras
saraui, o a iang ia.
21 Me dadaurata, I pan ki ong i,
en iang, ia mondi pon mol ai, dueta
ngai pil dadaurata, ap iang Sam ai
mondi pon mol a.
22 Me salong a mia, i en rong,
me Ngen o masani ong momodisou
kan!

4

1 MURIN mepukat i kilanger
kasansal eu: Kilang, wanim eu
ritidar nanlang, o ngil, me i ronger
mas, dueta koronete eu kasokasoi
ong ia: Koda dong met! I pan
kasale ong uk, me pan wiaui mur
en mepukat.
2 Ngai pitipit katia Ngen. A ki-
lang, mol eu mi nanlang, o amen
kotidi pon mol o.
3 A sansal en me kotidi poa ra-
song takai Iaspis o Sardis o aia me
liteui mol o, me sansal dueta takai
smarakd.
4 O mol o kapilki pena mol
rieisok paieu, o lapalap riek pamen
kotikot poa, likau kida likau
puetepuet o nin kida nin kold.
5 O sang ni mol o liol, o ngil akai, o
nansapwe kai use wei sang, o lamp
isu umpumpul mon mol o, iei Ngen
isu en Kot.
6 O mon mol o dueta sed eu, me
rasong klas o kristal, o nan warong
en mol o, o impan mol o man maur
pamen, me rok ki por en mas mo ar
o mur ir.
7 Man en mas me rasong laien
amen, o man kariamen rasong kau
ol amen, o man kasilimen kar i
rasong aramas, o man kapamen
rasong manpir ikel.
8 O man maur pamen ko pa
en pir wonu mi ren amen amen,
me rokki por en mas ni kaila o
lole, o re sota nenenla ni ran o
ni pong, indinda: Me saraui, me
saraui, me saraui, Kaun Kot, Kaun
en meakaros, me kotikot mas, o
me kotikot met, o me pan kotin
pwarado.
9 Ari man maur oko, lao pan
kalinganada, o kakaki, o danke
i me kotidi pon mol o, me ieias
soutuk,
10 Me lapalap riek pamen ap pan
poridi ong i, me kotidi pon mol o,
o re pan pongi i, me ieiasata koko-
lata, o re pan pwilikidi mar ar mon
mol o, indada:
11 Komui Maing, at Kaun, o at
Kot, me kon ong, en linganla, o
kakala, o manaman, pwe ir me
kotin kapikadar meakan karos o
pweki kupur omui re mia kier o
wiaui kidar.

5

1 O i kilanger nan lim pali maun,
en me kotidi pon mol o, puk eu,
intingidier lole o liki o katengeki
pena men kateng isu.
2 O i kilang tounlang kelail amen,
pepeidokki ngil laud: Is me kon
ong pak pasang puk o, o lapwada a
men kateng kan?
3 A sota amen, me mi nanlang de
nin sappa, de pan sappa, me kak
ong pak pasang puk, o udial i.
4 Ari, i ap sangesang kaualap, aki
sota amen, me diarokadar, me kon
ong, en pak pasang puk o, de udial
i.
5 O amen ren me lapalap akan
masani ong ia: Koe der sangesang!
Kilang, Laien, me udan kainok en
Iuda, tapin Dawid, me pwaidar ni a
peipei, pwen kon ong, pak pasang
puk o, o lapwa sang men kateng
isu.
6 O i kilang nan warong en mol
o nan pung en man pamen o nan
pung en lapalap akan Sippul amen
u due kamekamelar, me ose isu
o por en mas a isu mia, iei Ngen
en Kot isu me pakadaralang dol en
sappa karos.
7 A kotido, ap kotiki sang puk o
ni lim a maun en me kaipokedi pon
mol o.

8 A ni a kotin aleer puk o, man
maur pamen, o lapalap riek pamen
poridi ong mon Sippul o. Amen
amen re irail kolekol a arp o dal
kold, me dir en potik en isis, iei
kapakap en saraui kan.
9 Irail kauleki kaul kap pot
indinda: Ir me kotin kon ong,
kotikida puk o, o lapwada a men
kateng ko, pwe komui kamatalar
o neti ki ong Kot nt' omui sang ni
kainok karos, o lokaia karos, o men
liki karos, o wei karos.
10 O kotin wia kin irail la wei eu
ong atail Kot, pwen samero kan, o
re pan nanmarki nin sappa.
11 O i kilanger o i ronger ngil en
tounlang toto impan mol o, o man
maur ko, o lapalap oko; irail me
ngederenia nen nen o kid kid,
12 Irail indinda ni ngil laud: Sip-
pul o me kamekamelar, me kon
ong aineki manaman, o kapwa, o
erpit, o kel, o kaka, o lingan, o pai
kan.
13 Ir karusia nanlang, o sappa, o
pan sappa, o pon madau, o aude
pan arail karos, i ronger me re
indinda: Me kotidi pon mol o, o
Sippul en kapinganla, o kakala, o
kalinganada o manaman kokolata.
14 Man maur pamen masani:
Amen, O lapalap akan poridi ong
pongi i.

6

1 I kilang ni en Sippul a lauad
pasang eu ren kateng isu, o i ronger
amen ren man pamen masanieki
ngil me rasong nansapwe: Kodo!
2 I ap kilanger os puetepuet
amen, o me mondi poa kasik katieu
mi re a, o mar eu ko ong i, i ari koti
wei, pwen kalokaloedi.
3 Ni a lauad pasang kateng
kariau, i ap ronger man kariamen
masanier: Kodo!
4 Amen os me waitata ap
pwarado, a me mondi poa a muei
ong i, en kawela muei mau nin
sappa, o tou a kan pakamekam
pena, a kodlas kalaimun me
pangalang i.
5 Ni a lauad pasang kateng
kasilu, i ronger man kasilimen
masani: Kodo! I ap kilanger os
tontol amen, o me mondi poa, men
tenok mi ni lim a.
6 O i ronger ngil eu nan pung en
man pamen indinda: Song en wit
eu denar eu, o song en korn silu
denar eu, a le o wain der kawela!
7 A ni a lauad pasang kateng ka-
paieu, i ronger ngil en man kapa-
men masani: Kodo!
8 I ap kilanger os pasas, o me
mondi poa, mar a Mela, o wasan
mela me idauen i. A kapi ong i
en kaunda pakis eu en sappa, en
kamekila kodlas, o isesol, o mela, o
ren man laualo en sappa kan.
9 A ni a lauad pasang kateng kali-
mau, i kilanger pan pei saraui ngen
en me kamekila masan en Kot, o ar
kadede, me re wia.
10 Irail likelikwirki ngil laud in-
dinda: Arai da, Maing, Kaun sa-
raui o melel, komui so kadeikada
o iki kin nt' at ong irail, me kauson
sappa?
11 Likau puetepuet me pan-
galang irail karos, o a kotin masani
ong irail, ren moleilei mas ekis, a
lao iang ar o ri ar akan unsokelar,
me pan kamekamela dueta pein
irail.
12 O i kilanger ni a lauad pasang
kateng kawonu, rerer en sappa
lapalap ap wiaui, katipin rotala
dueta likau tontol, wunen eu o
maram waitatala dueta nta.
13 O usu en lang akan pupedi ong
sappa, due tuka pik pot kasedi wa
kan me pul, ni a tuälok ki ang ma,
14 O lang kasaula dueta kisin
likau ni a limlim pena, o nana
karos o dake karos torak sang deu
ar,
15 O nanmarki en sappa kan, o
monsap, o saumas akan, o kap-
wapwa kan, o me kelail, o ladu kan
karos, o maio kan rukila nan por o
pan paip en nana kan.

16 Ap indang nana o paip akan:
Pupedi po at o pwain kidi sang mon
silang en i me kotidi pon mol o, o
sang ni ongiong en Sippul.
17 Pwe a leler ran lapalap en a
ongiong; o is me pan kak pwaida?

7

1 MURIN met i kilanger tounlang
pamen uda ni kaim en sappa paieu
kolekol ang paieu en sappa, pwe
ang ender ipuip dong sappa, de
pon sed, de nin tuka pot.
2 O i kilanger amen tounlang
pwarada sang ni mas en lang,
kilelekidi kilel en Kot ieias. A lik-
wirki ngil laud ong tounlang pa-
men, me udan kawela sap o sed,
3 Indinda: Der kawela sappa
de madau, de tuka kan, a lao
kileledier ladu en at Kot akan ni
tam ar!
4 Ngai ari rongadar arail wadok
me kileledier me lop panen pakid
sang nin kainok en Israel akan
karos.
5 Sang ni kainok en Iuda nen ri-
akid kileledier, sang ni kainok en
Rupen nen riakid, sang ni kainok
en Kat nen riakid,
6 Sang ni kainok en Aser nen ri-
akid, sang ni kainok en Naptali nen
riakid, sang ni kainok en Manase
nen riakid,
7 Sang ni kainok en Simeon nen
riakid, sang ni kainok en Lewi nen
riakid, sang ni kainok en Isasar
nen riakid,
8 Sang ni kainok en Sepulon nen
riakid, sang ni kainok en Iosep nen
riakid, sang ni kainok en Peniamin
nen riakid.
9 Murin mepukat i kilanger
pokon kalaimunia, sota amen me
kak wadokedi sang ni wei karos, o
kainok karos, o men liki karos, o
lokaia karos, o mon mol o, o mon
Sippul likau kida likau puetepuet o
paini ni lim ar,
10 O re ngil laudeda indinda: Kot
kamaur pat, me kaipokedi pon mol
o o Sippul.
11 Tounlang karos u kapil pena
mol o, o lapalap akan, o man pa-
men, irail pori kidi mas ar mon mol
o, pongi Kot,
12 Indinda: Amen! Pai, o lingan,
o erpit, o danke, o wau, o roson, o
manaman ong atail Kot kokolata!
Amen.
13 O amen ren me lapalap akan
sapeng masani ong ia: Is irail me
likau kida likau puetepuet, o irail
kodo sang ia?
14 I ap potoan ong i: Maing, ko-
mui mangier. A sapeng ia: Ir me
pwaida sang ni kaankamekam, o
re lope ar likau, o kapwad kida
ntan Sippul.
15 I me re mikier mon mol en
Kot, o papa i ni ran o ni pong nan
sapwilim a im en kaudok, o me
kaipokedi pon mol o, pan apapwali
irail.
16 Irail solar pan men manga po-
topoteta, o solar men nim pilada,
o katipin solar pan daker ir, de eu
song en karakar pan lel.
17 Pwe Sippul ni warong en mol
o pan kotin wia sile parail, o a pan
kalua ir wong ni pil en maur, o Kot
pan lim wei sang pil en mas arail.

8

1 NI a lauad pasang kateng kaisu,
kaporamen wiaui nanlang alep en
auer.
2 O i kilanger tounlang isimen,
me uda mon Kot, o koronete isu
pangalang irail.
3 Amen tounlang me kotido u
pon pei saraui, dal kold, men isik
potik, mi re a; potik isis toto pan-
galang re a, pwen kamanada ka-
pakap en saulang kan, me mi mon
mol o.
4 Ad in isik iangaki kapakap en
me saraui kan adidalang Kot sang
ni lim en tounlang o.
5 Tounlang ari aleda dal en potik
o, ap aude kida kisiniai en pei
saraui, ap kasedi ong sappa; ari,
nansapwe, o ngil akan, o liol, o
rerer en sappa wiauier.

6 A tounlang isimen, me ar
koronete isu mia, kaonopadang
pepeuk.
7 Men mas pepeuk koronete, akel
o kisiniai iangaki nta ap wiauier o
pisikindi lang sappa; a silekis eu en
sappa rongala, o silekis eu en tuka
rongala, o rä karos rongala.
8 O tounlang kariamen pepeuk
koronete ap likamata nana lapalap
eu isisiki kisiniai ap pisikindi lang
madau; a silekis eu en madau ap
wialar nta.
9 O silekis eu en tou a maur melar
nan sed, o silekis eu en sop akan
olar.
10 A tounlang kasilimen pepeuk
koronete, usu lapalap ap pu-
pedi sang nanlang likamata ser
umpumpul eu pupedi pon silekis
eu en pilap akan o utun pil akan.
11 Ad en usu o Sadik; silekis eu
en pil akan ap sadikalar, o aramas
toto mekilar pil aki ar sadik.
12 A tounlang kapamen pepeuk
koronete, silekis eu en katipin, o
silekis eu en maram, o silekis eu
en usu kan ap olar. Silekis eu ari
rotongala o ran solar marain ni a
silekis eu o pil dueta pong.
13 O i kilanger o ronger ikel
amen pipir nan warong en lang,
indindaki ngil laud: Apwal, apwal,
apwal ong irail, me kaukausonta
sappa, pweki ngil en koronete en
tounlang silimen, me pan pepeuk
mur.

9

1 TOUNLANG kalimen pepeuk
koronete, i ap kilang usu en lang
eu, me pupedi ong sappa, o ki en
wasa lol me pangalang i.
2 A ritingida au en wasa lol,
adiniai ap adida sang nan wasa lol
o, dueta adiniai en um kalaimun,
o katipin o pan lang rotorotala,
pweki adiniai en wasa lol.
3 O mansiek kan me pwarado
sang nan adiniai, rap para-
paralang sappa, o manaman
pangalang irail dueta skorpion en
sappa.
4 A masani ong irail, ren der
kawela rä nan sap, de tuka ta ton-
tol, o pil so tuka laud, a aramas
akan ta, me so kileleki kilel en Kot
ni tam arail.
5 A so muei ong irail, en kame ir
ala, a ren kaloke irail saunipong li-
mau; o ar wairok me laud dueta lip
en skorpion, ma a pan ke aramas
amen.
6 Ni ran puko aramas pan rapaki
mela, ap sota pan diarada; o re pan
inong iong mela, a mela pan tang
wei sang irail.
7 Mom en mansiek kan dueta os,
me onoper mauin, o pon mong
arail meakot, me rasong mar kold,
o mas ar dueta mas en aramas.
8 Pit en mong arail rasong pit en
mong en li, o ngi arail dueta ngi en
laien.
9 Pere me mi re ’rail dueta pere
mata, o ngirsok en pa arail dueta
ngirsok en war, me os toto me tan-
gaki wong nan mauin.
10 O iki ’rail dueta skorpion, o ose
ar mia, o re keleki iki ’rail, o re kin
kame aramas saunipong limau.
11 O arail nanmarki ani en kadar
en wasa lol, ad a ni lokaia en Ipru
Apadon, a ad a ni lokaia en Krik
Apolion.
12 Ari, tapin apwal akan daulier,
a kilang, pil riau pan pwarado
mur.
13 Tounlang kawonemen pepeuk
koronete, i ap rong ngil eu, me
tapida sang nan ose paieu en pei
saraui, me mi mon Kot.
14 Amen indang tounlang ka-
wonemen, me a koronete mia:
Lapwada tounlang pamen, me sa-
lidier ni kailan pilap Oiprat.
15 Ari, tounlang pamen oko sap-
dokalar, me onoper ong auer, o
ran, o saunipong, o par, pwe ren
kamela silekis eu en aramas akan.
16 Wadawad en tounpei, me dake
os riasap; o i ronger duen toto ar.
17 Iduen ai kilanger os akan ni
kasansal o, o irail, me mod po arail,

pere pras arail dueta kisiniai, me
meimei o dueta swepel, o mong en
os oko dueta mong en laien; o sang
ni au arail kisiniai, o ad, o swepel
kin adewei.
18 Kariapa silu pukat silekis eu
en aramas akan, me kamekilar,
kisiniai, o ad, o swepel, me adewei
sang ni au arail.
19 Kelail en os akan mi nan au ar,
o ni padaik arail, pwe padaik arail
dueta serpent kan, o mong ar mia,
o re kamekamki ir padaik ar.
20 A luan aramas akan, me so
kamekilar kamekam pukat, kang
kaluki wiawia en pa arail, pwe en-
der pongi ong tewil akan o dikedik
en ani, me wiaki kold, o silper, o
pras, o takai, o tuka, me so kak ngar
wasa, o so rong wasa, o so alialu.
21 Irail sota kaluki ar kamela, o ar
wun ani, o ar nenek, o ar lipirap.

10

1 O I kilanger amen tounlang
kelail, me kotidido sang nanlang,
me likauida dapok eu, o aia mi
pon kadokenmai, o silang i dueta
katipin, o aluwilu a dueta ur
kisiniai.
2 Ni lim a kisin puk mia, me pa-
pak pasang, o aluwilu a pali maun
sokedi pon madau, a pali maing
pon sappa,
3 O a kotin molipe kida ngil laud,
due laien amen ni a weriwer, o
ni a molipeer, nansapwe isu ap
ngiringir.
4 A nansapwe isu ngiringiridar, i
men inting, i ap rong ngil eu sang
nanlang masani: Katenge meakan,
me nansapwe isu masanier, der
inting ir edi!
5 Tounlang o, me i kilanger u pon
madau o sappa, puekada lim a pali
maun,
6 Ap kauki i, me ieiasata soutuk,
me kotin kapikadar lang o meakan
mi lole, o sappa o meakan mi lole, o
madau o meakan mi lole, me solar
pan ansau.
7 A ni dokan ngil en tounlang
kaisimen ni a pan pepeuk, iei
ansau karir pan Kot kaunsokalar,
duen a kotin kokop ong sapwilim a
ladu saukop akan rongamau o.
8 Ngil o, me i ronger sang nan-
lang, a pil masani ong ia er masani:
U ko wei, aleda kisin puk, me pa-
pak pasanger, ni lim en tounlang,
me uda pon madau o pon sappa!
9 Ari, i ap ko wong tounlang o,
potoan ong i, en ki dong ia kisin
puk o. A masani ong ia: Ale, ap
kangala, a pan kasadikala kaped
om, a ni au om a pan iau dueta
onik.
10 I ap aleer kisin puk o sang ni
lim en tounlang ap kangalar. Ari,
nan au i me iau due onik, a murin i
kanger, kaped i ap sadikalar.
11 A masani ong ia: Koe nok
pil kokopada iran men liki kan, o
aramas akan, o lokaia kan, o nan-
marki toto.

11

1 O MEN song dueta sokon pot
pang dong ia. Amen inda: Uda,
song im en kaudok en Kot, o pei
saraui, o irail me kaukaudok lole!
2 A kapil penan im en kaudok
kasela liki o der song, pwe a pan-
galanger men liki kan o kanim
saraui re pan kakaue saunipong
paeisok riau.
3 O I pan kamanada nai saunkad-
ede riamen, o ira pan kokop wei
ran kid riepuki woneisok, likau
kida likau tol.
4 Ira tuka olip riapot o lamp riau,
me mimi mon Kaun en sappa.
5 Ma amen men kame ira,
kisiniai pan lus wei sang nan au
ara, ap karongala naira imwintiti
kan. O ma amen men kame ira, a
pan kamela.
6 Ira manaman ong en pinala
lang, pwe ede katau arain ara
kokopada, o ira kaun en pil, ira
kak kawuk ong nta pil akan o kame
ki sappa song en kamekam karos,
due ira inong iong.

7 Ira lao kanikiela ara kadede,
man o, me pan pwarada sang wasa
lol, pan pei ong ira, kaloe ira di,
kame ira la.
8 O kalep ara pan wonon nani
al en kanim lapalap, me ad a ni
karaseras Sodom o Äkipten, wasa
ar Kaun pil kalopular.
9 Ari, me toto sang ren men liki
kan, o kainok, o lokaia, o aramas
akan pan kilang kalep ara ran silu
alep, o irail sota pan mueid ong, me
ara kalep pan saredi nan sousou.
10 O irail, me kaukauson sappa,
kaneket kin ira o pereperen, re pan
pakisakis pena, pwe saukop ria-
men et kin kaloke irail, me kaukau-
son sappa.
11 A murin ran silu alep maur
sang ren Kot pil til wong lol ara, rap
u ni nä ara, a irail, me kilang ira,
masakada kaualap.
12 O i ronger ngil laud eu sang
lang mamasani ong ira: Koma
koda dong met! Ira ap kokidalang
dapok, o imwintiti ara kilang ira.
13 Ni auer ota sappa rerer
kaualap, eisokkis eu en kanim olar
ni rerer, o mar isekid en aramas
mekilar, me tei kan masakalar, rap
landar Kot en lang.
14 Kamekam kariau wiauier.
Kilang kamekam kasilu me pan
pitipit wiaui.
15 Tounlang kaisimen pepeuk ko-
ronete. Ngil laud ap wiauier nan-
lang indinda: Wein sappa id wialar
wein atail Kaun o sapwilim a Kris-
tus. A pan kotin kaunda kokolata.
16 A lapalap riek pamen, me ariri
Kot pon mol arail, rap pupedi ni
silang ir pongi Kot masani:
17 Se danke komui, Maing Kot,
Kaun en meakaros, me kotikot
metet, o me kotikot mas o, pwe re
kotin aleer ar manaman lapalap, o
kotin Nanmarki lar.
18 O wei kan makaradar, a ar
ongiong leler, o a leler ansaun
melar akan pakadeik, o a leler
ansau en katingi sapwilim omui
ladu saukop akan o saraui kan;
irail, me lomwineki mar ar, tikitik
kan o lapalap akan, o en kawe irail,
me kin kawela sappa.
19 Im en kaudok en Kot, mi nan-
lang, ritidar, o kopa en inau pingn-
gar nan im en kaudok o; a liol, o
ngil akan, o nansapwe kan, o rerer
en sappa, o akel lapalap wiauiedar.

12

1 KILEL lapalap eu pingngar
nanlang: Li amen linganeki
katipin, o maram pan nä a, o a
mareda usu eisokriau.
2 A liseanlar, a weriwer en naitik,
waiwairok en sapedokla sang.
3 Pil eu kilel pingngar nanlang:
Kilang, drake lapalap waitata,
monga me isu, o salong a eisok, o
mar isu pon mong a.
4 O a padaik urakiwei silekis eu
en usu en lang, ap sipedi ir ong
sappa. O drake uda mon li o, me
pan naitik, pwe lao a naitiker, a en
katalala na seri.
5 Ari, a naitikadar na seri ol, me
pan kaun kida kainok karos sokon
mata; ari, na seri peukadalang Kot
ong mol a,
6 Li o tang wong sap tan, me
deu a onoper ren Kot, iei wasa o
re kin kamanga i ran kid riepuki
woneisok.
7 Mauin pwaidar nanlang.
Mikael o sapwilim a tounlang kan
mauini ong drake o, o drake o na
kan mauini ong.
8 A re so pwaida o solar deu ar
nanlang.
9 O drake lapalap pisikindila, iei
serpent, me ad a Tewil o Satan,
katiamau pan sappa karos, i me
pisikindi lang sappa, o na kan iang
i pisikindila.
10 O i ronger ngil lapalap eu nan-
lang indinda: Metet me pwaidar
kamauapan, o wiauipan, o wei en
atail Kot, o manaman en sapwilim
a Kristus, pwe karaune pan ri atail

pisikindila, me kin karaun kin irail
mon Kot ni ran o ni pong.
11 A re kaloedi i aki ntan Sippul
o, o pweki masan en ar kadededa
lamalam; o re so pok ong maur
arail lao lel ong mela.
12 I me lang en perenda, o komail
me kaukauson lole! A mesued ong
sappa o madau, pwe tewil me kodi-
lang komail, makarada kaualap,
pwe a asa, me a ansau me moto-
mot.
13 Drake o ni a kilanger, me a
pisikindier sappa, a kansore li, me
naitiker seri ol.
14 Pa riau en manpir ikel lapalap,
me pangalang li o, pwen pirlang
deu a nan sap tan, wasa o a pan
nekinek ia ansau eu, o ansau kan,
o alep en ansau, doo sang mas en
serpent o, wasa a pan kamanga ia.
15 A serpent o kusepoke wei sang
nan au a ong li o pil, dueta pilap
pot, pwen kapwiliki wei li o.
16 A sappa puporki li o, o sappa
sara pasang au a nimala pilap o,
me drake o kusepoke wei sang nan
au a.
17 O drake makar pan li o, ap
kola, en mauini ong luan kadau-
dok a, me kin nekidala kusoned
en Kot akan o koledi kadede pan
Iesus. A ngai uda pon pik en oror.

13

1 I AP kasinenda pon pik en oror
o kilanger man amen pwaradar
sang nan madau, me a ose ek o
monga isu mia, o mar eisok mier
pon ose kan, o ni monga ad en
lalaue kan.
2 Man o, me i kilanger, dueta
parder amen, o nä a dueta nä en
pär amen, o au a rasong au en
laien. O drake ki ong i a kelail, o
mol a, o a manaman lapalap.
3 O i kilanger monga eu dueta
kamekamelar, ari so, a kamekam
motier, a toun sappa karos puria-
muiki man o.
4 Irail ari pongi ong drake, pwe a
kapieki man o a kelail, o re pongi
ong man o indinda: Is me rasong
man o? O is me pan kak mauini ong
i?
5 O a pang ong i au en suai la-
palap, o en lalau eu, o a pang ong
i, en mimieta saungipong paeisok
riau.
6 Ari, a sara pasang au a, en
lalaue Kot, en laue mar a o tanpas a
saraui, o irail me kotikot nanlang.
7 O a kapieki i, en mauini ong
saraui kan o kaloe irail edi; o a
kapieki i, en kaunda wei karos, o
men liki kan, o lokaia, o kainok
kan.
8 O irail karos, me kaukauson
sappa, pan pongi ong i karos, me
mar arail sota intingidier nan puk
en maur en Sippul, me kamekame-
lar sang nin tapin sappa.
9 Meamen salong a mia, en rong.
10 Ma amen pan kaloedi, nan
pein i pan lodila; o ma amen
pan kamekila, kodlas, nan a pan
kamekila kodlas. Nan iet en saraui
kan ar konongama o ar poson.
11 O i kilanger, amen man
pwarado sang nan pwel, ose riau
mia, rasong sippul amen, o a kasoi
dueta drake amen.
12 O man o kin wia manaman
akan karos dueta men mas mon
por en mas a. O a wiada, me toun
sappa en pongi ong man o, me ke-
lailadar sang a kamekam.
13 A wiadar kilel lapalap,
kamoredi sang lang kisiniai pon
sappa mon aramas akan.
14 O a kotaue kin ir, me kaukau-
son sappa a kilel akan, me kapi
ong i, en wiada mon man o, indai
ong irail, me kausonta sappa, ren
wiai ong man o, me a lop en kodlas
mier, ap mauredar, dikedik eu.
15 O a kapi ong i, en kamaureda
dikedik en man o, pwe dikedik en
man o en pil lokaia, o en wiai ong
irail, me kang pongi dikedik en
man, en kamekamela.
16 O wiai ong karos, me tik o
me lap akan, o kapwapwa kan, o
samama kan, o me maio, o ladu

kan, ren wia kilel eu ni pa ar pali
maun de ni tam ar.
17 Pwe sota amen en kak net de
netikila, pwe ir eta, me kileledier,
kilelekidi mar en man de wad en
mar a.
18 Iet lolekong. Me lolekong kan
en wadokdi mar en man o, pwe a
rasong wad en aramas amen; iet a
wad: Wonepuki woneisok wonu.

14

1 O I kilanger Sippul o kotikot pon
dol en Sion o me iang i lop panen
pakid, o mar a o mar en Sam a
intingidier ni tam ar.
2 O i ronger ngil eu sang nan-
lang dueta pungupung en pil
toto o dueta ngirngir lapalap en
nansapwe; ngil o, me i rongadar,
dueta ngil en saunkaul pikipikir ar
arp akan.
3 Irail kauleki kaul kap pot mon
mol o, o mon man pamen o lapalap
akan; o sota amen me kak koledi
kaul o, irail lop panen pakid eta,
irail me net sapal sang nin sappa.
4 Iei irail, me so samin kila li,
pwe irail me makelekel. Iei irail
me idedauen Sippul o, wasa a kin
kotila ia. Mepukat net sapal sang
ren aramas akan, me meseni ong
Kot o Sippul.
5 O nan au ar sota likam me di-
arokadar, nan sota ar samin.
6 O i kilanger amen tounlang,
pipir ni warong en lang, rongamau
soutuk mi re a, pwen padaki ong
irail, me kauson sappa, o ong wei
karos, o kainok karos, o lokaia o
aramas akan.
7 A masani ki ngil laud: Landa
Kot, o waui i, pwe auer en a
pan kotin kadeikada me pwarer;
o pongi i, me kotin wiadar lang, o
sappa, o madau, o utun pil akan.
8 O amen tounlang, kariamen,
idauen i masani: A rongkilar, a
rongkilar, Papilon lapalap, me
kare ong kainok karos kamekam,
aki ar nenek re a!
9 O amen tounlang, kasilimen,
me idauen ir katitiki ngil laud: Ma
amen pongi man o kilel en man, o
ale kilel ni tam a o ni pa a,
10 A pan tungole en Kot a on-
giong, me wiauier sokadolepa dal
en ongiong en Kot, o a pan kalokeki
kisiniai o swepel mon tounlang sa-
raui kan o mon Sippul o.
11 O adiniai en ar lokolok peipei-
dala potopoteta, re so moleilei ni
ran de ni pong, irail me pongi man
o o a kilel, o irail me kilelekidar
mar a.
12 Iet en saraui kan ar
kanongama, me kin nekinekid
kusoned en Kot akan o poson ong
Iesus.
13 O i rong ngil eu sang lang
masani: Intingiedi: Meid pai irail
me mela ren Kaun o, met o koko-
lata! Iei, Ngen o me kotin masani,
irail en moleilei sang ar wiawia
kan, pwe ar wiawia kan iang irail.
14 O i kilanger dapok puetepuet
eu, o Amen kotikot pon dapok o,
me rasong Nain aramas, marakier
mar kold, o ni lim a naip kong apot.
15 O amen tounlang pedoi wei
sang nan im en kaudok, ekekerki
ngil laud ong i, me kotidi pon
dapok o: Komui kadar om naip
paledi, pwe a leler auer en paledi,
pwe rak en sappa mater kaualap!
16 Me kotidi pon dapok kasadi
sappa a naip, rak kiri sang sappa.
17 O amen tounlang pedoi wei
sang nan im en kaudok, me mi
nanlang, pil naip kong apot mi re
a.
18 O amen tounlang me pwarado
sang impan pei saraui, me kin
kakaun kisiniai, likwir ong i, me
a naip kong mia, masani: Paledi!
Tolunga sang wan wain en sappa,
pwe wa me matier.
19 Ari, tounlang o paleki sappa
naip, o tolung sang wan wain en
sappa, o kasedi ong nan kopa laud
en ongiong en Kot eu.
20 Irail tiakedi nan kopa en wain
likin kanim, a nta kusewei sang

nan kopa o lel ong sal en os, lel lang stadien kid wonepuki.

15

1 O I kilanger pil kilel eu nanlang, me lap o kalom: Tounlang isimen, a kalokolok isu mi re ’rail, pwe ongiong en Kot kaimwisokki ir la.

2 O i kilanger sed klas eu, me doleki kisiniai o irail me kaloedi man o dikedik en man, o wadawad en mar a, uda ni kailan sed o, o arp en Kot mi re ’rail,

3 O irail kauleki kaul en Moses ladu en Kot amen, o kaul en Sippul indinda: Omui wiawia kan me lapalap o kalom. Maing Kot, me pung o melel omui wiawia kan, komui Nanmarki en wei kan, Kaun en meakaros.

4 Is me so pan landa komui, Maing, o wauneki mar omui? Pwe komui ta me saraui, pwe wei karos pan pwarado pongi komui, pwe omui wiawia pung me sansaleda.

5 Murin mepukat i kilanger nan im en kaudok kadedepa mi nanlang me ritida.

6 O tounlang isimen pedoi wei sang nan im en kaudok kalokolok isu re ’rail, kapwateki likau min o puetepuet, o ir piraki ni pan ati waiwai kold.

7 O amen ren man pamen pangalang tounlang isimen dal kold isu, direki ongiong en Kot, me ieiasata soutuk.

8 O im en kaudok me topkila adiniai tapida sang lingan en Kot o a manaman; o sota amen me kak pedelong ong nan im en kaudok o lao kalokolok isu en tounlang isimen wiauier.

16

1 O I ronger ngil laud eu sang nan im en kaudok o, mamasani ong tounlang isimen: Komail kowei, wudokedi ong sappa dal isu, me audekier ongiong en Kot.

2 Men mas ap kotiwei wudokila ong sappa a dal, ap wiala kins sued ong aramas akan, me kilelekidi kilel en man o, o me pongi a kilel.

3 O kariamen wudokila a dal ong nan madau ap wiala nta due nt’ en melar amen, ari me maur karos nan madau ap melar.

4 O kasilimen wudokila a dal pon pilap o utun pil akan, rap ntalar.

5 I ronger tounlang en pil akan masani: Komui me pung, me kotikot, o me kotikot mas, me saraui, pwe komui kadeikada due met.

6 Pwe irail kieledier ntan me saraui o saukop akan, ari, kom kotin katungole kin ir nta; ari, me mau ong irail.

7 I ronger me pei saraui o masani: Ei, Maing Kot, Kaun en meakaros, melel o me pung omui kadeik kan.

8 A kapamen wudokila a dal pon katipin, a kapi ong i, en isiki kisiniai aramas akan.

9 Ari, aramas rongkila karakar kaualap, o re lalaue mar en Kot, me Kaun pan kamekam pukat; a re sota kalukila, pwen wauneki i.

10 O tounlang kalimen wudokila a dal pon mol en man o; ari a wei rotorotala; o re ke pasang lo arail pweki motakan madak.

11 O irail lalaue Kot en lang, aki ar madak o ar kins akan, o re sota kalukila ar wiawia kan.

12 O tounlang kawonemen wudokila a dal pon pilap Oiprat, a pil ap ngalengaledi, pwen kaonopada al mon nanmarki, me kotido sang ni pali mas en lang.

13 O i kilanger, me sang nan au en drake, o sang nan au en man o, o sang nan au en saukop likam ngen samin silu dueta pros kai koda sang.

14 Ir ngen en tewil kai, wiawia kilel kai, me kin pwaralang nanmarki en sappa kan, en kapokon ir penang mauin en ran lapalap en Kot manaman.

15 Kilang, I pwarado dueta lipirap amen; meid pai, me kin

masamasan, nekinekid a likau
kan, pwe a de kilisola, rap kilang
a kanamenok.
16 O re kapokon ir penang wasa,
me ad a ni lokaia en Ipru Armake-
don.
17 O tounlang kaisimen wudok-
ila a dal nin wäwä, ngil laud ap
pwaradar sang im en kaudok nan-
lang, sang ni mol o mamasani: A
wiauier.
18 Ari, liol o ngil kai o nansapwe
wiauier, o sappa rerer kaualap,
sota due sang tapin aramas mi
sappa, pwe me lapalap o mulatok.
19 Ari, kanim lapalap pal pasang
wiala silekis silu, o kanim en sap
akan rongk pasang, o Kot kotin
tamanda kanim Papilon, pwen
kotiki ong i dal en wain en a
ongiong lapalap.
20 O dake karos mokid wei sang o
nana kan solar sansal.
21 O akel lapalap, toutouki paun
epuki, me moredi sang lang lel
aramas akan, o aramas lalaue
Kot pweki kamekam akel, pwe iei
kamekam me lapalapia.

17

1 TOUNLANG amen, kisan isi-
men me ar dal isu mia, pwara do,
masani ong ia: Kodo, i pan kasale
ong uk en li sued, me kaunda pil
toto, a pan kalokolok.
2 Me nanmarki en sappa kan
nenekier, o me kaukauson sappa
pweipweikier wain en a nenek.
3 Ari, a uke ia lang nan sap tan
ren ngen. I ap kilanger li amen,
mondi pon man waitata amen, ad
a laue toto mia, monga isu o a ose
eisok mia.
4 Li o likau kida likau tontol o
waitata, o kapwat kida kold o takai
kasampwal, o manaman kai, o ni
pa a dal kold eu mia, me dir kila me
samin o me saut en a nenek.
5 O ni tam a mar eu intingidier,
iet: Okiok pot, Papilon lapalap in
en me nenek kan o saut akan en
sappa.
6 O i kilang li o a pweipweiki nt'
en saraui kan o nt' en saunkadede
en Iesus akan. Ari, ni ai kilanger i,
i ap puriamui kaualap.
7 A tounlang o masani ong ia:
Menda koe waponki? I pan kasale
ong uk karasepan om waponki li
o, o man o, o me a kin dake, me a
monga isu o a ose eisok mia.
8 Man o, me koe kilanger, a
mia mas ap soer mia, a nok
pwaradado sang wasa lol, ap pan
kolang wasan kamekam; o irail,
me kaukauson sappa, pan wapon
ki irail, me mar arail so intingidier
nan puk en maur sang nin tapin
sappa, ni ar kilang man o, due
a mier mas, ap soer mia, ap nok
pwarado.
9 Ari, iet lolekong: Monga isu
rasong nana isu, me li o mondi poa.
10 O irail nanmarki isimen. Li-
men nikilar, me ta men mia, a
amen kaikenta pwarado, a a lao
pwarado, a pan sapwilada ansau
kis.
11 A man o men mas, ap soer mia,
i kawalemen, kisan isimen, ap pan
kalokolok.
12 A ose eisok, me koe kilanger,
rasong nanmarki ek, me kaikenta
ar wei, a re aleer manaman dueta
nanmarki kan, pwen sapwileda
auer ta ieu ren man o.
13 Ir pukat kin wia insen ta ieu, o
re pan ki ong man o ar manaman
paki i ar angiangin o.
14 Ir pan mauini ong Sippul, a
Sippul pan kaloe ir edi; pwe i ta
Kaun en kaun akan o Nanmarki en
nanmarki kan. O me iang i, me
paeker, o pilier, o melel.
15 A masani ong ia: Pil oko, me
koe kilanger, wasa me li sued o
mondi ia, iei irail men liki, o kainok
kan, o aramas akan, o lokaia kan.
16 O ose eisok, me koe kilanger, o
man o, irail me pan tataki li sued o,
o kasamaliala i, o kakilisauia ta, o
re pan kangala uduk a, karongki i
kisiniai.
17 Pwe Kot kotin kainongada

mongiong ar, en wia kupur a, o en
wia lamalam ta pot o en upai man
o, a lao masan en Kot pwaida.
18 Li o, me koe kilanger, iei kanim
lapalap, me kakaun nanmarki kan
nan sappa.

18

1 MURIN mepukat i kilanger
amen tounlang kodido sang lang,
me manaman kaualap, o sappa
marain kila a lingan.
2 A kotin molipeki kapitie laud
masani: A rongk pasang, o rongk
pasang, Papilon lapalap, ap id
wiala deun tewil akan, o deun
ngen saut karos, o deun manpir
samin, o katantat.
3 Pwe wei karos nim sang wain
makar en a nenek, o nanmarki
en sappa neneker re a, o saunet
en sappa kapwapwakier a kapwa
kasampwal akan.
4 O i ronger eu ngil sang lang
masani: Ko wei sang i nai aramas
akan, pwe komail der ainekida dip
ar kan, pwe komail der pukoki
kompar akan.
5 Pwe dip a kan lel onger lang, o
Kot kotin tamanda a sued akan.
6 Depuk ong i, duen pein i
wiadar! O depuk ong i pan riapak,
duen a mau ong a wiawia kan; dal
o, me a audedar, i dal ota komail
aude ong i pan riapak!
7 Duen a kin kalinganda pein i,
o kamuei matier, iei due ki ong
i kalokepa o kasonglolpa, pwe a
mongeloleki: Ngai nanmarki li
amen, o i so pan li odi, o i sota pan
kilang mesued kot.
8 I me kompa kan pan lel ong i
ni rang ota: Mela, o maiei, o lek, o
a pan rong kila kisiniai, pwe Kaun
Kot me manaman, me kadeikada i;
9 O nanmarki en sappa kan, me
nenek re a, o muei mat sang i, re
pan maieiki, o weriwereki i ni ar
kilang adiniai en a rongala.
10 O re pan u wasa doo waponki
a kamekam indada: Apwal, apwal
Papilon, kanim lapalap, Papilon
kanim kelail! Ni aur ta ieu kadeik
paom pwaida.
11 O saunet en sappa kan maiei o
sangesangki i, pwe sota amen me
neti ar kapwa kan.
12 Kapwa kold, o silper, o takai
kasampwal akan, o manaman
akan, o likau linen kaselel, o likau
tol, o likau silk, o likau waitata, o
song en tuka pomau karos, o song
en dal karos, me wia kidar ngi en
elepant, o dal akan, wia kidar tuka
kasampwal, o mata pras, o mata, o
marmor,
13 O simet, o potik, o men isis, o
me pomau, o pomau en isis, o wain,
o le, o plaua kasampwal, o wan wit,
o man akan, o man sip, o os akan, o
dake pan os, o ladu kan, o ngen en
aramas akan,
14 O wan tuka kan, me kaped om
kin iauki, rose sang uk er, o dipisou
lingan o kaselel rose sang uk er, a
solar pan diarokada kokolata.
15 Saunet en mepukat, me
kapwapwadar re a, me pan u
wasa doo, wapon kida a kamekam
sangesang o mamaiei.
16 Indinda: Apwal, apwal kanim
lapalap, me kapwadeki likau
ankotitik, o tol, o waitata, o kap-
wadeki kold, o takai kasampwal, o
manaman!
17 Pwe ni auer ta ieu kapwa toto
pukat olar. O saupal en sop, o ir,
me toun sop, o seler akan, o saunet
en nan madau, ir uda wasa doo.
18 O weriwereda, ni ar kilanger
adiniai en a isis, indinda: Ia kanim,
me rasong kanim lapalap wet!
19 Irail tukatuk en mong wereda,
sangesang, mamaiei, indinda: Ap-
wal apwal kanim lapalap! Tou a,
me ar sop akan mi nan madau,
kapwapwalar, pwe a neti re a mu-
latokia. Ni auer ta ieu a mokonai-
dier.
20 Kaneketeki i lang, o saraui
kan, o wanporon kan, o saukop
akan, pwe Kot me kotin iki ong i
komail.

21 Tounlang roson amen pokada
takai due takai lap men iris plaua,
ap kasedi ong madau, masani:
Iduen Papilon kanim lap pan
karongk pasang, ap pan solar mia.
22 Ngil en me wia arp akan o
kakaul akan, o me peuk kasang
plöte, o me peuk koronete, pan so-
lar me pan rong re a, o solar saupal,
me pan diarok lol om, o ngirsok en
takai iris plaua solar me pan rong
lol om.
23 O marain en lamp pan solar
senser lol om, o ngil en ol kamod o
li kamod solar me pan rong lol om,
pwe noum saunet akan, saumas en
sappa, kainok karos pakotaue kilar
om widing kan.
24 O ntan saukop o saraui kan me
diarokadar lol om, o ntan karos,
me kamekamelar sappa.

19

1 MURIN mepukat i ronger lika-
mada morong en pokon kalaimun
nanlang, masani: Aleluia, kamaur,
o lingan, o manaman udan atail
Kot!
2 Pwe melel o me pung ar kadeik
kan; pwe a kotin kadeikadar li
sued lapalap, me kasuedie kilar
toun sappa a nenek kan o a ikier
ntan na ladu kan.
3 Pil kariapak re inda: Aleluia! A
adiniai adidala kokolata.
4 O lapalap riekpamen o man
pamen rap poridi pongi ong Kot,
me kaipokedi pon mol a, masani:
Amen Aleluia!
5 O ngil, me peido sang mol o
masani: Kapinga atail Kot, komail
sapwilim a ladu kan, komail, me
lan i, me tikitik o me lapalap akan!
6 O i ronger morong en pokon
kalaimun, o due ngil en pil toto, o
due ngiringir en nansapwe kan in-
dinda: Aleluia, pwe Kaun atail Kot,
me Kaun en meakaros a wialar
Nanmarki.
7 Kitail en insenemau, o
pereperen, o wauneki i, pwe a leler
en Sippul a kapapaud, o li kamod
onopadar.
8 O a muei ong i, en likauwia kida
likau linen, me min o makelekel;
pwe likau linen makelekel iei
kadeik pung en me wiaui pweki
saraui kan.
9 A masani ong ia: Intingiedi: Re
meid pai, me luke dong kamadip
en kapapaud en Sippul o. O a
masani ong ia: Mepukat masan
melel akan en Kot.
10 I ap pupedi ni aluwilu a, en
pongi i. A masani ong ia: Koe der,
ngai sau om, o ri om, me aneki kad-
ede pan Iesus; pongi Kot. A ngen en
kokop iei kadede pan Iesus.
11 O i kilanger lang a ritidar o os
puetepuet amen, o me kaipokedi
poa, me oroneki Pung o Melel; a
kadeikada o mauinda ni me pung.
12 Por en silang i me rasong
umpul en kisiniai, o mar a toto mia
ni tapwi, a mar eu intingidier, me
sota amen me asa, pein i ta.
13 A likau kida likau eu, me
kadueki nta, o mar a oroneki:
Masan en Kot.
14 O karis en saunpei en nanlang
idauen i pon os puetepuet akan,
likau kida linen puetepuet o min.
15 O sang nan silang i kodlas kong
lus da sang, men kamekameki
wein sappa. A pan kotin kaun kida
sokon mata pot; o a tiakedi kopa en
wain, me ongiong en Kot, Kaun en
meakaros.
16 Ni a likau o ni langelange a
mar a intingidier: Nanmarki en
nanmarki o Kaun en kaun akan.
17 O i kilanger tounlang amen
uda nan katipin; a molipeiki ngil
laud masani ong manpir akan, me
pipir nan warong en lang: Kodo,
pokon dong kamadip lapalap en
Kot.
18 Pwe komail en kang uduk en
nanmarki kan, o uduk en kaun
akan, o uduk en manaman akan, o
uduk en os akan, o me mondi po
arail, o uduk en me maio ko o ladu
kan, me tikitik o me lapalap akan.

19 O i kilanger man o, o nanmarki
en sappa kan, o nair karis akan
pokon penang mauini ong i, me
kaipokedi pon os o na karis akan.
20 Man o lodi ong iangaki saukop
likam, me wia kilel kai mo a, me
a kotaue kida irail, me kilele kidi
kilel en man o, o ir me pongi a kilel.
Ira karos lokidokilang nan le en
kisiniai, me rongerongki swepel ni
ara memaur.
21 Me lu akan kamekame kila
kodlas en i, me kaipokedi pon os o,
iei kodlas, me lusa sang nan silang
i; ari manpir akan muei mat kilar
uduk arail.

20

1 I kilanger tounlang amen
kotido sang lang, ki en wasa lol mi
re a nan lim a o sal mata lapalap.
2 A saikidi drake o serpent en
kaua, iei Tewil o Satan, ap saliedi i
par kid.
3 O kasedi ong nan wasa lol so
kapi, ritingiedi o kileledi poa, pwe
ender katikatiamau toun sappa, a
lao par kid imwisokala. Muri a nok
sapadokala ansau kis.
4 O i kilanger mol akan, o ir me
kaipokedi poa, kadeikada; o i ki-
langer ngen en ir, me mong ar lep-
uki sanger pweki kadedepan Iesus
o masan en Kot, o ir, me so pongi
man o, o a kilel, o so kilelekida a
kilel ni tam ar o ni pa ar. Irail
mauredar ap iang Kristus kakaun
par kid.
5 A me melar tei kan sota mau-
reda lao par kid imwisokala, iei
iasada kaieu.
6 A meid pai o saraui, me pan
konodi ias kaieu; mela kariau so
kokoa irail, pwe irail wiala samero
en Kot o en Kristus akan, o re pan
iang i kakaun par kid.
7 Par kid lao imwisokela, Satan
ap pan sapedokla sang a im en
kateng.
8 A ap pan parwei katikatiamau
toun sap akan, me mi ni kaim
paieu en sappa, Kok o Makok,
kapokon ir penang mauin; ir me
ngederenia rasong pik en oror.
9 Irail paraparalang nan sappa,
rap kapil pena pokon en saraui
kan, o kanim kapai; kisiniai ap
moredi sang lang, karong ir ala.
10 O tewil, me kotaue ir, lokidok-
ila nan le en kisiniai o swepel, wasa
me man o saukop likam mia ia, o
re pan kalokolok ni ran o ni pong
kokolata soutuk.
11 O i kilanger mol puetepuet la-
palap eu, o i me kaipokedi poa
sappa o lang tang wei sang mon
silang i, ap solar deu ara me di-
arokadar.
12 O i kilanger melar akan tiki-
tik o lapalap akan u mon mol o,
o puk kan pak pasanger, o pil eu
puk me pak pasanger, me puk en
kamaur. Melar akan ap pakadeik
kidar meakan, me intingkier nan
puk kan duen ar wiawia kan.
13 O madau kapeida melar akan,
me mimi lole, o mela o wasan mela
kidaer, me mi lol ir. Ir karos
pakadeikadar iran ar wiawia kan.
14 Mela o wasan mela me
pisikindi lang le en kisiniai; iei
mela kariau.
15 O meamen, me so intingidier
nan puk en kamaur, a pisikindi
lang le en kisiniai.

21

1 O I kilanger lang kap o sappa
kap, pwe lang mas o sappa mas
solar mia, o solar madau.
2 O i kilanger kanim isou,
Ierusalem kap, peidido sang lang
ren Kot, kapwater due li kamod
kapwater ong a paud ol.
3 O i ronger ngil laud sang mol o
masani: Kilang, tanpas en Kot mi
ren aramas akan, o a pan kotikot
re ’rail, o irail pan wia sapwilim a
aramas ala, o pein Kot pan kotikot
re ’rail.
4 O a pan kotin limwi sang pil
en mas ar karos; o mela pan solar,
pil solar maiei, o solar sangesang,

madak kokolata, pwe men mas solar mia.
5 O me kaipokedi pon mol o
masani: Kilang, I pan kawilika-
pada meakan karos. O a kotin
masani: Intingiedi; pwe masan
pukat me pung o melel!
6 A kotin masani ong ia: A
pwaidar. Ngai Alpa o Omeka, Tapi
o Imwi. I pan ki ong, me men nim
pil adar, en nim sang utun pil en
maur sapan.
7 Me pan dadaurata, a pan sosoki
mepukat, o I pan wia na Kot la, o a
pan wiala nai seri.
8 A me masak, o sokamelele,
o saut akan o men kamela kan,
o nenek kan, o wun ani kan, o
me pongi dikedik en ani kan, o
likam kan karos deu ar nan le, me
rongerongki kisiniai o swepel, iei
mela kariau.
9 O tounlang amen, kisan isi-
men, me dal en kalokolok isu en
kaimwisokela mi re a, pwarado
masani ong ia: Ko dong met, i pan
kasale ong uk li kamod, warok en
Sippul o.
10 Ari a kotin kalua kin ia la
ren ngen pon nana lapalap eu o
ileile, ap kasale ong ia kanim isou
Ierusalem, peipeidido sang lang
ren Kot;
11 Linganeki lingan en Kot; a
marain me rasong takai kasamp-
wal, rasong iaspis lingan eu,
12 A kel lapalap ileile mia, o
wanim eisokriau, o tounlang ekri-
amen mi ni wanim ko, o mar akan
intingidier, me mar en nain Israel
ekriamen.
13 Ni mas en lang wanim silu, o ni
apong wanim silu, o ni air wanim
silu, o ni kapi wanim silu.
14 Pason en kel en kanim o me
eisokriau, o mar en wanporon en
Sippul o ekriamen intingidier po
ar.
15 Me masani ong ia mepukat,
men song sokon kold mi re a, pwen
song kanim o, o a wanim akan o a
kel o.
16 Pali en kanim pali paieu, o
anget a dueta tälap a; a songki
kanim men song o, me anget a sta-
dien nenriakid. Anget a o tälap o
ileile duepeneta.
17 A sosong kel o, ari me tipong
en pa epuki paeisok paieu, duen
men song en aramas o, me mi ren
tounlang o.
18 A kel o wia kidar iaspis, a
kanim o wia kidar kold eta, me
rasong klas makelekel.
19 Pason en kel en kanim o
usunakier song en takai kasam-
pwalia karos. Tapin pason takai
iaspis, a kariau sapir, a kasilu
kalsedonia, a kapaieu smarakd,
20 A kalimau sardoniks, a ka-
wonu sardis, a kaisu krisolit, a
kawalu peril, a katuau topas, a
kaeisok krisopras, a kaeisokeu
iasint, a kaeisokriau ametist.
21 O wanim eisokriau manaman
eisokriau; ari, wanim eu iei man-
aman eu; o al en kanim o me kold
makelekel, lingan due klas.
22 O i sota kilanger im en kau-
dok lole, pwe Kaun Kot, Kaun en
meakaros o Sippul iei ar im en kau-
dok.
23 O kanim sota mau ong katipin
de maram, pwen dakedaker, pwe
lingan en Kot kamaraini i, o Sippul
iei arail lamp.
24 O wei kan pan weid wei ni a
lingan; o nanmarki en sappa kan
pan walang i ar lingan.
25 O a wanim akan sota pan ritidi
ni ran, pwe solar pong wasa o.
26 O irail pan wa dong i lingan o
wau en wei kan,
27 Sota me pan pedelong ong me
samin, de me kin wia saut, de
likam, a irail eta, me mar arail
intingidier nan puk en maur en
Sippul.

22

1 O A kotin kasale ong ia pilap en
kamaur pot, makelekel due kristal,
me u wei sang ni mol en Kot o
Sippul.

2 Ni kailan pilap pali karos tukan
kamaur mia, me kin wa song en
wa eisokriau, me wa saunipong
kaukaule; o tan tuka kan men ka-
maur toun sappa.
3 O solar men kariala kokolata; a
mol en Kot o Sippul me mi lole; o
sapwilim a ladu kan pan upa i,
4 O re pan kilang silang i, o mar a
pan mi ni tam ar.
5 O solar pong ni wasa o kokolata;
re solar anane marain en lamp, pil
solar marain en katipin, pwe Kaun
Kot pan kotin kamaraini ir, o re
pan nanmarki kokolata.
6 A masani ong ia: Masan me
pung o melel, o Kaun Kot en ngen
en saukop akan poronedo sap-
wilim a tounlang, en kasale ong
sapwilim a ladu kan, me pan wiaui
ni ansau koren.
7 Kilang, I pan madang pwarado,
meid pai, me kanekid masan akan
en kokop en puk wet!
8 Ngai Ioanes, me ronger o ki-
langer mepukat, o ni ai ronger o
kilanger, i ap poridier pongi mon
aluwilu en tounlang, me kasale
ong ia mepukat.
9 O a masani ong ia: Koe der, ngai
pil iang uk papa amen o iang ri om
saukop akan, o iang ir, me kanekid
masan en puk wet, pongi Kot!
10 O a masani ong ia: Koe der
katenge masan en kokop en puk
wet, pwe ansau o korendor.
11 Me so pung, en sapesapungeta,
o me samin, en samisamineta, o
me pung, en pungepungeta, o me
saraui en saraui ta.
12 Kilang, i madang pwarado o ai
pwain mi re i, en pwain ong amen
amen duen ar wiawia kan.
13 Ngai Alpa o Omeka, men Mas o
Men mur, Tapi o Imwi.
14 Re meid pai, me lope ar likau,
pwe ren kon ong tuka en kamaur,
o pedelong ong nan wanim en
kanim akan!
15 Liki kiti kan mia, o widingok
kan, o nenek kan, o kamela kan, o
me pongi dikedik en ani, o amen
amen me mauki o me wiada likam.
16 Ngai Iesus kadar doer nai
tounlang, en kadede ong komail
mepukat, mon momodisou kan.
Ngai tapin kadaudok en Dawid,
usu ran umpumpul.
17 Ngen o li kamod masani:
Kodo! O me pan rong, en inda:
Kodo! O me men nim, en kodo,
meamen me inong iong, en tungole
pil en kamaur sapan.
18 I kadede ong amen amen me
rong masan en kokop en puk wet,
ma amen pan usai ong, Kot pan
kotiki ong i kampa kan, me intingi-
dier nan puk wet.
19 O ma amen pan kase song
ekis masan en kokop wet, Kot pan
kotiki sang pwais a nin tukan ka-
maur o kanim isou, me intingidier
nan puk wet.
20 Me kin kadede mepukat,
masanier: Iei I pan madang
pwarado. Amen, kotido Maing
Iesus!
21 Mak en Kaun Iesus Kristus en
mi ren saraui kan karos! Amen.

PUK EN PSALM.

1

1 MEID pai ol o, me sota alialu ni padak en me doo sang Kot akan, o me so duki ong me dipan akan, o me so mondi ren me malaun akan,
2 A me kin peren kida kapung en Ieowa o madamadaua duen a kapung ni ran o ni pong!
3 A rasong tuka pot, me padedier ni kailan pilap akan, me kin kapareda wa ni a ansau, o ta kan sota kin mongala, a karos a wiawia pwaida.
4 Me doo sang Kot akan sota kin dueta, a re rasong dip me ang kin iririp sili.
5 I me doo sang Kot akan sota pan pwai kida nan kadeik, o me dipan akan nan momod en me pung kan.
6 Pwe Ieowa kotin mangi al en me pung kan; a al en ir, me doo sang Kot akan, pan soredi.

2

1 DA me men liki kan lingaringarki, o da me wei kan lamelam eki me mal akan?
2 Nanmarki en sappa kan kin kangudi o saupeidi kan kapukapung pena, en kaokaoe dodok en Ieowa o Sapwilim a me keidier.
3 Kitail en kawela ara men saliedi o kase sang kitail ara sal akan!
4 A me kotikot nanlang, kotin kiparamateki, o Kaun o kotin mamale kin irail.
5 Eu ran a pan kotin kapung ong ir ni a ongiong; o ni a ongiong lapalap a pan kotin kamasak irail.
6 A ngai kasapwilada ai Nanmarki pon dol en Sion saraui.
7 A ngai pan padaki wei duen aude pan kapung en Ieowa! A kotin masani ong ia er: Koe nai Ol, ran wet I kaipwi uk adar!
8 Poeki re i, I ap pan ki ong uk, en sosoki men liki kan, o en aneki imwin sappa kan.
9 Koe pan kawe irail ekidi sokon mata, o kamor irail pasang rasong dal akan.
10 Ari, komail nanmarki kan en dukidi, o komail saunkapung en sappa kan en lolekongala!
11 Papang Ieowa ni lan o pereperen ni masak!
12 Metik sapwilim a Ol, pwe a der ongiong, o komail ap lokidokila pon al o, pwe a ongiong kak madang tapida. A meid pai ir karos, me liki i.

3

1 O IEOWA, ai imwintiti me toto, o ir me toto, me kangudi ong ia!
2 Me toto kin inda duen ngen i, me dene sota sauas pa i ren Kot. Sela.
3 A komui Ieowa pere pa i, o komui pan kotin kalingana ia da, o kamait ia la.
4 I kin likwiri ong Ieowa ki ngil laud; o a kotin mangi ai ngidingid sang ni sapwilim a dol saraui. Sela.
5 I kin wonon, o mamair, o pirida, pwe Ieowa kin kotin kolekol ia.
6 I sota kin masak saunpei nen pak toto, me kin kapil ia pena.
7 Kom kotida Maing, Ieowa o sauasa ia, ai Kot! Pwe kom kotin pikir ai imwintiti karos, o kawelar ngi en me sapung kan.
8 Ieowa me sauas patail. Kom kotin kamauiada sapwilim omui aramas akan! Sela.

4

1 KOT kapung pa i, kom kotin mangi ia ni ai likelikwir. Pwe kom kin kotin kamait ia la ni ai ansau apwal. Kom

kotin maki ong ia o mangi ai
kapakap.
2 Komail saumas akan! Arai da
mar ai pan susued? Arai da
omail pok ong me mal kot, o
omail perenki likam? Sela.
3 Komail lolekongala, ap asa, me Ie-
owa kotin piladar sapwilim
a lelapok o. Ieowa kin kotin
mangi ia ni ai likelikwir ong
i.
4 Ni omail makar, komail der wia
dip. Komail madamadauaki
mongiong omail ni omail
wendi pon los o ap auiaui.
Sela.
5 Komail mairongki mairong pung
o liki Ieowa.
6 Me toto kin inda: Is me pan
kasale ong kitail me mau
kan? A Ieowa, kom kotin
kamaraine kin kit marain en
silang omui!
7 Komui kotin kaperenda mon-
giong i laud sang ansaun
arail wain o korn me toto.
8 I kin wonon o mamair ni popol;
pwe komui ta Maing, me
kotin sauasa ia da, pwe i en
kak moleilei.

5

1 IEOWA kom kotin ereki ai
lokaia o kotin mangi ai
madamadaua.
2 O kotin mangi ai likelikwir, ai
Nanmarki o ai Kot, pwe i pan
potoan kapakap ong komui.
3 Maing Ieowa, kotin mangi ngil ai
nin soran, nin soran i men tu
ong komui o masamasan.
4 Pwe komui kaidin Kot amen, me
kin mauki tiak sapung, me
morsued sota pan mimieta
mo ’mui.
5 Me aklapalap akan sota pan
pwaida mon silang omui,
kom kin kotin suede ki me
sapung kan.
6 Kom pan kotin kamela me likam
kan; Ieowa kin kotin tataki
me kamela o kotaue aramas
akan.
7 A i pan pedelong ong nan tanpas
omui, pweki omui kalangan
lapalap, o kaudok ni lan
inen wong sapwilim omui
im en kaudok o.
8 Maing kom kotin kalua ia ni omui
pung, pweki ai imwintiti
kan; kom kotin kaineneta al
omui mo i.
9 Pwe sota me melel kot ni au arail;
o lol arail rokeki kaopa. Kap-
inwor arail rasong sousou
me so ser pena; o re kin ak-
sansale mauki lo arail.
10 Kom kotin kadeik irail da, Maing
Kot, pwe ren pup kidi pein
arail inong. Sikin ir wei,
pweki arail dip lapalap, pwe
re kin kangudi ong komui.
11 Karos, me liki komui ap
pan peren kida, re pan
pereperen kokolata, pwe
kom kin kotin sinsila irail.
Irail pan pereperen, me kin
pok ong mar omui.
12 Pwe komui Maing kin kapaiada
me pung kan. Komui kin
kotin nekid ir ala ki omui
kalangan dueta pere eu.

6

1 MAING, kom der kotin kaloke kin
ia omui ongiong, o der kame
kin ia omui ongiong lapala!
2 Maing, kom kotin maki ong ia,
pwe ngai me luet. Maing,
kom kotin kamau ia la,
Maing Ieowa, pwe ti kan me
luetalar.
3 O ngen i waponda melel. O
Maing, arai da?
4 Maing, kom kotin saupei dong ia,
dorela ngen i. Kom kotin
sauasa ia ni omui kalangan!
5 Pwe murin melar solar me pan
tamanda komui; o is me pan
kapinga komui wasan mela?
6 I panga kida ai sangesang sang
sautik lel mansang; i kaw-
isokisokela ai los pil en mas
ai.

7 Mom ai suede kilar ai insensued,
o i malar, pweki kamaka-
masak pai me toto.
8 Komail aramas morsued akan
karos kaiwei sang ia, pwe
Ieowa kotin mangi ai sange-
sang.
9 Ieowa kotin mangi ai ngidingid,
o Ieowa kotin mangier ai ka-
pakap.
10 Ai imwintiti karos pan na-
menokela o masakada
melel, re pan tangwei o
madang sarodi.

7

1 MAING, i kin liki komui Ieowa,
ai Kot. Kom kotin sauasa ia
ong ai imwintiti kan karos, o
kotin dore ia la,
2 Pwe ren der dueta laien amen kol
ia di o tapeng ia pasang, pwe
sota pil amen saundor.
3 Maing, ai Kot, ma i wiadar
mepukat, o ma pa i kat
wiadar sapung,
4 O ma i depukki mesued en akai
ar wiawia mau ong ia, pwe i
dorelar, me imwintiti ong ia,
ap sota karepa,
5 A ma so due, ai imwintiti en
kaloke ia, o kol ia di, o
tiakedi maur i nani pwel, o
kawela mar ai. Sela.
6 Maing, kom kotida ni omui on-
giong o kotin palian makar
en ai imwintiti kan, o kotin
opadang ia, pwe re kotin
inau kidar kapung,
7 Pwe wei kan pan pokon dong ir;
o re kotin purodala pweki
irail.
8 Ieowa iei saunkapung en wei kan.
Maing, kotin sauasa ia, duen
ai pung o duen ai lelapok!
9 Re kotin kadukiedi mesued en
me doo sang Kot akan, ap
kotin katengedi me pung
kan. Pwe komui Kot pung,
kin kotin kasaui mongiong o
mudilik kan.
10 Kot iei pere pa i, me kin kotin
sauasa me melel ni mon-
giong arail.
11 Kot saunkapung pung amen,
me kotin ongiongada ni ran
karos.
12 Ma meamen sota pan wukila, a
ap kotin ada sapwilim a kod-
las o onopada kasik katieu o
kainene wong i,
13 O kotin pwil poa kanangan
kasik katieu men kamela. A
kotin kaonopada sapwilim a
kanangan kasik katieu, pwe
men karongala.
14 Kilang, a lamelam me dir en
sued, a lisenaneki men
kaokaoe o pan naitikedi
likam.
15 A weiradar por eu o wiadar lolia,
ap pein pupedi ong lole, me
a weiradar.
16 A men kamela pan sapale dong
pein mong a, o a dodok sued
pan pupedi ong pein a al en
wel.
17 I pan kapinga Ieowa, pweki a
pung, o i pan kauleki mar en
Ieowa me lapalapia.

8

1 MAING at Kaun, mar omui meid
lingan nan sap karos! Irail
kin kapinga komui nanlang!
2 Sang nan au en seri pwelel, o
ir me kin kangkang didi, re
kotin wia kidar manaman
eu ong omui imwintiti kan,
pwe komui en kamela me
imwintiti o, o me aktuau o.
3 Ma i kilekilang lang, dodok en lim
omui, saunipong o usu kan,
me re kotin wiadar:
4 Dakot aramas o, pwe komui kin
kotin kupkupura i, de nain
aramas, pwe komui kin
kotin apapwali i?
5 Re kotin kasapwilidier i ansau kis
pan tounlang kan, a re kalin-
ganadar i, o kawauialar i.
6 Re kasapwiladanger i wiawia en
lim omui kan. Kom kotin

kaloedier karos pan nä a
kan:
7 Sip o kau kan, o pil man en sap
akan,
8 O manpir en pan lang, o mam
en nan sed, karos me kin
memaureki nan madau.
9 Ieowa at Kaun, mar omui meid
lingan nan sap karos!

9

1 I MEN kapinga Ieowa sang
nan mongiong i meler, o
kasokasoiia duen sapwilim
omui dodok kapuriamui
kan karos.
2 I men pereperen o polauleki ko-
mui o kauleki mar omui; ko-
mui me lapalapia,
3 Pwe re kotin kaloedier ai imwin-
titi kan, irail pupedier o
melar.
4 Pwe re kotin apwali ia ni ai pung
o ai dodok. Komui kaipokedi
pon mol omui duen saunka-
pung pung amen.
5 Kom kotin kapung ong men liki
kan o kotin kamela me sa-
pung kan, kom kotin kawe-
lar mar arail kokolata.
6 Imwintiti o soredier, a na-
menokalar melel. Komui
kotin wuketedi kanim akan;
o solar, me pan taman irail
ada o tou ar akan.
7 A Ieowa pan kotin kaunda koko-
lata. A kotin kaonopada mol
a, pwen kadeikada.
8 O a pan kotin kadeikada sappa ni
pung, o kakaunda wei kan
pung.
9 Ieowa sile pan me samama kan,
silepa ni ansau apwal.
10 I me irail, me asa mar omui kin
liki komui, pwe komui sota
kin muei sang irail, me kin
rapaki komui, Maing Ieowa.
11 Kauleki Ieowa, me kin kaunda
nan Sion. Komail padaki
ong wei kan a wiawia!
12 Pwe a kotin taman irail ada o
kotin kainoma nta ’rail. A
sota kin kotin maliela likwir
en me samama kan.
13 Maing Ieowa, kom kotin maki
ong ia. Re kotin mangi ai
apwal ren ai imwintiti kan,
kom kotin dore ia la sang
nan wanim en mela.
14 Pwe i en kasokasoiia duen
omui dodok kapuriamui
pan wanim en nain Sion,
perenki sauas pa om.
15 Men liki kan pupedi ong nan por
o, me pein irail weiradar, o
nä ’rail lodi ong insar, me
pein irail wiadar.
16 I me kitail asaki, Ieowa me kotin
kapung pung. Me sapung
kan salidi ong pein ar dodok
en pa ar akan. Sela.
17 Me sapung kan en lokidokila nan
wasan mela, o men liki kan
karos, me kin monokela Kot.
18 Pwe me samama o sota pan
monokinokla kokolata, o me
luet akan sota pan kaporo-
poreki mal kokolata.
19 Maing, kom kotida! Pwe aramas
ender pwaida, a men liki
kan karos en pakadeikada
mo omui.
20 Maing, kotiki ong ir men ka-
masak, pwe men liki kan en
dedeki, me re udan aramas
eta. Sela.

10

1 MAING, da me kom kotin doo
sang ia, o da me kom kotin
rir sang ia ni ansau apwal?
2 Me sapung kan ni ar aklapalap
re kin kaloke me samama
o; re kin pokon pena o
madamadaua duen ar mor-
sued.
3 Pwe me sapung o kin suaiki a tiak
sued, o me norok moni, kin
muei sang Ieowa, lalaue i.
4 Me sapung o kin lamelame ni a
aklapalap, me a sota kotin
mangi duen mepukat. Ni
song en a tiak sued karos, a
kin lamelame me sota Kot.
5 A kin pwaida ni a dodok kan. A
sapwilim omui kapung me

doo sang i; a kin lalaue a imwintiti kan karos.
6 A kin indinda nan mongiong i: I sota pan lodi; i sota pan diar ai apwal kot kokolata.
7 Au a me dir en lalaue, o malaun, o kotaue, o pan lo a kin me sued o me apwal.
8 A wonon o masamasan nan kanim akan, a kin rir kamela me makelekel o, o por en mas a kin masamasan me sapai o.
9 A kin masamasan wasa rir dueta laien amen nan deu a, a kin auiaui, pwen koledi me luet o, a kin saikidi me luet o ni a insar.
10 A kin dairukorokedi o karakarakedi, o me sapai kan pan lodi ong ni kiki kong kelail akan.
11 A kin indinda nan mongiong i: Kot pan monokela, a kin karirila silang i, a sota man mangi.
12 Re kotida Maing Kot, kotin pokada lim ar, kom der kotin maliela me luet akan.
13 Menda me doo sang Kot o kin mamaleki Kot, o a kin indinda nan mongiong i, me dene kom sota pan kotin mangi.
14 Ari so, kom kotin mangi, pwe kom kotin irerong me luet o kankangeranger akan, pwen sauasa ir. Me sapai o kin mueid ong komui pein i, o komui me sauas pa en me sapoupou o.
15 Kom kotin katip pasang pa en me sapung o, o kotin depuk ong mesued o a tiak sued lao solar pan diarokada.
16 Ieowa me Nanmarki kokolata; men liki kan en nikilar sang nan sap we.
17 Maing, kom kotin mangier inong en me luet akan; kom kotin kamanada mongiong arail, karong omui mamangi mepukat,
18 Pwen sauasa me sapoupou o samama o, pwe aramas en sappa en solar kangudi.

11

1 I LIKI Ieowa, a menda komail indang ngen i: Piridalang pon omail nana dueta manpir amen?
2 Pwe kilang, me doo sang Kot akan kaonopadar kasik katieu o pwilikidi ar kanang en kasik katieu pon sal o, pwen rir kasikiedi me melel ni mongiong arail.
3 Pwe ma ur akan rongk pasang, da me aramas pung en wiada?
4 Ieowa kotikot nan tanpas a saraui, mol en Ieowa mimi nanlang, silang i kin mamasani sili, kil en silang i kin sosong aramas akan.
5 Ieowa kotin song me pung, ap kotin tataki me sapung o morsued.
6 A pan kotin kamoredi ong me doo sang Kot akan liol, o kisiniai, o swepel, o a pan katinge kin irail melimel.
7 Ieowa me pung o a kotin pok ong me pung. Silang i irerong ong me melel o.

12

1 MAING kom kotin sauasa, pwe me lelapok kan malaulaular, o me melel akan me malaulau ren aramas akan.
2 Irail kin lokaia likam, amen amen ong men impa, re lokaiaki lol riapot.
3 Ieowa pan kotin usada kil en au karos me lingkaping o lo, me kin lokaia wei ni aklapalap.
4 Me kin indinda: Lo atail, me kit pan pwai kida, o kil en au at me kit keleki; is at kaun?
5 Ieowa kotin masani: I pan uda, pweki kankangeranger en me luet akan o sangesang en me samama kan: I pan sauasa i, me kin inong iong.

6 Masan en Ieowa me makelekeleta silper, me kamakelekel kidar nan dal pwel en kisiniai pan pak isu.
7 Komui Maing, pan kotin pera irail, o sinsila mon di wet kokolata.
8 Pwe me sapung kan pan totolar wasa karos, ma aramas sued pukat kin kaunda aramas akan.

13

1 MAING arai da kom pan kotin malie ia la? Arai da komui pan kotin karirila silang omui mo i?
2 Arai da i en perki nan lol ai o salo mi nan mongiong i ran karos? Arai da ai imwintiti en kaurur kin ia?
3 Maing ai Kot, kom kotin masan dong ia o sapeng ia. Kom kotin kamaraini mas ai, pwe i ender mela.
4 Pwe ai imwintiti ender inda: I kaloedier i. O me palian ia ender perenki ai pupedier.
5 A i kin liki omui kalangan; mongiong i en peren kida omui kotin sauasa ia. I pan kauleki Ieowa duen a kotin wiawia mau ong ia.

14

1 ME pweipwei o kin indinda nan mongiong i: Sota Kot. Sota katepa 'rail, o arail tiak meid sued; sota amen mia, me kin wia me mau.
2 Ieowa kin irerong aramas akan sang nanlang, pwen masani, ma amen mia, me lolekong o rapaki Kot.
3 A ir karos suedelar o karos sota kon ong, sota me kin wiada me mau, sota amen.
4 Irail karos me kin wiada mesued, sota ar lolekong, o me kin kawela nai aramas akan, lao medi kila, a re sota kin likwir ong Ieowa?
5 I wasa re kin masak, pwe Kot kotikot ren kadaudok en me pung kan.
6 Komail kin kawela inong en me luet; aki Ieowa, me a kin kaporoporeki.
7 O i men, sauas pan Israel en kodo sang nan Sion, o Ieowa en kotin lapwada sapwilim a salidi kan! I me Iakop pan insenemauki o Israel pan pereperenki.

15

1 MAING, is me pan kaukauson nan tanpas omui? Is me pan mimieta pon sapwilim omui dol saraui?
2 Me kin kekeitwei ni makelekel, o me kin wia me pung, o me kin lokaia melel sang nan mongiong;
3 Me sota karaun mal ki lo a, o me sota kin wia mesued ong men imp a;
4 Me kin mamaleki me lokidokilar o, ap kakaki me masak Ieowa kan, o me kin kaula melel, menda ma a suedi ong pein i;
5 Me sota pan piti sang en amen na moni, o me sota pan ale kisakis, pwen kawela me pung amen. Ari, me kin apwali mepukat, sota pan luetala kokolata.

16

1 MAING Kot, kom kotin sinsila ia, pwe i liki komui.
2 Ngai potoan ong Ieowa: Komui ta ai Kaun, sota eu pai, me i asa, pwe komui eta.
3 O I kin indang saraui kan, me kin mi nan sappa: Met akan pwin isou, me I kin pokepoke sang ni mongiong i.
4 A irail me kin idedauen amen, pan lodi ong apwal toto. I sota mauki arail mairong, me doleki nta, de mar arail I sota pan inda.

5 A Ieowa ai pai o ai peren; Komui
kin kolekol ai soso.
6 I diaradar ai pwais en sap kaselel
eu, ei pai kaselel eu, me i
sosokier.
7 I kapinga Ieowa, me kotin
kalolekong ia; pil ni pong
mudilik i kan kin padaki ong
ia.
8 I kin ariri Ieowa ansau karos, pwe
a kotikot ni pali maun i, i ap
sota pan luetala.
9 I me mongiong i kin peren kida, o
ngen i kin popol, pwe pil pali
uduk ai pan moleilei.
10 Pwe kom sota pan kotin mauki,
ngen i en mimieta nan
wasan mela, o kom sota pan
mueid ong, me sapwilim
omui saraui men pan mor
pasang.
11 Kom kin kotin kaasa kin ia al
maur; peren lapalap mi
mon silang omui, o meid
lingan ni pali maun en lim
omui kokolata.

17

1 MAING kom kotin ereki me pung
o kotin mangi ai likwir o
kotin kupura ai kapakap, me
sota kin kowei sang nan kil
en au likam eu.
2 Ai pung en pwili sang re omui, o
kom kotin masan dong me
pung.
3 Kom kotin kasaui mongiong i ni
pong, o komui kotin sosong
ia, ap sota me kom kotin
diar. I inaukidi, me i sota
pan sapung ni ai lokaia.
4 I kin rukila pan masan en silang
omui sang mon tiak en ara-
mas o al en men kamela.
5 Ni ai alialu wei i sota muei sang
nan lip en aluwilu omui, ai
kakawei sota katia sang.
6 I likwiri ong komui, Maing Kot,
kom kotin mangi ia, o ka-
paike dong ia karong omui,
o kotin ereki ai kapakap.
7 Kom kotin kasaleda omui kalan-
gan kapuriamui, pwe pali
maun omui sauas pan ir, me
kin liki komui, ong ir me
palian ir.
8 Sinsila ia dueta por en mas eu, o
kotin pera kin ia mot en lim
omui,
9 Mon me sapung kan, me men
kawe ia la, mon ai imwintiti,
me kin kapil ia pena.
10 Re kin kapiridi mongiong arail;
o sang nan au arail re kin
lokaia aklapalap.
11 Wasa se kin kola ia, re kin
kapil kit pena, mas arail kin
masamasan, pwen kase kit
di ong nan pwel.
12 Dueta laien amen, me inong iong
manga, o dueta laien pul
amen, me wonon nan wasa
rir.
13 Maing, kom kotida, kaloedi
o kanamenokla i; dorela
maur i sang me sapung kan
ki omui kodlas,
14 Sang ren aramas akan ki lim
omui, Maing Ieowa, sang
ren aramas en sappa wet,
me pwais arail ni maur et;
kom kotin kadire kila kaped
arail omui dipiso kan, me
nairail seri ol me toto, o
nairail akan me pan sosoki
luan arail kapwa.
15 A i pan ariri silang omui ni ai
pung, o i pan medikila mom
omui ni ai pan pirida.

18

1 I KIN pok ong komui Maing, ai kel.
2 Ieowa ai paip, ai kel, ai saundor ai
Kot, ai paipalap, me i kin liki,
pere pa i, menkamaur pa i o
sile pa i!
3 I kin ngidingid ong Ieowa, me
kaping en ko ong, o i pan
dorela sang ai imwintiti kan.
4 I lodi onger sal en mela kan, o pi-
lap en Pileam akan kamasak
ia er.
5 Sal en wasan mela kol ia dier, o sal
en mela kaloe ia dier.

6 Ni ai masak i likwir ong Ieowa
o weriwer ong ai Kot; I ap
kotin ereki ngil ai sang nan
tanpas a, o ai likwir lel ong
karong a kan.
7 Sappa rerer o mokidedar, o pason
en nana kan ititekok o rerer,
ni a kotin ongiongidar.
8 Atiniai koda sang nan silang i, o
kisiniai kelail sang nan au a,
ap kareda liol.
9 O a kotikidier nanlang o kotidido,
o rotorot impan aluwilu a
kan.
10 O a kotikot pon Kerup amen o
kotin pirwei, o a kotin dake
pa en ang.
11 Tanpas a im pwal iei rotorot, o
katau laud, o tapok rotorot,
kapil pena i.
12 Lingan me mi mo a, kamueit
pasang tapok kan iang akel o
liol.
13 O Ieowa kotin wiadar nansapwe
nanlang, o me Lapalapia
kotin poronelar kapit i iang
akel o liol.
14 A kotin kasik wei sapwilim a
kanang en kasik katieu, o
kotin kamueit irail pasang.
A kotin wiadar liol toto o ka-
masak irail adar.
15 Al en pil akan ap sansaladar, o
pason en sappa weiweidar
ki ar ongiong Maing, mon
ang en silang omui.
16 A kotikidier lim a sang nan wasa
ileile, a kotin kol ia di o
kotin api ia dar sang nan pil
kalaimun akan.
17 A kotin dore ia la sang ai imwin-
titi kelail akan, sang ir, me
kailong kin ia, ir me i sota
itar ong.
18 Irail kaloe ia dier ni ai ran apwal,
a Ieowa kotin wialar sauas
pa i.
19 O a kotin kalua ia wasan saladok,
a kotin kamaio ia da, aki a
kotin kupukupura ia.
20 Ieowa kin kotin sauasa ia duen ai
pung, a kotin katingi ong ia
duen makelekel en pa i kan.
21 Pwe i kin weweid nani al en Ie-
owa, o i sota kin katiwo ong
ai Kot.
22 Pwe a masan akan mi mo i, o i
sota pan kase sang ia a ku-
soned akan.
23 Pwe ngai unsokalar mon silang i
o suedeki ai sapung.
24 O Ieowa kotin katingi ong
ia duen ai pung, o duen
makelekel en pa i kan mon
silang i.
25 Komui me kalangan ong me
mau kan, o lelapok ong me
lelapok kan,
26 O makelekel ren me makelekel
akan, o sapung ren me sa-
pung kan.
27 Pwe kom kin kotin dorela ara-
mas luet akan, ap kadukiedi
mas en me aklapalap akan.
28 Pwe kom kin kotin kamaraini ai
lamp, Ieowa ai Kot kin ka-
maraini ai rotorot.
29 Pwe ni ai iang komui i kak
kaloedi karis en saunpei
kan, o ni ai iang ai Kot, i kak
luswei pon kel takai.
30 Al en Kot me unsokala; masan en
Ieowa me makelekel. I pere
pan karos, me liki i.
31 Pwe ia amen Kot impan Ieowa,
de ia paip eu impan atail
Kot?
32 Iei Kot, me kotin aude kin ia
manaman, o kaunsokala al
ai.
33 A kin kotin wiai ong nä i kan
dueta nä en tia, o kotin kas-
apwil ia dang wasa ileile.
34 A kotin padaki ong pa i kan
tiak en mauin o, pwen kak
ong kaonopada kasik katieu
mata.
35 Kom kotiki ong ia pere pan maur
omui, o lim omui pali maun
kamana ia da, o omui opam-
pap me kasapwil ia da.

36 Kom kotin kaonopadar al, me i
pan weweid ia, pwe nä i kan
ender krisedi.
37 I pan tang wong ai imwintiti kan
o kono irail edi, o i sota pan
puredo, lao karos lodier.
38 I pan kamor irail pasang, re sota
pan kak palian ia, o re pan
pupedi ong pan nä i kan.
39 Kom kak kamana kin ia omui
manaman ong ni pei; Kom
kak kasedi ong pan nä i kan
karos me palian ia.
40 Kom kin kotin kaloedi ong
ia ai imwintiti kan, pwen
kawela, me kailong kin ia.
41 Re kin likelikwir, a sota sauas
parail ren Ieowa, a sota
kotin sapeng ir.
42 I pan suk irail pasang dueta pwel
par nan kisiniang; i pan kase
ir ala dueta pwel samin sang
nani al o.
43 Kom kin kotin dore ia sang ren
akamai en aramas, o kom
kotin kasapwil ia dang men
liki kan; o wei eu me i sasa
kin upa ong ia.
44 Ni ar ronger, re peiki ong ia er, o
nain men wai kan peikiong
ia ni lingkaping.
45 Nain men wai kan poridier o
rerer o pwarado sang nan ar
im kalaimun akan.
46 Ieowa kotin ieias; kaping ong ai
paipalap; o kaping ong Kot
ai saundor.
47 Kot me kotin depuk ong ai
imwintiti kan, o a kotin
kaloedi ong ia ai imwintiti
kan;
48 Kom kotin dore ia la sang ai
imwintiti kan, o kom kotin
kasapwil ia dang ir, me
palian ia. Kom kin kotin
sauasa ia ong me morsued
ong ia.
49 I me i men danke komui, Maing
Ieowa, nan pung en men
liki kan o kauleki duen mar
omui,
50 Komui me kotin kamaurada
melel sapwilim a nanmarki
o a kotin sauasa mau sap-
wilim a Dawid keiedier o
kadaudok a kokolata.

19

1 LANG pokon kin kasokasoi duen
lingan en Kot o aude pan
lang kin katitiki dodok en
lim a kan.
2 Ran eu kin kasokasoi ong eu ran
o pong eu kin padaki ong eu
pong.
3 Sota kaparok o sota lepen lokaia,
ari so, ngil a kin peido.
4 O a loua padak lel ong sap karos,
o a kaparok lel imwin sappa.
A kotin wiai ong katipin im
pwal eu pan lang;
5 O a kin pedoi sang nan a pera
dueta ol kamod amen, o kin
pereperen dueta ol kamod
amen ni a tangwei pon al o.
6 A dakada ni eu imwin lang ap tan-
galang imwin teio, o sota me
kak rir sang mon karakar a.
7 Kapung en Ieowa me unsok o
kin kainsenemauiala ngen
en aramas akan. Kadede
en Ieowa me melel o kin
kalolekongla me lolepon.
8 Kusoned en Ieowa me pung o
kin kaperenda mongiong en
aramas. Kusoned en Ieowa
me makelekel o kamaraini-
ada mas en aramas.
9 Lomwin Ieowa me min o kin due-
dueta. Masan en Ieowa kan
me melel, o pung kaualap.
10 Irail me kasampwal sang kold o
kold lingan toto, o iau sang
onik o onik kasampwal.
11 Ir me pil kin katamanda sap-
wilim omui ladu, o me kin
kapwai ir ada, ar kating me
lapalap.
12 Is me kak asa duen toto en a
sapung? Kom kotin lapwada
dip ai me rir akan.
13 Pil perewei sang sapwilim omui
ladu me aklapalap, pwe ren

der kaloe ia di, i ap pan pungala, o pan makelekel sang dip lapalap kokolata.
14 Kom kotin kupura kaparok en au ai o lokolokaia en mongiong i mo ’mui, Ieowa ai paipalap o ai saundor.

20

1 IEOWA en kotin mangi om kapakap ni ran apwal o; mar en Kot en Iakop en pera uk!
2 A en kotin porone dong uk sauas pam sang nan tanpas saraui o kamana uk ada sang nan Sion.
3 A en kotin kupura om mairong karos, o om mairong isis en konkon re a. Sela.
4 A en kotiki ong uk, me mongiong om anane, o kotin kapaiada om inong karos.
5 Se pan ngisingiski omui sauasa kit, o ni mar en atail Kot kit pan kida at plak. Ieowa en kotin kapwaiada om poekipoek karos!
6 I ap asaer, me Ieowa kin kotin dorela sapwilim a me keiedier, o a pan mangi i sang nan sapwilim a lang saraui, lim a pali maun kin sauasa kaualap.
7 Mo kan kin kaporoporeki war o os akan; a kit kin keleki mar en Ieowa atail Kot.
8 Irail lodier o pupedier, a kit uda o kasinenda.
9 Maing kom kotin sauasa nanmarki o, o kotin mangi at likwir ong komui!

21

1 MAING Ieowa, nanmarki o kin peren kida omui manaman, o a polauleki melel omui sauasa i!
2 Kom kotiki ong i, me mongiong i inong iong, o kom sota kin sopeiwei sang, me kilin aua poekipoki. Sela.
3 Pwe kom kin wudokedi ong poa me mau kan; kom kotin kalisorop kidi i nin kold kasampwal eu.
4 A kin poeki re omui maur, komui ap kotiki ong i maur warai kokolata.
5 A lingan me lapalap ki omui kotin sauasa i. Kom kin kotin kapwataki i manaman o lingan.
6 Kom kotin kasapwilada i, pwen wia kamau men kokolata; kom kaperenda i mon silang omui.
7 Pwe nanmarki kin liki Ieowa, o a pan dadaurata ki kalangan en me lapalapia.
8 Lim omui pan diar omui imwintiti kan karos, o lim omui maun pan diar me kailong kin komui.
9 Kom pan wia kin ir ala stop en kisiniai eu, ni omui pan kotin pwarado. Ieowa pan kotin kawe ir ala ni a ongiong, o kisiniai pan kang ir ala.
10 Kom pan kotin karosela kadaudok arail sang nan sappa, o wa ’rail sang nan pung en aramas akan.
11 Pwe irail inau kidar, me re pan wia sued ong komui a re sota pan itar ong.
12 Pwe komui pan kotin kasaloe ir ada, pwe ren tang; kom pan kotin padok wong ir omui sal en kasik katieu.
13 Maing kom kotida ni omui rosong kit ap kauleki o kapinga omui manaman.

22

1 A I Kot, ai Kot da me komui likidmalie kin ia la? I likelikwir, a sauas pa i me doo.
2 Ai Kot, nin ran i kin likwir, a kom sota kin sapeng, o ni pong i pil sota kin nenenla.
3 Ari so, komui ta me saraui, komui me kotikot pan kaul en kaping en Israel.

4 Sam at akan liki komui, o ni ar liki,
kom kotin sauasa irail er.
5 Irail likwir ong komui, rap dore-
lar, re liki komui, rap sota
namenokala.
6 A ngai dueta kamatol amen, a
kaidin ol amen, me aramas
akan kin lalaue o mamaleki.
7 Karos me kilang ia, kin lalaue, ia,
sara pasang au arail o tue-
tuäl mong arail:
8 A kin liki Ieowa, i en dorela i, o ka-
maioda i, pwe a kin kupura
i.
9 Pwe komui kotin kaipwi ia sang
nan kaped en in ai; komui ta,
me i liki sang ni ansaun ai mi
ni maramaran in ai.
10 Sang nan kaped en in ai i loki-
dokilang komui; komui ta ai
Kot sang ni ansaun ai mi pon
kopan in ai.
11 Kom der kotin doo sang ia, pwe
ansaun kalokolok korendor,
ap solar sauas pa i.
12 Kau ol kalaimun kan kapil ia pe-
naer, o kau ol en Pasan kele
ia pena.
13 Irail sara dong ia dueta laien
weriwer o laualo amen.
14 Ngai wudokilar dueta pil, ai
kokon akan karos muei
pasanger, o mongiong i pei
pasanger nan kaped i dueta
wi.
15 Ai kelail ngalangal lar dueta
diper en dal eu, o lo i
pasadang pan ngatangat ai,
o komui kin wia kin ia me
melar amen.
16 Pwe kidi kan kapil ia pena, o
pwin aramas sued eu kele ia
pena, irail kapore pasang pa
i o nä i kat.
17 I kak wadok kokon ai kan karos;
a irail kin kilekilang ap
peren kida.
18 Re kin nek pasang ai likau kan
nan pung arail, o re dorop-
weki ai likau pup.
19 A komui Maing ender doo sang
ia! Ai kel madangdo o
sauasa ia!
20 Dorela maur i sang kodlas, pwe
me ta ieu, o sang nan kel en
kidi!
21 Sauasa ia sang nan au en laien,
o dore ia la sang ose en man
laualo!
22 I pan padaki ong ri ai kan duen
mar omui, o i pan kapinga
komui nan momodisou.
23 Kapinga Ieowa komail me masak
i, o kadaudok en Iakop en
kalinganada i, o wan Israel
karos masak i.
24 Pwe a sota kotin mamaleki de
suedeki me luet akan; o a
sota kotin karirila silang i
sang irail; o ni a likwir ong i,
a kotin erekier.
25 I pan kapinga komui nan mo-
modisou kalaimun; i pan
kapwaiada ai inau mon ir
me lan i.
26 Me luet akan en manga o
medila, o me idok Ieowa,
pan kapinga i; ngen omail
pan memaureta kokolata.
27 Ni imwin sap karos re pan
tamanda Ieowa, ap wuki
ong i, o di en men liki karos
pan kaudoki ong i.
28 Pwe wein Ieowa, o a kotin
kaunda men liki kan.
29 Me wi kan karos nin sappa pan
mangamanga o kelepuki;
karos, me pan wiala pwel
o sota kak kolekol maur ar,
pan pongi i.
30 Kadaudok eu mia, me pan papa i,
re pan padaki ong seri o seri
en seri kan duen Ieowa.
31 Re pan pwarado o padaki ong
aramas akan, me pan ipwidi
mur duen a pung, o duen me
a kotin wiadar.

23

1 IEOWA sile pa i, i sota pan anane
meakot.
2 A kotin kamanga ia nan mos kase-
lel o kalua ia wong ni pil
lamelamur.
3 A kotin kamanada ngen i, a kalua
ia pon al pung pweki mar a.

4 I lao weid nan mot en mela, i sota
pan masak mesued kot, pwe
kom kotin ieiang ia, omui
irar o lepin saipali kamait ia
la.
5 Kom kotin kaonop dang ia tepel
eu salong ai imwintiti kan.
Kom kotin keiekidi mong ai
le, o ai dal kin wudewudok.
6 Pai o kalangan pan idauen ia
arain ai maur, o i pan mimi-
eta nan tanpas en Ieowa
kokolata.

24

1 SAPWILIM en Ieowa sappa o au-
depa kan, sap o meakaros
me kauson poa.
2 Pwe a kotin pasonedier ni kailan
madau, o a kotin wiadar pon
pil akan.
3 Is me pan kodalang pon dol en
Ieowa? O is me pan kak uda
ni mol en Ieowa saraui?
4 Me pa a kan sota sapung o mon-
giong i makelekel; me sota
kin mauki padak sapung, o
me sota kin kaula likam.
5 I me pan kamaula ren Ieowa, o
a pan pung kila ren Kot a
saunkamaur.
6 I kainok, me kin peiki ong Kot, me
kin rapaki silang omui, Kot
en Iakop. Sela.
7 Komail ritingada wanim laud o
langada wanim nin sappa,
pwe Nammarki lingan en
kotilong!
8 Is Nanmarki lingan men et? I
Ieowa roson o manaman, Ie-
owa me rasong nan mauin.
9 Komail ritingada wanim laud o
langada wanim nin sappa,
pwe Nanmarki lingan en
kotilong!
10 Is Nanmarki lingan men et? I
Ieowa Sepaot; I Nanmarki
lingan. Sela.

25

1 MAING, i kin inong iong komui.
2 Ai Kot, i liki komui, sauasa ia, pwe
i ender sarodi, o ai imwintiti
kan ender peren kida.
3 Pwe karos me liki komui, sota pan
sarodi, a me pan muei sang
komui pan sarodi.
4 Maing, kom kotin kasale ong ia
al omui kan, o kotin padaki
ong ia omui tiak kan;
5 Kalua ia ni omui melel o
kalolekong ia! Pwe komui ta
ai Kot, me kin sausa ia, ran
karos, i kin auiaui komui.
6 Maing, kom kotin tamanda omui
kalangan o omui kapunglol,
me tapidar mon kaua.
7 Re der kotin kupura dip en ai tik-
itik o ai sopeik; a kupura ia
ni ar kapunglol o kalangan!
Maing Ieowa.
8 Ieowa me mau o lelapok, i me a
kotin padaki ong me dipan
akan pon al o.
9 A kin kalua pung me luet akan, o
a kotin padaki ong me luet
akan al a.
10 Al en Ieowa kan me dir en kalan-
gan o melel ong ir, me kin
kolekol a inau o masan akan.
11 Maing, kom kotin maki ong ia
ai sapung kan me lapalap,
pweki mar omui.
12 Is ol, me kin lan Ieowa? A pan
kotin padaki ong i duen al o,
me a en pilada.
13 Ngen e pan mi wasa mau o kau-
daudok a pan aneki sap o.
14 Ieowa kompoke pan me kin lan
i, a pan kotin padaki ong i
duen a inau.
15 Mas ai kin ariri Ieowa ansau
karos, pwe a pan kotin lap-
wada nä i kat sang nan in-
sar.
16 Kom kotin masan dong ia o maki
ong ia, pwe ngai sapoupou o
luet.
17 Masak en mongiong i lalaudalar;
kotin kalua ia sang nan ai
apwal akan!

18 Kom kotin mangi ai luet o ai
kankangeranger, o kotin
maki ong ia dip ai kan karos!
19 Kom kotin mangi duen ai imwin-
titi kan, pwe re me toto, o
re kin kailong kin ia ni ar
aklapalap.
20 Kom kotin sinsila ai maur o dore
ia la, kom kotin apwali ia,
pwe i der namenokala, pwe
i kin liki komui.
21 Melel o pung en sinsila ia, pwe i
auiaui komui.
22 Maing Kot, kom kotin dorela Is-
rael sang nan ar apwal akan
karos!

26

1 IEOWA kom kotin sauasa ia, pwe i
kekeit wei ni melel. I kin liki
Ieowa, i sota pan luetala.
2 Maing kom kotin kasaui ia
da o kasongesong ia, o
kamakelekele mudilik i kan
o mongiong i.
3 Pwe i asa duen omui kalangan, o
i kin weweid ni omui melel.
4 I sota kin mondi ren aramas
aklapalap akan, o i sota kin
waroki ong me morsued
akan.
5 I kin tataki pokon en mesued
akan, o i sota kin mondi ren
me sapung kan.
6 I omiomi ki makelekel o i kin
pok ong sapwilim omui pei
saraui, Maing, Ieowa,
7 Wasa i pan kapikapinga, ngil
laudeta o padak duen omui
manaman akan karos.
8 Maing Ieowa, i kin pok ong wasan
tanpas omui, o wasan ar lin-
gan.
9 Kom der kotin kasapoke ia la
iangaki me dipan akan, de
maur i iangaki me kamela
aramas akan.
10 Pwe pa arail me dir en morsued
o re ki men ale kisakis.
11 A ngai kin weweid ni makelekel.
Dore ia la o kotin maki ong
ia!
12 Nä i kin aluwei pung. I pan
kapinga Ieowa nan momod-
isou kan.

27

1 IEOWA kamarain pa i o kamaur
pa i, is me i en masak? Ieowa
kel pan maur i, is me i en
lomwinki?
2 Ma mesued akan pan tanga dong
ia, pwen kawela uduk ai
o ai imwintiti kan, re pan
dipikelekel o pupedi.
3 Ma pwin saunpei pan kapil ia
pena, i sota pan masap-
wekada, o ma mauin pan
wiaui ong ia, i pan liki i.
4 Iet eta, me i inong iong o men
poeki ren Ieowa, i en mimi-
eta nan tanpas en Ieowa
arain ai maur, pwen kileki-
lang saraui kaselel en Ieowa
kan, o ududial sapwilim a
im en kaudok.
5 Pwe ni ansau apwal a kotin sinsila
ia nan tanpas a im pwal. A
pan kotin karuk ia la nan
tanpas a im likau, o kotin
kau ia da pon paip eu.
6 A pan kotin kasapwil ia dang
pon ai imwintiti kan, me
kapil ia pena; i ap pan wiada
mairong en kaping nan tan-
pas a im pwal, i pan kaul o
kaping ong Ieowa.
7 Maing, kom kotin ereki ngil ai, ma
i pan likwir ong komui, kom
kotin maki ong ia o mangi ia.
8 Mongiong i kin kataman kin ko-
mui omui masan: Komail
rapa kin ia! I me i pil kin
rapaki silang omui. Maing
Ieowa!
9 Der karir sang silang omui mo i,
o der kasapokela sapwilim
omui ladu ni omui ongiong;
pwe komui me sauas pa i.
Kom der kotin kase ia la, o
ender muei sang i, Kot ai
saunkamaur.

10 Pwe sam ai in ai likidmalie ia
la; a Ieowa kotin sapwilim
anekin ia la.
11 Maing, kom kotin kasale ong ia
sapwilim omui al o kalua
ia nani al pung pweki ai
imwintiti kan.
12 Kom der kotin mueid ong ai
imwintiti kan en kaloe ia
di; pwe saunkadede likam
palian ia, o re wia sapung
ong ia so masak.
13 Ari so, i asa, me i pan ududial
kalangan en Ieowa nan sap
en me memaur akan.
14 Auiaui Ieowa! Der masak, o
mongiong om ender masak,
o auiaui Ieowa!

28

1 MAING, ai paipalap, i lao likwir
wong komui, kom der kotin
sapaimokid, pwe ma re pan
sapaimokid, i pan dueta ir,
me pan lokidokila nan por o.
2 Kom kotin mangi ngil en ai
ngidingid, i lao likwir wong
komui, i lao kapa wong pa i
kat mol omui saraui.
3 Re der kotin kasapoke ia la ian-
gaki me sapung kan, iangaki
me wia sued, me kin lokaia
kaselel ong men impa, ap
lamelame sued nan mon-
giong arail.
4 Kotin depuk ong ir duen ar dodok
o duen ar tiak sued; kotiki
ong ir duen dodok en pa
arail; katingi ong ir duen ar
wiawia.
5 Pwe re sota insenoki dodok en
Ieowa de wiawia en lim a
kan; i me a pan kotin kawe
ir ala, a sota kauada.
6 Kaping ong Ieowa, pwe a kotin
erekier ngil en ai ngidingid.
7 Ieowa kel pa i o pere pa i, mon-
giong i kin liki i, o sauas pa i
mia. Mongiong i liki i o i pan
danke i ki ai kaul.
8 Ieowa kele parail; i me manaman
ong sauasa sapwilim a me
keidier.
9 Kotin sauasa sapwilim omui ara-
mas akan o kotin kamauiala
sapwilim omui soso, o kotin
kamanga ir o apwali irail
ada kokolata!

29

1 KOMAIL lapalap akan, wa dong
Ieowa, wa dong Ieowa wau
o manaman!
2 Wa dong Ieowa wau en mar a,
pongi Ieowa ni omail kap-
wat saraui!
3 Kapiti en Ieowa mi pon pil akan;
Kot en lingan kin wiada
nansapwe, iei Ieowa en pil
kalaimun akan.
4 Kapiti en Ieowa me manaman,
kapiti en Ieowa me lingan.
5 Kapiti en Ieowa kin katip pasang
seder akan; Ieowa kin kotin
katip pasang seder akan en
Lipanon.
6 A kin kotin kalukalus irail dueta
kau pul amen, Lipanon
o Sirion dueta kau pul ol
amen.
7 Kapiti en Ieowa kin luswei dueta
umpul en kisiniai.
8 Kapiti en Ieowa kin kamoki-
dada sap tan; Ieowa kotin
kamokidada sap tan en
Kades.
9 Kapiti en Ieowa kin kamokidada
tia kan o kakilesauiada nana
kan, o nan tanpas a im en
kaudok karos kin kapinga i.
10 Ieowa kotikot pon pil akan o
Ieowa pan Nanmarki koko-
lata.
11 Ieowa pan kamanada sapwilim
a aramas akan; Ieowa pan
kotin kamaui sapwilim a
aramas akan ki popol.

30

1 I kapinga komui Maing, pwe ko-
mui me kotin kasapwil ia
dar, o sota mueid ong ai
imwintiti kan ren peren kin
ia da.

2 Ieowa, ai Kot, i likwir wong komui, komui ap kotin kakel ia dar.
3 Maing, kom kotin kalua ngen i sang nan wasan mela. Kom kotin dore ia lar ni ansau me irail lokidokila nan pweleko.
4 Komail lelapok kan en kapinga Ieowa, o kapinga mar a lingan!
5 Pwe a ongiong kin marep ta ieu, a a mak arain maur en aramas amen; nin sautik re kin sangesang, a ni mansang ngisingis.
6 A ngai inda ni ai ansau mau: I sota pan lodi kokolata.
7 Maing, ni omui kalangan, kom kotin katengedi ai dol, a ni ansau me re karuki sang mo i silang omui, i masapwekadar.
8 I likwir wong komui Maing, o i ngidingideki ong Kaun.
9 Da kadepa en nt' ai, i lao kodila nan por o? Pwel par pan kak kapinga komui, o kapakaparok duen omui kalangan?
10 Maing Ieowa, re kotin mangi ia o kotin maki ong ia; Ieowa sauas pa i.
11 Kom kotin kawukila ai insensued ong ngisingis; kom koti ki sanger ai tuken likau, ap id kalikauwi ia dar popol.
12 Pwe ngen i en kauli ong komui, a ender nenenla. Maing ai Kot, i pan kapinga komui kokolata.

31

1 MAING, i liki komui, kom kotin ieiang ia, pwe i ender namenokala kokolata; dore kin ia la duen omui pung.
2 Kapaikidi dong ia karong ar akan, madang sauasa ia! Kom kotin wiala ai paipalap roson, o kele pa i, pwen sauasa ia!
3 Pwe komui ai paip, o ai kel. Kom kotin kalua ia pweki mar omui.
4 Kom kotin api ia sang nan insar, me re wiai ong ia, pwe komui kele pa i.
5 I kakaliki ong komui ngen i; kom kotin dore ia la, komui Maing Kot melel.
6 I suedeki me kin kaporoporeki dikedik en ani mal akan, a i liki Ieowa.
7 I pan pereperen o polauleki omui kalangan, pwe komui me kotin mangi ai luet, o kotin kupura ngen i ni ansau apwal.
8 O re der mueid ong ai imwintiti, ren kaloe ia di. Kom kotin kasone nä i kat nan wasa salatok.
9 Ieowa, kom kotin maki ong ia, pwe i masak; mas ai suedelar ki ai mamauk, pil dueta ngen i o pali war ai.
10 Pwe maur i luet kilar ai insensued, o ai par akan malaulaular ki ai sangesang, ai kelail tikitikelar pweki dip ai, o kokon ai kan luetalar.
11 Ai imwintiti kan karos lalaue ia, o i wialar kanamenok pan men imp ai kan, o kamasak pan sau i kan; me kilang ia nani al o, kin tangwei sang ia.
12 Aramas monoke ia lar dueta me melar amen; ngai rasong dal eu, me mor pasang.
13 Pwe i ronger duen me toto kin puserokiong ia; men kamasak kapil ia pena; re kin kapung pena duen ngai, pwen kame ia la.
14 A i kin kaporoporeki komui Maing, i ap inda: Komui ta ai Kot!
15 Ai ansau mi nan lim omui, dore ia sang nan pa en ai imwintiti kan o sang me kin pakipaki ia.

16 Kamarainiki sapwilim omui
ladu silang omui, dore ia
ki omui, dore ia ki omui
kalangan.
17 Maing, kom der kotin mueid ong,
i en soredi; pwe i likwiri
wong komui. Me sapung
kan en soredi, pwe irail en
nenenla nan wasan mela.
18 Kil en au en me likam akan en
nenenla, irail, me lalaue me
pung kan ni laumaum, o ak-
lapalap, o kaurur.
19 Meid laud omui kalangan, me
kom kotin nekinekid ong me
lan komui kan, o me kom kin
kasale ong ir, me liki komui
sansal mon aramas akan.
20 Kom kin kotin karir ir ala re
omui sang karos, me kailong
kin ir; kom kin kadupal ir
edi sang mon lo akamai.
21 Kapinga ong Ieowa, me kotin
kalangan laud ong ia nan
kanim tengeteng eu.
22 Pwe ni ai peikasal i indindar: I
lokidokilar sang mon silang
ar. Ari so, kom kotin ereki
ngil en ai ngidingid, ni ai po-
toan werwiwer ong komui.
23 Komail sapwilim a saraui kan
karos, pok ong Ieowa! Ie-
owa kin kotin sinsila me po-
son akan, ap depuk ong ir
melel, me aklapalap akan.
24 Komail karos me kaporoporeki
Ieowa, en kelail o der
masak!

32

1 MEID pai, me dip arail lapwadar,
o me ar sapung pwaipwai-
dier!
2 Aramas meid pai, me Ieowa solar
pan kapokoki ong dip ar, me
sota likam nan mongiong ar.
3 Pwe ni ai men okila, kokon ai kan
ap susueda kilar ai sange-
sang ran karos.
4 Pwe lim omui katoutou ia nin
ran o ni pong, o ai kelail
mongedier, dueta ni ansau
en karakar. Sela.
5 I me i weokadang komui dip ai
kan, o sota okila ai sapung
kan. Ngai indinda: I pan
weokadang Ieowa ai katiwo
kan; komui ap kotin maki
ong ia sued en dip ai. Sela.
6 I me saraui kan karos pan potoan
kapakap ong komui arain
ansau me komui kak di-
arokada. Lapake kalaimun
pan wiaui, a a sota pan lel
ong ir.
7 Komui me pere pa i, kom pan
kotin perawei sang ia men
kamasak, i ap pan dorela o
kapinga ni peren. Sela.
8 I pan padaki ong uk o kasale ong
uk al o, me koe en weweid
ia; I pan kalua kin uk por en
mas ai.
9 Komail der dueta os de as amen
me sota ar madamadaua,
me mau ong, kisin mata en
ko ong au arail, a ma so, re
sota pan duki ong uk.
10 Me sapung o kin lodi ong song
en madak toto, a me kaporo-
poreki Ieowa, kalangan en
Ieowa pan kapil pena i.
11 Polauleki Ieowa, o pereperen
komail me pung kan, o
kapikapinga komail karos
me lelapok melel akan.

33

1 KOMAIL me pung kan polauleki
Ieowa, me lelapok kan en
kapinga i.
2 Danke Ieowa o kapikapinga ki
men kasang o kaule ki ong i
sal en arp eisok.
3 Kauleki ong i kaul kap pot, komail
kanai ong arp o ngil!
4 Pwe masan en Ieowa me inen o a
wiawia kan karos melel.
5 A kin kotin pok ong me pung
o melel, sappa direki kalan-
gan en Ieowa.

6 Nanlang wiaui kida masan en Ieowa o audepan a karos ki
ngen en silang i.
7 A kotin kolekol pena pil en madau
dueta nan dal eu, o a kotin
nekidala ad akan nan wasa
rir.
8 Sappa karos en lan Ieowa o karos
me kaukauson nan sappa en
wauneki i.
9 Pwe ma a kotin masanta, ap pan
wiaui, o ma a kotin pan-
gokada, ap pan miela.
10 Ieowa kin kotin kawela kapung
en men liki kan, o a kin
kawukila madamadaua en
wei kan.
11 A me Ieowa kileledier, pan due-
dueta, o me a kotin kupu-
rada, pan kokolata.
12 Meid pai wei o, me Ieowa ar Kot,
o wei, me a kotin piladang a
soso.
13 Ieowa kin kotin irerong aramas
akan karos sang nanlang.
14 A kotin irerong karos, me kauson
sappa sang mol a tengeteng.
15 A kotin wiadar mongiong arail
karos, o a kotin mangi ar
wiawia kan karos.
16 Nanmarki amen sota pan pwai
kida a karis toto, o ol komad
amen sota pan dore kila a
kelail.
17 Os akan pil sota kak sauasa ekis
o a kelail melel sota kadepa.
18 Kilang, silang en Ieowa kin
irerong ong me lan i, o me
kaporoporeki a kalangan.
19 Pwen kapit ir ala sang ni mela
o katekatungole ni ansau en
lek.
20 Ngen atail kin auiaui Ieowa, i me
sauas patail o pere patail.
21 Pwe mongiong atail kin peren
kida i, pwe kitail kin liki mar
a saraui.
22 Maing, Ieowa, omui kalangan
en mi po at duen at kaporo-
poreki komui.

34

1 I PAN kapinga Ieowa ansau karos;
au ai pan kapinga i kokolata.
2 Ngen i en suaiki Ieowa, me luet
akan pan rong, ap peren
kida.
3 Komail iang ia kapinga Ieowa,
pwe kitail en wiaki eu,
kalangada mar a.
4 Ni ai rapaki Ieowa, a kotin sapeng
ia, o dore ia la sang nan ai
masak karos.
5 Me kin ariri i, pan kakelada, o mas
arail sota pan namenokala.
6 Ol luet men et lao likwir, Ieowa ap
kotin erekier o dorela i sang
nan a apwal akan karos.
7 Toulang en Ieowa kotikot ren me
lan i o kotin sauasa ir.
8 Komail song o kilang duen kalan-
gan en Ieowa! Meid pai, me
liki i!
9 Lan Ieowa sapwilim a saraui kan!
Pwe me kin lan i, sota pan
anane meakot.
10 Laien pulepul akan lekila o men
mangada, a me kin rapaki
Ieowa, sota pan anane
meakot.
11 Sama ko, komail kodo re i, rong
ia, i pan padaki ong komail
duen lan Ieowa:
12 Is me inong iong maur warai, o is
me mauki ran kaselel akan?
13 Pere sang mesued lo om o kilin
au om, pwe re der kotaue.
14 A muei sang mesued, ap wiada
me mau, rapaki popol ap
dadaurata.
15 Silang en Ieowa mamangi me
pung kan, o karonga ereki ar
likwir;
16 A silang en Ieowa kin palian ir,
me kin wia mesued, pwen
kawe ir ala sang nan sappa.
17 Irail kin likwir, Ieowa ap kotin
mangi ir o kotin sauasa ir
sang ni ar apwal akan karos.
18 Ieowa koren iong ir, me mon-
giong arail arail olar, o kotin
sauasa ir, me ngen arail olar.

19 Kalokolok toto lel ong me pung
kan, a Ieowa kin kotin
sauasa ir sang nan mepukat
karos.
20 A kotin sinsila kokon akan karos,
pwe eu ender tip pasang.
21 Me sued kot pan kamela mo
doo sang Kot akan, o me kin
kailonki me pung kan, pan
kalokolok.
22 Ieowa kin kotin dorela ngen en
sapwilim a ladu kan, o karos
me liki i sota pan kalokolok.

35

1 MAING, kom kotin pei ong ir, me
kin pei ong ia; o kotin palian
ong ir, me kin u ong ia.
2 Re kotin ale pere o tatan mauin ap
kotida, pwen sauasa ia.
3 Ngapekida katieu sauasa ia ong ai
imwintiti kan. Kotin masan
dong ngen i: Ngai sauas
pam!
4 Me men kame ia la, en na-
menokala o kankaururala;
o me men wia sued ong ia,
en pure wei o sarodi.
5 Ren wiala dueta dip en kisin war
akan mon kisiniang, o toun-
lang en Ieowa sikin irail wei.
6 Al arail en rotorotala o kitentel
la, o tounlang en Ieowa en
kotin pakipaki irail.
7 Pwe re insensara ia, pwen kame
ia la, ap sota karepa, o re wia
por ong ia, a sota karepa.
8 A en seseinlek lodi ong kalokolok;
o insar me a wiadar, pein i
en lodi ong; o mela en lel ong
i wasa o.
9 A ngen i en perenki Ieowa o po-
lauleki a kotin sauasa ia.
10 Kokon ai kan karos pan inda:
Maing, is me rasong komui?
Pwe kom kotin sauasa me
luet o ong me a sota itar ong,
o kom kotin sauasa me luet o
samama ong me lolap akan.
11 Saunkadede likam kai u ong ia,
kalelapok re i, me i sota asa
due.
12 Re kin depukki me mau me sued,
pwen kainsensuede kin ia.
13 A ngai, ni ar somau, i puri ong
nan tuk en likau, o kaloke
pein ngai ni ai kaisesol, o
kapakap sang mongion i.
14 Ngai wiai ong ir dueta ong kom-
poke pa i o udan ri ai; ngai
insensued dueta amen, me
kin loleitki in a.
15 A irail peren kida ai sikilikel
o pokon pena. Men lalaue
pokon penang ia o song en
aramas, me i sasa, kin lalaue
ia ansau karos.
16 Re ngi tete ong ia, irail, me kin
sansalmau o lalaue pweki
kisin manga.
17 Maing, arai da, me kom pan
kotin masani mepukat?
Dorela ngen i sang arail
mesued, o maur ta ieu sang
laien pulepul akan.
18 I pan kapinga komui nan mo-
modisou laud, o nan pung
en aramas toto i pan danke
komui.
19 Der mueid ong ai imwintiti nin
sokarepa, ren peren kin ia,
o me kin kailong kin ia nin
sokarepa, ren der lalaue ia
ki mas arail.
20 Pwe ar lokaia sota kin
kareda popol, o re kin
madamadaua, en dipi ong
me lelapok kan nan sap o.
21 O re sar pasang au arail ong ia in-
dada: Io io, pein kit kilanger.
22 Maing, kom kotin mangi
mepukat, kom der kotin
nenenla, Maing, kom der
doo sang ia!
23 Kotin opala wasa o kipada, pwen
kapung ia la o ai dodok, ai
Kot o ai Kaun.
24 Maing, ai Kot, kotin kapung ia
la duen omui pung, pwe ren
der peren kin ia.
25 Der mueid ong, ren inda nan
mongiong arail: Io, io, i me
se men! Der mueid ong, ren
inda: Kitail katalalar i.

26 Irail karos, me peren kida ai apwal akan, en namenokala o kankaurura la, ir me poponmaso ong ia, en likau kida namenok o kankaurur.
27 Irail me kin peren kida ai pung en ngisingis o pereperen, o ren inda ansau karos: Meid kapinga ong Ieowa, me kin perenki sauasa sapwilim a ladu o,
28 O lo i en kapakaparok duen omui pung, o kapinga komui ran karos.

36

1 IET me i men inda sang lol en mongiong i duen tiak en me sapung o: Sota lan Kot mi mon mas a.
2 A kin kotaue o lingkaping, pwen pein i dadaurata a dodok sued, ap tataki me tei kan.
3 A lokaia karos me sued o likam; a pil sota kin duki ong padak, pwen wiada me mau.
4 A kin madamadaua pon a los. A kin weweid nani al me sota mau o sota kin suedeki me sapung.
5 Maing, omui kalangan me ideda wong lang, o omui melel pil lel ong tapok kan.
6 Omui pung rasong nana en Kot akan, o omui kadeik kan me rasong iluk ileile kalank; Maing, komui me kotin dorela aramas o man akan.
7 Meid kasampwal omui kalangan Maing Kot, pwe aramas akan kin diar wasan kamaio pan mot en lim omui!
8 Re pan saliel kila dipisou toto nan tanpas omui, o kom kotin kanim pil kin irail peren laud rasong pilap pot.
9 Pwe parer ong maur mi re omui, o ni omui marain, se kin kilang marain.
10 Kom kotin dadaurata omui kalangan ong me asa komui, o omui pung ong me melel sang ni mongiong arail.
11 Kom der mueid ong, i en tiatidi pan me aklapalap akan, o pa en me sapung kan ender kapup ia di.
12 A mesued akan en pupedi wasa o, pwe ren lokidokila o solar memaureda.

37

1 KOE der makaraki me sued akan; o der peirinki me kin wia sapung.
2 Pwe re pan sorala madang dueta rä, o re pan mongedi dueta tan tuka kan.
3 Kaporoporeki Ieowa o wiada me mau, kaukausonta nan sap o, o wiawia me pung.
4 Polauleki Ieowa, a pan kotiki ong uk, me mongion om inong iong.
5 Mueid ong Ieowa om wiawia kan o kaporoporeki i, a pan kotin wia mau.
6 A pan kapwareda om wiawia me pung dueta marain, o om tiak pung dueta nin sauas.
7 Kaporoporeki Ieowa ap nenenla o auiaui, o koe der makar kida pan me kin pwaida ni a wiawia kan, ol o, me kin kapwaiada me sued.
8 Muei sang makar o pwilikidi om lingarangar; koe der makar, pwe koe der pil wia me sued.
9 Pwe me sued akan pan kokoka sang, a me liki Ieowa, pan sapaneki sap o.
10 Ansau takis, ap solar me sapung o, o ma koe men kilang deu a, a solar mia.
11 A me opampap akan pan sosoki sap o, o re pan pereperen ki ar kapwa toto.
12 Me sapung o kin kamasak me pung o, o ngi tete ong i.
13 A Ieowa kotin kiparamateki i, pwe a kotin mangi a ansau.
14 Me sapung kan kin ngape kida kodlas o kaonopada kasik katieu, pwen kasikiedi me

luet o samama, o kamela me
kekeit wei ni melel.
15 A ar kodlas pan dokodi pein
mongiong arail, o ar kasik
katieu pan tip pasang.
16 Me malaulau en me pung amen,
me mau sang dipisou toto en
me sapung kan.
17 Pwe pa en me sapung kan pan tip
pasang, a Ieowa pan kotin
kolekol me pung kan.
18 Ieowa kotin mangier ran en me
lelapok kan, o ar dipisou pan
duedueta.
19 Re sota pan namenokala ni
ansau apwal, o ni ansaun lek
a pan itar ong ir.
20 Pwe me sapung kan pan loki-
dokila, o imwintiti en Ieowa,
ma re rasong sap kaselel eu,
re pil pan mokonaidi dueta
atiniai.
21 Me sapung kan kin pwaipwand
ap sota kapungala, a me
pung o kin kadek o kin
kisakisa wei.
22 Pwe me paie kin i, pan sosoki sap
o, a me a kotin karialar akan
pan kokoka sang.
23 Ieowa kin kotin katengetenge
song en aramas due met ar
kakakewei, o a kotin peren
kida a wiawia kan.
24 Ma a pan pupedi, a sota pan
lokidokila; pwe Ieowa kotin
kolekidi i lim a.
25 Ngai pulepul ap malar, a i
saikenta kilanger me pung
amen likidmalielar, de na
kan poekipoeki prot.
26 A kin kadek ansau karos o kin
men kisakis wei, o na kan
pan paida.
27 Muei sang me sued ap wia me
mau, koe ap pan mimieta
nan sap o.
28 Pwe Ieowa kotin peren kida me
pung, o a sota pan kotin
likidmaliela sapwilim a
saraui kan; re pan nekinek
kokolata, a kadaudok en
me sapung kan pan kokoka
sang.
29 Me pung kan pan sosoki sap o, ap
mimieta kokolata.
30 Au en me pung amen kin kida me
lolekong, o lo a kaparokki
me pung.
31 Masan en a Kot mi nan mongiong
i, a sota pan krisedi.
32 Me sapung kin masamasan me
pung, pwen kamela i.
33 A Ieowa sota pan kotin mueid
ong, en mi nan pa a kan, o a
sota pan kotin kasela i, a lao
pan pakadeikada.
34 Auiaui Ieowa o weweid nan a
al akan, a ap pan kotin kas-
apwil uk ada, pwe koe en
sosoki sap o; koe pan kilang,
me sapung kan pan kokoka
sang.
35 I kilanger me doo sang Kot amen,
me katiwo o pwaida o mau-
rada dueta tuka mau pot.
36 A ni at dauli wasa o, kilang, a
soer mia; i idok duen i, a a
solar kak diarokada.
37 Dadaurata om lelapok, o wiawia
me pung; pwe song due met
pan pwaida mau ni imwi.
38 A me katiwo kan pan wiaki eu
lokidokila, o me sapung kan
pan koka sang ni imwi.
39 A Ieowa kotin sauasa me pung
kan, i me kele parail ni ar
apwal akan.
40 O Ieowa pan kotin ieiang ir o pan
dore ir ala; A pan kotin dore
ir ala sang me sapung kan, o
a pan sauasa ir, pwe re kin
liki i.

38

1 MAING, der kotin kaloke ia ni
omui kupur sued, o der
kame ia ni omui ongiong.
2 Pwe sapwilim omui kanangan
kasik katieu lel dong ia, o lim
omui katoutou ia.
3 Sota mau kot ni pali war ai
pweki omui ongiong, o sota

moleilei nan kokon ai kan
pweki dip ai
4 Pwe dip ai kin kadupaledi mong
ai, re kin katoutou ia dueta
meakot me toutou melel.
5 Ai ola kan posuedela o nanan
pweki ai pweipwei.
6 I kin kos pena o pairok wei alialu,
i kin insensued ansau karos,
7 Pwe longelong ai mongedier
melel, o sota mau kot ni pali
war ai.
8 Ngai luetalar melel o i wokiwok
pasanger. I kin sangesang,
pweki mongiong i sota kak
moleilei.
9 Maing, kom kotin mangi ai inong
karos, o ai sangesang sota rir
sang komui.
10 Mongiong i rerer, ai kelail ko
sanger re i, o marain en mas
ai pil rotorotala.
11 Kompoke pai o ai warok kan kin
doowei sang ia, o suedeki ai
kalokolok, o sau i kan kin
doo sang ia.
12 O me kin inong iong kame ia
la, kin masamasan ia, o me
men wia sued ong ia, kin
indinda duen ar pan wiada
dodok sued, o re kin widi-
widing ansau karos.
13 A ngai dueta me salongepon
amen, me sota rong wasa,
o dueta me lotong, me sota
kak sar pasang au a.
14 Ngai dueta ol amen me solar
rong wasa, o sota depuk en
lokaia mi nan au ai.
15 A i kin auiaui komui, Maing. Ko-
mui Maing ai Kot pan kotin
sapeng ia.
16 Pwe i men, ren der peren kin ia.
Ma nä i pan krisedi, re pan
peren kida melel.
17 Pwe i koren iong pupedi, o ai
kalokolok kin koren iong ia
ansau karos.
18 Pwe i weokada dip ai kan o
suedeki dip ai.
19 A ai imwintiti kan memaureta
o irail me kelail; me kailong
kin ia ni sota karepa me toto.
20 O me kin depukki ai me mau me
sued, kin palian ia, pweki ai
dadaurata me mau.
21 Ieowa ai Kot, kom der muei sang
ia o der doowei sang ia!
22 Kom kotin madang dong ia,
Maing sauas pa i.

39

1 NGAI inda: I pan kanai ong al ai
kan, pwe i ender wia dip ki
lo i. I pan sali pena au ai
arain en me sapung o mi re
i.
2 I kadukiedier ai lokaia o nenenlar
o solar inda duen peren, a ai
kalokolok lalaudalar.
3 Mongiong i karakaradar nan ka-
pedi, o ma i pan tamanda
mepukat, a rasong kisiniai
lulada; i ap lokaia kida lo i.
4 Maing, kotin padaki ong ia, me
maur i pan imwisokela, o
imwi pan ai ran akan, me i
pan samoer.
5 Mangi, ai ran akan dueta tälap
en pa en aramas re omui; o
maur i likamata sota meakot
mo ’mui. Melel aramas, me
kin keleki pein i, kin dueta
adiniai. Sela.
6 Re kin alialu sili rasong mota, o
re kin katoutouki pein irail
dodok mal. Re kin nanak
pena ap sasa, is me pan
naineki.
7 Ari Maing, is me i en auiaui? I
kaporoporeki komui.
8 Dore ia la sang dip ai karos, o kom
der mueid ong, me pweip-
wei kan en kaurur kin ia.
9 I pan nenenla o sota sar pasang au
ai, pwe kom kotin wiadar.
10 Kotin katukiedi omui kaloke
ia; pwe ngai dupok kilar ai
kalokolok pan lim omui.
11 Ma kom pan kaloke amen pweki
dip a, mom a kaselel ap pan
suedala likamada man en

mot kangala. O meid mal
aramas karos! Sela.
12 Maing kom kotin ereki ai ka-
pakap, o mangi ai likwir, o
der sapaimokid ni ai sange-
sang, pwe ngai sapwilim
omui men kairu o pweledan
omui wei men dueta sam ai
kan karos.
13 Kom kotin muei sang ia, pwe
i en kelailada, mon ai pan
kokowei o solar mia.

40

1 I AUIAUIER Ieowa, o a kotin iroir
dong ia o kotin erekier ai
likelikwir.
2 A kotin api ia da sang nan por
sued o sang wasa lususur,
o kotin kasonedier nä i kat
pon paip eu, pwen kak alu
mau;
3 O a kotiki ong nan au ai kaul kap
pot, pwen kapinga atail Kot;
i me aramas toto pan udial
ap lan Ieowa o kaporoporeki
i.
4 Meid pai ol o me kaporoporeki
Ieowa o sota waroki ong
me aklapalap akan, de me
weweid nin tiak likam!
5 Maing ai Kot, meid kapuriamui
sapwilim omui dodok kan
o omui madamadaua, me
komui kotin kasale ong kit.
Sota me rasong komui. I
men kaparok o kasokasoi
duen, a re sota mau ong
wadok.
6 Kom sota kotin kupura mairong
man de mairong wan tuka
kan; a kom kotin kawasak
pasang salong ai; kom sota
kotin mauki mairong isis de
mairong en dip.
7 Ngai ap inda: Kilang, I kokodo;
nan puk o me intingidier
duen ngai.
8 I men kapwaiada kupur omui,
ai Kot; o sapwilim omui ka-
pung o mi nan lol en mon-
giong i.
9 I pan padaki ong momodisou
laud duen me pung. Kilang,
i sota pan nenenla, Maing
kom kotin mangi.
10 I sota okila omui pung nan mon-
giong i. I kin kapakaparok
duen omui melel o maur, i
sota kin okila omui kalan-
gan o melel mon momod-
isou laud.
11 A komui Maing der kotiki sang ia
omui kalangan, omui kalan-
gan o melel en sinsila ia
ansau karos.
12 Pwe ai kalokolok kapil ia pena,
o re sota mau ong wadok;
dip ai katoutou ia, i ap solar
kilang wasa; ir me toto sang
pit en mong ai, ap solar an-
giang.
13 Kom kotin kupura ia Maing, o
kotin dore ia la; Maing kom
kotin sauasa madang!
14 Me kin masamasan ia, pwen
kame ia la, en namenokala o
lisela; me men wia sued ong
ia, en purewei o lisela.
15 Ir me kin likelikwirki due ai: “Io,
io!” en masak o lisela.
16 Karos me idok komui, en
pereperen o popol. O
me pok ong omui maur,
ansau karos ren inda: Meid
kapingan Ieowa!
17 Pwe ngai samama o luet; a Ieowa
kin kotin apwali ia. Komui
sauas pa i o ai saundor; ai
Kot, kom der kotin pwand!

41

1 MEID pai me kin apwali me
samama o. Ieowa pan kotin
dorela i ni ran apwal.
2 Ieowa pan kotin apwali i o sinsila
a maur, o a pan pwaida nin
sappa, o a sota pan mueidala
i nan pa en a imwintiti kan.
3 Ieowa pan kotin kakelada i ni
a pan mela; kom kin kotin
sauasa i ni a somau karos.

4 Ngai inda: Maing, kom kotin maki
ong ia; kakelada ngen i, pwe
ngai wiadar dip ong komui.
5 Ai imwintiti kan kin lokaia sued
duen ngai. Iad a pan mela o
mar a pan ririla?
6 A kin kodon kilang ia, a kin
lokelokaia, a mongiong
a me toror, pwe a kin
rapaki karepan a lalaue, ap
kokowei lokelokaia due.
7 Karos me kailong kin ia, kin
lidilidumongin kin ia, o re
madamadaua sued duen
ngai.
8 Me suedkot mi re a; a pupedier o
solar pan uda.
9 Pil kompoke pa i, me i liki, o me
iang ia mangamanga, kin
tiaki ia di.
10 A komui Maing kotin maki ong
ia, o kau ia da, i ap pan
depuk ong ir.
11 I me i pan asaki, me kom kotin
kupura ia, pwe ai imwintiti
ender ngisingis kin ia.
12 A kom kin kolekol ia pweki ia
lelapok, o kom pan kotin ka-
sone ia di mon silang omui
kokolata.
13 Kapinga ong Ieowa, Kot en Israel
sang met o kokolata! Amen.
Amen.

42

1 DUEN tia amen inong iong pil,
iduen ngen i kin inong iong
komui o Kot.
2 Ngen i inong iong Kot, ong Kot
ieias. Iad i pan lel wasa o, me
i pan ariri silang en Kot.
3 Pil en mas ai, iei kan ai manga ni
ran o ni pong, pwe irail kin
indang ia ran karos: Ia om
Kot?
4 Ma i madamadaua duen
mepukat, i ap wudokila
audepan mongiong i ong
pein ngai, pwe i inong iong
iang pokon o kokodalang
tanpas en Kot, o i men iang
pokon, me kin wiada a ran,
pereperen o kapikapinga.
5 Ngen i, da me koe insensuedeki o
sota moleileiki? Auiaui Kot!
I pan purong kapinga i. Pwe
a kotin sauasa kin ia silang i.
6 Ai Kot, ngen i me insensued; i ap
madamadaua duen komui
nan sap en kailan Iordan o
Ermonin, pon dol Misar.
7 Sapwilim omui pil akan ngiringir-
sok, pil laud akan ngiringir-
sok; sapwilim omui iluk kan
karos kadupal ia di.
8 Ieowa kotin inaukidar a kalangan
ni ran, a ni pong i kin kauli
ong i, o i kapakap ong Kot en
maur i.
9 I kin indang Kot ai paip: Da me
kom kotin likidmalie kin ia
la? Da me i en weweideki ni
insensued pweki ai imwin-
titi kelail ong ia?
10 Likamata kokon ai kan mut
pasanger, ni ai imwintiti
lalaue ia. Pwe re kin indang
ia ran karos: Ia om Kot?
11 Ngen i, da me koe insensuedeki o
sota moleileiki? Auiaui Kot!
Pwe i pan danke i, pwe i
sauas pan mas ai o ai Kot.

43

1 MAING Kot! Kotin sauasa ai pung,
o kotin ieiang ia nan kapung
ong aramas sued pukat, o
kotin dore ia la sang aramas
likam o morsued akan.
2 Pwe komui Kot en ai kel; da me
kom kotin kase kin ia la? Da
me kom kotin mueid ong, i
en weweidwei ni ai insen-
sued, ma ai imwintiti kelail
ong ia?
3 Kom kotin kadarado omui
marain o melel, pwe ira en
kalua ia, o wa ia lang ni omui
dol saraui o tanpas omui.
4 Pwe i en pedelong ong nan pei
saraui en Kot, iei Kot me
kaperen pa i o kapol pa i, o
i en danke komui Kot ki arp,
ai Kot.

5 Ngen i, da me koe insensuedeki o
sota moleileiki? Auiaui Kot!
Pwe i pan danke i, pwe i
sauas pan mas ai o ai Kot.

44

1 MAING Kot, se ronger ki salong at,
sam at oko kasokasoi ong kit
er, me kom kotin wiadar ni
ar ansau mas.
2 Kom kotin pakiweier men liki
kan ki lim omui, ap wilian ir
di; kom kotin koko sang wei
kan, ap id katotoe ir ala.
3 Pwe re sota kaloedier sap o ki ar
kodlas, o pa arail sota katepa
ong ir, pwe pali maun omui
o lim omui, o marain en
silang omui; pweki kom
kotin kupura irail er.
4 Pwe komui Kot ai Nanmarki, me
inauki ong Iakop, en sauasa
i.
5 Komui, me se pan kawekila at
imwintiti kan; ni mar omui
me se pan tiakekidi me kin
palian kit.
6 Pwe i sota kin kaporoporeki ai
kasik katieu, o ai kodlas sota
kak dore ia la.
7 Pwe komui me kin sauasa kit sang
at imwintiti kan, o kom kin
kanamenokala, me kailong
kin kit.
8 Ran karos se pan kapinga Kot, o
se pan danke ong mar omui
kokolata. Sela.
9 Ari so, kom kotin likidmalie kin
kit ala, pwe sen lisela, o ko-
mui sota iang at karis akan.
10 Kom kotin mueid ong at imwin-
titi, ren paki kit wei, o me
kailong kin kit, kin kulia
sang at kapwa.
11 Kom kotin mueid ong ir, ren
kawe kit ala dueta sip oko,
o kom kotin kamueit kit
pasang nan pung en men liki
kan.
12 Kom netikila sapwilim omui kan
ni pwai sued, a komui ap
sota kapwapwa kilar.
13 Kom kin kotin wiai ong kit, sen
kankaurur ren men imp at,
o lalaue o sarodi ren me
kapil kit pena.
14 Kom kotin wia kin kit karasepa
eu ren men liki kan o ara-
mas akan kin dueduälok kin
kit.
15 I kin saro nin ran karos o mas ai
me dir en namenok,
16 Ni ai rongerong aramas mor-
sued o lalaue, o ni ai kilek-
ilang ai imwintiti o me kin
akdepuk kan.
17 Mepukat karos lel dong kit er,
ari so, se sota kak monokela
komui, de wia dip ong sap-
wilim omui inau.
18 Mongiong at sota pupwei sang
komui, o se sota wuki wei
sang al omui.
19 A komui kawe kit alar ni wasan
man sued, o kom kadupale
kidi mot en mela.
20 Ma se monokela mar en at Kol, o
pokada pa at ong amen kot,
21 Kot sota pan kotin diarada? Pwe
a kotin mangi lol en mon-
giong at.
22 Pwe kit kin kalokoloke kin komui
ni ran karos, o kit rasong sip
me pan kamela.
23 Maing, kom kotida! Da me
kom kotin saimokela? Kotin
opada wasa, o der kasapoke
kit ala kokolata!
24 Da me kom kotin karirila silang
omui, o kotin maliela at luet
o at kalokolok?
25 Pwe ngen it poridier ni pwel par;
kaped it pas ong pwel.
26 Kom kotida, sauasa kit, o dore kit
ala pweki omui kalangan.

45

1 MONGIONG i kin wiada kaul
kaselel apot; i pan kaule ki
duen Nanmarki amen, lo i
rasong pensil en sauninting
koiok amen.
2 Komui ta me kaselel sang aramas
karos; meid kaselel silang
omui; i me Kot kapai kin ko-
mui ta kokolata.

3 Pira wong omui kodlas ni longelong omui, komui ol komad, o kapwata kin komui!
4 Komui en pwaida ni omui kapwat. Kom kotiwei, pwen sauasa me melel, o me luet akan, pwen kolekol ong ir me pung. Lim omui maun ap pan wia dodok kapuriamui.
5 Kanangan omui kasik katieu me kong — wei kan kin lodi ong komui —; re kin lel ong nan mongiong en imwintiti en nanmarki.
6 Maing Kot, mol omui pan duedueta kokolata; o sokon en wei omui me sokon en pung apot.
7 Kom kin pok ong me pung ap tataki tiak sued; i me Kot, omui Kot, keie kin komui le en kaperen mon omui warok kan.
8 Omui likau kan kin pomauki mire, aloe, o kasia ni omui pedoi sang tanpas omui im elpenpain, komui kin polauleki kaul o arp.
9 Sapwilim en Nanmarki seripein ko mi nan pung en toun tanpas omui; li Nanmarki a kotikot ni pali maun omui kapwateki kold en opir.
10 Nai seripein koe rong, o kilang, o kapaikedi salong om, o monokela sap om o sau om akan.
11 Nanmarki ap pan peren kida mom om kaselel; pwe i om Kaun, a koe en kaudoki ong i.
12 Nain Tirus, me kapwapa re ’rail pan wado kisakis; o ngidingid re om.
13 Sapwilim en Nanmarki seripein, me mi lole, meid kaselel ni mongiong i, a kapwateki likau kold.
14 A pan pakaluala ren Nanmarki ni a likau lingan o a warok peinekap akan, me idauen i, kompoke pa, pan kalua dong komui.
15 Re pan kalua irail ki peren o ngisingis, o re kin pedelong ong nan tanpas en Nanmarki.
16 Noumui manakap akan pan wiliandi sam omui kan; i me kom pan kasapwiladang saupeidi en sap akan karos.
17 I pan tamanda mar omui ni di kan karos; i me wei kan karos pan kapinga komui kokolata.

46

1 KOT atail kaporopor o kele patail, o sauas patail ni atail apwal akan, me lel dong kitail.
2 I me se sota pan masak, menda ma sappa pan sorela, o nana kan pan kirila nan warong en madau.
3 Menda ma a iluk kan pan ongiongida o pudopudeda, o ma a kelail ong kawela nana kan. Sela.
4 Pwe kanim en Kot pan pereperen a duedueta iangaki utun pil, me mi lole, wasa me tanpas saraui en me Lapalap o mia ia.
5 Kot kotikot lole, i me a pan tengetengki kokolata; Kot pan kotin sauasa i nin soran.
6 Men liki kan kin lingarangar o wei kan pan ola, sappa pan soredi, ma a pan kotin masani.
7 Ieowa Sepaot kotin ieiang kitail; Kot en Iakop i pere patail. Sela.
8 Komail kodo, kilang dodok lapalap en Ieowa, me kotin dodok kelail nin sappa,
9 Me kotin kadukiedi mauin lel ni imwin sap karos o katip pasang kasik katieu, o kawela katieu, o karonga kila kisiniai war en mauin akan.
10 Komail nenenla o asada, me Ngai ta Kot. I pan kawauwi pein

Ngai ren men liki kan, I pan
kalinganada nin sappa.
11 Ieowa Sepaot kotin ieiang kitail;
Kot en Iakop i pere patail.
Sela.

47

1 KOMAIL kainok karos lopolop o
kapinga Kot ki ngil kaperen!
2 Pwe Ieowa me lapalap kaualap,
a meid kalank; i Nanmarki
lapalap nin sap akan karos.
3 A kotin kaloedi ong kitail wei kan
o aramas akan pan nä atail.
4 A kotin piladang kitail atail soso,
lingan en Iakop, me a kotin
pok ong. Sela.
5 Kot kotida ngisingis, o Ieowa ki
ngil en koronete kelail.
6 Kauli ong Kot psalm ko! Kaulki
psalm ko! Kauli ong atail
Nanmarki! Kakaul!
7 Pwe Kot Nanmarki nan sap karos;
komail kaul ki psalm ni
lolekong.
8 Kot Nanmarki en men liki kan;
Kot kotikot pon mol a saraui.
9 Saupeidi en wei kan pokon pena
wiala wein Kot en Apraam;
pwe pere en mauin nin
sappa me sapwilim en Kot.
A kotin lapalap melel.

48

1 IEOWA meid lapalap, o a indand
mau melel nan kanim en
atail Kot, pon sapwilim a dol
saraui!
2 Meid kaselel en dol Sion a uda, me
sap karos kin peren kida; ni
pali apong kanim en nana-
marki lapalap mimi ia.
3 Toun im kalaimun akan asa Kot,
me i pere parail.
4 Pwe kilang, nanmarki kan pokon
pena, ap daulul wei.
5 Irail puriamui kila ni ar kilanger
mepukat; irail masap-
wekadar o tanger.
6 Irail rerer, o re masak dueta li pan
naitik amen.
7 Kom kin kotin kawela sop en Tar-
sis ki ang en mas en lang.
8 Duen atail rongadar, iduen kitail
kin kilangada nan kanim en
Ieowa Sepaot, nan kanim en
atail Kot; Kot kin kolekol i
kokolata. Sela.
9 Maing Kot se kin tamatamanda
omui kalangan nan sap-
wilim ar tanpas im en
kaudok.
10 Maing Kot duen mar omui iduen
wau omui lel ni imwin
sappa; pali maun omui me
dir en pung.
11 Dol en Sion en pereperen, o nain
Iuda seripein ko en insene-
mauki omui kadeik kan.
12 Komail kaidong kapil pena Sion,
wadok im teng kan;
13 Kilekilang mau a kel takai kan,
o kasakasaui a im kalaimun
akan, pwe komail en kak ka-
soia ong men mur akan,
14 Me Kot men et, pan atail Kot
ansau karos kokolata. A pan
kotin kalua kitail kokolata.

49

1 Komail kainok kan karos rong
o dedeki, komail toun sap
karos,
2 Ir karos, aramas o saupeidi,
ir karos me kapwapwa o
samama kan!
3 Au ai pan kaparok duen lolekong,
o mongiong i duen lamalam
pung.
4 I pan kapaike dong salong
ai lepen masan, o i pan
kasaleda me rir akan ni ngil
en arp.
5 Da me i en masak ni ran apwal
akan, ma me sapung kan
kapil ia pena,
6 Me kin kaporoporeki ar dipisou o
suaiki ar kapwa toto?
7 Pwe sota me kak dorela ri a, de
tomeki i ren Kot,
8 (Pwe meid apwal, en dorela ngen
ar; a sota pan pwaida koko-
lata).

9 Pwen maur potopot o sota kilang
sousou o.
10 Pwe a kin kilang, me lolekong
kan kin mela dueta me
pweipwei o iakalar akan, o
re pan mueid ong amen ar
dipisou kan.
11 I me re kin peren kida, ma im
arail pan duedueta, o deu
'rail pan mimieta kokolata; o
re konekon melel nin sappa.
12 Ari so, aramas me konekon sota
kak mimieta ni mepukat,
pwe a pan kokowei dueta
man amen.
13 Iet ar wiawia pukat meid pweip-
wei; ari so, kadaudok ar kin
kapinga ki au arail. Sela.
14 Re wonon nan wasan mela dueta
pwin sip; mela kin kamanga
ir; a me lelapok kan pan
kaun irail da madang, o
mom ar pan soredi, o re pan
doo sang deu 'rail, mimieta
nan pweleko.
15 A Kot pan kotin dorela ngen i
sang nan mana en wasan
mela, pwe a pan kotin sap-
wilimane kin ia. Sela!
16 Koe der puriamuiki, ma amen
pan kapwapwala, o ma lin-
gan en im a pan laudala.
17 Pwe a sota pan wala meakot ni a
pan mela, o a lingan sota pan
idauenla i.
18 A kin insenemau kila peren en
maur kaselel wet, o aramas
kin kapinga ir, me kin apap-
wali pein ir eta ni maur et.
19 A pan idauen la sam a kan, ap so-
lar kilang marain kokolata.
20 Ari, ma aramas amen indand
mau, ap sota a lamalam,
a pan kokowei dueta man
amen.

50

1 KOT Ieowa manaman masanier
o molipedo sappa sang ni
tapin katipin lel ni a kiridi.
2 Lingan en Kot tapida sang Sion.
3 Atail Kot kotido, o a sota kin kotin
sapaimokit. Kisiniai kelail
kin tiong mo a, o melimel
laud kin mi impa.
4 A kotin molipe lang o sappa, pwen
kapungala sapwilim a ara-
mas akan!
5 Komail kapokon pena nai lelapok
kan, me wiadar ar inau ong
ia ni ansau en mairong!
6 Nanlang pan kasaleda a
pung; pwe Kot kin kotin
kadeikada. Sela.
7 Komail nai aramas akan rong, I
pan padaki ong komail. Is-
rael, I pan kaparoki ong ko-
mail: Ngai Kot, om Kot.
8 I sota pan kaloke uk pweki om
mairong, pwe om mairong
isis kin wiaui ong ia ansau
karos.
9 Ari so, I sota pan ale sang komail
kau ol de kut o sip ol sang
nan im omail.
10 Pwe man en nan wel karos me
ai o pil man akan, me mimi
pon nana kid pak toto.
11 I asa manpir en nana karos o
song en man karos, me mi
nan sap, kin mi re i.
12 Ma I men mangadar, I sota pan
indang uk, pwe sappa me ai
o audepa karos.
13 Da, koe lamelame, me I kin inong
iong uduk en kau ol, de I
men nim ntan kut ol?
14 Mairongki danke ong Kot o ka-
pungalang me Lapalap o om
inau.
15 Likwir dong ia ni om insensued, I
ap pan dore uk ala, a koe pan
kapinga ia.
16 A Kot kotin masani ong me sa-
pung o: Da me koe kaparok
duen ai kusoned akan, o
lokaia kida au om duen ai
inau,
17 Pwe koe kin tateki tiak pung o
mamaleki ai kusoned akan?
18 Ma koe pan kilang lipirap amen,
koe kin iang i, o koe kin
waroki ong me kamal akan.
19 Au om kin lokaia kiwei me sued
o lo om me likam.

20 Koe kin wonon o lokaia likam
duen ri om; o nain in om
putak koe kin karaune mal.
21 Koe wiada mepukat, a ngai kin
nenenla; koe ap kiki ong, me
ngai dueta koe. A I pan ka-
pung ong uk o kasaleda mon
mas om.
22 Komail me mamaleki Kot, en asa,
I pan kasor komail la o sota
sauas pamail pan mia.
23 Me kin mairongki danke, kin
kapinga ia; o i al o, me I pan
kasale ong i duen maur en
Kot.

51

1 MAING Kot, kom kotin maki ong
ia duen omui kalangan, o
kotin lapwada dip ai duen ar
kalangan lapalap.
2 Kom kotin widen ia sang ai
wiawia sapung, o kotin
kamakel ia da sang ni dip ai.
3 Pwe i asa duen ai wiadar me sued,
o dip ai me sansal ong ia
ansau karos.
4 Ong komui eta me i wiai dip ong,
o wiadar sapung mon silang
omui, pwe komui me pung
eta ni omui masan akan,
o komui makelekel eta ni
omui pan kadeikada.
5 Kotin masani, me i ipwidier ni
sapung, o in ai ape kin ia dar
ni mang en dip.
6 Kotin masani, kom kin kotin
mauki melel, me mi wasa
rir; kom kin kasale ong ia
lolekong rir.
7 Kom kotin kamakele kin ia isop,
pwe i en minla, widen ia,
pwe i en puetepueteta sno.
8 Kom kotiki ong ia peren o popol,
pwe kokon ai kan, me kom
kotin kawelar, en insene-
maula.
9 Kom kotin sopwei sang dip ai kan,
o kotin lapwada ai sapung
karos.
10 Maing Kot, kom kotin wiai ong
ia mongiong makelekel, o
kotin kawiliakapada ngen i.
11 Kom der kase ia la sang mon
silang omui o der kotiki sang
ia ar Ngen saraui.
12 Kom kotin pur ong kamait ia la ki
omui sauasa ia, o kotiki ong
ia ngen en kaperen.
13 I pan padaki ong me katiwo kan
duen al omui kan, pwe me
dipan akan en wuki ong ko-
mui.
14 Maing Kot, kom kotin dore ia la
sang dip en nta, pwe komui
Kot ai saunkamaur, pwe lo i
en kapinga omui pung.
15 Maing Ieowa, kom kotin kasar
pasang kilen au ai, pwe au ai
en kapikapinga komui.
16 Pwe kom sota kotin mauki
mairong kamela — a ma iei,
i pan wiada — o mairong isis
kom sota kotin kupura.
17 A iet mairong, me Kot kin
kotin kupura: Ngen olar,
o mongiong insensuedalar,
o karakarak, iei me komui
Maing Kot sota pan kotin
mamaleki.
18 Kom kotin sauasa Sion ki omui
kalangan, kotin kauada kel
en Ierusalem.
19 Komui ap pan kupura mairong
pung, mairong isis o
mairong unsok. I ansau
me kau ol pan iseda pon
sapwilim omui pei saraui.

52

1 KOE ol weit, da me koe suaikeki
me sued, pwe kalangan en
Ieowa kin duedueta ni ran
karos.
2 Lo om inong iong me sued, o kin
rasong naip kong pot, ni a
wia likam.
3 Koe kin mauki lokaia sued sang
me mau, o lokaia likam sang
me pung. Sela.
4 Koe kin men lokaiaki me sued lo
om likam.
5 I me Kot pil pan kawe uk ala, o
lepuk uk pasang, o waik uk
sang nan im om, o koko uk

sang nan sap en me maur
akan. Sela.
6 A me pung kan pan kilang o
masapwekada, o re pan kau-
rureki i:
7 Kilang, iei ol o, me sota kaporo-
poreki Ieowa, pwe a keleki a
dipisou toto o a kelail ong a
wiada me sued.
8 A ngai dueta tuka oliwe pot
nan tanpas en Kot, i ka-
poroporeki kalangan en Kot
kokolata.
9 I pan kapinga komui kokolata,
pwe kom kak kotin wiada; i
pan kapinga mar omui, pwe
a lingan ren sapwilim omui
lelapok kan.

53

1 ME pweipwei kan kin indinda
nan mongiong arail: Sota
Kot. Arail tiak meid
sued. Arail sapung kan
sakanekan. Sota amen mia,
me kin wia me mau.
2 Ieowa kin irerong aramas akan
sang nanlang, pwen masani,
ma amen mia, me lolekong o
rapaki Kot.
3 A ir karos suedalar, o karos sa-
pungalar, sota me kin wiada
me mau, sota amen.
4 Ir karos me kin wiada me sued,
sota arail lolekong, irail, me
kin namala nai aramas akan
rasong prot, a re sota kin lik-
wir ong Kot.
5 Rap masak ni sota karepa, pwe
Kot kotin kamueit pasanger
kokon en ir, me kin kapil
uk pena. Kom kotin kana-
menok ir alar, pwe Kot kotin
kase ir ala.
6 O i men, sauas pan Israel en
kodo sang nan Sion, o Kot
en kotin lapwada sapwilim
a salidi kan! I me Iakop pan
insen mauki o Israel pan
pereperenki.

54

1 MAING Kot, kom kotin sauasa
ia ki mar omui, o kotin
kasansaleda ai pung ki omui
manaman.
2 Maing Kot, kom kotin ereki ai ka-
pakap, o kotin mangi lokaia
en au i.
3 Pwe men wai kai palian ia, o me
weit akan masamasan maur
i, o re sota weweid mon Kot.
Sela.
4 Kilang, Kot sauas pa i, Ieowa kin
kolekol ngen i.
5 A pan kotin depuk ong ai imwin-
titi kan ar me sued. Kom
kotin kawe ir ala ki omui
melel.
6 I ap pan wiai ong komui mairong
kaperen, o kapinga mar
omui, pwe a me mau.
7 Pwe a kotin dore ia la sang nan
ai apwal akan karos, o mas
ai peren kidar ai imwintiti
kan.

55

1 MAING Kot, kom kotin ereki ai
kapakap, o kom der rirwei
sang mon ai ngidingid.
2 Kom kotin mangi ia o kotin
sapeng ia. Pwe i kin
sansalong sili o sangesangki,
3 Pwe ngil en ai imwintiti kin kain-
sensued ia o me doo sang
Kot akan kin pakipaki ia;
pwe re kin men wia sued
ong ia, o re kin kailong kin
ia.
4 Mongiong i masapwekada nan
kaped i, o masak en mela lel
ong ia.
5 Masak o rerer lel dong ia; wapon
kadupal ia di.
6 I ap indada: O ma pa i kat dueta
pa en muroi, pwen pirwei o
mi ekis wasa.
7 I ap pan pirla wasa doo, o kaukau-
son sap tan. Sela.
8 I pan madanglang wasan moleilei
mon melimel o katau.

9 Maing Ieowa, kom kotin kawuk pasang lo arail, o kotin kasore ir ala, pwe i kilekilang, me toun kanim o kin weit o akamai pena.
10 Mepukat kin wiaui ni ran o ni pong pon arail kel takai, o a dir en apwal o dodok kan.
11 Me sued akan kin kaunda kanim o; o tou a kan sota kin muei sang likam o kotaue.
12 Ma ai imwintiti pan wia sued ong ia, i sota pan insenoki, o ma me kailong kin ia pan pei ong ia, i pan ruki sang mo a.
13 A koe, ai warok, o kompole pa i o kis ai.
14 Pwe kitail minimin penaer nan pung atail. Kitail wiaki eu nan pung en pokon nan tanpas en Kot.
15 Mela en madang lel wong irail, pwe ren lokidokila nan wasan mela ni ar memaur; pwe im arail o lol arail me dir en morsued.
16 A i pan likwir ong Kot, o Ieowa pan kotin sauasa ia.
17 Nin sautik, o ni mansang, o nin sauas i pan sangesang o weriwer, a ap pan kotin mangi ngil ai.
18 A pan kotin dorela ngen i sang ren me men palian ia, o pan kotin kamoleilei ia; pwe ir me toto, me u ong ia.
19 Kot pan kotin ereki o kanamenok ir ala, pwe a kotikot eta sang tapin kaua. Sela. Pwe re sota pan wukila, o re sota masak Kot.
20 A saikidi sapwilim a popol akan, o a kawela a inau.
21 Au a me kitentel sang wi, ap lamelame duen mauin, a lokaia me muterok sang le, ap rasong kodlas kong, me onopa dang pei.
22 Mueid ong Ieowa, me koe inong iong, a pan apwali uk ada, a sota pan kotin mueid ong me pung kan en wukiwuk sili.
23 Maing Kot, kom pan kotin kase ir long ong nan por lol en me sued o; me inong iong nta o likam kan sota pan lel ong apali en maur arail. A i pan kaporoporeki komui.

56

1 MAING Kot, kom kotin maki ong ia, pwe aramas akan ngiringir ong ia; re kin peipei o kamasak ia ni ran karos.
2 Ai imwintiti kan kin ngiringir nin ran karos, pwe me toto pei ong ia ni ar aklapalap.
3 Ni ai masak i kin kaporoporeki komui.
4 I pan kapinga masan en Kot, i pan kaporoporeki Kot o pan sota masak, da me aramas kak wiai ong ia?
5 Ran karos re kin kawukila ai lokaia, re kin madamadauata, duen ar pan kawe ia la.
6 Re pokon pena, o masamasan, o kanakanai ong kaimwin nä i kat, duen ar pan kak kame ia la.
7 Iaduen, re pan kak pitila ni ar morsuet? Maing Kot, kom kotin kasapokala song en aramas due met,
8 Kom kotin wadok pena al en ai pitilar akan, o kotin kolekol pena pil en mas ai nan sapwilim omui dal o. Pwe kaidin karos kileledier nan sapwilim omui puk o?
9 Ai imwintiti kan ap pan sapale wei ni ran o me i pan likelikwir; Iet me i asa, me Kot sauas pa i.
10 I pan kapinga masan en Kot; i pan kapinga masan en Ieowa.
11 I kaporoporeki Kot, ap sota masak, pwe da me aramas akan pan kak wiai ong ia?
12 Maing Kot, i inauki ong komui, me i pan mairongki danke ong komui;

13 Pwe kom kotin dorelar ngen i
sang mela o nä, i kat sang
ai krisidi, pwe i en weweid
mon silang en Kot nan
marain en me maur akan.

57

1 MAING Kot, kom kotin maki ong
ia, maki ong ia! Pwe ngen
i kin kaporoporeki komui, o
pan mot en lim omui i wasan
ai maur, lao ansau apwal
daulier.
2 I likwir ong Kot, me lapalapia, ong
Kot, me kotin kaimwisokala
ai kankangeranger.
3 A kotin poronedo sang nanlang
sauas pa i ong me kana-
menok ia, o me kin ngiringir
ong ia. Sela. Kot pan
kotin kadarado a kalangan o
melel.
4 Ngen i mi nan pung en laien
akan, aramas rasong umpul
en kisiniai; ngi arail rasong
katieu o kanangan kasik
katieu, o lo arail rasong
kodlas kong o.
5 Maing Kot, kom kotida ileila sang
lang, o wau omui nan sappa
karos.
6 Irail insarai ia nan al ai kan; re kin
katoutoui ngen i; re weirada
mo i por eu, ap pein pupedi
ong lole. Sela.
7 Mongiong i insenemaular, Maing
Kot, ngen i onoper ong kaul
o kaping.
8 Ngen i pirida! Kaul o arp pirida! I
pan pirida nin soran.
9 Ieowa, i men danke ong komui
nan wei kan; i pan kauli ong
komui nan pung en aramas
akan.
10 Pwe omui kalangan me laud
dueta nanlang, o omui melel
dueta tapok kan.
11 Maing Kot, kom kotida ileila sang
lang, o wau omui lingan nan
sappa karos.

58

1 IADUEN komail lotong, pwe ko-
mail sota men lokaia me
pung, o komail sota men ka-
pung nin tiak inen, komail
aramas akan?
2 Melel, komail kin wia me sapung
nan mongiong o, o nan sap o
komail kin kelail ong wiada
me sued.
3 Me doo sang Kot akan me sapung
sang pon kapan in ar akan;
me likam kan kin sansalong
sili sang nan kaped en in ar
akan.
4 Ar lingarangar rasong lin-
garangar en serpent amen,
rasong serpent salongepon,
me penala salong a,
5 Pwen der rong ngil en saunwun
ani o kati ani men, me kadek
wunani.
6 Maing Kot, kom kotin katip
pasang ngi nan au arail;
Maing Ieowa, kom kotin
kawela ngi en laien pulepul
akan.
7 Kom kotin kawe ir ala dueta
pil me kin pwilipwili wei.
Ma a kaonopada a kanan-
gan kasik katieu, re kin tip
pasang.
8 Re pan soredi dueta kamadel
amen kin mong pena; re
sota pan kilang katipin
dueta seri amen, me sota dar
pungi.
9 Mon omail ainpot pan pam tui,
a pan kotin sipet wei ni a
ongiong.
10 Me pung o pan peren kida a lao
kilang depuk ong ir, o a pan
widen nä a nan ntan me doo
sang Kot o.
11 Aramas akan ap pan inda: Me
pung kan pan tungole kat-
ing; pwe Kot eta saunkadeik
nin sappa.

59

1 AI Kot, kom kotin dore ia la sang ai
imwintiti kan, o kotin pera
sang ia mon me palian ia.

2 Dore ia la sang me morsued akan,
o kotin sauasa ia sang me
inong iong nta.
3 Irail kin masamasan maur i, me
kelail akan pokon pena ong
ia, a sota dip ai, o sota me
sued kot, me i wiadar, Maing
Ieowa.
4 Irail tang pena o kaonopada, a
sota dip ai. Kom kotin opada
wasa, o kotin ieiang ia, o
irerong mepukat.
5 Maing Ieowa, Kot Sepaot, Kot
en Israel, kotin opada wasa,
o kotin kadeikada men liki
kan karos. Kom der maki
ong amen ir, me kin wia dip
ni ar aklapalap. Sela.
6 Nin sautik re kin puredo ngun-
gung dueta kidi kan, o re kin
tangatang sili nan kanim o.
7 Kom kotin mangi, re kin lidelidu
mongin; kodlas kan mi pan
kilin au arail: Is me pan
rong?
8 A komui, Maing Ieowa, pan kotin
kiparamat kin irail, o kom
pan kotin kalis irail la.
9 Kele pa i, i pan rukila re omui.
Pwe Kot pere pa i.
10 Kot kin kotin kasale ong ia melel
a kalangan; Kot kin kotin
wiai ong ia, i en peren kida
ai imwintiti.
11 Kom der kotin kame ir ala,
pwe nai aramas akan pan
monokela, a kotin kamueit
ir pasang ki omui mana,
Ieowa pere pat, kasapoke ir
ala.
12 Dip eta lokaia en kilin au arail;
i me re pan lokidi ni ar ak-
lapalap; pwe re kin lokaia
lalaue o likam eta.
13 Kom kotin kawe ir ala o der maki
ong ir; kawe ir ala, pwe ren
solar meakot, ap asa, me Kot
kotin kaunda kadaudok en
Iakop o sap karos. Sela.
14 Nin sautik re kin puredo ngun-
gung dueta kidi kan, o re kin
tangatang sili nan kanim o.
15 Re kin tangatang sili rapaki kan
ar manga, ap lipaned, ma re
sota pan medila.
16 A i pan kauleki duen omui
manaman, o ni mansang i
pan kapinga omui kalangan,
pwe komui pere pa i o ai
paip ni ran en ai apwal.
17 I pan kauli ong komui ai paip,
pwe Kot pere pa i o ai Kot
kalangan.

60

1 MAING Kot, kom kotin kase kit
alar, o kamueit kit pasanger
ni omui ongiong, kom kotin
pur ong kamait kit ala.
2 Kom kotin kamokitadar sap o,
o kawelar i, kom kotin ka-
mauiala wasa ola kan, pwe a
kin mokimokid.
3 Pwe kom kotiki onger sapwilim
omui kan katoutou parail.
Kom kotiki ong kit er wain
men kapweipwei kit alar.
4 A kilel eu, me kom kotiki ong
irail er, me masak komui, i
me irail kauadar, ap kelail
kidar. Sela.
5 Pwe kompoke pamui kan en sal-
adokala; kom kotin sauasa
ki pali maun ar o kotin ereki
kit.
6 Kot kotin masanier nan sapwilim
a mol saraui, i me i peren
kida; i pan nek pasang
Sikem o sosong sap Sukot.
7 Kilead o Manase iei sap we; ngai
kin kaunda Epraim; a Iuda
iei ai sokon;
8 Moap iei ai dal en dudu; i kin
tiakedi Edom; Pilista kin
ngisingis ong ia.
9 Is me pan kalua ia nan kanim
tengeteng eu? Is me pan
iang ia lel Edom?
10 Kaidin komui ai Kot? Komui me
kase kit alar o sota iang at
karis akan.
11 Kom kotin sauasa kit ni at ap-
wal akan, pwe en aramas ar
sauase sota katepa.

12 Iangaki at Kot kit pan kapwa-
iada dodok apwal akan. A
pan kotin tiakedi at imwin-
titi kan.

61

1 MAING Kot, kom kotin ereki ai
likelikwir o kotin mangi ai
kapakap!
2 Sang ni imwin sappa i pan likwir
wong komui, ma mongiong
i masakada, kom pan kotin
kalua ia pon paip ileile eu.
3 Pwe komui kapore pa i o imateng
kelail ong ai imwintiti kan.
4 Kom kotin mueid ong ia, i
en mimieta nan sapwilim
tanpas omui kokolata, o
diar wasan kamaur pan lim
omui kan. Sela.
5 Pwe komui Kot mangi duen ai
inau; kom kin kotiki ong ia
er soso en ir, me masak mar
omui.
6 Komui en kotiki ong nanmarki
maur warai, pwe a saunpar
akan en totola kokolata,
7 Pwe a en mimieta mon Kot koko-
lata; kom kotin kasale ong
i kalangan o melel, me pan
sinsila i.
8 I ap pan kauli ong mar omui koko-
lata, pwe i en kapwaiada ai
inau kan ni ran karos.

62

1 NGEN i moleileilar ren Kot, me
kotin sauasa ia.
2 Pwe i eta ai paip, o sauas pa i,
o pere pa i, pwe i en sota
luetala kokolata.
3 Arai da komail kin masamasan
ol ta men, pwen kamela, me
rasong did pangpangla o kel
me pual pasanger?
4 Re kin madamadaua duen ar pan
kak kapupedi i, re kadek
likam, re kin lokaia kaselel,
a nan mongiong arail re kin
lalaue. Sela.
5 Ngen i, kaporoporeki Kot, pwe i
kapore pa i.
6 I eta ai paip o sauas pa i, o pere pa
i, pwe i ender pupedi.
7 Ai maur mi ren Kot, o ai lingan,
o ai paip, o ai kel; i kaporo-
poreki Kot.
8 Komail aramas akan karos
kaporoporeki i ansau karos;
kasansale ong i mongiong
omail, Kot kapore patail.
Sela.
9 A aramas akan sota meakot, o me
lapalap akan pil kin sapun-
gala. Ni men tenok re kin
kokoda, menda ma irail me
toto.
10 Komail der keleki omail dipisou
sapung o der kaporoporeki
me komail kuliadar. Ma ko-
mail pan kapwapwala, ko-
mail der kasampwaleki!
11 Kot kotikidar masan eu, me i
ronger akai ansau, iet: Kot
eta me manaman.
12 Komui Maing me kalangan o
komui kin pwain ong amen
amen duen a wiawia kan.

63

1 Kot komui ai Kot, nin soran i kin
piridang komui. Ngen i kin
inong iong komui. Pali war
ai kin inong iong komui nan
sap madekong o mongedi,
wasa me sota pil mi ia.
2 I wasa i kin tamanda komui nan
sapwilim omui tanpas im sa-
raui, pwe i men kilang omui
manaman o lingan.
3 Pwe omui kalangan mau sang
maur; kil en au ai kin
kapinga komui.
4 I wasa i inong iong kapinga ko-
mui arain ai maur, o men
pokada pa i kat ni mar omui.
5 I me pan kaperen pan ngen i o ai
popol, ma i pan kak kapinga
komui ki au ai kaperen.
6 Ni ai kin wendi pon los, i kin
madamadaua duen komui,
o ni ai pirida, i kin lokelokaia
duen komui.

7 Pwe komui sauas pa i, o pan mot en lim omui kan i kin ngisingis.
8 Ngen i kin tengidi ong komui; lim omui pali maun kin apapwali ia.
9 A irail me masamasan ia, pwen saik ia di, pan lokidokila pan sappa.
10 Re pan pupedi ong nan kodlas, o kidi en wel pan kang ir ala;
11 A nanmarki pan peren kida Kot. Me kin kaula ong i, pan pwaida, pwe au en me likam akan pan pena pinla.

64

1 MAING Kot, kotin ereki ngil ai ni ai insensued. Kom kotin sinsila maur i mon ai imwintiti weit.
2 Kom kotin karuki ia la sang mon pokon en me sued akan, mon pwin en me wia sapung kan.
3 Me kin ada lo ’rail dueta kodlas pot, o me kaonopada ar kasik katieu, iei ar lokaia sued,
4 Pwen rir kasikiedi me lelapok o; madang re pan kasikiedi i, o sota insenoki.
5 Irail me weit ni ar tiak sued, o re kin inda, duen ar pan insar, o re kin inda: Is me pan kak kilang?
6 Irail kin madamadaua duen me sued. Kitail kapwaiadar, karos kileledier. Mongiong en aramas me widing o meid koiok ni morsued.
7 A Kot pan kotin kasik ir edi madang, pwen kamadak ong ir.
8 Pein lo arail pan kapup ir edi, o karos, me pan kilang, pan kaururekі.
9 O aramas karos pan masak o inda: Mepukat Kot kotin wiadar. O re pan asa, me i sapwilim a dodok.
10 Me pung o pan perenki Ieowa, o pan liki i, o me lelapok kan karos pan pereperen.

65

1 MAING Kot, se kin auiaui o kapinga komui nan Sion, o se kin kapwaiada at inau ong komui.
2 Komui kotin ereki at kapakap, pwe i me aramas karos pan pwara wong komui.
3 Dip at kin katoutoui kit kaualap. Kom kotin maki ong kit dip at akan.
4 Meid pai, me kom kotin pilada o mueid ong, en pwarala re omui, pwen kauson nan sapwilim omui kel; kit pan tungetungole o medikila dipisou en tanpas omui, sapwilim omui im en kaudok saraui.
5 Kom kotin mangi kit duen omui pung kapuriamui, Kot, at saunkamaur, komui me kapore pan meakaros nin sappa, o me mi wasa doo ni kailan madau;
6 Me kotin pasonedier nana kan, pwen tengeteng ni a kelail, i me audeki manaman.
7 Komui katukiedi ngirsok en madau, ngirsok en a iluk kan, o morongarong en aramas akan.
8 Me kauson ni imwin sappa, kin masakada omui kilel akan; komui kin kaperenda me kauson ni pali mas o ni pali apong.
9 Kom kin kotin kupura sappa o kawusokesok o kakepwapwala i melel. Parer en Kot me dir en pil kaualap. Kom kin kotin sauasa ar wantuka kan, iduen omui kotin kapaiada sap o.
10 Kom kin kotin kapileda ar sap akan o kawusokesok ar mad akan o kamuterok kila katau o kapaiada ar tuka kan.

11 Kom kotin kapwada kidar saun-
par omui kalangan; o lip en
aluwilu ar me dir en kamau
kan.
12 Mos en nan sap tan pil pwaida
mau, o dol akan kin
pereperen.
13 O mal akan me dir en pwin sip, o
sap me rokeki korn, me mau
ong ngisingis o kakaul.

66

1 NGISINGIS ong Ieowa nan sap
karos!
2 Kauleki lingan en mar a;
kapikapinga i melel!
3 Komail potoan ong Kot: Meid
kapuriamui sapwilim omui
dodok kan! Sapwilim omui
imwintiti kapinga komui
pweki omui manaman.
4 Sap karos en kaudok ong komui
o kapinga komui o kauleki
ong mar omui. Sela.
5 Komail kodo, kilang dodok en Kot,
pwe a wiawia kan me ka-
puriamui ren aramas akan.
6 A kotin kawukila madau ong sap
madakong, pwe aramas en
kak alu pon pil o, i wasa se
peren kidar kaualap.
7 A kotin kakaunda ni a manaman
kokolata; silang i kin irerong
wei kan. Me kangudi kan
sota kak pwaida. Sela.
8 Komail wei kan kapinga atail
Kot, o komail kalaudela ngil
omail, pwen lel ong wasa
doo.
9 Me kotin kolekol ong kitail maur
atail, o sota mueid ong, nä
atail en krisedi.
10 Pwe komui Kot me kotin ka-
songesong kit o kamakelekel
kit er, dueta silper kin ka-
makelekelada.
11 Kom kotin mueid ong, sen lodi ni
insar o, kom katoutou kin kit
men katoutou eu.
12 Kom kotin mueid ong aramas
kai, en tiakedi pon mong at;
kit lel ong kisiniai o pil; a
kom kotin kapiti sang kit o
kakele kit adar.
13 I me i pan pedekilong ong nan
tanpas omui, pwen mairong
isis, o i pan kapwaiada ai
inau ong komui,
14 Duen kil en au ai inaukidar, o
duen au ai inda ni ai ansau
apwal:
15 I pan mairong isis ong komui sip
wi kan iangaki adiniai en sip
ol, i pan mairongki kau ian-
gaki sip o kut ol akan. Sela.
16 Komail karos, me masak Kot,
kodo re i, i pan kasoi ong ko-
mail, duen me a kotin wiai
ong ngen i.
17 I likwirki ong i au ai o i kapingaki
i lo i.
18 Ma i pan lamelame nan mon-
giong i, me i pan wiada
me sued, Ieowa ap sota pan
mangi ia;
19 A Kot kotin ereki ai kapakap, o a
kotin mangier ai ngidingid.
20 Kapinga ong Kot, me sota kotin
mamaleki ai kapakap, o a
sota kotiki wei sang ia a
kalangan.

67

1 KOT en kotin maki ong kit, o kotin
kapaia kin kit. A kotin kama-
raine kin kit, silang i. Sela.
2 Pwe sapwilim a al akan me
sansaleda nin sappa o ren
men liki kan a maur.
3 Maing Kot, wei kan pan kapinga
komui, wei kan karos pan
kapinga komui.
4 Wei kan pan peren kida o
ngisingis, pwe kom kin kotin
kapung ong wei kan ni tiak
pung, o kom kotin kaunda
aramas akan nin sappa.
Sela.
5 Maing Kot, wei kan pan kapinga
komui, wei kan karos pan
kapinga komui.
6 Sap o kin kapwaiada a tuka kan.
Kot pan kotin kapai kit ada,
at Kot.

7 Kot pan kotin kapai kit ada, o toun
sappa karos pan masak i!

68

1 KOT en kotida, pwe a imwintiti en
kamueit pasang, o me kai-
longki i, en tang wei.
2 Kom kotin paki irail wei dueta
adiniai, dueta kris kin pei
pasang nan kisiniai, iduen
me doo sang Kot akan en
soredi.
3 A me pung kan en pereperen o
popol mon silang en Kot o
ren pereperen melel.
4 Kauli ong Kot, kauli ong mar
a! Kaonopada al o ong i,
me kotiwei nan sap tan, a
maraneki Ieowa — komail
perenki i!
5 Pwe i Sam en me sapoupou kan
o saunkapung en li odi kan.
I Kot nan sapwilim a tanpas
saraui.
6 Kot me kotin kadire kila seri
ko im en me kin kelep, me
kin lapwada me salidi kan,
pwen pwaida o pereperen a
me katiwo kan pan mimieta
nan wasan lek.
7 Maing Kot, ni ansau kom kotiwei
mon sapwilim omui aramas
akan, ni omui kotiwei nan
sap tan! Sela.
8 I ansau sap o rerer, o aude-
pan lang kan moredier mon
silang en Kot, nana Sinai
mon silang en Kot en Israel.
9 Maing Kot, kom kotin kamoredier
katau mau, o kom kotin
kamauradar sapwilim omui
soso, me mongedier,
10 Pwe sapwilim omui pwin diar
wasa, me a kak kotikot ia.
Maing Kot, kom kotin ap-
walilar me luet akan duen
omui kalangan.
11 Ieowa kotikidier a masan
ki pwin en wanporon
kalaimun akan.
12 Nanmarki en karis toto tang wei
madang, o waun im akan
nek pasanger, me re atia
sang ar imwintiti kan.
13 Ni omail kairu nan pung en
noumail pwin man akan, ko-
mail rasong pa en muroi
men, me lingan dueta silper
o pa a kan dueta kold lingan.
14 Ma me Manaman o lao kotin
kamueit pasang nanmarki
kan, nana Salmon rotorot ap
pan marainla.
15 Nana Pasan iei nana en Kot;
Pasan nana kalaimun eu.
16 Menda komail nana kalaimun
akan kin kilekilang ap
peirin ong nana, me Kot
kotin piladar en kotikot ia?
O Ieowa pan kotikot wasa o
kokolata.
17 War en Kot me kid toto pan pak
kid; Ieowa kotikot re 'rail ni
nana Sinai.
18 Komui kotidalang poa o saliedier
me salidi kan, o kom kotin
ale ong aramas pai kan, pil
ong ir me katiwo kan, pwe
Ieowa en kotikot wasa o.
19 Kapinga Ieowa nin ran akan
karos; Kot kin kotiki ong ki-
tail katoutou patail, ap pil
kotin sauasa kitail. Sela.
20 Atail Kot iei sauas patail, o Ieowa
Kaun kin kotin dorela sang
mela.
21 Melel, Kot pan kotin kawela
mongan a imwintiti kan,
o a pan kotin leser pasang
takain mongan ir, me
dadaurata ar katiwo.
22 Ieowa kotin masanier: I pan
kapure dong ir sang nan
Pasan, I pan wa ir do sang
nan kapin madau;
23 Pwe koe en tiakedi ong nan ntan
imwintiti kan, o noum kidi
kan en tamotamo.
24 Maing Kot, a sansal duen omui
kotikot sili, duen omui
kotikot sili nan mol omui
saraui, ai Kot o ai Nanmarki.
25 Pwin en kaul kin tiong, ap pwin
en saunkasang nan pung en

peinakap akan, me wiadar aip.
26 Kapinga Kot Ieowa nan momodisou kan, komail me kisan parer en Israel.
27 Peniamin tikitik kin kakaun nan pung ar, saupeidi en Iuda iangaki sapwilim ar akan toto, saupeidi en Sepulon, o saupeidi en Naptali.
28 Omail Kot kotin kauadar omail wei; Maing Kot, i me komui en kotin katengetengedi, pwe sapwilim omui dodok.
29 Nanmarki kan pan wa dong uk ar kisakis pweki omail im en kaudok nan Ierusalem.
30 Kom kotin lipor ong man en nan rau, o pwin kau ol iangaki na kan, o wei kan, me kin pepei pweki kisin moni. Kotin kamueit pasang wek kan, me kin men mauin.
31 Saupedi en Äkipten pan pwarado; men Moren pan pokadang Kot pa ’rail.
32 Komail wei kan nin sappa kauli ong Kot, kakaul o kapinga Ieowa. Sela.
33 I, me kin kotikot sili nanlang, nanlang en masia! Kilang, a kin kotiki ong sapwilim a nansapwe manaman.
34 Komail kamelele mana en Kot! A lingan mi ren Israel, o a mana mi nan tapok kan.
35 Kot meid kapuriamui nan mole saraui. I Kot en Israel. A pan kotiki ong aramas akan mana o kelail. Kapinga Kot!

69

1 MAING Kot, kotin sauasa ia, pwe pil itida lel ong maur i.
2 I pan kirila nan wasa lususur lol, wasa me sota kakaluak; i mi nan pil lol, o ad pan kamop ia la.
3 I panga kila ai sangesang, kapin wor ai kirkilar, mas ai suedalar, pwe a warailar ai auiaui Kot.
4 Me kin tata kin ia nin sokarepa me toto sang pit en mong ai. Me imwintiti ong ia, o me kin kawe ia la, ap sota karepa, kin kelail. I en pwain, me i sota kulia sang.
5 Maing Kot, kom kotin mangi ai pweipwei, o ai sapung kan me sota rir sang komui.
6 Kom der mueid ong irail, me auiaui komui, en sarodi pweki ngai, Maing Ieowa Sepaot; kom der mueid ong irail, me rapaki komui, en namenokala pweki ngai, Kot en Israel.
7 Pwe i kin kankaururla pweki komui, mas ai me dir en namenok.
8 I wialar men wai amen ren ri ai kan, o nain in ai sasa ia lar.
9 Pwe limpok ong tanpas omui kasor ia dier, o lalaue en ir, me kin lalaue komui id ko dong ia.
10 I kin sangesang melel o kaisesol, ari so, re kin lalaue ia.
11 I likau kidar ed eu, a re kin lalaue ia.
12 O me mondi pan wanim, kin kasekasenda ia, o wasan kang sakau, re kin kakaul kin ia.
13 A i kin kapakap ong komui Maing Ieowa ni ansau me kon ong; Maing Kot, kom kotin mangi ia pweki omui kalangan lapalap o kotin sauasa ia.
14 Kotin dore ia la sang nan pwel, pwe i ender kirila; pwe i en piti sang, me kailong kin ia o sang nan pil lol;
15 Pwe lapake ender kamop ia la, o wasa lol ender kadala ia la, o au en por o ender pur pena ong po i.
16 Mangi ia, Maing Ieowa, pwe omui kalangan meid mau, kom kotin masan dong ia, pweki omui kalangan lapalap.

17 O kom der karirela sang sap-
wilim omui ladu silang
omui, pwe i masak; kom
kotin madang mangi ia!
18 Kom kotido ren ngen i o dorela
i, kotin dore ia la pweki ai
imwintiti kan.
19 Komui mangier duen ai saro-
dier, o ai lisela, o ai na-
menok, me palian ia, kin
sansal ong komui.
20 Ai sarodier kin kawela nan mon-
giong i, o i luetalar melel. I
auiaui, ma sota me pan in-
sensuedeki mepukat, a sota
man amen; o ma sota, me
pan kamait ia la, a sota me i
kak diar.
21 Irail kin kamanga kin ia ede, o
kanim pil kin ia pinika ni ai
men nim piladar kaualap:
22 Arail tepel en wiala insar arail, o
lidip arail, o kapup arail.
23 Mas arail en rotorotala, pwe ren
der kilang wasa, o irail en
kos pena kokolata.
24 Wudokidi ong po ’rail omui on-
giong, o omui ongiong melel
en lel ong irail.
25 Deu ’rail en liselipingda, o sota
me pan kauson nan im arail.
26 Pwe re kin pakipaki, me kom
kotin kaloker, o re kin in-
dinda, me dene komui kin
kaloke mal sapwilim omui
kan.
27 Kom kotin kaloedi ong ir ni
sapung toto, pwe ren der
konodi omui pung.
28 Iris sang ir nan puk en kamaur,
pwe ren der iang me pung
kan kileledi.
29 A ngai me luet, o i kin waiwairok.
Maing Kot, omui sauasa ia
en sinsila ia.
30 I pan kapinga mar en Kot ki kaul
pot, o i pan wauneki i melel
ki danke.
31 I me Ieowa kotin kupura sang
kau ol, me ose o pat en nä
pualapual mia.
32 Me luet akan kin kilang, o peren
kida, o me kin rapaki Kot,
mongiong arail pan mau-
rada.
33 Pwe Ieowa kotin mangi me
samama kan, o a sota kotin
mamaleki sapwilim a salidi
kan.
34 Nanlang en kapinga i, pil sappa,
o madau, o karos me kin
mokimokid lole.
35 Pwe Kot pan kotin sauasa Sion, o
a pan kauada kanim en Iuda
kan, pwe aramas en kauson
wasa o, o aneki.
36 O wan a ladu kan pan sosoki
irail, o me kin pok ong mar
a, pan kauson wasa o.

70

1 MAING Kot kom kotin madan-
gdo, dore ia la, Maing Ieowa,
pwen sauasa ia!
2 Me kin masamasan ia, en na-
menokala o sarodi, o me kin
peren kida ai apwal akan, en
ponseker wei o lesila.
3 Pwe irail me kin indinda due ai:
Io ol o! Ren namenokala.
4 A me kin idok komui, en
pereperen o popolki komui,
o me kin pok ong omui
maur, en indinda ansau
karos: Kot meid kapingan!
5 A ngai me luet o samama. Maing
Kot, kom kotin madang dong
ia, pwe komui ta sauas pa i
o ai saundor; Maing Ieowa,
kom der kotin pwand!

71

1 MAING Ieowa, i liki komui, kom
der mueid ong, i en sarodi
kokolata.
2 Kom kotin dore ia la pweki omui
pung, o kotin sauasa ia,
o kotin kapaike dong ia
karong omui kan o sauasa
ia.
3 Komui en kotin wiala ai paipalap,
wasa i pan kak pitila ia
ansau karos, pwe kom kotin
inauki ong ia er, me kom pan

dore ia la, pwe komui ai paip
o ai kel.
4 Ai Kot, sauasa ia sang nan pa en
me doo sang Kot, o sang nan
pa en me sapung o weit.
5 Pwe komui kapore pa i, Maing
Ieowa, komui ai kel sang ni
ai pulepul.
6 I liki komui sang ni ai ipwidier,
o komui me kaipwi ia sang
nan kaped en in ai, i pan
kapinga komui kokolata.
7 Ngai dueta meakot me kapuria-
mui ong me toto; a komui kel
pa i manaman.
8 Kom kotin kadireki au ai kaping o
danke ong komui.
9 Kom der kotin kase ia la ni ai
mala, o der muei sang ia ni
ai pan luetala.
10 Pwe ai imwintiti kin palian
ia ni ar lokaia, o me kin
masamasan ia, kin kapaka-
pung pena,
11 O indinda: Kot muei sanger i,
komail paki o koledi i, pwe
sota sauas pa a.
12 Maing Kot, kom der kotin doo
wei sang ia, Maing Kot! Kom
kotin madangdo o sauasa ia.
13 A me palian ia en namenokala
o sarodi; o me rapa kin ia,
pwen kame ia la, ren kadu-
pale kidi namenok o lalaue.
14 A i pan auiauita, o i pan
kalaudela ai kaping ong
komui kokolata.
15 Au ai en kaloki sili omui pung, o
omui kamau pan ran karos,
me sota kak wadawad pena.
16 I kin weweid sili ni mana en
Ieowa Kaun; i pan kapinga
omui pung eta.
17 Maing Kot, kom kotin padaki ong
ia er sang ni ai pulepul, o
i kaloki sili omui manaman
akan sang mas kokodo lel
met.
18 Maing Kot, kom der kotin muei
sang ia ni ai mala, pit en
mong ai lao puetepuetala,
lao i pan padaki ong seri en
seri kan omui wiawia o ong
me pan kokodo omui mana-
man.
19 Maing Kot, omui pung meid
ileile, kom kin wiada dodok
lapalap. Maing Kot, is me
rasong komui?
20 Pwe komui kotiki ong kit er ka-
masak laud o toto, o kom
kotin pur ong kamau kit ada
o wai ia dado sang nan wasa
lol.
21 Komui pan kotin kaileile ia da,
o kom pan kotin pur ong ka-
mait ia la.
22 I ap pan kapingaki komui
kasang, pweki omui melel,
ai Kot, i pan kauleki ong
komui arp, ong komui, me
Saraui en Israel.
23 Kil in au ai o ngen i, me re kotin
dorelar, pan pereperen o
kauli ong komui.
24 Pil lo i pan indinda duen omui
pung sang mansang lel
sautik. Pwe irail, me men
kawe ia la, namenokala o
sarodier.

72

1 MAING Kot, kom kotiki ong nan-
marki en kapung, o kotiki
ong nain nanmarki ol omui
pung.
2 Pwen kaunda sapwilim omui ara-
mas akan nin tiak pung, o
dorela sapwilim omui me
luet akan.
3 Nana kan en kare dong aramas
akan popol o dol akan me
pung.
4 A pan sauasa pung en me luet ren
aramas akan; a pan dorela
nain me samama kan, o pan
tiakedi me morsued o.
5 Aramas pan masak komui sang
eu kainok lel eu kainok,
arain katipin o saunipong
mia.
6 A pan kotidi dueta katau ong mat
kap, dueta katau me kawu-
sokesok sap o.

7 Me pung o pan memaurata ni a
ran akan, o muei mau pan
pwaida, lao saunipong solar
mia.
8 A pan kotin kaunda sang eu
madau lel wong eu, o sang
pilap o lel ni imwin sappa.
9 Me kaukauson nan sap tan, pan
dairukedi ong mo a, o a
imwintiti kan pan kangala
pwel par.
10 Nanmarki en Tarsis o me mi nan
dake kan, pan wa dong i ar
kisakis; nanmarki en Arapia
o Sepa pan wia nopwei.
11 Nanmarki kan karos pan kau-
doki ong i, men liki kan
karos pan upa ong i.
12 Pwe a pan dorela me samama o,
me kin weriwer, o me luet,
me sota sauas pa.
13 A pan kupura me tikitik o
samama, o pan kotin sauasa
ngen en me samama kan.
14 A pan kotin dorela ngen arail
sang ren me morsued o weit,
o nt' arail me kasampwal
mon silang i.
15 A pan ieiasata o kold sang wein
Arapia pan wisik wong i, o
aramas akan pan kapaka-
paki i ansau karos, a pan ka-
paida ni ansau karos.
16 Wantuka kan pan pwaida mau
nin sappa o pon nana kan,
korn pan momand dueta
Lipanon; o aramas akan pan
wosada nan kanim akan
dueta rä nan sap o.
17 Mar a pan duedueta kokolata;
arain katipin a pan mimi-
eta, iduen warai en mar a, o
re pan kapaikida i; men liki
kan karos pan kapinga i.
18 Kaping ong Kot Ieowa, Kot en
Israel, i eta, me kin wiada
manaman akan.
19 O kaping ong mar a lingan koko-
lata, o sap karos en direki a
wau! Amen, amen!
20 Iet imwilan kapakap en Dawid
nain Isai.

73

1 MELEL, Kot kompoke pan men Is-
rael, irail me makelekel nan
mongiong arail.
2 A ngai, ekis ta, a nä i kat pan lodi,
o i koren iong krisedi ni ai
kakakawei.
3 Pwe i suedeki me aklapalap akan,
ni ai kilanger en me sapung
kan ar pwaidar.
4 Pwe sota apwal kot lel ong irail ni
ar pan mela, re kin kelail o
war arail wilar melel.
5 Sota ar apwal kot dueta ara-
mas tei kan, o re sota pan
kalokolok dueta aramas tei
kan.
6 Ari aklapalap, iei kapwat en tapin
wor arail, o arail likau, iei
arail tiak weit.
7 Por en mas arail tikitik o sued ki-
lar ar wilar, o re kin wiada,
me re inong iong.
8 Re kin mamaleki meakaros, o re
kin lokelokaia me sued, o re
kin lalaue o lokaia ni ar ak-
lapalap.
9 Dene arail lokaia tapi sang
nanlang, o me irail indinda,
dene i eta me pung nin
sappa.
10 I me aramas akan lokidi ong
irail; o pil totoia re kin ni-
mala.
11 Re kin inda: Iaduen, Kot pan
kotin insenoki irail? O
menda ren me lapalap irail?
12 Kilang, iduen me doo sang Kot
akan; irail meid pai nin
sappa, o re pan kapwap-
wala.
13 Iaduen, likamata sota katepa ai
kamakelekeladar mongiong
i o kaminela pa i kat ni me
pung?
14 Pwe ran karos i pan kalokolok,
o ni mansang karos ai
kamekam mia.
15 Koren iong i pil pan indinda
dueta irail, a so, pwe i de pan

suedeki sapwilim omui seri
kan karos sang mas kokodo
lel met.
16 I ap madamadaua duen
mepukat, pwen dedeki, a i
sota kak ong.
17 Ngai lao pedelong ong mon mol
en Kot saraui o kilanger
imwin me doo sang Kot
akan.
18 Melel kom kotin pwili kin irail
edi wasa likakeris; kom
kotin kapup irail edi ong
nani pwel.
19 Iaduen arail madang soredier.
Irail lokidokila, o imwila
'rail meid kamasapwek.
20 Maing Ieowa, kom kin kotin
kawela mom arail nan
kanim o dueta auramen.
21 Ni ai madak nan mongiong i,
o waiwairok nan ai mudilik
kan,
22 I ap diaradar, me ngai ol
pweipwei men, me sota asa
meakot; dueta man amen
mo omui.
23 Ari so, i pan mimieta re omui
kokolata, pwe komui kotin
kolekol eta pa i pali maun.
24 Komui kin kalua ia duen kupur
omui, o kom pan kotin
kasamo ia nan lingan omui.
25 Ma komui ta ai Kot, i sota pan
anane meakot nanlang de
sappa.
26 Ma pali war ai o ngen i pan
dupokala, pil menda, pwe
komui Maing Kot kamait pa
i o pwais ai kokolata.
27 Pwe kom kotin mangi irail, me
muei sang komui pan loki-
dokila; Kom pan kotin kas-
apokela karos, me wuki wei
sang komui.
28 A iet ai peren, i en tengeteng ong
Kot, o i en kaporoporeki Kot
Ieowa, pwen kalok sili omui
wiawia kan karos.

74

1 MAING Kot, da me kom kotin kase
kin kit ala, o da me re on-
giongiki sapwilim omui sip
akan?
2 Kom kotin kupura sapwilim
omui momodisou, me kom
kotin pwaindar mas o, o
me komui dorelar, pwen
wiala sapwilim omui, kotin
kupura dol Sion, wasa me
kom kotikot ia.
3 Kom koti dong wasa me liseliping
ansau warai; imwintiti me
kawelar meakaros nan im
saraui.
4 Me palian komui, kin weriwer
nan tanpas omui o pwilikidi
arail dikedik en ani mal
akan lole.
5 Irail pwaradar dueta ir, me wia
palapal nan wel.
6 Re kin kawela did kaselel akan ki
sile laud o tikitik.
7 Irail karongala tanpas omui; irail
kasaminela o tiakedi wasa
me mar omui kotikot ia.
8 Irail kin inda nan mongiong arail:
Na, kitail pan kawela! Irail
karongalar wasan kaudok
karos nan sap o.
9 Solar manaman akai sansal ong
kitail, o solar saukop amen
mia, o sota amen re atail me
pan asa imwilan mepukat.
10 O Maing Kot, arai da me morsued
o pan lalaue, o imwintiti o
pan mamaleki mar omui?
11 Da me komui kotiki wei sang lim
omui? Kotikida pali maun
omui o kaimwisokala.
12 Pwe Kot ai Nanmarki sang mas
o. I me sauas pan meakaros,
me kin wiaui nin sappa.
13 Kom kotin kamueit pasanger
madau ki omui manaman, o
kom kotin kawelar mongan
drake nan pil.
14 Kom kotin kawelar mongan wal-
ros, ap kotiki ong aramas
nan sap tan, pwen kangala.
15 Komui kotin kapwaredar parer o
pilap akan, o pilap kalaimun

akan me kom kotin kan-
galangaladi.
16 Ran o pong me sapwilim
omui; komui kotin wiadar
saunipong o katipin.
17 Komui wiadar irair en sap akan;
komui me kin wia ansaun
karakar o kapou.
18 Kom kotin kupura mepukat:
Imwintiti o lalaue komui
Maing, o aramas pweipwei
kan mamaleki mar omui.
19 Kom der kotiki ong man laualo
ngen en sapwilim omui
muroi, o kom der likid-
maliela pwin en sapwilim
omui luet akan.
20 Kom kotin tamanda inau o, pwe
sap olar wasa karos o im
akan pual pasanger.
21 Re der kotin mueid ong me
luet o, en namenok purela,
me samama o luet akan en
kapinga mar omui.
22 Maing Kot, kom kotida o kotin
kaimwisokala sapwilim
omui dodok; kom kotin
tamanda kankaurur, me kin
wiaui ong komui sang ren
me pweipwei kan.
23 Kom kotin der maliela weriwer
en sapwilim omui imwintiti,
morongorong en me palian
komui kan, me kin lalau-
dalar ansau karos.

75

1 Se kapinga komui, Maing Kot, se
kapinga komui, pwe mar
omui me koren, o omui
manaman akan kaloki sili
due.
2 Pwe ni a ansau I pan wiada ka-
pung pung.
3 Sap o tou a kan kin rerer; a I kin
kolekol a ur akan. Sela.
4 I indang me aklapalap akan: Ko-
mail der aklapalap! O ong
me doo sang Kot akan: Ko-
mail der keleki omail mana-
man!
5 Komail der kaileilada mong
omail, komail der lokaia
sued ni omail aklapalap.
6 Pwe sota sauaspa sang ni mas en
lang de kapin lang, de sang
nana en sap tan.
7 Pwe Kot, me kin kadeikada, o me
kin kasapwilidi amen, o kas-
apwilada amen.
8 Pwe dal eu mi nan lim en Ie-
owa, me dir en wain kelail,
me a kotin kodidodie; a me
doo sang Kot akan karos nan
sappa pan nim sang, o re
pan nimala moroke.
9 A i pan padapadak kokolata, o
kauli ong Kot en Iakop.
10 I pan kawela mana en me doo
sang Kot akan karos, a
mana en me pung kan pan
kakairida.

76

1 KOT me indand mau ren Iuda,
o mar a me lingan ren men
Israel.
2 Tanpas a im pwal mi nan Salem, o
tanpas a mi Sion.
3 I wasa a kotin katip pasang
ia kanangan kasik katieu,
o pere, o kodlas, o tatan
mauin. Sela.
4 Komui me lingan o manaman
sang dol en mauin kan.
5 Me aklapalap akan lodier ong
men kul akan o mela, o
saunpei komad karos en
kidi pa arail.
6 Maing Kot en Iakop os o war kin
pupekidi omui masan akan.
7 Komui meid kamasapwek. Is me
kak u mo ’mui ni omui on-
giong?
8 Ni omui kotin kasaledar omui
kadeik sang nanlang, sappa
ap masapwekadar o nenen-
lar,
9 Ni en Kot a kotidar, pwen kadeik,
o sauasa me luet akan karos
nin sappa. Sela.
10 Pwe makar en aramas kin kalin-
ganada komui, o ma re pan
pur ong moromorong, luan
omui ongiong pan itar ong
irail.

11 Komail inau ong Ieowa omail
Kot o kapwaiada. Komail
karos, me mi impa, wa dong
ren me kalom omail kisakis
akan.
12 I me pan atia sang saupeidi kan
ar komad, a meid kalom ong
nanmarki en sappa kan.

77

1 I KIN likwirki ngil ai ong Kot, ong
Kot, me i pan likwir ong, o i
me kotin mangi ia.
2 Ni ai ansau apwal, i kin rapaki
Ieowa; ni pong pa i kin u wei
o sota kin dukedi, pwe ngen
i sota kak insenemaula.
3 Ni ai tamanda Kot, i kin asen-
gokida, ni ai madamadaua,
ngen i kin luetala. Sela.
4 Kom kin kotin kolekol por en mas
ai, pwe ira en papat; ngai
inen en luet, solar itar ong
lokaia.
5 I kin lamelame duen ran en mas
akan, duen par akan me
samalar.
6 Ni pong i kin lamelame duen ai
kasang arp, o mongiong i kin
madamadaua; ngen i kin ra-
parapaki.
7 Kalelapok, Ieowa pan kotin on-
giong kokolata, o a sota pan
kotin maki ong?
8 A kalangan roselar melel, o a inau
imwisokalar kokolata?
9 Kot kotin malielar a mak ong
kit, o a karirikilar ongiong a
kalangan? Sela.
10 Ari so, i indadar: Mepukat me
mau ong ia; pali maun en
lim en me Lapalap pan kak
dorela meakaros.
11 I me i kin taman kida wiawian
Ieowa; melel i kin tamanda
omui manaman akan sang
mas o,
12 O madamadaua duen omui
wiawia kan karos, o kileki-
lang duen omui dodok.
13 Maing Kot, al omui me pung.
Ia wasa amen Kot manaman
mia dueta Kaun o?
14 Komui ta Kot me kin wia
manaman akan. Komui
kotin kasansaledar omui
manaman nan pung en wei
kan.
15 Komui kotin dore kila sapwilim
omui kan omui manaman,
iei seri en Iakop o Iosep
akan. Sela.
16 Pil akan ariri komui, Maing Kot,
pil akan ariri komui, rap
masapwekadar, o wasa lol
rererdar.
17 Tapok kalaimun akan kamoredier
pil, tapok kan wiadar
nansapwe, o liol piripir sili.
18 Nansapwe wiauier nanlang; sap-
wilim omui liol akan kama-
raini sappa; sappa mokieda
o rerer.
19 Al omui mi nan madau, al omui
tätik nan pil kalaimun akan,
o sota me kaan aluwilu
omui.
20 Kom kotin kalua sapwilim omui
kan dueta pwin eu ren
Moses o Aron.

78

1 KOMAIL nai aramas akan, rong
ai kusoned; komail kapaike
dong salong omail padak en
au ai!
2 I pan ki pasang au ai, pwen padak,
o pan kida kasoi en mas o,
3 Me kitail rongadar o asaer, o sam
atail kasoi ong kitail er,
4 Pwe kitail ender karirila sang
kadaudok arail, me pan
pwarado mur, o kaparokki
wau en Ieowa, o a manaman
o a dodok kapuriamui kan.
5 Pwe a kotin kauada men kataman
eu ren Iakop, o kotikida ka-
pung eu ren men Israel, me a
kotin kakaliki ong sam atail
akan, pwe ren uselang nair
seri kan,
6 Pwe di en mur en asa due, o
seri ko, me pan ipwidi; o ni
ar kokoda, ren pil kasoi ong
nair seri kan,
7 Pwe irail en kaporoporeki Kot, o
ren der monokela en Kot a

wiawia kan, o ren kapwa-
iada a kusoned akan,
8 O ren der dueta sam arail akan,
me kainok kangudi o katiwo
eu, me mongiong arail sota
tengeteng, o ngen arail sota
melel ong Kot;
9 Dueta kainok Epraim, me wa
tatan mauin, ap purela sang
nan pei.
10 Irail sota dadaurata inau en Kot,
o re sota men weweideki
duen a kusoned akan;
11 O re monokelar a wiawia kan o a
manaman akan, me a kotin
kasansale ong irail er.
12 A kotin wiadar manaman akai
sansal mon sam arail akan
nan Äkipten, nan sap Soan.
13 A kotin palang pasang madau
o kotin mueid ong ir, en
kotela, o wiadar pil dueta kel
takai eu.
14 A kotin kalua kin irail tapok ni
ran o, a ni pong umpul en
kisiniai.
15 A kotin palang pasang paip nan
sap tan o kanim pile kin irail
pil toto.
16 O a kotin kapkapwile wei pilap
kai sang nan paip, pwe ren
pwile wei dueta pilap laud
akan.
17 Ari so, re dadaurata ni arail dipi
ong i, o re kaongiongi me
Lapalap o nan sap tan.
18 O re kasongesong Kot nan mon-
giong arail, ni ar inong iong
kan arail manga.
19 O re palian Kot ni ar inda: Melel
Kot pan kak wiada tepel eu
nan sap tan?
20 Kilang, a poki paip o, pwe pil
en pwarado o pilap akan
pwilepwile wei, a iaduen, a
pan kak kida prot o uduk
ong na aramas akan?
21 Ieowa lao mangier mepukat,
ap kotin ongiongadar, o
kisiniai wiauier ren Iakop,
o ongiong lel ong Israel,
22 Pweki ar so kamelele Kot, o sota
kaporoporeki a sauas.
23 A ap kotin masani ong tapok en
poa kan, o ritingida wanim
en lang akan.
24 O kotin kamoredi ong ir manga,
pwe ren manga, o a kotiki
ong ir prot en lang.
25 Irail kangalar prot en tounlang
kan; a kotin kadar ong ir
kisin manga toto.
26 A kotin kapwaredar pan lang
ang en mas en lang, o ni a
manaman a kotin kamoki-
dada ang en pali air.
27 O a kotin kamoredi ong ir uduk
dueta pwel par, o manpir
dueta pik en oror.
28 O a kotin kapup irail di wasa
karos, me irail kauson ia.
29 Rap mangamanga o medilar
kaualap, o a kotin mueid ong
ir ar inong.
30 A ni ar kapwaiadar ar inong, o ni
ar mangamanga,
31 Ongiong en Kot ap lel ong irail er,
o kamelar ol lapalap re ’rail,
o kotin wokiedi manakap en
Israel kasampwal akan.
32 A re kalaudelar arail dip, o re
sota kamelele a manaman
akan.
33 I me a kotin mueideki ren mela,
re sota paida, o ar apwal
akan me toto arain ar maur.
34 Ni a kotin kame irail la, rap idok
i, o wukila, o rapaki Kot.
35 O re tamandar, me Kot kele
parail o Kot lapalap ar saun-
dor.
36 O re lik sansal mau ong i ni au
arail o re likam ong i ni lo ar.
37 A mongiong arail sota tengeteng
ong i, o re sota dadaurata
melel a inau.
38 Ari so, a kotin kalangan ong ir,
o kotin makeki ong ir dip
arail, o sota kame irail la, o
katukiedi a ongiong pan pak
toto, o sota ongiongi melel.

39 Pwe a kotin kupura, me irail pali uduk, dueta kisiniang, me pir wei o solar puredo.
40 Pan pak toto re kangudi ong i nan sap tan, o kakupur suedi i nan mal.
41 Irail pur ong ansau karos kasongesong Kot, o re akapungi ong me Saraui ren men Israel.
42 Re solar tamanda lim a manaman, me dore ir ala sang ar imwintiti kan ni ran o.
43 Duen a kotin wiadar a manaman akan nan Äkipten o a dodok kapuriamui nan Soan.
44 A kotin kawuki ong nta ar pil akan, rap solar kak nima sang ar pilap akan.
45 Ni a kotin kapwaredar man sued akan nan pung arail, me kang ir ala, o pros akan, me kawe ir ala.
46 A kotiki ong muedi ar tuka kan, o ar wantuka ong man siek.
47 A kotin kawekilar akel ar wain o tuka kan ki akel tikitik.
48 A kotin kamekila ar man akel akan o ar pwin man akan liol.
49 A kotin ongiong melel o porone wong ir tounlang sued kai, o mueid ong ir, ren lingarangar, o morsued, o kainsensued.
50 A kotin kaonopa dang ongiong al apot, o sota dorelar maur arail sang mela, o kotin mueid ong kilitop ni maur arail.
51 A kotin kamelar meseni karos nan Äkipten, meseni en ar kelail nan im en Am akan.
52 A kotin kaluala sapwilim a kan dueta pwin sip eu nan sap tan.
53 A kotin kalua irail ni pung, pwe ren der masak meakot, a madau kadupaledi ar imwintiti kan.
54 A kotin wa ir ala lel ni irair en sap saraui, lel nana wet, me lim a pali maun kileledier.
55 O kotin pakipaki men liki kan mo ’rail, o kotin nek ong ir sap arail, pwen sosoki, o a kotiki ong kainok en Israel akan, en kaukauson nan im arail.
56 A re songesong? o kaongiong Kot lapalap, o sota peiki ong i, o sota duki ong a masan akan.
57 O re muei sang o mamaleki meakaros, dueta sam arail akan, o re sota tengeteng, dueta kasik katieu luet eu.
58 O re kaongiong i ni ar kaudok pon dol akan, o re kupur suedeki i ki arail dikedik en ani kan.
59 A Kot lao kotin mangi mepukat, ap kotin ongiongada o kasapok ir ala melel.
60 A kotin muei sang tanpas a nan Silo, im pwal o, wasa a kotikot ia ren aramas akan.
61 A kotiki wei sapwilim akan nan imateng, o a lingan nan pa en imwintiti kan.
62 A kotiki wei sapwilim a aramas akan ni kodlas, o kotin ongiongi sapwilim a soso.
63 Kisiniai kangala ar manakap akan, o ar peinekap akan solar kak papaud.
64 Arail samero kan mekilar kodlas, a solar li odi kan, me kin maiei.
65 Ieowa ap kotin opala wasa dueta amen me mairelar, dueta ol komad amen kin ngisingis ni a kang wain.
66 A kotin kaloedier a imwintiti kan o kanamenok ir ala kokolata.
67 A kotin kaselar im en Iosep, o sota piladar kainok en Epraim.
68 Pwe a kotin piladar kainok en Iuda, dol Sion, me a kotin kupura.
69 O a kotin kauadar tanpas a im saraui wasa ileile, dueta sappa me pan tengeteng eta kokolata.

70 Ap kotin piladar sapwilim a ladu
Dawid, o a kotin ale i sang
nan deun sip akan.
71 A kotin kalua i sang ren sip en
kadidi kan, pwen kamanga
sapwilim a kainok en Iakop
o a soso men Israel.
72 O a kotin apapwali ir ni tiak en
mongiong melel o pung, o
kakaun irail ada ni koiok en
lim a kan.

79

1 MAING Kot, men liki kan tang
dong sapwilim omui soso;
irail kasaminela sapwilim
omui im saraui, o re wiaki
Ierusalem kantakai eu.
2 Re ki onger manpir en pan lang
akan kalep en sapwilim
omui ladu kan, o uduk en
sapwilim omui saraui kan
ong man en nan sap akan.
3 Impan Ierusalem irail wudokila
nt' ar dueta pil, o sota, me
pan sarepedi.
4 Kit wialar kanamenok eu ong
men imp at, o me kapil kit
pena, kin lalaue o kaurur
kin kit.
5 Maing Ieowa, arai da kom pan
kotin ongiong, o inong en
kupur omui pan lulada
dueta kisiniai?
6 Kom kotin wudokidi ong men
liki kan, me sasa komui,
omui ongiong, o ong wei
kan, me sota kin likwir ong
mar omui.
7 Pwe re kawelar Iakop o im ar
akan.
8 Kom der kotin tamanda dip en
sam at akan; a kom kotin
madang sauasa kit, pwe kit
me malaulaular.
9 Maing Kot, sauas pat, kom kotin
sauasa kit, pweki wau en
mar omui. Kom kotin dore
kit ala o kotin maki ong
kit dip at akan, pweki mar
omui!
10 Da me kom kotin mueid ong men
liki kan en inda: Ari, ia arail
Kot? Kom kotin kasale ong
men liki kan depuk en ntan
sapwilim omui ladu kan, me
wudokilar, en pil sansal mo
at!
11 Kotin mangi sangesang en me
salidi o; kom kotin kolekol
kidi lim omui manaman me
kileledier ong kamela.
12 Kom kotin depukki ong men imp
at pan pak isu ar lalaue, me
re lalaue kin komui.
13 A kit, sapwilim omui aramas
akan, o sip en sapwilim
omui mos, pan danke komui
kokolata, kapakaparok
duen omui lingan ansau
karos.

80

1 KOMUI sile pan Israel, kotin
mangi; komui me kin apa-
pwali Iosep dueta sip akan.
Kom kotido, me kaipokedi
pon angin Kerup.
2 Kom kotin kasaleda omui man-
aman mon Epraim, o Peni-
amin, o Manase, o kotido,
pwen sauasa kit!
3 Maing Kot Sepaot, kom kotin ka-
mait kit ala o kotin kasaleda
silang omui, kit ap pan kelail
kida.
4 Ieowa Kot Sepaot, arai da,
kom pan kotin ongiongiki
kapakap en sapwilim omui
aramas akan?
5 Kom kin kotin kamanga kin ir
prot en pil en mas, o kom
kin kanim pile kin irail pil en
mas toto.
6 Kom kotin wiai ong kit, me men
imp at kin akamaiki ong kit,
o imwintiti pat kin lalaue kit.
7 Kot Sepaot, kom kotin kamait kit
ala o kotin kasaleda silang
omui, kit ap pan kelail kida.
8 Kom kotin wado sanger Äkipten
tuka wain pot, o kom
kokosang men liki kan, ap
id padukedi i

9 Kom kotin kokoi ong i al a o ka-
wosada i, pwen kadirela sap
o.
10 Nana kan mi pan mot a, o ra kan
kadupaledi sedern en Kot.
11 Kom kotin kalaudelar i lel ong
madau o ra kan lel ni pilap o.
12 Da me kom kotin kawe kilar a
kel, pwe karos me dauli kin
kawela?
13 Pwik laualo dekadar, o man en
nan sap kawelar.
14 Maing Kot Sepaot, kom kotin
wukedoke dong kit, o
ireredo sang nanlang, o
masani, o kotin sauasa
tukan wain pot et,
15 O kotin apapwali i, me lim omui
padukedier, o me kom kotin
apapwalier.
16 A rong kilar kisiniai, a paledier,
re okilar masan en silang
omui.
17 Lim omui apwali ol en pali maun
omui, o irail, me kom kotin
apapwalier.
18 Kit ap sota pan wuki wei sang
komui. Kom kotin kamaur
kit da, kit ap pan kapinga
mar omui.
19 Ieowa Kot Sepaot, kom kotin ka-
mait kit ala o kotin kasaleda
silang omui, kit ap pan kelail
kida.

81

1 KOMAIL pereperen kauli ong Kot,
me kel patail; ngisingis ong
Kot en Iakop!
2 Tapia kida kaul en kaping, o
wiada tampurin, o laute
kaselel iangaki arp!
3 Ni saunipong kap komail peuk
koronete, ni maram, ni ran
en im tantuka!
4 Pwe iduen tiak en Israel o ku-
soned en Kot en Iakop eu.
5 A kotin wiadar kusoned wet ong
Iosep, ni a lipa sang Äkipten.
I ronger masan pot, me i
saikenta asa:
6 I kisanger katoutou kan pon apar
a, o pa a saladokalar sang
kopu kan.
7 Ni om likwirki dong ia om apwal.
I ap sauasa uk; I kasaledok
uk alar, ni ansau me koe lel
ong nansapwe, o I sosong uk
ni pil en akamai. Sela.
8 Komail nai aramas akan rong ia,
I pan padaki ong komail! O
Israel, ma koe pan peiki ong
ia!
9 Sota amen Kot en mi re om, o koe
der kaudoki ong kot en men
wai amen.
10 Ngai Ieowa om Kot, me kalua uk
sang nan Äkipten. Ki pasang
au om, i pan kadirela.
11 A nai aramas akan sota kin peiki
ong ngil ai, o Israel sota duki
ong ia.
12 I ari mueid ong irail er insen
arail ni ar aklapalap, pwe
ren kekeid wei ni pein arail
lamelam.
13 O ma nai aramas akan pan peiki
ong ia, o Israel pan weweid
nan al ai kan,
14 I ap pan kaloedi ar imwintiti kan
madang, o pa i pan u ong me
pali ong irail akan,
15 O irail me kailongki Ieowa,
sota pan kak ong irail; o
ansaun arail pakadeik pan
duedeuta kokolata;
16 O I pan kamanga kin irail korn
kaselelia, o I pan katungole
kin i onik sang nan paip o.

82

1 KOT kotikot nan momodisou en
Kot, o i saunkapung en kaun
akan.
2 Arai da komail pan kadeik sa-
pung o kasampwaleki me
doo sang Kot akan? Sela.
3 Sauasa pung en samama o
sapoupou kan, o sauasa me
luet o samama kan ni ar
pung!
4 Komail dorela me tikitik o
samama o, o kamaioda sang

nan pa en me doo sang Kot
akan.
5 A re sota kin duki ong, o sota
ar lokekong; re kin weweid
nan rotorot; pason en sappa
kan karos mokimokideda.
6 Ngai indada: Komail rasong kot
akan, o nain me lapalap;
7 Ari so, komail pan mela dueta ara-
mas akan, o komail pan loki-
dokila dueta me weit amen.
8 Maing Kot, kom kotida o kotin
kadeikada sappa, pwe ko-
mui pan sosoki men liki kan
karos.

83

1 MAING Kot, kom der so masan
dong, o der sapaimokid,
Maing Kot, kom der kotin
nenenla!
2 Pwe kom kotin mangi, sapwilim
omui imwintiti kan kin lin-
garangar, o me kailong kin
komui, me aklapalap.
3 Irail kin widing ni ar kapakapung
ki sapwilim omui kan, o re
kin raparapaki duen ar pan
kawela sapwilim omui me
nekinekilar akan.
4 Re kin inda: Na kitail, kitail
kokosang irail, pwe ren so-
lar wei eu, o solar me pan
inda duen wein Israel!
5 Pwe irail wiaki eu o re inauki
pena, ren palian komui,
6 Im pwal en Edom, o Ismael, Moap,
o Akar,
7 O Kepal, o Amon, o Amalek, men
Pilista iangaki men Tirus.
8 Asor pil waroki ong ir; re kin
sauasa kadaudok en Lot.
Sela.
9 Kom kotin wiai ong ir dueta
ong men Midian, o Sisera, o
Iapin ni pilap Kison.
10 Me kamelar impan Endor, rap
wia pwel la nan pwel.
11 Kom kotin wiala ar saupeidi kan
dueta Orep o Seep, o ar mon-
sap akan karos dueta Sepa o
Salmuna,
12 Pwe re indinda: Kitail pan
kaloedi im en Kot akan!
13 Maing Kot kom en kotin wia kin
irail la älepip en kisiniang,
dueta dip en rä mon kisini-
ang.
14 Duen kisiniai kin karongala tuka
en wel o duen umpul en
kisiniai kin isikeda nan wel,
15 Iduen kom kotin paki kin irail
sapwilim omui liol ape, o
kamasak kin irail omui me-
limel.
16 Kadire kila mas arail namenok,
pwe ren rapaki mar omui,
Maing Ieowa.
17 Ren namenokala o masap-
wekada kokolata, o ren
soredi o mela.
18 Rap pan asaki, me komui ta
maraneki Kaun o me komui
ta lapalap nan sap karos.

84

1 MEID kaselel tanpas omui kan,
Maing Ieowa Sepaot!
2 Ngen i kin inong iong o anane
pera en tanpas en Ieowa
kan; pali war ai o ngen i kin
polauleki Kot ieias.
3 Pwe manpir diaradar deu a, o
swalpe pas a, wasa a kin
naitik ia: Sapwilim omui
pei saraui kan, Maing Ieowa
Sepaot, ai Nanmarki o ai Kot.
4 Meid pai ir, me kin kauson
nan tanpas omui! Re kin
kapinga komui ansau karos.
Sela.
5 Meid pai karos, me kin keleki
komui, o idedauen komui
melel!
6 Me kin weweid nan sap en ma-
maiei, wasa re kin weirada
parer ia; pil katau kin pwain
kidi i pai kan.
7 Re kin kakairida ni ar manaman
akan, lao re pan sansalada
mon Kot nan Sion.
8 Maing Ieowa, Kot Sepaot, kom
kotin ereki ai kapakap:
Maing Kot en Iakop kotin
mangi ia! Sela.

9 Kot pere pat, kom kotin masan
dong kit; kom kotin irerong
mas en sapwilim omui kei-
dier men.
10 Pwe ran ta ieu mon sapwilim
omui pera saraui kan me
mau sang ran kid; i mauki
mimi pan wanim en tanpas
en Kot, sang kauson nan im
en me doo sang Kot akan.
11 Pwe Kot Ieowa rasong katipin
o pere, Ieowa kin kotikida
mak o wau, a sota pan kotin
mueid ong me lelapok kan,
en anane me mau kot.
12 Maing Ieowa Sepaot, meid pai
aramas amen, me kin liki ko-
mui!

85

1 MAING Ieowa, kom kotin maki
onger sapwilim omui sap
mas o, o kom kotin dorelar
salidi en Iakop akan.
2 Re kotin lapwadar me sued
en sapwilim omui aramas
akan, o kom kotin pwaidier
dip arail karos. Sela.
3 Komui kotin kadukiedi omui on-
giong karos, o kotin wuki-
doki wei sanger omui on-
giong melel.
4 Kom kotin purong kamait kit ala,
komui Kot at saunkamaur,
o kotin katukiedi omui
sokalangan ong kit.
5 Kom pan kotin ongiongi kit koko-
lata? Omui ongiong pan
duedueta sang en kainok lel
eu?
6 Kom sota pan kotin purong ka-
maur kit da, pwe sapwilim
omui aramas kan en peren
kin komui da?
7 Maing Ieowa, kom kotin
kasansaleda ar kalangan
ong kit, o sauasa kit!
8 I men rong, da me Kot Ieowa
pan kotin masani; pwe a pan
mamasani duen muei mau
ong sapwilim a aramas o me
lelapok kan, pwe ren der
lodi ong me pweipwei.
9 Melel, a sauas me koren iong ir,
me masak i, pwe a lingan en
mi nan sap atail.
10 Kalangan o melel pan tu pena,
pung o muei mau en metik
pena.
11 Melel pan wosada sang nan sap
o, o pung pan ireredo sang
nanlang.
12 Ieowa pil pan kotikido me mau,
pwe sap atail en kida wa
kan.
13 Pwe pung pan ti ong mo a, o a kak
akan pan wiala al arail.

86

1 MAING Ieowa, kom kotin kapaike
dong ia karong omui kan o
mangi ia, pwe ngai me luet o
samama.
2 Kom kotin apwali maur i, pwe
ngai me lelapok. Maing Kot,
kom kotin sauasa ia, sap-
wilim omui ladu men et, me
liki komui.
3 Maing, kom kotin maki ong ia,
pwe i kin likwir ong komui
ni ansau karos.
4 Kom kotin kaperenda mongiong
en sapwilim omui ladu, pwe
mongiong i kin anane komui
Maing.
5 Pwe komui Maing me mau
o kalangan, o kom kotin
kalangan ong ir karos, me
kin likwir ong komui.
6 Maing Ieowa, kom kotin ereki ai
kapakap, o kotin mangi ngil
en ai ngidingid.
7 Ni ai apwal akan i kin likwir
ong komui, pwe kom, kotin
mangi ia!
8 Maing, sota me dueta komui nan
pung en kot akan; o sota me
kak wiawia dueta komui.
9 Men liki kan karos pan pwarado,
pwen kaudoki ong komui
Maing, o wauneki mar
omui.

10 Pwe komui me lapalap, me kin
wiada manaman, o komui ta
me Kot.
11 Maing Ieowa, re kotin kasale ong
ia al omui, pwe i en weweid
ni omui melel, kom kotin
kolekol mongiong i ong iet
eta: Masak mar omui.
12 I men kapinga komui Maing, ai
Kot, sang nan mongiong i,
o wauneki mar omui koko-
lata.
13 Pwe omui kalangan me laud ong
ia; komui dore maur i sang
nan wasan mela.
14 Maing Kot, me aklapalap akan
kin palian ia, o pwin en me
weit akan kin masamasan
maur i, o re sota kin weweid
mon silang omui.
15 A komui Maing Kot, me dir
en kalangan, o mak, o
kanongama, o omui kapun-
glol o melel me lapalap.
16 Kom kotin wukidoki dong ia, o
maki ong ia, o kamaui kida
sapwilim omui ladu omui
manaman, o kotin sauasa
nain sapwilim omui lidu!
17 Kom kotiki ong ia kilel eu, me
i pan paie kida, pwe ai
imwintiti kan en kilang, rap
namenok kila omui kotin
sauasa ia, Maing Ieowa, o
kom kotin kamait ia la.

87

1 A kakaudar mau pon dol saraui
kan.
2 Ieowa kotin kupura wanim en
Sion sang wasan kauson en
Iakop karos.
3 Kasoi kaselel mia duen koe kanim
en Kot. Sela.
4 I pan kasokasoi duen Raap o Pa-
pel, me asa ia. Kilang, Pilista
o Tirus, o pil men Atiopia:
Mepukat ipwidier wasa o.
5 A kasokasoi duen Sion indinda,
me song en aramas karos ip-
widi wasa o, o me Lapalap o
pan kotin kamanada i.
6 Ieowa pan kotin wadok, ni a pan
kotin kileledi aramas akan:
Mepukat ipwidier wasa o.
Sela.
7 O ni ar madomadong re pan
kauleki: Ai parer karos mi
re om!

88

1 MAING Ieowa, Kot ai saunka-
maur, i kin likwir nin ran o
ni pong mo ’mui.
2 Kom kotin mueid ong, ai kapakap
en lelda wong komui. Kom
kotin kapaik dong karong
omui kan ai likelikwir.
3 Pwe ngen i me dir en mamauk, o
maur i koren iong mela.
4 Ngai kin wadok ong ir me melar,
ngai dueta ol amen, me solar
angiangi.
5 I wonon nan pung en me
melar akan, me wonon nan
sousou, me kom solar kotin
kupura, pwe re lokidokilar
sang nan lim omui.
6 Kom kotin kase ia lar nan sousou,
wasa rotorot o lol.
7 Omui ongiong kin katoutou ia,
o kom kotin idan kin ia di
omui iluk kan. Sela.
8 Kom kotiki wonger kompoke pa
i kan wasa doo, kom kotin
wia kin ia la me sued kot ong
ir, i salidier o so kak pitila.
9 Mas ai suede kilar ai luet, nin ran
karos i potoan ong komui,
Maing Ieowa, o i kapa wong
komui pa i kat.
10 Kom pan kotin kasaleda omui
manaman ren me melar
akan? De me melar akan
pan maurada danke komui?
Sela.
11 Re pan kosoia duen omui
kalangan nan sousou kan?
O wasan mela duen omui
melel?
12 Omui manaman akan pan
sansaleda wasa rotorot, o
omui pung nan sap en me
re solar kin lamelame?
13 A i kin potoan likwir ong komui,
Maing Ieowa nin mansang,

ai kapakap pan lel wong komui.
14 Maing Ieowa, da me kom kotin kase ia kila, o da me kom okila ki silang ar mo i?
15 Ngai me luet o saliel sang ni ai pulepul; i kin kamekamki omui kalom, i koren iong solar kaporopor.
16 Omui ongiong kin kadupal ia di, omui kalom kawe ia lar.
17 Re kapil ia pena dueta pil akan sang ni mansang lel sautik, ir karos kapil ia pena.
18 Kom kotiki wonger kompoke pa i o ai warok kan wasa doo, rotorot eta ai warok.

89

1 I PAN kauleki duen kalangan en Ieowa kokolata, o i pan kaparokki au ai omui melel sang eu kainok lel eu.
2 Pwe i indinda: Mak soutuk eu pan pwarado, o kom pan kotin kolekol ar melel nanlang.
3 I inauki onger, ai pilipildar akan; I kauki onger Dawid nai ladu:
4 Kadaudok om pan mimieta kokolata, o I pan kauada mol om sang eu kainok lel eu. Sela.
5 Nanlang ap kapinga omui manaman akan, Maing Ieowa, o omui melel nan pokon en sapwilim omui saraui kan.
6 Pwe is nan tapok kan me rasong Ieowa? De is me rasong Ieowa nan pung en me lapalap akan?
7 Kot meid manaman nan pokon en me saraui kan, o meid kapuriamui ong me kaukauson re a.
8 Maing Ieowa, Kot Sepaot, is me rasong komui. Omui melel kin kapil komui pena.
9 Komui me kotin kaunda madau angiang. Komui kin kamoleilei iluk kan ni ar pan kokoda.
10 Komui me kotin tiakedi Raap dueta kamelar amen. Kom kotin kamueit pasanger imwintiti kan ki lim omui manaman.
11 Lang o sappa me sapwilim omui, sappa o audepa. Komui me kotin pasonedier.
12 Komui me kotin wiadar pali apong o pali air, Tapor o Ermon kin ngisingiski mar omui.
13 Lim omui me mananan o kumut en lim omui me roson, lim omui pali maun me ileile.
14 Melel o pung iei pason en mol omui; kalangan o melel kin tiong mo omui.
15 Meid pai aramas kan, me asa ngisingis! Ieowa, re pan weweid ni marain en silang omui.
16 Re kin polauleki mar omui sang ni mansang lel sautik, o re kin pwai kida omui pung.
17 Pwe lingan en ar kelail komui, o komui pan pokada os at.
18 Pwe Ieowa pere patail o me Saraui en Israel, i atail Nanmarki.
19 Mas o kom kotin masanier ki kasansal kai ong me lelapok kan: I kamanadar me Lapalap amen, I kasapwiladar pilipildar amen sang ren aramas akan.
20 I diaradar ai ladu Dawid, I keiekidier i ai le saraui.
21 Pa i pan kolekol i, o pa i pan kamanada i ansau karos.
22 Imwintiti kan sota pan kak widing ong i, o me sapung kan sota pan kak kaloedi.
23 I pan kamela me palian i mo a, o I pan kaloke ir, me kailongki i.
24 A ai melel o kalangan pan mi re a, o ni mar ai os a pan pokapokada.
25 I pan ki ong pa a, en kaunda madau, o pa a maun, en kaunda pil akan.
26 A pan likwir dong ia: Komui Sam ai, ai Kot, o paip en maur i.

27 O I pan wia kila i nai meseni,
ileila sang nanmarki en
sappa kan.
28 I pan kalangan ong i kokolata, o
ai inau ong i pan duedueta.
29 I pan ki ong i kadaudok a koko-
lata, o mol a pan warai dueta
lang.
30 A ma na kan pan muei sang ai ka-
pung, o re sota pan weweid
ni ai kusoned akan,
31 Ma re pan kasaminela ai tiak
kan, o sota peiki ong ai ku-
soned akan,
32 I ap pan kaloke kin ir ar katiwo
ki sokon pot, o pan woki ir,
pweki ar sapung.
33 A I sota pan kiwei sang i ai mak,
o ai melel pan mimieta re a.
34 I sota pan kawela ai inau, o I sota
pan kawukila, me kowei
sang nan au ai.
35 I kaukilar ai saraui pan me pak,
me I sota pan likam ong
Dawid:
36 Kadaudok a pan soutuk, o mol a
dueta katipin mo i.
37 A pan duedueta dueta
saunipong; o saunkadede
nan tapok kan me melel.
Sela.
38 A met komui kasapokela o on-
giongi sapwilim omui me
keidier.
39 Kom kotin kasela inau en
omui ladu, o kom kotin
kasaminela mar a.
40 Kom kotin karongk pasang a kel
akan karos, o kawelar a im
tengeteng kan.
41 Karos me daulier wasa o kulia
sanger; a wialar kankaurur
ong men imp a kan.
42 Kom kotin pokada pali maun en
me palian i, o kaperendar a
imwintiti kan karos.
43 Kom pil kotiki sanger mana en
a kodlas kong, o sota kapwa-
iada i ni pei.
44 Kom kotin kaimwisokalar a lin-
gan, o kasedi ong nan pwel
mol a.
45 Kom kamotomotala ran en a
manakap, o kadupalekidi i
namenok. Sela.
46 Arai da, Maing Ieowa, me kom
pan kotin karirela pein ko-
mui; arai da omui ongiong
pan lulada dueta kisiniai?
47 Kom kotin tamanda duen moto-
mot en maur i; de me mal
kot omui kotin wiadar ara-
mas akan?
48 Is ol o, me maur ap sota pan lel
ong mela? A pan kak dorela
pein i sang mana en wasan
mela? Sela.
49 Maing, ia omui kalangan en mas
o, me kom kotin inauki ong
Dawid ni omui melel?
50 Maing, kotin tamanda kankau-
rur en sapwilim omui ladu
kan sang ni wei toto, me kin
katoutoui mongiong i.
51 Maing Ieowa, iaduen lalaue en
omui imwintiti kan, iduen
ar lalaue lip en sapwilim
omui me keidier.
52 Kaping ong Ieowa kokolata!
Amen, iei Amen!

90

1 MAING, kom me kotin nekid pat
sang eu kainok ong eu.
2 Mon nana kan o sappa, o aude
pan sappa a wiauiada, Kot
kotin mia, sang mas kokodo
o pil kokolata soutuk, Maing
Kot.
3 Kom kin kotin kapurelang pwel
par aramas akan o kotin ma-
masani: Puredo komail ara-
mas akan!
4 Pwe par kid dueta aio me samalar
mon silang omui o rasong
masamasan eu ni pong.
5 Kom kin kotin kapwil irail wei,
re rasong mair, dueta rä, me
kin mongedi madang.
6 Me kin masel pasang ni mansang,
a nin sautik a pan palepaledi
o mongedi.
7 Omui ongiong me se kin sosore
kidi, o omui ongiong melel,
me se kin mekila madang.

8 Pwe kom kotin kasansale ong
pein komui dip at akan, o dip
at rir akan nan marain en
silang omui.
9 I me at ran akan karos kin tang
weiki omui ongiong, at par
akan rasong kasoi pot.
10 Warain at maur me saunpar
iseisok, a ma re toto, a pan
waleisok, a ma me kasamp-
wal, a pan apwal o dodok.
Pwe a kin tang wei madang,
dueta kit kin pir wei.
11 A is me kak dedeki mana en omui
ongiong, o is me kin masak
ongiong wet?
12 Kom kotin padaki ong kit, me kit
pan mela, pwe sen lolekong
kila.
13 Maing Ieowa, kom kotin purong
wukedoke dong kit; arai da
omui ongiong? Kom kotin
maki ong sapwilim omui
ladu kan!
14 Kom kotin kadire kin kit ala
ar kalangan ni mansang, kit
ap pan kaping o pereperen
arain at maur.
15 Kom kotin kaperen kit da murin
at kalokoloker, o murin at
kamekam warai.
16 Kom kotin kasale ong sapwilim
omui ladu kan omui wiawia
kan, o omui wau ong na seri
kan.
17 Ieowa at Kot, en kalangan dong
kit o kotin kapwaiada dodok
en pa at akan re at; ei kom
kotin kapwaiada dodok en
pa at akan!

91

1 ME kin momod pan lim en me
lapalap, o me pan mimieta
pan mot en me manaman o.
2 Iei me kin indang Ieowa: Ai paip,
o ai kel, ai Kot, me i liki.
3 Pwe a pan kotin dore uk sang
insar en sauninsar, o sang ni
kilitop sued.
4 A pan kotin kadupal kin uk edi
lim a, o koe pan moleilei pan
lim a kan; a melel rasong
kadauk o pere eu.
5 Koe sota pan masak kalom en
ni pong, de kanangan kasik
katieu, me kin tang wei nin
ran,
6 De kilitop, me kin wawai sili pong,
de eu song en kilitop me kin
kaukawela nin sauas.
7 Kid pan mela imp om, o nen ni
pali maun om, ap sota pan
lel ong uk.
8 Koe pan kilangki mas om kan, o
koe pan kilang duen a pan
depuk ong me doo sang Kot
akan.
9 Pwe komui Maing Ieowa, kapore
pa i. Koe piladar me lapalap
o, pwen om kel.
10 Sota me sued kot pan lel ong uk,
o sota kalokolok pan lel ong
im om.
11 Pwe a kotin kakaliki ong sap-
wilim a tounlang kan, en
apapwali uk o sinsila uk nan
al omui kan karos.
12 Re pan wa kin uk ala lim ar
akan, pwe nä om ender
dipikelekel nin takai eu;
13 Koe pan tiakedi laien o oter kai,
laien pulepul o serpent, me
koe pan sok poa.
14 A kin peren kin ia, I ap pan
sauasa i, a asa mar ai, I ap
pan sinsila i.
15 A pan likwir dong ia, I ap pan
sapeng i, I pan iang i ni
wasa apwal, I pan kapitila i
o kalinganada i.
16 I pan kamedi kin i maur warai, o
I pan kasale ong i ai sauas.

92

1 IET me kasampwal: Danke Ie-
owa, o kauleki psalm akan
ong mar omui, ir me kotin
lapaplap.
2 Ni mansang omui kalangan o ni
pong omui melel en lolok
sili.
3 Sang kasang sal eisok o arp o
laute.

4 Pwe kom kotin kaperen kin ia,
Maing Ieowa ki ar wiawia;
i pan ngisingiski dodok en
lim ar akan.
5 Meid laud ar wiawia kan, Maing
Ieowa! O meid lol kupur
omui!
6 Aramas pweipwei men sota
kak dedeki mepukat, o
me rotorot amen sota kin
insenoki.
7 Me doo sang Kot akan kin wosada
dueta rä, o me katiwo kan
karos kin masal pasang, lao
re pan lokidokila kokolata.
8 A komui ta Maing Ieowa, me la-
palapia, o komui pan due-
dueta.
9 Pwe kom kotin mangi duen ar
imwintiti kan, Maing Ieowa,
kom kotin mangi, ar imwin-
titi kan pan soredi, o me
morsued akan en kamueit
pasang.
10 A ai ose pan pwaida dueta os
en man ose tapot, o i pan
keikidier le kap.
11 O por en mas ai pan perenki
ai imwintiti kan, o salong ai
pan polauleki me morsued
akan, me kin palian ia.
12 Me pung o pan pwaida mau
dueta ni pot, a pan kakairida
dueta seder en Lipanon.
13 Me patidier nan tanpas en Ie-
owa, pan pwaida mon pera
saraui en atail Kot.
14 Menda ma re pan mala, pwe re
pan pil masal pasang, o wa,
o kelail.
15 Pwe re pan kasaleda, me Kot me
pung, i ai paip o sota sapung
mi re a.

93

1 IEOWA kotin kaunda, a kotin
kapwateki pein i manaman,
Ieowa kotin kalikauwiada
pein i, a kotin piraki pein
i manaman; pil sappa
me tengeteng o sota pan
mokimokid.
2 Sang mas lel met mol omui
me tengeteng; komui me
soutuk.
3 Maing Ieowa pil akan lalaudala,
pil akan ngiringirsok, pil
akan pil pan kokodo o
ngiringirsok.
4 Ieowa kotikot wasa ileile. A
manaman sang ngil en pil
kalaimun akan o iluk en
madau kalaimun akan.
5 Omui masan akan meid pung.
Tanpas omui me linganaki
saraui kokolata, Maing Ie-
owa.

94

1 MAING Kot, komui saundepuk,
Ieowa Kot saundepuk, kom
kotin sansaleda!
2 Kom kotida, komui saunkapung
en sappa, kom kotin depuk
ong wiawia en me aklapalap
akan.
3 Maing Ieowa, arai da me doo sang
Kot akan, arai da me doo
sang Kot akan pan popon-
masu,
4 O pudupudada lokaia sued o arai
da, me sapung kan karos en
suaiki ar morsued?
5 Re kin tiakedi sapwilim omui ara-
mas akan, o re kame omui
soso;
6 Re kin kamela li odi o men wai,
o patik takain wor en me
sapoupou kan,
7 Rap inda: Ieowa sota kak kilang,
o Kot en Iakop sota pan asa
due.
8 Komail me pweipwei nan pung
en aramas akan, en dedeki!
O komail lolepon akan, iad
me komail pan lolekongala?
9 Me kotin wiadar salong, o a sota
pan ereki? Me kotin wiadar
por en mas o, a sota pan kak
masani?
10 Me kin kotin kaunda wei kan, a
sota pan kaloke? Pwe i me
kotin kalolekongi aramas.
11 Ieowa kotin mangi lamelam en
aramas akan, me re akla-
palap.

12 Meid pai ol o, me kom kotin
kaloke, Maing, Ieowa, o me
kom kotin padaki ong sang
nan ar masan akan.
13 Pwen kanongama ni a apwal
akan, lao sousou en me doo
sang Kot akan pan weweida.
14 Pwe Ieowa sota pan kotin kasela
sapwilim a aramas akan, o a
sota pan muei sang a soso.
15 Pwe me pung, pan pungpungeta,
i me lelapok kan karos pan
weweideki.
16 Is me pan sauasa ia ong me
morsued akan? O is me
pan sauasa ia ong me dipan
akan?
17 Ma Ieowa sota kotin sauasa ia,
metar ekis ngen i pan kolang
wasan kapormen.
18 Ni ai indada: Nä i pan krisedi,
omui kalangan, Maing Ie-
owa, pan kolekol ia.
19 Ai insensued laud nan mongiong
i, a omui kotin kamait ia la
kaperenda ngen i.
20 Kom sota man paroki ong mol
o, me kin kasapungala sap-
wilim omui masan.
21 Re kin onop ong kamela me pung
amen, o re kin kadeikada
nta makelekel.
22 A Ieowa ai paip lapalap, o Kot iei
paip, me i pan rukila ia.
23 A pan kotin depuk ong ir ar me
sued, o a pan kotin kame ir
ala, pweki ar katiwo, Ieowa
atail Kot pan kame ir ala.

95

1 KOMAIL kodo, pwe kitail pan
kapinga Ieowa o ngisingis
ong paip en maur atail.
2 Kitail pan kola tuki ong i kap-
ing. Kitail en ngisingiski ong
i psalm!
3 Pwe Ieowa Kot lapalap amen,
o Nanmarki lapalap amen
pon angin kot akan karos.
4 Pan sappa mi ni lim a, o pon
komon nana me sapwilim a.
5 Madau me sapwilim a, pwe i me
kotin wiadar, o lim a kan
wiadar wasa madekong.
6 Komail kodo, kitail pan kaudok,
o dairukedi, o kelepuki mon
Ieowa, me kotin wia kitail
dar.
7 Pwe i atail Kot, a kitail aramas en
sapwilim a wasan kamanga
o pwin en lim a. Ran wet, ma
komail pan rong kapitie,
8 Komail der kapitakaila mongiong
omail, duen a wiauier
Meripa o ni ran en Masa nan
sap tan,
9 Ni sam omail akan songesong ia o
kasau ia da, pwe re kilanger
ai dodok kan.
10 Par paeisok I suede kilar di wet,
o I indada: Mongiong en
song en aramas duen met
kin wukiwuk sili, o re sota
men asa duen al ai kan.
11 I ap kaula ni ai makar: Irail sota
pan konodi ai kamol.

96

1 KAKAULEKI ong Ieowa kaul kap
pot, sap karos en kakauli
ong Ieowa!
2 Kakaul ong Ieowa o kapinga mar
a; padapadak sang eu ran lel
eu duen a maur!
3 Kasokasoi ong men liki kan wau
i, o ong wei kan a manaman
akan!
4 Pwe Ieowa meid lapalap o meid
kapingan, o meid kalom
mon kot akan karos.
5 Pwe Kot en aramas akan me mal a
Ieowa kotin kapikadar lang
akan.
6 Wau o lingan mi mon silang
i, manaman o lingan kin
kadirela nan tanpas a im sa-
raui.
7 Komail men liki kan, ki ong Ie-
owa, ki ong Ieowa lingan o
manaman.
8 Komail ki ong Ieowa lingan en
mar a; komail ko dong mon
sapwilim a pera saraui ian-
gaki kisakis.

9 Komail kaudoki ong Ieowa ni
omail kapwat saraui, toun
sappa karos en masak i.
10 Komail kaireki ong men liki kan:
Ieowa ta Nanmarki! Pil
sappa me tengeteng o sota
pan mokimokid. A pan kotin
kaunda kainok kan ni tiak
pung.
11 Lang en peren kida, o sappa en
popol; madau en ngirngir-
sok o audepa!
12 Sap en pereperen o audepa
karos, o tuka en nan wel
karos en ngisingis.
13 Ong Ieowa, ni a kotido, ni a
kotido, en kadeikada sappa.
A pan kotin kaunda sappa ni
tiak pung, o kainok kan ni a
melel.

97

1 IEOWA ta Nanmarki, i me sappa
en polaule kida o dake kan
karos en pereperen!
2 Tapok o rotorot mi imp a, pung o
melel iei pason en mol a.
3 Kisiniai kin tiong mo a, o isikeda
sapwilim a imwintiti kan
karos.
4 Sapwilim a liol akan kin kama-
raini sappa, toun sappa kin
kilang ap masapwekadar.
5 Nana kan pei pasang dueta kris
mon Ieowa, Kaun en sap
karos.
6 Lang akan kaparokki a pung, o
kainok karos kin kilang a
lingan.
7 Me kaudoki ong dikedik en ani
kan en sarodi, o me kin
suaiki ani kan; kot akan
karos dairukedi ong mo a!
8 Sion kin rong mepukat ap peren
kida, o peinekap en Iuda kan
kin polauleki omui kapung
kan, Maing Ieowa.
9 Pwe komui ta Maing Ieowa me
lapalap nan sappa karos, ko-
mui meid ileila sang Kot
akan karos.
10 Komail me kin pok ong Ieowa en
tataki me sued. A kin kotin
apwali ngen en sapwilim a
lelapok kan. A pan kotin
dore ir ala sang nan pa en
me doo sang Kot akan.
11 Marain pan dakadang me pung
kan, o peren ong me lelapok
melel.
12 Komail me pung kan perenki Ie-
owa o kapinga mar a saraui!

98

1 KAKAULEKI ong Ieowa kaul kap
pot; pwe a kotin wiadar
dodok kapuriamui. A kotin
kaloe kidi lim a pali maun o
lim a saraui.
2 Ieowa kotin kasaledar a kamaur,
o mon mas en kainok kan a
kotin kasansaledar a pung.
3 A kotin kolekol ong men Israel a
kalangan o melel; imwin sap
karos kin kilang pai en atail
Kot.
4 Sap karos en ngisingis ong Ieowa!
Popol o kauleki psalm!
5 Kauleki ong Ieowa psalm iangaki
laute, wiada laute o kaul!
6 Iang trompete o ngil en koronete,
komail ngisingis ong Nan-
marki Ieowa!
7 Madau en ngiringirsok o audepa,
sappa o tou a kan;
8 Pilap akan en lopolopeki pa arail;
o nana kan en pereperenki.
9 Ieowa, ni a kotidon kadeikada
sappa. A pan kotin
kadeikada sappa nin tiak
pung o kainok kan nin tiak
inen.

99

1 IEOWA ta kotin kakaunda; kainok
kan kin rerer; a kotikot nan
pung en Kerup akan, sappa
kin mokimokid.
2 Ieowa me lapalap nan Sion, o
lapalap melel sang wei kan
karos.
3 Ren kapinga mar omui, me la-
palap o kalom, i me saraui.

4 O manaman en Nanmarki me
kin pok ong me pung. Kom
kotin katengedier tiak pung.
Komui me kotin wiadar me
pung o inen nan kadaudok
en Iakop.
5 Kapinga Ieowa atail Kot o pori-
dier ong ni utipa, pwe i me
saraui!
6 Moses o Aron kisan sapwilim a
samero kan o Samuel nan
pung en ir, me kin likwir ong
mar a, re likwir wonger Ie-
owa, i ap kotin mangi ir.
7 A kotin masan ong irail sang nan
ur en tapok; irail peiki ong a
masan o kusoned akan, me a
kotiki ong irail er.
8 Ieowa at Kot, kom kotin sapeng
irail er. Maing Kot kom kotin
maki ong irail er, o kotin
depuk ong ir ar sapung kan.
9 Kapinga Ieowa atail Kot, o pori-
dier ni sapwilim a nana sa-
raui, pwe Ieowa atail Kot me
saraui.

100

1 NGISINGIS ong Ieowa sap karos!
2 Papang Ieowa ki peren; koki dong
mon silang i nisinis!
3 Komail en asa, me Ieowa Kot. I
me kotin wia kitail dar —
a kaidin pein kitail — pwen
sapwilim a aramas o sip en
sapwilim a pwin.
4 Pedelong ong nan sapwilim a
wanim laud ki danke, o kaul
en kaping mon sapwilim
a pera saraui. Danke i o
kapinga mar a!
5 Pwe Ieowa me mau, a kalangan
soutuk, o a melel pan due
lueta kokolata.

101

1 I pan kauleki duen kalangan o
pung; i pan kauleki psalm
akan ong komui. Maing Ie-
owa.
2 I men inen eweita ni al pung —
iad kom pan koti dong ia? —
i men weweid ni melel ren
toun im ai.
3 I sota men wia morsued; i tataki
wiawian me dipan akan, a
sota pan pat ong ia.
4 Mongiong sapung pan muei sang
ia; i sota men asa duen me
sued.
5 Me kin rir karaunemali men
impa, i pan kamela; i
suedeki me aklapalap ni
mas ar o mongiong arail.
6 Mas ai pan apapwali me melel
akan nan sap o, pwe ren
kauson re i; me kin weweid
ni al pung, pan papa ia.
7 Me kin kotaue, sota pan kauson
nan im ai, me kin likam, sota
pan pwaida mon mas ai.
8 Ni mansang karos i pan kawela
me katiwo nan sap o, pwen
kokosang kanim en Ieowa
karos, me kin wia sapung.

102

1 IEOWA, kom kotin ereki ai ka-
pakap, o ai weriwer en lel
ong komui!
2 Kom der kotin karirala silang ir
mo i ni ran en ai apwal;
kom kotin kapaike dong ia
karong omui kan; ni ran o,
me i likelikwir, kom kotin
mangi ia madang!
3 Pwe ai ran akan kin tangwei
dueta adiniai, o kokon ai kan
rongalar dueta nan kisiniai.
4 Kapedi mongedier dueta rä, i
me i monoke kila ai manga-
manga.
5 Kokon o uduk ai mong penaer
pweki ai weriwer o sange-
sang.
6 Ngai rasong pelikan nan sap tan,
o rasong däap nan wasa
liseliping.
7 I kin papad o rasong manpir kelep
amen, me mondi pon os en
im o.
8 Ai imwintiti kin lalaue ia sang ni
mansang lel ni sautik, o me
palian ia, kin kaula kin ia.

9 Pwe i kin kangkang pas dueta prot, o lim ai pil kin doloki pil en mas ai.
10 Pweki omui ongiong o ongiong melel; pwe kom kotin pok ia da, ap kase ia di.
11 Ai ran akan tangwei dueta mota, o i mongedier dueta rä.
12 A komui Maing Ieowa pan kotikoteta kokolata, o kupur omui pan sang eu kainok lel eu potopoteta.
13 Kom pan kotida o kupurela Sion, pwe ansau leler, me kom pan kotin mak ong i, a auer leler.
14 Pwe sapwilim omui ladu kan kin pok ong takai (en Sion), o re insensuedeki moan im akan;
15 O men liki kan pan masak mar en Ieowa, o Nanmarki en sap akan karos omui lingan.
16 Pwe Ieowa kotin kauadar Sion. A kotin pwarada ni a lingan.
17 A kotin wukedoke dong kapakap en me samama o, o a sota kotin mamaleki a kapakap.
18 Mepukat pan kileledi ong kainok en mur akan; o wei eu, me pan wiaui, pan kapinga Ieowa.
19 Pwe a kotin irerong sang mol a saraui ileile; Ieowa kotin irerong sappa sang nanlang.
20 Pwen ereki sangesang en me salidi kan, pwen lapwada, me kileledi onger kamela.
21 Pwe mar en Ieowa en lolok sili nan Sion, o a kapingapa nan Ierusalem.
22 Kainok kan lao pokon pena o wei kan, pwen papa ong Ieowa.
23 A kotiki sanger ai kelail pon al o, a kamotemotelar ai ran akan.
24 I potoan ong: Ai Kot, kom der kotikiwei sang ia ni apali en ai ran akan. Omui par akan kin sang eu kainok lel eu kokolata.
25 Kom kotin kasonedier sappa mas o, o lang pokon me dodok en lim omui.
26 Irail pan sorela, a kom pan kotikot eta. Irail pan maringala rasong tuk en likau eu. Kom pan kotin kawuk ir ala likamata likau eu, irail ap pan wukila.
27 A kom pan deudueta o ansaun omui roson sota pan tukedi.
28 Nain sapwilim omui ladu kan pan mimieta, o kadaudok a pan pwaida re omui.

103

1 Ngen i kapinga Ieowa o lol i mar a saraui!
2 Ngen i kapinga Ieowa, o der monokela a kotin wiawia mau ong uk!
3 Me kotin makeki ong uk dip om karos, ap kotin kamauiala om somau kan.
4 Me kotin dore uk ala sang ni wasa apwal, me kotin ninie kin uk mak o kalangan;
5 Me kotin kapai uk adar ni om malar, o kotin kapulpul uk ala dueta adler.
6 En Ieowa a wiawia me pung, o a kotin kapungala, me mi ni kalokolok sapung.
7 A kotin kasale ong Moses al en a meakaros, o ong men Israil a wiawia kan.
8 Ieowa me dir en kalangan o mak, a kin kotin kanongama, o a kalangan me lapalap.
9 A sota kin kotin kaloke aramas ansau karos, o pil sota ongiong kokolata.
10 A sota kotin pwain ong kitail duen dip atail, o sota depuk ong kitail duen atail sapung kan.
11 A duen ileile en lang sang sappa, iduen a mak lapalap ong ir, me kin masak i.
12 Duen mas en lang o kapin lang ara doo pasang, iduen a

kotin kadooana wei sang
kitail dip atail.
13 Duen sam amen pokepoke
na seri, iduen Kot kotin
kupukupura irail, me lan i.
14 Pwe a kotin mangi, da me kitail
wiaui kida, a kotin mangi,
me kitail me pwel par.
15 Aramas amen kin rasong rä,
a kin masal pasang dueta
wantuka nan sap o.
16 Ma kisiniang pan leler, a soer
mia, o a solar asa deu a.
17 A kalangan en Ieowa pan due-
dueta kokolata ong ir, me
lan i, o a melel ong seri en
seri kan,
18 Ong ir, me kin kolekol a inau, o
madamadaua duen a masan
kan, pwen kapwaiada.
19 Ieowa kotin kauada mol a
nanlang, o a kotin kaunda
meakan karos.
20 Kapikapinga Ieowa, komail sap-
wilim a tounlang kan, ko-
mail me lapalap akan ni
manaman, me kin kapwa-
iada a masan kan, o peiki
ong moat en a masan!
21 Kapikapinga Ieowa sapwilim a
pokon akan karos, o sap-
wilim a ladu kan, me kin
kapwaiada kupur a!
22 Kapikapinga Ieowa sapwilim a
dipisou kan ni wasa karos,
me a kotin kakaun, ngen i
kapinga Ieowa!

104

1 NGEN i kapinga Ieowa! Ieowa
ai Kot, komui meid lapalap,
komui me kapwateki lingan
o manaman.
2 Sapwilim ar likau iei marain, me
komui kot lole; kom kotin
pak pasang nanlang dueta
likau eu.
3 Kom kin kotin wia kida pil pali
poa en ponepon, a tapok kan
wiala tan war omui, me kom
kin kotikot sili ki pa en ang.
4 Kom me kotin wia kila sapwilim
omui tounlang kan kisini-
ang o sapwilim ar ladu kan
umpul en kisiniai.
5 A kotin kasonedier sappa pon
a pason, a sota pan mokid
kokolata.
6 Kom kotin kadupale kidi i dueta
likau eu, pil akan ileilada
sang nana kan.
7 Re tang wei mon ar masan, re
madang wei mon ngil en
omui nansapwe.
8 Nana kan kokodar, a wau kan
kokodier ong wasa, me kom
kotin kileledier ong ir.
9 Kom kotiki ong ir irair eu, me
re sota pan dauli wei; re so-
lar pan pur ong kadupaledi
sappa.
10 Kom kin kotin wiada, parer en
kusukusda nan wau kan; re
kin pwilipwil wei nan pung
en nana kan.
11 Re kotin kanim pileda man en
nan sap akan o man en nan
wel.
12 Manpir en pan lang kin kaukau-
son ni kail a, re kin kakaul
nin tuka kan.
13 Komui me kin kotin kanim
pileda nana kan sang sap-
wilim omui pera poa. Kom
kin kotin kadire kila wa
kan sappa, me kom kotin
wiadar.
14 Komui me kotin kawosadang
man akan rä, o wan tuka
me mau ong aramas, pwen
kapwareda sang nan pwel
manga ong aramas akan.
15 O wain en kaperenda mongiong
en aramas, o le en kalin-
ganada mas en aramas, o
prot en kakelada war en ara-
mas.
16 Sapwilim en Ieowa tuka kan
pan medila, seder en Li-
panon akan, me a kotin
padukedier.
17 Wasa manpir kin pas kin ia, o
raier kauson nan seder.

18 Nana ileile iei deun kemse, a
paip akan deun repit en wel.
19 A kotin wiadar saunipong, pwen
kilelekidi ansau kan, katipin
asa wasa me a pan kirila ia.
20 Kom kin kotin wiada pong, man
en nan wel rap mokidada.
21 Laien pulepul weriwerki kan
arail manga, re kin idok ren
Kot, me re pan kang.
22 Katipin lao dakada, re kin purela
wonon nan por ar akan.
23 Aramas ap kolang ar dodok, wia
sapasap lel nin sautik.
24 Maing Ieowa, ar wiawia kan me
dodok melel! Kom kotin ka-
sone irail di ki omui erpit
o sappa me direki sapwilim
omui dipisou kan.
25 Madau me kalaimun o dälap
ni pali karos; i wasa me
dir en mam, me sota kak
wadawad, man tikitik o
kalaimun.
26 I wasa me sop akan kin tan-
gatang ia, o walros, me ko-
mui kotin wiadar, kin mado-
madong lole.
27 Ir karos kin auiaui komui, pwe
komui en kotin katungole
kin ir kan arail ni ar ansau.
28 Kom kin kotiki ong ir, rap nanak
pena; komui kotiki pasang
lim omui, rap pan medi kila
me mau kan.
29 Ni omui pan karirila silang omui,
rap pan masapwekada, kom
kin kotiki sang ir angiang
arail, rap pan mela o pure-
lang ar pwel par.
30 Kom kin kotin kadarala ang
omui, rap pan wiauiada,
o komui kin kawilikapada
mas en sap o.
31 Lingan en Ieowa pan duedueta.
Ieowa pan kotin peren kida
sapwilim a wiawia kan.
32 A lao kotin irerong toun sappa,
sappa ap rerer; a lao kotin
sair nana kan, rap adida.
33 Arain ai maur i pan kakauli ong
Ieowa, o arain ai mi sappa
et, i pan kauleki psalm kan
ong ai Kot.
34 I men, ai kasokasoi en ka-
parenda kupur a; i pan
polauleki Ieowa.
35 Me dipan akan en niki sang
sappa, o me doo sang Kot
akan en sola mia. Ngen i
kalingada Ieowa! Aleluia!

105

1 KAPINGA Ieowa, likwir wong
mar a, kapakaparoki ong
kainok kan duen a wiawia
kan.
2 Kauli ong i, kauliki ong i psalm
akan, kasokasoi duen a
manaman akan karos;
3 Peren kida mar a saraui; mon-
giong en me rapaki Ieowa,
en popol.
4 Komail inong iong Ieowa o a man-
aman; rapaki silang i ansau
karos.
5 Tamatamanda sapwilim a dodok
kapuriamui, me a kotin
wiadar, o a manaman akan
o masan en kadeik sang nan
silang i.
6 Kadaudok en Apraam koe sap-
wilim a ladu, o nain Israel
komail, me a kotin piladar!
7 I Ieowa atail Kot; a kotin kaunda
nan sap karos.
8 A kin kotin tamanda sapwilim a
inau kokolata, masan o me a
kotin inauki onger di kid.
9 Inau me a kotin wiadang Apraam,
o a kaula, me a kotin kauki
ong Isaak.
10 O a kotiki ong Iakop kusoned eu,
o ong Israel inau soutuk,
11 Ni a kotin masanier: I pan ki
ong uk Kanaan, iei me I
kileledier, en pwais omail
soso;
12 I ansau, me irail pwin tikitik eu,
o men kairu nan sap o.
13 Ni ar kokola sang eu kainok lel
eu, o sang eu wei lel eu.

14 A sota kotin mueid ong amen
aramas, en katoutou irail, o
a kotin kaloke nanmarki kai
pweki irail.
15 Komail der sair nai me kei-
dier akan, o der wiai ong ai
saukop akan me sued kot!
16 A lao kotiki ong sap o ansaun
lek; o kotin kawelar wasan
kaporopor en manga,
17 A kotin poronelar ol amen mo
'rail; Iosep, me netilar, pwen
wiala ladu men.
18 Nä a kan kalokolokki sal mata, o
pali war a wonon nan mata,
19 Lao ansau me sapwilim a masan
pwarado; masan en Ieowa
kamakelekeleda i.
20 Nanmarki ap ilakila, pwen lap-
wada i, iei kaun en wei kan,
me kotin kamaioda i.
21 A kasapwiladang i pein im a, o
kaun en a dipisou karos.
22 Pwen saliedi a saupeidi kan
duen me a mauki, o padaki
ong sapwilim a lapalap akan
lolekong.
23 O Israel lipalang Äkipten, o Iakop
wiala men kairu nan sap en
Am.
24 I ansau Kot kotin kapara irail ada
madang, o kotin kakelail ir
ada sang a imwintiti kan.
25 A kotin kawukila kupur a, pwen
kailongki sapwilim a ara-
mas akan, o widiwiding ong
sapwilim a ladu kan.
26 A ap kotin poronela Moses, sap-
wilim a ladu, o Aron, me a
kotin piladar.
27 Ira wiadar manaman akai nan
pung ar, o dodok kapuria-
mui nan sap en Am.
28 A kotin kadarado rotorot, ap
pong pena, o re sota in-
senoki a masan kan.
29 A kotin kawuk ong nta ar pil
akan, o kamelar ar man
akan.
30 Sap arail me direki pros lao lel
ong nan pera en ar nan-
marki kan.
31 A kotin masanier, long sued ap
rokilar, o amuse nan sap
karos.
32 A kotiki ong ir akel wiliandi
katau, umpul en kisiniai nan
sap ar.
33 A kotin kawelar ar tuka en wain
akan o tuka en paiken, o
kotin katip pasang tuka en
sap ar akan.
34 A kotin masanier, mansiok
o long ap pwarada, rap
pwaradar o re sota kak
wadawad.
35 Rap kangala tuka kan karos nan
sap o, o kangala wantuka
kan nan matuel o.
36 O a kotin kamelar meseni karos
nan sap arail, meseni karos
en ar kelail.
37 O a kotin kalua irail sang nan
sap o iangaki silper o kold, o
sota me luet nan pung en ar
kainok kan.
38 Äkipten peren kida ar samalar,
pwe re masapwekadar.
39 A kotin wiada tapok en kadupal
irail edi, o kisiniai en sereda
irail ni pong.
40 Irail poekipoeki, i ap kotin
kadarado manpir akan; o a
kotin kamanga kin ir prot en
nanlang.
41 A kotin palang pasang paip o, pil
akan ap kuskus wei sang, re
pwilipwile wei nan sap tan
dueta pilap pot.
42 Pwe a kotin tamanda a masan
saraui, o sapwilim a ladu
Apraam.
43 A kotin kaluaki peren sapwilim a
aramas akan sang nan sap o,
o ngisingis sapwilim a pilip-
ildar akan!
44 A ap kotiki ong ir sap en men
liki kan, o re aleer dipisou en
kainok kan.
45 Pwe ren peiki ong sapwilim a
masan kan o kolekol a ku-
soned akan. Aleluia!

106

1 KAPINGA Ieowa, pwe i me mau,
pwe a kalangan pan potopot
eta.
2 Is me kak inda duen dodok man-
aman en Ieowa, o is me kak
kapinga sapwilim a dodok
kasapwal?
3 Meid pai, me kolekol me pung,
o me kin wiada me pung
ansau karos!
4 Maing Ieowa, kom kotin taman
ia da duen ar kalangan,
me kom kotin inauki ong
sapwilim omui aramas
akan, kasansale dong kit
omui sauas!
5 Pwe i en kilang pai en sapwilim
omui pilipildar akan o
peren kidar peren en sap-
wilim omui aramas akan, o
kapinga iang omui soso.
6 Kit iang sam at oko wiadar dip, se
wiadar sapung, se kawelar
kusoned o kapwaiada tiak
en me pung kan.
7 Sam at akan nan Äkipten sota
insenoki sapwilim omui
manaman akan, pwe re sota
tamanda omui kalangan
lapalap, o re katiwo ong me
lapalap o ni kailan madau ni
sed waitata.
8 Ari so, a kotin dore ir ala pweki
mar a, pwen kasaleda a
manaman.
9 A kotin masani ong sed waitata,
ap ngalangaledier; o a kotin
kalua irail wasa lol dueta
sap tan eu.
10 Iduen a kotin dore ir ala sang
nan pa en me kailong kin ir,
o a kotin sauasa ir sang nan
pa en imwintiti;
11 Pil kadupaledi arail imwintiti
kan, sota amen pitila.
12 Irail ap kamelele a masan akan,
o kaul en kaping ong i.
13 A re pil madang monokelar a
wiawia kan, o re sota auiaui
a masan.
14 Irail dire kila inong sued, ap ka-
songesong. Kot nan sap tan,
15 Ap kotin mueid ong insen arail,
o kotiki ong ir, lol ar lao
suedala.
16 Re ap kangudi ong Moses nan
deu ’rail, ong Aron me sa-
raui en Ieowa men.
17 Sap ap sar pasang katalala
Datan, o pur penang pon
pwin en Apiram.
18 O kisiniai eu kamasikada nan
pung en arail pwin, umpul
en kisiniai eu karongalar me
doo sang Kot akan.
19 Re wiadar kau pul amen ni Orep,
o dairukedi sang mon kilel
kold eu.
20 O re kawilianeki arail lingan
kilel en kau ol amen, me kin
kangkang rä.
21 Re monokelar Kot, arail saunka-
maur, me kotin wiadar
dodok lapalap nan Äkipten.
22 O manaman akan nan sap en
Am, o men kamasak ni sed
waitata.
23 I ap kotin kupukupura, me a pan
kame ir ala, ma Moses sap-
wilim a pilipildar amen sota
pan pukoki dip arail, pwen
kotiki wei sang sapwilim a
ongiong, pwe ren der mela.
24 A re mamaleki sap kaselel, o sota
kamelele a masan kan.
25 O re lipaned nan im arail, o sota
peiki ong masan en Ieowa.
26 I ap kotin kaula ong ir, me a pan
kame ir ala nan sap tan.
27 O kadaudok ar en wowokidi
nan pung en men liki kan,
o kamueit ir pasang nan sap
akan.
28 O re wuki ong Pal-Peor, o kangala
kisan mairong en ani mal.
29 O re kupur sued kin i ar wiawia
kan, kalokolok eu ap lel ong
ir.
30 Pineas ap kotida, kadeik
irail ada, kalokolok ap
imwisokalar.
31 Mepukat me a wadekida ni pung,
sang eu kainok lel eu koko-
lata.

32 O re kupur suede kin i ni pil en
Meripa, i me irail kareki ong
Moses apwal laud.
33 Pwe re kapataui ngen i, ap kotin
sapungala ekis ni a masan
kan.
34 Re sota pil kanikiala wei kan, me
Ieowa kotin masani ong ir.
35 O re dolola men liki kan, o
padakki arail tiak kan.
36 O re kaudoki ong arail dikedik
en ani kan, rap wialar insar
arail.
37 O re mairongki ong tewil
sued akan nairail putak o
seripein kan.
38 O re kamelar mal aramas, iei
udan nair putak o seripein
oko, me re mairongki ong
ani mal en Kanaan, a sap o
kasamin kila nta.
39 O re kasamine kila pein irail ar
wia kan, o nenekki ar dodok
sued.
40 Ieowa ap kotin ongiongi ong sap-
wilim a aramas akan o kotin
suedeki sapwilim a soso.
41 A kotin mueid ong ir nan pa en
men liki kan, o me kailong
kin ir, wialar ar kaun.
42 O ar imwintiti katoutoui ir, o re
namenokalar pan pa ’rail.
43 A kotin dore ir ala pan pak toto,
a re duedueta ni ar inong
sued o madamadaua, o re
malaulau kilar ar sapung.
44 A a kotin irerong ar kan
kangeranger, ni a kotin
ereki ar weriwer.
45 O a kotin tamanda sapwilim a
inau, o a kotin kalukila duen
a kalangan lapalap.
46 O a kotin maki ong ir mon karos,
me sali irail weier.
47 Ieowa at Kot, kom kotin dore kit
ala, sang ren men liki kan,
pwe kit en danke mar omui
saraui o sapwilim ar dodok
mau kan.
48 Kaping ong Ieowa, Kot en Is-
rael, sang mas kokodo o pil
kokolata! O aramas karos en
inda: Amen, Aleluia!

107

1 KAPINGA Ieowa, pwe i me mau,
pwe a kalangan pan potopot
eta.
2 Iduen me dorelar ren Ieowa kan
pan indinda, irail me a kotin
dorelar sang nan pa en arail
imwintiti;
3 Me a kotin kapokon pena sang sap
en mas en lang, o kapin lang,
o pali apang, o sang madau.
4 Irail sansalong sili nan sap tan,
pol al apwal, re sota diarada
deu ’rail.
5 Re men mangadar o men nim pi-
ladar, o kaped arail luetalar.
6 Rap weriwer wong Ieowa ni ar
kankangeranger, o a kotin
dore ir sang nan ar apwal
akan.
7 O a kotin kalua ir pon al pung,
pwe ren lel ong wasan
kaukauson.
8 Ren kapinga Ieowa, pweki a
kalangan o pweki a dodok
manaman ong aramas akan.
9 Pwe a kotin kamede kilar kaped
en me men nim piladar,
o kadir kila me mau kan
kaped en me men man-
gadar.
10 Me mi ni wasa rotorot o mot
en mela, me salikidi luet o
mata.
11 Pweki ar katiwo ong masan en
Kot, o ar mamaleki kusoned
en ma lapalap o.
12 I ap kaloke kin ir apwal akan, re
wonon, a sota sauas parail.
13 Rap weriwer wong Ieowa ni ar
apwal akan, i ap kotin dore
ir ala sang katoutou parail.
14 A kotin kalua ir sang nan rotorot,
o mot en mela, o kotin ka-
mueit pasang ar sal akan.
15 Ren kapinga Ieowa, pweki a
kalangan o pweki a dodok
manaman ong aramas akan.
16 Pwe a kotin kawela wanim mata,
o a kotin suk pasang kateng
mata pan wanim akan.

17 Me pweipwei kan pan
kalokolokki al en ar katiwo
o ar sapung kan.
18 Kaped arail kin suedeki song en
manga karos, o re lel ong
kailan mela.
19 Rap weriwer wong Ieowa ni ar
apwal akan, i ap kotin dore
ir ala sang katoutou parail.
20 A kotin kadarado sapwilim a
masan, o kotin kamaur irail
da, o kotin sauasa ir sang
nan ar por akan.
21 Ren kapinga Ieowa pweki a
kalangan o pweki a dodok
mau ong aramas akan.
22 O ren mairongki mairong en
kaping o kasokasoia duen a
wiawia kan ki peren!
23 Me kin mi pon madau o dake sop
akan, o me kin netinet pon
pil kalaimun akan,
24 Irail pukat kin kilekilang wiaw-
ian Ieowa kan, o a manaman
akan nan madau.
25 A kotin masan eta, melimel ap
wiaui, me kin kalaudela iluk
kan.
26 Re kin koda ileile o kodi loledi,
likamata kaped arail pei
pasan ni ar masak.
27 Re rarauk sili dueta me sakaular,
o ar lolekong karos pan
soredi.
28 Rap weriwer wong Ieowa ni ar
apwal akan, i ap kotin dore
ir ala sang katoutou parail.
29 A kotin kawuki ong mole me-
limel, iluk kan ap moledi.
30 Rap peren kida, ma re pan
moledi, o a kotin kalua ir
nan kapitau me re inong
iong.
31 Ren kapinga Ieowa, pweki a
kalangan, o pweki a dodok
manaman ong aramas akan.
32 O ren kapinga i nan pokon en
aramas, o ren kapinga i nan
momod en saumas akan.
33 A kotin kawuki ong sap tan pilap
akan, o utun pil akan ong
sap madekong.
34 O sap kaselel eu wiala sap tan
en sol, pweki dip en me
kaukauson wasa o.
35 A kotin kawuki ong len pil sap
tan, o sap sued ong utun pil.
36 O a kotin mueid ong me men
mangadar akan, en kaukau-
son wasa o, o re wiadar deu
arail.
37 O re kin wia sapasap o padukedi
mat en wain, me kin wa ni a
ansau.
38 O a kotin kamau irail la, rap
kin totolar, o a kotin kanged-
erela arail man akan.
39 O irail malaulaular o namenok
kilar me sued, o sapai o luet
akan.
40 A kotin wudokidi ong saupeidi
kan namenok, o mueid ong
ir, ren sansalong sili nan sap
tan, wasa me sota al mia ia.
41 O a kotin pokada me samama
o sang ni a luet, o katoto-
lar kadaudok a dueta pwin
akai.
42 Me melel akan pan kilang, ap
peren kida, o sapung kan
karos pan kaku pena au
arail.
43 Me lolekong kan pan kasamp-
wale ki mepukat, o re pan
dedeki kalangan en Ieowa.

108

1 MAING Kot, mongiong i kin
moleilei; i men kakaul o
kakauleki psalm akan, o pil
ngen i.
2 Koma arp o laute pirida! I pan
paurida nin soran.
3 I pan kapinga komui nan pung en
kainok kan, Maing Ieowa, o
i pan kaule kin komui nan
pung en aramas akan.
4 Pwe omui kalangan me laud,
ileila sang nanlang, o omui
melel lelada wong tapok
kan.
5 Re kotida ponangin nanlang,
Maing Kot, o omui lingan en
kipadi sappa.

6 Pwe kompoke pamui kan en sal-
adokala; kom kotin sauasaki
pali maun ar, o kotin ereki
kit.
7 Kot kotin masanier nan sapwilim
a mol saraui, i me i peren
kida; i pan nek pasang
Sikem o sosong sap Sukot.
8 Kilead o Manase iei sap ai; ngai
kin kaunda Epraim; a Iuda
iei ai sokon.
9 Moap iei ai dal en dudu; i
kin tiakedi Edom; i pan
ngisingisiki men Pilista.
10 Is me pan kalua ia nan kanim
tengeteng eu? Is me pan
iang ia lel Edom?
11 Kaidin komui ai Kot? Komui me
kase kit ala, o sota iang at
karis akan. Maing Kot.
12 Kom kotin ieiang kit ni at ap-
wal akan, pwe en aramas ar
sauasa sota katepa.
13 Iangaki at Kot kit pan kapwaiada
dodok manaman akan. A
pan kotin tiakedi at imwin-
titi kan.

109

1 MAING Kot, me i kin kapikapinga,
kom der kotin sapaimokid!
2 Pwe au en me doo sang Kot, o me
kin kotaue sara dong ia, re
lokelokaia ong ia ki lo likam;
3 Re lokaia sued ong ia wasa karos,
o pei ong ia ni so karepa.
4 Ni ai pok ong ir, re kin imwintiti
ong ia; a ngai kin poten ka-
pakap.
5 Irail depukki ai me mau me sued,
o re kin tata kin ia ni ai pok
ong ir.
6 Kotin kasapwiladang i me doo
sang Kot amen, pwen a
saunkapung o me palian i,
en mi ni pali maun a.
7 Ma a pan pakasau, a pan
pakadeikada, o pil a ka-
pakap en kadipala i.
8 A ran akan en malaulaula, o a koa
en ko ong amen.
9 Na seri kan en sapoupou, o a paud
en li odi amen.
10 Na seri kan en sansarwaru sili o
wia poekipoek, o ren rapaki
kan ar manga, doo sang nan
moan im arail.
11 Me norok moni en pitia sang i
a meakaros, o men wai en
kulia sang i a dipisou kan.
12 O sota me pan kadek ong i, o sota
me pan sauasa na sapoupou
kan.
13 Kadaudok a en kokoka sang; o
mar arail en niki sang nin di
kaieu.
14 Sapung en sam a ko en sansal
mon Ieowa, o dip en in a
ender lapwada.
15 Ieowa en kotin masamasan irail
ansau karos, o kataman
parail en niki sang nin
sappa.
16 Pweki a sota man kadek, pwe a
pakipaki me luet o samama,
o me insensued, pwen
kamela i.
17 O a inong iong en riala; ari, en lel
ong! O a sota insenoki kapai,
ari, en doo sang i!
18 A kapwateki me sued dueta a
likau, ari, me sued en kolong
lole dueta pil o nan kokon
akan dueta le.
19 Me sued en rasong a likau pup,
me a kin likauwiada, o ra-
song men pirapir me a kin
pirapireki.
20 Iduen Ieowa pan kotin pwain
ong me palian ia, o me kin
lokaia sued duen ngai.
21 A komui, Maing Ieowa ai Kot
kotin wiawia ia, pweki mar omui;
pwe omui kalangan kasampwal,
dore ia la!
22 Pwe ngai me luet o samama, o
nan mongiong i olar.
23 I kin tangwei dueta mota, o i pan
kamasak wei dueta mansiek
amen.
24 Nä i kat luete kilar kaisesol, o
uduk ai tikitikilar;

25 O i wialar men lalaue re ’rail;
ni ar kilang ia, re kin due-
duälok!
26 Maing Ieowa, ai Kot, kom kotin
dore ia la duen omui kalan-
gan!
27 Pwe ren asa, mepukat tapi sang
ni lim omui, me komui Ie-
owa kotin wiadar mepukat.
28 Menda, ma re lalaue, kom kotin
kapai ia da. Ma re palian
ia, ren namenokala, pwe
sapwilim omui ladu en
pereperen.
29 Re kotin wiai ong ai imwintiti,
ren likau kida namenok, o
ren puriong nan me sued
dueta likau pup.
30 I pan danke Ieowa melel ni au ai,
o i pan kapinga i nan pung
en me toto.
31 Pwe a kotikot ni pali maun en
me samama, pwen dorela i
sang ir, me kadeikada i, en
kamela.

110

1 IEOWA kotin masani ong ai Kaun,
mondi ong ni pali maun
i, lao I pan wia kida om
imwintiti utipan nä om.
2 Ieowa pan kotin kadarado sokon
en wei omui sang nan Sion;
kakaun nan pung en omui
imwintiti kan.
3 Murin omui poedier, sapwilim
omui kan pan pereperen,
wia mairong ong komui ni
ar kapwat saraui. Sapwilim
omui seri kan pan ipwidi
ong komui dueta poik en ni
mansang.
4 Ieowa kotin kaula, o a sota
pan kalula: Komui samero
soutuk amen, duen al en
Melkisedek.
5 Kaun o kotikot ni pali maun om
a pan kamela nanmarki kan
ni ran en a ongiong.
6 A pan kotin kaunda nan pung en
men liki kan, a pan kadir
kila kalep akan wasa karos,
a kotin palang pasang tapwi
en wei lapalap.
7 A pan nima sang pil ni kailan al, i
me a pan sara kida.

111

1 I PAN kapinga Ieowa sang nan
mongiong i nan pung en me
lelapok kan o nan momod-
isou.
2 Meid laud wiawian Ieowa kan,
ir me insenoki, pan dedeki
due.
3 A wiawia kan me pung o lingan,
o a pung pan duedueta koko-
lata.
4 A manaman akan men kataman
eu. Ieowa me dir en mak o
kalangan.
5 A kotin kamanga ir, me masak i, a
kin kolekol sapwilim a inau
kokolata.
6 A kotin kasansale ong sapwilim
a aramas akan mana en a
wiawia kan, pwen kotiki
ong ir soso en men liki kan.
7 Dodok en lim a kan me melel o
pung; sapwilim a masan kan
karos me melel.
8 Re pan duedueta kokolata, o re
wiauier ni melel o pung.
9 A kotiki ong sapwilim a kan
saunkamaur, o a kupureda,
me a inau pan duedueta
kokolata; mar a me saraui o
kalom.
10 Masak Ieowa iei tapin pan
lolekong; irail meid pai, me
kin wia due met, pwe a pai
pan potopot eta.

112

1 MEID pai ol o me masak Ieowa,
me kin peren kida a kusoned
akan.
2 Kadaudok a pan kelail nan sap
o; kainok en me melel akan
pan pwaida.
3 Im a pan dir en dipisou melel; o a
pung pan potopot eta.
4 Marain kin daka dang me melel
akan nan wasa rotorot; a
kin dir en mak o kalangan o
pung.

5 Meid pai ol o me kalangan, o kin kisakisa wei; a pan pwaida ni ansaun kadeik.
6 Pwe a sota pan luetala kokolata; me pung amen iei men kataman soutuk eu.
7 A sota pan masak rong sued; mongiong i me kelail ni a kaporoporeki Ieowa.
8 Mongiong i me kelail, a sota kin masak, lao a pan peren kida a imwintiti kan.
9 A kin kamoredi o kisakis ong me samama kan; a pung pan potopot eta; os a pan kokoda o indand mau.
10 Me doo sang Kot pan kilang ap makara kida; a pan teterokki ngi a kan ap soredi; inong en me doo sang Kot akan pan nikila.

113

1 KOMAIL ladun Ieowa kapinga mar en Ieowa!
2 Mar en Ieowa en pakapingala sang met o kokolata!
3 Mar en Ieowa en pakapingala sang wasan katipin a dakada ia lel wong wasa me a kin kirila ia!
4 Ieowa me ileila sang men liki kan karos, a lingan mi ponangin nanlang.
5 Is me rasong Ieowa atail Kot, me kotikot pon mol a ileile melel?
6 Me kotin irerong me tikitik kan nanlang o nin sappa?
7 Me kotin kasapwilada me tikikit o sang nan pwel par, o sang nan pwel me samama o,
8 Pwen kamondi i ren me lapalap akan, ren me lapalap en sapwilim a aramas akan;
9 Me kotin sauasa li dapwan men, pwen wiala en ol oko ar nono peren amen. Aleluia!

114

1 Ni ansau men Israel lipa sang Äkipten, kadaudok en Iakop sang nan wai,
2 I ansau men Iuda wiala sapwilim a saraui kan, o men Israel sapwilim a wei.
3 Madau kilanger, ap tangwei, o Iordan pal pasanger;
4 Nana kan lusilus dueta sip ol, o dol akan dueta sippul akan.
5 Madau, da me koe tangweier ki? Koe Iordan, da me koe palki pasanger?
6 Komail nana kan, da me komail lusiluski dueta sip ol, o komail dol akan dueta sippul akan?
7 Sappa, koe en rerer mon Ieowa, mon Kot en Iakop,
8 Me kotin kawuki ong len pil paip o, o kantakai ong utun pil.

115

1 KAIDIN kit Ieowa, kaidin kit, pwe mar omui, kom kotiki ong waui, pweki omui kalangan o melel!
2 Menda men liki kan en inda: Ia arail Kot?
3 Atail Kot kotikot nanlang, a kak kotin wia karos, me a kupura.
4 Arail dikedik en ani kan, me wia kidar silper de kold, iei dodok en pa en aramas.
5 Au arail mia, ap sasa lokaia, por en mas arail mia, ap sota kak kilang wasa;
6 Salong arail mia, ap sota rong wasa; tum arail mia, ap sota ned wasa;
7 Pa arail mia, ap sota kak koledi meakot; nä arail mia, ap sota kak alu; re sota kak lokaiaki kaping wor arail.
8 Me kin wiada pukat, me dueta irail, o pil karos, me kin liki irail.
9 A koe Israel, liki Ieowa; i sauas o pere parail.

10 Komail, kadaudok en Aron, liki Ieowa, i sauas o pere parail.
11 Komail, me kin masak Ieowa, liki Ieowa, i sauas o pere parail.
12 Ieowa kotin kupura kitail er, o a pan kotin kapai kitail la; a pan kotin kapaida kadaudok en Israel, kapaida kadaudok en Aron;
13 A pan kotin kapaida, me masak Ieowa, me tikitik o me laud akan.
14 Ieowa en kotin kapai komail da kokolata, pein komail o noumail seri kan!
15 Komail me kapaidar ren Ieowa, me kotin kapikadar lang o sappa.
16 Lang me sapwilim en Ieowa, a sappa me a kotiki onger aramas akan.
17 Me melar akan solar pan kapinga Ieowa, pil karos, me kodi wasan kaporemen;
18 A kitail pan kapinga Ieowa sang met o kokolata. Aleluia!

116

1 I KIN pok ong Ieowa, pwe a kotin ereki ngil ai o ai ngidingid.
2 Pwe a kotin kapaike dong ia karong a, i me i pan likwir wong i arain maur i.
3 Sal en mela sali ia dier, o kamasak en pased lel ong ia, i lel onger kalokolok o mamauk.
4 I ap likwir wong mar en Ieowa: Maing Ieowa, kom kotin dorela maur i!
5 Ieowa me dir en mak o pung, o atail Kot me dir en kalangan.
6 Ieowa kin kotin apapwali me opampap akan; ngai luetalar, i ap kotin dore ia lar.
7 Ngen i pur ong om moleilei, pwe Ieowa kotin sauasa uk mau.
8 Pwe kom me kotin dorelar maur i sang nan mela, o por en mas ai sang sangesang, o nä i sang a pan krisedi.
9 I pan weweid mon Ieowa nan sap en me maur akan.
10 I liki, o i karepen ai padapadak; a i kin kalokolok laud.
11 I indinda ni ai insensued: Aramas karos me likam!
12 Iaduen i pan kak depuk ong Ieowa a kapai ia kan?
13 I pan ale dal en kamaur, o likwir ong mar en Ieowa.
14 I pan kapwai ong Ieowa ai inau sansal mon sapwilim a aramas akan karos.
15 Meid kasampwal ren Ieowa melan sapwilim a lelapok kan.
16 O Maing Ieowa, ngai sapwilim omui ladu men, ngai sapwilim omui ladu, nain omui lidu; kom kotin kamueit pasang ai sal akan.
17 I pan mairongki ong komui danke, o likwir ong mar en Ieowa.
18 I pan kapwai ong Ieowa ai inau sansal mon sapwilim a aramas akan karos,
19 Mon pera en tanpas omui im saraui, nan warong en Ierusalem. Aleluia!

117

1 MEN liki kan karos kapinga Ieowa! O kainok karos kapinga i!
2 Pwe a kalangan me sansal melel ong kitail, o melel en Ieowa pan potopot eta. Aleluia!

118

1 DANKE Ieowa, pwe i me mau, pwe a kalangan pan potopot eta.
2 Israel en indinda: A kalangan pan potopot eta.
3 Kadaudok en Aron en indinda: A kalangan pan potopot eta.
4 Me masak Kot akan en inda: A kalangan pan potopot eta.
5 Ni ai apwal akan i likwir wong Ieowa; Ieowa kotin mangi ia er o kotin kasone ia dier wasa saledok.
6 Ieowa kin kotin ieiang ia, i sota pan masak, da me aramas akan kak wiai ong ia?

7 Ieowa kin kotin ieiang ia nan
pung en me sauasa ia, o i pan
peren kida, me kailong kin
ia.
8 Me mau, en liki Ieowa, sang ka-
poroporeki aramas akan.
9 Me mau en liki Ieowa, sang ka-
poroporeki saupeidi kan.
10 Men liki kan karos kapil ia pe-
naer; a ni mar en Ieowa i
kaloe ir edier.
11 Re kapil ia penaer wasa karos, a
ni mar en Ieowa i pan kaloe
irail edier.
12 Re kapil ia penaer dueta longlap
akan, a re kunlar dueta
kinsiniai nan tuka; ni mar
en Ieowa i kaloe irail edier.
13 Re woki ia, pwe i en pupedi, a
Ieowa kotin sauasa iaer.
14 Ieowa iei ai kel o ai kaul, o i me
kotin wiala ai saunkamaur.
15 Kaul en kaperen o kamaur kin
wiaui nan im en me pung
kan, lim en Ieowa pali maun
kin kapwaiada dodok mana-
man.
16 Pali maun en Ieowa me ileile,
pali maun en Ieowa kin kap-
waiada dodok manaman.
17 I sota pan mela, pwe memaur
eta o padaki duen wiawian
Ieowa.
18 Ieowa kotin kaloke ia laud, ap
sota mueid ong, i en mela.
19 Komail ritingadang ia wanim en
pung, pwe i wasa me i pan
pedelong ia, pwen danke Ie-
owa.
20 Iet wanim en Ieowa, wasa me
pung kan pan pedelong ia.
21 I danke komui, pwe kom kotin
erekier ai kapakap o sauasa
ia.
22 Takai o me pwin sause kaselar,
wialar takain pukakaim.
23 Mepukat wiauier sang ren Ie-
owa, meid kapuriamui ni
mas at!
24 Iet ran o, me Ieowa kotin wiadar,
kitail en popol o peren kida i.
25 O Maing Ieowa, kom kotin
sauasa! O Maing Ieowa,
kom kotin kapwaiada!
26 Meid kapingan me kotido ni mar
en Ieowa! Kit kapai komail
da, me kisan toun tanpas en
Ieowa.
27 Ieowa iei Kot, o i me kotin ka-
marain kitail er; saliedi men
mairong ni os en pei saraui!
28 Komui ai Kot, o i pan danke
komui; ai Kot, i pan kalin-
ganada komui.
29 Danke Ieowa, pwe i me mau,
pwe a kalangan pan potopot
eta.

119

1 RE meid pai, me sota kin sapung
ni al arail, me kin weweid ni
kapung en Ieowa!
2 Re meid pai, me kin kolekol a
kadede akan, me kin rapaki
i sang nan mongiong arail!
3 Me sota kin wia me sued, a
weweid nan a al akan.
4 Pein komui kotikidar sapwilim
omui kusoned akan, pwe
sen porisok kapwaiada.
5 O ma al ai kan inen wei, pwen
kapwaiada omui kusoned
akan,
6 I ap sota pan sarodi, ni ai pan
apapwali sapwilim omui ku-
soned akan karos.
7 I danke komui sang nan mon-
giong i melel, pwe kom kotin
padaki dong ia duen omui
masan pung.
8 I pan kanai ong sapwilim omui
kusoned akan, kom der
likidmaliela.
9 Iaduen, manakap amen pan kak
weweid ni makelekel? Ma a
pan wiawia duen ar masan
akan.
10 I raparapa kin komui sang nan
mongiong i; kom der kotin
mueid ong, i en pup wei sang
ni omui kusoned akan.
11 I kolekol omui masan nan mon-
giong i, pwe i ender wia dip
ong komui.
12 Kaping en ko ong komui, Maing
Ieowa! Kom kotin padaki
dong ia omui kusoned akan.

13 I kasokasoi ki au ai duen kusoned en silang omui karos.
14 I kin peren kita al en omui kadede kan, dueta dipisou toto.
15 I pan madamadaua duen omui kusoned akan, o kanai ong omui al akan.
16 I kin peren kida omui kusoned akan, i sota pan monokela omui masan akan.
17 Kom kotin kamauiada sapwilim omui ladu, pwe i en memaur eta; i ap pan kapwaiada omui masan o.
18 Kom kotin kapad pasang mas ai, pwe i en kilang manaman akan nan sapwilim omui kapung o.
19 Ngai men kairu men nin sappa; kom der kotin karir sang mo i omui kusoned akan.
20 Ngen i okilar ai inong iong omui kusoned akan ansau karos.
21 Kom kotin ongiongi me aklapalap o, me pan wuki wei sang omui kusoned akan, en riala.
22 Kom kotin katoror sang ia namenok o me sued; pwe i kin apapwali ar kadede kan.
23 Pil saupeidi kan kin momod pena, kaokao ad ai; sapwilim omui ladu kin madamadaua duen omui kusoned akan.
24 Melel, i kin peren kida omui kadede kan, pwe ir me sauas pa i.
25 Ngen i onon nan pwel; kamanga ia duen omui masan.
26 I potoan ong komui duen al ai kan, komui ap kotin mangi ia er; kotin padaki ong ia omui kusoned akan.
27 Kom kotin padaki ong ia duen al en sapwilim omui kusoned akan, i ap pan madamadaua duen ar manaman akan.
28 Mongiong i luet kilar ai insensued; kom kotin kamanga ia da duen ar masan.
29 Re kotin pera wei sang ia al en likam, o kotiki ong ia ar masan.
30 I piladar al en melel; i kin madamadaua duen omui kusoned.
31 I kin tengeti ong omui kadede kan; Maing Ieowa, kom der mueid ong, i en namenokala.
32 Ma kom pan kotin kamaitala mongiong i, i pan tang wei nan al en omui kusoned akan.
33 Maing Ieowa, kom kotin kawewe ong ia al en omui kusoned akan, pwe i en apapwali lao lel imwi.
34 Kotin padaki ong ia, pwe i en kolekol omui kapung o peiki ong sang nan mongiong i.
35 Kalua ia nan al en omui kusoned akan, pwe i kin peren kin irail.
36 Kainongiong mongiong i omui kadede kan, a der norok moni.
37 Pirer wei mas ai, pwen der kilang me sued kot; a re kotin kakel ia da pon al omui.
38 Kolekol omui inau ong sapwilim omui ladu, pwe i en masak komui.
39 Kotiki sang ia namenok, me i suedeki; pwe omui kusoned akan me mau.
40 Kotin mangi, i kin inong iong ar masan akan; kakele kin ia omui pung.
41 Maing Ieowa, kom kotin maki ong ia, o kotin sauasa ia duen omui inau.
42 Pwe i en asa, sapeng ir, me mamale kin ia, pwe i kin liki omui masan.
43 O kom der kotiki sang au ai masan en omui melel; pwe i kaporoporeki omui kusoned akan.
44 I pan kolekol omui kapung o ansau karos kokolata.
45 I pan weweid ni peren, pwe i raparapaki omui kusoned akan ansau karos.

46 O i pan kasokasoi ong nanmarki
kan duen omui kadede kan,
ap sota namenok.
47 Pwe i kin peren kida omui ku-
soned akan, o i kin pok ong
ir.
48 I kin pokadang pa i kat omui
kusoned akan, me i pok ong,
o i pan madamadaua duen
omui kusoned akan.
49 Kotin tamanda sapwilim omui
ladu, duen omui masan, me
i kin kaporoporeki.
50 I me kin kamait ia la ni ai luet;
omui ianu kan kin kakel ia
da.
51 Me aklapalap akan kin mamale
kin ia; ari so, i sota kin muei
sang omui kapung o.
52 Maing Ieowa, ma i lamelame
duen omui kusoned akan
sang nin tapin sappa, i ap
insenemau kila.
53 I makar kila me doo sang Kot
akan, me kin muei sang sap-
wilim omui kapung o.
54 Omui kusoned akan, iei ai kaul
en kaping nan ai im en
kairu.
55 Maing Ieowa, ni pong i kin
madamadaua duen mar
omui, o peiki ong omui
kapung.
56 Mepukat wiaui ong ia er, pweki
ai peiki ong omui kusoned
akan.
57 Maing Ieowa, iet pwais ai, en
kolekol omui masan kan.
58 I kin ngidingid ong komui sang
nan mongiong i; kom kotin
maki ong ia duen omui inau
o.
59 I kin madamadaua duen al ai, ap
kainen wong omui kadede
kan nä i kat.
60 I kin nantiong o sota pwapwand
kolekol omui kusoned akan.
61 Pwin en me doo sang Kot akan
kapil ia pena, ari so, i sota
monokela omui kapung
kan.
62 Ni ailep en pong i kin paurida,
pwen danke komui, pweki
omui kusoned pung.
63 I kin waroki ong ir karos, me
masak komui o ir, me apap-
wali omui kusoned akan.
64 Maing Ieowa, sappa direki omui
kalangan; padaki ong ia
omui kusoned akan.
65 Maing Ieowa, komui me kotin
wiai ong sapwilim omui
ladu kamau kan duen omui
inau o.
66 Padaki ong ia tiak mau o
lolekong, pwe i kin liki omui
kusoned akan.
67 Mon ai aktikitikala, i kin sapusa-
pung, a met i kin apapwali
omui masan.
68 Komui me mau o kapunglol,
kotin padaki dong ia sap-
wilim omui kusoned akan.
69 Me aklapalap akan kin kalikama
ia; a ngai kin apapwali omui
kusoned akan sang nan
mongiong i.
70 Mongiong arail masul kila wi;
a i kin peren kida omui ka-
pung.
71 Meid mau ong ia omui kaopam-
pap ia la, pwe i en padakki
omui kusoned akan.
72 Kapung sang nan silang omui
mau ong ia, sang kold o
silper kid toto.
73 Lim omui kan kapik o wia ia dar,
padaki ong ia, pwe i en asa
omui kusoned akan.
74 Me kin masak komui, pan ki-
lang ia, ap peren kida, pwe i
auiaui omui masan.
75 Maing Ieowa, i asa, me omui
kadeik kan me pung, o kom
kotin kaopampap ia la ni
omui melel.
76 Omui mak pan kamait ia la, duen
me kom kotin inauki ong
sapwilim omui ladu.
77 Kom kotin kupura ia, i ap pan
memaur eta, pwe i kin peren
kida omui kapung.
78 Me aklapalap akan en sar-
odi, pwe re sapung ong

ia ni sokarepa; a ngai madamadaua duen omui kusoned akan.
79 Me masak komui, ren waroki ong ia, o me asa duen omui kadede kan.
80 Mongiong i en pung ni omui kusoned akan, pwe i ender sarodi.
81 Ngen i kin inong iong omui dore ia la, i auiaui omui masan.
82 Por en mas ai kin anane omui inau, kalelapok: Iad me kom pan kotin kamait ia la?
83 Pwe i luetalar rasong deun pil eu nan adiniai, i sota monokela omui kusoned akan.
84 Arai da, sapwilim omui ladu pan memaurada? Iad me kom pan kotin kadeikada ai imwintiti kan?
85 Me aklapalap akan weiradang ia por akai, irail me sota kin duki ong sapwilim omui kapung o.
86 Sapwilim omui kusoned akan karos me melel. Irail raparapa kin ia ni sota karepa; kom kotin sauasa ia!
87 Me ekis, re pan kame ia la sang nin sappa, a ngai sota muei sang omui kusoned akan.
88 Kamaur ia da duen omui kalangan, a ngai pan kolekol kadede en silang omui.
89 Maing Ieowa, omui masan pan potopot eta nanlang.
90 Omui melel kin sang eu kainok lel eu; komui me kotin kasonedier sappa o a pan mimieta.
91 Irail karos mimieta lao lel ran wet, duen omui kusoned akan, pwe karos kin upa komui.
92 Ma omui kapung sota pan kaperen pa i, i pan mela ni ai luet.
93 I sota pan monokela omui kusoned akan kokolata, pwe ir me komui kakela kin ia da.
94 Ngai sapwilim omui, kom kotin sauasa ia! Pwe i inong iong sapwilim omui kusoned akan.
95 Me doo sang Kot akan masamasan ia, pwen kame ia la; i kin apwali omui kadede kan.
96 I kilanger imwin meakaros, a sapwilim omui kusoned pan mimieta.
97 Ia wan ai pok ong sapwilim omui kapung! Nin ran karos i kin kasokasoi due.
98 Kom kin kalolekong kin ia omui kusoned akan sang ai imwintiti kan, pwe irail pan ieiang ia kokolata.
99 Ngai lolekong sang ai saunpadak kan karos, pwe i kin madamadaua duen omui kadede kan.
100 Ngai lolekong sang me ma kan, pwe i kin apapwali sapwilim omui kusoned akan.
101 I sota mueid ong nä i, en weweid pon al sapung, pwe i en kolekol omui masan.
102 I sota wuki wei sang omui kusoned akan, pwe kom kotin padaki ong ia er.
103 Omui masan me iau sang onik nan au ai.
104 Omui kusoned akan kin kalolekong ia, i me i kin tataki al sapung karos.
105 Sapwilim omui masan me ser pan nä i, o kamarain pan al ai.
106 I kaukilar, me i pan kolekol omui kusoned pung kan, o i pan kapwaiada.
107 I insensued melel; Maing Ieowa, re kotin kamaur ia da duen omui inau.
108 Maing Ieowa, kom kotin kupura kisakis en au ai, o kotin padaki ong ia omui kusoned akan.
109 I kin wewa maur i nan pa i kat; i sota monokela omui kapung.

110 Me doo sang Kot akan insensare
ia, a i sota wuki wei sang
omui kusoned akan.
111 Omui kadede kan iei ai soso
soutuk, pwe re kaperenda
mongiong i.
112 Mongiong i kin inong iong kap-
waiada omui kusoned akan
ansau karos kokolata.
113 I kin kailongki me lol riapot, o i
kin pok ong omui kapung.
114 Komui ai kadauk o pere pa i, i
kaporoporeki omui masan.
115 Komail me sued akan en muei
sang ia! I men apapwali ku-
soned en ai Kot akan.
116 Sauasa ia duen omui inau, i ap
pan memaur eta; o kom der
kotin mueid ong, i en na-
menokala ni ai kaporopor.
117 Kamanga ia da, i ap pan ke-
lailada, i ap pan apapwali
omui kusoned akan ansau
karos.
118 Kom kin kotin tiakedi karos,
me pan wuki wei sang omui
kusoned akan; pwe arail sa-
pung me dir en likam.
119 Kom kin kotin kase sang sappa
me doo sang Kot akan karos
dueta samit; i me i kin pok
ong ki omui kadede kan.
120 I kin masak komui, i me i kin
musereereki, o i kin masak
omui kadeik kan.
121 I kin apapwali me inen o pung;
kom der kotin pang ia lang
ren me kin wia sued ong ia.
122 Sauasa sapwilim omui ladu o
kamaitala i; me aklapalap
akan ender sued ong ia.
123 Por en mas ai inong iong omui
kamaur ia, o omui inau
pung.
124 Wia ong sapwilim omui ladu
duen omui kalangan, o kotin
padaki ong ia omui kusoned
akan.
125 Ngai sapwilim omui ladu; kotin
padaki ong ia, pwe i en
dedeki sapwilim omui kad-
ede kan.
126 Ansau leler, me Ieowa pan kotin
wiawia; pwe irail kawela
sapwilim omui kapung.
127 I me i kin pok ki ong sapwilim
omui kusoned akan, sang
kold o kold lingan.
128 I me i kin kasampwaleki sap-
wilim omui kusoned akan
karos, i tata ki al en likam
karos.
129 Omui kadede kan meid kapuri-
amui, i me mongiong, i apa-
pwali kin ir.
130 Ma omui masan pan sansal-
ada, a pan kareda peren o
lolekong ong me opampap
akan.
131 Au ai kin sar pasang o in-
ong iong sapwilim omui ku-
soned akan; pwe i kin anane
ir.
132 Kom kotin wukedoke dong ia, o
maki ong ia, duen me kom
kin wiai ong ir, me pok ong
mar omui.
133 Kotin kainenela al ai nan sap-
wilim omui masan, o der
mueid ong, me sued kot en
wiawia ia.
134 Kotin dore ia la sang mor sued
en aramas akan, a i ap pan
kolekol omui kusoned akan.
135 Kotin kamarainiki omui ladu
silang omui, o kotin padaki
ong ia duen omui kusoned
akan.
136 Por en mas ai me dir en pil,
pweki ar sota peiki ong omui
kapung.
137 Maing Ieowa, komui me kotin
pung, o omui kusoned akan
me pung.
138 Komui me kotiki ong kit er kad-
ede pan omui pung o melel,
pwe i en nantiong kapwa-
iada.
139 I insensued melel, koren iong
mela, pweki ai imwintiti
kan monokela omui masan
akan.
140 Omui masan meid makelekel, o
sapwilim omui ladu kin pok
ong.

141 Ngai me tikitik o me mal amen,
a i sota kin monokela omui
kusoned akan.
142 Omui pung me pung soutuk eu,
o omui kapung me melel.
143 Masak o apwal lel dong ia; omui
kusoned akan ai peren.
144 Pung en sapwilim omui kadede
kan me soutuk, padaki ong
ia, i ap pan memaur eta.
145 I ngidingid sang nan mongiong
i; Ieowa kom kotin mangi
ia! I pan apapwali omui ku-
soned akan.
146 I likwir wong komui, kom kotin
sauasa ia, a i ap pan kolekol
omui kadede kan.
147 Nin soran i kodo o ngidingid; i
auiaui omui masan.
148 I kin pirida ni ailep en pong,
pwen madamadaua duen
omui masan.
149 Ereki ngil ai duen ar kalangan;
Maing Ieowa, kamaur ia da
duen omui kusoned akan.
150 Ai imwintiti sued akan koren
iong ia, a re doo sang sap-
wilim omui kapung;
151 Maing Ieowa, komui me ko-
ren iong ia, o omui kusoned
akan karos me melel.
152 I asa sang mas o, me komui
kasonedier sapwilim omui
kadede kan, pwen potopot
eta.
153 Kom kotin irerong ai luet, o
kamaio ia da! Pwe i sota
monokela omui kapung.
154 Kotin apapwali ia, o dore ia la,
o kamaur ia da duen omui
inau.
155 Me doo sang Kot akan kin doo
sang maur, pwe re sota kin
isenoki omui kusoned akan.
156 Omui kalangan meid laud,
Maing Ieowa; kom kotin
kamaur ia da duen omui
kusoned akan.
157 Me pakipaki ia, o palian ia me
toto; ari so, i sota wuk wei
sang omui kadede kan.
158 I kin kilekilang me mor sued
akan, ap pokela, o i kin
suedeki, pwe re sota kin
peiki ong omui kusoned o.
159 Kotin masando, me i kin pok
ong sapwilim omui kusoned
akan; Maing Ieowa, kotin
kakel ia da, duen omui
kalangan.
160 Omui masan me dir en melel, o
masan en omui kapung pan
duedueta.
161 Saupeidi kan kin masamasan
ia ni sokarepa; a mongiong
i kin masak omui masan
akan.
162 I kin peren kida omui inau
dueta amen, me diaradar
pai kasampwal eu.
163 I kailongki likam o suede kin
irail, a i kin pok ong sap-
wilim omui kapung.
164 Pan ise pak i kin kapinga komui
ni ran ta ieu, pweki kusoned
en omui kapung kan.
165 Me kin pok ong sapwilim omui
kapung, kin popol melel, re
sota pan salongala.
166 Maing Ieowa, i kin auiaui omui
kamaur, o i kin peiki ong
sapwilim omui kusoned
akan.
167 Mongiong i kin kolekol sap-
wilim omui kadede kan, o
kin pok ong irail melel.
168 I kin kolekol sapwilim omui ku-
soned o kadede kan, pwe al
ai kan karos me sansal mo
’mui.
169 Maing Ieowa, kotin mangi ai
ngidingid, o kotin padaki
ong ia duen omui masan.
170 Re kotin mangi ai kapakap, o
dore ia la duen omui inau.
171 Komui lao padaki ong ia omui
kusoned akan, kil en au ai ap
pan kapinga komui.
172 Lo i pan kauleki duen omui
masan, pwe omui kusoned
akan karos me pung.
173 Lim omui en sauasa ia, pwe i
piladar omui kusoned akan.

174 Maing Ieowa, i kin inong iong omui kamaur, o i kin peren kida omui kapung.
175 Kom kotin ieiang ngen i, pwen memaur eta ap kapinga komui, o lim omui pali maun en sauasa ia.
176 Ngai ras ong sip amen me sansalong sili o salongala; kom kotin rapaki sapwilim omui ladu, pwe i sota monokela omui kusoned akan.

120

1 NI ai apwal akan i likwir wong Ieowa, a ap kotin mangi ia.
2 Maing Ieowa, kotin dore ia la, sang au en me kin likam, o lo en kotaue.
3 Da me lo likam kak wiai ong uk, o da me a kak kapwaiada?
4 A rasong kanangan kasik katieu kong kan ren me kelail amen, dueta kisiniai nan alek.
5 Meid apwal ong ia, ai kairu nan Mesek, o ai kauson impan im en men Kedar!
6 Meid warai ong ai kaukauson ren aramas akan me kin tataki muei mau.
7 I inong iong muei mau, a ni ai pan lokaia, re kin mauki mauin.

121

1 I SARADANG nana kan, wasa sauas pa i pan pwarado sang ia.
2 Sauas pa i pan pwarado sang ren Ieowa, me kotin kapikadar lang o sappa.
3 A sota pan kotin mueid ong nä om, en krisedi; o me kin sinsila uk, sota kin saimokala.
4 Kilang, sile pan Israel sota kin saimok de saimok kalik.
5 Ieowa iei sile pa om, Ieowa iei motan pa om pali maun.
6 Katipin sota pan dakar uk nin ran de maram ni pong.
7 Ieowa pan kotin pera wei sang uk song en sued karos, a pan kotin sinsila ngen om.
8 Ieowa pan kotin sinsila uk ni om pedoi o pedelong, sang met o kokolata.

122

1 I PEREN kida ar indai ong ia: Kitail en kolang nan tanpas en Ieowa!
2 Nä at akan pan mi ni wanim en kel en Ierusalem.
3 Ierusalem kanim eu me kakaudar, pwen kanim kelail eu.
4 Wasa me kainok kan kin momaitala ia, kainok en Ieowa kan, saunkadede en Israel, pwen kapinga mar en Ieowa.
5 Pwe i wasa me mol en kadeik mi ia, mol en kadaudok en Dawid.
6 Poeki ong Ierusalem a pai kan! Me kin pok ong uk, en paida!
7 Muei mau en mi ni om kel, o pai nan om im akan!
8 I pan kapakapa kin uk pweki ri ai o kompoke pai kan.
9 I pan rapaki ong uk me mau melel, pweki tanpas en Ieowa at Kot.

123

1 I KIN sarada wong komui, me kotikot nanlang.
2 Kilang, duen mas en ladu kan kin kilekilang lim en ar saumas akan, o duen mas en lidu kan kin kilekilang a saumas li, iduen mas at kin ariri Ieowa at Kot, a lao kotin maki ong kit.
3 Maing Ieowa, kom kotin maki ong, kotin maki ong kit! Pwe kit me dir en namenok.
4 Moniong i toutouki en me sued akan ar mamale kin kit o en me aklapalap akan ar kanamenok kin kit.

124

1 ISRAEL en inda: Ma Ieowa sota pan kotin ieiang kit,
2 Ma Ieowa sota pan kotin ieiang kit, ni en aramas akan ar palian kit,

3 Re pan katala kit ala ni at memaur, ni ar lingarangar kin kit.
4 Pil akan ap pan kamop kit ala, pilap akan kadupwaledi ngen it.
5 Pil akan itida melel lao kadupwaledi ngen it.
6 Kaping ong Ieowa, me sota mueid ong, ngi arail en ter kit pasang!
7 Ngen it piti sang insar en sauninsar dueta manpir amen; insar ola, a kit pitila.
8 Sauas pat iei mar en Ieowa, me kotin kapikadar lang o sappa.

125

1 Me liki Ieowa kin rasong dol Sion, me sota kin mokid, a pan potopot eta.
2 Duen dol akan kin kapil pena Ierusalem, iduen Ieowa kin kotikot ren sapwilim a aramas akan, sang met o kokolata.
3 Pwe sokon en me doo sang Kot akan sota pan mimieta ren kisin pwin en me pung kan, pwe me pung kan ender kapa wong pa ar kan nin sapung.
4 Maing Ieowa, kotin kasansaleda omui kalangan ong me mau kan o ong ir, me melel nan mongiong arail.
5 A me kin wuki wong ni al sapung, Ieowa pan kotin paki irail wei iangaki me sued akan. Israel en popol!

126

1 NI ansau Ieowa kotin kapuredor me salidi en Israel akan, kit rasong ir, me auramen.
2 I ansau au at me dir en kaurur, o lo at me dir en ngisingis. I ansau men iki kan ap inda: Meid laud dodok en Ieowa re ’rail!
3 Melel, dodok en Ieowa meid laud ong kit er, o i me se kin peren kida.
4 Maing Ieowa, re kotin kapuredo at salidi kan dueta pilap en sap en pali air akan.
5 Me kamore kidi pil en mas arail, pan dolung ni peren.
6 Re kin weweidki sangesang, o kin wewa wa kasampwal, a ni ar puredo, re pan peren, wado ar kap en wa kan.

127

1 MA Ieowa sota pan kauada im o, dodok en pwin sause sota pan katepa; ma Ieowa sota pan sinsila kanim o, saunmasamasan pan masamasan mal.
2 Sota katepa ong komail, ma komail pan paurida nin soran, ap pil pwand kamol ni pong, o toutouki okotme, ni omail mangamanga, pwe a kin kakepwapwala sapwilim a kompokepa kan ni ar mamair.
3 Kilang, seri ko iei kisakis eu sang ren Ieowa, o wan aramas pai eu.
4 Duen kanangan kasik katieu nan pa en ol komad amen, iduen putak ko ar pan pwaida.
5 Meid pai ol o, me a lepan me direki mepukat! Re sota pan sarodi, ni ar kapung pena ren ar imwintiti kan.

128

1 MEID pai karos, me kin masak Ieowa, me kin weweid nan sapwilim a al akan!
2 Pwe koe pan memaureki dodok en pa om akan, koe meid pai o pwaida mau.
3 Om paud pan rasong tuka en wain pot, me wa mau nan im om, o noum seri kan pan dueta paini, me kapwata om tepel.

4 Kilang, iduen ol o, me masak Ieowa, a pan pwaida.
5 Ieowa pan kapai uk ada sang nan Sion, pwe koe en kilang pai en Ierusalem arain om maur.
6 O koe pan kilang seri eu noum seri ko. Israel en popol!

129

1 ISRAEL en inda: Re katoutou ia melel sang ni ai tikitik lel met pak toto.
2 Pan pak toto re katoutou ia melel sang ni ai tikitik lel met; ari so, re sota kak kaloe ia di.
3 Men sapasap weirada pon tinsau ai, wiadar warawar reirei.
4 A Ieowa me pung, a kotin lepuk pasanger sal en me doo sang Kot akan.
5 Karos me kin tataki Sion, en sarodi o tangwei!
6 Ren rasong rä pon os en im o, me kin mong pena mon a pan ususda!
7 Me sota kin kadirela kumut en pa en saundolung, de pa en me kin pir pena kap akan.
8 Pwe me kin daulul wasa o, ren der inda: Kot en kotin kupura maui komail! Kit kapai komail da ni mar en Ieowa!

130

1 MAING Ieowa, i kin likwirda wong komui sang nan wasa lol.
2 Maing, kotin ereki ngil ai! Karong omui en mamangi ai ngidingid!
3 Ma komui Ieowa, pan kotin kapokonki ong aramas dip akan, Maing, is me ap pan kak kasinenda mo ’mui?
4 A komui kin kotin mak, pwe aramas en masak komui.
5 I kin auiaui Ieowa, ngen i kin auiaui, o i kin auiaui a inau.
6 Ngen i kin auiaui Kaun o, sang saunmasamasan kin auiaui mansang, saunmasamasan kin auiaui mansang.
7 Israel auiaui Ieowa, pwe Ieowa me kalangan, o wasa en kamaio mi re a;
8 A pan kotin dorela Israel sang dip a kan karos.

131

1 MAING Ieowa, mongiong i sota aklapalap, o por en mas ai sota aklapalap; i sota kin inong iong dodok, me i sota itar ong.
2 Melel, i kamoleileilar mongiong i dueta kisin seri me muei sang didi en a nono; duen seri me muei sang didi en a nono, iduen mongiong i moleileilar.
3 Israel, auiaui Ieowa sang met o kokolata!

132

1 MAING Ieowa, kom kotin tamanda Dawid o a apwal akan karos,
2 Me kauki ong Ieowa, o a inauki ong Kot manaman en Iakop:
3 I sota pan pedelong ong nan im ai, o i sota pan wendi pon los,
4 I sota pan mueid ong mas ai en mair, de por en mas ai, en mair pena,
5 Lao i pan diar ekis wasa ong Ieowa, wasan tanpas en Kot manaman en Iakop.
6 Melel, se ronger duen i nan Eprata; se diaradar i nan sap en Iaar.
7 Se pan pedelong ong nan tanpas a o kaudok ni utipa.
8 Kotida, Maing Ieowa, koti dong omui kamol, komui o kopan omui manaman!
9 Sapwilim omui samero kan en likau kida pung, o sapwilim omui me saraui kan en pereperen.
10 Re der sopwei sang mas en sapwilim omui me keidier, pweki Dawid sapwilim omui ladu.
11 Ieowa kotin kaula ong Dawid kaula melel eu, o a sota

pan kawukila: I pan kas-
apwiladang mol om kisan
kadaudok om.
12 Ma noum seri ko pan kolekol
ai inau, o ai kusoned akan,
me I pan kawewe ong irail,
nairail seri ko ap pil pan
mondi pon mol om kokolata.
13 Melel Ieowa kotin pilada Sion, o
a kotin men kotikot wasa o.
14 Iet wasan ai kamol kokolata;
wata et, me I pan kaukauson
ia, pwe wasa et I kin mauki.
15 I pan kapaiada kan a manga, o
pan ki ong me samama re
'rail prot toto.
16 O I pan kalikauwi kida maur
arail, samero kan, o me
lelapok re 'rail pan ngisingis
laud.
17 I wasa mana en Dawid pan
pwaida mau, I kaonopadang
nai, me keidier, marain eu.
18 I pan kalikauwi kida namenok
a imwintiti kan a kapwat
en nanmarki pan mi pon
monga.

133

1 KILANG, meid kaselel, ma pirien
eu kauson pena ni limpok!
2 A dueta le pon kadokenmai, me
kin kerekeredi nan alis en
Aron, me kin kerekeredi ni
imwin a likau;
3 Dueta poik en Ermon, me kin
moredi pon dol en Sion kan,
pwe i wasa, me Ieowa pan
kotin kapaiada o kamau-
rada kokolata.

134

1 KILANG, kapinga Ieowa komail
ladun Ieowa karos, me kin
mi nan tanpas en Ieowa ni
pong kan!
2 Komail pokada pa omail nan pera
saraui o kapinga Ieowa!
3 Ieowa kotin kapai uk ada
sang nan Sion, i me kotin
kapikadar lang o sappa.

135

1 KAPINGA mar en Ieowa, papan
Ieowa, komail kapinga!
2 Komail me mi nan tanpas en Ie-
owa, nan pera moa en tan-
pas en atail Kot.
3 Kapinga Ieowa, pwe Ieowa me
kalangan; kauleki mar a,
pwe i me mau.
4 Pwe Ieowa kotin piladar Iakop, o
Israel, pwen sapwilim a.
5 Pwe i asa, Ieowa meid lapalap,
o atail Kot me lapa sang kot
akan karos.
6 Karos me Ieowa kotin kupura, a
kin wiada nanlang o pil ni
sappa, nan madau o pased.
7 A kin kotin wiai ong tapok kan,
ren dauda sang ni imwin
sappa, me kin kotin wiada
liol o pil katau, me kin kotin
kadarala kisiniang sang nan
a pera kan.
8 A kotin kamelar meseni kan nan
Äkipten karos ren aramas o
man akan.
9 O kotikidang uk, Äkipten, kilel o
manaman akan, ong Parao o
na ladu kan karos.
10 Me kotin kaloedi wein men liki
kalaimun akan o kamelar
nanmarki kelail akan.
11 Siion, nanmarki en Amon, o Ok,
nanmarki en Pasan, o wei en
Kanaan karos.
12 O kotiki ong sapwilim a men
Israel sap arail, pwe ren
sosoki.
13 Ieowa, mar omui pan potopot
eta; Maing Ieowa, kataman
pa omui pan sang eu kainok
lel eu.
14 Pwe Ieowa pan kotin kapung
sapwilim a aramas akan, o
a pan kotin maki ong sap-
wilim a ladu kan.
15 Dikedik en ani mal en men liki
kan wiaui kida silper o kold,
me pa en aramas wiadar.
16 Au arail mia, ap sasa lokaia, por
en mas arail mia, ap sota kak
kilang wasa;

17 Salong arail mia, ap sota kak
rong wasa, pil sota ang mi
nan au ar.
18 Me kin wiada pukat me dueta
irail, o pil karos, me kin liki
irail.
19 Kadaudok en Israel en kapinga
Ieowa! Kadaudok en Aron
en kapinga Ieowa.
20 Kadaudok en Lewi en kapinga
Ieowa! Komail me masak
Ieowa, en kapinga Ieowa!
21 Kaping ong Ieowa sang nan
Sion, me kotikot Ierusalem!
Aleluia!

136

1 DANKE Ieowa, pwe i me mau,
pwe a kalangan pan potopot
eta.
2 Danke ong Kot en kot akan, pwe a
kalangan pan potopot eta.
3 Danke ong Kaun en kaun akan,
pwe a kalangan pan potopot
eta,
4 Pwe i ta me kin wiada manaman
akan, pwe a kalangan pan
potopot eta,
5 Me kotin wiadar lang akan ni a
erpit, pwe a kalangan pan
potopot eta,
6 Me kotin pak pasanger sappa pon
pil, pwe a kalangan pan po-
topot eta,
7 Me kotin wiadar marain laud
akan, pwe a kalangan pan
potopol eta,
8 Pwe katipin en kaunda ran, pwe a
kalangan pan potopot eta;
9 Saunipong o usu kan en kaunda
pong, pwe a kalangan pan
potopot eta,
10 Me kotin kaloedi Äkipten, ni a
kamelar ar meseni kan, pwe
a kalangan pan potopot eta.
11 O kotin kalua Israel sang wasa o,
pwe a kalangan pan potopot
eta,
12 Ki lim a manaman o, ni a kotin
kapa wei lim a, pwe a kalan-
gan pan potopot eta,
13 Me palang pasang sed waitata,
wia pali ria pali, pwe a
kalangan pan potopot eta,
14 O mueid ong Israel, en kotela
nan warong a, pwe a kalan-
gan pan potopot eta,
15 Me kotin kasedi ong nan sed wai-
tata Parao o na karis akan,
pwe a kalangan pan potopol
eta,
16 Me kotin kalua sapwilim a ara-
mas akan nan sap tan, pwe
a kalangan pan potopot eta,
17 Me kotin kamelar nanmarki la-
palap akan, pwe a kalangan
pan potopot eta.
18 O kotin kamelar nanmarki kelail
kan, pwe a kalangan pan po-
topot eta,
19 Siion, nanmarki en Amon, pwe a
kalangan pan potopot eta,
20 Ok, nanmarki en Pasan, pwe a
kalangan pan potopot eta,
21 O wiakila sap arail men soso,
pwe a kalangan pan potopot
eta,
22 Soso en sapwilim a ladu Israel,
pwe a kalangan pan potopot
eta,
23 Pwe a kotin kupura kit ni at
kankangeranger, pwe a
kalangan pan potopot eta,
24 O kotin dore kitail la sang atail
imwintiti kan, pwe a kalan-
gan ngan pan potopot eta,
25 Me kotin kamanga me maur
akan karos, pwe a kalangan
pan potopot eta,
26 Danke ong Kot en nanlang, pwe
a kalangan pan potopot eta.

137

1 KIT momoder ni kailan pilap en
Papel akan o sangesang, ni
at tamanda Sion.
2 Kit langadar at arp akan nin tuka
kan, me mi wasa o,
3 Pwe me sali kit edi inda, sen kaul,
o sen pereperen ni at ma-
maiei: Komail wiai ong kit
kaul apot duen Sion.
4 Iaduen at pan kak wiada kaul ong
Ieowa nan sap en men wai?
5 Ma i pan monoke uk ala
Ierusalem, pa i pali maun
ap pil pan monokinokla.

6 Lo i pan pas ong pan ngatan-
gat ai, ma i solar pan taman
uk adar, ma i solar pan
peren kida Ierusalem mon
meakaros.
7 Maing Ieowa, kom kotin tamanda
en men Edom ar lokolokaia
ni ran apwal en Ierusalem:
Kawela, kawela lao lel ong
nan pwel!
8 Toun Papel, morsued koe, re meid
pai, me pan wiai ong uk
duen me koe wiadar!
9 Meid pai ir, me pan koledi noum
seri pwelel o kasuk pasang
nin takai!

138

1 I KAPINGA komui sang nan mon-
giong i, i pan kakaule kin
komui mon dikedik en ani
kan.
2 I pan kakaudok inen wong
sapwilim omui im en kau-
dok saraui, o kapinga mar
omui, pweki omui kalangan
o melel, pwe kom kotin
kalinganada mar omui sang
meakaros ki omui masan.
3 Ni ai likwir wong komui, komui
ap kotin mangi ia, o kom ka-
manada mongiong i melel.
4 Maing Ieowa, nanmarki en sappa
karos pan kapinga komui, ni
ar pan rong masan en silang
ir,
5 O re pan kauleki al en Ieowa kan,
pwe lingan en Ieowa meid
laud.
6 Pwe Ieowa me lapalap ap kotin
irerong me tikitik kan, o a
kotin mangi me aklapalap,
sang ni wasa doo.
7 Ni ai weweid nan kamasak melel,
kom kin kotin kolekol ong ia
maur i, o kom kin kapa wong
lim omui pan makar en ai
imwintiti kan, o kom sauasa
ia da ki lim omui maun.
8 Ieowa pan kotin wiawia ia. Maing
Ieowa, omui kalangan me
pan potopot eta; Kom der
kotin muei sang dodok en
lim omui kan.

139

1 MAING, Ieowa, kom kotin kadi-
arokada lol i, ap kotin mangi
ia.
2 Kom pil kotin mangi ma i mo-
mod de uda, ap kotin mangi
ai lamelam ni ar kotin doo
sang ia.
3 Ir me kotin kupura ia ni ai po-
topoto sili, o ni ai wonon,
ap kotin mangi ai tiak kan
karos.
4 Melel Maing Ieowa, sota ai poto
sang ni lo i, me kom sota
kotin mangi.
5 Kom kin kotin ieiang ia wasa
karos, o kom kin kapado lim
omui po i.
6 Mepukat meid kapuriamui ong
ia, meid apwal, i sota kak
dedeki.
7 Ia wasa, i pan kak ko sang mon
ngen ar ia? O ia wasa, i pan
kak piti sang silang ar ia?
8 Ma i piridala nanlang, kom
kotikot wasa o, o ma i onop
ong wendi nan wasan mela,
kom pil kotikot ia.
9 Ma i ale pan pir en umpul
en katipin, ap mimieta ni
kailan madau,
10 Lim ar pil pan kare ia wasa o, o
lim ar maun pan kolekol ia.
11 Ma i pan inda: Rotorot en kadup-
wal ia di, pong ap pil pan
marainla imp ai.
12 Pwe rotorot so kin rotorot mo
omui, o pong kin marain
dueta nin ran, rotorot kin
dueta marain.
13 Pwe kom me kotin wiadar mudi-
lik i, o kom kotin wia ia da
nan kaped en in ai.
14 I danke komui, duen kapuriamui
en ai wiaui ia da, meid
kapuriamui sapwilim ar
dodok kan, ngen i pil dedeki
melel mepukat.

15 Kokon ai kan me sansal ong komui ni ai wiauier wasa rir, ni ai wiauier wasa lol en sappa.
16 Silang ir mangi ia ni ai saikenta wiauier, o ran karos me kokodo, ap saikenta mia, me kileledier nan sapwilim omui puk o.
17 Maing Kot, meid kasampwal ong ia duen meakan karos, me komui kin kupukupura!
18 Ma i pan wadok ir, i sota pan kak ong, pwe re me toto sang pik en oror, ni ai pirida, i kin mimieta re omui.
19 O Maing Kot, kom sota men kamela me doo sang Kot akan; o me kin inong iong nta, en muei sang ia!
20 Pwe re kin lokaia sued duen komui, o sapwilim omui imwintiti kan kin kangudi ni sokarepa.
21 I kin kailongki, Maing Ieowa, me kin kailongki komui, o i suedeki ar palian komui.
22 I kin kailong kin ir melel, re wialar ai imwintiti.
23 Maing Kot, kom kotin kasaui ia, o mangi duen mongiong i, kotin rapaki duen me i kin lamelame.
24 O kom kotin masani, ma i mi pon al sued, o kotin kalua ia pon al soutuk.

140

1 MAING Ieowa kom kotin dore ia la sang aramas sued akan; pera sang ia aramas morsued akan.
2 Me lamelame sued nan mongiong arail, o kareda pei nin ran karos.
3 Irail kin ada lo arail dueta serpent; poisen en serpent mi pan lo arail. Sela.
4 Pera wei sang ia pa en me doo sang Kot akan, o aramas morsued akan, me kin madamadaua duen ar pan kawe ia la.
5 Me aklapalap akan kin rir insare ia, o uk pot, me re wiai ong ia liman al o; o song, en men kol ia di, me re wiadar. Sela.
6 A ngai indang Ieowa: Komui ai Kot; kom kotin ereki ai ngidingid, Maing Ieowa!
7 Ieowa Kaun, iei sauas pa i kelail; ni ansau en pei komui peraer mong ai.
8 Maing Ieowa, kom der kotin mueid ong me doo sang Kot akan ar inong; o der kotin kapwaiada insen ar, pwe re de aklapalapala. Sela.
9 Me sued kot, me ai imwintiti kaonopadang ia en sapal wong pein irail.
10 Kisiniai en moredi ong po ’rail; A en kotin kase irail di nan kisiniai, nan lapake, pwe ren solar pitila.
11 Me lo a sued, ender pwaida nan sap o, ol morsued, me sued en pakipaki i, lao a pan pupedi.
12 I asa, me Ieowa pan kotin apapwali me luet akan, o sauas pung en me samama kan.
13 Melel, me pung kan pan kapinga mar omui, me melel akan pan mimieta mon silang ar.

141

1 MAING Ieowa, i kin likwir wong komui, kom kotin madang dong ia; kom kotin ereki ngil ai, ni ai pan likwir wong komui.
2 Kom kotin kasampwaleki ai kapakap dueta mairong isis; o pokadan pa i kat dueta mairong eu ni sautik.
3 Maing Ieowa, kom kotin sinsila au ai, o pera kil en au ai.
4 O der kotin kainong ong me sued kot mongiong i, pwe i ender iang me doo sang Kot akan wiada me sued, o i ender iang ir kangkang, me re kin iauki.

5 Me pung amen en kame ia ni a kadek, o kapung ia, pwe iei me pan mau ong ia dueta le ong mong ai, mepukat i sota pan kang, o i kin kapakap ansau karos, pwe ren der wiai ong ia me sued.
6 Kalua parail en pisikendi sang pon paip; irail ap pan duki ong ai padak o asa, me ir me mau.
7 Duen amen pan wera pasang sap, iduen ti ’t akan, me lokidok-ila ni kailan wasan mela.
8 Ari so, mas ai kin ariri komui, Maing ai Kot, i liki komui, kom der kotin kasapokela maur i.
9 Pera wei sang ia insar, me re kaonop ong ia, o song en men kol ia di ren me mor-sued akan.
10 Me doo sang Kot akan en pein lodi ong arail insar, a ngai en dauli.

142

1 I LIKWIRKI ngil laud ong Ieowa. Ki ngil ai i kin ngidingideki ong Ieowa.
2 I kin kasansale ong i ai apwal akan, o i padaki ong i katoutou pa i kan.
3 Ngen i lao luetala, kom ap pan kotin apapwali. Irail rir wiai ong ia insar eu liman al, me i kin weid ia.
4 I kilang ni pali maun i, ari sota, me men sauasa ia; i sota kak pitila, pwe sota me kin idok ia.
5 Maing Ieowa, i likwir wong ko-mui, o potoan: Komui me ai paip, o pwais ai nan sap en me maur akan.
6 Kom kotin mangi ai weriwer, pwe ngai meid luet; dore ia la sang me kin pakipaki ia; pwe ngai sota itar ong ir.
7 Kalua sang ngen i nan imateng, pwe i en kapinga mar omui. Me pung kan pan pokon dong ia, ma kom pan kotin sauasa ia.

143

1 MAING Ieowa, kom kotin ereki ai kapakap, o karong ar en mangi ai ngidingid; mangi ia ni ar melel o ar pung.
2 Kom der kotin kadeikada sap-wilim omui ladu, pwe mo ’mui sota me maur men me pung.
3 Pwe imwintiti kin masamasan ia, o kin tiakedi maur i; a kin kase ia di wasa rotorot dueta ir me melar mas o.
4 Ngen i kin luetala, o mongiong i ponla.
5 I kin tamanda ansau mas akan, o madamadaua duen ar wiawia kan; i kin lamelame duen dodok en lim omui kan.
6 I kin kapa wong komui pa i kat, duen sap madekong eu, me kin inong iong katau, iduen ngen i kin inong iong ir. Sela.
7 Maing Ieowa, kom kotin mangi ia madang, ngen i kin dupokala. Kom der kotin karirala silang omui sang mo i, pwe i ender dueta ir, me pan lokidokila.
8 Nin soran omui kalangan en pwara dong ia, pwe i kin liki komui; kom kotin kasale ong ia al, me i en weid ia, pwe ngen i kin auiaui komui.
9 Maing Ieowa, kom kotin dore ia la sang ai imwintiti kan, i kin kaporoporeki komui.
10 Padaki ong ia, pwe i en dodok duen kupur omui; pwe ko-mui ai Kot; ngen omui mau en kotin kalua ia pon al pung;
11 Maing Ieowa, kom kotin kamau ia da pweki mar omui; kalua ia sang nan wasa apwal ni omui pung.
12 O kotin kawela ai imwintiti kan, pweki omui kalangan; o

kotin kamela karos me kin katoutoui ngen i, pwe ngai sapwilim omui ladu.

144

1 KAPING ong Ieowa ai paip, me kin padaki ong pa i kat pei, o sondin pa i kat mauin.
2 Komui ai mak, o ai kel, o ai imateng ileile, o ai saundor, o pere pa i, i me i kin liki, me kin kaloedi ong ia ngai aramas akan.
3 Dakot aramas o, pwe komui kin kotin kupukupura i, de nain aramas, pwe komui kin kotin apapwali i?
4 Aramas amen dueta sota meakot, a ansau kin tangwei dueta mota.
5 Maing Ieowa, kotikidi sapwilim ar lang akan o kotidi dong kit, kotin sair nana kan, pwe adiniai en kusuda.
6 O kotin kadarado liol, pwen kamueit ir pasang, kasiki wei sapwilim ar kanangan kasik kan, pwen kamasak ir wei.
7 Kapawei lim ar akan sang ni mol omui wasa ileile o dore ia la, o kotin kamaur ia da sang nan pil kalaimun o sang nan pa en nain men wai,
8 Me au arail kin lokaia likam o ar wiawia kan me sapung.
9 Maing Kot, i pan kaule kin komui kaul kap pot, i pan kasangki ong komui arp, psalter me sal eisok.
10 Komui me kotiki ong nanmarki kan, ren poedi, o dorela sapwilim omui ladu Dawid sang ni kodlas en me sued.
11 Re pil kotin dore ia la sang nan pa en nain men wai, me au arail kin lokaia likam o ar wiawia kan me sapung.
12 Pwe nait putak kan en kakairida dueta tuka mau kan, o nait seripein dueta mas en did en nan kaim en im lingan eu.
13 Pwe at pera en nak en dir en kisin manga, en itar ong kikiwei song karos, o at sip akan en kaparapar mau, wiala kid o nen pon at mos o;
14 O at kau ol en kak ong dodok toto, pwe sota me sued kot de men kuli, de sangesang en wiaui nan al at akan.
15 Meid pai wei eu, me kin due met! Meid pai wei eu, me Ieowa arail Kot!

145

1 I PAN kapinga komui, ai Kot o Nanmarki, o kapinga mar omui ansau karos kokolata.
2 I pan kapinga komui ni ran akan karos, o kapinga mar omui ansau kan karos kokolata.
3 Ieowa meid lapalap, o kapingapan, o sota me kak dedeki duen a lapalap.
4 Seri en seri kan pan kapinga omui dodok kan, o kasokasoi duen omui manaman.
5 I pan kasokasoia duen lingan en omui kapwat, o i pan kauleki duen omui manaman akan.
6 O re pan kasokasoia duen manaman en omui dodok kan, o pan kapakaparok duen omui lapalap.
7 Irail pan kasokasoia duen omui kalangan lapalap, o pereperen o kapinga duen omui pung.
8 Ieowa me dir en mak o kapunglol, kanongama o limpok.
9 Ieowa me kalangan ong karos o a kapunglol ong a wiawia kan karos.
10 Sapwilim omui wiawia kan en kapinga komui. Maing Ieowa, o sapwilim omui lelapok kan en kapinga komui.
11 O ren kasokasoia duen lingan en wei omui, o ren kapakaparokki duen omui manaman.
12 Pwe aramas akan en dedeki duen omui manaman o lingan ong wei omui.

13 Wei omui wei soutuk eu, o omui
kakaun pan duedueta koko-
lata.
14 Ieowa kin kotin kolekol karos,
me pan pupedi, o kainsen
maula karos, me mamauk.
15 Por en mas karos kasikasik ko-
mui, o kom kotiki ong ir kan
ar kisin manga ni ar ansau.
16 Kom kotiki pasang lim omui o
kadirela karos, me memaur,
duen kupur omui.
17 Ieowa me pung ni al a karos o sa-
raui ni a wiawia kan karos.
18 Ieowa kotikot ren karos, me lik-
wir ong i, karos, me likwir
melel.
19 A kotin wiai ong, me masak
i duen ar inong. A kotin
mangi ar ngidingid, ap kotin
sauasa ir.
20 Ieowa kin kotin sinsila karos, me
pok ong i, a pan kamela me
doo sang Kot akan karos.
21 Au ai pan kapinga Ieowa, o uduk
karos kapinga mar a saraui
ansau kan karos kokolata.

146

1 NGEN i kapinga Ieowa!
2 I pan kapinga Ieowa arain ai
maur, i pan kauleki psalm
akan ong ai Kot arain maur
i.
3 Der kaporoporeki saupeidi kan,
pwe irail aramas o sota kak
sauasa.
4 Pwe ngen en aramas udan a
pan kokola, o a pan pur ong
wiala pwel, i ran ota a solar
kak madamadaua meakot.
5 Meid pai me sauas parail Kot en
Iakop, me kin kaporoporeki
Ieowa a Kot,
6 Me kotin kapikadar lang o sappa,
o madau, o audepa rail
karos, me kin melel potopot
eta,
7 Me kotin sauasa pung en me lodi
ong kalokolok mal, me ka-
manga me men mangadar.
Ieowa kin kotin lapwada me
salidi kan.
8 Ieowa kin kotin kapad pasang
mas en me maskun akan.
Ieowa kin kotin kainsene-
maula me mauk; Ieowa kin
kotin pok ong me pung kan.
9 Ieowa kin kotin sinsila men wai
kan, o sauasa me sapoupou
o li odi kan, ap kotin kawela
al en me doo sang Kot akan.
10 Ieowa iei Nanmarki soutuk, om
Kot Sion kokolata. Aleluia!

147

1 KAPINGA Ieowa! Pwe meid
kasampwal, en kapinga
atail Kot; pwe mak eta en
kauleki kaul en kaping.
2 Ieowa kin kotin kauada
Ierusalem, o a kin kapokon
pena me salongala ren men
Israel.
3 A kotin kamauiala me lol olar
akan, o kotin kitim pena ar
olar akan.
4 A kin kotin wadok pena usu kan,
o kin kida ad arail karos.
5 Atail Kaun me lapalap o meid
manaman, o sota me kak
dedeki duen a erpit.
6 Ieowa kin kotin kamanada me
luet akan, ap sikendi me doo
sang Kot akan nan pwel.
7 Komail kakaul ong Ieowa, en
wia pwin pasang o danke o
kapinga atail Kot iang arp,
8 Me kin kotin pena kila lang tapok
kan, o kotin kamoredi katau
ong sappa; me kotin ka-
wosada rä pon dol akan,
9 Me kin kotiki ong man akan kan
ar, rape pulepul akan, me
kin likwir ong i.
10 A sota kin kotin kupura kelail en
os o, de nä en ol amen.
11 Ieowa kin kotin kupura, me
masak i, me kin kaporo-
poreki a kalangan.
12 Ierusalem, kapinga Ieowa! Sion,
kapinga om Kot!
13 Pwe i me kin kotin katengetengedi
sal mata en om wanim akan,
o kotin kapaiada noum seri
ko, me mimi lole.

14 A kin kotiki ong irair en sap om
muei mau, o kin kotin ka-
manga kin uk korn kasamp-
walia.
15 A kin kotin kadardi ong sappa a
masan akan, a kusoned kin
lolok sili madang.
16 A kin kotikidi sno dueta koten o
kamoredi poik dueta pas.
17 A kin kotin kasedi akel; is me kak
insenemau ni a kapou?
18 A kin masani, ap pan pei pasang,
a kin kotin kadar wei ang, ap
kin pwilewei.
19 A kotin kasansale ong Iakop a
masan o ong Israel a ku-
soned o pung.
20 A sota kin kotin wia due ong eu
wei, i me re sota kin asa ki a
pung. Aleluia!

148

1 KOMAIL kapinga Ieowa nanlang,
kapinga i nan wasa ileile!
2 Komail sapwilim a tounlang,
karos kapinga i, komail
sapwilim a men en kadar
karos, kapinga i!
3 Koma katipin o saunipong,
kapinga i, o komail usu
piripir karos, kapinga i!
4 Komail lang pokon, o pil komail
pil akan pon ira pan lang,
kapinga i!
5 Irail en kapinga mar en Ieowa,
pwe a me kotin pangok, ap
miala.
6 Ap kotiki ong ir, ren mimieta
kokolata, o kotiki ong ir ku-
soned eu, me re sota pan
kawela.
7 Toun sappa, kapinga Ieowa, wal-
ros o man akan karos, o pil
en madau kan karos.
8 O kisiniai, o akel, o sno, o tokoi, o
melimel, me kin kaloki sili a
kusoned akan,
9 Komail nana o dol akan karos,
tuka me wa mau o seder
karos;
10 Man laualo o mand akan karos,
man korop o manpir akan,
11 Komail nanmarki en sappa o
wei kan karos, saupeidi o
saunkadeik kan,
12 Manakap o peinekap, me ma o
seri kan,
13 Irail karos en kapinga mar en
Ieowa; pwe i eta mar, me
lapalap, a manaman mi pon
angin sappa o lang.
14 A kotin sauasa os en sapwilim a
kan. Sapwilim a lelapok kan
en kapinga i, kadaudok en
Israel, iei wei, me kin upa i.
Aleluia!

149

1 KAULEKI kaul kap pot ong Ieowa;
pokon saraui en kapinga i.
2 Israel en peren kida i, me kotin
wia irail da; seri en Sion en
peren kida arail Nanmarki.
3 Ren kapinga mar a ni pwin en
pokol; ren wia aip o arp.
4 Pwe Ieowa kotin peren kida
sapwilim a aramas akan; a
kotin kapwate kin me luet
akan lingan.
5 Lelapok kan en pereperen o
kapinga, o ngisingis pon ki
arail akan.
6 Au arail en kapinga Kot, o kodlas
kong en mi nan pa arail.
7 Pwe ren depuk ong men liki kan,
o kaloke wei kan,
8 Pwen salie kidi arail nanmarki
kan sal, o me kasampwal re
’rail ki sal mata,
9 Pwe ren kapwaiada kalokolok,
me kileledi ong irail er mas
o. Iduen wau en sapwilim a
lelapok kan. Aleluia!

150

1 KAPINGA Kot nan sapwilim a tan-
pas saraui; kapinga i duen a
manaman akan.
2 Kapinga i duen a wiawia kan;
kapinga i ni a lingan la-
palap!
3 Kapinga i ki trompete; kapinga i
ki arp o laute!

4 Kapinga i ki aip o pwin en pokol;
kapinga i ki sal en kasang o
pilote.
5 Kapinga i ki simpel; kapinga i ki
simpel kaselel!
6 Karos, me kin memaur, en
kapinga Ieowa! Aleluia!